

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Provst Fredrik Schmidts

D a g b o g e r

Udgivne i Uddrag

ved

N. Hanne.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzigs Forlag.

1868.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

Indhold.

	Side
Indledning	V.
I. Dagbog paa en Kjøbenhavnsreise fra 19de August til 29de Oc- tober 1807	3.
II. Dagbog paa en Kjøbenhavnsreise fra 24de Januar til 18de Mai 1811	73.
III. Dagbog fra Rigsforsamlingen paa Eidsvold fra 7de April til 24de Mai 1814	145.
IV. Dagbog under det overordentlige Storthing fra 5te October til 29de November 1814	199.
V. Dagbog under et Ophold i Kjøbenhavn fra 7de October 1817 til 11te April 1818	307.

Det er ikke mere end 28 Aar siden, at den Mand, af hvis Dagbøger her gives et Uddrag, døde, men dog er hans Navn næppe synnerlig kjendt af den nulevende Slægt, skjønt han ingenlunde hørte til dem, der have gaaet uændsede gjennem Livet. En kort Oversigt over hans Levnet vil det derfor vist være nødvendigt at forudstille, skjønt Nekrologer over ham findes meddelte andet Steds.

Fredrik Schmidt var født den 27de Maj 1771 i Asminderød Præstegaard, hvor Faderen, Christen Schmidt, som var født i Norge, Aaret før var blevet Præst, efter som Skibspræst at have gjort to Chinarejser og senere været Præst først paa Yolland, siden i Øyen. Gj heller i Sjælland fik han blivende Sted, thi efterat han 1772 var blevet udnevnt til Højspredikant blev han 1773 kaldet til Bisp over Aggershus Stift, hvorhen han rejste først i det paafølgende Aar, saa at Sønnen Fredrik altsaa i en Alder af omtrent to Aar kom til sin Faders gamle Fødestavn. Han blev nu undervist i Hjemmet til han i en Alder af 14 Aar blev sat i Christiania Latin-skoles øverste Klasse, mens han samtidigt privat undervistes af den senere Rektor i Thronhjem Engelbrecht Boye, saa at han allerede to Aar efter, 1787, kunde dimitteres til Københavns Universitet.

Efter at have taget de to første Examina med Laud. rejste han hjem igjen for at forberede sig til theologisk Attestats, som han i October 1791, altsaa i en Alder af $20\frac{1}{2}$ Aar, tog med Laud. ved Københavns Universitet, hvorefter han igjen vendte tilbage til Christiania.

Til Trods for sin Ungdom blev han allerede i Juni 1792, efter at Kongen havde meddeelt ham veniam astatatis, beskifket til Præst for Tugt- og Manufakturhuset i Christiania. Dette Embede gav, som man vel kan vide, ikke synderligt at bestille og Schmidt havde saaledes god Lejlighed til at sykle med Digtekunsten, hvortil han følte Lyst og Kald. Alt tidligere havde han i „Minerva“, „Tilskueren“ og andre Tidsskrifter meddelet flere Digte, dels originales, dels Oversættelser efter Klassikere og hermed fortsatte han, idet han tilsige alt da begyndte at samle, hvor han kunde overkomme det, Efterretninger om hans Barndomshjem, det gamle Opslos, Historie, et Arbeide, som han i en lang Aarrække syslede med og hvoraf Udbryttet, efter i længere Tid at være forsvundet, nu er gjenskudt og haves oppe i Norge.

I de Tider var en Udenlandsrejse til et fremmed Universitet noget, der sattes langt større Pris paa end nu til Dags og Vejen gif da gjerne til Göttingen. I Aaret 1794 sik ogaa Schmidt Lejlighed til at gjæste dette Universitet, da han ledfagede sin Velhynder, daværende Stiftamtmand Fredrik Moltke til Tyskland og tilbragte et Fjerdingaar i Göttingen, hvor han studerede med Iver og flittigt myttede de Skatte, som det derværende rige Bibliothek bød ham. Hans Dagbøger fra denne Tid gjøre nojagtigt Nedre for hans Besjæftigelser og rumme ofte lange Udbdrag af, hvad han læste, naar noget særligt interesserede eller greb ham. En Del Landsmænd traf han i Göttingen og blev paa et Anbefalingsbrev, som han medbragte til Professor Blumenbach, optaget i dennes Omgangsfreds ligesom han i viden-

ffabelig Henseende for en Del fulgte hans Bejledning. I September forlod han Göttingen og kom efter et Par Dages Ophold i Hamborg, nærmest for Theatrets Skyld, efter en besværlig Sørejse med Paketbaaden fra Kiel til København, hvorfra han efter et kort Ophold vendte tilbage til Christiania.

I de paafølgende Aar vedblev han at give sig af med literære Syssler og redigerede saaledes 1795 og 96 de første syv Høster af Tidsskriftet „Hermoder“.

Men gav hans Embedsgjerning som Tugthuspræst ham for lidt at tage Bare, saa kom snart den Tid, da han fik Hænderne fulde, idet han i Aaret 1797 blev kaldet til Sognepræst i Eger og Fiskum i Busseruds Amt. Hans gamle Fader levede endnu og forrettede selv Indsættelsen. Han var den Gang 70 Aar gammel og levede endnu i henved syv Aar derefter.

I sit ny Præstekald forefandt Schmidt megen Fattigdom og Usselskab, fremkaldt dels ved en daarlig, planlös Fattigforsorgelse, dels ved den almindelige Uvidenhed. Energisk og nidkjær, som han altid var, tog han sig for at raade Bod herpaa eller i det mindste at standse Smitsotens Fremgang. Han arbeidede ivrigt for en bedre Styrelse af Fattigvæsenet ved en fornuftigere Ordning af Lægdene og fik en Arbejdسانstalt, et Spinnehus, oprettet i Hougstad, som imidlertid paa Grund af Tidernes Ugunst kun bestod i to Aar. Ligesaas arbejdede han ivrigt paa at fremkalde og opmuntre Husfliden, hvis store Betydning han aldrig blev træt af at fremhæve. Heri havde han en ivrig Hjælper i Klokkeren i Eger Ole Strøm, der, ventelig for sine Fortjenester i denne Sag, fik Sølvkorset, ligesom Schmidt ikke glemmer at nævne ham ned Hæder i den latinske Autobiografi, han 1826 maatte leve til Programmet fra Københavns Universitet.

Af Undervisningsvæsenet tog han sig ogsaa med Kraft, fik

flere Skoler oprettede og Distrikterne bedre omordnede, ja han skjede end ikke den Umage selv at sørge for sine Skolelæreres videre og bedre Uddannelse.

I Aaret 1807 gjorde han en Tur hernald til København tillsigemed sin Kone, Elisabeth Mathea Oppen, som han i Aaret 1799 havde øgget og med hvem han levede et lykkeligt, om end desværre barnløst, Ægtefolk. De kom hernald mens Bombardelementet stod paa og hans Optegnelser fra den Tid ville ikke læses uden Interesse.

Aaret efter blev han Provst for Kongsvberg Provsti, hvor ved han fik end bedre Lejlighed til at virke for Almoeundervisningens Fremme. Blandt andet naaede han at faa det gjort til Pligt for Præsterne at tage sig af Skolelærernes Undervisning. En i 1810 af ham udkastet Plan til et Skolelærerseminarium for hans Provsti blev ikke til noget, ligesom hans alt i 1805 begyndte Arbejde for at faa Vaccinationen indført i sin Embedskreds synes at være strandet. Foruden hos den alt nævnte Ole Strøm fandt han ogsaa stor Hjælp til alle disse Bestræbelser hos sin Kapellan C. W. Heber, senere Sognepræst til Frue Kirke i Svendborg.

Med al denne Virksomhed fandt han dog Tid til 1811 at gjøre en Tur til København, efter hvis videnfabelige og sel-skabelige Liv han altid længtes. Der var den Gang et eller flere Kalb ledige i denne By og Nejsen gjaldt tildels en Ansøgning herom. Men heraf blev intet. Under sit Ophold i København levede han sammen med Rahbek, Dohleenschläger og de fleste af Datidens literære Størrelser, idet han samtidigt studerede ivrigt alt, hvad han kunde overkomme af Bøger, der ej vare at faae fat paa oppe i Norge. Stadigt gjør han i sine Dagbogshefter, der sendtes op til Norge til Pavels og andre Kjendinge, fra hvem han igjen modtog lignende, nøje Nede for

alt, hvad han saa og hørte. Næppe er der noget, han med den Interesse omhandler, som Theatret og især Musiken, af hvilken han var en lidenskabelig og kunstforstandig Dyrker, der endog selv frembragte enkelte Kompositioner, hvoraf nogle til Oehlenschlägers „Aladdin“ i høj Grad vandt denne Digters Bisald. Selv sang Schmidt smukt og var altid til Rede med en glad Sang i et godt Lag.

Som Norge havde sit „Selskab for Norges Bel“, saaledes stiftede Schmidt efter sin Hjemkomst et „Selskab for Egers Bel“, hvori de i Sognet bosiddende Embedsmænd og større Jordbrugere indtraadte og som ikke blev uden Frugt, da det blandt andet oprettede to Søndagsskoler i Pastoratet. Han var saaledes en sjeldent nidsjær og virksom Embedemand; tillige var han som Sjælesorger højt anset og afholdt af sine Sognefolk og nød godt Ry og saa uden Sogns. En Belønning for sin Virksomhed fik han, da han den 28de Januar 1813 blev udnevnt til Ridder af Dannebroge.

Nu kom Året 1814 med sine store Omvæltninger for Norge. Schmidt greb med sin vanlige Livfuldhed og Begejstring Tanken om Norges Uafhængighed under Christian Frederik som Konge. Selvtredie sendtes han af Buskeruds Amt til Rigsforsamlingen paa Eidsvold, hvor han strax med hele sin Overfluttede sig til det saakaldte „Selvstændigheds-Parti“, som med Falsen i Spidsen satte Grundloven og Kongevalget igennem og i det hele dominerede Forsamlingen. En Mand som Schmidt maatte blive en ivrig Partimand, hans glødende Begejstring for et selvstændigt Norge kunde ikke opfatte en Vedels eller Werge-lands folde Betenkelsigheder som stort andet end Forræderi mod Norges Sag. Jakob Aall regner ham tilligemed flere af de hæderligste Navne fra Eidsvold blandt dem, som han „skjede formedelst deres barske Miner og den haarde Dom, de føldte

over deres Meningsmodstandere", og af det Wergelandske Parti kaldtes han spotvis „Selvstændighedspoeten", fordi han, for hvem Versene altid fløde let, var Forsamlingens flittigste Leilighedsdigter ved alle festlige Sammenkomster. Lange Taler holdt han ikke lige saa lidt som de fleste af Medlemmerne, naar de ikke oplæste forud skrevne Afhandlinger, men hans Del i Konstitutionsværket er, hvad hans Dagbog vil vise, vist blevet underbuderet. Den yngre Wergeland har med vanlig Raffshed i sin Karakteristik over Ejdsvoldsmænd givet et meget afejende og nedfættende Billede af ham (Konstitutionshist. II. Pag. 27), men har da ogsaa senere (ibid. Bilag Pag. 32) maattet indrømme at have gjort Schmidt Uret, uden at han derfor har ladet ham vederføres fuld Ret.

Glad drog Schmidt hjem fra Ejdsvold, men kun nødigt samledes han næste Gang med Landets andre Repræsentanter ved Storthinget i Christiania 1814. Han indsaa strax, at Tilslutningen til Sverrig nu var den eneste Udvej og søgte derfor at gjøre sit til, at Vilkaarene kunde blive saa gunstige for Norges Selvstændighed som muligt, hvorfor han ogsaa denne Gang langt mere end paa Ejdsvold optrædte i Forsamlingen, ikke med lange Taler, men med træffende Bemærkninger og oftest praktiske Forslag. Men ret forlige sig med Tanken om et Svensk Supremati lært han aldrig og krumme sin Ryg for de nye Magthavere kunde han ikke. Den Kunst at høje sig for Navne eller Titler næmmede han aldrig, hverken som ung eller gammel. Mens han paa Ejdsvold skrev begejstrede Sange til Christian Fredrik i Stilen fra Fredrik den Sjettes Tid, sang han til den Svenske Tronfølger:

„Da Nora Haand til Svea rakte
Skjøndt harmifuld, dog med ørligt Sind,
Hun svor: at Vaander helligt agte,

Som hellig Grundlov vied ind;
Hun fri, selvstændig, hylter blot
Sin Grundlov og selvvalgte Drot.

Prinds! Du, som Fredens Palme hæved,
Dg. senkte laurbærkransie Sværd,
Det Folk, som for Din Magt ej hæved,
I Dig fandt Tolken for sit Værb;
Beg Visdom og Retfærdighed
Du vinder Normænds Kjærlighed."

Slige Betingelser havde han aldrig anset det nødvendigt at sætte Christian Fredrik for Norges Kjærlighed.

Naar det alle Begne er blevet gjort gjældende, at Schmidt forlod Norge, fordi han følte sig til Side sat, da Pavels blev Bisپ i Bergen, saa tror jeg sikkert, at han her er sket Uret. Det var ikke noget nyt Ønske hos ham at komme her ned. Alt 1811 havde han søgt herom og nu, da hans Haab om at se „gamle Norge“ som en aldeles selvstændig Stat med egen Konge var blevet saa bittert skuffet, kunde de gamle Længsler efter Livet i Danmark lettere faa Overhaand. Med „Svecus“, som han gjerne figer, lært han aldrig ret at forsone sig.

Det fortelles, at han var indstillet til Bergens Bispestol som Nummer tre efter Rein og Pavels. For den første havde vist Schmidt villigt bøjet sig og, tror jeg, gjerne med Statsraad Treschows Indstilling sat sine literære Fortjenester langt under hans. Men det er maaesse tvivlsomt om Schmidt med sin stærke Selvfølelse ogsaa vilde underordne sig Pavels, hvem han var bundet til ved et gammelt Venfskab, der aldrig svigtede paa nogen af Siderne, men hvem han ogsaa kjendte desbedre. Og det tor vel ogsaa nok siges, at Treschow, naar han, efter hvad der fortelles (Anm. til Pavels' Autobiographi), satte Schmidts literære Fortjenester „langt“ under Pavels', ikke har haft Ret hertil, men har tænkt for meget paa den Undest som Prendikant,

Pavels havde vundet, og hvilken han havde haft ganske andreledes Lejlighed til som Hovedstads-Præst at vinde end Schmidt. At deres Samtidige Generalauditeur Berg maaſſe er Hjemmelsmanden (Aars Grindr. 2den Udg. Pag. 405. Not. 4) for Rygtet, er næppe Bevis, thi hans Domme ere stundom strængere end man for Troværdighedens Skyld kunde ønske det. Venſkabet mellem Schmidt og Pavels blev uſorandret.

Men hvilken nu end Grunden var, og det er altid misligt at ville angive en ſaadan paa anden Mandes Begne, ſaa ſøgte og fik Schmidt 1817 to Aars Ørløv fra ſit Embete og rejſte med ſin Høſtro ned til Kjøbenhavn, hvor han foreløbigt boſatte ſig. Det havde længe været hans Undlingsplan at gjøre en længere Udenlandſrejſe og iſær at komme til Italien. Han gav ſig nu med Iver til at ſtudere nævnlig Kunsthistorie for ret at kunne ſaa Gavn og Glæde af, hvad han ventede at ſaa at ſe. Ligefaa læste han Italienſt, hvilket han alt i 1811 var begyndt paa. Ude hos Nahbeks, hvor han, ſom før, var en kjær Gjæſt, traf han Ingemann og da denne juſt ſøgte og fik et Rejſeflipendium, ſloge de ſig ſammen og fulgtes ad gjennem Tyskland, Frankrige og Schweiz til Italien. Denne Rejſe grundlagde et varmt Venſkab mellem dem, ſom varede deres Liv til Ende.

I Ingemanns Rejſeminder fra Italien finde vi ofte Schmidt omtalt, hvad enten det hedder om ham:

„Udensor i Morgenluften
Drømmer han om Klippehjemmet,
Damper ud ſin Morgenpibe.“

eller naar Ingemann ved Aſſeden i Rom 1819, da Schmidt ſkulde drage hjem til Sos, synger:

„— Du ſom bjærv fra høje Norben
Fulgte mig paa Bjerg og Bølge,
Minded os med Sang om Hjemmet,
Minded os med Kirkerſten“

Om det høje Sjælebjem!
Dgaa Dig forlod vi hiiset:
Over Høv som hjelke Søfugl
Bil Du flyve til Dit Norden."

I Neapel traf de J. F. Schouw og baade der og i Rom glædende Schmidt de Denske ved at holde protestantisk Guds-tjeneste, ligesom hans klangfulde Stemme og hans Musa altid var til Rede ved deres festlige Sammenkomster.

Efter sin Tilbagekomst til København i September 1819 søgte og fik han sin Afsked fra sit Embede i Norge og levede nu i København til han et Aar derefter blev bestillet til Præst for Himmeløv ved Roskilde og for Tomfruklostret i sidstnævnte By. To Aar efter blev ham tillige overdraget Bestyrelsen af Roskilde Stifts Bibliothek, et Hverv, som han omfattede med megen Interesse.

Da Københavns Universitet 1826 fejrede sin Jubelfest i Anledning af Christendommens tusindårige Bestaaen her i Danmark, blev Schmidt tilsigemed J. P. Mynster, H. N. Clausen, J. C. G. Johansen, N. Faber og N. Fogtmann indbudt til at disputere for den theologiske Doktorgrad, i hvilken Anledning han skrev sin »Historia Paulicianorum«. Denne Afhandling blev af Rudelbach med vanlig Skarphed haardt bedømt (Theol. Maanedsskr. V. 273), men dog næppe med Føje, hvad vel turde frengaa dels af Schmidt's Svar (Vitt. Tib. 1826, Nr. 31), dels deraf, at Afhandlingen flere Gange med Anerkjendelse citeres af C. Schmidt i hans »Histoire et doctrine de la secte des Cathares où Albigeois. Paris 1849«, der endnu er Hovedværket i denne Del af Kirkehistorien.

Bed Siden af sin Embedsgjerning blev Schmidt ved at syse med Digtekunsten. Da han var henvede 1811, udgav han en Samling Digte, som fandt en ganske velvillig Bedømmelse, om end Recensenten i „Literaturtidenden“ (1811 Nr. 31), og

det med Nette, mente, at Schmidt hørte til de Digtere, „der af Musen udkaaredes mere til at vedligeholde og udprynte visse Blomsterbede i Digtekunstens Paradis end til at optage uopdyrkede Stykke Land eller udvide Havens Grænser“.

Den overvejende Del af hans originale Digte var Lejlig-hedsgigte, saavel i denne Samling som i hans 1835 udgivne „Nye Digte“, hvor den største Plads optages af Oversættelser af Tasso, Petrarch og Ovid. I Jens Möllers „Nyt theologisk Bibliothek“ IV. gav han en Prøve paa en metrisk Oversættelse med Commentar af 1ste Mosebog Kap. 49 og samme Sted fremkom i 9de Bind som en Frugt af hans Udenlandsrejse: „Bemærkninger af min Rejsedagbog om Religiøsitetten i Italien og Spanien“. Om de mange mindre Arbejder: Digte, geistlige Taler o. s. v., som haves fra hans Haand, tør jeg henvisse til Forfatterlexikonet.

I tyve Aar undtes det ham at leve og virke i sit Kald i Himmeløv, afholdt og agtet af sin Menighed og anset som Prædikant. Ude i Roskilde mindes man endnu med Kjærlighed den gamle Himmeløv-Præst med den lidt forover bøjede, sværtbyggede, men dog ej høje, Skikkelse og det kloge, men tillige venlige og muntre Ansigt, til hvem man altid vendte sig, naar der skulde bruges en Sang til en større festlig Lejlighed, hvor han da ogsaa gjerne var en livlig og munter Gjæst. Et Par Gange inden sin Død besøgte han sit gamle Hjemland Norge, ved hvilket hans Hjerte altid hængte, og sidste Gang skiltes han med Taarer fra det. All fortæller, at man hastede om, at han fortrød at have forladt Eger.

Den 16de Februar 1840 døde han, 69 Aar gammel, efter at være ramt af et apoplektisk Tilfælde. Hans trofaste Hustru overlevede ham knapt et Aar.

Som Slutning vil jeg hidsette det smukke Billede Ingemann

har givet af ham i et Digt, som han sendte ham til hans Fødselsdag 1830 (Smaabigte og Rejseminder Pag. 96):

„Danmarks, Norges gjeve Søn!
Dig har Norden's Statsaarb givet
Barndoms-Verdnens dobbelt stjørn;
Som dens Billed blev Dig Livet.
Mellem Dal og Fjeld Du drog;
Mildt og kraftigt Hjertet slog;
Højt blandt Fjelde klæng Din Tale,
Mildt Din Røst i Herthas Sale.

Syddens Hærthethed Du saa,
Nordens Storhed ej Du glemte:
Saa Du Bjerg og Bølger blaa,
Knick Du nordisk Sang istemte;
Mægtig Strøm paa vilde Gang
Barndomseventyr Dig sang;
Ventigt, hvor Din Sjæl var hjemme,
Dansk Du sang med norske Stemme.

Med et Norge i Dit Hjem,
Mellem danske Kjæmpebjøje,
Ser Du nu mod Aften frem,
Men med Morgenglands i Øje;
Til Din Hyrdeboligs Fred
Lindre klare Stjerne ned!
Venslab, Kjærthighed og Hæder,
Aandens Fred og Hjertets Glæder.

Hvad Dig gjennem Sjælen klæng,
Hvad i sjænest Drøm Dig rølte,
Hvad ved Buggen Englen sang,
Som fra Baar til Baar Dig førte,
Hvad de første Aanders Røst
Sang fra de Forklartes Kyst —
Det gjentoned dybt og stille
I Dit Liv fra Hjertets Kilde.

Og som Røst fra dybe Hav
Klang Din Sang mig i det Fjerne,
Hjist ved Kloppstocks stille Grav
Og i Glands af Syddens Sjærne.
Under Nordens Snæsky glad,
Hør jeg ved Din Arne sad,
Hørte alder Mundet svinge
Over os sin Tonevinge.

Hil Dig, Kunstens gamle Ven!
Aandens Præst med Bardestimme!
Livet, som ej farer hen,
Beed Dit Hjerte sjønt at gjemme;
Hos Dit Livstræ Englen staer,
Ungdomsfrist endnu som Baar;
Mangen Gang paa Lykkes-Binge
Hun Dig Majlsøvstrandse bringe.

Dg til Slut kun et Par Ord om Haandsskriftet og dets Udgivelsesmaade. Foruden de fem her i Uddrag meddelte Afsnit og et Par Optegnelser fra 1790, som ved deres lidt sentimentale Form robe Digteren af den Tids Skole, bestaa Schmidt's Dagbogsoptegnelser af hans Rejsegangbøger fra hans tvende Udenlandsrejser (for den sidste's Vedkommende dog kun til Ankomsten til Schweiz) og de dermed fulgte Ophold i Kjøbenhavn. Det hele udgør 1,314 meget tæt strevne Octav sider. Der er altsaa, som man kan vide, meget udfukt og nogle ville maaßke mene, at endnu mere kunde være udeladt. Men det er altid en mislig Sag med disse „Uddrag“: man er saa let utsat for den Mistanke, at noget, som kunde have haft Interesse i en eller anden Retning, ej er medtaget. Jeg har derfor taget saa meget med som jeg kunde og tror derved at have reddet mangt et lille Træk til Tidens eller enkelte Personers Karakteristik. — Af oplysende Anmærkninger om Personer og Forhold har jeg kun tilføjet meget saa. Mange ville maaßke synes, at der er for saa. Men for meget af den Slags er ej heller raret og sylder ofte mere end det gjør Nutte, især naar det uden synderlig Umage kan findes andet Steds. Hellere end at optrykke, hvad andre have samlet, vil jeg henvise den, der muligvis kunde komme i Forlegenhed med en enkelt Person eller Begivenhed, til at søge Oplysning i Aalls Grindringer eller Noterne til Pavels' Autobiografi.

Hvad endelig Retskrivningen angaar, da er den paa meget lidt nær Schmidt's egen.

Kjøbenhavn i Februar 1868.

Udgiveren.

I.

Dagbog paa en Kjøbenhavnsreise

fra den 19de August til den 29de October 1807.

kl. 10½ Aften. Wig i Sværtig den 19de August 1807.

Her er det da først jeg faaer Nolighed til at tænke paa min Dagbog og at gjenkalde i Erindringen de sidste 4 Dages Hændelser fra den Tid Lisebarnet og jeg forlode Egers Præstegaard for at tage til Kjøbenhavn. Vi reiste fra Eger Søndag Eftermiddag mellem 4 og 5 den 16de August og kom til Christiania kl. 3½ næste Dag.

Efter en kort hvile besøgte jeg Pavels, som var Patient i den ene Fod og derfor havde maattet holde nogle Dages Quarantine, passiaredes 1 Times Tid, affkrev til Fru P. Slutnings-sangen af Urania 1ste Sang, spillede lidt paa Claveer og sagde saa Farvel. Paa Retouren besøgte jeg Masmussen, talte Endel om hvad Britten maatte have i Sinde med sin mægtige Flaade, og de Banskeligheder, som derved kunde opstaae. Siden tog jeg en Hest og Kjære for at besøge Tøien, hvor jeg fik den behagelige Esterretning at P. B. vilde gjøre Touren med til Kjøbenhavn.

Den 18de August kl. 7 om Morgenens satte vi os til Bogns, for at indhente Posten. Morgenens var sjøn og fra Egeberg-Bakken sagde vi Christiania og Oslo det sidste Farvel, da den trylleriske Egn laae for os blidt bestraalet af den tidlige Mergensol saaledes som jeg ofte faae den i mine Barndoms og Ungdoms Dage. Bognen ruslede ad den banede Bei og vi indhentede Smith ved Fabro. Han havde foruden P. B. en Hagerup til Passageer. Paa Printsdal spistes en Slags Fordul

og paa Skydsjordet en Middelting af Frøkost og Middagsmad, der saagu var ganske bra, scil. stegt Fisk og Smørrebrød. Ved Aas Præstegaard kom Capitain Lassen (Prøvestenen) og Præsten Lange til Bognen og talte et Par Minuter om Englands Hensigter &c. — Fra Skydsjordet til Korsegaarden havde vi det Uhæld paa Veien at Skruen faldt af del ene Hjul og at dette ved samme Leilighed paa et Haar nær var faldet af, hvorved vi let kunde have væltet eller i det mindste faaet en slem Bump. Og det var nu just ingen god Forbetydning. Fra Korsegaard til Söndby gik det raskt og jeg kastede et Blif hen paa Westby Præstegaard og Kirke med Tanken om at Heilmann har camperet der. Soner er $1\frac{1}{2}$ Miil fra Söndby. Der mødte vi Harster og hans 2de Døtre. Fra Soner til Dillingen er $1\frac{1}{2}$ Miil. Vi hvilede 1 Times Tid i Moss, hvor jeg og P. B. besøgte Nitmester Tordenkjold, for at hilse ham fra hans Tante P. S. paa Skramnæs. Han lovede at skrive hende til med det første, om han ei fik Tid til at besøge hende. Paa Veien fra Dillingen til Carls huset (som udgør $1\frac{1}{4}$ Miil) mødte vi Arbo og hans Kone, som fortalte os frugtelige Ting om Englands Præparatorier til at bombardere Kjøbenhavn og at Kongen, Kronprinsen og samtlige Collegier og offentlige Kasser vare flyttede til Colding. Han var reist fra Kjøbenhavn den 14de. Vi fortsatte imidlertid vor Vei i det Haab at Tingene kunde være mindre farlig end den havde viist sig for den frugtsomme Pengemand, tog fra Carls huset til Kjølberg, hvor Smith traf (som sædvanlig) en impertinent Skyds-gut, som han fandt sig besøjet til at tractere med et Ørefigen, og kom til Frederikstad Kl. mellem 9 à 10, hvor vi tog ind hos en Gjæstgiver Kirkegaard, læste Aviser, aad og drak og sov taalelig godt.

Helsingborg den 28de August.

Hidindtil har jeg ei havt Tid til at tænke paa end sige skrive i min Dagbog. Jeg maa dersor see til, hvorvidt jeg kan huske de sidste Dages Begivenheder. Den 19de August toge vi mellem 6 og 7 fra Frederikstad til Borge, som er en halv Miil. Gjæst-

giveriet ligger ved en Kirke. Der mødte os det andet Uheld paa denne Reise. Vi fik nemlig 2 meget gale Heste, af hvilke den ene stod paa Hovedet og den anden paa Bagbenene. Lykkeligvis opdagede vi hastig deres Gemhts Beskaffenhed, kom betids ud af Bognen og fik den værste ombytteⁿ med et roligere Dyr. Fra Borge til Vøe er $1\frac{1}{4}$ Mil og derfra til Vestgaard $\frac{3}{4}$ Mil. Til dette hyggelige og ordentlige Gjæstgiveri kom vi betimelig om Formiddagen og spiste Middag der; medens Postføreren var paa Fredrikshald. Vi blevede godt beværtede og fik os efter Maaltidet en lidet Rhombe, hvori jeg snød Præsidenten og Kammeralisten Hagerup for et Par Dalers Penge. Om Eftermiddagen mellem 3 og 4 gik Touren til Svinesund, som regnes $\frac{1}{2}$ Mil fra Vestgaard. Forinden jeg forlader det kjære Norge, maa jeg anmærke, at den Deel af samme, sem vi i disse Dage har gjennemfaret, hverken udmærker sig ved ssjøne Situationer eller ved Frugtbarhed. Agrene stode næsten overalt maadelige og man kunde see, at Engen havde været ligesaas. Vigleedes maa jeg protocollere, hvad min Hustru opdagede under sit korte Ophold paa Moss. Postmesterens og Postmesterindens Bekjendtskab, som hun der gjorde, var ikke lidet opbyggeligt og her er Skygge-ridset af disse originale Egtefolk saaledes som jeg har det fra min Principalinde. Manden, Gr. Hvidt, havde — for at begynde fra haus Hovedisæ, som dog neppe er pars polior — paa samme en Allonge-Paryk og en grøn Skjerm for Panden, ligesom visse Dyr har Spjæl, dog kunde man ikke formode at Skjermens Bestemmelse her kunde være at agere Spjæl, da han skal være af en fredelig Natur. Hans smukke Taille var bedækket med en Bomuldstøis Køfte. Den nederste Deel brilleerde med gule Uldstrømper og grønne Tøsler. Madamen havde paa Hovedet en Mellemting af Kappe og Sæt, et langt Liv og var forresten meget vever og fortvillig. Præsidenten og jeg gik Glip af dette interessante Bekjendtskab, formedels vort foromneldte Besøg hos Tordenskjold. Og nu Farvel Du elskede Land og mine dyrebare elskede Venner der. Gid den britiske Rovbane aldrig maa bryde din Fred — gid jeg maa see Dig glad igjen.

Fra Svinesund til Hogdal (1 Mil) gik Veien over Bjerg

og Dal, gjennem Skove og Marker. Kornet stod paa de sidste meget godt og den sletteste Ager der overgik den bedste, vi havde seet fra Christiania til Svinesund — en Ære for Sverrigs og en Skam for Norges Agerbrug. Ved den svenske Side af Svinesund laae endel Jagter, som vare bestemte med Brænde til Gothenborg, og vi mødte en Hoben Slæder med Brænde, som slæbede sig ned ad Svinesundsbakken. Favnien af denne Langved, som mest bestod af Furu og Gran, kostet 7 Mdlr. Rigsgjeld. Tæt ved Hogdal ligger en Kirke, hvis Taarn og Klokkehus, som paa flere Steder især i Bahus, staer for sig selv. Man seer og der Endel af Dynekilen, der er navnkundig af Tordenskjolds Tog. Hogdal er et af de maadelige Skifter. Derfra til Øst er $\frac{3}{4}$ Miil. Den Egn, man paa denne Vej gjennenserer, er meget interessant formedelst den Afspeling man der møder af vilde og frugtbare Egne. Især dannet de mange omspredte isolerede og nøgne Klippestykker, der synes at være henkastede af en voldsom Naturrustning, mange stolte Buer. Blandt andre en som meget behagede mig, nemlig en svær Klippemasse, som i Forgrunden har en bred og stille Ua. Her florere og Teglbrænderierne, hvoraf der, om jeg mindes ret, tælles 3 alene paa disse $\frac{3}{4}$ Miil, blandt hvilke et tilhører Lieutenant Tegner paa Dyre og et Capitain Koch, Herre til Blomholm, der og har et Sæteri paa denne Kant, hvis rige Nug-, Byg-, Havre-Marker det var en Bellyst at see, ligesaa de vel tilberedte Sommerpløsininger, hvor enhver Jordplet var indhegnet med dybe Grøster. Paa Veien fra Øst til Wig saae man ogsaa endel veldyrkfede Marker. Skydskarlene skal paa samme have seet en Ulo. Fra Wig, hvor vi tærede paa vor Niste og fandt et maadeligt Matteherberge, reiste vi den 20de om Morgenens mellem 6 og 7. Paa Wig er Tingstue. Fra Wig til Skjellersø er $\frac{3}{4}$ Miil — og nu stopper min Kones Fortegnelse over Stationerne og Miletallet, ligesom den Uro, som Krigsrygterne siden ester voldte os, hindrede mig fra at føste Opmærksomheden paa de Gjenstande, som mødte. Imidlertid vil jeg opgive Stationerne og fortsætte min Reise-Journal saa godt jeg kan. Fra Skjellersø kom vi til Heve Nr. 1. Der havde vi et temmeligt

haardt Beir med Torden og Regn. Efter noget Ophold der, indtil Tordenveiret var forbi, fortsatte vi Touren til Rabalshede. Paa Touren did besøgte vi den strax ved Hede liggende Tanum Præstegaard, hvor den befjendte Provst Brunius boer. Han var ikke hjemme, men hans, skjønt noget alvrende, dog meget conversable og syrige Hustru tog vel mod os, trakterede os med en skjøn Porter og led til at tage sørdeles megen Deel i Dannemarke og fornemmelig Norges Stjæbne. Hun har en Datter, som var intet mindre end smuk, men led til at være en god og huußlig Pige. En ung Pastor, som formodentlig var Provstens Commiſſister, og havde faaet Ordre at gaae til Stralsund, dog fun i aandeligt Ærinde, trøstede vi med den Efterretning, at Stralsund var overgivet. Fra Rabalshede til Svarteborg havde Sølvposten en Skydspige, som den ugrundelige P. af og til coquetterede med, skjønt han vilde forsikre at hun ikke var farlig for hans Dyd. Den tækkelige Hagerup (hvis Forstand vor Herre in Parenthesi bevare) var endnu meer geskjæftig om hende, som nok i Grunden hverken var Pige eller Kone. Paa Svarteborg vare vi ikke inde, og jeg kan altsaa ikke bedømme om det endnu bærer sit Navn med samme Ret som for 20 Aar siden, da jeg laae der med Provst Stabel, Rector Vohe, Sønnen Stabel og Jens Rathje, og foruden megen Snars og Svarthed, som jeg maatte døe, tillige sik en Garnison af graae Personuer, som jeg havde megen Nødie med at faae uddrevne. Der arbeides nu paa en ny Bygning, men ogsaa den vil, beboet af Sviin, vel snart blive et Svarteborg i det mindste indvendig. Paa Øvistrum, hvor vi drak Caffe, gjekkendte jeg endnu den tækkelige Frue, som vi paa min Reise for 20 Aar siden kjøbte et Vognhjul af, der desværre kun var beregnet paa at gaae til Härsta. Hun seer endnu temmelig godt ud. Vi besaae etter Valpladsen fra 1788 og passerede paa Beien til Härsta gjennem en lidet Torp, som ligger ved Søen og er Markedsplads. Härsta, hvor jeg 1787 laae 2 Tage, medens Vognen blev repareret, kom vi ikke til, men skiftebe Heste nedenfor Gjæstgivergaarden, og fortsatte Reisen gjennem frugtbare med glade Høstfolk bestroede Marker, gjennem det afbrændte og af sin Aske

endnu langtsra opreiste Udevalla, hvor vi udenfor Byen traf en velviis Raadmand, som med megen Æver underrettede os om, hvorlunde Helsingør, Kronborg og Kjøbenhavn vare tagne og Sjælland besat af 30 à 40,000 Engelske. Med denne Hjøbs-post, som, om man end afslog det halve, var slem, reiste vi til Grohede, der ikke er synnerlig skiltet til at oplive et nedslaget Sind. Vi toge Natteherberge der støgt som det var, og forsøgte at adsprede Tankerne med en Rhoubre ved et langt Bord, hvor P. og jeg, som vare Gjenboer paa Langsiden, sat en deilig Motion ved at tage vore Kort. Smith ventede at den norske Post fra Kjøbenhavn skulde møde os der — men forgjøves, og dervede blev vi naturligvis endnu værre tilmode. Paa Aasen opholdt vi os ikke, men fortsatte Beien saa snart vi havde skiftet Heste. Ikke langt fra Holmen passerede vi forbi Herregården Strom, hvis sjønne Bygning, Beliggenhed og vidstrakte veldyrkede Marker forlystede vort Die. Den beboes af en Enke-Grevinde Maclair, men eies af hendes Mands Broder, en Baron Maclair i Skaane, hvor han ogsaa har et Herregods. Paa Holmen spiste vi Middag. Den ganile hæderlige Gunumader tog megen hjertelig Deel i Danmarks Ulykke og anmeldede meget rigtigt, at de Engelske vare komme over det som Tiufvor om Natten. Hendes Hr. Søn derimod syntes med en vis Skadesrehed at vente Danmarks, idet mindste Sjællands Undergang. Min Kone sat ondt, hvori den utealelige Hede, som vi næsten hele Beien plagedes med, formodentlig var Skyld, og maatte hvile 1 Times Tid tildeels og for at blive tor efter det Bad, som P. havde beredt hende, idet han bragte hende et Glas Vand. Folkene vare meget tjenstvillige og omhyggelige. Omendskjondt Posten her reiste 1 Times Tid forud for os, kom vi dog til Bæk fort Tid efterat han var bortreist og indhentede ham paa Hede Nr. 2. Der stodte vi paa en Bæv, som var sin eg smuk, ligesom man overalt maa prise den svenske Huusflid, hvori de saavel som i Agerbruget og i Haandværker overgaae vort Land. Ved og i Kongelf eller Konghelle mødte vi 2 Estafetter og blev bestyrkede i den Formodning, at norske Post var bleven stoppet. Rygterne om Englændernes Fremgang vare

ogaa der i fuldt Arbeide, dog traf vi en Stadens Borger, som læste for os et Brev fra Gothenborg, hvori det bedste var Slutningen: „man ljuger os her fulle“. Det gamle forfaldne Bahus Slot, ved hvis Fod den stille, brede Gothelv flyder, knejede for os i al sin gothiske Erværdighed og mindeude mig om hine vendiske Sørøvere, dem vore Fjender ligner paa et Haar, der fordum overfaldt og plyndrede Slottet og Staden. Efter 2 Ganges Overfart over Gothelven reiste vi langs med den i en ssjøn, behagelig Aften til Røbbas. Vi sat her Dagen, men den var for gammel til at kunne give os nogen Esterretning om Krigsbegivenhederne eller hæve vor pinlige Uvished i denne Sag. Derimod sat vi fat paa de Engelskes Proclamation til Sjællands Indvaanere, der, uden al Hensyn paa at det er et engelsk Produkt, i Sandhed er det vanvittigste og ublueste Tøi jeg nogensinde har læst. Den indeholder i den jammierligste Stil den smukke Fordring, at Danmark skal betroe England som sin Ven sin hele Flaade, for at Bonaparte ikke skal bemægtige sig og bruge den til Englands Skade, og den Trudsel, at om denne hjerneløse Fordring ikke efterkommes, skal Mord og Brand følge paa; o! de usle, dybt foragtelige Ridninger og Voldsmænd. Selv denne Proclamation vil blive et af de kraftigste Vaaben mod dem, og ssjøndt de overfalde Danmark som en sjovende Mand paa Stimands Biis, ssjøndt man med en ubegrivelig Tryghed og Urvirkomhed har set Røvernes frygtelige Tilberedelser og har lidet at modsette dem, saa maa dog en saadan Fremfærd, en saadan Forhaanelse mod en Nation, en saadan Nedtrædelse af al Folkeret fordoble Kræfterne hos den Overfaldne. — Paa sædvanlig Tid forlode vi Røbbas den 22de og reiste gjennem en behagelig Egn, gjennemskaaren af en Canal, som gaaer til Gothenborg, forbi adskillige Lyststeder, samt et Sukkerhus og nogle Teglbrænderier, til Kjærra, hvor vi frokosterede og foer videre til Kongsbakke. Torpet Andersdorf, som vi paa denne Vej kom igjennem, mindeude mig om min første Reises bedrøvelige Hændelser, da vi maatte sætte vor Bogn, som bar til at gaae rent itu der og age paa Pindevogn til Kongsbakke, hvor den bestjænkede Pastor hød os arme vognbrøstne Menneske sit:

„Skift i communia Studia“. Vi opholdt os ganske kort i Kongsbakke og jeg fik ikke Tid til at spørge om bemeldte sine Pastor (hvis Navn jeg dog ikke mindes) endnu er til. Ogsaa her vare atter bedrøvelige Efterretninger, eller som P. udtrykker det: „Atter Svedskesuppe og atter Aabning“. I Førstningen havde jeg tænkt at bevare og opfrise de mange deilige Rygter, som krydsede hverandre, for siden at lee ad dette Chaos af Løgn, men jeg fandt snart at det vilde blive Narreværk. Veien til Aaben Bakke og Warberg er temmelig flau og forsynet med Heder. I Warberg drak vi Caffe og traf endel Søfolk, som hørte til en Vestindiesarer og Bordeauxsarer, som Englænderne har taget. De arme Folk laaer der i en yderst ubehagelig Stilling, da Alt var dem berøvet og de vare uden Resource. P. hjalp dem ud af deres Forlegenhed ved at laane dem 40 Rdlr. mod Anviisning paa Prætorius. Da vi kom til Morup begyndte det at regne og paa Veien til Falkenberg havde vi adskillige stærke Lyn, som blinkede stolt i den mørke Nat. Jeg sad og betragtede dem med Henrykelse og ønskede at især en Straale, som jeg kunde see at slaae ned langt borte, maatte have rammet den engelske Flaade. Lisebarnet derimod krobed sammen ved hvert Lyn og skjulte sig bag min Ryg. I den mørke Aften kom vi til Falkenberg, hvor vi blev godt beværtede og herbergerede. Der — ja endog i Morup sagde man, at Drønet af Kanontordenen var hørt samme Dags Formiddag. I Falkenberg laaer indqvarterede circa 40 Mand syge eller lemlestede fra Stralsund. Nogle af dem havde Cresmedailler i Knaphullet. Om Morgen den 23de reiste vi derfra til Steninge og videre til Dvibille og mødte paa Veien adskillige Kirkefolk. Bondekonerne og Flickerne bruge den snurrige Methode at hæste Skjørtet op forantil, saa at man seer deres Lintoi — de har altsaa en Skif, som er modsat vores fornemme Fruentimmers Mode, der blotte sig oven til. Skulde disse Moder om sider forenes, saa vilde Moer Evæ Døttre snart komme til at gaae ligesaa usogne som deres Stam-mama. I Dvibille, hvor der er 2 Gjæstgiverhuse, traf vi hos Appelgren (som skal være den bedste af de 2) en Svensser, som beretteede os, at Frederiksberg var tagen og gjort af Englænderne

til Hovedqvarter og at hverken Kjøbenhavn eller Kronborg var tagen. Oberstlutenant Bang samt Kammerjunker v. Krogen og Frue havde opholdt sig et Par Dage i Qvibille. Vi spiste Middag i Halmstad og fik taalelig Børærtning. Derfra til Tjørby havde vi maadelige Heste og ikke stort bedre til Karup. Paa Veien did kom vi gjennem det lille Laholm. I Karup traf vi en Dansk fra Saltholmen, som var kommen over til Malmö den 22de og havde sin Fader i Nærheden af Karup. Han fortalte vidt og bredt om Englændernes frygtelige Magt, men besskjønket var han og en Bindbeutel. Ellers forsikrede flere i Halmstad og Karup, at de havde hørt en svær Kanonade den Dag. Paa Hallandsaas lagde jeg Øret til Jorden i den Tanke at faae høre noget af Kanonaden, men den var da, Kl. 5, allerede ophørt. I Magretetorp traf vi en svensk Embedemand, som egaa spaaede Danmark ilde. Og nu stundede vi til Engelholm, hvor vi haabede onsider at faae paalidelige Efterretninger. Vi kom der om Aftenen Kl. 8 à 9 og fik da at vide af Gjæstgiverskens Datter, som havde været i Helsingør Dagen forud, at de engelske Landtropper, som man regnede mellem 30 à 40,000 Mand, havde landet, indtaget Hirschholm, Frederiksberg og afskaaret al Communication mellem Kjøbenhavn og Helsingør. Men om Udfaldet af den Dags frygtelige Kanonade vidste man intet. Da vi havde spist om Aftenen, kom adskillige Engelskmænd med deres Hatte paa Hovederne ind i Stuen og spurgte om Mad og Logis. Den siffige Mamsel pratede med dem og lovede at skaffe dem Mad i Huset og Logis udenfor. Det kogte i mig ved at see disse overmodige Lønler — og dog maatte jeg døie deres Brat en lang Stund ud paa Aftenen, da vi havde vort Sovekammer — et lidet Hul — tæt ved Spisestuen. En af dem, som var mere besseden end de andre, talte tydst og spurgte mig, hvor jeg var fra, som jeg i Korthed besvarede ham. Et Stykke ud paa Natten kom en Person, som lukkede Binduet op paa vort Kammer og spurgte efter Smith. Jeg vaagnede op ikke lidet forundret over dette natlige Besøg. Men det gjældte ikke mig, men Postføreren, og var, som jeg hørte siden, en Braae, sendt fra Generalpostamtet for at avertere Sølv-

posten om, at Passagen var spørret til Kjøbenhavn. Dette, saavel som at man begyndte at numle om, at der maaßee kunde blive et Fredsbrud mellem Sverrig og os, bestemte Smith til at skynde sig tilbage til Norge med sit Gods. Han forlod os om Morgen den 24de meget urolig og bekymret og tog med sig den kjedommelige Hagerup, hvis Frygtagtighed, Vaas, underlige Fagter og utidige Politisering med enhver forekommende indtil selve Skydespoerne, nockom havde ennuieret os, og vi beklagede blot Smith, som i sin missmodige Stemning nu skulde trækkes alene ned den Tomling. Derimod beholdt vi tilbage Smiths Karl Johan, som havde kjort os hele Veien og som vi allensals kunde behøve paa Tilbagereisen. Item slog sig til vort Selskab en Sieur Poul, en Normand og borgerlig Artillerist i Kjøbenhavn, som vi traf paa Wig og som dersra var fulgt os til vor store Blage, da han var en flau vindbeutel, som ogsaa gjerne vilde politisere og fortalte os store Ting, men desværre Løgne, om Danmarks Forsvarsanstalter, derhos med droie Eder af den faste Stok slog Englænderne daglig. Han havde vi gjerne og været af med og især Præsidenten, som maatte døie ham paa Vogn med sig den øvrige Stump af Veien. Efter holdt Raad blev da besluttet, at vi skulde tage til Helsingborg for det første og der, som P. kalder det, nærmere bespeide Fjenden. Vi begave os altsaa mellem 11 og 12 Forniddag paa Veien til Flemminge. Vi hørte allerede der enkelte Skud fra Kronborg, som sendtes forbiseilende Englændere. Helsingborg naaede vi Kl. herved 2 om Eftermiddagen og toge ind hos Munthe. Kort efter vor Ankøn kom Secretair Sommer, Postmester i Helsingør, til os. Han var taget over for at underrette Smith og besørge Breve til Norge, men besluttede at vende tilbage, da han hørte at Smith var reist til Norge igjen. Han vidste ikke stort mere end vi forhen havde hørt og bekræftede, at Fjenden var steget i Land uden mindste Modstand. Siden fik vi Besøg af en dansk Kammerherre Eppinger, som har været bosat her i flere Aar, en raff og interessant Mand, som endnu er dansk med Liv og Sjæl. Han havde fra Høien seet Fjenden lande og ørgrede sig over, at han ingen Modstand havde mødt

og at der i det Hele var tæuft saa lidt paa at gjøre Boldsmanden Afbræk. Efter hans Beregning kan Hjendens Landmagt ikke være over 22,000 Mænd. Vi besøgte ham siden i en Have, som han har tæt ved sit Huns og som bestaaer i en høj Bakke, der bestaaer af adskillige Partier, dels Frugtræer, dels andre inden- og udenlandske Træer, saa at man gaaer under en behagelig Skygge og afvælvende Trægrupper opad de bugtede Gange, som føre til Spidsen af Bakken, hvor et net Lyshus, en Rotunde, staaer, hvorfra man har en stolt Udsigt over Sundet og lige ned til København. Herfra saae vi tydelig gennem en skøn Tubus den Skov af Skibe, som omvirkler København og vender sine Ildsvælg mod det. Ogsaa kunde vi tydelig see Taarnene der. Men vi saae og hørte intet fjendtligt paa den Kant. Da jeg kom hjem om Aftenen fandt jeg min Kone, og det ei uden Grund, mistrostig, da det Værelse, vi havde faaet, var et mørkt, smudsigt, af Muggenhed stinkende Hul, hvor hun ingen anden Udsigt havde end til nogle sønderrevne Bogne og Kjærre og en stinkende Kloak, og hvor de grasserende Englændere jevnlig liggede ind til hende, der sad eensom og som en Arrestant. Imidlertid maatte vi smøre os med Taalmodighed og være glade, at det ikke var værre. Sengene var som det ørige, Klæderne mugne og fugtige, saa at Luften var yderst bestialst. Dertil kom endnu et haardt Tordenveir ledsgaget af et Par temmelig sterke Torden slag, som vakte det stakkels Børgebarn op med Førskrækkelse. Om sider kom den lange forsinkede Morgen og bragte os en Landsmand, en Københavner, Johansen, som vi allerede strax ved vor Ankomst havde gjort et flygtigt Bekjendtskab med og som med usortrøden Velvillighed ei alene tilbød, men ogsaa viste os al den Ejendom, der stod i hans Magt. Han opstøvede for os et bedre Logis i Byen og skaffede os vende meget propre og smagfulde Værelser hos meget honette Folk, en Toldforvalter Kyster her i Byen for 1 Rdlr. Banco om Dagen. Han sørgede ogsaa for vor Proviantering og gav os Anvisning paa en von Berger, hos hvem vi hente vor Middagsmad, 4 Røller om Dagen for 40 β Svensk pro persona, og som er tilstrækkelig til at forsyne os med Frokost og Aftens-

mad tillige. Kort, til ham henvende vi os i enhver Baande og Forlegenhed, hvorfor vi ansee ham for og kalde ham vor Skytseengel. Han har studeret Veterinair-Bidenstaben og har været her et Par Aar for at søge sin Næring derved. Desuden er han Lieutenant ved det borgerlige Artilleri i København, hvorfra han vel havde taget sin Uffsked, men sendte samme tilbage da Krigen begyndte, fordi han som brav Mand og sand Fædrelandsvæn onsker at tjene sit Land. Hjør altsaaer han at kunne komme til Castensfjold, som skal staae ad Roskilde-Kanten med en halv Sues Tusind Mand, men desværre skal mangle Artilleri, Ammunition og Kavalleri for at kunne agere med Styke. Vi teg det nye Logis i Besiddelse Kl. 10 Formiddag den 25de August og befinder os saare vel her. Vor Dag er i Almindelighed deelt mellem Toccodille, Spadseretoure ned til Broen saasnit det knalder fra Kronborg, for at see, hvorledes Kuglerne ikke naae det forbiseilende Røverpak, og Vandring op til Eppingers Bakke, hvor til vi have fri Adgang. Paa Broen træffe vi alssens Nationer og th til vore Landsmænd for at høre og meddele Efterretninger, for at ængstes og glædes med dem lige som Efterretningerne lyde. Engelskmænd og Hannoveranere, som der her er nok af, synes nu at tage Svøftet ind og sætte Hovedet mindre højt, og dette er et godt Tegn. Ellers er det tungt at være Krigsskuepladsen saa nær og dog høre og vide saa lidet sikkert om hvad der skeer; at see daglig Fædrelandets Kyster og dog mistivile om at faaet Foden paa dem, — dog ængstes over dets Skjægne. Fra København har man af og til hørt Skud, men ikke nogen Kanonade af lang Varighed eller Betydning. Dagen efter vor Ankomst her (den 26de) havde vi Besøg af en Kammerjunkerinde v. Krogen, forдум Tomfru Meineke fra Troudhjem, som min Kone har lidt Bekjendtskab til fra Christiania, og som det nu var hende dobbelt fjært at fornly. Hendes Mand havde gjort et Forsøg paa at finde en Wei fra Helsingør gjennem Sjælland, for derfra at komme over til Holsteen til sit Gods. Men efter forskjellige Eventyr paa hans Fodvandring, hvor han et Par Gange blev optaget af Sjællænderne og bragt til Birkedommeren for at forhøres, maatte han onsisider reise hid

tilbage med uforrettet Sag. I Onsdags, den 26de, gjorde Fru v. Krogen og min Kone Bekjendtskab med Eppinger og hans Frue og deres skjonne Have. Blandt de Svenske, som jævnlig besøge Eppinger ere en Kirkeinspekteur Hammer, der som de fleste honnette Folk her, som ikke ere Leverandører eller staae i anden Forbindelse med Englænderne, er meget opbragt paa bemeldte Middlinger og oprigtig ønsker dem al Landsens Ulykke; dernæst en thdſt Major, som seer ud til en ørlig Gubbe og er 65 År gammel, med et Navn, saa vidt som jeg har hørt, Schmalens. Eppinger selv kan ikke bare sig for at sende enhver Engelsmand, han møder, et god dam og det ofte saa lydeligt, at jeg et Par Gange har halv frugtet for at der kunde komme Klammeri afsted. Igaar (den 27de) traf vi atter et Par Landsmænd, nemlig en Angel og Mossfeldt, begge fra Trondhjem og begge Studenter. Ogsaa har vi truffet her en Kjøbmand fra Flekkers, ved Navn Thoresen, som var reist ned med Kove og nogle af sine Børn for at ledsage sin Søn til Kjøbenhavn, men blevе opfaprede og nu søger Leilighed for at komme til sit Hjem. Forresten er her ingen Familie fra Kjøbenhavn, ikke heller fra Helsingør, undtagen nogle halv eller maaſkee rettere heel engelske, som ogsaa flygtede hid 1800 og 1801 og nu atter ere tøſlede af, fordi de frugte mere for de Danske end de Engelske. Igaar førte Skytſenglen os til en Sundheds-Hilde tæt ved Byen, som Dronningen skal have givet det Navn Hälſa. Den ligger i en dyb Dal, har en skifflig rummelig Salon og enkelte smukke Partier. Den eies af en Møller. Igaar gik Rygget at et Skib fra Norge, hvorpaa der vare 2 Fruentimmer og 2 Mandfolk Passagerer, var taget, og da Sommer har skrevet mig til, at Løppers ei har været eller er ved Helsingør, saa formoder jeg at det er ham. Paa Grund af denne Formodning skrev jeg idag til den engelske Consul Fenwick fra Helsingør og bad ham at udvirke Tilladelse for mig til at faae mit Toi frigivet og hentet. Dette Brev maatte jeg skrive paa engelsk saa godt jeg kunde; men da jeg nødig vilde prostituere mig med Bommerter, maatte jeg bide i det sure Ebble at underkaste Brevet Mettelse af en engelsk Fuldmægtig paa Consulens Contoir, som ikke er

de Danske god og som ved den Leilighed gav sig en engelsk, det er meget impertinent Mine. Nu er Brevet afsted og dersom min Begjæring opfyldes, faaer jeg en god Leilighed til med det samme at see den engelske Flaade. Med Længsel venter jeg paa Svaret, da det er mig saare vigtigt at kunne faae mit Øri og især mine Papirer beträffende Opslo reddede.

Den' 29de.

I dag har jeg, som sædvanlig, spillet Toccodille og besøgt Broen, hvor jeg efter traf en optagen Landmand, en Handelsmand Jørgensen fra København, som kom fra Stettin. Han havde seet Englaenderne lande med sine Tropper i Kjøge. Skib og Gods varre tagne, men Folkene kunde gaae hen hvor de vilde, undtagen til Danmark. Efterretningen om Stralsunds Overgivelse den 19de d. M. sikte vi allerede for et Par Dage siden og læste en svensk Bulletin desangaaende. Jørgensen berettede, at alle Skibe ved Stettin og deromkring varre lagde Beslag paa af Frankimændene, som vilde sætte 19,000 Mand over til Rygen, hvorhen Kongen af Sverrig har taget sin Tilflugt med Levningerne fra Stralsund. Fra Broen faae vi engelsk Transportflaade under Convoy af en Fregat seile forbi Kronborg, som sendte dem adskillige Skugler, hvoraf faa eller ingen syntes at træffe. I Eftermiddag ledsgagede Skytsenglen os til Ramløse, hvor vi besaae Hilden, som vælter ud fra en Klippe, samt en gammel Steen udenfor Alleen, hvorpaa stod en Inscription, som syntes at være Rune-Bogstaver. Vigeledes besaae vi den nye Bygning, som er i Arbeide, og som skal indeholde en brillant Dandselfal paa 6 Tag. Ramløse er uddeelt i Actier, og Hovedeieren af disse skal være en Hofmarschal Blaten. Søgningen skal icar ei have været betydeligt. Hos en fransk Kok, som besørger Beværtningen, drak vi en deilig Kop Grønthee, som efter en halv Mill's Vandring smagte os hjertelig godt. Paa Hjemveien talte vi blandt andre Ting om Pladsmajor Harboes mangehaande Sotiser, blandt hvilke Skytsenglen endnu anførte en, som forhen var os ubekjendt, at Personen engang stod i et Bindue med sin Pipe og spyttede ned paa et Par forbogaaende

Hruentimmer og da den ene af disse, som det ramte, saae op for at erfare, hvem dette Galanteri kom fra, ansørte han i sin Besippelße den smukke Undskyldning: „Om Forladelse, jeg troede det var min Datter.“ Vi kom hjem i Mørkningen kl. 8 om Aftenen.

Den 30te.

Idag var P. og jeg i Stadens Kirke og hørte en Prædiken (af Aftensangspræsten), som handlede om Menneskenes Utak-nemmelighed mod Gud. Der var enkelte gode Tirader, men i det Hele var der ikke synderligt og Stemmen var monotonifl. De Danske maatte høre, at den Ulykke, som nu var over dem, var for deres Synders Skyld, og de Svenske, at Touren snart vilde komme til dem, hvis de ei omvendte sig. Den Stilhed, Orden og Opmærksomhed, som herskede i denne som i alle svenske Kirker, var meget prisværdig. Ved Nadverens Consecration blev ei messet, men blot læst, undtagen Bønnen efter, som syntes at være af samme Indhold som vor. Messningen fore-kom mig ellers noget theatralisk. Det øvrige af Dagen tilbragte vi deels hjemme ved Toccodille-Brædet, deels i Lyshuset paa E.s Bakke. Vi have ellers idag hørt til vor Opbyggelse, at et af de igaar forbi Kronborg passerede Skibe, som vi troede alle gif urammende, skal have faaet 12 Kugler gjennem Seilene og at altsaa Englændernes og deres Liges Spot over Kronborgs Feil-skud og vor Harnie derover var ugrundet. Rygtet siger, at Danøen, som skal ligge mellem Stralsund og Rygen, er taget af de Franske og Besætningen, 600 Mand, sprunget over Klingen. En Kanonade, som vi igaar saae og hørte paa Beien til Ramløse mellem 2 Skibe, skal have været anlediget af, at Helsingørsk Quarantine-Baad var paa Jagt efter en engelsk Vest- eller Øst-Indiesarer, men som var besejret. Idag har vi dog faaet stillet noget af vor politiske Hunger og Tørst. Vi har nemlig faaet et Par Nr. af Dagen, af hvilke det ene indeholder en Bulletin fra Commandanten paa Castellet med Efter-retning om det, som passerede i Søndags og som bestod i en Attacke af vore Kanonbaade, der skal være løbet lykkelig af og

paa vor Side kun har kostet 9 Døde og ongesær ligesaa mange Saarede. Derimod sik man ingen Efterretning om, hvad der var skeet til Lands, da der dog skal have været adskillige Skjærmhydsker, blandt hvilke en, hvori Kongens Livjægere skal have været med. Det andet Nr. af Dagen af 25de August indeholdt en Slags Apologi for at Krenprinsen ei blev i København og melder om, hvor godt det er, at han nu ikke er der, og hvor nødvendig hans Mærverelse er i Holsteen. Kun Skade at man ei faae at vide, hvori den Nødvendighed stikker. Forresten findes der et Par Anecdoter. Den ene: At af toende borgerlige Artillerister, som havde Vagt sammen, sjal den ene en Flestefandekage fra den anden. Da denne angreb ham som Thy, forsvarede han sig med, at han kun havde taget den som Ven, og da den anden satte ham sit Sidegevær for Brystet og betydede ham, at han ikke forstod sig paa sligt Venfab, men vilde have sin Rage igjen, svarede den anden, at det var blot Spøg og at han kun havde ageret England for at see, om hans Kammerat vilde rigtig forestille Danmark. Den anden Anecdote var, at en Embedsmann ved Hirschholm, som Englænderne sagde til, at de kom med 17,000 Mand som Venner, svarede, at han i sin hele Levetid havde haft ondt ved at finde een Ven og at det dersor overraskede ham nu ned eet at faae saa mange. Ligeledes sik vi et Par Krigs-Sange, af hvilke den ene af en Bonnevie var ganske god.

Den 31te.

Vi vakte idag af en stærk Kanonade fra København og isede til Es Lyshus for gjennem hans ssjonne Tubus at bespeide Fjenden. Vi saae tydelig, hvorledes der fra den hele Linie og det engelske Landbatteri ved Swanemøllen bombarderedes uophørlig, ligeledes, saavidt vi af Beliggenheden kunde dømme, fra Qvintus, Prøvestenen og Trækoner. Uophørlig lød det frugtelige Drøn af Ildsvælgene, Blodet krab i vores Arter og vi høit, at Danmark maatte seire og Boldsmændene knuses. Hvor det er tungt at see og høre sit Fædrelands Nød og Fare og staae som uwirksom Tilstuer og være i Unished om Udsaldet.

Ølden ophørte først Kl. 2 om Estermiddagen og det maa have været en hed og blodig Dag. Mod Aften besøgte vi etter Lyshuset og traf da der, foruden de, som sædvanlig samles der, en Major Blaten og Frue. Det var taust ved Kjøbenhavn og Nøgen bortdrevet, saa vi kunde tydelig see Skiven paa Frue, Petri og vor Frelsers Kirke. En Transportslaade paa en halv Snees kom opseilende fra Kjøbenhavn. Mod Mørkningen, da vi skulle gaae, kom Appelberg og bragte os det glade Budskab, som en svensk Proviantbaad, der ankom fra Flaaden, i Aften havde medbragt, at de Engelske havde faaet dygtig Bane fra Søsiden. De havde i Sinde at entre Trefroner og lagde til den Ende fremi med en stor Deel af deres mindre Krigsfartøier. Længe syrede disse i vid Afstand mod Trefroner, som intet Svar værdigede dem, saalænge de endnu ei vare komne i Studvidde. Hovmodige herover skulle Englænderne have sat Hænderne i Siden og sagt: Kl. 12 have vi Batteriet. Men da de begyndte at rykke nærmere og man fra Batteriet saae sit Ram, gav det en Ild, som sletnit skal have tiltrakket den engelske Angræbslinie, saa at Master og Planker saaes flyde paa Vandet; under denne Hjendens Forvirring rykkede vore Kanonbaade frem og gave en dygtig Ild, saa at Hjenden maatte retirere over Hals og Hoved og ikke fik Tid til at værge sig. En Bombe faldt paa Agterdelen af en engelsk Brig, som umiddelbar fandt eg, som Hærgemannen havde udtrykt sig, saae ud som en Hund der stod paa Bagbenene. Derimod havde man om Morgenens hørt en heftig Geværild udenfor Kjøbenhavn, hvis Udfald man ei vidste. Saaledes vendte vi nogenlunde beroligede over Dagens Hændelser tilbage til vor Bolig. Ogsaa har en Mand fra Vedbæk i Dag berettet, at man der har begravet 4 engelske Officerer for et Par Dage siden og at Officererne overhovedet ønske sig tilbage til England. I Aftes kom Bøclers Betjent, som havde bragt twende Poste med sig til Norge fra Kjøbenhavn og været ombord paa det engelske Admiral-Skib. Han vidste ikke stort mere Nytt at berette end vi alt havde modtaget. Capitain Hummel stal i et Udfald have fanget en engelsk Officer og faaet en Blessure i Laaret. Bomber have slaaet ned paa 2 à

3 Steder i København, men Ilden blev strax slukket. Forstæderne ere nedbrudte og afbrændte af de Danske selv. En Mariner, som havde skudt en Engländer, røvet ham og taget hans Uniform paa, blev, da han kom tilbage, skudt af sine Egne, som tog ham for en Engländer. — Det dumme Væst.

Den 2den September.

I Dag har jeg fuldført Resten af min Dagbog. Skytseenglen besøgte os i Formiddag og fortalte, at 2 Baade fra Helsingør have taget en engelsk Brig i Dag. Men kort efter kom han igjen og berelte, at de Engelske have igjen taget en dansk Vestindiefarer og det er et ulige Vætte. P. var i Morges paa Broen og havde der talt med Consul Fenwick, som endnu ei havde faaet Besked om mit Tai med Loppers, men havde sagt, at jeg sikkert funde vente det igjen, da det vilde blive forseglet og sat i Forvaring. Det hedder i Dag, at Castenskiold skal have tabt et Slag og 16 af hans Officerer være tagne. Derimod hed det i Gaar, at en Engelskmænd ssulde have tilstaet, at de Engelske havde tabt 3,000 Mand til Lands. Det sikkreste er, at man intet sikkert veed om Expeditionerne til Lands. I Dag ssulde der, efter Rygtet, være gjort et Hovedangreb fra engelsk Side paa København. Men Ulting er tyist og man maa formode, at Engländerne have opgivet Angrebet fra Søsiden for det første og samle deres Styrke for at agere fra Landsiden, hvor de desværre have deres sterkeste og vi vor svageste Side. Engang vil dog vel dette sorgelige Mørke blive opklaret.

Den 3de September.

I Morges vare vi paa Broen for, som sædvanlig, at høre efter Nyh eller lade os proppe ned Løgne. En Baad, som kom fra den engelske Flaade og hvis Eier sagde, at han i Gaarafestet havde været paa Admiral-Skitet, paastod, at der var opkommeth Brand i Toldboden og denne tilligemed alle Bathusene vare afbrændte. Han vidste derimod ikke, at Engländerne havde faaet nogen Skade, og dette gjorde hans Efterretning, til vor Trøst, temmelig usandsynlig. Kanonaden og Bombarderingen skal have

varet til Kl. 5 i Morges, altsaa 10 Timer, — de arme Kjøbenhavnere. Imidlertid maa man dog befrygte, at der er skeet uogen Ulykke, især da en affediget Landshøvding Forsell i Gaarafstes berettede, at Engelskmændene har 3 Batterier, 1 ved Svanemøllen, 1 ved Kalkbrænderiet og 1 ved Elasens Huus udenfor Østerbro, jaa det er rimeligt, at de maa kunne naae Byen, men er Brandvæsenet aarvaagent, bliver vel Ulykken ei stor. Vi gif lidt slukørede tilbage ved disse mistroøsende Esterretninger. Den øvrige Tid af Formiddagen læste vi Leopold og spillede Toccodille. Ligesaa i Estermiddag til Kl. 7, da vi atter besøgte Eppingers Bakke og sad og paøsiarede med ham og Brelin til henimod Kl. 10, da man atter saae Kanonilden begynde ved Kjøbenhavn. Veiret har i Dag været meget mørkt og i Aften blæser det temmelig sterkt fra Vesten, jaa Engleanderne ei vil kunne udrette meget til Søes. — Vor Vært skal have betydelige Indkomster ved Udstedelse af Passer til Fissembaadene, som maae betale 3 Rd. for hvert Pas, og Baadenes Antal anslaaes mellem 4 à 500 aarlig. I Aar har Sildefangsten ei været betydelig.

Den 4de September.

I Dag vakte jeg ved en Kanonade fra Kronborg, som dog allerede var forbi førend jeg satet Klæderne paa mig og kom ned paa Broen. Anledningen til den var, at et engelsk Linieslib fra Kjøbenhavn passerede Sundet. Siden gif jeg op til Eppingers Bakke, hvorhen P. fort ester kom og paøsiarede vi der en Times Tid. Resten af Formiddagen læste jeg i Leopold. Ved Middagstider bragte Johan, som havde talt med en Førgermand, der kom fra Flaaben i Nat, den Nyhed, at de Danske har staact sig godt i Gaar til Lands og Bands, men hvad der var udrettet vidste man ei. Det hedder, at en engelsk Husar skal have sat en Pistol for Brystet af Præsten paa Frederiksborg, men da denne flagede dervor til den Høistcommanderende, være blevet stadt for Præstens Dine. I Forgaars git Nyget, at der staae 80,000 Russere ved Finns Grændsen for at tvinge Sverrig til at tage Parti mod England. I Gaar hørte Pra-

sidenten, at en Søn af Etatsraad Brun i Kjøbenhavn, Lieutenant ved Kongens Livjægere, skal være falden i en Skjermhydsel ved et Skud gjennem Struben. — I Middags sikket vi de helsingørsk Aviser. De indeholdt ingen nye Efterretninger. En Opfordring fra Abrahamson til Tarvelighed for desto bedre at kunne udholde en Beleiring og række de, som strider for Fædrelandet, Haanden, var passende paa Omstændighederne. Ligeledes stod der en Proclamation fra Kronprinsen til Landeværnet, hvori han takler for deres Kjælhed og anbefaler dem Tillid til deres Ansørere, indtil han igjen kan favne dem som Broder. — Skulde han ikke hellere blevet hos dem? Jeg kan endnu ikke faae Andet i mit Hoved, end at det burde været saa. Fra England stod stolte Efterretninger om, hvorledes Flaaden allerede var taget og skulle bringes til en engelsk Havn. Om Hummel berettedes, at han havde gjort adskillige hjælpe Udfald. I Eftermiddag varer vi paa Broen, hvor en Kronens Styrmand, som lader til at være Englændernes store Patron, fordi han høster Fordeel af at skaffe dem ferskt Vand, gjorde os opmærksomme paa en svær Røg, som stod op fra Kjøbenhavn, vi ilede til Eppingers Bakke og sandt, at han kun havde altfor megen Ret. Og da det mørknede — Gud hvilken frygtelig Ildmasse udbredte sig da ikke for vore Dine! Det faaes tydelig gjennem Tuben, at den var mellem Frue og Petri Taarne. Men vi trøstede os immer med, at det var udenfor Kjøbenhavn, maaske Nørrebro eller Frederiksberg. Men Eppinger, som noget paa Aftenen kom derop, paastod, at det var i selve Byen mellem Nørre- og Vesterport. Efterat Branden havde varet et Par Timer og vi havde jeet enkelte Bomber kastede paa begge Sider af den, tog den i en Hast nærlig af og syntes at være ganske dæmpet. Medens Brelin, P. eg jeg sadde og debatterede om, hvor Ilden var, kom der, uagtet Aftenen var mørk, regnfuld og stormende, et heelt Selstab op til Rythuset og blandt dem en Dame sanit et Par Englændere, af hvilke den ene var meget lattermild ved denne Lejlighed. Vi skyndte os at gjemme Tuben og satte os hen i Stilhed, forbi vi ingen Commerce vilde have med disse Personer og ikke skaffe deres Glædesfrohed nogen

høde. Men omsider kom Eppinger, og med ham trængte de sig ind, disse Uforskammede, uden at begjøre hans Tilladelse. Lysthuset blev snart fuldt, men da det var mørkt, kunde man hverken see eller høre andre. En Dr. Rosenkjøld fortalte Eppinger, at en Kammerherre von Lanken havde været embord paa Admiralsfibet for at faae Tilladelse til at hente sin Datter fra København, hvor hun var paa et Institut, og at han der havde seet og talt med Eppingers Svoger, en Generalmajor Oxholm, som var Fange og var Armen i Bindsel, fordi han var blesseret. Da bemeldte Oxholm commandedede en Division (5,000 Mænd) af Landeværnet, saa er det et førgældigt Bewiis paa disses Tab og Uheld. Alle disse Hjælpspøster vare Tordenkrabber for os og jeg sad der i den mørke Aften, medens Stormen hvinede og Regnen slog paa Ruderne, i en besynderlig Stemning. Det eneste Trøstelige, vi hørte var, at Engländerne selv skal have tilstaaet, at vort Artilleri var godt og blev meget vel betjent, hvilket og en svensk Artilleri-Oberst Helwig, som har været i Nørheden af Krigsskuepladsen, skal have bevidnet med Tillæg, at det Modsatte var Tilfældet med Engländernes Artilleri. Kl. 9½ vandrede vi ned.

Den 5te September.

Saa flux jeg havde faaet Klæderne paa mig i Morges besteg jeg Eppingers Balte, fandt Lysthuset tomt og tog fat paa Tuben for at bespeide København, men desværre kunde jeg intet see for tyk Nog. Paa Nedveien traf jeg Eppinger og P. Den første fortalte, at Engländerne skulle i Aftes have sendt en Parliamentair for at opfordre København, at man havde udbedret sig 6 Dages Stilstand for at indhente Kronprinsens Bestemmelser, men at det var afflaaet; ogsaa har man hele Formiddagen hørt Kanonade ved København. Vi sovde endnu i en øengstelig Uvished om, hvor Branden er, og desværre de fleste paastaae, at den er i selve København og at en stor Deel af samme er ødelagt. Medens vi vare der passerede et Par russiske Fregatter Sundet og vi har i Eftermiddag seet adskillige Russere paa Gaden. Man formoder, at det engelske Linieskib, som i

Gaar git ud af Sundet, medbragte Øxholm og andre danske Krigsfanger til England.

Den 6te September.

P., som i Morges var ude og recognoscere, berettede ved sin Hjemkomst, at den store Ild, vi saae i Fredags, var paa Tømmerpladsen ved Vesterbro, at kun enkelte Huse i Skinder-gaden, Skidenstrædet og paa den Rant vare brændte, at Frue Taarn var skudt i Brand og Ilden joraarsaget ved dets Fald, at Bille havde svaret en Parliamentair fra Gambier, som lovede at Beleiringen skulde ophøre, saasnart Flaaden blev udleveret, at han ei sit en Pind af den, ligesom og Bille skal have sørget for, at alle Orlogsskibene i en Hast kunne blive sænkede, samt Masterne og Takkellen, som ere astagne, opbrændte. Blandt de Ulykkelige, som Bomberne har truffet, er en Frøken Horne-mann, hvis Been skal være affludte og hvis Hjæreste, en Sporon, skal være dræbt, formodentlig ved samme Leilighed. Peyman skal være bleven let saaret. Han skal underhaanden have prøvet Kjøbenhavnernes Sindelag om de vilde capitulere, men alle vare enige at slaae til sidste Mand. Ellers skal der have været en lille Misforstaelse mellem Peyman og Borgerne i Anledning af, at disse have villet gjøre et Udfald, som Peyman efter sin Overbeviisning ei vilde. Foruden Øxholm skal ogsaa en Grev Reventlow og en Moliske være fangne. De udenlandske Minister, idetmindste den svenske og russiske, ere i Slagelse. I Gaar skal Consul Fenwick være reist til den engelske Flaade med Depedher fra Rusland, som ere sendte fra Consul Gloversfeldt til Wulf i Helsingør. Svaret skal han oppebie og medbringe. Det hedder, at Indholdet af denne Depedhe er at affordre Gambier categorisk Svar om hans Ordre lyder paa at gaae som Nørdbrænder til Kronstadt, naar og om det maatte lykkes ham at saae Bugt med Kjøbenhavn. Lieutenant Bille ved Sø-Estaten skal have mistet et Arm, men skal alligevel være blevet paa sin Post og sagt, at Englænderne kunde tage den anden ned. I dette Sieblik gaaer Nygtet, at Kronprinsen har saae 4,000 Mænd af de holsteenfse Tropper bragte over til

Sjælland. Gud give det! I Eftermiddags vare vi paa Eppingers Lysthuis. Altid var tyist ved København. Man saae endnu Nøg og Frue Taarn var affludset.

Den 7de September.

I Dag har man talt om, at København har overgivet sig, og dette Rygte grunder sig formodentlig paa, at man ingen kanonade har hørt fra den kant siden i Løverdags. Imidlertid har Eppinger hørt vidt og bredt efter, hvorvidt dette Rygte maatte være paalideligt, men fundet, at det blot er engelske, altsaa løgnagtige Beretninger. I Formiddags strev jeg en Slags Krigsshang, hvori jeg har strect at slaae Engelsmanden med de Baaben, jeg har, nemlig Pen og Blæk. Jeg sit de helsingørskste Aviser i et Brev fra Sommer, hvori bekræftes, at den 3d, vi saae i Fredags, var Tømmerpladsen, som brændte, og at det Løverdag Morgen har brændt paa Studiegaarden og flere Steder, men at der intet Hus heelt er afbrændt uden eet. Vigeledes medfulgte en Fortegnelse over dem, som vare døde, fangne og saarede. General Oxholm blev taget med 1,500 Mand og 55 Officerer paa Hærfølge Kirkegaard, Wedel-Jarlsberg og 2 Sønner fangne, Øvistgaard paa Gjerdrup studt, Grev Reventlow og Major Post fangne, Baron Ranckau af Garden og Lieutenant Caroe af Kongens Livregiment ligesaa. I Eftermiddags vare vi hos Eppinger, hvor vi traf en Directeur Charmes, som lod til at være lidt perialsk, men forresten var meget antibrittisk og forbandede at Unionen gif itu, da vi ellers kunde holdt hele Verden Stangen. Mod Aften kom en Brugspatron Rothstein fra Stockholm, som havde været ombord hos Gambier, eg fortalte, at denne havde været i Land i København i Dag Morges og at de Stud, som vi hørte i Formiddags, var Salut for ham. Man troede deri at finde Bekræftelse paa det Rygte, som i Dag har gaaet, at København har capituleret; men det kan vi ei saae i vort Hoved. Senere paa Aftenen kom Forfell og en Grosserer Taras fra Gothenborg. Capitain Brelin viste mig en Krigsshang af en svensk Student — en af de 18, som har meldt sig for at stride mod Transmændene og som ere

blevne ansatte deels som Officerer, deels som Underofficerer. Han har taget Munden vel fuld, men røber Forresten megen Patriotisme. Forsell fortalte, at 300 Svenske af Dalkarlba-taillonen var nedslablede og at de resterende 300, som ei havde ladet sig nedhugge, var satte under Krigsret. Item at en svensk Oberst paa Rygen skal, da hans Adjutant leverede ham Listen paa Døde og Saarede i en Affaire, have fordret flere, fordi det var for faa efter hans Dispositioner. Samme Person skal være blevne affsat.

Den 8de September.

I Dag kl. 8½ reiste vi til Helsingør. Vi havde Mod-vind paa Henreisen og maatte boute os frem, saa vi først kom til Helsingør kl. 10½. I Følge med os var en sør omtalt Jørgensen. Vi teg ind til Secretair Sommer, og traf der Enken Mad. Sommer, som ei blev lidet forundret over at see os. Vi reiste hjem kl. 5 og det var neppe en halv Time efter at der gik flere Skud fra Kronborg, saa vi let kunde kommet i Maskepi med Kuglerne, om vi enten havde taget sildigere ud eller reist sildigere hjem. Strax ved vor Hjemkomst mødte os Rygter om Kjøbenhavns Overgivelse. Men da vi intet havde hørt derom i Helsingør, og der blev skudt fra Kronborg, kunde vi ikke overtale os til at fæste nogen Tro til dem. Dog vare Rygterne saa eenstemmige, at vi begyndte idetmindste at trivle, og at denne Forresten sjønne Dag endte sig meget flaut.

Den 9de September.

I Dag blev desværre Ryget om Kjøbenhavns haansulde Overgivelse kun altfor meget bekræftet. I Morges vare vi hos den danske Generalconsul Brown i Malmø, som nu er her i Byen, en tyk og jovial Person, som gjerne »lår ta Supen«. Han vidste endnu intet bestemt, men havde sendt Bud (vor Skyts-engel Johansen) over til Helsingør for at faae sikker Efterretning. Han kom tilbage i Eftermiddag og bragte desværre Bekræftelse paa Capitulationen. Citadellet, Holmen og Flaaden ere overgivne til Engleanderne, som skulle reise om 6 Uger og til-

bageleverere Flaaden, som er sløten og med den Danmarks Selvstændighed — o! Sorg og Skjændsel! Jeg har i Eftermiddag meddeelt disse Efterretninger til Mørk Kappelen, Bisrop Beck og Heilman med en Coureer, som i Dag gaaer fra Consul Brown til Norge. 11,000 Bomber skal være kastede ind i København og Hovedaarsagen til Overgivelsen skal være Brandanstalernes Ødelæggelse. 600 Huse skal være deels brændte, deels ødelagte. Publicum skal have gjort Opstand, fordi man overgav sig. Flaaden ved Reval (den russiske) skal være brændt.

Den 10de September.

I Dag har vi holdt os qvar og sørget over Danmarks Underfølse.

Den 11te September.

Der blev ingen Reise af formedelst den stærke Storm, som rasede, og da der desuden var Mod vind. Vi vare nede paa Broen for at see om det var muligt at vove sig over, men befandt, at det ikke kunde skee uden at blive overskyllet af Søen og gjøre en lang Omvei. Dog gif Gradman fra Helsingør dit over og et Par Fruentimmere med ham. I Aftes følte jeg mig upasselig af Forkølelse og tog derfor betimelig min Tilflugt til Seng, Kampferpulver og Bygsuppe.

Den 12te September.

I Dag Morges kom Dall fra København og tog os paa Sengen. Der blev da en Glæde og en Spørgen og Passiaren. Stakkels troe Lollik, han har været dygtig i Ilden, især en Aften, da der regnede Bomber om ham. Han reiste til Norge i Post-Amtets Vrinde. Treschows har 4 Gange maattet flygte for Bomber og Ild. Dall tog herfra Kl. 12 Middag og i Følge med ham var en (Høstlad, troer jeg, Forvalter paa Fredriks-hald). Endnu er Veiret saa haardt og Binden saa contrair, at der ei er at tænke paa nogen Oversart. Præsidenten reiste i Morges med den Baad, som bragte Dall over. Et Nygte gaaer i dette Sieblit, at Kronprinsen har nægtet at ratificere Capitulationen,

har declareret England Krig og er i Færd med at gaae over til Sjælland med 25,000 franske Hjælpetropper. Men hvordan komme de over. Under disse Omstændigheder vil man ikke længe være sikker i det da dobbelt ulykkelige København. En Braae ved Postanstalten, den samme som mødte Postfører Smith i Engelholm for at avertere ham om, at han maatte reise tilbage, traf vi i Dag. Han har spist med os til Middag og har bestemt sig til at tage over med os til Helsingør og København. I Eftermiddag fik jeg Dic paa Provst Lassen, som holdt i sin Kariol ude paa Gaden og var paa sin Retour til Norge. Han formanede mig til at vende flux tilbage og fortalte, hvad man ogsaa før i Eftermiddag har sluddret om her, at der var Opstand i København og at nogle Regimenter Engelsmænd skulle marchere til Helsingør — det hænger deiligt sammen. Braae og jeg vare siden hos Munthe og drak en Flaske Porter. Der fortalte man, at Stafetten fra Kronprinsen ventedes tilbage i Aften eller Morgen. Braae fik P.s Bærelse og loggerer i Nat hos os for at følge med i Morgen til København, hvis den Storm, som nu i 3 Dage har hindret vor Oversart, lægger sig.

København den 14de September.

Her staaer jeg ved den gode Dalls Pult og skriver dette. Herrre, vi ere indkomne — maae vi vel sige med hin Klokker, som det gik op for i Limingen af Chordorslæsningen — og med ham lægge til: „Gid Du var vel udkommen!“ — Det var vel Kl. henved 10 Formiddag i Gaar den 13de at vi forlod Helsingborg, hvor vi næsten havde udholdt 3 Ugers Quarantaine. Den gode Fru Kyster fulgte os med to af sine Drengebørn til Broen. Braae var i ikke lidt Besippelse, da man nægtede at paategne hans Pas og henvisste ham til Malmø. Imidlertid fik han dog den Sag — som vi Eggværringer kalde det — bænket, og vi skyndte os da over til dansk Grund. Der var ingen vind, og Færgefoltene maatte derfor roe hele Veien. Forresten havde vi et smukt Veir og fri Fløjte-Musik fra de omliggende Skibe, hvor Mandskabet skaffede. Især trakterede et russisk Fregatsslib, som vi passerede, med en Vægterpibe-Musik

en Chor. Vi toge ind til Secretair Sommer, men opholdt os der kun en halv Times Tid, da vi strax sik Befordring med en Retour-Vogn, en Postillon Krog, til Kjøbenhavn. Ved Udkjørselen af Porten sik vi en Medpassageer, en Peer Jensen, formodentlig Skipper, som var særdeles forbittret paa Capitulationen, og temmelig drøjt critiserede den hele Commando-Commission samt vor Landmagt overhovedet og Lande-været i Besynderlighed. En halv Miils Vej længere hen sik vi atter 3 Personer med paa Vognen, af hvilke den ene, der, saavidt jeg kunde høre, kaldtes Petersen og var blandt Helsingør's borgerlige Artillerister, var en ganske bessedesentlig Person. Han havde ogsaa været med ombord hos Thura den 2den April. Item fortalte han, at han havde været med Quarantine-Baaden, som gik ud den 29de August for at gjenerobre en af Engelskmændene tagen og siden armeret dansk Vestindiesarer, hvilken kanonade vi saae fra Beien til Ramløse. Gud veed, om det ikke var Stryderi. Efter hans Beretning skal Vestindiesarereren have faaet 2 Skud. Disse Mennesker politiserede nu hele Beien paa deres Biis og især ennuierede Sieur Peer Jensen (uden Kavai) os bandsat med sine evige Forbandelser og Sjældsbord af Sviin og Hund, dem han rundelig tildelelte enhver Sjællandsfar, vi mødte. Strax paa hin Lyngby mødte vi den første engelske Forpost, en Infanterist og en Husar. Ingen af dem anholdt os og vi reiste hele Beien frit og ubehindret, endsfjøndt vi lige fra Lyngby til Kjøbenhavn idelig mødte ridende engelske Officerer og enkelte Smaatrupper af Infanteri, Jægere og light Horses, blandt hvilke de fleste var vakkre og vel monderte Folk. De havde ogsaa skjonne Heste, som de har fodret paa Sjællændernes Bekostning. Ogsaa mødte vi endel engelske Fruentimmer af den. lavere Classe, som ere fulgte med Armeen. Ved Sorgenfri og i Skoven deromkring vare en heel Deel engelske Militaire, som huserede der. Ved Bangehuset stødte vi paa den første engelske Skandse, som var opkastet af Landhæren; længere borte paa Østerbro stødte vi atter paa et Par deslige Skandser og mødte danske Bøndervogne, som vare tagne i Tjeneste af Englænderne til at transportere for dem Adskilligt, mest

Fourage og Kanoner. Bag enhver af Transporterne var 1 à 2 Husarer med blank Sabel, som truede de stakkels Bønder til at trække ud med deres udhungrede Øg. Fra Gjentofte til Kjøbenhavn var der paa begge Sider af Landeveien Bivouaker eller Smaahytter opreiste af det afmeide Korn, der paa denne Maade ssjændigen blev forødet. Paa hele Touren fra Lyngby og hid forekomi det mig, at jeg reiste som Krigsfange gjennem en fjendtlig Leir, og det er tungt at reise saaledes gjennem sit Fædreland, at see det saa nedtrykt, saa tilintetgjort. Ved Enden af Østerbro gif Engelske og Danske blandt hinanden og man saae paa Fælleden endel Engelske med Spader for, som man sagde, at opgrave det nedfaldne Skyts og planere Jordene. Paa selve Østerbro saae man de første Spor af Ødelæggelsens Bedrøvliggelse i afbrændte og nedskudte Huse, i Huller paa Steenbroen, som Bomber havde flaaet ned paa. Strax vi kom ind ad Østerport var det samme Sy. Især var Nyboder stigt tiltrakket. Ved Holmens Caual stod paa den ene Side Bagt af ridende Artilleri og paa den anden Side, paa Gammelholm, den engelske Bagt. Saavel paa sidstneldte Sted som paa Holmen vende Kanonerne mod Kjøbenhavn, og skulle de blive brugte, saa vil det sidste blive værre end det første. Vi toge ind i Dalls Værelser og blev modtagne af hans gode gamle Kone, der trippede nok saa geskjæftig omkring, sørgede for vores Bequemmeligheder i alle Dele og talte meget godt om sin gode Herre. Da vi havde puslet lidt efter Reisen, vandrede vi hen til vor gode Jacobis*), som, endnu bedøvede af de sidste Rædselscener (ffjøndt deres Huus ingen Skade har faaet) neppe kendte os igjen. Hvor de ere øldede! og hvor dybt har især de sidste Ugers Tildragelser nedbøjet dem. Min gode Jacobi var aldeles trosteslos og næsten fortvivlet og vilde, at vi endelig strax skulle vende tilbage for at undfly de maafee endnu rædsommere Begivenheder, som forestaae. Konen var det stile og søgte at trøste sin Maud, hos hvem jeg dog havde ventet mere

*: Conferentsraad Christian Frederik Jacobi.

Standhaftighed, sjældent Udsigterne vistnuok ere saare mørke, og Kjøbenhavns Nød og Forsmædelse og de ødle brave Søfrigeres græsselige Tilintetgjørelse vistnuok maa gjøre et dybt smerteligt Indtryk paa en Mand som Jacobi, der føler saa stærkt og varmt. Stafetten, som er sendt Kronprinsen, er endnu ei kommen tilbage. Man frygter, ikke uden Grund, at den vil bringe Ordre til Djendtlighedernes Fornhelse, og da tifold vee det ulykkelige Kjøbenhavn, da vil deres egne Ildsvælg, som nu vende deres frygtelige Gab mod det, udsph tifold Død og Elendighed, da vil det saa sjældig forladte, forraadte, opoffrede og forhaanede Sjælland fuldkommen gaae til Grunde. Vi gaae her som paa Gløder, sjulte under forræderst Aske, og vide ikke hvad Dieblik det Uveir, der hænger tungt og sort over Kjøbenhavn, vil bryde løs. Imidlertid gaaer Fiolen og Dandsen rast i Kjelderne og vi mødte i Aftes adskillige Donnaer med deres Cavalerer.

Den sidste og værste af de græsselige Bombardementsdage har man Arme, Been og Tarme af sønderlagne Mennesker i Truge og Ingen var noget Dieblik sikker paa sit Liv. Etatsraad Colds eneste Søn blev knust af en Bombe. I Nyboder blev en Kone og 5 Børn dræbte paa engang. Ogsaa i vort Logis er en Bombe falden i Gaarden, som har ilde tilredt især et Værelse i anden Etage — da havde det ikke været godt at staae ved denne Pult. Af Collegial-Tidenden fra 12te d. M. sees, at Antallet af de ved Bombardementet i Kjøbenhavn afbrændte Huse og Gaarde beløber sig til 305, hvoriblandt 26 Bryggergaarde, 5 Bagergaard og 20 Brændevisbrænderier. Helligistes og Trinitatis Kirker ere indrommede de Brandlidte, som ei have Huusly. I Eftermiddag var jeg paa Børsen hos Schubothe og betingede hos ham nogle Bøger til M. og mig selv. Derfra gik jeg til Jacobi, som endnu er lige mistrostig, og hvor der herscer en sand Jeremiæ Begrædelse. Formodentlig er Manden syg paa Legemet tillige, thi ellers vilde hans Umandighed være altfor overdreven. Vi spiste der til Aften og vandrede derfra Kl. 10 i et klart Maanesskin.

Den 15de September.

I Formiddags har jeg tøflet adskillige Steder omkring. Først var jeg paa Veien til P., men møgte ham i Vestergade og gik saa med ham til Grev Otto Moltke, den eneste af vores Stor-mænd og Collegie-Herrer, som er bleven her tilbage, fordi han fandt det upassende at løbe sin Bei og forlade sin Post, naar Staten var i Fare. Han seer ud til at være, hvad han har almindelig Lov for, en prægtig Mand. Han lovede at efterhøre i Hovedqvarteret, hvad Bei jeg helst skulde vælge for at faae mit Tøi igjen. Dersra gik jeg til gamle Tomter og besøgte den stamt medtagne Studiegaard, som med den hele Omkreds af Frue Kirke frembyder sørgetlige Ruiner. Paa Veien dersra var jeg inde hos Directeur Schulz, hvor jeg traf Nahbek, der fortalte, at han som Capitain ved Kronprindsens Livcorps havde haft Brandvagt paa Studiegaarden under Bombardementet, at der faldt 150 Bomber, hvoraf 3 slog ned i hans Værelse, og at han dersra maatte retirere til Rundetaarn, hvor han maatte boe mellem Meubler og Flygtende og frugtede for at Murene skulde revne af den omgivende heftige Ild. I 3 Dage og nætter sov han ikke. Han fortalte, at der især under 3die Dags Bombardement neppe fandtes 5 Mand paa nogen Bastion, fordi Alle vare ilede til Byen at redde deres Huus og Gods, saa at Hjenden ved en Storm lettelig kunde indtaget Byen. Paa mit Spørgsmaal om Tilskueren vedblev svarede han: „Nei, jeg kan nu ikke skrive nogen dansk og jeg vil ikke skrive nogen engelsk Tilskuer“. Englænderne har hans Balkehuus i Besiddelse, men har ei tilføjet det nogen Skade. Han logerer tilligemed Treshows hos Stephan Heger. Nyerup kom senere til. Af Ohlenschlägers nordiske Digte har Nahbek alt haft det sidste Ark til Correctur, men troer dog ei at noget Exemplar deraf bliver folgt for det første. Da vi gik bort fra Schulz, mødte vi Rector Nissen i Porten, med hvem jeg deponerede og som gjenkjendte mig. Han gav os den sørgetlige Efterretning, at Malling skal være uden Haab. Til Middag spiste jeg hos Jacobi, som kun var lidet bedre. Der traf jeg min gode gamle Broder Landorf, som er blevet meget affældig, men endnu har

et rasft Mod. Han var syg under Bombardementet, men vilde hverken have sig eller sit Tøi flyttet. Jeg gik derfra kl. 5 til mit Hjem og skrev Breve.

Kl. 8 gik jeg til norske Selskab, hvor jeg af gamle Besjendte traf Christie og Strøm ved en Boston-Whist. Jeg blev der en halv Times Tid og fortærede mit Smørrebrod og en Dram. P., som havde været i Selskabet, skal have fortalt, at der er stuet en Contra-Revolution af Bessaraberne i Constanti-nopol, at Englænderne have taget Helgoland i Besiddelse for derfra at indsmugle Varer i Tydskland og at de svenske Tropper paa Rygen have capitulolet sc. General Toll og 14,000 Mand. Christie besøgte mig i Formiddags og fortalte blandt Andet, at Hannoveranerne skulle have forsikret, at de ventede blot paa et alvorligt Angreb fra dansk Side for strax at gaae over til os; at en Borgercapitain skal under Bombardementet have forladt Volden med sine Folk og forsikret Stadshauptmanden, at han slet ikke kunde udholde det længere paa sin Post formedest de mange Bomber. Da Stadshauptmanden deraf tog Anledning til at forlynde ham Arrest, paastod Mandskabet, at det vilde følge sin Chef og da Mylius tog dem paa deres Ord og sagde: „Ja, saa sender jeg ham igjen paa hans Post“, svarede de: „Ja, naar han gaaer dit, skulle vi følge ham“. Det endelige Resultat skal have været, at ingen af dem gif dit. Det hedder, at en vis Person af den høje Commando skal have afflaaet sin Medcommanderendes, Billes, Tilbub, at faae Boldene monterede med 24pundigere af Sø-Estatens Tøihuus, istedetfor de 12- og 6pundigere, som man havde at beføre Hjendens 24pundigere med, og at Capitain Steffens skal have sagt høit, at bemeldte Person havde handlet som Forræder, thi det var for grovt til at være blot Dumhed.

Den 16de September.

Derfra gik jeg til Rahbeks. Han mødte jeg strax udeufor sit Legis i hunslige Grindet. Konen var hjemme. Efterat vi havde passiaret en halv Times Tid om det Timelige og Evige, om Krig og Fred, om Rein, som hun var vred paa,

fordi han roste Clausen, og som var vred paa hende, fordi hun ei hørte hans to Prædikener, — Nein, om hvem hun i Førstningen havde godt Haab, at han vilde slaae sig til hendes og hendes Troesforvantes Parti, men som senere frafaldt; om Mønster, som er den rette og sande Præst etc., — kom Rahbek, med hvem jeg politiserede en halv Times Tid, indtil der kom tre Stykker, af hvem den ene var en Lieutenant Steffens (og de to andre Professor og Præsten Münster), og røg ind i Dagens Hovedenme: Bombardementet, som jeg da atter fik opvarmet. Men da alt Opvarmet, undtagen Kaal, ikke er min Mad, saa stak jeg paa mig og gik op til Treschow*). Han var ene hjemme. Konen var, om jeg mindes ret, hos en Fru Stenersen paa Cadet-Academiet. Folkene vare beskjæftigede med at bringe Sagerne i Orden efter Branden og faae Noder indsatte. Treschow forekom mig usorandret. Det gjorde mig ondt, at han ikke syntes synderligt om Urania, der efter hans Mening ikke indeholdt uden almindrlige Tanker, skjønt han fandt Versene smukke. Dorothea troede han heller ikke stort om. Han fortalte mig en artig quid pro quo, som en tydsk Underofficer ved den engelske Armee her skal have begaact. Personen havde nemlig hørt, at der var en Schlegel her ved Universitetet, og i den Tanke, at det var Lucindes opbyggelige Fersatter, skrev han ham til, at han vilde, saasnart København var blevsen besat, kaste sig i hans Arme. Vor Schlegel skal ellers være en Fætter af den tydske, der falder ham en Schaffskopf, og viistnok have de megen forskjellig Tendents. Treschow fortalte og, at Fichte havde været i København, nylig før dets Beleiring. Han havde fulgt med Høsset lige til Memel, da han formedelst frie Nytringer ei turde blive i Berlin. Treschow var, som Alle her, missforstået med vor Administration og fandt det urimeligt, at vi vilde holde paa en Neutralitet, som vi under nærværende Omstændigheder ikke kunde drømme om at forsvare, og at vi ikke havde taget fransk Parti, som vi nu snart vil twinges til. Rahbek derimod

---

*) Den her og saa ofte nævnte Treschow var Professor Niels Treschow.
Udg. Ann.

nærer endnu sit udødelige Hab til Bonaparte og de Franske. Han vil, dersom de komme hid, bringe sin Kone til Norge og saa reise ned for at falde for deres eller sin egen Haand. Der ligger en Oberst Hulls paa hans Bakkehus, som han er meget fornøjet med. Fru Nahbek viste mig Ohlenschläegers Palnatokiana, som er en Indledning til hans Skuespil Palnatoke, der er dediceret til Nahbek, til de tre Veninder, Camma, Christiane og Sophie, og til Carl Heger. Den indeholder adskillige sjønne Steder og omtalier Opholdet i Gøthes Kjelder paa en Maade, der ligner Horatxes parma non bene relicta. Hun meente, at jeg nok kunde faae et Exemplar af Ohlenschläegers nordiske Skrifter. Baggesen var hun (og det med Rette) grumme vred paa, da han i Førstningen havde teet sig som en varm Ven og paatrængt sig dem for siden at spille en Judas-Rolle.

Den 17de September.

Siden gik jeg til Nahbeks for at levere ham en belovet Copi af en Artikel i Morning-Chronicle betræffende Danmark. Han var ikke hjemme. Jeg snakede en halv Times Tid med hans astenisse Frue, som indbildte sig at have seet Ohlenschläger i Dag paa en Bogn. Siden kom hendes Søster Christiane (som nok er Ohlenschläegers Kjæreste) tillsigemed et andet corpuslent Pigebarn. Christiane var endnu meget harmfuld paa en engelsk Officer, som længe havde betragtet det nedskudte Frue-Taarn, som hun troede, med en vis Skadefrohed, og som hun saa længe sendte lignende Blik, indtil han blev opmærksom derpaa og de saaledes en Stund gloede paa hinanden. När havde jeg glemt, at min første Udvandring i Dag var i Hovedqvarteret, hvor jeg, efterat have som en Saul blandt Propheterne staet en halv Times Tid blandt de Røde, onsideret sit talt med Bielefeldt, der stod færdig for at tage hen til det engelsse Hovedqvarteet i Citadellet, og lovede at give mig en Recommendation derhen, for at jeg kunde faae Adgang til at komme ombord hos Admiralen og rygte mit Grinde betræffende mit opkærede Sø. Bielefeldt saae ilde ud og beklagede, at vi skulde samles i en saa bedrøvelig Tid. Et Par Timer efter

Kom jeg igjen og blev da henvist til Contoiret, hvor jeg traf Professor Thomas Brun i fuldt Arbeide med at uddele Passer til Skippere. Han skrev da det belovede Anbefalingsbrev, som den stakfels Mand maatte skrive to Gange, da det første Exemplar var skrevet paa et forhen bestrevet Papir. Men han var usortrøden og ønskede mig god Lykke til min Expedition. En militair Kammerjunker talte og om en Krigsdeclaration fra Danmark, som skal staae i de sidste Hamborger-Aviser og som han fandt „gar schön und gut geschrieben“. Man har talt om, at Sverrig ogsaa vil bryde med England, og det skal være vist, at nogle Finlandsfarere ere optagne af de Engelske. Bravo! saaledes faaer Britannien snart sin Rolle aafspillet.

Den 18de September.

Kl. 12 i Formiddag reiste jeg en Carosse til Citadellet, hvor jeg først traf en Vagt af Kongens Livjægere, som jeg tog for Englændere, da deres Uniform har megen Lighed med disse, og dersor tiltalte paa Engelsk og siden paa Tydsk, men vi kom snart ud af Drømmen og efterat jeg havde forevist mit Leidebrev fra Bielefeldt blev Passagen strax aabnet. Da jeg kom til Castelsbroen, fandt jeg den spærret med et Tralværk, bag hvilket jeg saa den engelske Vagt paradere. Jeg steg da af og tiltalte Ejenden gjennem Tralværket, først paa Tydsk, da jeg troede det var Hannoveranere, men siden paa Engelsk saa godt jeg kunde og producerede mit Leidebrev. En Gesreider modtog og bragte det til den vagthavende Officer, som strax kom ned og lod det bringe til Generalen. Vi passiærede da en Stund bag Tralværket, indtil der kom Svar fra Generalen, at jeg maatte reise om ad Østerport, da Ingen blev inladt paa denne Rant, hvilket jeg saa meget mindre kunde fortryde paa, da en engelsk Officer, som just kom ridende og begjærede at inlades, blev viist samme Vej. Jeg slap stikkelig godt ud af det med mit Engelsk, paa det nær (som var narrisk nok), at jeg ikke kunde komme paa, hvad Ordet Tydsk heed paa Engelsk, hvorfor jeg hjalp mig med allemand, og hussede først, da jeg kom tilbage i Vognen, at det hedder german. Officeren var meget høflig

og sagde mig, at jeg med det Beviis, som jeg havde, gjerne kunde reise directe fra Toldboden til Admiralen. Jeg gad derfor ikke reise den mig anvisste Omvei og bebyrde Generalen, men besluttede, da jeg dog først maatte vide, om Løbbers var taget, førend jeg begav mig ombord paa Admiralsfibet, at reise hjem og skrive til Admirals Secretair Joseph Trounsell, hvis Adressen jeg havde faaet i Helsingborg, for at udbede mig Oplysning herom. Jeg skrev derfor til ham, da jeg kom hjem.

Senere paa Eftermiddagen gik jeg til Toldbodgaden hen mod Porten til Toldbodpladsen, som er lukket, og saae endee af vor stolte Flaade, hvoraf Englelenderne alt har tiltaaklet 18 Stykker for at slæbe af med dem tillsigemed de øvrige. Der træf jeg Braatz; vi fulgte ad tilbage og mødte underveis Möhl. Vi gik ind i Livjægernes Bagtsue paa Toldbodgaden, hvor Dupuis, den berømte Sanger, en vakker Karl, havde Bagt som Oberjæger. Han var saa god selv at besørge mit Brev til Trounsell til den engelske Bagt. Braatz fortalte, at der har været en Rencontre mellem Popham og Rosenvinge i Anledning af, at den Første fordrede noget Holmen tilhørende, som den Sidste nægtede at være der, hvorpaa Sieur Popham skal have svaret, at det da maatte være stjaalet. Men Rosenvinge lod ham vide, at sligt ikke maatte siges til danske Sømænd, men passede blot paa saadanne Nøvere og Stimænd, som Englaenderne havde viist sig at være. Derpaa fulgte en Udfordring, men Sagen skal være bilagt af Gambier derhen, at Popham har maattet gjøre en skriftlig Ereserklæring. — I Aften har jeg besøgt Jacobi, som endnu er lige ussel. Nu er Kl. snart 12 og det er altsaa paa høie Tid at kose.

Den 19de September.

I Formiddag har jeg for det meste været hjemme og spillet paa et Claveer, som staaer her, og læst i Dorothea, som Schubotze i Dag sendte mig. Den første Sang, som jeg tillsigemed Fortalen har løbet igennem, behagede mig ikke synderlig, fordi jeg ikke forstod synderlig deraf og ikke begriber dens rette Tendents. Jeg gjorde dog en Tour til Livjægernes Bagt, for at

høre hos Dupuis, om mit Brev var returneret eller noget Svar derpaa indløbet. Jeg traf ham i sit Logis, da han gik af Bagten.

Kl. 6 vandrede vi til Treschows, hvor vi færdrev Aftenen med Musik og Passiar. Fru Treschow og hendes Søster spillede adskillige Stykker af Don Juan, som de meget roste, af Eropolis etc. De talte endnu med Henrykelse om Baggesens Skærsliber-Vise og hans Selskabs-Talent overhovedet. Om Schlegel skal Fru Kjerulf have sagt, at han seer ud som en bollen Finger og det skal være meget træffende. Treschow fortalte, at de Store her meget havde forarget sig over en Idee, som han under sine Forelæsninger i Winter havde yttret: at det var nødvendigt, at der var et Central-Punkt eller Magt, hvorom de mindre Magter dreiede sig som Planeter for derfra at hente det fornødne Lys, og at man mindst maatte ønske en Handelsstat til et saadant Centrum. Moltke (G.) skal endog have stødt sig over, at Treschow, idet han skildrede Aarsagerne til den romerske Stats Fall, havde yttret: „Maatte den store Nation ikke strande paa samme Klippe“, da han deri fandt et Onske for Frankrigs Held. Denne Anglomani hos vore Stormænd see vi da nu Frugten af, og selv den moderate Treschow har ikke kunnet bare sig fer at tale høit om vort Ministeriums Stupiditet. Han talte siden om, hvorledes Definitioner, som Grændselinier, naar man henger for meget ved og udleder for meget af dem, føre til Bildfarelser, da Naturen ingen Grændsejel kjender. Han fandt de Leibnitzske Ideer meest holdbare og altsaa Kants System for et falk Product, men et stort Geni-Værk. For nærværende Tid læste han Platoss Værker i en Oversættelse af Schleiermacher, som han roste, for, som han sagde, at hæve sig over denne forkeerte Verden, hvortil Platoss Ideer gjør os bedst tilskede. Blandt de Ideer, som jeg ikke kan komme til Nette med, var den, som Treschow i en af sine Forelæsninger skal have debiteret og endnu holder fast ved — og som Moldenhawer og øvrige Theologer skal have taget ham ilde op —: at Menneskene opriindeligt have været Mollusker og gjennem nendelige Gradationer ere stegne til deres nuværende Art og Stikkelse. En Idee,

som han anseer, næsten til Evidence, bestyrket ved den Proces, som foregaaer med Mennesket i Moders Liv fra dets Oprindelse af og gjennem dets hele Udvikling der, som synes at tilkjendegive, at det er oprindelig et Vanddyr eller Mollusk. Jeg er for lidet Naturhndig til at kunne bedømme denne Sætning. Men kan jeg ikke begribe, hvorledes det, som oprindelig var eller er Mollusk, kan blive andet, ligesom jeg ikke kan forestille mig andet end at den første Menneske-Spire, hvor molluskagtig og uformet den end maatte vise sig, dog maa indeholde en miniature den hele Menneske-Organisation. Rathje skal og — som Treschow sagde — være imod denne Idee og med ham maa jeg nærmere tale derom.

Medens jeg kommer det ihu, maa jeg endnu ansøre den snurrige Tildragelse, at en Bonibe, som faldt ned — om i Frue eller Petri Kirke mindes jeg ikke — skal have kastet en Kiste op, som indeholdt halig Tomfru Dorothea Biehls jordiske Levninger.

Fru Rahbek kalder sin Broder, Steffen Heger, Perseus, hans Kone Persia, hans Børn Persiller, og da hun nu boer der i Huset, anseer hun sig, som hun i Førgaars sagde mig, for at være i Persepolis. De ældre af Rahbeks Bekjendte kalder hun Spækhøkere og skal ikke være blevet lidet slau, da en Wolfsvarz forleden Dag, idet han tog sit Uhr op, sagde: „Jeg faaer vel see, hvad mit Spækhøker-Uhr er“, da hun meente det var en Finte, sjøndt Manden sagde det ganske trofylldig, fordi han virkelig havde kjøbt Uhret af en Spækhøker. Saaledes er det at have en ond Samvittighed.

Den 20de September.

Kl. 5 $\frac{1}{2}$ gik min Kone og jeg til Frederiksberg blandt en stor Sværmb af Mennesker, som Nysgjerrigheden havde løkket ud. De Engelske gave Janitschar-Musik, men vi hørte kun lidt af den, fordi den truende Regn og Frygt for, at Porten skulle blive lukket, nødte os til at ile hjem. Vi faae en Trup af Bjergsketter med deres røde og hvidstribede Strømper, blotte Laar og Halvskjort samt et grønt Skjærf over Skuldrerne, opstillede udenfor Haven. Fra Vesterbro, hvor adskillige Huse ere

ødelagte, til Frederiksberg staae engelske Skildvagter, af hvilke de fleste nok vare Hannoveranere og meget smukke Folk. I Frederiksberg Allee ere enkelte Træer omhugne, men ellers er Alleen i det Hele conserveret. Paa Netouren besøgte vi Jacobis, hvor vi traf Søcaptain Harboe, der, som alle vore brave Søofficerer, og det med Rette, er opbragt paa Englænderne. Jacobi er endnu lige ussel og jeg frygter, dersom det skal være længe saa ved, at det bliver reent galt med ham. Behman og Malling skulle være i god Bedring.

Den 21de September.

P. besøgte os i Formiddags og meldte, at man befrygter, hvad og engelske Officerer skal have udladt sig om, at de ville besætte Kjøbenhavn. I Eftermiddag besøgte vi Kongens Have, der stedse forfalder mere og mere. Vi fandt der adskillige Træer, som vare splintrede, formodentlig af den sidste Lynild, da Splinterne vare for store til at kunne være gjorte med Cannonkugler. To Træer i Damegangen vare især meget medtagne. Derfra gik vi paa Børsen, hvor jeg forlod min Kone og vendrede ud til Christianshavn for at besøge Major Heber. Han boer ikke langt fra Amagerport. Han var som gammel Krigsmand meget opbragt over den flauve Disposition i det Hele. Han havde meldt sig hos Bülow for at tilbyde sin Tjeneste saavidt hans Svaghed maatte tillade det, men sik til Svar, at det maatte gage yderligt, naar Mænd i hans Alder skulde blive opfordrede til Stadens Forsvar. Ikke destomindre gik han dog paa Batterierne for at hjælpe de borgerlige Artillerister til Rette og blev der fra Kl. 2 til Kl. 7 Eftermiddag, uagtet adskillige Augler peb over hans Hoved.

Den 22de September.

Hart Besøg af Professor Treschow, som bad mig spise hos sig paa Torsdag Middag. Han fortalte, at man fra Nyborg paa dansk Side havde skudt paa Waltersdorf, der saaledes blev fjendtligere behandlet af sine Egne end af de Engelske, forudsat at han ikke mere er disses end de Danskes.

Braas forsikrede det samme og at Waltersdorf maatte stige op paa Dækket i al sin Herlighed for at betyde Bedkommende derek Bildfarelse. Heller ikke skal Kronprinsen ville have nogen Post fra Sjælland over til sig. Man formoder, at der pønnes paa nye Dumheder. — I Middags blev der en Forskrækkelje, da man uventet hørte en temmelig stærk Kanonade. Folk begyndte at stølle paa Gaden og vor gamle Mutter bragte ganske forbløffet den Efterretning, at der var Bataille paa Rheden mellem Russer og Englænderne, og min Kone, som strax troede, at Døden var i Gryden, blev temmelig allarimeret. Men omsider blev det da oplyst, at det var Englænderne, som prøvede eller afblæste Kanonerne paa vor — eller nu rettere — sin Flaade. Jeg maa, medens jeg erindrer det, anføre en ny Københavns Talemaade: naar man nemlig bevidner nogen sin Tak, faaeer man til Svar: „Ingen Aarsag!“. I Eftermiddags kom Dall tilbage fra Norge, men uden Brevposten. Jeg var hos Lahde for at faae aftaget min Kones og mit Physiognomi, men han henviste mig til Flint. Jeg faae i Eftermiddags paa Gothersgaden en svær Røg fra Søsiden, som man meente reiste sig af, at Englænderne brændte et af vores gamle Skibe, som de ikke kunde faae ret Skif paa. Der hørtes atter i Eftermiddag Kanonade i Anledning af, at Gambier var i Land paa Citadellet.

Den 23de September.

En siden Excursionen gjorde jeg til Kongens Bibliothek, hvor jeg excerpterede noget af Suhms Historie, 8de Tome, betæffende Opslo, og consulerede en gammel Secretair (formodentlig Eckardt) om de nyeste Skrifter, der handle om Teglbrænderier og Glasur.

I Eftermiddags havde vi Besøg af Ernst Ditten, som fortalte, at han havde været med ved Studenter-Corpset og staaret ved Falsens Compagni. Han havde ogsaa bivaanet Executionen med de første Marinere, som blev skudte. Den første af disse Dødens Candidater blev skudt i Venet og Stuldrene og, da han ei var bundet paa Stolen, sprang han af og sprællede convulsivisk paa Jorden indtil En forbarmede sig over ham og gav ham en Kugle gjennem Tindingen. Hummel skal have læst Officeren, som com-

manderede Executionen, en dygtig Lectie og lært ham, hvorledes man skal bære sig ad med at skyde en Synder, nemlig at to skulle sigte paa Hjertet og en paa Hovedet. Det er et bedrøveligt Militair, som ikke engang kan skyde sine Egne, hvormeget mindre kan man da vente, at det skal kunne skyde Fjenden. Ditten havde faaet Brev fra sin Fader, hvori han meldte, at Grenadererne af hans Compagni vare commanderede til Fredriksværn. Dall skalde atter have reist til Norge som Express, men det blev omgjort. Norske Post, saavel den i Gaar assendte, som den ankommede, er stoppet i Helsingborg til Gjengjeld for, at den svenske udenrigsse Post er stoppet i Nyborg. Mine Breve, som jeg i Gaar skrev til Norge, har altsaa samme Skæbne.

I Aftes vilde jeg have besøgt Nahbeks, men traf Ingen hjemme. Siden gik jeg til Jacobi for at hente min Kone. Med Jacobi er det noget bedre. Søcapitain Harboe var der og fortalte, at 1,500 Mand Englændere ere indfisbede. Ildebranden i Gaar skal have været i et Skur paa Holmen, hvor endel af vore fyldte Bomber sprang. Dall, som kom hjem i Aftes Kl. 11 og drak med mig en Eggepunsch til sin Astenpibe, fortalte, at Bagten paa Trekroner skal, efter Englændernes Forlangende, være afsløst og arresteret, fordi man har den mistænkt for at have antændt Ilden, hvilket dreg er synderlig nok, da Englænderne selv ere i Besiddelse af København og Trekroner er saa langt derfra. Ved denne Lejlighed skal 20 Englændere være dræbte og 40 saarede.

Den 24de September.

Fru Wraaz fortalte, at en Bombe, som formodentlig var meget magelig, havde lagt sig ganske commodement i deres Sopha, efterat den havde slaaet en Stol itu og var bleven træt af at klamres med dens Krølhaar. Overlærer Munthe har mistet en Arm ved en Bombe.

Den eneste ved Køge faldne Landeværns-Officer, Øvistgaard, skal have ordnet sine Affairer førend han gik ud, og skal endnu nylig før han faldt have forberedt sin Kone paa sin Død, med Tillæg at Omstændigheder, som han ei kunde nævne (formodentlig

de slette Dispositioner) gjorde ham den sandsynlig, saa man maă formode, han forud har ahnet sin Skjæbne. Han blev og et Offer, fordi han blev staaende med sit Compagni og gjorde Modstand, medens alle de øvrige vare i fuld Flugt, hvorom Ingen af den Aarsag havde Tid til at underrette ham. Alle de øvrige Helte ere saarede bag fra — en Skjæbne, som de kunde have undgaaet, naar de havde haft Skräddere, der havde været saa vel underrettede om deres Hjerters Locale, som huun, om hvilken den bestjendte Anecdote melder. Til Middag spiste jeg hos Treschows i Selskab med P., Justitsraad Weyel, der skal være en meget nogt Mand, men som ogsaa selv synes at vide det, og Jens Rathje. Der blev fortalt, at en af de høiere engelske Officerer havde i et Brev til Moldenhaver høit og dyrt forsøkt ham, at den engelske Armee vilde saa snart som muligt forlade Sjælland. Efter Dordet bad Treschow mig at læse høit en Ode om Fædrelandskærighed, tilsendt de sjønne Bidenskabers Selskab i Anledning af den utsatte Priis. Den indeholdt adskillige Træk af ægte Digteraaund, især en sjøn Tirade, hvori Cosmopoliten sildres som Himlens Medbeiler til dens Brud Jorden og straffes for denne Frækhed. Forresten forekom Formen mig ikke at være synnerlig sjøn og Materien var kun betragtet fra de twende Synspunkter: Fædrelandets Forsvar og villig Udholden af Forsølgelse i dets Ejerneste. Rathje fortalte nogle Geschichter om en Averschoung fra Norge, som viste ham fra en heel maadelig Side, jeg vil haabe, at det ei er ham paa Salum. Forresten blev der musiceret hele Aftenen og jeg fik laant Musiken af Weyse til Theklas Sang, og ovenikjøbet en nydelig fransk Amorofo.

Den 25de September.

Af Dagen seer man, at Ilden paa Holmen er opkommvet af en Matros's Uforsigtighed, som ved at sigte med et Gevær, der gik af, tændte Ild paa de syldte Bomber, og Mistanken mod Bagten paa Qvintus (ikke Trekroner) var aldeles ugrundet. Efter en engelsk Oberstlieutenants Rapport har han ei haft nogen Døde, men kun fire Blesserede ved huun Explosion. — Blandt

Anecdoterne fra Feidens Tid hører ogsaa den, at en borgerlig Artillerist, en Seilmager, som ved sin velanbragte Ild fra Volden havde demolieret et af Englænderne anlagt Batteri, skal have svaret en Artilleri-Lieutenant, som spurgte hvad han havde skudt efter: „Jeg har skudt efter det, som De ikke mere seer“.

Den 26de September.

Wraaz har i Formiddag besøgt os og den største Deel af Formiddagen er forløbet under Passiar med ham. Han har talt med Theater-Baronen Wedel-Jarlsberg, som var blandt de fangne Landeværns-Officerer og som skal have påstaatet, at ingen disciplinerede Træpper vilde have udholdt den Ild, som Landeværnet udholdt — det er kun Skade, at de have været så passive og ikke mere active — men det er da vel for det næste deres erbarmelige Officerers Skyld. En Oberst af Landeværnet, som ved et af Udsaldene her i Byen forsigtigvis havde været bagest og derved naturligvis paa Retraiten kom triumpherende i Spidsen af sine Folk, skal være blevet betydet af disse, at han fremdeles og bestandig hørte til Bagdelen og anvist sin Plads der. En Mariner skal have frelst sin Officers Liv ved det, at han med et Skud sjæld ihjel den ene og quæstede den anden af to Englændere, som sigtede paa ham. Det er dog vel, at man hører enkelte gode Træk af dette Corps, der forresten næstendeels har opført sig som Hallunker, og af hvilket 300 Mand tvang sine Officerer til at sætte dem over til den engelske Flaade. — I Formiddag har jeg og havt et Besøg af en Throndhjemmer, Wessel, som blev Student med mig, og som endnu ei har drevet det videre end til at blive Cand. theol. Dette Besøg faldt lidt kostbart.

Lieutenant Steffens ved Kronprinsens Regiment har været i slem Knibe. Han var sendt med Depescher til Kjøbenhavn, men da han alt fandt Veien spærret af Hjenden, bragte han dem til Castenskjold, som dengang stod ved Roskilde, og, da han vidste deres Indhold, besluttede han at forsøge paa at fremhøre dem mundtlig. Til den Ende anskaffede han sig en gammel sort Kjole og Attestor som Student for paa denne Maade at snige sig til

Byen. Han støgte paa en Major, som han foresnakede, at han var en fattig Student, der vilde besøge sin Kjæreste i Byen. Den barmhertige Major lod sig bevæge ved denne Roman og lovede at bringe ham trygt gjennem Udposterne til Kjøbenhavn. Men til Uheld for Steffens blev han ved Glostrup kendt af en Soldat ved samme Regiment, der ubrød i Beklagelser over, at hans stakkels Lieutenant var fanget (som han troede). Man lugtede da strax Luntten og Steffens maatte gaae til Befjendelse, at han var Officer og at han havde medbragt Depescher, og da han som Officer maatte vide disses Indhold, vilde man astvinge ham samme — men forgjæves, endført man først truede ham med at blive hængt og siden satte ham 4 Dage i et Lukaf. Siden blev han bragt ombord paa Flaaden, hvor han maatte udholde til Capitulationen, men blev forresten vel behandlet. En af de fangne Landeværnsmænd skal, efterat han havde faaet god Mad og Drifte, have bedet Steffens at sige Admiralen, at han nu gjerne vilde være engelsk — en Anmodning, som Steffens besvarede med en Næfestyver. De Engelske begjærede at vide, hvad Karlen havde sagt, siden han sikkert et saadant Svar, og da Steffens underrettede dem derom, skulle de samtidig have spyttet paa ham, hvilket Hallunken ogsaa var ørlig værd. Professor Hornemans trenende Døtre ere blevne mere eller mindre blesserede ved Bombardementet. Den ene har mistet sit Been, den anden har faaet en Contusion i Hovedet og den tredie en lettere Contusion i Skulderen. Ikke destominde skal Horneman have svaret Professor Bang, som vilde have ham til at begjøre af Pehman Capitulation paa Grund af den Ulykke, som var overgaet hans Hus og Familie: „Jeg vil visseelig ingen gammel Kjælling være“. En smuk Compliment til Raadgiveren, som selv skal have gjort en saadan Anmodning til Pehman.

Lector Herneman, som havde besøgt det Høyerdalske Seminarium paa Toten, og siden paa sin Reise faae Skyds gutter, der vare ligesaa velklædte som Seminaristerne, troede i Førstningen, at man brugte disse til Skyds gutter og kunde ikke nøjsom forundre sig derover. I Dag har jeg faaet Jean Pauls Hesperus og Titan fra Schubothe til M. C. og allerede begyndt paa

Titan. Der er i den, som i Hesperus, meget, som man ikke kan blive ret klog paa, og den har, saavidt jeg kan bedømme af Begyndelsen, ikke saa mange lyse Punkter, der bøde paa de mørkere, som man finder i hans Hesperus.

Den 27de September.

I Formiddags har det været et stigt Beir med Negn og Slud. Mit Forstet at høre Plum eller Monod gik derfor over styr og jeg blev hjemme for at læse i Titan, som lader til at blive bedre jo længere man kommer ind i den. I Kjøbenhavns Skilderi stod Fortsættelsen af en velskrevet Betragtning over Kjøbenhavn som Fæstning. Der meldtes og at Englænderne skulle have forespurgt sig, om det maatte være passende ataabne en Subscription blandt deres herværende Militair til Bedste for de, som have lidt under Bombardementet, især Haandværkere og den ringere Clas. Rygten har etter gaact, at Alexander skal være caponeret. At der har været noget paa Færde, maa man dog slutte af den Beretning, som Lector Horneman skal have læst i en Avis i Norge, at Constantin skal have reddet Alexander af en Fare. Det Rygte har og gaaet, at Rusland og Østerrig efter skalde have forenet sig mod Frankrig — men det er vist Løgn og strider desuden mod et sandsynligere Rygte, at der skal efter fransk Mægling være sluttet Fred mellem Porten og Rusland paa Vilkaar, at det sidste faaer Ballachiet og Moldau, Østerrig de ved dets Grændser liggende Provindser, Serbien og Bosnien, og Frankrig Morea og den tyrkiske Deel af Dalmatien. Overalt skal Porten kun beholde den Deel, som er mahomedansk i Troen, og skilles ved de græske Provindser. Et Ge sandtskab fra Frankrig til Persien skal have mødt den persiske Armee og formaet den persiske Konge til at vende sine Vaaben mod Ostindien for at give England sit Banesaar. Endelig sladdrer man ogsaa om, at vor Konge skalde være død.

Den 28de September.

Efter Bordet besøgte jeg Professor Everdrup, som i Fejdens Tid har været Capitain for et Compagni af Studenter-

Corpset. Han fortalte om, hvorlunde en Aksessor Horn skal have gebærdet sig heel underlig efter Capitulationen og være kommen løbende til Hovedqvarteret, hvor Studenter-Corpset havde Bagt, for at stille den Tumult, som Capitulationen foraarsagede, og holdt en Oration om, at Anarchiets Time nu var slaaet og at man maatte give ham et Sværd, da han saa vilde gaae i Spidsen af Studenterne, som han satte al sin Lid til, mod de oprørre Borgere. Han fortalte også, at engelske Generaler skulle have forsikret, at de harde havt idelig Overhæng af Mennesker, som tilbøde sig at være Spioner, og at de kunde kjøbe disse i Skolleviis for en Guinee, saa de omfider maatte afvise dette nederdrægtige og forræderiske Pak. Feilen var nok, at man i Førstningen var for sparsom med at hænge og skyde det Hallunk-pak. Everdrup er hjertelig fjed af Kjøbenhavn og ønsker at komme tilbage til Norge. — Hos Wraaß hørte jeg den trøstelige Efterretning, at de tvende engelske Krigsskibe Defence og Spencer, det ene paa nogle og 80, det andet paa nogle og 70 Kanoner, som var sendte til Christianssand for at bemægtige sig vore Skibe Lovise Augusta (Cadet-Fregatten) og Brinds Christian, skulle være blevne meget ilde tiltrakede af Jessen, som havde lagt Skibene under Førstningens Kanoner og plantet Skytset ved Indløbet, saa de maatte vende tilbage med uforrettet Sag. Snedorf skal eg have svaret, da de Engelske paa Grund af Capitulationen fordrede Skibene udleverede, at han ei havde nogen Peyman, som kunde befale ham fligt.

Den 30te September.

Først mod Mørkningen i Aften vandrede jeg ud for at besøge Nahbek, men da jeg ei fandt ham hjemme, steg jeg to Etager høiere og besøgte Treschows og sladdrede et Par Timer meest om Spøgelser, Fremsynede og Mattevandrere, i hvilken Anledning Treschow hædte at være af samme Menig som Leibnitz, at alle vore Ideer og Forestillinger ligge dunkle i Sjælen (in abysso animæ) og blot vælkes og saae Bestemthed ved de udvortes Gjenstandes Indvirkning paa vore Sandser. Imidlertid troer Treschow, at disse Ideer ligesaavel kan blive

opvakte og bestemte ved Forandringer i Menneskets indre Organisation, hvilket man seer deraf, at forskjellige Tryknninger paa Hjernens Nerver have frembragt deslige Virkninger, f. Ex. af et hastigt Skin eller at man seer tusinde Lys. Om Nattevandreren Negritti fortalte Treschow endel Anecdoter. Ligeledes hørte jeg et Par Tildragelser, som før varer mig ubekjendte, og af hvilke den ene var forunderlig og den anden latterlig. Det Forunderlige tildrog sig med en Kudst hos Calmette, en stiftelig Karl, som skal bestemt have forudsagt sin Dødsdag 8 Dage før den indtraf. Da han hverken mod Dødsdagens Nærmelse eller samme Dag følte noget Dødeligt hos sig, var han selv tilbøelig til at ansee det for Tant. Men om Aftenen, da han havde fjört sin Herre hjem, blev han sparket af en af Hestene i Tindingen og faldt død ned. — Den latterlige Geschichte var denne: For nogle Aar siden skal Haxthausen og Bielefeldt have været hos en Præst paa Landet i Norge, hvor der blev talt meget om Spøgelsær. Bielefeldt erklærede alt fligt for Løgn og Indbildung; Haxthausen derimod yttrede, at man vel ikke saa bestemt funde nægte slige Tings Tilværelse. Da de varer komme til Sengs, anbragte Haxthausen en ukogt Krebs, der, som bekjendt, er meget kold, og som han til det Diemed havde forskaftet sig, paa Bielefeldts Haand. Denne blev urolig og sagde: „Es war was“; men Haxthausen forsikrede der var Nichts, bad ham være rolig og ei forstyrre hans Sovn med sine Narrestreger. Kort efter anbringer Haxthausen etter sin Krebs og der bliver etter samme Spectakel. Omsider lod Haxthausen Krebsen krybe og Bielefeldt sprang nu op og begge stode i deres Linneet paa Gulvet og disputerede om „was“ og „nichts“ og da Haxthausen havde saaet Krebsen sat og gjent den, begyndte Spøgelse-Fornegteren, som ei kunde begrive, hvorledes dette var gaaet til, at blive meget forkyttet, sov kum lidt og var om Morgenens ganske bleg. Haxthausen turde ikke sige ham Sagens rette Sammenhæng, før efter et Par Aars Forløb, og endda blev Bielefeldt saa forbittret, at han nær havde jaget ham Kaarden i Livet. En morsom Geschichte med Professor Schjelderup blev ogsaa fortalt: Denne blev i en Ligfærd Par med en Brændeviinsmand,

hvis Næse florerede færdeles af hans Haandværk. Da denne Person hørte, at han var kommen paa Siden af en Doctor, begyndte han strax at entrere med ham om sin Næses flette Tilstand. Schjelderup, som ingenlunde kan lide, at man gaaer løs paa ham med Snak om Doctorering, spurgte Næsenanden ganske laconisk, „om han vilde være af med den inculperede Næse“, hvilket Personen benægtede, men vedblev at consulere, om man kunde faae en bedre Stiftelse og Farve paa den, hvortil Schjelderup skal have svaret: „Hvad Couleur vil han da have paa sin Næse?“

Den 1ste October.

Først i Eftermiddag Kl. 4 kunde jeg rive mig løs fra Titan og gif da en Tour paa Bolden, fra Studiestræde til Østerport og derfra tilbage til Vestervold. Paa Hentouren besaae jeg den græsselig tilredte Træ Kirke og Kirlegaarden, hvor der var adskillige af Bomberne opkastede Grave. Fra Nørrevold saae jeg og over den afbrændte Deel af Byen, som just paa denne Kant har lidt meest, ligesom der endnu sees mange Huller i Bolden paa den Kant, som meest blev bestudt, og hvor man nok havde bestemt sig til at løbe Storm, hvis det var kommet dertil, fordi Graven der er grundest og der overalt skal være det svageste Punkt. Runde Kirke, hvoraf man før blot har funnet see Taarnet, viste sig nu heel for Diet i al sin gothiske Ærværdighed, bestraalet af den balende Aftensol. Overalt var det en meget sjøn Efterhøst-Aften — og Ruinerne i Byen og det udenfor af Fjenderne besatte Land og de falmiende ærværdige Lindetræer, der hvælvede sig over mit Hoved, tjente meget til at forhøie den Tungsindighed, som denne Aarstid er saa stilket til at udbrede. — Langt hørte, formodentlig paa Rheden, hørtes 17 Skud og udenfor Broerne hørtes Lyden af de engelske Jægeres Horn og, da Solen var nedgaaet, deres Tappenstreg; engelske Officerer jagede nu ud af Østerbro. Jeg mødte Everdrup og hans Kone paa Bolden. Gambier og Catchart skulle have sendt et meget galant Brev til Hovedqvarteret, hvori de høtre nogen Deeltagelse i de Ulykker, som ere tilstødt Kjøben-

havn. Ogsaa skal Catchart specielt have tilskrevet Horneman og tilbuddt ham at beboe sit Hjemsted udenfor Porten, omendffjordt det nødig kan undværes, da det ligger midt i Forpostkæden. Popham, der har gjort sig saa fortjent af at plyndre Holmen, hvor han har ranet indtil Vyfestager og gamle Søm, skal være blevnen Baronet. Han er desuden en Fætter af den ædle Canning, i hvis Land han fuldkommen handler. Han skal og være ilde lidt af de øvrige Officerer. Man troer overalt, at de Høist-commanderende for Expeditionen her ingenlunde ere af det ministerielle Parti. Rygtet gaaer, at der skal være kommet en Kutterbrig fra England, som har bragt Ordre til at paaflynde Tilbagereisen. Ogsaa melde Aviserne, at der rustes meget stærkt langs Kysterne af Holland og Frankrig. Det betydelige Tab, som de Engelske have lidt ved Buenos Ayres, vil vel ogsaa bidrage til at paaflynde Afreisen. Jeg har glemt at anmeldte, at jeg i forrige Uge gjorde Bekjentskab med twende Personer fra den sidste franss-thyske Krigs Skueplads, nemlig en Barbeer, som havde været med i Slaget ved Jena, og en preussisk Skoleholder fra Eylau. Den sidstes Besøg kostede Penge. Jeg har ellers en Dovl om, at de begge fare med Løgn, og vist er det, at Barberen ragede ligesaa slet, som han (formodentlig) fægtede. I Nr. 17 af Penia staar et fort, men vakkert, Månedsskrift i Anledning af den faldne Capitain Nestorff, der ommelder hans almindelig bekjendte Fortjenester, især af Fattigvæsenet og Musikens Fremme. Han forestod det musikaliske Academi og man frygter for, at dette meget vil tage sig efter hans Bortgang. I Københavns Skilderi Nr. 101 findes en Oversættelse (men af det Engelske) af det danske Høfs Proclamation under 24de August i Anledning af Englands Oversald.

Den Aften October.

Formiddagen er atter for det meste tilbragt med Titan. I Eftermiddag var jeg tredie Gang hos Professor Myrup uden at træffe ham hjemme. Da Beiret var godt, besluttede jeg at gøre en Tour ud ad Nørreport og med det samme at gøre et flygtigt Besøg paa Assistents-Kirkegaarden. Alleen paa Nørrebro

er slemt fullet og har gansse mistet sin Krone', som den maaſſee ligesaalidt nogensinde faaer igjen som Danmark sin gamle Hæder og Selvstændighed. Assistents-Kirkegaarden er meget udvidet ved en anseelig Hælled, som er lagt dertil og hvor man allerede har begyndt med Grave og Monumenter. Der fandtes enkelte Huller opkastede, men de saae ei ud som ordentlige Grave og jeg formoder, at de Engelske der have jordet deres Døde. Blandt Monumenterne paa den gamle Kirkegaard vare de over Grosserer og Kjøbmænd de kostbareste, sjøndt ikke altid de smukkeste. Blandt de Monumenter, som jeg formedelst Dagens Hældning og Tidens Knaphed flygtigt besvuede, var der intet over nogen af mine fordums Bekjendte, undtagen Gyldendals Gravminde, hvortil hører en Støtte, der bærer en Medaillon, som skal forestille hans Physiognomi, men dette er temmelig idealiseret og ingenlunde nogen tro Afbildning af hans Thye-Hjæs. Paa Retouren kom jeg i Selskab med den engelske Tappensreg, der bestod af en Hoben Trommer og Piber, men uden Ledsagnings af Soldater. Paa Tilbageveien besøgte jeg norske Selskab, hvor jeg træf adskillige nye Ansigter, hvis Eieres Navne vare mig ubekjendte paa Secretair Bernhof nær, der lader til at være en fortvillig Person, men synes at være vel meget paa Jagt efter Satiren, uden just at være synnerlig heldig med at ramme den. Vi passiærede et Par Timers Tid og der vankede da Overflodighed af Geschichter og Anecdoter fra Heidens, Bombardementets og de senere Tider. Over Chefen for Marinerne, Lemming, som skal være en stor Gnier og Stypper, gif det især ud. Blandt andre Ting fortaltes om ham, at han engang paa Castellet sogte Ly medens det fjendtlige Batteri kastede Bomber derind under et Træ og at en Holk, for at prøve hans Mod, imidlertid listede sig bag ham og med Munden efterabede Bombernes Hvislen, hvorover Generalen blev saa forskrækket, at han faldt overende. Der blev og fortalt, at en engelsk Officer havde tvunget Bodenhof til at sælge ham trende Koer, for hvilke han kun fik 3 Guineer, uagtet de havde kostet ham selv 40 Ndlr. Stykket. Bodenhof klagede over denne Boldshandling til den Høiſtcommanderende, en Major, paa Stedet, som strax lod Per-

sonen hente og bad Bodenhof gaae ind i næste Værelse medens han forhørte ham. Paa Majorens Forespørgsel om haus Handel svarede han, at han rigtigt havde betalt de 3 Krøer med 70 Rdslr. og paa Majorens Spørgsmaal, om han derpaa turde give sit Resord: „Ja“. Bodenhof blev nu kaldt frem, gjenkjendte Personen og viste ham hans 3 Guineer med Bethydning, at han med sine Folk kunde godt gjøre, at han ei havde faaet mere og at Kreaturerne varer ham aftvungne. Dette blev ved en Krigsret end mere oplyst og Officeren blev derpaa Monduren afstrukken og han paa Stedet degraderet til Gemeen.

Den 3de October.

Kl. 9 i Formiddags var jeg hos Nyerup, for at spørge ham til Maads om et og andet betraffende Esterretninger om det gamle Oslo. Fortsættelsen af Schjönings Reise (som bliver udgivet af Professor Møller og hvortil Uall i Porsgrund giver 100 Rdslr. aarlig) troede han ei vilde afgive noget Bidrag i den Henseende. Derfra gik jeg til Kongens Bibliothek, hvor jeg i $2\frac{1}{2}$ Time excerpterede af Suhms Historie, 8de Tome, ffjøndt jeg ikke fandt deri stort mere end hvad jeg forhen havde uddraget af Torfæus. Derfra gik jeg til Directeur Schulz og afhente de manglende Hefter af Minerva. — I Eftermiddag har min Kone og jeg været paa Fiedlers Sukkerhus og forsynet os med Vinterproviant. Derfra gik jeg til Nahbeks, hvor Carl Heger og et ungt Menneske, en Meinde, var; siden kom Christiane Heger og den (forhen ommeldte) tykke Frøken, som skal være en Hammelow, og efter derpaa en Tomfru Olsen, der, saavidt jeg kunde ffjonne, var en Elev af Theaterskolen og Nahbeks særdeles Yndling. Frøkenerne Heger og Hammelow gik efter en Times Forløb med Meinde; Carl Heger ogsaa. Tilbage var blot Nahbek, som var kommet fra Latin-skolen, bemeldte Tomfru Olsen, et ungt Menneske, hvis Navn jeg ei ved, og jeg. Nahbek læste nu for os Albert v. Thuneisen af Ifsland, som han har oversat og vil faae opført paa Hoftheatret i Winter. Et — især under nærværende Periode — interessant Stykke, da det har Bombardements- og andre krigeriske Scener. Charactererne ere ogsaa

vel tegnede og Dialogen levende. Ved nogle Steder især kan man vanskeligt holde sine Taarer tilbage. Den asteniske Fru Nahbek, som de mange rørende Scener nok meget afficeerte, maatte tage Draaber. Siden spiste vi til Aften og havde en meget munter Conversation. Nahbek fortalte blandt Andet om, hvorlunde Evald havde indbildt et solle Faar, soni laae med ham paa Borchs Collegium, at den Fiscus, som han saavel som alle øvrige Alumner ved deres Introduction maatte betale 5 Mdlr. til, var en Bager i Nørheden, som paa Grund deraf var forbundet at hjælpe dem med Penge, saasnart de vare i Trang. Personen tog dette for god Fisk og manglede ikke i den første ham paakommende Pengeknibe at melde sig hos den uskyldige Bager med sin Fordring, hvorover han nær havde faaet Bank og blevet kastet paa Døren, dersom ikke nogle af hans Med-alumner vare komne ham til Hjælp og oplyst Bageren om Tingens rette Sammenhæng. Blandt Nyheder fortaltes, at der skal være kommen en lukket Ordre til de engelske Commanderende, som skal aabnes den 8de eller 9de. Om Carl Heger fortalte Fru Nahbek, at, da han engang i Hjor Vinter havde læst hende i Søvn (medens hun ventede paa Nahbek) i Saxo Grammaticus og han, da hun nægtede Factum, fordedre at hun skulde sige, hvad han sidst havde læst, hvilket hun ikke godt kunde gjøre, læste følgende for hende: „Da svarede Esbern Snære: haver min Æhg ei tilforne været færdig, da bliver den det end mindre i denne Feidens Tid“, tog hun det for godt og røbede dermed, at hun virkelig havde sovet. Til at forklare dette maa man vide, at Præsten Münter i Bakkehus-Sproget hedder Esbern Snære, som udtales Snære (ellers hedder han og Job) og at C. Heger stedse har fundet, at hans Æhg ei er blevet rigtig færdig. Nahbek hedder nu Dunx og Overdunx, fordi han dunker sin asteniske Kone i Søvne, især naar han i bart Linned har været nede paa Thyvejagt om Vintereu. Jeg kom ei dersra før Ål. var over 11.

Equivipagemeister Grove og hans halvvoerne Søn skulle have været meget virksomme i at dæmpe hjaan Ild paa Holmen, da de syldte Bomber sprang, og kun lidt behyndret sig om den Fare

dermed var forbunden og som de Engelske, der selv toge Flugten, advarede ham om.

Den 5te October.

Efter Bordet sadde vi rundt om et Bord og passiaredes; blandt andet om Grev Wedel, som Kjærulf berettede at have været i Kiel for at hente Forholdsordre fra Kronprinsen. Han formodedede, at Wedel var gaaet til Skagen i en sjællandsk Lodshaad. Fru Kjærulf fortalte adskilligt om Wedel, som har logeret i deres Huns, og havde fundet det samme, som jeg, at han var en Blanding af Barn og Greve, meget vild og heftig, men som dog har mange gode Sider. Blandt flere Anecdoter om ham vare disse: At han engang var redet ind i et Fiskenet, som han ødelagde og maatte erstatte; en anden Gang seilede han paa en Baad ind i en Haaresti, som han overalt var meget for at røg og røve sig og sine Venner i en lidet Baad paa Søen. En gang skal han og have været i Klammeri med Grev Haxthausen, som havde Vagt ved Høiesteret den Dag, Kongen var der og havde været grov mod Wedel, som var der i civil Dragt; men da han sik at vide, at det var en Greve, gjorde mange Undskyldninger, hvorover Wedel blev ham end mere grani og lod ham vide, at han vilde gaae hjem og iføre sig sin Landeværns-Uniform, da de saa videre kunde afgjøre den Sag — hvorfor Haxthausen betakfede sig og krab til Korsset. En anden Afsaire havde han i Anledning af en gemeen Fru Søbøker, som havde mishandlet sin Negerinde paa godt Bestindiss, og sat hende i Arrest, hvorfaf Stedets Politimester, en Nissen, dog befriede hende. Men da Fruen for at saae sin Hærn fuldført vilde sende Negerinden til Vestindien og denne blev underrettet herom, flygtede hun til Schimmelmanns. W. sik da i Commision at jøvne denne Sag. Han traf først paa en Søn eller Sonnesøn af Fruen, som ogsaa var Landeværns-Officer, og da denne drev Spøg med Sagen, lod Wedel ham vide, at han uok ikke ret forstod ham og at det maaßke var bedst de afhandlede Sagen paa militair Fod. Men da Personen erklærede, at Sagen ikke vedkom ham og henviste Wedel til sin Moder, fandt denne sig

omsider deri og begav sig dit. Hun henviste ham igjen til en Conferentsraad Heinrich, men han var i Gjøstebud. Wedel opføgte ham der, lod ham, som ei vilde forstyrres i sin Fordsielse, ved flere Bud vide, at han skulde og maatte tale med ham og da Conferentsraaden omsider kom ud, detailerede Wedel Sagen for ham med megen Hestighed og udlod sig med, at en saadan Umennesselighed ei kunde forsvares, hvortil den haardhudede Conferentsraad svarede med en spodst Mine: „Da vil jeg saamen forsvare det“. Enden blev, at Schimmelman maatte frifjøbe Negerinden med 500 Rdlr.

Bed Aftensbordet løb Tiden til Kl. 11 meget behageligt under Politisering og Anecdoter. Kjerulf fortalte om Thaarup, at han — fortrydelig over, at de havde calsfatret en Psalm, som han havde sendt Commissionen — havde sagt om Abrahamson, at han var en Knortefjep og om Riber, at han var en Tusker af eu Tømmersvend, semi vilde agere Snedkersvend og derhos sjal Blankerne. Da Kjerulf første Gang saae ham (i Drejers Club), holdt han for Bogtrykker Møller og andre Lægfolk en Forelæsning om Ovid, hvorover Kjerulf troede, det var et galt Menneste, og da Kjerulf siden fortalte ham denne sin første Idee om ham, spurgte han: „Hvad troer Du da nu om mig, efterat Du har kjendt mig i 10 Aar?“, hvortil Kjerulf svarede, at han nu tiltroede ham megen Forstand. „Kjend mig nu 10 Aar til“, sagde Thaarup, „saa kommer Du maaskee tilbage til Din første Idee.“ Treschow fortalte endeele Løier af Wessel, f. Ex. hvorlunde han havde sagt til en Pige paa Gaden: „Kan hun sige mig, hvor han boer?“ og da Pigen indlod sig paa dette ubestemte Spørgsmaal, som han gjentog flere Gange, sagde han omsider: „Staae ikke her og hold Faddersladder paa Gaden!“ Item havde han sagt til et Par gamle Matroner paa Volden: „Det er Net, mine smukke Madamier, at De lader blæse Støvet af Dem.“

I Gaar saae jeg Gambier paa Frederiksberg, hvor han udentvivl havde spist til Middag. Det er en lidens, uanseelig, gammelagtig Mand. De Engelske skulle i den senere Tid være blevne noget høfligere og ydmøgtere, hvorfaf man slutter, at de

have faet slemme Tidender hjemme fra. Rygtet taler og om en Landgang paa Irland, og Nahbek fortalte i Lørdags, at en herværende Irlanders Kone skal have tilskrevet ham, at hun har maattet flygte 50 (engelske) Mile ind i Landet formedelst ind- og udvortes Uroligheder.

Den 6te October.

I Formiddags har jeg atter været paa Kongens Bibliothek. Den gamle Eckardt og Secretair Werlauff ere meget tjenstvillige. Den Første er en morsom Person. Han og et gammelt Bud, Jørgensen, ere ei meget for at faae Besøg paa Bibliotheket af Engelskmænd. Derfra gik jeg til Testmans, som bad mig til Middag paa graae Erter og Øresteg, og hentede min Kone.

Ud paa Aftenen kom en Divisions-Chirurg Hahne, som sad der en Times Tid og passiaredes. Han fortalte, at Russerne for en stor Deel vare Styld i, at Danzig saa hastig maatte give sig, fordi deres Officerer havde forladt deres Post paa Holmen, en Ø ved Weichselens Udløb, og deres Soldater vare beskjænkede, hvorved Fransken saameget lettere kunde erobre denne Post, som de ellers vanskelig vilde have faaet. De engelske Gemene have faet Lev at besee Kjøbenhavn 12 Stykker ad Gangen med en Sergeant. De skulle have forlangt at trække med alle deres Tropper under klingende Spil gjennem Byen, men denne haanlige Proposition er afflaaet. I Aften var der lidt Tumult med et Par engelske Soldater, som havde gjort Spectacler paa en Dandsebod og blevne satte i Hovedvagten. Gamle Secretair Eckardt maa ansee Christianenserne for store Svirebrødre; thi han meente, at Ingen kunde være antaget blandt dem, som ei kunde holde ud at drifke bravt.

Den 7de October.

I Formiddags har jeg atter været paa Kongens Bibliothek fra 10 til 12 og excerpteret af Suhm. Der havde man det Rygte, som en Grev Carl Moltke skal have bragt, at Statsraadet, Schimmelmann, Reventlow og Bernstorff, er affediget. Den Sidste,

saavel som Waltersdorf, skal være arresteret, ligeledes Castenskjold. Paa Bibliotheket var en Cederfeldt Simonsen, Doctor, som excerpterede i det historiske Følg. Deraf gif jeg til en Øjentoft, som skal være meget hjemme i de norske Oldsager, for at høre, om han i den utrykte Fortsættelse af Schjönnings norske Reise havde, som Nyerup havde berettet mig, fundet noget om Aggershuus Festning, hvilket han bekræftede med Tillæg, at han ei mindedes rettere, end at der og stod noget om Hovedø-Kloster. Hos ham legerede en Connector Bloch fra Trondhjem, som har været Informator paa Ullevold hos Leignik og som gjenkendte mig. Han viste mig Tegning af Bispegaarden i Oslo, af Trondhems By, Latinssolen, Schjølers Huus og Angels Kloster, hvor hvært Lem har 60 Adlr. aarlig. Tegningerne skulle være gjorte af en Handværksvend i Trondhjem, som aldrig har lært at tegne, og med Hensyn herpaa vare de meget gode. Øjentoft meente, at en Cancelliraad Mannedstad, som nu skal boe i Trondhjem, er i Besiddelse af Bisshop Mannedads Norrigia quadripartita og at man maaſſee kunde faae den overladt af ham til Aſſtrivning, da han skal være en meget tjenstvillig Mand.

Deraf gif jeg til Rahbeks for at høre, naar Lieutenant Brunn af Livjægercorpset skal begraves. Rahbek skal gjøre en Cantate i den Anledning til Dupuis' Musik. Hos Rahbek sit jeg fat paa: Danmark i September 1807 af N. T. Bruun — et Digt, som har enkelte vakkre Steder, men og en heel Deel rimet Prosa. I Aftes besøgte jeg Norske Selſfab og spillede der afskillige Partier Billard med en Student, hvis Navn jeg ei ved. Secretair Christie trakterede med Punsch og ovenpaa med en saakaldet Dreyfuss, der, saavidt jeg kunde fñonne, er et Slags Eggepunsch med Rødvin i, og efter tog en Anden af Selſfabet i en do. Dreyfuss, som alle blev ledſagede med behørig Sang — og varede denne Act lige til Kl. 12. Secretair Bernhof, Studenterne Christie og Schjelderup, en Herholdt og nogle andre mig ubekjendte vare der. Stort Nht blev der ei fortalt. Bernhof meente, at der var intet om Aſſairen ved Christianssand. Bille skal paa sin Tour til Holsteen være bleven anholdt af det engelske Landmilitair og underkastet en streng

Examen. Da han beklagede sig herover skriftligt for Catchart, skal han fra denne have faaet et meget forbindtligt Brev og Forsikring om Satisfaction. Kronprinsen skal have en Plan, som, hvis den lykkes, man mener vil bringe Danmark og Kronprinsens saa dybt sunke Adelese igjen i Beiret. Men hvad det er for et Mesterstykke, er ikke let at fatte. Man har talt om, at Sidstnævnte maaskee ved denne Leilighed stiger op paa Thronen. Item om at Molke (i Toldkammeret) og Raas (!) skal komme i Statsraadet.

Blandt de Anecdoter, som Kjærulf i Mandags fortalte om Wessel, var og denne: Da Todes „Sø-Officerer“ første Gang var spillet og Wessel kort efter traf Tode i Drejers Club, skal Wessel have lykønsket ham med det fortjente Bisald, Stykket havde myndt. Tode blev sørdeles glad over at høre sin Lov af den Mund. Han spurgte da, om Wessel havde læst Stykket. „Nei, det har jeg sagtens ikke.“ Om han da havde seet det. „Nei, det har jeg heller ikke; men min Kone har seet det og roser det meget, og det pleier at være temmelig slet, hvad hun roser.“ Saaledes blev Todes Glæde ikke lang, men hans Ansigt desto længere.

I Formiddags have de Engelske holdt Mønstring paa Nørre-Fælled. Men jeg havde ikke Tid at see det.

Den 8de October.

I et Extrablad af Dagen, som i Gaar udkom, er anført af et Brev fra Norge under 18de September, at der paa Kongberg skulle være henimod 200 Fanger af gemene Engelske og 15 fornemme, hvoriblandt ere 3 Damer. Der er en Sir Thomas Aufland med to Compagnoner, en Emigrant La Motte og en Aderley. Item at der nu paa Kongberg skal inthues igjen. Som sædvanlig var jeg i Dag paa Kongens Bibliothek og der kom, som sædvanlig, engelske Officerer for at besee sig. I Dag var det to Artilleri-Officerer. De havde blaa Uniform, talede fransk og begjærede at see de mathematiske Værker. Eftardt fortalte, at de og vilde see Tegninger af Landets Fæstninger (et imponent Forlangende), men der blev intet af. — Det hedder, at

der er opsendt en større Magt for at tage de i Norge værende danske Linieskibe. En norsk Matros, der er kommen hid som Fange fra Skibet Defence, skal have udsagt, at bemeldte Skib er aldeles ubefædiget, og deraf formoder man, at Affairen ved Christianssand er usandfærdig og at dette Skib tilligemed Spencer blot har været paa Recognition.

Da de Engelske drev deres Røveri paa Holmen indtil at borthøre Døre og Luger, skal Rosenvinge have spurgt dem, om de vare vel forsynede med Dunkrafter og da de svarede Ja, men forundrede sig over, at han spurgte derom, skal han have sagt: „Ja, for at de kunde hente Husene med, for han syntes det var bedst at de tog dem med.“

Den 9de October.

Min sædvanlige Tour paa Kongens Bibliothek fra 10 til 12. Dersra gik jeg til Frøken Jessen, som jeg fandt til Sengs, upasselig af Fortøjelse. Forresten var hun lige munter og var beskjæftiget med et Brev til Tilskueren, hvori hun udøste al sin Harme over vore Fjender og deres flade Modstandere, ligesom de kjække af vore Forsvarere faae deres Berømmelse. Hun fortalte mig trende Sange, som hun har gjort i Feidens Tid. Hun roste meget en Kremmer Poulaing baade for hans Kjælhed som Livsjæger og isvrigt for hans Patriotisme. Blandt andet foreslog han Commandoen at benytte Uld- og Bomulds-Sække til Brystværn for en Bastion, hvor der intet var. Om Bielefeldt fortalte hun, at han var redet ud med Hummel for at besejre et Skandse-Anlæg af ham. I det samme opsteg en Raket fra de Fjendtlige som Signal, og Bielefeldt vendte da strax om for at jage til Byen; men Hummel stoppede ham og bad, at han dog før Guds Skyld ei vilde prostituere sig, at der ingen Fare var paa Færde, og at han endelig maatte see, om han var tilfreds med det gjorte Anlæg, hverpaa Bielefeldt forsikrede, at han ingenlunde twidlede om hans Capacitet og flyndte sig hjem. Hun fortalte også, at en Cadet paa 11 Aar skal have reddet to Kanonbaade ved Amager, som Folkene havde forladt, da de ansaae ethvert Forsøg for unyttigt. Men Drengen sik overtalt nogle

Folk til at følge med sig og bragte dem under Kugleregn i Sikkerhed.

Ilden i Nat var hos en Jonsen paa Blegdammen udenfor Østerport, hvis Huis afbrændte, efterat hans øvrige Eiendomme tilforn vare plyndrede og ødelagte. Dagen melder om Flekkøs Fæstnings Sprængning og de Engelskes mislykkede Forsøg ved Christiansand. En optagen norske Passagerer, som med flere optagne Norske var ombord paa de engelske Skibe ved denne Expedition, har berettet, at Flekkøes Sprængning kostede de Engelske mest, da endel af dem (hau havde sagt 50) vare af U forsigtighed sprungne i Luften. De vilde true de norske Fanger til at staae ved Kanonerne under Fægtningen, men da de ei vilde det, blev de opstillede paa Dækket, dog blev ingen af disse saarede, men derimod nogle faa Engelske dræbte og saarede. Den ene Engelsmand skal have faaet et Grundskud, som ei mærkedes, førend det var funket til tredie Batteri. Han havde forresten berettet, at de norske Fanger havde lidt megen Sult og vare ilde behandlede ombord hos de Engelske. Disse skulle og paa Vestkanten have optaget en Fiskerbaad, hvori var Mand og Kone med tvende Døtre, som reiste fra Kirken, hvor de sidste havde været til Confirmation. Efter nogle Dages Forløb satte de Folkene i Land, men beholdt Vaaden. Justitsraad Stokfleth skal have skrevet hened om en Landgang af de Engelske ved Holmestrand, som vare blevne tilbagedrevne af vore Dragoner. Men da disse ved nye laudsatte Tropper blevе affsaarne, maatte de hugge sig igjennem og skulle have lidt meget. Dette er dog neppe troligt. Disse Beretninger hørte jeg i Aftes i norske Selskab, hvor jeg spillede Billard, spiste Beuftsieg og drak Dreifuss og hvor der vankede en Hoben ikke høviske Bisør. Der vare endel Bekjendte, blandt andre Mansen, som fortalte, at der sidst i forrige Uge skal være hørt Kanonade ved Holbæk-Kanten. Rygten har ogsaa i Dag fortalt om, at 17,000 danske Tropper skulle være komne over ved Vordingborg-Kanten. Men hvad ville de nu? Af Berlings-Avisen seer man fra Kiel, at Regjeringen er missfornøjet med Capitulationen, fordi den udstrækker sig til Ting, som laae udenfor de Capitulerendes Competence,

og fordi man ei havde øbelagt Flaaden. En Secretair, som var paa Kongens Bibliothek i Formiddag, fortalte, at det var blot Snak med den lufkede Ordre og at de engelske Landtropper og Skibe upaatvilelig tage herfra; det havde han hørt af Rosenvinge, som i Gaar spiste hos Gambier. Det hedder, at de danske Krigsskibe i Norge skulle føres til Christiania.

Den 10de October.

I Dag kom jeg noget silde op og kom derfor ikke paa Bibliotheket før Kl. 11. Jeg siklaant Manuscriptet af Schjönnings Fortsættelse af hans norske Reiser, og fandt deri Udfilligt til Oplysning om gamle Opslo. En engelsk Artilleri-Officer sad paa Bibliotheket og excerpterede af et fraans militairt Skrift. I Aftes vare vi hos Prams. Den næste Tid vare vi i Prams Børrelse og røg Tobak under Snak om Bombardement, Politik og Statistik, især den norske, som P. er sterk i. Han antog, hvad der vel og er sandsynligt, at Norges Befolknig har været langt større end nu (men firedobbelts, som han meente, er vel for drøjt) og fortalte om store Streckninger mellem Telemarken og Christianssand, hvor der er tydelige Spor af foruds. Ørkenning, men hvor der nu Ingen boer. Om en Hule paa samme Kant, hvor der forud har været brudt Grytsteen, og som er saa stor, at 300 Røer kan rummes deri, fortalte han ogsaa.

Oberstlieutenant Bang fra Trondhjem skal, efter eget Tilbud, have været med ved Udsaldet i Classens Have, men være frøbet paa alle Fire tilbage i en Grøst. En Kammerherre v. Krogh, som ansørte Herregårds-Jægerne, rostes meget for sin Kjælhed og skal have holdt en kort og syndig Tale til sine Folk, da de første Gang gik ud, hvori han tillod dem at skyde sig og betingede sig det samme med dem, hvis Nogen af dem veg et Skridt. Haxthausen ved Garden, som laae i Grøsten istedetfor at understøtte Hummel ved et Udsalg og havde den Impertinence strax efter at komme pudbret i Hovedqvarteret, saa at Peyman maatte vise ham Døren, skal have faaet et dygtigt Snudedrag af en Matros, som han vilde holde Styr paa ved Tumulten efter Capitulationen. Det forhen onimeldte Brev fra Justits-

raad Stoksleth er skrevet til hans Doctor M. Gad; men melder intet om nogen Affaire ved Holmestrand, men blot, at man der har begjært 1 Centner Krudt, som man ei har funnet eller villet forstørre dem med. Vi kom hjem Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Den 11te October.

Ieg læste en Beretning af Capitulanterne Waltersdorf, Lütken og Kirchhof om hvorledes det gif til ved Capitulationen, og man seer deraf, at de vare i en meget forkyttet og hyggende Stilling, og at især Popham har været en impertinent Kenegt. Han raabte stedse ved enhver Indvending: „Vi ville gaae paa igjen!“, saa at selv de Engelske maatte minde ham om, at man var kommen for at underhandle og ei for at være grov. Bore Capitulanter holdt haardt paa, at Mangsfibene maatte levnes os og ansørte den rørende Bevæggrund, at Kronprinsen dog maatte have et Liniesfib at reise til Norge paa (de kunde hellere have nævnet Holsteen og ethvert andet Sted end Norge), men Popham holdt sig til alt Flydende. Han har desuagtet røvet meget, som er uslydende. Waltersdorf beklagede meget sin ulykkelige Færdighed i det Engelske, der paadrog ham en saa forhadt og smertelig Commission. Borneman (Generalauditeuren) var i Førstningen udset til Mednegociateur og var ogsaa med, men blev afløst af Kirchhof, som ei kan Engelsk. Ved at læse denne Transaction erindredes jeg jevnlig om hin Parlamentering i Schillers Røvere mellem Bonden og den fyrstelige Commissair, til hvem Schweizer siger, da han beraabte sig paa de mange hundrede Mand udenfor, som bevogtede ethvert Haar paa hans Hoved: „Eine erbarmliche Clausul um sich den Magen hier warm zu halten“.

I Kjøbenhavns Skilderi staar et velfrevet Forsvar for Kjøbenhavns Capitulation i Anledning af den forhen ommeldte Artikel fra Kiel. — I forbemeldts Beretning om Forhandlingerne ved Capitulationen hedder det ogsaa, at de Engelske havde paastaaet at ville besætte Øst- og Amager-Port, samt at Popham, da Waltersdorf erklaerede sig uhydig i Henseende til den Form, som en Capitulation burde have, havde trukket op af Lemmen

Capitulationen ved Cap som Nettenuor. Waltersdorf beklager og at ingen Kugle befriede ham fra denne sorgelige Commission, men deri gjør han nok de stakkels Kugler Uret; thi de havde nok ingen Anledning eller fandt nogen Mulighed til at opfylde dette Ønske, som da vel ogsaa nепpe var ørligt meent, da Nygetet gaaer, at Personen sad i en Kjælder under Bombarde-mentet.

Den 12te October.

I Formiddags var jeg paa Bibliotheket og excerpterede af Schjønings norske Reiser, i Manuscript. Werlauff fortalte, at gamle Professor Böhmer i Göettingen talede bestandig en Blanding af Thysk og Latin og at han i et Selskab, hvor hans Kone begyndte at tale om deres Søn, som skal have været en meget vanartig Krabat og derfor var gjort arveløs af Faderen, skal have sagt til hende: „Wir wollen nicht sprechen de hoc filio degeneralissimo.“ — Det blev sagt, at der skal være indskibet 5,000 Landtropper. Derimod figer man, at de Engelske efter skulle have opkastet Batteri ved Ladegaarden og bragt Skyts derhen, saa det endnu seer twivsamt ud. De skulle og have udladt sig om, at de havde et Tog for til Norge.

I Eftermiddags, da vi skulle gaae til Frøken Jessen, mødte os strax nede i Vinggaardstrædet en Pockers Tumult foranlediget ved et Slagsmaal mellem Holmens Tømmermænd og engelske Soldater, som havde supet sammen i en Kjælder. Just idet vi kom bleve et Par Engelske hivede ud af Kjælderhalsen og slaaede i Gaden og adskillige tilstumlende Holmens Folk trak Bamsen af og satte sig saaledes en ordre de bataille. Da vi ønskede at bevare vor Neutralitet og min Kone især er en stor Hader af Krig, saa retirerede vi ind i nærmeste Huns og besaae derfra Feiden ligesaa trygge som de fleste af vere høiere Officerer have været i Feidens Tid. Tvende Patrouiller af Garden til Hest kom flux jagende til eg brugte det Bladet af deres Pallask med saadan Fynd, at Tumulten onsider blev stillet. Vi toge da Courjen opad til Østergade og til Nytorv, men, da vi kom der, var der ligeledes Tumult og vi maatte atter retirere hjem. Jeg

gik siden alene til Frøken Jessen, med hvem og en senere tilkommende Student Schulz (en Søn af Capellanen i Sigdal) jeg tilbragte Aftenen ganske behageligt under Gaader, Passiar og Anecdoter, hvorpaa den jovialiske Frøken er sørdeles rig. Der blev fortalt om en af de høiere Officerer, hvorlunde man narrede ham til at kaste sig hvert Dieblik paa Jordten ved at raae: „Studenternes Bataillon!“, som betydede, at en Kugle kom paa den Rant, for hvilken man maatte gjøre Complimenter, da Volden var for lav til at give fuldt Bærn. Frøken Jessen reciterede og lange Stykker af en Parodi paa Tragoedien Cleopatra, der indeholdt mange høist comiske Ting. Tilsidst fik vi sat paa en af de ældste Psalmebøger, hvori der var adskillige smukke Ting — og saaledes gik Tiden i Fryd og Gammenden til Kl. 10½, da jeg gik hjem i et bestialff Regneveir.

Det skal ikke være sandt, at de Engelske har opført Batteri ved Pesthuset.

Den 13de October.

I Forniddags paa Bibliotheket, hvor jeg blev færdig med Schjønnings norske Reiser i Manuscript og sit Øste af Widerøe om Copi af en Grundtegning over Hovedø-Kloster, som findes i bemeldte Reise. Gamle Wøldike kom op paa Bibliotheket. Han er saa affældig og forandret, at jeg ikke kendte ham igjen. Endel engelske Officerer og en engelsk Præst paa Flaaden vare ogsaa oppe at besøe Bibliotheket. Præsten sagde, at han reiste paa Fredag og at en Division af Flaaden da afgaaer. Der skal ellers handles i disse Dage om Forlængelse af Capitulationen og at de Engelske ville have 5,000 Mand liggende i Castellet Binteren over. En svensk General og Admiral skulle ogsaa være her for — som det hedder — at negociere med de Engelske om Salget af den svenske Flaade samt forhøre, om vor Regierung maatte have noget imod, at 5,000 Mand Englændere faae Binterqvarteer i Sverrig.

I Eftermiddags var jeg først som snarest i Norske Selskab og siden hos Nahbeks, hvor jeg traf Fruen ene hjemme og passerede da med hende en Stund fornemmelig om Hans Hauge,

med hvem Rahbek pr. Parenthes sætter Præsten Job Mynster i Classe — denne sidste kaldte Rein Døberen —, indtil Carl Heger kom og Rahbek senere. Rahbek gik ind til sin Skrivepult og Fru Rahbek og Heger amuserede mig imidlertid med at forelæse endel Breve til den Første fra Øhlenschläger samt nogle Vers af ham fra yngre og Ældre Tider. Blandt Brevene var et, hvori han rider Baggesen forfærdeligt til Bands. Han taler om graafjedrede Gjæs, som i Gadeljærene leve af graat, gult, vissent, grønt Græs, og kalder det en Baggesensk Øde — og frabeder sig at trækkes til hans tørre Gaasebryst. Overalt characteriserer han Baggesen som en flau, charactereløs Person og som blottet for sand Digterænd. Baggesen, hedder det, binder sin Slæde til Begeistringens Vogn og dingler paa begge Sider indtil Suoren, som den er bunden med, gaaer itu og han bliver stikkende i Sneen. Han maa ikke indbilde sig at funne sammenføie en Aladdin, der hører mere til at componere end at kjende Contrapunkterne og Generalbassen etc. Overmaade caustisk men vittigt var det, og der fulgte Slag paa Slag. Fru Rahbek var ofte forlegen, naar Baggesen bad, at han maatte faae at læse Øhlenschlägers Breve, som Fru Ørsted (Geheimeraadinden kaldet) leverede hende, hvilket Fru Rahbek naturligvis maatte afflaae, da de for det meste indeholdt Ting af den ansorte Slags. Blandt flere satiriske Snærter i ovenmeldte Øhlenschlägers Brev var ogsaa denne: at Baggesen vel funde gnide almindeligt Kobbertøi, f. Ex. Pander, Syltekjedler etc. af min Søsters (Fru Ørstedes) Kjøkkentsø med sit gemene Trippelse og ssidne Uld-Klude, men at han ei maatte tænke paa at gnide Aladdins Lampe. Fru Rahbek forargede sig og meget over Baggesens, for Frøken Sophies Skyld paatagne, Hellighed, der ilde klædte et faa lavt, jordifskindet Kryb. Blandt de forelæste Vers var en Slags Lig sang, som Øhlenschläger har gjort over sig selv, hvori han lader Liebenberg holde sin Gravtale og Pavels, der gaaer at spise Gaafesteg hos Liebenberg, smuble over hans Grav.

Et andet, som gjengav en særdeles morsom Samtale mellem ham selv og Sagen, hvori alle Sagens Poemer over Norge,

især Bergen, og Jeremiader over Danniark meget morsomt ere anbragte og hvor han til Slutning lader Sagen vise sit norske Digtertalent i litter stjaalne og lidt travesterede Stropher, f. Ex. „Hvad har stakkels Normand gjort, at den danske Mand ham hader“ etc., „En Normand med et modigt Bryst“ etc. og til Slutning: „I Norges Skjød en Hytte laae ved Hoden af en Klippe“, som han lader ende saaledes: „Hans Drik var Vand, hans Mad var Dørss, dog var han glad, thi han var norsk“. Endelig en Samtale mellem Ole Wijnster (Professor, soni Ohlenschläger engang var intim Ven af, men som, efterat have giftet sig med en Bundtmager-Datter, en aldrende Enke med adskillige Børn, skal være blevet meget kold, fornæstig og forstenit) og hans Børn, som foruden adskillige Vittigheder ogsaa indeholder et Sted, der er usigligt sjælt og rørende.

Saaledes gik Aftenen sørdeles behageligt indtil Spisetid, da Nahbek kom og der da blev politiseret — hen i Taaget, som vi alle gaae i. Heger fortalte, at Gøthe allerede kendte noget til Ohlenschlägers Maneer førend han gjorde hans personlige Bekjendtskab, da han hos Philologen Wolf, hvis Østtre læse Dansk, havde ladet en af dem oversætte for sig en Monolog i et af Ohlenschlägers Skuespil, da han sagde, at man deraf bedst kunde bedømme en Digers Talent, og var han da blevet saa tilfreds med Ohlenschläger, at han bad Wolf indbyde ham til at tage Logis hos Gøthe, naar han kom til Weimar. Med Schlegel havde Ohlenschläger gjort Bekjendtskab i Paris, men gonterede ham ikke synnerlig, ligesaa med Tieck, som sandt, at Ohlenschläger var blevet fordærvet af Gøthe!!! — Kl. 11 gif jeg hjem i en deilig Maanestins-Aften.

Den 14de October.

Man fortalte i Norske Selskab, at en svensk Præst fra Malmø, som har været herobre, skal have fortalt, at Kongen af Sverrig paa de Engelskes Begjæring, at faae deres Skibe i Havn og deres Tropper i Land hos ham, skal have svaret, at han ei medtager noget Skib eller nogen eneste Mand og at han er Kriger, men ikke Røver. — Antallet af dem, som her

have ladet sig hverve til de Engelske, er 11 à 1200, især have en stor Deel af Kjøbenhavns Haandværksvende og Drenge engageret sig hos dem, saa at mange Mestere her, foruden at have tabt meget i Forluk, som de have gjort de Bortløbne, ogsaa ere komne i stor Forlegenhed for Folk.

Den 15de October.

I Dag blev Lieutenant Bruun fra Bragvæs (ved Kongens Livjægere) begravet. Rahbek havde skrevet en Sørge-Cantate, hvortil Dupuis har sat Musiken, begge med Held. Da Rahbek ikke havde funnet stæsse mig Billetter, tog jeg det Parti at gaae i Ligfølget, sjøndt jeg ingen Præstelæder havde. Et saa talrigt Følge har jeg aldrig seet og en i det Hele saa hoitidelig Fordeford har jeg aldrig bivaaret, ligesom jeg heller aldrig har seet en saa stor Orden og Stilhed ved en saadan Folkestimmel, som her var. Men det kom udentviol af Livjægerernes gode Foranstaltninger og af den almindelige Agtelse, som dette hæderlige Corps nyder. Fra det musikalske Selbstabs Børelser paa Gammeltorv, hvor Liget stod, og til Garnisons-Kirken, hvor det blev henbaaret, vare vi over en Time underveis, og Enden af Sørgefølget var endnu paa Kongens Nytorv, da man med Liget var kommet til Kirken. Den Ubehagelighed mødte, at en engelsk Husar vilde trænge sig gjennem Ligfølget med sin egen og en Haandhest, og da fire Livjægere tog Hesten i Tømmer og alvorlig formeente ham det, trak han blank. Men han kom snart afveien og blev under Pøbelens Biben bragt til Hovedvagten.

Jeg var der med Rahbek, der paraderede i sin Uniform som à la suite-Capitain ved Studenter-Corpset. En engelsk Oberst, som vilde trænge sig ind i Kirken, skal være bleven ilde medhandlet af Pøbelen indtil nogle af Livjægerne antog sig ham og skaffede ham ind. Jeg kom først hjem fra Sørgefærdens Kl. 4. I Aftes var jeg i Norske Selbstab, spillede Billard og passiærede til Kl. 12. Schultz fortalte, at der har været et blodigt Slagsmaal ved Geel Skov mellem Hannoveranerne og de Engelske, hvori de sidste have tabt mest. Om Borson fortalte en Candidat Th. Andersen, at Clausen engang skal have skrevet

en Brudevielse for ham, som han læerte udenad, ligesom han flere Gange skal have pløjet med Andres Kalv. Om Schjelderup fortalte Klingenberg, at han talte med ham fort eftersom han var blevet Reserve-Chirurg og spurgte, hvorför han ei holdt Forelæsninger, hvortil Schjelderup svarede: „Callisen har hængt sin Hat paa min Tunge“ (han stammer nemlig stærkt).

Den 16de October.

Schmidt-Piheldeck er kommet herover fra Holsteen, men skal ei turde udlade sig om noget, dog skal der være sluppet ud af ham, at der skal sættes en Regjerings-Commission her som i Christiania. Tvende engelske Skibe med Proviant til Flaaden skulle være os tilbudne, hvorför man end mere slutter, at det er deres fulde Agt at gaae tilbage.

I Ohlenschlägers forommedte Brev ytrer han nogen Agtelse for Thaarups Digter-Talent og Character og holder til Rahbeks Side i denne Sag. „Dersom Thaarup“, skriver han, „havde Begeistring, som han har Sandhed og Kraft, vilde han være en af de første Digttere.“

Castenskjold og den hele respectable Landeværns-Armee vare blevne sanguine, mensom ikke de Engelske, forbausede over deres hurtige Flugt, havde anset det for en Krigslist, som dog disse Stakler sandelig ikke gjorde sig skyldige i, og derfor ei turde angribe dem med fuld Styrke. Den første af de 6 Husarer, som bleve sendte gjennem Roskilde By, skal have rystet stærkt paa Haanden, hvormed han førte Pistolen. Det skal være Brug at sende 6 Husarer ind i en aaben fjendtlig By i 40 Skridts Distance mellem hver, og det er næsten uden E Beispiel, at den første Husar ikke bliver skudt; men hos de fredelige Sjællands-farere har man ei fligt at befrygte. En gammel Landeværn skal have skudt en engelsk Husar i Træfningen. Dennes Kammerat red derpaa ind blandt Landeværnen, sejede dem til Side og med sin Sabel filede saalænge paa sin Kammerats Banemand indtil han sik ham dræbt, hvilket hans Landsmæud roligt saae paa.

Den 17de October.

I Dag paa Bibliotheket fra 10 til 1. I Middags meldte sig en Søn af Apotheker Bekel, som agter sig til Norge paa Mandag og vilde forhøre, om han kunde faae Følge med os. Dette satte mig Scrupler i Hovedet, da Capitulationen er ud-runden den 19de Kl. 12 Formiddag og Overfarten ved Helsingør maaſſee efter den Tid bliver spørret. Jeg løb til Moltke og til Bielefeldt for at høre, om de kunde give nogen sikkert Besked om Overfarten. Ingen af dem var hjemme. I Hoved-qvarteret fandt jeg dog Thomas Bruun, som meente, at det er sikkert at reise strax, da der ingen Passage vil være senere. Siden var jeg hos Wraaß, hvor jeg fik de fleste Nummere af Wulfsbergs Blad til Laans. Jeg har i Aften taget Pas for at kunne komme afsted, naar jeg vil. Endnu har jeg ingen Bestemmelse taget, og det er saare vanskeligt at tage nogen, da Ingen veed, hvad der forestaaer og Meningerne ere saa forskellige.

Den 18de October.

I Dag have vi sterkt ventileret om Afreisen og ere komme til den Beslutning at reise i Morgen tidlig Kl. 6 for at naae Helsingør saa betimelig, at man kan komme over før Stilstanden er udrunden. Saaledes er jeg da kommen ud af den Ubestemt-hed, som er den piinligste Tilstand et Menneske kan være i. Gud veed ellers, hvad der er rigtigst, og han faaer ogsaa raade derfor. I Formiddags har jeg taget Aſſed med Wraaßes, Rahbeks og Professor Treschow, som jeg mødte paa Gaden og som fortalte mig, at hans Kone har faaet en Søn for 13 Dage siden. Derpaa var jeg hos Andr. Seidelin for at faae Ohlenschlägers nordiske Skrifter, som han paa Grund af Fru Rahbeks Intercession lovede mig, men paa Bilkaar og mit Ægresord, at Ingen skulde faae dem at læse, da de ei kom ud for det Første. Jeg har lovet Fru Rahbel en Prædiken. I Eftermiddag har jeg løbet Byen rundt med Commisioner og havt Besøg af Personer, som ville have Breve befordrede. Blandt dem unge Ditten, som fortalte, at der i Nat er kommen Breve fra Kron-

prinsen, hvis Indhold ei vides og at han ventes med 5,000 Mand med det Første. Evald, hedder det, skal være Commandant paa Castellet. Af endel Slaver, som ere rømmede herfra til de Engelske, ere fire komne tilbage, fordi de foretrak Slaveriet her fremfor at tjene de Engelske. Det hedder og, at de Engelske have faaet Prolongation til Tirsdag Morgen, altsaa slippe vi vel endnu i Morgen igjennem. — Nyborg skal være bleven bombarderet af de Engelske med Kanon-Brigger, som vilde have deres optagne Fartsier igjen. Et Par Huse skulle være skudte i Brand, men Fjenden blev tilbagedrevet uden at nære sin Hensigt.

I Eftermiddags sagde jeg Farvel i Norske Selskab. Braatz var her i Aftes og fortalte, at Lindholm er bleven vel modtagen af Bonaparte og har faaet en Gulddaae. Det hedder, at den før omtalte forventede Regjerings-Commission skal bestaae af Prinds Christian som Praeses og Evald under ham. Lorenz Fischer skal gaae til Norge og Olfert commandere Trefroner. Jeg har naturligvis faaet travlt i denne Hurlumhei.*)

Christiania den 25de October.

Hid kom vi Kl. 2 $\frac{1}{2}$ i Eftermiddag efterat have i et taaget Beir slæbt os frem over Bakker og Snavs. Jeg har i Aften bragt et Brev til Rosenkrantz og sladdret en Times Tid med ham og Bergh. De fortalte, at den sidste tydske Avis indeholder et Brev af Journal de l'Empire, som beretter, at 40,000 Transemænd skulle under Kronprindsens Overcommando og Prinds Pontecorvos Anførel gaae til Sjælland for derfra at virke mod den eneste Magt, som endnu er Englands Allierede. Derfra gif jeg til Moltke, som ei var hjemme. Siden til Byfoged Wulfsberg, hvor jeg passiærede et Par Timers Tid og udtemte min lille Poje med Nyheder ligesom han fortalte om sin Tour i Sverrig og om et Forslag, han havde gjort, at adskillige af

*) Tilbagerejsen gjennem Sverig til Christiania, som intet af Interesse indeholder, er her oversprunget, da Nedrejsen jo er temmelig udførligt skildret.

Udg.

Bjens brave Mænd skulde samles i hans Huus for at deliberere om Statens Farv. Hegerman, Mashmann og Rasmussen, som han havde forelagt denne Plan og som havde bifaldt og undertegnet den, trak sig tilbage, da det kom til Stykket. Sagtens var der vel ei kommet meget ud af den Ting og en saadan politisk Club passede ikke vel med Tidens Land.

Den 26de October.

I Morges besøgte vor gode Lollit os. Siden kom Lieutenant Duell og fortalte, at Prindsen vilde tale med mig. Jeg maatte da derhen og udholdt en halv Times Examen, hvori jeg ørligt skrifstede alt hvad jeg vidste og sagde min Mening om de sidste Begivenheder saa frit som man kan sige den til en Prinds og Præses i en Regjerings-Commission. Han var meget høstig og forbindstlig.

Man fortalte, at Lorenz Fischer var kommen og havde forundret sig meget over, at jeg var forekommet ham med Be- retningen om Nyheder, som han ansaae mig for ringe til at vide, f. Ex. at Olsert Fischer har faaet Commandoen paa Tre- kroner og Evald er bleven Commandant.

Eger den 29de October.

Saa har jeg da om sider lykkelig fuldstendt denne bagvendte, men dog i mange Henseender interessante, denne mere lærerige end behagelige Reise, og er efter sund og frisk kommet til mit Hjem og Gud stee Lov fundet Alting vel der. Et hæc meminiisse juvabit — det vil engang glæde mig at mindes dette og i min stille Ensomhed at tænke tilbage paa de lykkelig overstandne Bekymringer, Besværigheder og Farer — og derfra saa Bliisdom og Standhaftighed til at udholde, hvad der maatte forestaae — derfra hente Bestyrkelse i Troen paa et alviist og faderligt Forsyn. Staarer end Danmarks Ulykke og Fornedrelse som en fort Skygge, saa tjener dog selv den til at forhøie de enkelte lyse Træk af Mandemod og Bergeraand — og maaskee tor dette Stod i Tiden blive et Fremstod til det Bedre.

De sidste 2 Mile fra Drammen og hid vare stemme nok.
Beir og Føre vare yderst bestialiske — og Hestene ikke mindre.
Vi maatte dimittere disse paa Aaserud, $\frac{1}{2}$ Mil fra Bragnæs,
og faae friske Heste hos en Landboer der. Vi vare 6 Timer
underveis.

Og nu Farvel, min kjære Dagbog. Du har været min
tro Staldbroder paa Reisen og skal, selv i Din dybe Negligé,
skaffe mig mangen behagelig Stund og fortælle mine nærmeste
Venner mine Tanker, Følelser og Begivenheder paa denne samme
Reise.

— — — — —

II.

Dagbog paa en Kjøbenhavnsreise

fra 24de Januar til 18de Mai 1811.

Westgaard ved Frederikshald den 24de Januar 1811.

Den nye Postfører Neuman besørgede mig anmeldt paa Posthuset, hvorhen jeg, efterat have røgt min Pipe og drukket min Thee hos Svigermama, begav mig med samt min hele Bagage og blev indskrevet efter mogen en Times Venten hos den, som det synes, noget stundesløse Postmester, og efterat have erlagt 170 Rdlr. for min Kones og min Befordring (hvoraf de 20 Rdlr. betaltes for større Bequemmelighed, der bestaaer i at kjøre paa en Bondevogn istedefor en Kjærre) og for Overvægt paa Toiet à 44 β, 33 Rdlr. 88 β, samt 48 β til Contoiret — hvilket tjener til Efterretning for de blandt mine faa Læsere, som ville lade sig befordre til Kjøbenhavn paa samme Maade og med samme større og dog ikke store Bequemmelighed.

Den 22de Januar. Da Reisen var bestemt til Kl. 3 Eftermiddag og jeg, foruden at jeg havde bestemt mig til at ledsgage mit foruds Mennighedslem og gamle Veninde, den i mange Henseender agtværdige Fru Hartwig, til sit Hvilested, havde eudeel Ærinder at udrette, skydte jeg mig med mit desuden ikke vidtløftige Toilette og foer med Sieur Ole Nørens Befordring over ISEN til Bispen, hvor mere end en stiv Time forløb under alskens Passiar og Negociationer med besagde Ole Nøren om Kjøbet af den beneficerede Part i Nøren, som nu definitivt blev sluttet, om Planen til et Skolelærerseminarium for Kongesbergs Provsti og om Pestalozzi, som dog i al Korthed og Venstabelighed blev debatteret, da Tiden var knap. Derfra

reiste jeg til Agent og Ridder Nielsen, hvor jeg hævede og deponerede nogle Pendinge, item et Glas Madeira — saa hjem for at klæde mig til Ligfærdens. Ottesen havde sendt mig fulde Pontificalia af Silken blød, som jeg nu under Klokkelang iførte mig, og rullede derpaa ned Dall til Sørgehuset, hvor jeg ikke havde ventet saa hastigt at skulle opfylde den sidste Venstabs Pligt mod en gammel Bekjendt og Beninde.

I Ligfølget var Generalerne Hært Hansen og Lonzow (o Død! hvor bitter maa Din Ihukommelse være for den første af disse!), den eneste Slægtning, Lieutenant Hartwig, gamle Lumholz, som stamper paa saa mangen Ynglings og Midalbrendes Grav, Præsten Sigvardt, Blix, Ingstad, Kjøbmand Pettersen og, som meldt, Dall og jeg. For første Gang saae jeg nu Byens nye Kirkegaard, et Stukke ovenfor Hammersborg. Der er plantet endeel Alleer, som, hvis Træerne lykkes og den bliver prydet med smagfulde Mindestørker, vil give den Lighed med Assistents-Kirkegaarden. Hidtil er der kun opført eet Gravminde af Træ — jeg veed ikke og kunde ei saae at vide over hvem. Grunden er ellers ubeqvem, da Gravene paa 1 Alens Dybde staae fulde af Vand, hvilket denne Kirkegaard har tilfølles med den nye Bragnenisse, og er dette neppe det Eneste, hvori begge bemeldte Byer synes at have noget fælles med Abbera.

Selv blandt Ligvognene mødte jeg en ret gammel Bekjendt, nemlig Wackenig's ægte gammeldags, hvidlakerede, ubidue Ra-reth med rødt Betræk og smaa olfsatterske Gardiner. Og for ret at indvugge mig i min Barndoms og Ungdoms Drømme vilde Skjæbnen, at jeg sit Plads i den paa Retouren. Sangen blev temmelig godt udført med 4 Stemmer af Waisenhuusbørnene og deres Lærer. Det var den herlige Choralmelodi til: „Hvo veed hvor nær mig er min Ende“. Men det var ikke gamle Flintenbergs skønne Tenor, der dog ogsaa nu er høs og ver-llungen.

Pontificalierne bragte jeg Ottesen tilbage i egen høie Person og lovede da halvt om halvt at komme der til Aften.

Saa vandrede jeg til Pavels's, hvor jeg stodte paa Pavels juist som han stod færdig at gaae til Plateau, for der at samles

med de øvrige Arbeidere paa Norges Bel. Slotspræstinden havde Besøg af Fru Wium. Efterat have klimpret paa Fortepianoet Falbes Musik til en Text af Pavels, som skal gives den 28de Januar og hvori Fru Maria har en Stemme — og efterat have fundet bemeldte Composition slau og flabet nok — paatog jeg mig af christen Kjærlighed at føre Pavels ubeskadiget til Platous Port, hvilket trods Beiens umaneerlige Glatthed og Pavels's maadelige Talent til at gaae paa Svull lykkelig fulbragtes. Efter denne Expedition vendte jeg tilbage til Slotspræstinden, musicerede der en kort Tid og ledsgabe derpaa hende og Fru Wium — den Sidste til Enden af Fæstnings-Alleen og den Første til Ottesens, deels ved min Arm og deels paa mine Arme, da hun, skjøndt bestovlet, fandt det betenkligt at vove sig i de gjennem Gaden flydende Aaer og Bække. Ogsaa denne Expedition blev lykkelig udført og forskaffede mig nye Laurbær. Ja — jeg satte Krandsen paa mine Bedrifter, da jeg for at undgaae Havet og dets Klipper i Ottesens Port negocierede med Nürnbergers Probst om at faae fri Passage gjennemi hans Bærer, hvilket jeg, der i Gjerningen er hvad han kun er af Navn — jeg mener Probst — fik drevet igjennem, dog med den noget ydmygende Clausul, at det kunde passere for denne ene Gang. Og i Sandhed, da jeg nu engang var i Heltehjørnet, havde jeg sikkert forceret Passagen, ligesom Napoleon fordum gjorde gjennem det Anspachiske Territorium, dersom mindelig Forening ei var bleven bevirket. Forresten maa jeg anmærke om dette drabellige Tog, at der med Baggesens Talent let kunde gjøres en Parthenaide deraf og at min Kamp med Svull og Vand med Fru Maria paa Armen havde megen Lighed med hans Kamp med Svindelguden, paa det nær, at min Bedrift er prosaist sand, istedetfor at hans nok kun er en smuk Phantasie af den sig til Nordfransk drømmende nervesvage Baggesen.

Hos Ottesen fandt vi Ohlenschläegers Digtninger, som jeg bladede lidt i, men som, efter det korte Bekjendtskab at domme, ikke syntes mig Axels og Valdborgs Digter gausse værdige. Mod Spisetid kom Pavels og Wulfsberg fra Platou. Wulfsberg gifte efterat have fortalt endel om sin Kjøbenhavnstreise og

unaadige Modtagelser hos Majestæten formedelst Tidens Synder. Den Første, som ssildt fra sin Skytsegel — jeg mener mig selv — var kuldseilet i Ottesens Port, spiste med os til Aften. Saaledes tilbragte jeg denne sidste Aften for min Afreise saare behageligt, og efterat have fulgt Pavels's til Fæstningsporten, travede jeg gjennem den hælmørke og stormfulde Nat (Kl. var $11\frac{1}{2}$) min vaade og slibrige Bane til mit Hjem, for at hvile paa mine Laurbær og styrke mig til Reisen, som var blevet udsat til næste Morgen.

Den 23de. Underveis havde min Kone allerede et Par Forstrekkelser paa mine Begne, nemlig ved Vaterlandsbro, hvor jeg var paa Veie til at age Kjelkebakke baglæns ned til Elven, og ved Ladegaarden, hvor min Hest slog sig lidt rebelfst. Imidlertid kom vi uden Fatalia til Prindsdal og deraf til Skydsjordet.

I Regn og Slud og Søle, hvilket sidste forsøgedes jo længere sydlig vi kom, gik det til Moss. Men fra Carlshuset havde vi den værste Tour i Mørket ad en speilglat Vei, der stundom gik langs med Elven, stundom over tverbratte Balkter. I en af disse strandede — vel ikke jeg, thi jeg sineude og undveg Faren i Tide — men min Skyds gut og Slæde, som det var ud over en Brink med og som begge fulbuterede paa en Pøkkers Biis. Begge blev dog Gud ffee Lov hele. Min Kone var nær ved at gjøre jammie Fart, men blev i Tide reddet af en flink Skyds gut. Jeg saae eller rettere skimtede for silde, at jeg havde holdt til den urette Side af Balken og at det nødvendigt maatte bære ud over Brinken, hvorfor jeg i Tide, som meldt, retirerede som en klog General og overlod Slæden og den klovsede Dreng, som gjorde mig mere Skade end Gavn, til deres Skjæbne og lod mig glide ned ved en Slæde, der fulgte bag efter og som jeg fik fat i. Det var i Sandhed en af de vanskeligste og mest halsbrækkende Toure, jeg mindes at have gjort. Da vi kom til Kjølberg ($\frac{1}{2}$ Müll fra Frederiksstad) vare ingen Heste bestilte og vi maatte da bie til de kunde blive hente, som varede noget over 1 Time. Deraf til Frederiksstad var den samme Svull, men dog ei saa svære Balkter, og vi

naaede Øyen omtrent kl. 10, toge ind hos Kirkegaard, spiste en bedaget Gaaseragout og liigstraalagt Tørsk — og glemte Dagens Møie og Farer i Sørenens Arme.

I Dag, den 24de, toge vi kl. $8\frac{1}{2}$ fra Frederiksstad og kjørte hele Veien som paa een Iis. Himlen var klar og Lusten reen og sjøn, saa Touren var ret behagelig. Den eneste Ulempe, som mødte os, var, at Dall paa Veien fra Bøe hid til Westgaard havde faaet en gal Hest, som, medens vi havde sat paa en Smed $\frac{1}{2}$ Mil herfra for at faae en liben Reparation paa min Slæde, slog sig løs, knuste den ene Skaak og havde nær gjort det samme ved Styds guttens Arm. Min Slæde blev igjen hos Smeden, mine Skjæker sit Dall, Neuman stredre hans og jeg sit Plads i Neumans Bredslæde, hvori jeg kjørte vor i Morges bekonue nye Passageer Christie, som, efter denne første Dags Bekjendtskab at dømme, er et ikke altfor vel optugtet og kjedsonmeligt ungt Menneske. Tæt ved Westgaard mødte vi en Reisende, som i Dag kom fra Sverrig og gav os den sorgelige Efterretning, at der intet Høre er i Sverrig og at Svinesundsbakken er høist besværlig at komme over.

Ribbas ved Gothenborg den 28de Januar.

Hid kom vi i Middags og høitideligholdt her Hans Majestæts Fødselsdag under Sang og Klang, hvorom mere siden, naar jeg først har gjort Nede for de forrige Dages Hændelser.

I Graalysningen forlode vi Westgaard den 25de i et temmelig koldt og stormende Veir, saa det bølgede noget over Svinesund, dog ikke saa betydeligt, da Binden var nordlig. Efterat være klarerede hos Tullaren Waler bestege vi den frygtelige Svinesundsbakke, som stod i een Iis og som Forbudshesten med samt Hest og Slæde samme Mat var rullet ned over. Imidlertid udrusiede vi os Alle med Iisbraadder og tiltraadte saaledes noget trøstigere dog ei uden Engstelse Opfarten, som let kunde blive en Nedfart. Vi slap vel frem og fore over en bestandig Svull, hvor det gjaldt om at styre Coursen rigtig. En Fjerdingsvei fra Svinesund passerede vi en smal Bro, hvor en Søcaptain Kriejer med sin unge Kone for kort Tid siden

styrtede ud over og fulbuterede med sin Kæret, som han havde høbt for 1,400 Rdlr., i Dybet nedenunder, dog uden at de kom til nogen Skade. Bognen gif i Kræs og vi saae endnu Ruinerne af den paa Høgdal. Et Par slemme Bakker paa Beien til dette Skifte slap vi ogsaa lykkelig over. Saavel paa denne Bei, som paa den til Øst, stod endnu en Leir af Jordhytter, hvori de svenske Træpper bivouakerede 1808. Paa Wig traf vi et Par danske Matroser, der i 1801 varne tagne til Fanger i Spanien, siden bragte til Norge og nu varne paa Rejournen til København. Allerede paa Beien til Skjællerød begyndte Fører at aftage, ligesom derimod Storm og Taage tiltoge. Til Hede derimod var der næsten slet intet Føre og vi gnidsede i Sandet paa den sorte, øde Hede, under en sort Himmel, omgivne af nøgne, sorte Fjelde. En stor Deel af Beien maatte vi spadsere for at Hestene ei skulde blive opgivne, og vi var ikke lidet glade, da vi omsider naaede Hede, hvor vi spiste Risengrød og overnattede. Orkanen rystede saaledes Huset, at vi næsten frygtede for det skulde falde sammen og Natten kunde da ei blive synderlig rolig, hvad enten man tager dette Ord i dansk eller svensk Bethydning.

Om Morgenens den 26de vaagnede vi i et af Nøg opfyldt Bærelse og fortsatte Reisen med Taarer og røde Dine, deels over en med Stene og Tuer besaaet Myrevei, deels paa den bare Sand til Rabalshede, under en bestandig rasende Storm, der pidskede uophørlig mit Baghoved, saa jeg frygtede for at faae en dygtig Gigt, som jeg dog jendnu ikke har mærket noget til. Fra Rabalshede til Svarteberg gif det atter over Myrer fulde af Vand, over Stok og Steen, „daz Kies und Funken stoben“. Paa Svarteberg havde vi en sand Orkan, saa vi neppe funde holde os paa Venene. Derfra til Qvistrum var taaleligt Føre. Min Kone, som ellers har været heldig med Sthredrenge, fil her en gammelagtig Sthymper, der stedse frygtede for og truede at vælte hende, agede lange Stykker paa Rumpen (reve-renter talt) og omsider i Qvistrum Balken nær havde overgivet hende og Slæden, i Fortvivlelse over, hvorledes han skulde komme ned af den. Paa Qvistrum spiste vi godt til Middag

og fortsatte saa Reisen til Härsta uden at møde nogen Røvere, som ellers for kort Tid siden have huseret der paa Skoven. Der kom vi ind i en Stue fuld af Røg, som jagede os paa Døren indtil vi sik jaget den paa Døren.

Længere hen paa Dagen møgte vi phntede Kirkefolk og i det Hjerne lød Tempelklokkernes Klang. Paa Veien til Åsen mødte vi endel Dragoner, som vare hjempermitterede fra Gothenborg. Da vi kom ned paa Sletten, hvor den deilige og deiligt beliggende Herregård Strømmen kneiser, saae vi en Ulv i jøvnt Trav komme spadserende. Den styrde Coursen til Kongeveien og løb som en Hund tæt foran Dalls Slæde ved hoi Middag. Da vi standfæde, dreiede den gauße sagtelig af og var neppe 10 Skridt fra min Kones Slæde, saa hendes Skydesgøsse bad hende tage Tommen, for at han kunde give den et Drag. Men derpaa havde hun ikke synderlig Mod og der skulde mere end Svøbe til at følde denne temmelig svære Tasse, som jeg nu sik Lejlighed til ret noie at bese. Havde den fulgt os lidt længere, havde den erobret en Griis, som et fort Stykke derfra gik tæt ved Veien og som Expeditionen maaskee var stilet paa. Nu sik vi, da vi kom til Holmen, ei alene reddet bemeldte Svine-Individ, men og en heel garganesisk Flok, som gifede, saa at de ikke fore i Ulvene, ligesom jeg haaber, at heller ingen Djævle fare i dem.

Paa Veien til Bæk og Hede saae vi overalt Ulvespor og deres Djærvhed gaaer her saa vidt, at Bønderne neppe kunne saae jaget dem saa meget af Veien, at de kunne komme frem for dem. Paa Holmen traf vi Sø-Lieutenanterne Føns, Obelix og Wise (hvilken sidste jeg ikke veed, om der er nogen Melodi til; Texten saae ikke synderlig interessant ud). Vi toge Qvarterer paa Hede Nr. 2, hvor der var ret hyggeligt og godt i alle Henseender. Strax ved Hede er en liden Bakke, hvor Didrichsen fra Frederiksstad fandt sit Endeligt ved et Slag af Forskrækkelse over at Hesten løb løbst. Strax efter os kom forommeldte Lieutenant, af hvilke Føns og Obelix skulle gaae i hollandsk Tjeneste. Foruden disse var der endnu nogle svenske Herrer, saa der var temmelig folksomt.

I Dag Morges, den 28de, fore vi bitid (som Svecus kalder det) fra Hede og maatte nu omfistte vore Slæder (min blev allerebe sat igjen paa Härsta, da den i Sandveiene havde faaet sin Rest) ned en holsteenst Vogn, som min Kone ei besteg uden Hjerteklap, da hun engang har været i Fare paa en saadan Tingest. Imidlertid forsvant Frygten esterhaanden som vi rullede afsted i den deilige Vintermorgen. Et Stykke fra Kongelsaae vi den Kirke, hvor den foromniedte Dibrichsen ligger begravet. En deilig Morgenrøde blussede over Hjeldene bag Gøthaelven, og da vi kom lige for den bedagede Bahus-Fæstning, glimtede Solen gjennem de forsalvne Skydehuller og det høie gothiske Taarn, mens de sorte mere og mere hensalbende Mure kneisede stolt over den hvide solbelyste Slette.

Vi slap med at passere det ene Færgested, da det andet var tilfrosset, dog uden at kunne høre Vognen, og maatte derfor reise fra Bebække, paa den vestre Side af Gøthaelven, over Bakkerne, af hvilke enkelte vare lidt slemme. Vi reiste paa den Høide, som kaldes Hissingen, og hvor det gothenborgske Artilleri pleier at manevrere. En Fjerdingsvei fra Gothenborg førte en lang Bro os over Elven til den anden Side og vi kom, som skrevet staer, her til Ribbas ved Middagstider. Tæt ved Ribbas faldt det mig ind, at man som gode Patrioter burde høitideligholde Kongens Fødselsdag, og da dette Skifte blot er oprettet til danske Neisendes Besordring, har en holsteenst Vært og saaledes paa en Maade er dansk, fandt jeg det passeligt at feire Dagen med en Sang, der blev skumplet til Verden paa den rullende Vogn og derfor kom ned som et utidigt Foster. Her er den:

Paa denne danske Ølet i Sveas Rige
 Vi drikke Danerkongens Skål.
 Gid Fred og Held fra Himmelnen nedstige
 Og signe ham med salde Maal!
 Gid Viisdom, Kraft og Almeenaand
 Besæste Beptret i hans Haand!

Kjøbenhavn den 1ste Februar.

Vi langede hid i Aftes Kl. 7 og jeg staaer nu her ved den samme Pult, hvor jeg stod 1807, for at fortsætte Reisen fra Ribbas og hid saa godt jeg kan mindes den.

Ovenmeldte Sång blev sunget, under Klang af Glas syldte med god Madeira, som vor gode Moer Cappelen havde forsynet os med til Reisen og hvorved hun da ogsaa blev medvirkende til Dagens Høitidelighed. Vi lode vor holsteeniske Vært drikke med og det syntes som Madeiraen rørte ham meget. Pølse og Poteter forfulgte os ogsaa her, som paa hvert Sted hele Reisen igjennem. Efter Maaltidet spadserede vi sanitlige paa Neuman nær til Gothenborg, som er meget skjønt og reelt anlagt og bebygget.

Jeg gif til Stadens fornemste Boghændler Løvegren i Haab om der at kunne faae kjøbt Leopolds Værker; men disse vare ei at bekomme. Derimod var hans Boglade temmelig vel forsynet med franske Værker, mest Stereotyp-Udgaver. Derfra vandrede jeg til Børjen, hvor jeg havde sat det øvrige Selskab Stævne. Jeg kom der ind i en Skjænkstue, hvor jeg poeniterede en halv Time i Øl- og Biindurst mellem Creti og Pleti, indtil Dall og min Kone og senere Christie komi. Dall skulde til en Kjøbmand Norlin og vi maatte da i bemeldte Stue oppebie hans Tilbagekomst. Et Par Bonder og en Bondesfrue, som samtlige vare vel beskjendede, gjorde os Selskab og befæstede end ydermere Perialen med en Flaske Vin, hvorfaf Fruen tog sin Broderpart, ligesom hun tog Flasken og de gjenblevne Draaber i samme med sig for en Sitterhebs Skyld. Paa Børjens Port var en Affiche, som meldte, at „Spillerne“ af Iffland den Aften skulde gives paa Theatret og anmeldede: »Alt ingen med livrée och bindmøssar inlåtas.« Vi havde nok lyft til at see bemeldte Spektakel, men vi turde ei opholde os saa længe. Endnu besjaae jeg de twende til Acre for Ponte-Corvos Gemalinde under hendes Ophold i Gothenborg opreiste Obelisser, som staae lige for Slottet og ere heel tarvelige. Den ene havde Chifret C I og den anden B E paa de twende Sider samt tre Kroner og den svenste Løve paa de to andre Sider.

Dg nu — førend vi forlade Ribbas — følgende af Værtens meddeleste Efterretninger og Anecdoter: Der skal være skudt efter Ponte-Corvo med en Bindbøsse. Ved næste Rigsdag venter man, at den Gamle resignerer og Ponte-Corvo bliver hyldet som Konge. Han skal have faaet et anonymt Brev, som advarer ham om at betænke, at han er i Sverrig og ikke i Frankrig. Man ymter ogsaa om, at det til Baaren skal gaae løs paa Finland — Andre mene paa den modsatte Side. Overhovedet havde et Par Personer, som Dall og Christie talte med i Gothenborg, yttret, at der speculeredes paa Noget og slaaet paa, at man ventede Norge vilde forene sig med Sverrig.

Saa meget om Ponte-Corvo — nu følgende Anecdote om hans Gemalinde: Hun havde paa et Bal, som Staden gav under hendes Ophold, henvendt sig til en Kjøbmand med følgende Spørgsmaal: «Parlez-vous français?» og faaet til Svar: «Wery well, Madame!», og da hun deraf tog Anledning til at tale ham til paa Engelsk, lod Svaret: „Nichts, Siri!“, og derfor hedder nu bemeldte Person, hvad han formodentlig er: „Nichts“. Maar jeg nu faaer berettet, at Hovedmanden for en Røverbande paa Härsta-Skoven er grebet og at jeg i Gothenborgs Aviser læste om, at den engelske Konges Pulss har slaaet 120 Slag i et Minut, saa den vel snart faaer afflaaet, item at en Auditeur Gunnerus fra Trondhjem i samme Avis indbyder til Subscription paa et Kobberstik af Fissum-Fossem og dens Omegn i Trondhjems Stift — saa intet meer fra dette Sted, uden at vi efter en urolig Nat toge afsted i Skuningen.

Ål. 2 i Eftermiddags reiste vi fra Helsingør og sat en Miils Bei desfra Regn og Slud med Blæst, som forfulgte os lige til Posthuset i Kjøbenhavn, for at intet Slags Beirligt skulle blive u forsøgt af os. Efterat Toldvæsenet havde randsaget vores Kufferter paa Posthuset, hvor jeg traf min gamle Bekjendt Braaß, der fortalte mig, at Professor immeritus og Pastor emeritus Ole Pihl er hermede, formodentlig for at blive Ridder, toge vi hjem med den gode, omhyggelige Dall, hos hvem vi for det første logere, og fandt der et varmt, hyggeligt Børrelse, en god Kop Thee og en Pipe Tobak og den snilde, gamle Mutter,

som trippede nok saa geskjæftig om for at ordne Alt paa bedste Maade. Af Nyt har jeg intet hørt, uden at den svenske Re-gjering skal have nægtet at levere Matroser til den franske Flaade, hvilket Napoleon vel ei vil tykkes om. Det stakkels Lybek har maattet skrabe sammen 60 Stykker Matroser.

Der har været Spektakler her den 28de Januar med et. Borger-Compagni. En Officer begik den Overilelse med sin Sabel at fugle en Borger, som var grov og ei vilde lystre hans Ordre. En Folge deraf var, at flere Borgere ansaldt Officeren, og at en Collega, der kom ham til Hjælp med dragen Kaarde, ligeledes blev mishandlet og fastet i Rende-stuen. Tum-melen tog saaledes til, og en tredie Borger-Officer gav nu i sin Besippelse en halv Snees Uhlaner, som holdt i Mærheden, Ordre at attaqvere Rebellerne, som modtoge dem med fældede Vajonetter. Lykkeligiis havde en fjerde Officer den Aands-nørwærelse, at spørge Uhlanerne, efter hvis Ordre de handlede og hvor deres Officer var, hvorpaa disse slukørede tsflede af. Tre af Borger-Compagniet skulle nu være arresterede.

Den 2den Februar.

Denne Formiddag har jeg benyttet til at fuldende min Efter-retning om Reisen, og forresten til min Morgenpibe læst Provst Hjorts Tale paa Orlogsskibet Phoenix, hvoraf Slutningen især er skrevet med Barme, samt en Sang af Ohlenschläger til Schimmelmans Fødselsfest, hvori der figes denne en Hoben smukke Ting i smukke Vers, hvoraf jeg maafee i Dag sender Moer Cappelen en Uffskrift. Ohlenschläger synes saaledes at ville træde i Baggesens Fodspor og stikke ham ud hos de Store. Der er ogsaa mere Kunst end Hjertelighed i denne Sang — og Hjertelighed alene kan dog give saadan Leilighedsvers deres sande Værd. Leilighedsvers og Leilighedsvers ere twende Slags og de bedste Digte blive vel til ved Leiligheder, som virkelig begeistre Digerens Følelse. I Aften gives „Correggio“ til Bedste for Forfatteren; men jeg faaer ei at see den, da Billetterne allerede skulle være optagne. Stykket skal jeg imidlertid kjøbe for mine 1 Rd. 88 β; thi saa dyr holder Forfatteren, som synes

at have godt Næringsvid, den paa Trykpapir. Et Ikke-Dhlen-schlägerst Digt, som staaer i Adresse-Avisen, vil jeg for Curiositeten's Skyld affriive. Det er forfattet af en Academicus Hølegaard (som end ydermere anmelder sit Logis, om Nogen maatte ville have bestilt Versvers hos ham) til en af de nybagte Riddere, Capitain og Conditor Nagaard her i Byen:

O jødt! o jødt! at see, naar Fædrelandet sjønner
 Og Kongen allerhøist belønner
 Udmærket og fortjente Mand;
 Til gavnrig Daad hver Borgers Bryst opslammes
 Og Hædergridskbed i hver Danes Hjerte ammes.
 Man tænker: Lign og bliv som han!
 Vedbliv, o Mand, Din blide Bane!
 Og værg om Fædrelandet med Din Jane!
 Da Myriader Secler signe vil Dit Minde
 Og Borgermynstret man i Dig vil finde
 Og sige: Bliv som han for Fædreland! (sic)

I Eftermiddag har jeg haft Besøg af Presten Juell og Wraaz. Den Første fortalte om, hvorlunde Bisshop Bugge i Trondhjem skal have skrevet et droit Brev til Cancelliet i Anledning af den Seendrægtighed, der hersker i Huseende til Afsairernes Expedition, men faaet mundtlig Svar gjennem sin Commissionair, at man vilde frabede sig saadanne Breve for Fremtidien, da han ellers utsatte sig for, at de blev forelagde Majestæten og det let kunde hænde, at han blev entlediget, hvis han ei fandt sig tilfreds i sin Stilling. Saaledes kunne Stor-mændene klare sig, naar de forsønne deres Pligter, men Gud naade de underordnede Embedsmænd. Ellers forsikrer man, at Cancelliet tildeels er usyldigt da Afsairerne egentlig skulle stagnere hos Serenissimus. Juell fortalte ogsaa, at „Correggio“ har gjort saa slet Lykke paa Theatret, at de Fleste i Onsdags gik bort midi i Stykket, at Kongen har ennuieret sig ved det og at man i Statsraad Jessens Audionsal har gjort sig meget lystig over det og dets Forfatter. Alt dette turde ellers bevise mere for end mod Stykket.

Efterat have expederet Posten gif jeg til Treschows. Efter en Times Politisering og Praten om Norge, som Treschow,

hjertelig fæd af den her herskende Tone og Stemning, længes saa meget efter, at han forsikrede, han havde været fristet til at modtage Grans Kalb, hvis det var blevet ham tilbudet, vandrede jeg hjem og traf der Fru Gunda. Hendes Mand kom en Times Tid efter for at hente hende. Siden passiærede jeg med Dall, læste „Dagen“ og „Københavns Skilderi“. I dette sidste fandtes en Beregning, ifølge hvilken der forbruges aarlig 148,500 Fyrrebræder til Ligkister i Danmark og Norge, hvortil behøves 12,375 Fyrretreer, som saaledes til ingen Nutte forraadne i Jorden. Han vil istedet herfor have Ligene indshede i Værred for at hjælpe Høravlen i Beiret. Men hvorfor skal da Værred, som koster 1 à 2 Rd., forraadne i Jorden? Hvorfor ikke til Deconomiens Flor lade Menneskene komme nøgne til vor fælles Moder, ligesom de kom nøgne af Moders Liv?

Den 3de Februar.

I Formiddags var jeg hos Thomesen, men traf ham ikke hjemme. Derfra gik jeg til Wraaß for at hilse paa ham og Præsten Juell, som loggerer der, og passiærede der saa længe, at mit Forært at høre Clausen til Aftensang i Trinitatis Kirke gik overstyr. Saaledes gik det og med min Bestemmelse at besøge Hoftheatret, hvor et splinternyt Drama af Rahbek, „Frederik den 2den i Ditmarsken“, blev givet. Det gik jeg derhen Kl. 5, da Theatret aabnedes, men der var ingen Billetter at faae og jeg maatte trøste mig ved at Stykket vel tiere bliver opført.

Den 4de Februar.

Paa min Hjemvei kom Professor Rathje efter mig, gjenvendte mig og spurgte, om jeg ikke skulde til Regents - Kirken, hvor der holdtes Tale af dette Aars Rector magnificus Bugge i Anledning af Kongens Fødselsdag. Vi bleve da enige om at følges ad din, efterat jeg hos Eriksen havde provianteret mig med Snus og talede underveis om det forventende norske Universitet, som Moldenhaver og Malling ikke ret kunne enes om. Bugge, som foruden sit Ridderkorps var decoreret magnifisqve med Magnificatets Medaille i et stort med Guld gjennemvirket Baand,

læste paa Slutningen af sin latinske Tale og vi fik kun til Bedste Bedømmelsen over de fra forrige Aar udsatte Priisprøgsmaal og Navnene paa dem, som havde vundet Præmien, samt Priisopgaverne for dette Aar. Moldenhaver, Balle og Münter sadde for sig selv i deres Herlighed og de øvrige ordinaire Professorer under Talerstolen.

Efter Maaltidet læste jeg „Frederik den 2den“ i et Træk og fandt den al pari med de øvrige National-Dramaer, som Nahbek i den senere Tid har begavet os med. Siden vandrede jeg en Tour med min Kone paa Børsen, hvor jeg ksjøbte „Correggio“, som jeg i Aften har læst for min Kone. Mig er det ubegriveligt, at man har funnet sætte den over hans „Axel og Baldberg“; thi naar jeg undtager den skjonne, naive Samtale mellem Michel Angelo og Correggios Son Giovanni, den sidste Act og enkelte herlige Blik paa Kunsten, forekommer den mig i det Hele ei at være noget Mesterstykke. Jamerne ere ei alene paa enkelte Steder, men næsten overalt, incorrecte og Sproget saa tungt, at man kunde fristes til at ansee Stykket for en Oversættelse, hvilket det da vel ogsaa endelig er, siden det fra først af skal være skrevet paa Thysk.

Den 8de Februar.

I Formiddags blev jeg ved min Morgenpibe behageligt overrasket ved en Billet fra Fru Nahbek, hvori hun indbød mig til et Familieselskab i Dag paa Bakkehuset i Anledning af hendes Faders Fødselsdag, samt for at fornive Velhedselskabet med hendes Svoger Ohlenschläger, hvorefter jeg saa meget har længtes. Hun havde sendt Brevet med Godposten til Treschow, i Formodning om, at han nok vidste, hvor jeg var at finde.

Beien til Bakkehuset var yderst sjølet. Kl. 2 naaede jeg denne gamle, kjendte Bolig, som jeg første Gang saae for 20 Aar siden. Jeg blev meget venstabelig modtaget og Fru Nahbek hilste mig med: »Res al en mera säker strand«, denne Afskedssang til Dupuis, som jeg 1801 maatte affribe til Nahbek og med hvis haarde Declamation fra min Side hun og Ohlenschläger havde haft megen Spas. Hun søgte at fremføje disse

Ord med al mulig Kraft og fandt det derfor lidt ondskabsfuldt af mig, da jeg sagde hende: „Jeg har vist ikke declameret saa sygeligt“. Af Gjæsterne vare ingen komme uden den suurige, maaske ikke naturlig dumme gamle Øhlenschlæger, der er kommet til en saadan Søn, ligesom Aladdin til Kobberlampen. Senere kom ganile Heger og hans Søn Carl med en mig ubekjendt Frøken og derefter Øhlenschlæger og hans Kone. Han var meget forbindelig og synes i de Stores Circler at have faaet et Anstøg af Fjinhed. Det var mig kjært at blive hans Side-mand ved Bordet, hvor jeg fik Anledning til at takke ham for mangen salig Stund, hans Digte og især „Axel og Valdborg“ have skjønket mig. Jeg havde formodet, at Øhlenschlæger eller Rahbek eller begge Svigersønnerne havde udrustet sig med Sange til Familie-Højtiden og var belæret paa at hde min Skjærv dertil og saaledes som fremmed familiarisere noget mere med Familien. Denne Skjærv blev saa meget velkommen, da ingen af bemeldte Svigersønner havde betænkt Dagen med noget, men i tør Prosa udbragte Skaalen. Jeg trak da ganske undseelig min Biße frem, som lød saaledes:

„Et Astenrødt, som aldrig gaaer til Hvile,
Omblusser Dine høvgraas Haar
Og glade Børn i Dine Arme ile
Og høit Dit Faberhjerte slaaer.
Lykselig hvo i saadant Lag
Kan seite Aft'nen af sin Dag.

I Børns og Børnehørns de hulde Arme
Din Aftentime svinde hen,
Og Østens Morgengry og Morgenvarme
I Vesten da skal hilse den,
Og paa Din Alders friske Sne
Skal Solens Die venligt see.

En fremmed Skjald her, Olbing, for Dig træder,
Hans Die før ei skueb' Dig;
Men han kan føle Din' og Dines Gleeder
Og varmt hans Hjerte ønsker Dig:
Tidt frydes Du i Dines Favn,
Seernt føle Baltekus Dit Savn!

Rahbek blev lidt rød og Ohlenschläger lidt lang i Ansigtet ved denne Anledning. I midlertid talte de mig begge og den sidste med et venskabeligt Haandtag, der dog maaske og gjaldt lidt den første Linie. Vi spiste og drak og sang ret lystigt. Rahbek maatte aften til den dramatiske Skole førend Maaltidet var tilende og kom først tilbage Kl. 9.

Eftermiddagen gik hen under Passiar om Goethe, Schiller og Jean Paul, hvilken sidste, der opholder sig i Bayreuth, Ohlenschläger vel ikke personlig havde lært at kjende, men for hvem han yttrede megen Agtelse og var tilfreds med den Recension han havde skrevet over Aladdin. Han reciterede og et tydsk Vers, han havde gjort om Jean Paul og som forekom mig meget charakteristiskt at hentyde paa hans „buntes und vielseitiges Wesen“. Goethe er fremdeles Ohlenschlägers Helt og selv hans „Wahlverwandtschaften“ vilde han forsøre mod Critikens Ante, men maatte dog tilstaae mig, at Hovedpersonen var flau. Medens gamle Statsraad Heger stemte et maadeligt Glaveer, sysselsatte Ohlenschläger sig med at male Sanders Contrafei og ovenover samme: Epigrammageren (bemeldte Sander) paa sin Pegasus, et Svinn. Anledningen dertil var nok et Epigram paa Correggio, slaut nok, som findes i et af de sidste Numre af „Kjøbenhavns Skilderi“, og som Ohlenschläger syntes at have Sander mistænkt for. Portraitet var temmelig ligt og gav en fordeelagtig Idee om Ohlenschlägers Tegnetalent. Hr. Rahbek, hos hvem jeg sørdeles havde insinueret mig ved Sangen til Papa, viste mig et Honnebrev (Hundebrev), som Ohlenschläger i sit og Kones Navn havde sendt til hendes Fødselsdag, skrevet med allehaande couleurt Blæf. Der blev ogsaa opgivet Enderiim, hvormed det dog ei kom til nogen Endstab. Item begyndtes der paa en Abc med Navne paa Mennesker efter Alphabetet, f. Ex.

B. Bjørn: „Paa Maskerade hos Hr. Bjørn
Gaae vorne Folk, men ogsaa Børn.“

Da Glaveret var blevet stemt, maatte jeg gjøre Begyndelsen og spillede da Sangene af „Aladdin“, hvis Melodier fandt Ohlen-

schlægers Bisald; ogsaa „Ætherøen“ og „Fædrelandsfjærighed“ fandt Maade for hans Øren. Siden spillede gamle Heger blandt Andet Musiken til Schillers Sang: „An die Freude“ og endelig Ohlenschlæger: „Der Erlenkönig“ med Richardts Musik, nogle af Sangene i „Wilhelm Meister“ og til Slutning en, som jeg troer, forhen utrykt Sang af Evald, som Ohlenschlæger har sat Musik til. Den var ret vacker og han har en behagelig Stemme. Ved Aftensmaaltidet blev der atter sunget for det meste gamle Rahbekiske Viser.

Gamle Heger er en ganske vokter Olding. Han interesserer sig mest for Mechaniken, i hvis theoretiske og practiske Deel han skal være temmelig stærk. Carl Heger og Fru Rahbek anbefalede meget deres Ændling Peder Hjøb Mynsters (eller som Rahbek kalder ham: Hans Hauge) Prædikener og Heger lovede at støtte mig en Afskrift af ham ved sidste Laudenode: „Om den Kunst at predike“. Han altraaer at komme til København og vil nok arbeide derpaa ved de i Anledning af de ledige Bispestole forventende Vacancer.

Den 9de Februar.

Fl. 5 i Eftermiddags gik jeg hen at høre Ohlenschlægers Forelæsninger over Evald. Han havde fuldt Auditorium og havde allerede hegnydt da vi kom. Efterat have handlet noget om det Væsentlige ved Comedien, som gaaer ud paa det Reale og objectiv Fremstillelse, og anmelder, at det Comiske, hvis Gjenstand er de menneskelige Daarligheder, mere maa udtrykkes i Handling og charakteristiske Træk end i Satire og Ironi, hvori Digterens Individualitet liger frem som gjennem en Halvmaske, viste han, at Evalds „Harlequin Patriot“ fornemmelig hørte til det sidste Slags og godt gjorde med enkelte Scener, at de, naar Personerne udelodes, gjerne kunde passere for en almindelig Satire og overhovedet manglede det Plastiske. Ligesaas viste han ved en Parallel af Holbergs politiske Kandestøber, hvor meget bedre han vidste at udtrykke det øgte Comiske i Liv og Handling og ligesom fra første Haand, naar vi derimod i „Harlequin Patriot“ saae det paa anden Haand, enten definitivt eller ved en

raisonnerende Satire. Han declamerede de enkelte Scener meget naivt. Man mærkede ellers, at Øhlenschlæger i sine Betragtninger over Digtetkunsten i Almindelighed og Dramaet i Særdeleshed fulgte de Schilleriske Grundsætninger „über das Sentimentale und Naïve“.

Den 10de Februar.

Efter Aftale med Fru Treschow vandrede jeg tid Kl. 10 $\frac{1}{2}$ og fulgte da med hende og hendes Søster til Runde Kirke for at høre Weyses Orgelspil. Han spillede just paa det sidste Vers af Beslutnings-Psalmen, da vi kom. Efter Tjenesten var han saa god at phantasere en halv Times Tid for os paa Orgelet. Det løb snart som et brusende Hav, snart som Dønninger af enkelte store Bølger og hans Overgange i de forskjellige Sonater vare mesterlige. Vedre vilde det have taget sig ud, dersom vi havde staaet nebe i Kirken. Desuden er Orgelet endnu ei kommet ret i Stand efter Bombardementet og den nederste Claviatur er ganske ubrugelig. Med mange Overtalelser siktede vi afspresset ham det Øfste, at komme til Treschows paa Onsdag, da denne Virtuos gjør sig særdeles kostbar og er en sær Person. Han beklagede sig ogsaa over, at Informationer optog hans næste Tid, og tungt er det, at et saadant Geni og Talent skal kues under fligt aandsfortærende Arbeide.

Den 13de Februar.

Kl. 6 $\frac{1}{2}$ gift jeg til Treschows, hvor endnu ingen af Gjæsterne vare komne. Strax efter kom Krags, siden Fru Kjerulf og hendes Datter, Acteur Heger og hans kone, Professor Ørsted og hans vidtberømte Frue (Øhlenschlægers Søster), Stiftsprovst Plum og Frue, Treschows Huusvoert, en Jøde Abrahamsen med kone, Professor Rathje og Klingenberg, et Par mig ubekjendte Herrer og Damer og endelig Weyse. Efterat jeg i en Times Tid havde tørstet i en Boston med Fru Plum, Krags og Treschow, lod Weyse sig høre paa Pianoforte og vi blev da enige om at lægge Kortene for at tage Deel i et meget interessanter Spil. Weyse var i sit gode Lune og gav os afvælvende comiske

og alvorlige Optrin af Ohlenschlägers „Faruf“, som han nu er i Færd med at sætte Musik til og som efter den her meddeelte Prøve vil blive deilige. Siden maatte jeg spille den eneste norske Vise jeg kan: „Stusle Søndagsqvallen“, et Par norske Polst-
bande og endelig, paa Fru Rahbeks Forlangende, „Etherøen“. Nu gik det løs paa Mad og Drikke (for at Legemet heller ikke skulde være Stifbarn) og Conversation. Jeg røg ind i en dyb Samtale med Sverdrup om Gøthe, Schiller og Digtekunstens Princip og anbefalede han særdeles Sternbalds „Wanderungen“, som han holder for det Ypperste blandt de seneste thdske Pro-
ducter og som han lovede at laane mig. Heger kom siden til og gav en lidet Prøve paa sit Talent til at efterabe andre Personers Stemme og Manerer samt reciterede nogle loierlige Vers af Ohlenschläger. Weyse kom ogsaa til og tog Deel i Conversationen og udlod sig med sin Misfornøielse over den thdske Omarbeidelse af „Aladdin“ i en saa afgjørende Tone, at jeg var fristet til at sige ham: „Organist blix ved Dit Orgel!“. Ved Fru Kjerulfs Overtalelser lod han sig ogsaa formaae til anden Gang at vende tilbage til denne sin egentlige Læst, og gav os nu en meget comisk thdske Vise, der er sammensat af lutter Paradoxer med en dertil svarende Musik, siden Serenaden og Brauses heel lsierlige Arie om Trepandering etc. af Sovedriffen. Han ledsgagede denne som forrige Gang sit Spil med Sang og har en ret behagelig og høielig Stemme. Endnu tredie Gang sat vi ham til Fortepianoet og da phantaserede han snart stormende og brusende, snart sødt og smeltende og afslolkede Instrumentet himmelske Toner. I Sandhed det var „ein Götter-
leben“ og nogen ved den reneste Kunstdyndelse saa lykkelig Aften veed jeg ikke før at have oplevet.

Jeg havde havt stor Lyft til at takke den ved sin Huus-
lighed og moraliske Character ligesaameget som ved sit Kunstmester-
talent agtværdige Madam Heger for hendes Dyveke og jeg
lunde havt saameget bedre Anledning dertil, da hun, som Fru
Treschow sagde mig, ogsaa havde Lyft til at takke mig for
Sangen til hendes Svigerfader, som Fru Rahbek havde sendt
hende, men deels var der lidet Conversation mellem begge Kjøn,

der for det meste indesluttede sig i hver sin Cirkel, deels er Madam Heger meget stille og blø — og jeg har da heller ikke saa synderlig Talent til at producere mig — saa der ei blev noget deraf. Madam Heger er førere af Vært end hun synes paa Theatret, er ikke egentlig smuk, men tækkelig. Fru Ørsted følte jeg endnu mindre Kald til at indlade mig med. Smuk er hun rigtignok og har endeeel af Broderens Træk, men jeg følte dog ingen Tilbørlighed til at falde paa hende for hende. Hendes Geni og Talenter saae og hørte jeg intet af. Hun svæver, ligesom Broderen, for det meste i de Stores Cirkler. Efterat have opgjort min Boston-Negning, som jeg slap ud af med et Par Kr., forlod jeg Kl. 12 dette behagelige Selskab, søgte ved min Aftenpibe at gjenkalde Weyses Scener for min Sjæls Øren og sov godt ind under Gjenklangen af dem.

Den 16de Februar.

I Estermiddags vilde jeg have besøgt Ohleuschlægers Forelæsninger, men gif efter Næsen, da han, som det hed, nu ikke læser uden hver Onsdag. Jeg vandrede da en Tour paa Bølden til Langebro og besøgte paa Netouren Sverdrup for at bringe ham min hjertelige Tak for Laanet af Sternbalds „Wanderungen“. Vi talte, som sædvanlig, meget om Norge og han fortalte mig, at han havde gjort Bekjendtskab med en Bonde fra Bergen, som for et Års Tid siden var gaaet paa sin Fod herved og som skal have været en meget forstandig og interessant Person.

Der skal være indkommet twende Afhandlinger i Anledning af den af Selskabet for Norges Bel udsatte Præmie for den bedste Plan til et norsk Universitet, af hvilke den ene skal være 90 Ark og slutter man af dens Langagtighed, at Bram maa være Forsetteren. Sverdrup yttrede ellers meget rigtigt, at man strax burde have samlet Subscription, at Selskabet siden burde have valgt en Committee til at udarbeide Planen, sendt denne til Medlemmernes Betænkning og derpaa forelagt Kongen den til Sanction. Det skal være vist, at Kongen vil, at Norge skal have et Universitet eller noget lignende, men Vedkommende, som

frygte for, at deres og Danmarks Interesser vilde lide derunder, dersom et ordentligt Universitet blev oprettet, skulle ikke ville unde os uden et philosophisk Facultet, saa der blot skulle kunne tages ve vende første Examiner, men ingen Embedsexamen der.

Den 17de Februar.

Fra Kirken gik jeg til Moltke og Münter, men traf ingen af dem hjemme; derfra til Wraatz og da Kl. var 12 til Ohlenschlägers fornemme Forelæsninger i det harmoniske Selskab, hvortil han havde været saa galant i Gaar ved Carl Heger at meddele mig fri Entrée-Billet. Der var endeal galante Damer og Herrer og blandt disse sidste saagar en Prinds, jeg troer Wilhelm af Hessen, Arveprinsessens Gemal. Efter en almindelig Udvikling af Forfjellen mellem det Episke, Lyriske og Dramatiske blev han staaende ved det sidste og bestjærtigede fig især med Tragoediens Wesen, det Pathetiske, sammensat af Frygt, Medlidenhed og Beundring, og viste af Scenen i „Mathan der Weise“ om de trenende Ringe, at det Humane ligesaavel hører til Tragoediens Gebeet som det Heroiske. Ligeledes gik han imøde den Fordom, der vil binde den tragiske Digter til en usornuftig streng Enhed i Handlingen og anmærkede, at en Handling, som er historisk endt, kan sættes i en intellectuel eller moralisk Forbindelse med en anden og at dette ei maa være Tragoediedigteren formeent. Til Exempel ansørte og declamerede han Scenen mellem Tell og Parricida (i Schillers „Wilhelm Tell“) og gjorde opmærksom paa, at sjældnt Handlingen er ude ved Geslers Død, saa afgiver denne Scene dog en herlig Contrast mellem den hævnsyge Morder og Fædrelandets Frelser og knytter sig ved en moralisk Forbinbelse harmonisk til Handlingen, ligesom Digteren i Beien, som Tell anviser Parricida til Italien, metrisk har afbildet Samvittighedens Nag, Angeren og Forsoningen. Det forekommer mig, som Ohlenschläger har mere Styrke i at declamere det Naive og Comiske end det Pathetiske.

Den 18de Februar.

I Formiddags var jeg hos Moltke, der modtog mig som i gamle Dage, talede meget om disse eg var den Gamle. I Sandhed et sjeldent Syn i disse Tider og især i den Stand; men han hører da ikke blot til Raugforordningens første Classe af Mennesker og ved at see ham saaledes igen kunde jeg ikke andet end mindes Klingsers Ord, naar han taler om En, der under Livets og især Høstlivets Prøvelser har bevaret sin bedre Følelse: „Das nenne ich den Kern in Menschen bewahren“.

Siden git jeg til Øhenschlæger og traf ham i hans Studekammer mellem Suhms Historie og Rolfs Saga, da han snart skal læse over Evalds „Rolf Krake“. Han forelæste mig noget af sine Forelæsninger og bad mig sige ham, hvorvidt jeg fandt dem overensstemmende med de Schiller'se Ideer „über naive und sentimentale Dichtung“ og jeg maatte da tilstaae, at de var lige uden at være eens, men at det Synspunct, hvorfra han betragtede Dramaet, som sammensat af det Episke og Lyriske, forekom mig nyt. Han tilstod, at han ikke følte sig stærk nok i Digtekunstens Theori til at holde Forelæsninger og at dette var ham et Uag, hvorfra han vilde stræbe at løsdrive sig jo før jo hellere for at kunde følge sin Muses Rald. Med megen Begeistring udkastede han for mig en Skitse af et episk Digt i Prosa under Navn af „Erik og Noller“, som skal fremstille og sammensmelte Nordens Kraft og Sydvens Varme, Hedenold, græst Cultur og Christendom og hvori selv den Øssian'se Nebel-Welt skal spille en Rolle. Han har allerede fra sin tidlige Ungdom gaaet frugtommelig med disse Ideer, ja endog før nogle Aar siden ladet trykke 12 Ark af dette Epos, men casserede dem. Mellem ham og Rahbek er der ikke den bedste Forstaaelse, men det er da gjerne altid Tilfældet med de danske Genier.

Efter en her saare behagelig tilbragt Time vandrede jeg hjem med en Indbydelse at spise hos ham paa Torsdag. I Eftermiddags var jeg hos Carl Heger og vilde have ham med til Bakkehuset, men han var Patient. Rector Nissen, med hvem jeg blev Student, kom medens jeg var der. Han skulde have haft Audients hos Kongen for at takke ham for sit Professorstab,

men blev ei indladt. Siden gif jeg til Bakkehuset, hvor jeg sandt Fru Rahbek ganske ene affrivende noget af Evalds Tra-goedie „Frode“, hvoraf han kun har udarbeidet een Act, som man troede forloret, men sandt i Jacobis Gjemmer. Hun afskrev den til Rahbeks „Sandsgier“. Her saae jeg Evalds egen Haandstrift. Jeg blev hos den asteniske Frue, der udlod sig temmelig haardt om Ohlenschläegers Maskeri med de Store, om hans Tilsidesættelse af sin gamle simple Fader og om hans skuffede Forventning om at blive Ridder, hvilket hun saa gjerne vilde han skulde blevet i Selskab med en Provst Brønsted, over hvis Ridderstab, som over saa mange Andres, al Verden forundrer sig. Jeg kunde ikke andet end beklage, at Mennesket Ohlenschläger i mange Døle saaledes vanslægter fra Digteren og lader sig forðerve i Palladernes qvalme Luft, ligesom jeg under disse Omstændigheder ikke kunde andet end finde det Ønske, at han ved en Hdmhgelse maatte blive vækket af sin Forblindelse, sigtende til hans Sjæls Bedste. Om gamle Ohlenschläegers ravgale Anvendelse af fremmede Ord fortalte hun følgende Anecdote: En lille Have, som han har i Frederiksberg, roste han for dens insolente (isolerede) Beliggenhed. Ligeledes sandt han, at en af Grotterne i Søndermarken, der kaldes Kongens Grotte, var blevet toucheret ved, at en Person der havde hængt sig.

Evald hedder Cavareren, fordi han, som ikke kunde utale „l“ rigtigt, skal have anmeldt sig paa visse Huse, naar man ei vilde lukke op for ham, som Johannes Evard, Cavareer. Dog ei alene om Galskab handlede vi, men og om alvorlige og aandelige Ting, f. Ex. om den eneste sande Præst J. P. Mønster, af hvem hun nylig havde saaet en streven Jule-Prædiken og hvis udgivne Prædikener jeg sik laant.

Rahbek var i det gamle dramatiske Selskab i Skindergaden og ventedes ikke hjem før mellem 12 og 1.

Den. 19de Februar.

Til min Morgenpibe læste jeg trende af Mønsters Prædikener og maa tilstaae, at de ere ejerne fulde og med mandig Beltalenhed revse Tidens Uselshed og vække eu bedre Aand.

Den 20de Februar.

I Dag Morges fuldendte jeg „Sternbalds Wanderungen“ og fandt ved Slutningen af samme nogle skjonne Bemærkninger over Correggios og Michael Angelos Kunster-Characterer, og endelig laae Franz Sternbald ved Maalest af sine Vandringer i Rom i sin længe søgte Marias Arme. Overpaa denne poetiske Nydelse havde jeg en meget profaist Brændehandel. Noget over en halv Favn Brænde koste mig ialt omtrent 27 Rdlr. Paa Brændemagasinet koste en heel Favn kun 20 Rdlr., men Comissionen for samme, som jeg ansøgte om en Favn, fandt, at da jeg var en Reisende og blot var her for min Fornsielse (det vidste Comissionen), saa burde jeg have den Fornsielse at frøse eller blodfuges, hvilket er saa meget billigere, da jeg just som Reisende ikke funde være belavet paa at forsyne mig i Tide og følgelig maa blive et Nov for Novgerrigheden. Var jeg en Franz Sternbald (Albrecht Dürers Discipel), saa malede jeg en Gruppe af sjællandske Bønder som Brændesølgere og ksjøbenhavniserede Normænd som Brændehuggere og Brændecommisionen i Skjærne, saa skulde jeg nok faae min halve Favn Brænde betalt.

„Kjøbenhavns Skilderi“, som jeg nu sif ganske først, indeholder i Breve til en Ven i Norge et førgelig fandt Skilderi af denne Stads indbildte Herlighed og virkelige Usselhed, af Pengevæsenets Forvirring og dets sande Kilde, enkelte Røveres ligesaa falske som fordævelige Speculationer, item om den usle Pralen med og de ølle Lovtaler over enhver Bagatel, indtil at have spist Hestekød, der strax udbasunes i alle offentlige Blade.

I Formiddags har jeg gjort en Visit hos Bislop Münter, der lovede at besørge Subscriptionen paa mine Poesier omsendte i Stiftet. Vi talte om Seminarier og om den Plaman-Pestalozziske Methode, som Münter practisk har gjort sig bekjendt med i Berlin og som han, hvad dens Unvendelse paa Naturhistorie og Geographi angaaer, fandt barof. Hvad det forventede norske Universitet angaaer, da troede han, man havde gjort Uret i at begynde med en Præmies Udsættelse for den bedste Plan til samme, men vilde, at Selfkabet for Norges Wel skulde have

udarbeidet denne og da supplicando gaaet tilværks. Ogsaa ivivlede han om, at Norge kunde præstere de fornødne Fonds til et fuldstændigt Universitet, som han anslog til $1\frac{1}{2}$ Million, naar den ringeste Professorløn fastsattes til 1,200 Rdlr. og der oprettedes et Tilskuds fond, af hvilket de ældste og meest fortjente Professorer kunde erholde en Lønning til 2,000 Rdlr. som Maximum. Til Slutning spurgte han, om jeg kendte Dr. Neuman og syntes at glæde sig ved hans Ridderstab.

Den 21de Februar.

Fl. 2, da jeg kom til Ohlenschlägers, var Herren endnu i sit sorte Møtsøi. Medens han gjorde sit Toilette converserede jeg hans Frue (som er i „gesegneten Umst  nden“) og kl  mprede p   et Glaveer, der stod. Da Ohlensch  l  ger var blevet kl  dt p  , converserede jeg med ham en Times Tid indtil de   vrige Gj  ster, Statsraad Heger, Carl Heger, begge Orstederne og en Reinhard (Gulbrandsd  l) kom. Ohlensch  l  ger fortalte mig, hvorlunde han fra sin tidlige Ungdom var indesluttet i sig selv og meest l  ste Tusind og een Nat samt andre Eventyr, Romaner og Fort  telser. Derved havde han, da han kom i Eftersl  gtskolen, erh  vet sig en F  rdighed i det danske Sprog, der forundrede Skolens dav  rende L  rer E. Storm, om hvem Ohlensch  l  ger talte med megen Agtelse. Han st  ldrede sig selv som en Longobard med lang Kjole og udslaaet Haar blandt de j  rlige kj  ben-havnske Drenge.

Han fortalte mig ogsaa om et Skuespil under Navn „Gertrude“, som han skrev i sit 17de Åar og hvoraf han reciterede abfskillige Optrin. Det havde i Planen nogen Lighed med „De latterlige F  lsomme“ og havde meget egte Comiss. Han fortalte mig eg, at hans forrige V  rtinde Madam M  ller havde givet ham Hovedtr  kkene til Morgiane. Med Serenissimus og Hoffet lod han ikke til at v  re synderlig tilsfreds, men ansaae det dog for store Ting, at Serenissimus ikke faldt i S  vn, da han l  ste „Correggio“ for ham. R  veren havde fundet mest Bisald hos H  fisshamme. Tieck, som Ohlensch  l  ger f  r har gjort meget af, begynder nu at tabe sig i hans Undest. Da jeg spurgte ham

om, hvad der bevægede Gøthe til at øgte sin Maitresse under Weimars Beskydning, sagde han, at det skete deels fordi Rygter da havde Andet at bestille end at beskjæftige sig med dette hans Foretagende, deels at en fransk General Dagen forud havde spurgt om Macheren var hans Kone og at han derfor vilde skaffe hende Beskyttelse mod fransk Galanteri, hvilket hendes nok temmelig afblomstrede Skønhed dog vel ikke synnerligt havde at befrygte. Endelig læste han en Satire af Gøthe over Wielands Forqvælling af Euripides's „Alceste“, der var heel bitter men vittig og som nu er rar at overkomme, da den kun findes i et Eftertryk af Gøthes Værker fra 1773. Wieland sagde til Ohlenschläger, da denne var hos ham: „Gøthe hat mir in seiner Jugend übel mitgespielt“.

Vi kom først tilbords mellem 3 og 4 og spiste vores fire Retter og levede saa galant, som man sjeldent finder det hos en Poet. Desværre var der saa galant, at jeg ikke fik mig en Pibe Tobak. Kort efter Maaltidet gik Ørstederne til deres Forelæsninger og jeg måtte da give til Bedste min hjemm gjorte Musik, som jeg efter fik mange Complimenter for og da jeg forsikrede, at jeg var temmelig fremmed i Musikens Theori, formanede gamle Heger mig alvorligt til at kjøbe „Kirnberger vom reinen Satz“, som jeg dog mistivuler meget om at faae ind i mit usystematiske Hoved, men er mere tilbørlig til at følge Naturens Lys. Siden talte vi om Evald og Wessel. I An ledning af den Førstes „Fisferne“ bemærkede Ohlenschläger, at saa herlig den første Act er, saameget taber den øvrige Handling sig ved de smaalige Kjærligheds-Intriguer, den nærlige Virgittes Skrupler og Adelheims Passiar. Han ønskede at omarbeide Stykket saaledes, at Lise skulde have en Kjæreste, som Rygter sagde forliist og at den skibbrudne Thomas skulde befndes at være denne Kjæreste, som nu medbragte en Pung fuld af Guld og i hvis Mund da Sangen „En Sømand med et modigt Bryst“ og især Strophen „flug er han der saa riig han vil“ etc. herlig vilde have passet. Imidlertid vilde han ikke anmasse sig denne Omarbejdelse af Respect for Evald. Ideen synes mig heldig.

Den 23de Februar.

Som en Mærkværdighed fra Gaarðdagen maa jeg fortælle den Latterlighed, jeg i Gaar Formiddags hørte i Cancelliet, at Probst Glückstadt i Skjæberg har søgt og faaet sin Afsked med virkelig Justitsraads Charaeteer. Altsaa kan jeg vel ogsaa endnu opleve den Lykke at blive virkelig Justitsraad, naar jeg maatte faae Lyft til paa en fordeelagtig Maade at afhænde Egers Kald. — Hos Ohlenschlägers hørte jeg i Forgaars, at Rygten om Madam Steffens's Forulykkelse med en fransk General er aldeles falskt og at hun lever in bona caritate hos sin Mand i Halle.

I Formiddags fik jeg et langt og lyftigt Brev fra Fru Rahbek med Indbydelse til at gjøre hendes Tante, en Fru Drewsen, Selfslab paa Bakkehuset Søndag Aften. Blandt andre Morsomheder indeholder det den Anecdote om Paale (gamle Ohlenschläger), at han engang falst, formodentlig paa et info- lent Sted, og fik derved en Constitution i Hovedet.

Den 24de Februar.

I Eftermiddags gik jeg i en flyvende Storm til Bakkehuset, hvor jeg fandt Rahbeks Hndling, Actricen Tomfru Olsen, en ret vacker og sædelig Pige, som jeg allerede i 1807 lærte at kjende hos Rahbeks. Hun declamerede Grundtvigs Dedication af hans „Nytaarnat“ til sin gamle Fader Jubellæreren og skilte sig ret godt derved. Lidt sygelig eller astenisk og lidt affecteret forekom mig dog undertiden hendes Declamation. Siden kom Madam Collin med en lille Datter, Madam Drewsen med en lille Søn og Datter, Carl Heger og Collin. Jeg maatte holde for paa Claveret og spille Alt, hvad jeg kunde erindre af eget og fremmed. Forresten passiærede vi og trængte ikke til noget Spillebord. Jeg fik Grundtvigs „Nytaarnat“ med mig. J. Schmith har indleveret til Theaterdirektionen en Tragoedie under Navn af (troer jeg) „Hippolites“. Ved Bordet sang jeg svenske og danske Viser, da Rahbek bestandig beraabte sig paa Bues Ord i „Palnatoke“: „Maar Du synger, drifker

jeg". Jeg blev naturligvis ved den megen Syngen tør i „Strupan" og fugtede den jævnlig med Rahbeks Madeira, som da ingen af os fælledede. En saadan Baglast behøvedes og for at houte sig frem mod den bestialiske Østenvind, som vi (Collin, Heger og jeg) havde at kjempe med paa Retouren.

Den 25de Februar.

Froken Jessen*) læste for mig et Vers, hun sidste 12te Marts (Jacobis Fødselsdag) havde gjort og som var ret vakkert. Jacobi havde ladet hende hilse, at han vel ikke mere kunde gjøre saa smukke Vers, men at han endnu kunde elskeligt ligesaa høit som hun. Endnu Aftenen før hans Død havde hun talt med ham. Kl. 5 næste Morgen, da Klokkken slog, talte han hvert Slag. Strax derpaa sagde han: „Men hvad er det? Det var dog forunderligt!" og med det samme opgav han sin Aand. Hans Hukommelse var reent borte, saa at, da hun engang læste for ham et italiensk Vers om Apollo og Daphne, spurgte han: „Hvad er det for Personer?". Da jeg, efterat have drukket Thee, vilde til at gaae, overtaede hun mig til at blive. Hun fortalte om Ohlenschläger, med hvis dramatiske Arbeider hun ikke er tilfreds, da hun, saavidt jeg kunde mærke, hører til den gamle franske Skole, der holder stift ved den gamle Etiquette i Tragoedien, at Phynetekonen havde sat ham i en slem Forlegenhed med at udfinde en passende Dragt til Valborg, da den, han i Stykket havde opgivet, var mod Costumet. Madam Buchholm troede hun var blevet vred paa hende fordi hun, efter hendes Opfording, havde erklaaret hendes poetiske Omarbeidelse af Voltaires „Faïre" for mislykket. Den Frygt hun yttrede, at bemeldte Digterinde i den senere Tid skulde være geneget til at øse af en Hippocrene, hvori desværre kun altfor mange Digttere have søgt den manglende Geist, vilde jeg nødigt troe grundet.

*) Den her og andre Steder nævnte Froken Jessen er Digterinden Julianne Marie Jessen.
Udg.

Den 26de Februar.

I Formiddags gjorde jeg min Opværtning hos Etatsraad Jessen og blev, efterat have haaret Forgemaklets Dvide mellem Herrer og Damer en Times Lid, indladt efter min Tour. Han kendte mig ikke strax, men da jeg nævnede mit Navn modtog han mig strax meget venskabeligt, talte om vort Bekjendtskab hos Jacobi i gamle Dage og overraskede mig virkelig ved sin Ævn-hed, da jeg havde ventet og var belavet paa ikke mere at være kendt eller erindret af ham i hans Ophøielses-Stand. Thronens Straaleglands har altsaa endnu ikke blændet hans Syn for gamle Bekjendte, og det er mig kjært for hans Skyld. Derfra gik jeg til Carl Heger, der fortalte om Svoger Ohlenschlægers sidste kolde Mødtagelse hos Hans Excellence Geheimeraad Gothe. Da Ohlenschlæger paa sin Retour besøgte Weimar alene for endnu engang at see Gøthe, løb han samme Aften i Skuespil-huset for at faae sat paa en Dr. Riem, som han paalagde at skaffe ham Gøthe i Tale. Dagen derpaa blev han inviteret til Middag hos Geheimraaden i stort Selskab. Men da han vilde nærme sig denne paa sin gamle venskabelige Maade og yttrede, at han siden deres sidste Samværen smigrede sig med at have faaet mere Uddannelse, skal Gøthe have svaret, at det vilde være ham kjært, om det var faa. Hertil maa endnu føies, at Ohlenschlæger under sin Træværelse havde sendt ham Alt, hvad han imidlertid havde udarbeidet og skrevet ham mange forbindtlige Breve til — men aldrig faaet Svar. Efter Maaltidet gav Gøthe ham et Ministerbuk og forlod derpaa ham og Selskabet. Ohlenschlæger, fortvivlet over denne Mødtagelse, løb endnu samme Aften tilde til Gøthe, trængte sig ind i hans Værelse, traf ham med det ene Been i Sengen og fil den Hilsen: „Sie kommen so wie Nicodemus des Nachts.“ Ohlenschlæger faldt ham da om Halsen med de Ord: „Ich will dem Dichter Gøthe das letzte Lebewohl sagen — und nun kein Wort mehr“; hvorpaa han skyttede ud af Værelset og jagede næste Morgen tidlig fra Weimar. Heger sluttede denne Fortælling med den nok ikke ugrundede Uttring: „Jeg tænker Ohlenschlæger kommer selv

engang til at spille en saadan Gøtess Rolle", hvilket hans gode Genius bevare ham for.

Den 28de Februar.

Efterat have tilbragt endeel af Formiddagen med at løse Mynsters, paa lidt Mysteriør nær, gode og kjærnefulde Prædikener, vandrede jeg først til Cancelliets Justitsraad Lassen og derfra til Fru Jacobi. Tungt var det mig at træde ind i denne Bolig, hvor jeg har haft saa mangen glad Dag, og see den forladt af sin forдумs i bedre Dage saa interessante og elskelige Eier, min faderlige Ven og Ungdomsleder. At Talen med den dybt, men blidt sorgende Enke — blidt sorgende, fordi hun lever saa ganske i Erindringen og Haabet — ene var om ham, vil Enhver, som kjendte deres indbyrdes Forhold og mit Forhold til dem, let kunne forestille sig. Hun var saa vemodig glad i Tanken om, at hun havde været i 38 Aar forenet med sin Jacobi, saa henvist ved at mindes et Par lyse Dieblikke, han i de trende sidste sorgelige Aar havde haft men desværre som Kampens Blussen, der kun viser, at den snart vil slukkes. Engang havde Jacobi famlet efter Noget og da hun spurgte, hvad han søgte efter, sagde han: „Jeg søger efter Din Haand for at talke Dig for al Din Kjærlighed“. En anden Gang havde han været saa glad ved noget, hun havde sagt ham, at hun forsikrede dette Dieblik, som var et af hans lyseste i den senere Periode, ogsaa harde været hendes glædeligste i Livet; — fort, naar hun talede om sin Jacobi, lyste hendes fromme, milde Øine over det blege, indfaldne Ansigt som Twillingstjernen over den sneedækkede Jord, og søgte Twillingsjølen hisset.

Den brave Carl Jessen, som jeg ikke har seet siden 1794, da jeg spiste Frokost hos ham paa Briggens „Lougen“, som han siden ved St. Thomas saa drabeligt forsvarede mod firedobbelt engelsk Overmagt, traf jeg hos Fru Jacobi og blev hilset af ham som god gammel Ven og Bekjendt. Han fortalte og om, hvor smerteligt det ofte var ham, at Jacobi havde tabt Hukommelsen til den Grad, at han ikke kjendte hans Kone og Børn — i det Høieste kun kjendte hans Kone under Navn af Grete Eriksen.

Derimod kunde han rette Nogen, naar han talte galt Latin, kunde rigtigt bedømme Poesi, som han i sin Sygdom især elskede, og vise baade Skjønhederne og Feilene i det, der forelestes ham. Engang sagde han til Carl Jessen: „Jeg har tabt min Hukommelse og det er en Straf for min Stolthed“. Da Jessen forsikrede, at denne Selvbebreidelse var ugrundet, havde han svaret: „Ja, jeg var vel ingen indbildst Nar eller gjorde mig til af Rang eller Sligt; men jeg var dog forsængelig af min Lærdom og Talenter; derfor er det nu Alt taget fra mig.“

Den 2den Marts.

For at Beretningen om denne Dag ikke skal blive altfor kort, vil jeg, medens jeg husker det, fortælle hvad Guldberg skal have svaret Kronprinsessen, da hun fortalte ham, at hendes Fader var grumme vred paa Behman og Bielefeldt efterat Capitulationen var ham indberettet: „Saa blive de vel snart blaae Riddere“. Item en Anecdote om en Tøger Renberg, som var Præst ved Helligeistes Kirke i Frederik den Fjerdes Tid. Han var meget bøs paa Kongen for en Frille, denne holdt, og havde melbt sig flere Gange for at ville tale med Kongen i denne Anledning, men blev, da denne formodeude hans Wrinde, stedse afviist. Men da han vedblev at melde sig, lod Kongen ham omsider tilslige at møde ved en stor Cour. Da Kongen spurgte, hvad han vilde, svarede han: „Jeg havde ønsket at tale ene med Deres Majestæt“, og da denne sagde: „I kan kun frembringe Eders Wrinde her, thi jeg er dog Eders rette Bisshop“, svarede Præsten: „Det er mig kjært, thi saa veed Deres Majestæt, at De som Bisshop bør være ustraffelig og een Dvindes Mand“.

Den 5te Marts.

I Eftermiddags strev jeg til Moer Cappelen og Collett og vandrede siden med Carl Heger i Snavset, der især i Bakkehusalleen havde anseelig Dybde, til Rahbeks. Vi traf Fruen i Færd med at affdrive sin Gemals Krægetær for ved sin sjønne Haand (jeg mener fornemmelig dens Skrift) at gjøre dem læselige.

Det var et Skuespil i Vers, men hvad det hed og om det var Original eller Oversættelse glemte jeg at undersøge. Aftenen tilbragte vi under Musik og Passiar. Rahbek holdt stærkt paa, at jeg endelig maatte blive Frimurer og jeg lovede at tage denne Sag i nærmere Overveielse. Paa Retouren havde jeg en mh- stisk theologisk Samtale med den astenisk-hypocondriske Heger, men da jeg ikke kunde fatte hans og han ikke gouterede mine Ansichten, endte vor Disput som sædvanlig med at hver beholdt sine Meninger.

Den 6te Marts.

Fra Auctionen gif jeg til Pram, der holdt mig varm i to stive Klokketimer med Forelæsninger om Cours og med statistisk-economiske Betragtninger over Norge, som da faldt i meget maadelig Jord. Han er den samme snurrige Person, som han altid har været. Hans Kone lider meget af sit apoplectiske Tilfælde. Til Middag spiste jeg hos Fru Jacobi i Selfab med Hofpræst Liebenberg, som har viist hende meget Venstaf og trofast Bistand i hendes Enkestand. Han er stille og tilbageholden, men vinder uidentivl stedse mere jo næiere man lører ham at kjende. Det var ham kjært, at jeg kunde give ham Efterretning om, hvorledes Pavels lever og om Ottesen, som han kjender og i hvis Lykke han ytrede oprigtig Deeltagelse.

Den 8de Marts.

Æl. 5 reiste jeg til Majestæten og sik, efterat have haaret Fjorgemakets Hede i $1\frac{1}{2}$ Time, Audients paa et Par Minutter, hvori jeg, efterat have fremsat mine Grunde og produceret min Attest, sik det Svar: „Der vil altid gives en Leilighed“. Forresten forekom Majestæten mig blidere og jævnere end da jeg var hos ham som Kronprinds. Neppe var jeg sluppet saa hastigt ind, dersom ikke Major Oppen havde havt jour og forløst mig saasnat det var muligt. Excellencerne Hauch og Sehested og især den sidste var det, som ved sin lange Conference gjorde os andre Smaafolk Tiden saa lang. Med samme Sehested, som jeg fra min Barndom har kjendt, da hans Forældre og mine

vare Naboer og Venner, fornøjede jeg nu Bekjendtskabet og fandt i ham en meget jævn og interessant Mand. Jeg maatte gjøre ham Rede for de Forandringer, der vare passerede siden han sidst (1783) var i Oslo, og disse vare desværre altfor mange. Han var ogsaa bekjent med Egnen om Eger, da hans Forældre boede paa Stormoen tæt ved Strømsø. For Norge interesserer han sig meget som ægte Normand og yttrede det Ønske, at det engang maatte kunne brødføde sig selv, da det saa maatte kunne blive det selvstændigste og lykkeligste Land. Efter hans Forfikring var Exporten fra Norge i 1805 af Trælast og Fiskevarer 11 Millioner, og jeg nedstrijver dette for at der dog ogsaa kan være lidt Statistik i min Dagbog. Høvde jeg tunnet satte og huske Prams Forelæsninger, vilde jeg have faaet Forraad for mange Hester; men derfor vilde mine Læsere og Læserinder vel ikke videt mig synderlig Tak. Af Europas nærværende Forvikling saae Sehested ingen, idetmindste ingen mulig onskelig Udvei. — Blandt det øvrige Forgemal-Personale var den lille tykke Pastor Stoltenberg fra Westby, der underholdt Major Oppen saa meget med sin Kjærlighed for smukke Rideheste, at denne tilbød ham sine, om han maatte have Ydst til at øve sit Ryttertalent enten i Ridehuset eller paa Ridebanen.

Den 9de Marts.

Den lykselige Tykkert Pastor Stoltenberg forfulgte mig ogsaa paa Concerten og studerede mine Miner for at udfinde, naar han skulde raabe „Guddommeligt!“, og jeg skal ikke nægte, at jeg var ondskabsfuld nok til at anstille mig henrykt ved de trivielleste Passagerer for at narre Tykkerten til at raabe sit „Guddommeligt!“, hvorved da Alles Dine henvendtes paa ham, hvilket han nok antog for Beundring af, istedetfor det var Forundring over hans Smag. Fra Concerten gik jeg tilbage til Madam Brun, hvor jeg spillede en lille Boston med Værtindens Søster, Fru Gunda og Hr. Molbeck. Vi kom først hjem Kl. 12.

Den 10de Marts.

I Formiddags havde Dall et Besøg af Hædrelandets frivillige Sanger Knudsen, der agerer ligesaa fuldt udenfor som paa Theatret. Han fortalte os, at han nu havde indbragt 20,000 Rdlr. til vore Fanger i England, viste os en Tegning af „Phoenix“, da den løb af Stabelen, forærede Dall og mig hver et Exemplar af den af Rahbek forfattede Tale og Sang, som han ved denne Lejlighed fremsagde og sang, og declamerede begge Dele for os med den samme Pathos, hvormed han havde udført dem. Saal fortalte han os og, at han nylig havde faaet sendt til sig en blodig og hullet Skjorte af et Barn, som han i Bombardementet frelsie, og hvis Forældre nu leve i stor Armod, at han var strax gaaet til Kongen med Brevet, som fulgte med, og af hans Chatol-Kasse faaet 100 Rdlr., hvormed han da usigelig havde glædet den ulykkelige Familie og selv ikke følt mindre Glæde. Han fortalte den hele Redningsscene, hvorledes han var skyret ind i det af en Bombe antændte Huus, havde mødt den halvøgne, fortvivlede Moder paa Trappen, havde ved at rage om i Sengklæderne fundet et sammenstukt Barn og længere nede twende ilde tilredte men dog levende Børn, hvormed han løb til Moderen, der ikke kjendte dem førend de selv kaldte hende Moder. Han fortalte ogsaa sine øvrige Bedrifter i Aarene 1801 og 1807 og kaldte sig selv meget naivt: „Krigsgudens Harlequin“. Han havde ogsaa haft den Glæde, at et Par Jøder havde sendt ham, den Ene 100 Rdlr. og den Aanden 50 Rdlr. mere for deres Loge efterat de havde seet Stykket i Lørdags, og nu begyndte jeg Halvparten at fortryde, at jeg ikke havde været der. Han anmærkede ogsaa, dog med Tillæg af hans Application, at der ingen Præst havde taget Billet. Paa Hofmarschal Hauch og sine Kunstsbrodre var han meget vred; paa den Første fordi han forfulgte ham og lagde Hindringer i Veien for hans patriotiske Bestræbelser, og paa de Sidste fordi de ei understøttede dem. Om Kongen og Dronningen talte han med Henrykelse og fortalte om den Sidste, at hun i Gaar kaldte ham til sig for at høre, hvorledes det var med Forældrene til det færomtalte ulykkelige Barn og paalagde ham at meld-

hende, om de trængte til Noget. En af hans Sønner var med ham. Den Ældste er med Kaperfører Wulf. Snurrigt er det at høre et Menneske en stiv Time at tale blot om sig selv og sine Bedrifter; men her skete det dog tillige med en saa uhyklet varm Enthusiasme for den gode Sag, at det blev mindre stødende. Til Norge længes han meget efter at komme, da han levede saa vel der 1799. Anledningen til, at han kom til at synge, da „Phoenix“ løb af Stabelen, var en Deputation fra Holmens Tømmermænd, hos hvem han staarer sig sørdeles godt siden 1801 og 1807. Disse kom til ham paa Theatret: „Han maa“, sagde en af dem, „Satan tordne i mig hjælpe os med en rask Sang til vor go'e Konge, naar denne hersens „Felix“ skal løbe af Stabelen.“ „Hvad er det for en „Felix“?“ „Oh! han veed jo nok den „Felix“, som blev bygget af det Ørlogsfib, som de forbandede Hunde af Engelskmænd satte paa R—“. Her er da et, endda ikke saa fort, Contentum af den Knudseniske Monolog, som den med Sandhed kan kaldes, da hverken Dall eller jeg kom synnerligt til Orde.

Jeg gik siden til Seidelin for at kjøbe de udkomne Nummere af „Sandsgeren“, som beløber sig til syv. Disse samtlige Nummere har jeg i Eftermiddag og i Aften gjennemlæst og gjen-finder og gjenkjender ganske i dem den gamle „Tilskuer“. I de trende sidste Nummere er aftrykt den første og eneste Act af Tragoedien „Frøde“, som Evald havde i Arbeide og som aldrig kom videre, fordi man troede, hvad Digteren aldrig havde drømt om, deri at finde politiske Hentydninger (den er skrevet 1772) og derfor fraraabede Evald at fuldføre den. Rahbek opfordrer Ohlenschläger til at fortsætte og fuldføre dette Arbeide. Sujettet er taget af Saxo. — Forresten har jeg i Aften skrevet et Brev, halv hundst og halv menneskeligt, til Fru Rahbek og deri sendt til „Sandsgeren“ min Oversættelse af „Haabet“ i Liedges „Urania“ med en fort prosaisk Bagtale. Hunde-Brevet — mit første forsøg i dette Fag — lød saaledes omtrent:

„Undertegnede Kjøster-Hond, som i Tisbas løb ud til Balkehuus med C. Heger, slækker go Fruens Haand manne Ganger for de rare Gotter han sit. Den store Bulbider paa

Bakkehuus var saa artig, at han ikke spiste mei op, sjøndt jei var hange for, han ikke skulle like, at den fremmede norske Hund kom ind i Stuen. De maae ikke sie ham, at De gier mei saa mykje Gotgot, for ellers blier han vist vrei og bider mei for-dørret. Jei stakkels Hund blev saa besmurt paa mine Poter sidst i den sølede Bakkehuus-Allee, at jei ikke tør renne derud, førend det blier tørrere. — Det nytter vel kun lidt, at jeg gjøede paa Egernet for den stemme Bei, thi han kan hoppe fra det ene Træ paa det andet og bryr sig feil om, hvad vi Hunde maae lide. Nu løber Honden sin Bei og kradser sig Dereas Fidel."

Før at faae Siden fuld meldes, at General Evald ankom i Gaar, at man troer, han skal gaae med Hans Høihed Prinds Christian, som skal afsløse Hans Gjennemsigthed, til Norge samt at forommeldte Høihed, hvis Son opdrages hos Dronningen, skal indgaae en nye Forbindelse med hende, som før var bestemt en anden Christian.

Den 14de Marts.

I Dag var jeg oppe Kl. 7 og hos Wedel Kl. 8 $\frac{1}{2}$ for at være vis paa at træffe ham. Det lykkedes mig da ogsaa denne Gang. Han har Haab om, at Norge vil faae et ordentligt Universitet, sjøndt det vel vil medtage nogen Tid inden det kommer i stand, og han har tiltraadt Universitets-Directionen som Medlem for at medvirke til dette Anliggendet Fremme. Fra ham gik jeg til Carl Heger, som viste mig et Brev fra Brønsted til hans Kjæreste, dateret Athen den 16de September 1810. Det beskriver i Korthed hans Reise fra Cephalonia til Corinth, hvis Ruiner en af hans Medreisende tog Tegning af og hvis Beliggenhed skildres som fortryllende. Derfra langt Isthmen til Delphi, nu Castri, og derfra over det øgøiske Hav forbi Samos, som han passerede i en deilig Maanestens-Mat, heurhått ved Mindet af Themistocles's Kamp og Seir der for 2,200 Aar siden. Kl. 4 om Morgen den 14de September naaede han og Koes Athen, landede en Miils Bei derfra og, sjøndt trætte af tvende Netters Vaagen, vandrede de dog med opspilede Dine

gjennem den piræiske Forstad og Acropolis til Pallas Athenes berømte Stad, hvor de nu have indrettet sig paa at blive nogen Tid for at besee Levningerne af Oldtidens Herligheder.

Heger fortalte mig, at Ohlenschläger nu arbeider paa et Drama under Navn af „Stærkodder“ og at det borgerlige Sørgespil, som Rahbek har under Hænder, skal føre Navn af „Forføreren“. I de lærde Efterretninger, som jeg saae hos Heger, stod et Udtog af en Recension over Ohlenschläegers „Aladdin“ taget af „All. Lit. Zeitung“. Deri høtres, at man havde ønsket, han hellere havde gjort et virkeligt Drama end et dramatiseret Eventyr deraf. Man bebreider ham at have forsømt Morgianes Character og gjort hende til en tosset og latterlig Kjælling, istedetfor hun i Eventyret er en simpel, god Kone. De lyriske Udbrud og hans Feeverden roses, men fri-findes dog ikke ganske for Affectation.

Den 15de Marts.

Hos Moltke var jeg den Første, sjøndt Kl. var $2\frac{3}{4}$ da jeg kom, og Wedel den Sidste, da vi måtte vente paa ham til Kl. $4\frac{1}{4}$. Foruden ham var hans Broder i Garden og Rosenvinge Kolderup — nei, om Forladelse, Kolderup de Rosenvinge, thi han er nylig blevet nobiliteret for sine (eller Næstens?) 25,000 Rdlr. — Flere var der ikke. Wedel spurgte over Bordet, om det er sandt, at General Evald, som i disse Dage er kommen til Byen fra Holsteen, er bestemt til Norge, men det vilde man ikke troe og man turde eller vilde ikke høres sig derom. Jeg har hørt det for et Par Dage siden med Tillæg, at en vis Høihed C., som man mener skulde ægte C., bliver i Følge med ham for at afløse en Gjennemsigthed. Om Napoleons onde Hensigter og alt opslugende og forkuende Ærgjerrighed synes der blandt Stormændene kun at være een Mening. Om et for en Tid siden confiseret Skrift af en Louis (Forfatteren skal være en Advocat i Holsteen, som nu er arresteret) blev der sagt, at det var en Brochure, som blot indeholdt Daddel uden at angive noget antageligt Middel til at forbedre vor Forfatning. Kl. $6\frac{1}{2}$ brød Selskabet op.

Den 16de Marts.

Touren til Bakkehus var meget behagelig, da Veir og Føre var fortrinlig godt. Jeg traf der en Domfru Falk, forlovet med en Dr. Koes, som nu reiser udenlands, samt en Petersen og Secretair Werlauff ved Kongens Bibliothek. Petersen (som jeg troer er Capelmusicus) kom tilbage efterat have ført Domfru Falk hjem i Lyse. Rahbek kom først fra Theaterskolen ved Spiseturid. Imidlertid holdt Frø Rahbek Conversationen vedlige og var ret i godt Humeur, skjønt hun, efter eget Sigende, havde spytet Blod samme Dag. Den spanske Nation og den spanske Literatur gjør hun særlig meget af og havde derfor også besøgt de spanske Fanger paa Holmen i 1809. Især havde hun fundet en lille Dreng ved Navn Pepi charmant. Hun viste mig adskillige Pakker af Breve, hvoriblandt da ogsaa mine saa Epistler befandt sig. Fra den Spjellerupske Mynster (ellers kaldet Døberen) havde hun fem store Pakker. Jeg maatte atter til at spille paa Claveer og ved Bordet trakterede Rahbek med Viser. Kl. 11 vandrede vi først hjem. — Af Nyt veed jeg intet uden at Bonaparte skal have udstedt 200 Licences paa at bringe Caffe til Frankrig og at denne derfor er steget og ventes at stige endnu høiere. „Hakon Jarl“ blev ikke givet formedelst Hegers Upasselfighed.

Den 17de Marts.

Til Gaarsdagens Historie hører, at jeg i Gaar Formiddags var paa Kongens Bibliothek og fik mig laant Fiorillo's „Geschichte der Kunst“, 4de Bind, som handler om den spanske Kunsthistorie. De foregaaende Bind vare udlante. Ved denne Lejlighed talte jeg med Moldenhaver, der erindrede sit Besøg hos min Fader og talte om ham med megen Varme som en af de vakkreste og ørværdigste Oldinger, han har fjendt. Ellers ere denne Jesuits Nytringer ikke synnerligt at bygge paa. Sverdrup traf jeg ogsaa paa Bibliotheket og han fortalte mig om, hvor haant Moldenhaver havde ladet om, at en Wergeland, der intet Universitet havde seet uden det Københavnske, kunde vinde Prisen for en Plan til et norff Universitet, hvilket Sverdrup meget

naivt havde besvaret med det Spørgsmål: „Behøver man da at have seet en Hoben forfaldne Bygninger for at kunne gjøre sig et Udkast til en ny Bygning?“

Endelig maa ogsaa her indføres, hvad der i Fredags hos Moltke blev fortalt om et libet Øvrør i Hamborg i Anledning af, at Stadens Garnison skulle tages i Ed af den franske General. Denne havde ladt Folkene vente nogle Timer efter sig og disse havde imidlertid amuseret sig paa Værtshusene. Da det kom til Edsafslæggelsen, knurrede Nogle og Andre nægtede at sværge. Generalen lod da 2,000 Franske omringe Rebellerne og sendte dem 20 og 20 Mand sammen hver paa sin Rant i alle Verdens fire Hjørner, uden at bekymre sig om, at de Fleste varer bosatte i Hamborg.

Den 22de Marts.

Ål. 9 var jeg hos Wedel i Haab om at skulle faae talt med han før hans Afreise, men han var alt sloiten for en Time siden. Paa Tilbagetouren hentede jeg mig en Billet hos Hof-Violinist Timroth til en Concert, han giver i Morgen og hvoraf jeg lover mig megen Fornøjelse. Denne Bekostning kunde været sparet, thi kort efter sendte Fru Rahbek min Kone og mig Billetter til bemeldte Concert. Med hendes Brev, som ledsgagede Billetterne, fulgte tillige et lille Riimbrev, som jeg den 15de October 1807 havde sendt hende, med Begjæring om at faae to Entrée-Billetter til Garnisons-Kirken for at høre den Cantate, som der blev affunget i Anledning af Lieutenant Bruuns Borde-færd. Dengang kunde hun ikke skaffe mig Billetter og sendte mig deraf nu ovennævnte Concert-Billetter 3½ Aar sildigere til Erstatning. Riimbrevet havde jeg glemt og blev deraf ved at see det ganske sat tilbage i højt Tidspunkt. — Ål. 12 steg jeg til Hest for efter Aftale at gjøre en Ridetur med Major Oppen. Formodentlig har jeg med min hjemmegjorte Frak ikke taget mig synderligt ud paa Adjutant-Paradeuren med det røde, sølvgalonerede Skabraf og ved Siden af den sølvskram-merede Over-Adjutant, som i Gaar havde redet med Kongen og i Dag maatte takkes med en Landsby-Præst. Imidlertid stiftede

jeg mig i min Bærdighed saa godt, som min enefoldige Natur vilde tillade og fandt det ret bequemt saaledes at dandse og jage affstet paa den lette og veltilredne Adjutant-Hest. Det var en vakker Føraarsdag og Touren gif ned ad Toldbodveien, omkring Castellet hen til Kalkbrænderiet, hvor vi holdt lidt for at betragte det sølvblaau Hav og Fortoningen af den svenske Kyst. Siden jagede vi i Trav, Gallop og stundom i fuld Carriere over Øster-, Blegdams- og Nørre-Fælled, siden opad til Brunshøi (saa troer jeg Landsbyen hedder), forbi Mariboes Bella-Høi, der har en smuk Beliggenhed, men hvor Udsigten betages af meget upassende anbragte Træplantninger; derfra henad til Fal-koneer-Alleen, gjennem denne og Frederiksberg By, hvor vi talte ned Kaninerherre og Commandeur Krieger, hen til Bakkehuus, hvor vi gjorde et fort Besøg hos Rahbeks, der nylig vare komme fra Middagsbordet. Fru Rahbek klagede over sin Føraars-Asteni og ærgrede sig saa meget mere over min Stenifshed. Egernet (Rahbek) sendte os flere Farvel fra sin Have og det sidste fra et Lyshuus, hvor han efter sin Egernske Natur var klættret op. Vi stege af hos Oppens i Prindsens Palais og vederqvægede os efter Touren med Sukkergodt og Madeira. Til de øvrige Herligheder hører ogsaa, at vi havde en galoneret Rideknægt bag os. Men nu var Pernilles forte Frøkenstand til Ende og jeg spadserede hjem i al Tarvelighed, temmelig læmster efter Cavalcaden.

Den 26de Marts.

I Eftermid dag var Carl Heger her som suarest, ogsaa Thomsen, der stevnede mig til at møde hos ham Kl. 6 for at vandre til Bakkehuus. Vi gif den bestemte Tid og mødte i Bimmerskaftet Collin, som slog sig til vort Selskab. Vi havde deiligt Beir og Føre og gjorde ikke Beien lang. Paa Bakkehuus fandt vi Actricen Tomfru Øksen, som i Morgen skal agere Lundesolen i „Hakon Jarl“ og virkelig er en meget vakter og sædelig Pige. Siden kom en Petersen, den samme jeg i forrige Uge var i Selskab med paa Bakkehuus og som jeg nu veed ikke er Capelmusicus, men Candidat i Theologien, et vakkert og

haabefuld ung Menneske; item en Adler, som jeg troer er Søn af Superintendenten. Fru Rahbek var i det bedste Humeur og snakkede meget om Mjøsen, som i hendes Sprog betyder norsk Overmed. Ved at læse Treschows „Historiens Philosophi“, hvori han fremstætter den Hypothese, at Menneskene oprindelig have været Høvdyr af Slægten Trichecus, har hun dannet sig den Theori: at Normændene ere frøbne op af Mjøsen og om-sider, naar de blive altsor overmodige, skulle styrtes tilbage i den. Tiden forløb, som sædvanligt, meget behageligt under Musik, Passiar og Sang til Kl. var over 11 og vi maatte forcere vor Marsch for at komme ind ad Porten før den blev lukket. Jeg maatte halvt om halvt love Rahbek, at jeg skulle skrive ham en „Sandfiger“ inden denne Uges Udgang og dermed afbetale noget af de mange Gøtter, jeg har fortørret paa Bakke-huus; men Gud veed hvor jeg skal faae Materiale fra til et heelt „Sandfiger“-Aar.

Den 27de Marts.

Jeg gif til Frøken Jessen og slæbrede der en Times Tid og hørte endel Anecdoter om hendes kjæreste Broder Carl, hvorledes han havnede sin Kammerat Feddersens Død, da denne paa en lunk Måade var bleven dræbt af en engelsk Kaper, ved at offre hans Nianes nogle og tredive Engelskmænd, som faldt i en Bataille, han havde med et Par andre engelske Kapere, som han i sin Harme opsgøgte og sik sat paa; hvorledes han efter Bataillen med den firedobbelte Overmagt blev modtaget ved Stranden af St. Thomas's samtlige Indvaanere med Jubel, men selv erkendte det for et halvt Underværk og et Værk af en høiere Bistand, at han var sluppet saaledes fra dette Togt. Ogsaa skal den engelske Capitain paa en af de Fregatter, han sloges med, have erkæret, at sjøndt han havde hittret, at han vilde give 100 Guineer for at faae fat paa Jessen, saa vilde han efter Afsairen gjerne have givet firedobbelts for ei at have mødt ham. En Matros, som havde staat sig meget kjæft i den sidste Afsaire med Orlogsfibet „Prinds Christian“ og som derfor Jessen i Gothenborg slæsede fri, havde fortalt hende (Frøken

Jessen), at Willemoes faldt ved Siden af ham og at Jessen, da han havde sat Skibet paa Grund saa det knagede i hende, havde sagt: „Nu kunne vi i Guds Navn stryge, thi nu faaer de ikke Skuden“. „Ellers“, sagde Matrosen, „havde vi gjerne slaaet et Par Timer endnu, naar vor gode Capitain havde villet.“ Mod Officererne havde Engelskmændene været honnette og ladet dem beholde deres Kaarder; men Folkene plyndrede de. Saaledes havde de og rovet den her ommeldte Matros indtil Skoene. Da Jessen saae ham barbenet sagde han: „Jeg er vel fattig, men jeg kan dog endnu give Dig et Par Sko og Du fortjener mere end det, thi Du har slaaet som en brav Karl“. Og da Matrosen fortalte dette brast han i Graad. Forresten have Matroserne den Tro om Jessen, at han er skudfri.

Blandt Dagens Nyheder hører, at Napoleon skal have faaet eller skaffet sig en Prinds; thi man synes her at være af den Formening, at Napoleon i Tilfælde af, at Skæbuuen havde chikaneret ham med en Prindsesse, ikke vilde have generet sig for at faae hende omhyttet; Andre troe, at han nødvendigt maatte faae en Prinds og at han som en lille „vor Herre“ i denne som i alle øvrige Begivenheder commanderer Skæbnen. Fremdeles figer Rygten, at der skal være fundet tvende ladte Pistoler paa Trappen til Ponte-Corvos Børelser samt at Armfeldt pludseligt er deserteret til Petersborg og en General Beyron affsat. Endelig opreiser Rygten Galger for adskillige Kjøbmænd her, i Aalborg og Flensborg, som skulle have smuglet ud Fødevarer til Engelskmændene paa den Maade, at de have ladet dem paa kvantsvius opkære. Bist er det, at et Forhør i den Anledning anstilles.

Den 2de Maris.

Jeg sit i Dag fra Bakkehuus en Stok, som jeg havde glemt i Löverdags, ledsgaget af en lidet Epistel fra Fru Rahbek, hvori hun klager meget over de Videler, som Bergthor Knudsens „Brumbølikon“ (en ny Bakkehuus-Terminus, der betegner og malerisk udtrykker Rahbek's tonløse, brummende Sang) i Gaar voldte hende og hvis Efterveer hun endnu i Dag føler.

Efter et langt Mellemrum besøgte jeg i Dag Ohlenschläger, da Carl Heger sagde mig i Løverdags, at bemeldte Ohlenschlägers begyndte at gjøre sig allehaande Gisninger om min lange Udeblivelse. Jeg traf hans Frue, som gaaer paa faldende God, i Selskab med Tante Drewsen og et andet mig ubekjendt Fruentimmer og converserede dem indtil Ohlenschläger havde faaet fra Halsen en nylig ankommen thdsk Skuespiller og Miniter, som falder sig Pihl, men formodes at være en forulykket Baron Sekendorf eller Senkendorf. Ohlenschläger ansaae ham for en Bindsæk. Den Adler, som jeg i Løverdags traf paa Bakkehus (han er theologisk Candidat, men ingen Søn af Superintendenten), besøgte ogsaa Ohlenschläger, i hvis Studeer-kammer vi begave os saasnart Thdskeren var kommen paa Døren. Ohlenschläger forelaeste os Scenen mellem Hakon og Auden i den thdsske Oversættelse, hvor den er udvidet og forbedret. Item viste han os Beghndelsen til en thdssk Oversættelse af hans „Aly og Gulhynd“ og læste for os et Par Stykker af Gøthe: en Dithyrambe og en Legende. Indholdet af den sidste var, at Christus og hans Apostle engang paa deres Vandring fandt en Hestesko, som Christus bad Petrus tage op, men, da denne ikke vilde, selv tog op og folgte til en Smed i Jerusalem for tre Penge, for hvilke han siden kjøbte Kirsebær. Paa sin videre Vandring med Apostlene i en brændende Hede slap han det ene Kirsebær efter det andet, hvilke den tørstige Petrus begjærlig op-snappede og sat da den Moral, at dersom han havde bojet sig første Gang for at optage Hesteskoen, kunde han siden have sparet sin Ryg.

Med Udførelsen af „Hakon Jarl“ i Gaar var Ohlenschläger i det Hele temmelig tilfreds og var især intaget af den lille Erling, som han ønsker paa at faae anbragt i sin „Stærkodder“ som en ung Longobard ned guldklokket Haar, hvilken Stærkodder skulde have truffet i Pannonien og paa hans Begjæring bragt ham ned sig til hans Fødeland Norge. — Hans Majestæt spadserede med sin Datter Caroline forbi Ohlenschlägers medens vi vare der.

I Aften har jeg besøgt Sverdrup og faaet anden Deel af

Schlegels Dramaturgi. Han stod alt paa Springet til at gaae ud, men vendte tilbage for at passiere med mig en Times Tid. Blandt Andet fortalte han, at han havde vaeret hos Jacob Aall og var meget glad ved dennes patriotiske Følelser og Bestræbelser for Norge. Han har tegnet sig for 20,000 Rdlr. til et norsk Universitet og vil give 10,000 Rdlr. til en lerd Skole i Arendal. Desuden vil han i Forening med sin Broder Niels Aall og Grev Wedel bekoste samtlige islandiske Sagaer oversatte i det Latiniske og Danske og siden paa Norsk i Clausons (Oversætteren af Snorro) Stil og sælge dem for saa ringe Priis, at de kunne blive hver Mandes Læsning. I Sandhed en herlig Idee og et herligt Middel til at vække og nære den ægte norske Aand. De norske Bønder, som ere saa glade i deres „Snorre“ og saa belobne i den, at jeg ofte har haft ondt ved at holde dem Stangen, ville sikkert blive slugne paa disse Sager.

Den 29de Marts.

Paa fastende Hjerte vil jeg expedere det ulykkelige Tog til Anholt, som nu fylder alle Munde og som maaßee med Rette kunde bære Navn af en tragisk Paarsiade. Hvad jeg derom af samtlige Beretninger har funnet uddrage, er følgende: Natten til den 27de d. M. bragte Lieutenant Falsen paa 11 Kanonbaade 1,100 Mand til Anholt og siktede dem landsatte Kl. 3 om Morgenens uden Modstand. En Major Melsted (en af mine for-dums Bekjendte i Christiania) ansørte Infanteriet, 750 Mand, en Capitain Bryds 150 Jægere og Sø-Lieutenant Holsten samt den enarmede Bull 200 Matroser. Ved Stranden fandt de et forladt Batteri og saavel derved som ved en Beretning fra en Skibs-Capitain Møller, der var brugt til at recognoscere, om, at Fjendens Magt var ubetydelig, vandrede de i det dybe Sand videre frem til en Landsby, som de fandt befæstet, men troede med Storm at kunne tage. Uhedigiis havde en sjældtlig ridende Patrouille opdaget deres Landsætning, saa man var beredt paa at modtage dem. Istedetfor en slet befæstet Landsby forefandt de af Muur opførte Batterier, som de forgjæves sogte at skyde Bresche paa ned deres Spundigere, og hvorfra de blev

modtagne med en levende Kardætschild af 40 Stykker 24pundige Kanoner, der gjorde en græsselig Massacre. Imidlertid skulle de dog have stormet twende Gange, men blevе afflaade og paa Retraiten forfulgte af Cavalleri. For at gjøre Ulykken endnu større kom trenende engelske Fregatter og nogle lette armerede Harter, lokaede ved Lyden af Kanonaden, til og engagerede Kanonbaadene, saa at Folkene ei kunde hjerges paa disse, og Falsten formoder, at Alt er gaaet i Skudde=Mudder paa den Baad nær og de faa Folk, som han har bragt med sig hid.

Melsted, som for en Snees Aar siden var Lieutenant, men siden har haft civilt Embede i Vestindien og om hvis militaire Talent man altsaa ei kunde gjøre sig synnerlig Forventning, er skudt, Holstein ligeledes, og formodentlig er Pryds, hvem begge Venene blevе affladte, ogsaa død. Bull er fangen og man regner de Dødes og Saaredes Tal til 200 Mand. Forresten veed man intet bestemt om Folkenes og Baadenes øvrige Skjæbne. Den eneste, men dyrekjøbte, Fordeel ved denne Expedition var, at vore Brigger, som skulle bringe Ammunition til Norge og laae blokerede i Fladstrand, skulle have benyttet Leiligheden til at jage over til norske Kyst. — Med det samme jeg er i det politiske Hjørne vil jeg og melde, at vi ifølge Breve fra England kunne vente en Flaade paa 36 Liniesskibe med 60,000 Mand. Ogsaa har Rygtet sagt, at Greven af Gottorp skulle følge med. Maaskee den Leir, som skal trækkes sammen ved Qvidinge, staaer i Forbindelse dermed. At man har ladet et Bergensif Skib plihndre af de Engelske lige under Elfsborgs Kanoner, er hverken smukt eller venstabeligt — og saa Stop med Politiken.

Den 30te Marie.

Carl Heger var her i Formiddags og fortalte mig, at en Sø=Officer i Dag havde forsikret, at vore Kanonbaade, som vare i Stiffen ved Anholt, skulle være blevne reddede paa den nær, som den eenarmede Buhl (ikke Bull) førte og hvormed han saa heftigt anfaldt de engelske Krigsskibe og holdt dem saa varme, at vor Roe=Flotille fik Leilighed til at undslip, og overgav han sig først, efterat han havde slaffet de Andre Lust og hans Baad

var sammenstukt. Det er prægtigt og Sømøndes Noe i Norden værdigt. Heger fortalte mig, at man i Gaar ventede mig hos Ohlenschläegers og riktig nok var jeg buden, men havde faaet Atterbud paa Grund af, at Ohlenschläger havde lovet Galleotti at være Tilskuer ved hans nye Ballet „Romeo og Giulietta“, som skulde være spillet første Gang i Gaar; men da den formedelst Hindringer ei blev givet, ventede man, at jeg, underrettet derom, skulde have kommet. Men jeg havde imidlertid lovet mig til Sommer og tabte faa meget mere ved dette Bystte, da Weyse havde været hos Ohlenschlägers og tracteret med megen deilig Musik, hvorfaf jeg da slutter, at Herodes og Piatus ere blevne Venner igjen. Nu havde Heger i Commission at bede mig til i Aften.

Ohlenschläger morede os med at recitere endel af hans lystige Vers, blandt hvilke var et Sørgedigt, som han skrev i Paris over en Tomfru Benedicte hos Madam Møller, hvis Costume og hele Færd han meget comisst-naiot malede. Digtet emtaler en moden Digter Kierrumgaard med de 70 Åar paa Bagen, der søgte sin Onsdags-Føde hos Madam Møller, og det slutter med: „O Gud skee Lov, at jeg er i Paris!“ — en Uttring, som blev foranlediget ved Erindringen om den svedne Mad, hvormed salig Benedicte i gamle Dage havde tracteret ham. Derpaa fulgte endel satiriske Vers over Baggesen, af hvilke et især var meget droit. Ikke destominstre havde Ohlenschläger, som han forsikrede, læst dem alle for Baggesen, da han var i Paris. Ved Theebordet sit vi Göthes Epilog i Anledning af Sørgfesten for Schiller og forsikrede Ohlenschläger, at begge disse Digttere havde levet i den sjønneste Harmoni. Ved samme Leilighed kom Schillers Gedichte frem og forelæste da Ohlenschläger endel af de meest ynddede af disse for sin Svigerfader og Professor Ørsted (Chemikeren), der kom medens vi sadde ved Theebordet. For mig var dette gamle Bekjendte, som ikke vandt synderlig ved Ohlenschlägers Declamation, da hans Talent heri, hvad det Alvorlige angaaer, ei er fortrinligt. Efter disse Declinations-Ovelser blev Ørsted opfordret til at meddele de næste Opdagelser i Chemien og forklarede han da,

hvad der skal forstaaes ved Lysets Polaritet, nemlig dets Forplantelse til de modsatte Sider, item hvorledes Nächter vovede sit ene Øie for at opdage, hvad Forskjel i Farve den positive og negative Electricitet frembringer og fandt da, at den første gav en rød og den sidste en violet Farve samt at den røde bevirker Forbrænding og den viollette standser eller hindrer den, og endelig at man nu er kommet efter, at alle Jordarter ere Metaller i Forbindelse med Surstof. Ellers tør jeg som Idiot i Chemien ikke indestaae for, om jeg ret har fattet og meddeelt hans Lecture. Der blev og talt om de af Cuvier i Montmartre fundne Dyrefsteletter, ved hvilis Sammensætning man finder Øyr, hvis Art ei mere er til, sjøndt man kan see, til hvilken endnu eksisterende Slægt de have hørt og at de i Størrelse have overgaaet den. Saa blev der og ved samme Anledning talt om Aftagelsen af den physisse Masse og Kraft i samme Forhold som de intellectuelle Kræfter udvikles og stige, og det lignende modsatte Forhold i den organiske Verden mellem Irritabilitet og Sensibilitet. Ved Bordet agerede Ohlenschläger enkelte Holbergiske Scener og fortalte om et Bachanal, som han i sine Studenter-Dage havde haft i Ermelund, hvor Binduer og Speile efter Værtens egen Begjæring bleve ødelagte.

Æl. var 12 da vi gif. Fru Ohlenschläger befandt sig ikke ret vel. Hun er, uden at være egentlig vacker, ret tækkelig og meget stille og tilbageholden. Hun er meget bange for at afbryde Manden, ikke alene naar han mediterer, men og naar han declamerer og han er saa bange for at blive afbrudt, at han blev utaalmelig fordi Konen lagde nogle Stykker Sukker i en Theekop.

Den 31te Marts.

Nu er det da forbi med de smukke Baardage, som i Dag afløses af kold Luft med Sne og Slud; men det er godt, at det Ønde kommer ned og det vilde være uskønsomt at glemme, at man har haft det saa længe godt. Beiret og Dagbogskrivingen forhindrede ogsaa i Dag min Kirkegang. Et Brev fra Fru Rahbek, som min Kone i Gaar Aftes havde haaret, leverede

hun mig i Dag og jeg seer deraf, at hun, ssjøndt ganske ugrunden, troede at jeg var blevet furten over hendes Spøg med min Mjsisskhed. Min Kone gjorde i Fredags paa Comedien Bekjendtskab med Rahbek og syntes ganske godt om ham, saa jeg da nok kan have Lov til at synes godt om hans Frue, hvis aabne og redelige Characteer i Forening med ualmindelig Danuelse og Talenter ogsaa i Sandhed gjør hende agt- og elstværdig.

Før sidste Gang besøgte jeg i Dag Ohlenschläegers Forelæsninger, der begyndte med en Skildring af Evalds forladte Stilling og Disharmonien mellem hans idealste Verden og den virkelige, hvori han var henfæstet, hvilket i Forening med ulykkelig Kjærlighed beredte hans Fal. Dog nød han i de sidste Dage nogen Understøttelse og kjærlig Pleie der, trods de haarde Følelser, hvorunder han boiedes, forsonede ham noget med den virkelige Verden. Den Tildragelse, som gav Emuet til hans „Fiskerne“ fremstillede sig nu for ham og vakte Hjertets blideste Følelser, som han i denne sin Svanesang saa ssjønt har præget. Det mestre af første og bedste Act blev declameret og roest som det Øyperligste den nyere Poesi har at fremvise af Lyrik og Idyl; kun fandt Ohlenschläger, at Arien „En Bonde seer bag Ploven“ for plump-naiv og ikke svarende til den herskende Tone og Stiil i Stykket. Men jeg seer ikke rettere end, at den er paa sit Sted og en passende Satire i en Fiskerkones Mund. De twende sidste Acter fandt Ohlenschläger at forstyrre Følelsens Enhed og gjorde om dem og den interessantere Bending, han troede at Stykket kunde gives, de samme Anmærkninger, som før ere meddelede i disse Blad. Den nydelige Fabel om Edderfuglen og den uopnaaelige Romance „Viden Gunver“ gjemte han til Slutning og gjorde af den sidste omtrent følgende Anwendunge: „Med vemondig Stemning maae vi betragte Evald som en Gunver ved Tidens Hav. Vildfarelsen skyder op af Habet, løffer den sværmede, forladte Yngling, drager ham med sig i Dybet, og som Fiskerne græd ved Gunvers Liig, saa flyde Danmarks Taarer ved Evalds Grav.“ En sand Begeistring og blid Barne besjælede og gjennemglødede den hele Forelesning, og

den var for mig saa meget interesaantere, som den vakte føde Minder fra min tidligste Ungdom, da Evalds „Fisferne“ var mit Yndlings-Stykke, ligesom det og var det første Stykke jeg saae paa det danske Theater i dets bedre Dage. Øhlenschlæger har havt i Sinde at udgive det Bæsentligste af disse Forelæsninger, men frygter for derved at skade sin egen Interesse, nemlig Penge-Interessen, fordi han til næste Aar maatte vente mindre Søgning, naar man ventede at kunne faae læse hans Collegier trykte. I Aar skal han ved dem have tjent 7 à 800 Krkr.

Den 1ste April.

I Treschows Sopha fandt jeg Grundtvig, som jeg nu for første Gang faae. Han var indviklet i en philosophisk-christelig Samtale med Treschow, hvori han blandt andet gjorde denne det Samvittigheds-Spørgsmaal: „Om en Philosoph kan troe paa sig selv?“. Den Maade, hvorpaa disse twende gode Mænd fremsatte deres forskjellige Meninger om Mysterier, med hvilke man dog aldrig kommer i det Rene, var meget interessant og human. Treschow søgte at forme dem efter og bringe dem i Harmoni med Fornuftens Ideer, men Grundtvig holdt saa stift ved Systemet, at han end ikke i Henseende til Trinitetsløren talte mindste Afvigelse fra den Athanasiske Formel. At Grundtvigs Tro paa Christus, som den han efter hans Overbeviisning selv har erklaaret sig at være, som overmeuneskeligt Bøsen og Verdens Forsoner (han vil ikke lade sig noie med Navnet Forlöjer), er varm, inderlig og usfrømtet, er umiskjendeligt. Den er hos ham Resultatet af forgjøves Grublen og Stræben for at komme til Maalet ad en anden Vej, og han føler sig lykkelig ved denne Tro. I hans mørke Die og hans blege Ansigt levende Træk er der noget sværmerisk, men tillige noget blidt. Østledesfor at jeg havde bestemt mig til at gaae strax, blev jeg opholdt til kl. 10 og maatte endda bryde overtvaars. At Treschow i denne Samtale gjentog den Uttring, som jeg allerede for flere Aar tilbage har hørt af ham, om Forbindelsen mellem Essenernes og den christelige Religion, og at Grundtvig, da jeg

fortalte ham Hovedideen i Eberhards „Geist des Urchristenthums“, nemlig at „der griechische Sinn und das orientalische Gefühl“ i den er sammensmeltet, svarede: „Alt saa atter en Christendom uden Christus“, vil jeg blot i Korthed anmærke samt at Traadeu i denne Samtale saa ofte blev afbrudt og knyttet igjen, at jeg ikke, hvad jeg ellers havde ønsket, kan give noget sammenhængende Udtog af den. At Treschow bifalder og erkjender det Schellingske Identitets System, erklærede han ved denne Leilighed.

Den 2den April.

Med den trøstelige Efterretning, som En, der i Gaar havde talt med Fallesen, bragte mig, og som egentlig hørte til Gaars-dagens Historie, at syv af vore Kanonbaade med Bisshed vides at være reddede saa det usykkelige Aholts-Tog, vil jeg begynde denne Danmarks fordums Hædersdag, der ved September-Dagene i 1807 er blevet sat saa meget i Skygge — og som dog ikke fortjener at være det, da vore Sømænds Hæder nu som da straaler lige uformørket — og da denne Dag tillige er min Elisas Fødselsdag, saa staarer hin gode Efterretning som en god Forbrydning om bedre Dage for hende og os Alle. Maatte den — forдум en blodig Dag — engang og snart blive helligholdt som den lange ønskede Fredsfest!

I Formiddags bragte jeg Fru Rahbeks Comedie-Billetter til en Fru Jessen, gif derfra til Carl Heger og passiaredes med ham en Times Lid under Vibesmøg, blandt andet om Ohlenschlægers øconomiske Forfatning, som er ret brillant. Hans aarlige Gage er 1,200 Rdlr. (600 af Kongen og 600 af Universitetet). Desuden indbragte hans „Axel og Baldborg“ ham Benefice-Aftenen 2,000 Rdlr. og „Correggio“ 1,100 Rdlr., ikke at tale om alt, hvad han har faaet og faaer af Grevinde Charlotte, hos hvem hans Kone er lige saa meget, om ikke mere, i Undest end han selv. — Siden rendte jeg om paa Cancelliet med endeel forgjæves Forespørgsler paa egne og andres Begne og var glad ved, at det ei var 1ste April.

Den 8de April.

Æl. 2 gif jeg til Treschows. Da Grundtvig, som og var indbuden, biede noget længe, blev Hansen sendt som Express efter ham. Neppe var han kommet ind af Døren førend han og Treschow efter vare inde i Philosophi og Theologi, som dog ved Bordet afvælvede med Poesi. Grundtvigs Læge Ole Mynter har tilraadet ham at afholde sig fra alt litteraart Arbeide, som fordrer Anstrengelse, men derimod at beskjæftige sig med saadant, som uden at forbre megen Selvtænkning dog sysselsatte Sjælekræfterne, f. Ex. at oversætte, og han var nu næsten bestemt paa at ville oversætte Werners „Weihe der Kraft“, hvorimod Treschow og jeg sågte at overtale ham til at tage fat paa „Die Söhne des Thales“. Schiller gjor han meget af, især hans „Braut von Messina“, hvori Treschow stemmede sammen med ham, men jeg ikke. „Don Carlos“ er og bliver stedse i mine Dine hans Mester værk. Om Øhenschlæger meente Grundtvig, at han nu var ved Overgangen til et nyt System, da en stor Digter, efter Grundtvigs Formening, stedse arbeidede slettet, naar han var ved et saadant Vendepunkt, og derfor af Øhenschlægers seneste Digtninger vilde uddrage den Slutning, at han var ved en saadan Vending eller Omvendelse. Grundtvig havde blot hørt den første Deel af Øhenschlægers Forelæsninger, hvor han lagde Grundstenen for sit østhetiske System, som Grundtvig fandt lagt for løs og Treschow ikke dybt nok. Da Taleu siden blev om de næste Undervisnings- og Opdragelses-Theorier fortalte Grundtvig om En i Kjøbenhavn, der var opdraget efter Rousseaus's „Emil“, men ulykkeligvis saaledes, at han var blevet halvgal. Da man deraf tog Anledning til at nedrive Rousseaus's „Emil“, skal en Anden have anmærket, at den forbemeldte halvgale Person var blevet opdraget efter den danske Oversættelse af „Emil“. Efter Bordet blev der talt om Kræmmeraand og slette Embedsmænd samt hvorledes Ærligheden forsvinder med Religieusiteten og endelig om Frihed og Nødvendighed; ved hvilken Ærlighed Treschow og Grundtvig forenede sig mod mig og Friheden og vilde have denne omhyttet med indvortes Nødvendighed, ligesom Grundtvig fandt, at det vel

ikke var bestemt, men forudseet af Gud, hvorlunde denne eller hin maatte blive en Skurk og evig fordømt, thi han forsikrede at han som god og consequent Christen heller ikke kunde give Slip paa evige Straffe. Da jeg gik til Pianosortet stak han paa sig — maaſſee fordi han ikke taler Musik. Der blev spillet og sunget adſſillige ſmukke Sager af Kunzen og Natten af Steibell. Ved ſin Tilbagekomſt maatte Grundtvig dog tære Muſiken igjen og jeg glædede ham med: „Stusle Søndagsqvællen“. Den øvrige Deel af Aftenen blev tilbragt med theologiske Sam-taler, fornemmelig mellem Treschow og Grundtvig, hvortil jeg af og til lagde min Skjærv, iſær da Grundtvig begyndte at protegere Djævelen, hvorover vi kom lidt alvorlig i Debat, ſaa at Grundtvig ved Bordet bad mig undſkydde, om han i Stridens Hede havde overilet sig, ſom dog ei var Tilſældet. Grundtvig har af Udſeende meget Lignende med Baggesen, men er upaa-tivklig et meget bedre Menneske. Der er ſom meldt noget Forvirret i hans Øine, dem han undertiden efter en anſtrængt Samtale tilſukker, ſom om han vilde ſamle ſig igjen. Med vor evangelift-chrſtelige Psalmebog er han meget utilſred og an-mærkeſe, ſom mig ſynes med Grund, at det er en betydelig Mangel ved den, at den ingen historiske Psalmer har, og at der iſtedet for levende Exemplar fremsættes tør Moral. Nogen Deel turde vel ſeifſlagne Forhaabninger, hdmhget Stolthed og den Forſølgelse af nogle af Kjøbenhavns Præster, han han været underkaſtet, og ſom just ikke gjør diſſe nogen Ære, ſaavelſom legemlig Svaghed have paa hans nærværende Anſkuſer af Chriften-dommen; men at de dog fornemmelig ere grundede i Følelſen af hans egen Trang til beroligende Viſhed, ſaavelſom i den Overbeviſning, at Tidsalderens Elendighed ene kan af-hjælpes ved ſand Religieſitet og at denne ene finder ſast Grund i Troen paa Chriften-dommens guddommelige Autoritet — derom overthydes man ſtedje mere ved at høre den Begeiſtring, hvormed han taler om dette ſit og Menneskehedens vigtigſte Uiliggende. Ved nærmere Prøvelſe turde han maaſſee ſjunde, at han ikke noksom har adſſilt den ægte Chriftuslære fra Systemet, og at Læren bliver den ſamme, om end Læreformen er forſkellig.

Den 12te April.

Fra i Dag Morges til i Eftermiddag Kl. 4 har jeg uaf-
ladeligt været fængslet til Pulten for at renfriive min Sandsiger,
da et Brev fra Fru Rahbek, som jeg sit ved min Hjemkomst i
Gaar Aftes, meldte mig, at bemeldte Sandsiger maatte være
færdig snarest muligt, og tilbød hun sig saagar, naar jeg vilde
sende Kladden, at affriive den med samme Røiagtighed, som om
det havde været et af Cavarerens (Evalds) Arbeider. Men dels
var jeg for galant til at ville benytte denne Godhed, dels kunde
jeg ikke benytte den, da min Kladde var af den Beskaffenhed, at
meget maatte rettes og tillægges ved Renfriivningen. Hvo veed
om jeg ellers havde modstaet Fristelsen til at lade mig renfriive
og skjønfriive, især da det er et af mine værste Arbeider at ren-
friive mig selv. Denne Langfredag blev saaledes en temmelig
lang Fredag for mig.

Med mit Sandsigerblad i Lommen vandrede jeg derfra ud
til Bakkehuus og fandt Dagdriveren (en Titel som Rahbeks nye
Bestilling har paadraget ham) hjemme, hans Frue i godt Humeur
og fast overgiven, og ingen Fremmede der uden Actricen Tomfru
Olsen. Siden kom der en Wormsfjold, som jeg hidtil blot har
kjendt under Navn af Kaperen, en Titel, som hans Sømands-
Bygning og Swing nok har paadraget ham — for Resten en
ubetydelig Person. Kl. var næsten 8 da jeg kom derud — og
da Theen var drukket og Piben røget under allehaande luftig
Passiar og Rahbek havde faaet gjennemløbet Sandsigeren og op-
støvet i Evald et Moito til den, — blev det Spisetid, og rang-
lede vi da under Sang og Klang til Kl. 11^{1/4}. Da Talen
kom paa hvor slet Frydental som Halon Jarl havde baaret
Tomfru Olsen som Lundesolen, bleve vi enige om, at hun
skulde forsøge, om det var bedre at sidde paa min Arm og om
jeg kunde skille mig bedre ved denne Rolle end Frydental. Jeg
loftede hende da fra en Stol, der maatte passere for Godstykken
af Odins Billedstøtte, og spurgte hende ganske gravitetisk:

Hvad tykkes dig mit Godt vel om dit Søde
Paa Hlade-Jarlens Kjæmpearm?
„Saamen ret godt“ gjennmølede Lundesolen. Men hvad tykkes

mine Læsere og Læserinder om, at en Probst med de 40 Aar paa Bagen, hører en Actrice paa Armen. Jeg tænker Læserne gad gjøre den samme Maneuvre, thi det er virkelig en smuk Pige, og Læserinderne kunne heller ikke have noget derimod, da de sjælende hende fra denne Dagbog som en sædelig Pige. For end meer at bevise min Arms Dygtighed, tog jeg siden Fru Rahbek, hvis asteniske Legeme ei veier meget, paa den venstre Arm og bar dem begge paa engang. Paa Hjemveien havde jeg følge af Kaperen, som dog skiltes fra mig ved Vesterbro og styrede i Øst.

Blandt de Rahbekske Anecdoter, som jeg nok har hørt et Par Gange før, var disse twende om en Transmand, som har beskrevet sin Reise i Norge og deri blandt andet afsørt: qu'il y a des gens en Norvège qu'on appelle Keltringer (ja desværre, den Slags er nok snarere tiltaget end aftaget). Item at samme Transmand havde i Bergen fået et Træsnit, der forestillede en Bonde, som jagebe en Tollekniv i en Bjørn, og deraf taget Anledning til at ledsage sit Skrift med et Kobber, der forestillede det samme og havde den Underskrift: Maniére de prendre les ours en Norvège, og stod han i den faste Formening, at Normændene i al Commoditet slagtede Bjørne ned med Tolleknife. — Rahbek har kun 1,000 Rd. for at redigere „Dagen“, og det er i Sandhed ussel Betaling efter vor Kurs for at trække hver Dag fra Bakkehus til København, især da den rene Gevinst af „Dagen“ regnes for 6,000 Rd.

Den 13de April.

Min første Excursion i Dag var til Seidelin med Manuskriptet til min Sandfiger, og fik jeg da det i Gaar udkomne Nr. af Sandfigeren, der indeholder de hellige tre Konger, en Barnesang af Grundtvig, der er særdeles skøn, hjertelig og barnlig. I et forudstillet Brev til Sandfigeren fremstætter han sine Tanke om Savnet af historiske Psalmer i den næste Psalmebog og lover at ville udgive en Samling af deslige Psalmer. Jeg var siden hos Treschows.

Treschow og Sverdrup havde i Gaar spist hos C. Ankner

og vare blevne befæstede i deres vakkende Tro paa Oprättelsen af et norsk Universitet. Treschow er blevet valgt til Formand i det herværende Filial-Selskab for Norges Bel og Sverdrup til Secretair; saa er det og aftalt, at den af Committeeen i Norge forfattede Plan til Universitetet samme steds skal sendes til Treschows Bedømmelse.

C. Heger besøgte mig strax efter Maaltidet og forelæste mig foruden nogle comiske Bagateller af Dehleßchlæger, nemlig en Valsart af ham, Rahbeks og C. Heger til Præsten Mynster i Spjellerup og en Sanitale mellem bemeldte Heger og Borne man, hvori han parodierer Sidstneldtes Krigsange i Anledning af 2den April, tillige et tydss Digt til den for sit mimiske Talent berømte Madame Händel, samt der Wunderbaum, hvoraf han lovede mig en Afskrift. Til Gjengjeld forelæste jeg ham nogle Excerpter af Jeanpauliana.

Candidat Petersen (som i Bakkehuussproget hedder den bedre Græker, og som Fru Rahbek kalder min Kjæreste, fordi hun paastaaer, at han er noget forsliebt i mig eller min Musik) bragte mig i Gaar det Brev, han har faaet fra Koes i Athenen og som jeg — forsaavidt det maatte lykkes mig at dechiffrere hans Kragetær — her vil afskrive.

Athen den 16de Septbr. 1810.

Til Petersen.

„Kjære Ven! var Du her, hvor vilde Du nyde Minervas By med mig. Den herlige græsse Historie med alle dens Be drifter og Helte vilde grike Dig som aldrig før. Jeg har aldrig kunnit sympathisere med Romerne; blot deres Historie under Kongerne har ret interesseret mig. Siden har jeg kun seet i dem en evig Kjæmpen og Kjævlen mellem Patricier og Plebeier, som ender med Anarchi og Despoti. Men Grækerne! Det Skjønneste, Herligste, som nogensinde har eksisteret, udsprunget af egen Fordbund og fremvoxet til den høieste herligste Blomst. Hvis Inderste gribes ei derved? Og nu at være der, skue det uendelige Skjønne med alle de Mindesmærker, der vidne om den herligste Fortid. Jeg kan ei sige Dig, hvad jeg har følt

der ved. Vi have været i Delphi. Bilde Bjergklipper omgive den i Nuu funke Stad. De 2 Spidser af Parnasset, den klare fastalsse Kilde og en hellig Rødsel, der uimodstaaelig gribet Dig, vidne, at Du er i Delphi, ved Apollos helligste Drakel, hvis Udsagn bestemte Grækernes og altsaa den hele geistige Verdens Skjæbne. Vi have seet Corinth, skuet de ældste Mindesmærker af den doriske Verden og med Smerte følt, hvor uendelig dybt den prægtigste Stad i Grækenland er sunken. — Vi vandrede derpaa over Isthmen, indskibede os i *Keyxos* og seilede Salamis forbi til Piræus. Den 14de kom vi til *Athyras*, og hilste de herligste Templer, Alderdommen frembragte. Mæsten alle Ruinerne ere af pentelisk Marmor, og især grebes vi ved Synet af Theseus-Templet, Parthenon, Erechteum og Propylæerne. Jeg finder, at den doriske Orden forholder sig til de andre som i Musiken Kirkemusiken til de øvrige Arter. Den er stræng, alvorlig, men dybt gribende, som ingen anden, omend skjøndt den ei har den korinthiske Pragt eller den ioniske Grazie. Thi yndigere, mildere, graciøsere kan Du ei see noget end Forsiringerne paa de ioniske Kolonner i Erechtheustemplet. I Gaar vare vi i Theatret af Herodes Atticus. Det er fortræffelig conserveret, og jeg forestilte mig levende, at her spiltes Sophokles's, Eschylus's, Euripides's Tragedier, her saae man Oedips græsselfige Skjæbne etc."

Den 16de April.

Dersra gif jeg til Sverdrup, hvor jeg traf Treschow med Kone, Datter, lille Syvald og Tomfru Dewegge, Grundtvig, Sibbern — Candidat til et Professorat i Philosophien og maa-fkee bestemt til Treschows Eftermand —, Stenbloch og et Par unge Mennesker Steman og Hersleb. Her behøvedes ingen Spilleborde som Nødhavne. Mandfolkene samlede sig i en Krebs midt paa Gulvet og meddelte hverandre Anecdoter og lyftige Indsald af Holberg, Wessel, Søren Latiner*) og Thaa-

*) Professor Rector i Trondhjem Søren Monrad.

rup, hvorved Mellemgulvet blev dygtigt rystet. Selv Grundtvig tog virksom Andeel i denne Samtale og gav broderlig sin Skjærb dertil. Saaledes fortalte han om Holberg, hvor snildelig han havde fravendt sig selv og tilvendt Gram, hans Contrapart, et Liv fuldt Prægl, som nogle Borgermænd i en Biinkjælder havde tiltænkt den første, derved at han, da Gram kom ind, stod op og hilste ham: „God Aften, Prof. Holberg“ og derpaa gik sin Vej, overladende den forvirrede Gram til sin Skjæbne og som et Maal for Borgermændenes Brede. Om samme Holberg fortalte han, at den, som skulle gjøre Træsnittet til Abelatten i Niels Klim — Martinianeren med Partyk paa —, aldrig kunde gjøre ham Abelattens Physiognomi tilpas — indtil Holberg om-sider gav ham et Bink om, at han skulle besøge Thestrup's Collegium, hvor han da i Docentens Physiognomi fandt de rette Træk. Besagde Thestrup anordnede i sit Testamente, at de Studenter, som skulle bære ham til Graven, maatte have store Allongeparykker. Holberg sørgede for, at der blev valgt de yngste Studenter og at de fik de største Partykker og sagde da: „see nu har Niels Klins Abelat faaet Unger.“ — Treschow fortalte en Anecdote om Søren Latiner, som var Pendant til den førstimeldte om Holberg og Gram. Søren Mourad havde nemlig en Bøgwad ofte til Bedste paa et Caffehus. Denne besluttede derfor engang ved Hjælp af en Slagsbroder Rosendal at hævne de lidte Fornærmelser med en god Dragt Prægl. Monrad, uagtet han vidste hvad han var tiltænkt og just ei var nogen Helt, indfandt sig dog paa Caffehuset, og drillede paa sædvanlig Maade Bøgwad, som desuden søgte Klammeri. „Skal vi ikke have fat paa Offeret“ sagde Bøgwad for at give sin Adjutant Bink om at falde an. „Saa, sagde Monrad, det var en smuk Bidster til dem, Rosendal“. „Hvorledes det?“ „O, De veed jo nok at man bruger Fæ, Ører og Haar til Offer“ og paa denne Maade satte han Rosendal og Bøgwad sammen, saa at denne fik de Prægl, han havde betinget Monrad. — De Thaarupske Sarcasmer om Frugtbarheden paa Litteraturens Mark, frembragt ved de twende Læs Gjødsel, som Guldborg fjørte ud paa den, samt om Weinwicks Undest hos Dronningen fordi hans Tær

lugte af holstensk Øst, troer jeg nok før anmeldt. Med disse lustige Schwänke fordrev vi Aftenen til Spisetid. Ved Bordet, hvor vi nøde deilige norske Nyper med behørig Punsch til — den første jeg dennegang har smagt i København — blev der politiseret af Livs Kraft og disputeret om Napoleon, som Treschow, Sverdrup og tildels Stenbloch forsvarede og Grundtvig og jeg nedrev det bedste vi kunde. Sverdrup har i denne Henseende ganske foranbret sin politiske Tro, da han før har været Antibonapartianer, og med mig er det gaaet modsat. Imidlertid skal jeg aldrig nægte, at han er en af Verdens største, maa ske den allerstørste Mand i Henseende til Hoved og Kraft, men i mine Tanker mangler ham det Væsentligste — og derfor er han mig saameget frugtligere — dog i saa Fald finder vel Nemesis ham — og han er endnu ikke moden for Verdens Dom. At han, som Sverdrup paastod, just fordi han er et overordentligt Hoved og forfølger en stor Idee (ja vistnok stor), tillige maae ville det Gode, den Conseguents maa jeg tilstaae er mig for høi; thi det Store er dog vel ikke godt, allermindst naar det virker ved umoralske Midler. — Over al denne Politisering kom vi først hjem Kl. 12^{1/2}.

Den 20de April.

Efterat Justitsraad Dall var gaaet, besøgte jeg Sverdrup. Vi politiserede i een Time og suakkede i den anden om Nordlandene i Trondhjem, hvor Sverdrup er født og hvis romantiske Skjønheder han endnu med Henrykelse erindrer. Paa hans Faders Gaard stod deu Høi, hvori en Earl, som ei vilde hylde Harald Haarfager, indgrov sig med 11 Mænd, der efterat have forgjæves ventet paa Haralds Undergang, styrte sig i deres Sværd. Hans Fader udgrov Høien og fandt de 12 Skeletter med deres Sværde, samt endeele Røgeredskaber. Paa Høien stod den sværeste Bautasteen, han har seet og i Form af en Piil. Sagnet gaaer, at denne Piil er skudt af Jetten efter Lekkemøen, at den gif igjennem Troldhatten og falbt paa forommeldte Høi. NB. Jetten, Lekkemøen og Troldhatten ere virkelige Hjelde, og det sidste har en Uabning i Hatten. Lekkemøen, som, ifølge

Sagnet, af Satan blev forandret til Steen, skal i Afstand se livagtig ud som en Kjæmpe-Jomfru — ogsaa have Bjergene de 7 Søstre samme Form. Et af de deilige Syn skal være, naar Solen staer lige for Troldhattens Uabning, saa og naar dens halve Skive hele Natten blusser over det blanke Nordhav. Nordlyset fremtræller de helligste Phænomener. Sverdrup fortalte om et af disse, der havde viist sig for ham en Binternat. Det forestillede en Stol af colossal Størrelse, der luede over Nordhavet. Han ventede med barnlig Fromhed, at Jesus skulde sætte sig paa den for at dømme Levende og Døde — da Stolen pludselig splittedes ad i tusinde Straader der funklede over det mørke Hav. Overhovedet ere disse Egne rige paa Myther og Sagn, der omhyggelig burde samles og opbevares. Om Spareboerne fortalte han, at deres Physiognomi og Klædedragt udmerker sig fremfor alle andre Sognes og at Sagnet fortæller, at Aarsagen dertil er deres Oprindelse af en Fin, som gistede sig med en eneste tilbagebleven Pige efter den sorte Død.

Den 22de April.

Medens jeg studerede i Eftermiddag paa mit Italienske Kom C. Heger og fortalte mig, at hans Søster Fru Ohlenschläger i Gaar Morges Kl. 7 blev forløst med en Datter, som skal hedde Charlotte efter deres Patronesse Grevinde S., og at Ohlenschläger var ganske fornøjet med at have faaet en Pige først, fordi hun snarest blev udviklet, kunde gaae Mama tilhaande og gjøre Mar af samt pleie de smaa Hanser, som ventes at komme efter. Saaledes finder en Poet let den lyseste Side ved enhver Ting. Dronningen havde i Dag ladet spørge til Barselfonens Befindende. — Recensionen over Correggio i Journal der Luxus etc. havde Heger læst. Den var efter hans Forklaring hvad Tydsklen kalder absprechend, uden at støtte sin Dom paa Grunde, talte om de 3 første Acters Langweilighed, om Nedsettelsen af Michael Angelos Charakter, men er dog saa naadig at tilstaae, at der Dichter nicht ohne Genie ja sogar nicht ohne Talent ist. Denne Recension maae være kommet fra en dansk Haand, thi den tydiske Correggio er først nylig blevet af Ohlenschläger sendt

til Voß i Weimar, til hvem Ohlenschläger sender alle sine tydste Arbeider for at rettes førend de blive trykte. — Fremdeles fortalte Heger mig, at Petersen, den saakaldte bedre Græker, nylig har faaet igjen et Brev fra Roes i Athen, dateret 10de December f. U., paa 20 Sider, hvori han giver en omstændelig Beskrivelse over, hvad han har seet og fundet i Minervas By. Dette Brev tænker jeg da og at kunne fat paa og giver da maaskee et summarisk Udtog deraf her i Dagbogen. Roes og Brønsted ere senere gangne til Constantinopel.

Den 28de April.

Da jeg var kommet halvveis mellem Bester- og Nørre-Port traf jeg Fru Treshow og hendes Søster med lille Sigvald paa en Bæk og blev vi da enige om at gjøre en Visit hos Steffen Hegers eller rettere Madam Heger. Hun tog mod os med tre af hendes Børn og siden kom Manden til, med hvem jeg da kom i Conversation. Han beklagede sig over de mange flauke Stykker, som gives, og sagde, at det var en reen Bederqvægelse, naar de engang sik et Ohlenschlägerisk Stykke. Saa meget han end ophøiede dennes Digertalent, saa fandt han dog hans Overmod utaaleligt. Han fortalte ellers om Ohlenschläger, at han som Dreng paa 16 Aar havde i et Punschelag med andre Drengs, da der blev talt om, hvorledes Poesien i Danmark var sunket efter Evalds Død, taget sit Glas, hugget det i Bordet, saa Punschen sprudlede dem alle om Ansigtene og svaret: „Den skal hæve sig igen!“ Dengang ansaae man for en Drengestreg, hvad der var levende Anelse af hans høiere Digterkab.

Den 4de Mai.

Kl. 8³/₄ gik jeg med min Supplik i Lommen og i fulb Ornat til Majestæten i Haab om efter Parolen, som udgives Kl. 9, at faae Audients. Men forgjøves var jeg Forgemaklets Byrde og Hede i twende stive Klokketimer mellem al den brogede Brimmel af Uniformer med og uden Storkors, mindre og mindste Kors. Da Klokk'en slog 9, aabnedes Dørene til Kongesalen og ind traadte den hele brogede Brimmel med Prinds

Christian i Spidsen (thi som Regimentschef maa han, ffjøndt Prinds og Thronfølger, hver Dag være ved Parolen) i Taften af 21, 22 for at modtage det vigtige Ord med de syv Consonanter og to Vocaler: Feltsfrig. Inden et Dvarteer kom de efter ud. Men imidlertid varer Reventlow og Geheimeraad Knuth komme og senere kom Møsting og Hofsmarschal Hauch, saa Aspacterne for ringe Folk til at faae Audients stedse bleve mørkere, endffjøndt Major Oppen havde anbefalet mig hos den jourhavende Adjutant, Major Nømeling — en stem Dreng. Efterat forbemeldte Excellencer samt en Oberstlieutenant Tscherning, som nylig var kommet fra Norge, havde været temmelig længe inde hos Majestæten, slap Hjort, som skulde takke for sit Bispedom og anbefale Holm til sin Estermand, ind og sluttede Truppen, og jeg tilligemed et Par Civile sik den Besled af den gravitetiske Major, at Maadens Dør for i Dag var lukket. Saaledes var da twende Timer af min nu temmelig knappe Tid gammeligt spildte. — Noget formildedes dog Førgemaklets Dvide ved Opdagelsen af en meget gammel og twende senere Bekjendte. Den Første var en Major Glærsen ved Guide-Corpset, som jeg for omtrent 26 Aar siden i min grønneste Ungdom har kjendt i Debes's Huus og som siden den Tid ei har været i Norge. Ham interesserede det da meget at høre og mig at fortælle om gamle, nu for det næste hedenfarne Bekjendte. Af ham sik jeg ogsaa et Løste om et splinterhnt Skoleprogram af en Rector Stubbe i Kiel, som han troede formedelst sin Originalitet vilde interessere mig. Den anden Bekjendt var Grev Schulenborg, med hvem jeg i Aaret 1795 i nogle Dage var i Selskab paa Bærebry, da Enningdalens i seneste svenske Feide berømte Kirke blev indviet af min Fader. Den Tredie, som jeg havde meget lidt Bekjendtskab til, var Kaas's Stiffson, en Kammerjunker og Ritmester Elsen Kaas, som er hos Prinds Christian. Han lader til at være et ganske jævnt og reelt Menske. Uopfordret spurgte han mig, om jeg ikke vilde have Audient hos Prinds Christian og da jeg svarede: „Aa jo!“ gif han hen til bemeldte Prinds og meldte mig og sik jeg da den Besled, at jeg kunde komme, naar Audienzen hos Kongen var

til Ende. Den myndige Bislop Hjort indledt sig ogsaa i Samtal med mig og lod mig vide, at han vilde lægge alle Aarer ombord for Holm eg at Ingen kunde leve som Probst ved Holmen sem hans Eftermand uden samme Holm. Et „saa“ og et „Hillemen“ var alt, hvad jeg svarede paa hans Snak, og da han mærkede, at jeg ikke lod mig imponere af hans bispelige Gravitet, aflagde han sin Kalkunshed eller, som det i Bakkehuus-Sproget hedder, Mjøssifshed og blev saa fidel, at han fortalte mig, hvo der, foruden de tre Lyksaliggjorte, havde været med paa Bispe-Listen, nemlig: Pavels, Feltprobst Ollgaard, et ungt Menneske og maadelig Prædikant, men som forresten er meget i Binden, og Dr., Ridder Neuman. — Med en lang Næse gik jeg fra Kongens til Prindsens Palais og blev efter en kort Venten indladt. Jeg fandt i Prinsen en jævn, godmodig og tillige dannet Person, der talte ret godt for sig. Audientsen varede et godt Quarter og Talen var mest om et norsk Universitet og om Norge, som han meget interesserer sig for og beklagede, at der stedse var kommet Hindringer i Beien for hans Ønske og Bestemmelse at gjøre en Reise død. Han vidste, at jeg var kjendt med Heger og havde siden — som denne fortalte mig — talt med ham om mig, saa det lod til, at jeg havde fundet Maade for hans Øine. Man formoder, at han bliver Patron for Universitetet.

Med det samme besøgte jeg Heger og gjorde Aftale med ham om, at vi skulde vandre sammen i Aften til Bakkehus. Denne Tour gik ogsaa for sig kl. 6 $\frac{1}{2}$ efterat jeg havde experteret et Brev til Hiffum. En tæt Negn forfulgte os hele Beien, men Lusten var dog foraarstmild, Marken beklædt med frist Grønt og Træerne deels i Knop, deels udsprungne. Vi traf Fru Nahbek ene hjemme, da Egernet var inde for at see „Octavia“, som i Aften gives til Bedstie for Saabys Søn og hvortil Nahbek har gjort en Epilog. Med Prat, Musik og tilbørlig Mad og Drikke samt en Tallerken Gotter for min Person gik Tiden ret godt til kl. var over 11. — Til et Beviis paa, at foromneldte Major Rømeling fortjener Prædicat af slem Dreng tjener, hvad Fru Nahbek fortalte om ham, at han

nemlig skal have sagt Amtsprovst Hammond, der spurgte, om Audienten hos Kongen bestemtes efter Rangen: „Den Dør“, pegende paa Kongens, „er lukket, men der staar en aaben, hvor De skal blive ført ud af, dersom De ei forføier Dem strax“. Jeg vilde ønsket, at Hammond havde bragt den impertinente Lømmel til at gjøre dette Experiment. Kl. 12 kom jeg hjem uden Væde. — At en Lieutenant Lund har inden de svenske Skær skudt i Søen en engelsk Rutter, som skal have ranet Adskilligt baade af Korn og Munderingsfager fra os, hører til Dagens, sjøndt ikke til den Rahbekiske Dags, Nyheder.

Den 5te Mai.

Hos Gold fandt jeg en uventet hjertelig og venskabelig Modtagelse, da det var første Gang jeg besøgte ham. Vi talte en god Stund sammen om adskillige Ting uden Forbeholdenhed og hans særdeles godmodige, jevne, studentiske Væsen i For- ening med hans sunde Dømmeraft og gode Kundsfabrer gjorde, at jeg ganske glemte at det var en Conferentsraad og formaendende Cancelli-Herre jeg talte med. Han vilde, jeg skulde prædike endnu engang førend jeg reiste, men det turde jeg ikke lave, da min forestaaende Reise ikke levner mig den fornødne Tid og Rolighed. Min „Sandfiger“ havde han nylig læst og var tilfreds med den. Da jeg forlod ham, lovede han saagar at ville besøge mig. Paa min videre Vandring kom jeg til Justitsraad Lassen, som bestyrer de geistlige Affairer i Cancelliet og har meget at sige. Da jeg havde leveret ham mit skriftlige Instru- ment og i Korthed sagt ham mit Anliggende, fortalte han mig, at Gutfeldt, Domprovst Herz i Roeskilde, Holm og Clausen vilde blive stærkere Beilere til de ledigværende Kald, at man maatte beslitte sig paa at faae Talere til Kjøbenhavn og at Gutfeldt var den første Taler, om ikke i Verden, saa dog i de danske Stater. Da jeg svarede dertil, at jeg aldrig har hørt ham, men blot veed af Andre, at han skal have gode udvortes Gaver, men at hans Foredrag er for blomstrende og tildeels bombastisk, lod han mig med en noget fornem Mine vide, at der var Forskjel paa Bombast og rhetoriske Skønheder, hvormod

jeg lod ham vide, at jeg indbildte mig at kjende denne Forfælje saa godt som han. Ogsaa vare vi, da Talen kom paa Præsternes Indkomster og Vonningsmaader, af stridige Meninger, saa jeg neppe gjør min Lykke hos dette Factotum, ffjøndt han lovede, at mig skulde skee Ret — og mere hverken ønsker eller begjærer jeg.

Den 6te Mai.

For første Gang i rum Tid besøgte jeg nu Øhenschlæger og fandt hans Kone paa Sophæn noget mat og bleg og den lille Prinsesse i Buggen. Hos Øhenschlæger traf jeg Adler og blev der da handlet om Holberg, om Homer, som Øhenschlæger kun kjender af Boss's Oversættelse, om Selskabet for Kunstsvid, om norsk Universitet, om Major, Conditor og Ridder Aagaard etc. Øhenschlæger viste os en yderst nitid skrevens med enkelte af ham selv tegnede Bignetter forsynet Samling af thyske Digte under Titel af „Wanderungen eines jungen Ritters“, som han fra Paris sendte sin Kjæreste til Erstatning for, at hun i lang Tid ei havde saaet Brev fra ham. Bindet var ogsaa høist elegant i Safian med Guldsnit. Af Indholdet saae vi kun Slutnings-Epilogens, der indeholdt en naiv Commentar over hans Vaaben, tegnet i himmelblaat Felt. Vi saae ogsaa kun hans paa Thysk første Dagbog fra Genf til Nem, hvilken Reise han fuldstændigst har beskrevet og hvoraf der skal findes noget i „Morgenblatt“. Kongen og Caroline gif der forbi trods den kolde Storm fra Østen, som i Dag har raset. Jeg forlod ham med en Indbydelse til Onsdag Aften, men glemte min Frakke igjen, hvilket Stormen snart bragte mig i Grindring; men da det var over min sædvanlige Spisetid vilde jeg ei gaae tilbage for at hente den.

Den 7de Mai.

Atter i Dag forsøgte jeg min Lykke i Majestætens Forgemak, men med lige saa slet Held som i Løverdags. En Major Lützen, et Amphibium, som har været Sø- og siden er blevet Land-Officer, havde jour, men ffjøndt jeg bukkede mig for ham

og anbefalede mit Tarv, maatte jeg dog see paa, at Holm, formodentligt formedelst gammelt Bekjendtskab fra Holmen, slap ind en halv Time førend Touren kom til mig og at Feltprovst Ollegaard, som kom ved Slutningen af Audientsen, sik Foretrædet for mig, som havde holdt ud i to Timer, og da jeg endelig sik det naadige Vink om, at jeg nu kunde gaae ind, behagede Hans Majestæt at slutte Audientsen 10 Minutter før sædvanlig Tid og jeg maatte altsaa gaae med en lang Næse. Præsten Holm var den eneste, som, efterat have betænkt sig nogen Tid, converserede med mig og det i al Benskabelighed, endskjøndt han nok formodede, at jeg var hans Nival. Jeg forfristede ham eg med et Par Priser Tobak, da han var paa Veie til at faae ondt af Forgemarkets Ovalme.

Den 8de Mai.

Al. $7\frac{1}{2}$ gif jeg til Ohlenschläger. Fruen lod sig ikke see, da hun befandt sig lidt mat og var gaaet til Hvile. Professor Ørsted, Student Adler og en Reinhardt, som er hos Conferentsraad Brun, vare der, dog gif den sidste før vi spiste. Efter en Times Passiar tog Ohlenschläger frem sin „Stærkodder“, hvorfaf han har faaet første Act færdig og forelæste samme. Dens Indhold er, hvad Fabelen i Stykket angaaer, saavidt jeg mindes følgende: Eigild, en norsk Konge, som opholder sig paa Leire ved Ingess Hof, fordi hans Skib om Vinteren var blevet indefrosset og Helga, Ingis Søster, som han er forelsket i og som forlænger hans Ophold hos Inge,aabne første Act. Helga, som elsker Eigild, men som af sin Broder i sin tidlige Ungdom er blevet overtalt til at give Fenn, en Kunstuer ved Ingess vellystige Hof og hans høire Haand (den samme, der i Historien, saavel som i Prams Digt er bekjendt under Navn af Uller og hvem Stærkodder — reverenter talt — hug Kumpen af) sit Ja, opfordrer Eigild til at skaane Fenn, hvem hun vil holde sit engang givne Ord, skjøndt hun hader og affører ham. I næste Scene kommer Stærkodder, efter 30 Aars Fraværelse, tilbage til Leire og har med sig en 13 Aar gammel Dreng ved Navn (troer jeg) Hasting, som han i et Slag i Pannonien har fundet

paa Baspladsen ved Siden af sin dræbte Fader. I Samtalen mellem dem lærer man at kjende Marsagen til Stærkodders saa lange Landfylgtighed, nemlig at han har dræbt Olaf paa Nid-dingsviis. Udmattet af Reisen lægger Stærkodder sig til at sove i Skoven, medens Hasting slører sig en Piil. Thors Præst Gudlaug konimer nu til og spørger, hvem den sovende gamle Mand er og da Hasting nævner ham, forbander Præsten hans Ubaad og opkommer derved en Strid mellem Hasting og Præsten, hvorved Stærkodder, der ogsaa i Sovne forfølges af Olafs blodige Skygge, vaagner og stiller de Stridende tilrette. Præsten vedbliver at forholde ham hans Brøde og at Danmarks For-dærvelse under Ingess svage og velystige Regjering er en Følge af og en Straf for hiin blodige, uhævnede Daad. Siden, for-modentlig ved Forandring af Scenen, kommer Fennio med sit Følge, der er belæsset med Guldsmykker og Ædelstene, hvormed de behænge Grenene og bedække Græsset for at overraske den ventede Helga, og i denne Scene, ved Anordningen af Smykkerne, forekomme nogle meget delige Steder. Helga, som kommer til, røres kun lidt af denne forhadte Pragt og gjør et frugtesløst Forsøg paa at overtale Fennio til at give hende hendes Jaord tilbage. Da hun er gaaet, konimer Stærkodder paa Scenen og da han i Samtalen med Fennio opdager, hvad Rolle han spiller ved Ingis Hof, øffer han ham til Tvekamp, falder ham, da han vægrer sig for at lyde Udfordringen, en Nidding og da han ikke vil besmitte sit Sværd, der er rustet af Kjæmpeblod, med at straffe en saadan Usling, lader han ham binde med sine egne Guldkjæder og føre fangen til sine Skibe. — Nu kommer (hvis jeg mindes ret) en Scene, der forestiller Gigild siddende i Herse-qvinden Svanhvides (eller Svanhildes) Stue, tilslørrende en Piil og fortællende, hvorledes Alt fra hans tidlige Ungdom har slasket sig for ham og her syntes jeg at gjenkjende nogle Træk af „Aladdin“. Svanhilde beklager derimod sin Skjæbne, at ei alene hendes Mand for flere Aar siden er gaaet fra hende i Krigen, men og taget hendes eneste Barn, da 6 Aar gammel, med sig og at de sandsynligviis begge ere onkommen. Gigild trøster hende ned, at maaskee idetmindste een af dem er nærmere

end hun troer, og i samme Dieblif kommer Hastings, den begravede Søn, stikkende Hovedet ind af Døren og den henrykte Moder gjenkjender ham snart. Hastings Wrinde er at melde Eigild Stærkodders Ankomst og at kalde ham til denne. Dette Møde udgør Indholdet af første Acts sidste Scene, hvor Stærkodder ved Shynet af Eigild bliver forbauset og rørt, saa at han ikke taler at see ham, men beder ham gaae bort til han faaer fættet sig. Aarsagen hertil vil siven blive oplyst og er, at Stærkodder gjenkjender den myrdebe Olafs Træk hos Sønnen Eigild. Paa mit Spørgsmaal til Ohlenschlaeger, hvorledes han vilde ende Catastrophen med Styklets Helt, svarede han: „Jeg lader Stærkodder seire over Eigild i en Tvekamp og sjænke denne Livet, hvorved hans Faders Skygge vorder forsonet, og derpaa skyter Stærkodder sig i sit eget Sværd“. Saaledes har jeg, saa godt som min Hukommelse vilde staae mig bi, meddeelt Skelettet af den paabegyndte Stærkodder, men Rød, Huld og Colorit mangler der desværre, og dem faaer De først fra Digiterns Haand.

Den 10de Mai.

Endelig gif jeg for at bøde paa min hidtil ubviste Efterladenhed i at besøge Kirken og for engang at høre Balle med hans nye Liturgi, i Bartous Kirke, hvor jeg maatte poenitere i to stive Timer, da jeg var arresteret i en tillukket Stol. Jeg kom under Höimesse-Psalmen og fandt Balle siddende paa en Stol bag Alteret med Ansigtet mod Menigheden, ligesom i Bakke Kirke. Efter Psalmen blev messet Dagens Collect med nogen Forandrige og af Klokkeren svaret: „Gud være lovet for sit Ord“, istedetfor det sædvanlige: „Og med Din Land“. Sac blev der sunget et Par Vers i Prædikestolen. Derpaa oplæste Balle en lang Bøn og lod efter den synde en Psalm, medens Tavlerne bleve ombarne, men som langt fra forslag til at udfylde den Tid, som det medtog. Ogsaa synes denne Indretning at forudsætte, at der behøves mindre Andagt til at synde Psalmer end til at høre Prædiken. Parablen om den forlorne Søn blev derpaa forklaret i en vidløftig og ganske god populair Homili

og deraf udbraget trenende Hovedsætninger, der blev fremsatte og udviklede ganske i den gamle dogmatiske Form, nemlig: 1) at vi selv ere Skyld i vor Ulykke, 2) at vi dog ei maa forsage, men omvende os, og at vi da 3) i Kraft af Forsoningen kunne vente Tilgivelse hos Faderen. Den sidste Deel var især temmelig antropomorphistisk. Grundtvig kom midt under Prædikenen og var en meget andægtig Tilhører. Ved Slutningen af Prædikenen sif vi den gamle Bøn (thi at det var den gjenkjendte jeg paa flere Steder, iblandt andet hvor der handles om Bjæring og Næring) med nogle Tilsætninger, som varede et stift Dvarteer. Efter Prædiken en Psalme og saa Litaniet, som Balle siddende bag Alteret og Klokkeren paa Kne ved Alterfoden sang, den første just ikke alt for musikalsk, formodentlig efter en af Balle forfattet og efter det gamle Litani lempet Formular, saa nok en Psalme og derpaa en Collect og saa Beslutnings-Psalmen. I Chordøren blev læst den gamle med nogle Tilsætninger forøgede Bøn. Forkortet er altsaa ikke Gudstjenesten ved denne Liturgi og Flirkørf er det. Imidlertid mener den Gamle det vist vel og har en vis Hjertelighed og Grørværdighed, som indtager for ham. Andægtige Gebærder og hedsændige Suk mangede der ei i denne Forsamling og man fristedes ofte til at troe sig hensat i en hærhutisk Menighed.

Den 11te Mai.

I Eftermiddags gik jeg til Bakkehuset, hvorhen jeg for et Par Dage siden blev inviteret af Fru Rahbek med et halvt Løfte om, at der skulle spilles en lille Comedie. Jeg gik under en mild Foraars-Regn og Lysets syvlovbede Krands, i Prosa Regnbuen, mellem lysgrønne frødige Marker. Da jeg stak Hovedet ind af Bakkehuus-Døren fandt jeg Ingen uden Egernet og hans Gemal ved Theebordet og af dette Personale var der da ingen Comedie at vente. Tingen var gaaet overstyr, fordi Madam Pihl var blevet syg ved sidste Forestilling, som hun og hendes Mand gave paa Høsttheatret i Tirsdags og som, trods Pihs og hans Madammes Anstrengelser, skal være løbet maadelig af formedelst Maskinmesterens og de øvrige Hjælperes Klodsevorenhed

og Fultskab. — Om Øhlenschlæger fortalte Fru Nahbel, at da hun gjorde Barsel-Visit der, havde han sagt til sin Hund: „Nu skal Du gjøre mimische Darstellungen“, hvilket hun ansaae for en Finte til sig og Nahbel, fordi de gjøre af Pihl, og som hun var stærkt fristet til at besvare med at opfordre Hunden til at darstelle Digterstolthed, men trang sin onde Natur. — Nahbel gif, da han havde drukket Thee, i sit Værelse og kom ei igjen førend ved Spisetid. Efter Maaltidet læste han for mig et Digt af Grundtvig, kaldet „Anholtstoget“, hvori der hersker temmelig megen hysk Norden, en beshynderlig Blanding af nordisk Mythologi og Christendom, men som dog har adskillige skjonne Steder. Da det først om et Par Uller bliver trykt i „Sandfigeren“, tog jeg det forlods. En tydsk Sang af Werner, kaldet „Fremdslings Abendlied“, affkrev Fru Nahbel til mig og den skal tilligemed et Par utrykte Smaastykke af Øhlenschlæger blive meddelede Dagbogens Læsere, naar jeg kommer hjem. Kl. 11 gif jeg hjem og havde lidt Lys af den aflagende og nylig opstandne Maane.*)

Eger den 29de Mai.

Kl. 7 tog jeg fra Skrannæs og blev ikke lidet glad, da Hesten satte Hoden paa Præstegaardens Territorium og da jeg saae mine Agre vel tilgjorte og Sæden paa de fleste af dem opkommet; endnu glabere, da jeg traadte ind i mit længe savnede Hjem og blev modtaget med Glæde, fandt Huset feiet og prydet, Haven i fuld Blomstren og min Kones Undlinger, hendes Blomster, nok saa friske og frødige i deres Urtepottes, et Syn, som jeg saa gjerne havde undt hende at dele med mig. Men det er ogsaa godt at have noget tilgode. Og saa kom Velkomsten og Hilsenerne og Efterretningen om, at Alt var vel inden og uden Huset. I Sandhed, man sjønner ikke ret paa, hvor godt Hjemmet er førend man ret længe har været fra det. Justits-

---

*) Den 18de Maj reiste Schmidt fra Kjøbenhavn, hvor hans Kone endnu blev i nogen Tid, og kom ad den sædvanslige Postroute gjennem Sverig til Christiania den 26de Maj.
Udg.

raad Collett var taget til Præstegaarden for at høde mig velkommen hjem og med ham maatte jeg prate til Kl. 10^{1/2}, ffjøndt jeg hellere havde været ene og i Stilhed glædet mig ved og takket Gud for min lykkelige Hjemkomst. Da jeg traadte ind paa mit Bærelse, sandt jeg en Geburtsdags-Gave fra den samme vennehulde Haand, af hvem jeg allerede har saa mange kjære Minder. Sex Pund Røgtobak og en Sølv-Globus, i hvis Indvolde laae en Bogstabel og paa hvis Fod den 27de Mai 1811 stod udgravet, lode mig snart gjætte, hvo der havde sørget for at skaffe mig min Pipe tændt og jeg indviede den strax med at tænde min Aften-Pipe ved den.

Dg her ender min Dagbog, eller rettere Materialier til en Dagbog, som den gode Moer Køren, hvis twende sidste fra Stromsø medbragte Dagbog-Hester jeg i Dag med megen Interesse læste til min Morgen-Pipe, beviser alt for megen Ere og behandler (som Præsidenten kalder det) alt for luxurieust, naar hun roser den paa sin egens Bekostning. Om hin er rigere paa Stof, da kan Forfatteren lidet rose sig deraf, fordi han Lidet eller Intet har, som han jo har annammet, naar derimod Moer Køren øser og meddeler af sit eget gode Hjertes Fylde, hvad der stedse beholder Interesse for Hjertet. Imidlertid skal Hundten ikke blive overmodig (hvad Fru Rahbek saa ugrundet frugtede) fordi man tænder Lys for ham. (Hun og Øhlenschlæger illuminerede nemlig engang for den virkelige Hund paa Bakkehuus, men mærkede snart, at den begyndte at kroe sig og vispe med Halen, hvorfor Lysene strax blev slukkede.) Thi han seer kun ved disse Lys saa meget klarere, at han ingen Illumination fortjener og at det er sand Luxus. Har imidlertid denne Dagbog, trods dens ffjødesløse Dragt, ffjænket dens Læsere og Læserinder nogen Underholdning, saa har den opfyldt sin Hensigt og dens Forfatter vil føle sig nockom belønnet derved og ved i Fremtiden at kunne gjenkalde i sin Erindring en i saa mange Henseender interessant Periode af hans Liv.

III.

Dagbog fra Rigsforsamlingen paa
Eidsvold

fra 7de April til 24de Mai 1814.

Eidsvollsbaugen den 11te April 1814.

Da jeg har foresat mig at holde en Dagbog over den ligesaa uventede som mærkværdige og for Norges Fremtid saa vigtige Rigsforsamling samt mine egne, vist ikke Jean Paulske „Fata und Werke“ ved denne Anledning, saa vil jeg begynde med min Reise til Eidsvold. Denne Begyndelse var juist ikke brillant. Efter megen Judicering over, paa hvad Maade man bedst kunde slaae sig igjennem det bestialiske Føre, besluttede jeg at age i Kjørre og lade Tøiet gaae med Slæde. Her mødte nu en Omstændighed, som var af en slet Forbrydning. Min Kuffert blev af den ubehændige Skydskarl kastet ned i et Vandpusse og Tøiet derved saaledes tiltrækket, at jeg blev forsinkel en Times Tid førend det blev bragt i Orden. Jeg tiltraadte derpaa Reisen og trøstede mig ved, at fordi min Kuffert faldt i Snarset, er det ikke sagt, at Constitutionen skal have samme Skjæbne, især da Kufferten ingen Constitution i. e. Contusion fik. Føret var bedre end jeg havde ventet, da Veien var fast i Bunden. Kun et Par Steder maatte jeg tage Venene fat. Steenstrup indhentede mig ved Lillestenset og der toge vi begge Vissed med en Valg-Prætendent og Liebhaber, som saae høs ud. Jeg reiste Kl. 5 den 7de April og kom Kl. 8 til Curstad, traf der en Major Grønvold og Michael Cappelen, med hvem jeg som Ottesens Commisjonair spillede et Par Timer Boston. Steenstrup kom siden til Selskabet og vi politiserede til Midnat. Hestene vare bestilte til næste Morgen den 8de April Kl. 6,

men kom først Kl. mellem 8 og 9. Jeg satte mig i Bognen hos Steenstrup og fandt Føret taaleligt paa et Par Steder nær over Afferkoven. Kl. 5 naaede vi Aggershuus Fæstning og traf der Provst Hount som Meddeputeret for Smaalehueues Amt. Efter en kort Excursion hos Otto Collett, hvor man fortalte den glædelige Esterretning om Korntilsførsel med vore under Embargo lagte Skibe fra England til Bergen samt om Ahrenfeldts Sending for at forhindre de sejklare Briggers Undrønning, gik jeg til Kaaalunds og traf dem i Selskab hos Bjergaards. Prof. Røsted, som ogsaa var der, fortalte, at han havde haft sex Constitutioner til Gjennemlæsning, som var Skrab. I en af disse var gjort den Betingelse, at den norske Konge skulde øgte en ubetygtet Pige samt om Oprettelser af en Hestehjørn og Klippe Orden.

Den 9de April fortsatte jeg Reisen Kl. $7\frac{1}{2}$ Morgen i min Kjærre og holdt hele Veien Følge med Regjeringsraad Collett og Steenstrup. At Føret var taaleligt kan sluttet deraf, at jeg naaede Eidsvold Kl. 5 om Eftermiddagen. Men her, hvor vi troede at have overstaaet Reisens største Gjenvordigheder, toge disse først deres Begyndelse. Efterat have opholdt os, Steenstrup og jeg, en halv Times Tid paa Værket uden at faae Baadt eller Tørt, sik vi vor Kvarteer-Seddel, der henviste os til en Gaard, Grue kaldet, $\frac{3}{4}$ Mil fra Værket. Idet vi toge derfra mødte vi en Lieutenant Piro, som vederqvægede os med en Dram og Pandekage. Vi naaede først vort Logis, som laae paa den anden Side Elven, Kl. $8\frac{1}{2}$ om Aftenen og lærtederaf, at der, især naar Føret blev værre, vilde medgaae idetmindste sex Timer daglig til vor Frem- og Tilbagereise. Veien var yderst slet og paa visse Steder halsbrækende, ja man forsikrede, at naar Elven voxede vilde den blive aldeles uforekommelig. Dertil kom, at Logiets Beværtning og Senge vare heel maadelige. Andre Deputerede, som man før vor Ankomst havde viist derhen, havde strax flyttet og erklaaret, at de ei kunde udholde det der, og endda havde man den Uforståmethed at skille os ud. Jeg forfattede strax en alvorlig Remonstration mod en slig Behandling, men besluttede dog at oppebie Foged Colletts An-

komst. Han indtraf først Kl. 10 om Aftenen og fandt sig ligesaa misnøjet som vi med dette Arrangement. Vi besluttede derfor, før ei at gjøre videre Ophævelser, at see os om bedre Leilighed, som vi troede at finde paa Eidsvoldbalken, $\frac{1}{4}$ Miils Bei nærmere Børket. Efterat vi havde, styrket os paa god Madeira, som Collet bragte med fra Christiania og holdt os lystige, gik vi til Sengs i tre opstillede Senge med fugtige Lægener. Collett og jeg blev Antipoder og da vores Senge neppe vare to Alen lange, maatte vi gjøre en Constitution om vor Sengeforsfatning, hvori blev vedtaget og gjort til Lov, at enhver Parts eiente twende Been skulle følge de gjensidige Diagonaler, dog med Forbeholdenhed ikke at spænde paa de reciproque Næser, sem stode i en ubetydelig Afstand fra den store Taaes Spidse.

Tidlig næste Morgen, den store 10de April, styrkede vi os med at komme fra vort usle Quartier og begav os til Eidsvoldbalken. Der traf vi Sverdrup og Falsen, som strax gjorde Udvei til at skaffe os et ret vakkert Bærelse ligeoversor deres. Da det lakkede ad Kirketid og hele Rigsforsamlingens Personale skulle møde der, ilede vi at gjøre vort Toilette istand og begav os Kl. 10 til den i Nørheden liggende Eidsvold Kirke, paa hvis Kirkegaard vi fandt Rigsraadet og Bisperne Bech og Bugge i fuld Puds for at modtage Prindsen. Da han var kommet og havde inddadt Forsamlingen til at følge sig i Templet for at nedbede Himlens Belsignelse, begyndte Toget i fuld Proces-sion. Efterat et Par Psalmer vare sungne besteg Leganger Præ-dikestolen. Efter en kort Indledning afhandlede han det Thema: Hvorledes vi ved at efterligne Ferløseren i gavnlig Virksomhed skulle vinde Udsædighed. Apostropherne til Prindsen og Rigsforsamlingen vare, den første vel meget slubet med Virak og den sidste med upassende Lectioner. Efter Prædikenen offrede den hele Rigsforsamling, hvorover Prædikanten neppe i Hjertet var saa missfornøjet, som han siden paa Børket vilde indbilde os. Gudstjenesten endtes med „O store Gud vi love dig“ — nei, om Forladelse, denne Psalm blev sunget strax efter Prædikenen. Aldrig har Norge haft en høitideligere Dag, og sjøn var denne Paasfemorgen. Solen skinnede klart og blidt fra den skyfrie

Himmel og Himmel smilte til det store Værk, hvortil den give Held og Belsignelse, at Stenen maa bortvæltes og Norge opstaae forklaret af den Grav, hvori Dumhed, Lust og Bold søger at nedstryre det.

De Deputerede mødte paa Eidsvold og afleverede deres Adresser, som blev modtagne af Regenten og esterset af Somerhjelm og Visperne Bech og Bugge. Siden blev der spiist og drukket og passiarret. Kl. 7 toge vi hjem, røgte vor Pipe til en Kop Thee og da Falsen kom efter kom, blev endel af hans Constitution gjennemgaaet og discuteret. Indledningen er vel frevet og det bedste af den franske Constitution fra 91 samt af den nordamerikanske og engelske Constitution benyttet.

Den 11te April var bestenit til Rigsforsamlingens Møde for af Regenten at constitueres. Dette flete paa den store Forsamlings-Sal. Alle Repræsentanterne ordnedes efter en over dem forfattet alphabetisk Liste, hvorved Busseruds Amts Deputerede kom øverst paa høire og Christianias Deputerede paa venstre Side af Regenten, hvis forhylde Stol stod paa en tre Trapper opløftet Forhøining, paa hvilken stode Rigsaadet, Visperne, den constituerede Stiftamtmand, Wibe og Adjutanterne. Det var et stolt Syn at se hen over denne blandede Skare af Norges Mænd (113 i Tallet) og at see Bonden ved Siden af, stundom over Greven og Kammerherren. Saaledes stod Christoffer Hoen over Kammerherre Løvenskjold. Regenten aabnede Forsamlingen med en Tale, som snart vil blive trykt i Rigsforsamlingens Tidende og som blev vel udført under en høitidelig Stilhed. I Førstninguen var han noget frugtsem, men det skadde ikke, da det vidnede om, at han følte Dieblifikets og Sagens Vigtsighed og havde Agtelse for den Forsamling, han talte til. Ejter Talen blev oplæst først paa Frank og siden paa Dansk hans velfrevne Brev til Sverrigs Konge, som denne har havt den Uforkammethed at sende uaabnet tilbage. Med den franske Ræsning, som besørgedes af Holten, gik det maadeligt og Prindsen maatte afskillige Gange rette ham. Efterat Prindsen havde opfordret Forsamlingen til at organisere sig ved Valg af Præsident, Vicepræsident og Secretair, forlod han Salen, som

paa hans Opfordring gjenlød af et tre Gange gjentaget „Held Norge!“. Derefter foretoges ommeldte Valg og blev da P. Anker udkaaret til Præsident, Etatsraad Roggert til Vicepræsident og Christie til Secretair. Præsidenten foreslog en Committee af sex Medlemmer til at udarbeide et Reglement for Ordenen i Rigsforsamlingens Forhandlinger samt en Tak-Adresse til Regenteren for hans Bestræbelser og Døpssrelser for Norges Bel, hvortil valgtes Anker, Hegerman, Roggert, Sverdrup, Falset og Wergeland. Alle Stiftstældernes Deputerede spiste den Dag ved Prindsens Taffel og de øvrige Deputerede i tvende store Bærelser. — I Lyse vendte vi tilbage til vort Logis og efter Sverdrups Annodning gjorde jeg et Udkast til den bestemte Tak-Adresse, som med saa Forandringer eller Tillæg af Sverdrup blev næste Dag antaget af Committeeen. — Blandt Dagens Rheder er forglemt at ansøre, at der den 9de April indfandt sig i Christiania en Gesandt fra Sværtig, en Lagmand, hvis Grinde siges at have været at undskynde hos Prindsen de mod ham udviste Grovheder, der havde deres Grund i, at man troede, han havde handlet egenraadig uden Folkets Samtykke. — Om Forsamlingens Sal vil jeg endnu anmærke, at den gaaer gennem hele Bygningen, faaer sin Belysning fra meget store Glasdøre i den ene Ende af Salen, er tapetseret med Grantræer, som dog give en ubehagelig Uddunstning, har tre Rader med rødt Klæde betrukte Bænke og at der paa Bæggene hænge adskillige gode Malerier, blandt hvilke Christian den Fjerdes Portrait, en Copi af det Manderfeldtske paa Kunstkammeret.

Den 12de April.

Idag sammentraadte Rigsdagen kl. 10 Formiddag. Først blev op læst og voteret paa det forenmeldte Reglement, der indeholdt, troer jeg, 17 Poster, af hvilke kun den ene, som bemynligede Præsidenten Ret til at udelukke det Medlem, der efter tvende gjentagne Advarsler ikke iagt tog Taushed og Orden, af Selvfabet, mødte almindelig Modstand og det blev vedtaget, at intet Medlem kan udelukkes uden efter Votering. Præsidenten faaer sig en Klokke, hvormed han ringer til Orden. Derpaa

blev Tak-Adresseen oplæst og ved Votering med oprakte Arme antaget. Men nu fremstod Wergeland, som i alle de foregaaende Dage havde gjort lærde Miner og ikke værdiget Nogen uden enkelte Kanuter af sit eller Wedels Parti at tale med dem, og holdt en lang studeret Tale, der fornemmelig gik ud paa at taxere Prindsen som Usurpateur og dadle de Mænd, som i Maadet paa Eidsvold i Februar havde samtykket i at overdrage ham Regjeringen, der kun ved en Folkerepræsentation kunde tilstaaes og foreslog, at Rigsforsamlingen nu skulde bemyndige ham til at føre Regjeringen samit at man tillige skulde udstede en Tak-Adresse til dem, der paa Eidsvold havde paatalt Folkeets Rettigheder i Henseende til Regjeringsformens Bestemmelser. P. Unker besvarede denne Insult ganske passende og med Sindighed og Sverdrup tog Ordet efter ham for at gjøre opmærksom paa, at Wergeland debiterede Ting, som han ikke kunde vide og som var falske, da Samlingen paa Eidsvold ikke var nogen offentlig Act eller stod i nogen Forbindelse med Regentens senere Bestemmelser. Kammerherre Løvenskjold, som først den 10de April skal have aflagt den beslæde Ed for Regenten med samme Forbehold som Wedel, at han nærmere vil ansee Constitutionen, foreslog, at den lovgivende Magt maatte fra nu af være i Rigsforsamlingens Hænder, hvilket ogsaa faldt igjennem. Den langagtige Blom (Sørenskriver og Wedels Skjolddrager) foreslog blandt andet, at enhver Deputeret maatte have Ret til at forbre bekræftet Udkrift af Forsamlingens Protocol af de Motioner, han maatte have gjort ved Forhandlingerne for at kunne legitimere sig for sine Mandatarier, hvorpaa blev resoveret, at Enhver kunde faae sit eget skriftlige Votum, som han havde indleveret til Protocollen, vidimeret tilbage. Til Redacteurer af den udgivende Rigsforsamlings-Tidende blev efter Præsidentens Forslag antagne Sverdrup, J. Aall og Præsten Grøgaard. — Til Slutning blev af Præsidenten foreslaaet at vælge en Committee bestaaende af 15 Medlemmer til at gjøre et Udkast til Constitutionen, og dermed endte denne Dags Forhandlinger. Efterat have spist og drukket Caffe toge Collett, Steenstrup og jeg til det os anviste nye Logis paa Gaarden Lysager, $\frac{1}{4}$ Mil fra

Børket, hvortil der er en taalelig god Bei og hvor vi befunde os ganske vel. Vi have rigtignok alle eet et Børrelse, men det er stikkeltig rummeligt.

Den 13de April.

Ål. 9 toge vi til Forsamlingen, hvis Forhandlinger begyndte med Votering paa de 15 Lemmer af Constitutions-Committeen. Partierne eller rettere Partiet begyndte nu alt at røre sig og skal Aftenen forud have udført skriftlige Sedler for at hverve Stemmer. Desvagter blev der dog en stor Minoritet af dem antaget. Valgte blev Falsen, Sverdrup, Diriks, Nogert, Rein, Hegerman, Stabell, Metzfeldt, Omisen, Wedel, Wergerland, Nall (?) (Minoriteten af Partiet), Ego, Kammerherre Petersen og Provst Middelfart. De tweude sidste blevne valgte ved Lodkastning med Christie, da de alle tre havde lige Stemmer. — Efterat Forsamlingen var hævet, begyndte Committeeen sine Functioner med at fastsætte de almindelige Grundsætninger for Constitutionen og sit efter endel Debatter med Oppositionen 11 Punkter færdige, hvilke etter næste Dag skulle opløses og nærmere gjennemgaaes. — Til Tassels vare ansagte Busseruds, Christians Amts, Christiansands, Drammens, Fredrikshalds, Frederikstads og Hedemark Amts Deputerede. Vi kom først til Bords Ål. henved 5 efterat Prindsen havde converseret lidt med enhver af de Indbudne og Selkfabet bestod, foruden disse, af Rigsrådet, Holten, Kaas og Bisop Bugge, der kom ved Slutningen af Maaltidet og blev min Sidemand. Denne Prälat forlystede Selkfabet med sine som oftest flauæ og plumper Wittigheder og er en Slags geistlig Bajaz, en Nolle, som han har ombyttet med Skumlerens og som med Henigh på hans Embede er dobbelt uværdigt. Jeg kunde dervor ikke bare mig for at give ham et lidet Hib og da han ved en vis Leilighed erklærede, at han intet System havde, hvilket Haxthausen faaet forunderligt hos en Bisop, at gjøre den bemerkning, at Bispe uden System forekom mig som Bispe uden Pommers-Saft eller Extract og havde ventet, at han skulle heraf have taget Anledning til at vende sine Wittigheds-Pile mod mig, men han var ganske høflig.

Prindsen havde faaet en Stats-Tidende fra 28de Marts, der melder om, at Østerrig har modsat sig Napoleons Dethronisation, der af England og de øvrige Allierede var paastaaet som Basis for Freden, og at hin Magt i saa Hald vilde understøtte ham. Ogsaa vilde man vide af private Esterretninger, at de Allierede have trukket deres Tropper fra Ponto-Corvo misfornøjede over hans Uaktivitet, samt at Porten har erklaret Rusland Krig. Den bedste Nyhed er, at der er kommet circa 8,000 Tdr. Korn til Christiania-Fjorden, hvoraf 2,700 Tdr. til Stoltenberg i Tønsberg, og at mere ventes med Sikkerhed, skjønt et vist Parti gjerne vil faae Alle indbildt, at vi intet Korn kunne vente, og har Kommen fuld af Klager over Korn-Mangel, som de true med at ville forelægge Forsamlingen, der dog ikke, saavidt jeg veed, er constiueret til Provinanterings-Commission. Holten fortalte mig, at Pavels skal have holdt en Prædiken 1ste Paaskedag og sluttet den med en Bon for Rigsforsamlingen, hvorved Alle skulle have været meget rørte. Efter Maaltidet kom Prindsen til Forsamlingen for at sige den Farvel, da han reiser i Morgen, og spadserede en Times Tid udenfor Huset.

Den 14de April.

Jeg har glemt at anføre, at Jalsen blev valgt til President og Justitsraad Diriks til Secretair i Committeeen. — I Dag Morges Kl. 9 tog jeg til Eidsvold for at bivaane Committeeen, som begynder Kl. 10 og sædvanlig varer til Kl. 2, som er Episetid. De i Gaar debatterede 11 Poster bleve nu atter foretagne og den 8de Post om Jødernes Udelukkelse især vidtløftig debatteret. Man fred derpaa videre til Bestemmelse om den executive Magt og sit 4 Poster deraf færdige. Siden spistes der og efter Maaltidet blev læst Aviser, som varer henlagte paa Forsamlingshalen, nemlig the Times, Svenske Aviser til 6te April, Aalborg-Aviser og den før ommeldte Statslidende item en dausf Oversættelse af et svensk Blad, der indeholder et Brev fra Ponto Corvo til Esjen fuldt af Bitterhed og Trudsler mod Prindsen samt et Par ministerielle Noter fra England om, at de ville lære Norge at husse. Hvorledes dette Blad er blevet trykt i Norge og hvo,

der har bragt det hid, kunde man for Curiositets Skjold ønske at vide. I en svensk Avis staer ogsaa anmeldt C. Ankars Ankomst til England med tilføiede Anmærkninger om, hvor slet han vil blive modtaget. Sommerdagen har været sjøn ligesom alle de Dage vi have tilbragt her, og Himmelnen smiler og smile fremdeles til os.

Den 15de April.

Efterat Constitutions - Committeeens Forhandlinger vare til Ende Kl. 2, blevne de fuldførte og de af Committeeen antagne 11 Punkter, indeholdende de almindelige Grund sætninger, uddelelte i Afsskrift (thi Feltbogtrykkeriet, hvori Rigsforsamlings - Tidenden, hvis første Nr. skal indeholde Prindsens Tale ved Forsamlingens Aabning, kan ikke bestride meer) til samtlige Medlemmer for at de nærmere kunne overveie dem til i Morgen, da de skulle discuteres i Forsamlingen.

I Morges udarbeide jeg to Strofer, og paa Veien til Forsamlingen den 3die Strofe af følgende, efter Præsidentens Anmodning forfattede Sang:

Stig Christian! op paa Hatalbs Stol,
Naar Follets Røst til Drot Dig falder!
Skin klart som Dagens Morgen sol,
Naar Mørket sluer og Taagen falder!
Paa Thinget stod Du blid og hjæk
De Godes Lys, de Ondes Stræk.

Da svoer Du høit til Himmelens Gud
Og med Dig svoere Landets Sønner:
At følge Viisdoms, Retfærds Bud
Og at staae fast naar Uveir drønner,
Og hævde gamle Norges Sag
Indtil det sidste Aandedrag.

Med Gud og for den gode Sag
Vi freidigen gaae Alt imøde,
Og vente Norges Hædersdag:
Vor Samling er dens Morgenrøde:
Thi Folk og Drot staae haand i haand
Omstyrngede af Trostabs Baaub.

Da jeg havde faaet denne Sang opstrevet, viste jeg den til Rein og Sverdrup, som begge fandt den antagelig og leverede den derpaa til Christie for at faae den trykt til Søndag eller Mandag, da Prinsen ventes tilbage. — I Eftermiddag fortsatte Committeeen sine Forhandlinger til Kl. 6 og fik en halv Snees Punkter bestemte, blandt andre Kongens Titel, Arvefølgen, Ret til at besætte Embeder, Bestemmelse af Statsraadets Medlemmer nemlig i Alt 5: 1 for Finantsvæsenet, 1 for Justitsvæsenet, 1 for Krigsvæsenet, 1 for udenlandske Anliggender og 1 for Øphønings- og Fattigvæsenet med 6 Regjeringsraader. Kl. 7 toge vi bort, og Collett, Steenstrup og jeg besøgte paa Hjemveien Sverdrup og Fallesen, som nu ere flyttede i Nærheden af Eidsvold. Wergeland var der, da vi kom, men stak snart paa sig. Siden passiærede vi under Madeira til Kl. 10, da vi vandrede til vort Qvarter, og kom modige og trætte dit Kl. 11.

Den 16de April.

Denne Dag var varm og tumultuarisk. Ved min Ankøn fik jeg den Tidende af P. Anker, at han havde faaet Brev fra Gothenborg, hvori meldes, at Ponto-Corvo har besluttet at lande med sine 20,000 Svecusser og halvt saa mange Russer i Christiania Fjorden, samt at 2 Skudre vare komme tomme tilbage fra Jylland med den Esterretning, at al Udførsel til Norge var forbudet. Om den første Esterretning udlod Fortælleren sig selv, at han ansaae den for største Delel for Skyd, og den anden blev gjendrevet ved Breve til Fabricius fra Fredriksværn, at i Alt 30,000 den 7de vare indløbne i Christiania-Fjorden og fra Praetorius til Carl Stoltenberg under 1ste April, at han havde ordineret Korn for ham i Jylland. — Christie meldte mig, at Præsidenten havde decretteret, at min Sang endnu ikke funde synges. — Rigsforsamlingen begyndte Kl. 10, og de af Committeeen foreslagne 11 Punkter bleve postviis fremlagte til Discussion og Votering. Den 1ste Artikl: „Norge skal være et indstrenget arveligt Monarchi“ blev efter FalSENS og Fleres Forslag givet det Tillæg: „Norge skal være et selvstændigt, udeleligt og uafhændeligt Rige, hvis Regent skal føre Navn af Konge“. Dette

Tillæg blev fundet nødvendigt, deels fordi det er en Artikel, som staaer i Forbindelse med den første, deels og fornemmelig fordi man maatte formode, at et vist Parti har høvet og fremdeles vil høvere Stemmer mod Kongenitelen, og man ei vilde unde disse Tid til at søge Forstærkning for deres Parti. Wedel paaafstod, at man blot skulde indskrænke sig til den første Sætning, og at det var mod Reglementet at votere paa Ting, som ei først var Forsamlingen forelagte. Falsen paaafstod, at det stred mod Repræsentanternes Rettighed at nægte dem Tillæg og Udvidelse og nærmere Bestemmelse af de fremsatte Sætninger, da ellers ingen Debat kunde finde Sted, og Christie paaafstod, at Reglementet ingen Lov havde, som forbød dette, samt at Wedel selv i den første Samling var afveget fra den Orden, som han nu paaafstod skulde følges. Efter megen Debatteren af Flere seirede den af Falsen gjorte Motion og det blev vedtaget, at Sætningen med Tillæget skulde voteres paa og enhver Deputeret ved Voteringen opgive, om han antog Sætningen med eller uden Tillæg. Voteringen varede næsten 3 Timer, og Grundsætningen med Tillæg seirede, da den havde 78 Stemmer for sig. Men forinden dette gik for sig, og saasnat den første Sætning var oplæst, begjærede Wergeland Ordet og begyndte at oplæse en Afhandling om de forskellige Regjeringsformer med deres Fordele og Mangler, udbroderet med Stumper af Montesquieu og Rousseau. Da han havde snakket et Dvanteers Tid en Hoben Sagen ivedkommende Ting, thi her spurges ikke om Andet end indskrænket Monarchi, og han med sin Jernpande hævede sig over den lydelige Knurren, blev der af Collett, mig og Flere raabt: „til Sagen“, hvilket Præsidenten tog ilde op, men blev selv omviser saa kjed af Wergelands Præken, at han stoppede den. Under Voteringen over den første Grundsætning gav Kammerherre Petersen Wergeland en Hinte for hans ivedkommende Prat og hittrede, at man vilde tillade ham ogsaa at ennuiere Forsamlingen. De øvrige Punkter gik det glat med indtil det 8de Punkt, der, i Anledning af at Ørderne fremdeles udelukkes fra Adgang til Landet, gav Anledning til nogle Debatter. Det 11te Punkt om Børnepligtigheden gav Kammerherre Løvenskjold

Anledning til at oplæse en zirlig Tractat, hvori han foreslaer at Landet skulde inddeltes i Lægder, der skulle præstere et vist Antal af Mandstabets, som man kunde leie for sig. Derimod protesterede Hegermann og oplæste sine skriftslygen hæltrede Tanker desangaaende, hvori der var meget Godt, og hæltrede han ved samme Anledning, at han heller vilde være simpel Soldat i en national Armee end Ansører for en Armee af Leiesvende. Da Førsamlingen ei kunde blive enig i denne Post, blev den indstillet til at tages under nærmere Overveielse af Committeeen, til hvem Lørensfjold indgiver sit Forslag. — Jeg bør endnu anmærke at Regentens Titel, som kunde synes ligegyldig, blev saa vidt løftigt debatteret, fordi enhver anden Titel end den af Konge maaske vilde givet den executive Magt mindre Anseelse i den almindelige Mands Dine eg bragt den nerværende Regent til at betænke sig paa at modtage hin Magt, hvilket just Modpartiet ønskede, men fornemmelig af den Grund, at om Norge ved Bold eller Overenskomst skulde blive forenet med noget andet Land, det da skulde beholde sit Prædikat og sin Rang som Kongerige og ei blive anset og behandlet som Provinds.

Den 18de April.

Strax ved min Ankomst mødte mig den behagelige Nyhed, at et Kornssib fra Jylland vel var blevet visiteret af en engelskfrydser, men at denne havde sagt, han ingen Ordre havde til at stoppe ham, men derimod advarede ham for to svenske Kapere, som vare i Farvandet. — Kl. 10 $\frac{1}{2}$ begyndte Committeeen, som næest bestjærtigede sig med paanh at gjennemgaae de i Lørdags nedskrevne Poster og föiede et Par til. Den sidste Post var, at ingen Rang skulde finde Sted uden i Forening med Embeder, og at Kongen kan uddele Ordener for Fortjenester. Efter Maaltidet foretages Valget af en Committee til at undersøge Finantsvæsenet og gjøre Forslag til dets fremtidige Organisation. Imidlertid trædte Falsten frem og i en fort Tale foresleg Førsamlingen at bestemme om ikke vores udvortes Forhold til andre Stater maa ansees denne Førsamling uvedkommende, hvilket og maatte være Tilsældet i Henseende til at forsatte specielle Lov-

bestemmelser, men at Forsamlingen, naar Constitutionen var udført og en Konge udnevnt, skulde hæves. Wedel fægtede af al Kraft mod dette Ferslag og paastod deels Forsamlingens Competence til at afgjøre forommedte Gjenstande, Kongevalget undtagen, deels at det stred mod Reglementet at votere om saa vigtige Punkter førend de en Dag forud vare forelagte Forsamlingen. Det sidste benægtede Falsen, som havde fremsat Motionen for at berøve Mødpartiet Tid til at cabalere og hverve. Sagen blev ikke afgjort, og man stred til Valget af Finants-Committeeen, hvortil kaaredes 9: Amtmand Krohg, Foged Collett, Grosserer Melzer, Grosserer Nolssen, Grosserer C. Stoltenberg, Grosserer P. Schmidt, Grosserer Reesenkilde, Gabriel Lund, D. Mørch. Siden voteredes paa en ny Præsident og Vicepræsident, hvortil Hegermann og Falsen bleve udnevnt. Falsen paastod nu, at de af ham foreslaade Punkter, som efter Dictat bleve nedskrevne af Repræsentanterne, skulde debatteres i Morgen Eftermiddag.

1. At en Committee, bestaaende af 5 lovhndige og erfarte Mænd, hvad enten i eller udenfor denne Forsamling, udnevnes af Rigsforsamlingen, saasnart denne har endt sine Forhandlinger, for at gjennemgaae og ordne vort Lovgivningsvæsen, hvorefter den har at forelægge den første, eller, om dette ikke er muligt, den anden lovgivende Forsamling Resultatet af sit Arbeide.
2. At denne Forsamling, saasnart Constitutionen er antagen og Kongen valgt, ansees som hævet.

Hørst Kl. 7 endtes Forsamlingen.

Den 19de April.

Dagen begyndte med Taage og Smaaregn, der formodentlig snart vil bortsmele Levningerne af Vinteren. Hidindtil have vi havt ualmindelig vækert Veir, og mangen Morgen, da jeg sædvanlig er oppe Kl. 6, har jeg frødet mig ved Fuglesangen og Aarfuglenes Spil i den trindtom liggende Skov. — Rigsforsamlingen begyndte i Dag Kl. $10\frac{1}{2}$, og de forommedte Poster blev debatterede. Nr. 1 blev efter adskillige Debatter antaget ved de

fleste Stemmer med Tillæg, at Lovforslagene skulle estersom de blevé færdige bekjendtgøres ved Trykken. Nr. 2 derimod valte megen Dissents, Wedel meente, at den intet sagde, men var alene blot Tautologie. Ved forrige Dvæstions Discussion havde jeg en lidet Strid med Wedel i Anledning af en Lignelse, han brugte, som var saare uheldig valgt og ikke stod i fjerneste Forbindelse med den afhandlede Sag. — Løvenskjold oplæste en Tractat, hvori han bevisste Nødvendigheden af at kjende vore udelandstæ Forhold, hvorum Oplysning maatte føges hos Regenten. Wergeland, som jeg ved min Ankomst fandt i fuld Silke-Samarie sidende meget tankefuld i Committee-Salen, hvoraf jeg sluttede og bebudede, at han vilde hjemmøge os med en ny Tale, lod sig nu heller ikke forsømme, men begyndte i en høitrapende Stil at tale om Forsamlingens døende Selvstændighed, dens Uconseqvence og andre Lyder, om hans Midkærhed og Upartisshed, om at han havde den ene Haand i Himmelten og at han som Guds Tjener maatte bringe Trøst til sine Committenter — fort sagt et forskrækkeligt Russkumfust af Svulst, hvis Resultat og endelige Mening hverken han selv kunde forklare eller Forsamlingen fatte. Sverdrup besvarede korteligt hans Passiar med nogle sarcastiske Sidehug til hans Haand i Himmelten etc. Men nu oplæste Rein en fort men synlig Tale, som formodentlig vil blive trykt, og som tilveiebragte en almindelig Taushed, endog hos det altid færdige og udrustede Modparti, der udentvivl fandt sig truffet og som fort før Forsamlingen havde forsøgt paa at omvende ham. Til Slutning blev Sætningen Nr. 2 afgjort ved Ja eller Nei, og da Stemmerne var lige, afgjorde Præsidenten Sagen med sin bekræftende Stemme. Forsamlingen hævedes først Kl. 3^½ og der blev saaledes ingen Committee-Samling, men hver tog hjem til Sit Kl. 6. — Blandt Wergelands Phraser hørte og den: „at han staar med den ene Fod paa Religionen og med den anden paa Kloden, som han seer henrulle under sine Fødder“, og i Sverdrups Replik hedder det, „at han vel ikke har sin Haand men sit Haab i Himmelten, og at han, sjældent ikke indviet Christi Tjener, dog derfor tjener ham lige oprigtig i Hjertet“. Ogsaa yttrede han, da Wedel og Løvenskjold vilde have Rigsforsam-

lingen baade til at give specielle Love og være Diplomatikere, at man paa den Maade vilde faae 113 Konger.

Den 20de April.

Æl. 6½ var jeg oppe og læste til min Morgenpibe i Sebelsøs Constitution, som er temmelig usystematisk og ufuldstændig, samt i et skriftligt Forslag fra Fader Striver paa Hovind, som denne leverede mig, da jeg sidst var der, og hvori der findes adskillige gode Bemærkninger. Æl. 9 gik Touren til Eidsvold, hvorhen Prindsen nu er retournered i Gaar Aftes, temmelig vaad, da han red fra Dragvold i Negnen.

Æl. 10½ begyndte Committeeen og beskjæftigede sig til Æl. 2 for det næste med Bestemmelser om Valgberettigede og Valgdygtige. Før Maaltidet gik Prindsen udenfor Huset for at quæge sig i det blide Solsskin, der i Forening med Gaarsdagens Regn allerede har fremlokket adskillige grønne Pletter, som fryde Diet. Han talte med Adskillige blandt Andre med den snedige Dahl, som snoer sig efter Alle. Efterretninger om vedvarende Kornførsel og om Fredens Slutning den 19de f. M. bragte en god Stemning tilveie, Modpartiet taug og det vakkende modløse Parti opklaredes. Ved Bordet blev der sunget Norges Skaal med megen Fryd og Gammel. Wedel, som i Dag spiste ved Taflet, skal have spillet sin Hofmands Rolle nok saa godt. Vi kom saa tilbords, at der ingen Committee blev holdt efter Maaltidet, men Æl. 6 fulgte vi, Collett, Steenstrup og jeg, med Falsen og Sverdrup, hvor vi i Selskab med Rein, Motzfeldt og Etatsraad Roggert tilbragte en munter Aften under Punsch, Passiar, Anecdoter og Borgere*), hvori Motzfeldt især excellerer, indtil Æl. 10, da vi vandrede til vort Dvarteer, og kom først til Sengs henimod 12. Rein har maattet meddele Prindsen en Afskrift af sin Tale i Forsamlingen.

*^o) Datidens Udtryk for hvad vi nu kalde „Brandere“.

Den 21de April.

Følgen af Sviren i Gaar blev, at jeg i Dag først kom af Sengen Kl. 8, saa jeg netop fik røget Morgenpiben og klædt mig paa for at tage til Committeeen, der skulle begynde præcise Kl. 10, men som sædvanligt udhaledes til henimod 11. Hos Hassner fik jeg en Straffes-Epistel fra Pavels, fordi han endnu ei har hørt Noget fra mig, samt den af samme Person forfattede trykte Sang, der nylig er blevet affunget paa Comedien; derimod fik jeg den uventede Efterretning, som i Nat blev bragt Prindsen, at de Allierede ere i Paris, og at Alexander derfra har udstedt en Proclamation, hvori han forkynder Napoleons Dethronisation og Bourbonernes Indsættelse. Hvorledes dette kan hænge sammen med den i Gaar bragte og for paalidelig anseete Efterretning om Freden, er ikke godt at satte. Imidlertid skal Prindsen dog være rolig ved denne Omvoeltning, da han synes at forudsætte, at med det sidste franske Dynasties Tilintegjørelse ville og de nybagte Prindser og med dem Ponto Corvo ryge af Stabelen. Til Staldmester Kaas leverede jeg en Afskrift til Prindsen af den foranførte Sang. — I Committeeen holdt vi ud til Kl. 2, spiste Kl. 3 og gik atter til Committeeen igjen Kl. 4 og fortsatte Forhandlingerne til Kl. 6. Foruden at forrige Dags Bestemmelser bleve oplest og gjennemgaaede, blev der og vedtaget nogle Poster i Henseende til Bestemmelsen og Fordelingen af den lovgivende Magt. Wergeland var saa lykkelig at faae den af ham foreslaade Bencærnelse af Stor-Thing istedet for Rigsforsamling antaget, med Hensyn paa den i Fal-sens Constitutions-Plan anførte Inddeling af det lovgivende Corps i Ødeles- og Lagmands-Thing, men maatte derimod, da der handledes om Repræsentanternes Befordring, hvortil samme Wergeland vilde have 3 Heste, døie den Finte af Omisen: at man ikke behøvede meer end 2, naar man ikke vilde føre et Par hundrede Taler med sig. — For at give et Begreb om, hvorledes Borgerne florere, vil jeg her nedskrive de drøieste: Falsten sagde i Gaar om Wergeland, som nagtet det klare Solskin forte sin Paraphly uafladelig med sig, „at han var bange for Nein“, og da Nein fortalte mig, at Løvenifbold meget naivt havde spurgt ham:

om han havde meent ham med Manden med det fine Blik, som Nein i sin Tale havde nævnt, hvortil Nein svarede ligesaa oprigtig: „nei slet ikke“, bemærkede jeg: „at jeg intet fint Blik vidste hos hemeldte Løvenskjold, uden det som fandtes om Randen af hans Kastjet“. Da Nein i Forgaars sagde, idet han lagde sig: „jeg er en vægtig Mand“ svarede Motzfeldt: „den Vægt kan beregnes i Kubikfod“ (som andet Regnvand) og strax replicerede Christie, at det var for grovt at tillægge et Menneske baade en Ku- og Vitje-fod. Og dermed stop for denne Sunde. — Om en Carstensen (som, fordi han er fra Øster-Rissør, er Halen af hele Førfamlingen) maae jeg dog fortælle, hvorlunde han ved sidste Rigsforsamlingsmøde slemt forsnabberede sig, da han i en Passiar, som han holdt om den herkende Nød, efterat have undført sin manglende Capacitet i at udtrykke sig, føiede til: at desværre nok de Fleste vare af hans Mening. Ellers hører jeg og nok de Fleste heller hans trohjertige og velmeente Passiar end Bergelands egoistiske Bombast.

Den 22de April.

I Dag var jeg oppe kl. 4 $\frac{3}{4}$, da jeg blev vækket af min Contubernal Steenstrups snorkende Brumbrølicon og ved samme hindret fra videre Sovn. Efterat have studeret lidt i Rigss-journalen og Falsens Constitution, tog jeg sat paa min Dagbog og indførte de twende sidste Dages Begivenheder, og nu vil jeg sætte mig til at besvare Pavels's Brev. — Til Eidsvold gik Touren som sædvanligt kl. 10 i Følge med Collett, der nu ogsaa er Committee-Medlem. Regn og Blæst pidskede os i Ansigtet. For at undgaae den dybe, bundløse Gade, som fører til Værket, spadserede vi gjennem Dortheenbusf, en smuk Lyshave strax ved Værket. I Committeeen sik vi Capitlet om den lovgivende Magt færdigt og avancerede et Stykke ud i den dommende Magt. Kl. 3 spiste vi. Rigsforsamlings Møde holdtes kl. 4, og blev da op læst det siden 18de April Passerede og Rigsdagstidenden Nr. 3 udleveret. Kl. 6 reiste vi hjem i

Regn og Visstlag, og efterat have drukket Thee og spist Smørrebrød, gif jeg betimelig til Sengs, da jeg havde været oppe saa tidligt.

Den 23de April.

Bed min Øpvaagnen Kl. 7 fandt jeg Marken hvid, formodentlig den sidste Hilsen af Vinteren. Til min Morgenpibe strev jeg paa Dagbogen og læste et Digt af den unge Boje (Rectorens Søn) betitlet: Norge 1814 samt Nora til Svea 1813 og 1814, hvori der er enkelte sjønne Steder, især i Digtet Nora til Svea 1814. — I Committeeen blev i Dag blot foretaget den 11te Post af Grundsætningerne betræffende Børnepligtigheden og i den Anledning oplæst endel Afhandlinger af Hegerman, Ritmester Heidman, Ritmester Müller fra Arendal og Jørgen Aall, af hvilke de 2 førstnævnte var de grundigste. Justitsraad Diriks oplæste ogsaa nogle Bemærkninger i denne Henseende. Resultatet blev, at Grundsætningen, saaledes som den er udtrykt, skulde blive i Kraft og en Committee af Stortinget udnevnes til at udarbeide en Plan, som forelægges næste Storting og at det imidlertid overlades Kongen at tage de fornødne Bestemmelser. Kammerherre Petersen visste meget godt Nødvendigheden af at Børnepligten, i det Mindste under nærværende Omstændigheder, maatte være ubetinget, da Sværrig har Conscriptionen i sin Magt og ellers lettelig kunde oversvømme os. Han lod ved samme Leilighed et Par Ord falde om, at han formodeede, at Alle, uden Forbeholdenhed, havde svoret at hævde Selvstændigheden. — Efterat Sessionen var tilende, blev af Diriks forelæst en Aalborg-Avis af 6te April, der omstændelig og officielt melder om de Allieredes Indrykkelse i Paris (den 31te Marts) under, formodentlig Pøbelens, Udraab: vive le roi, a bas l'empereur! efter at de Franske i 7 haardnakede Fægtninger, hvori Napoleon havde stridt personlig med dragen Sabel, vare komne tilkort, at Keiserinden var bleven i Paris og Napoleon trukken til Rhon, hvorfra Augereau er fordrevet, og at Ponto-Corvo havde belavet sig paa at reise til sine gode Venner

i Paris, samt at han meentes at skulde komme til i den syge-lige Blüchers Sted at commandere den schlesiske Armee i Forening med 100,000 Belgiere. Tillige ommeldtes en Quadrupel-Alliance, ifølge hvilken Rusland, Østerrig og Preussen skulle stille en Armee tilsammen paa 300,000 Mand til at betrygge Ligevægten og England rykke ud med 5 Millioner Pd. Sterling i samme Tiemed. — Til Bords kom vi først Kl. 3 og jeg fik Kammerherre Petersen og Commandeur Fabricius til Sidemænd. Den sidste fortalte, at en svensk Kaper havde vist sig i Nevelunge-Havnen ved Frederiksvern og at man ligeledes havde seet tre Brigger, som man ikke vidste, om de var engelske eller andre. — Efter Bordet fik jeg laant af Holten et Par Nummrene af „Skuddagen“ og „Lille Søndags-Aften“, tvende periodiske Blad af Baggesen, som jeg i Hast gjennemlæste og fandt at være maadeligt Gods og Sthverfængeri. Det Bedste var et Fragment af „Labyrinthen“, der, sjældent i en noget excentrisk Maneer, sildrer hans Følelser i Basel (1789) ved at modtage 17 længselsfuldt ventede Breve fra Danmark. I Bladet „Skud-dagen“ holder han et Pokkers Huus i Anledning af et Stykke, „Uglspil“ kaldet, som skal være spillet Fastelavns-Mandag og som, efter Baggesens Nitring, ganske har forlaget Blufærdighedens Gratia fra Scenen. — Efterat have ventet paa Collett, som var i Finants-Committeen til Kl. 7 og imidlertid passiaret med Hætter Boysen fra Verdalens, agede jeg hjem og componerede underveis et Par Stropher af en Sang, som ved Kaas i Gaar blev bestilt, da Prindsen ikke troer det passende endnu at lade den forrige see lyset. Ved min Aftenpibe smurte jeg den tredie Strophe til og hele Tingesten saaledes ud:

End Norge paa sin Klippesod
Saa fast og rolig hviler,
Og trods'er, trygt bag Sønners Mød,
De kænde Tordenkiler.
Ei Trudeler og ei sode Ord
Kan istælfe, blænde Folk i Nord,
Som svar': At vores Liv og Blod,
Naar Hædelandet falder.

Lab Nænkesmedens bæse Straal
 Kun stedse spaae Ulykker!
 Hver ægte Normand har et Maal,
 Som Mundsveit ei forrykker.
 I Tilled til sin gode Sag
 Han frugter ei den onde Dag!
 I Hjertet Fred, i Armen Staal,
 Han fun Vanhaeder frugter!

Paa Netserds evig faste Grund
 Og ei paa Sand vi bygge,
 Og hvad vi svar' med enig Mund,
 Skal enig Kraft betrygge.
 Ved Wiisdom, Kraft og Enighed
 Tilstæmpes Frihed, Hæder, Fred,
 Og fasti som Dovres Klippegrund
 Staae Templet, Normand bygge!

Den 24de April.

I Dag har jeg Hvile- og Rastdag og har benyttet Morgen til at indføre forrige Dags Begivenheder og affribe Sangen til Prindsen. Mit Otium vil jeg fremdeles benytte til at indføre et og andet, som hidtil er forbigaaet. I en gammel engelsk Avis opdagede jeg forleden Dag, at Aarsagen til Misforstaelsen mellem Lucien og Napoleon skal have været, at den Første som Præses i Krigsretten over Hertugen af Enghien skal have frikjendt den Sidste. Item lærte jeg af samme Avis, at Ludvig den 16des Datter Dauphine er gift med Hertugen af Angoulême. For nogle Dage siden meldte en Capitain Stabell, som kom fra Grænsen, at Esen havde ladet udsprede et Par Breve fra Ponte-Corvo fulde af Trudsler om at straffe Norge for sin Rebelfskhed og især at hænge Præsterne som de, der oprørte Folket. De 12 Prælater i Rigsforsamlingen vil det vel først gaae løs paa, især hvis Forsamlingen, hvormed der og skal være truet, bliver enleveret. „Aber was die Bremern sagen oder nicht sagen, das ist gleich viel.“ — I Gaar havde Steenstrup hørt fortælle, at en mistænkelig Person havde været ved Prindsns Bærelser Natten til sidste Mandag og der ladet sine Sko i Stikken. Man troede, det kunde været en svær Udsending og

bad derfor Prindsen have en Officer liggende inde hos sig, hvilket han dog sandt uformødent.

En Jæger-Corporal Dyring fra Toten, en Elev og Udbilling af Darre og Capitain Fleischers Meddeputerede, er stedse af modsat Menning af den Sidste, som hører til det Wedelske Parti, som og kunde kaldes det Svenske. Dertil hører fremdeles Bergeland, Blom, Løvenskjold som erklærede og maaßkee Allerne og nogle Vønder til. Men hvad er det blandt saa mange. Pluraliteten er dog god. — Kl. 12 toge Collett og jeg til Værket i Slud og Regn. Efterat have converseret med adskillige af de ankomne Bordgjæster, var jeg inde hos Major Broch med min Sang, læste der et Par Nummere af „Dagen“, hvoraf det ene indeholdt „Schillers Skygge“ af Nahbek, en Dedication af Oversættelsen af „Pigen af Orleaus“ til Schimmelman og efterat jeg allerede havde sat mig til Bænks, sif jeg en Tilsigelse til Prindsens Taffel, hvorved mit Middagsmaaltid blev udsat en Time. Fabričius, som var ansagt tilligemed mig, og jeg vare inde hos Eliesen for at affrise et Par Exemplarer af Sangen og læste jeg der et Brev fra Ellef Hansen, ellers kaldet Elephanten, som er et Mesterstykke af Monsens. Kl. 4 gif vi til Taffels efter et Qvarterers Conversation og sif jeg en meget forbindtlig Taksigelse af Prinsen for Sangen, der ved Bordet blev sunget af fuld Hals med et tredobbelts Hurra og trenende Gange tre Klap. Mine Sidekammerater vare Hegermann og Kaas. De øvrige Gjæster, foruden Rigsgaadet og Adjutanterne, vare P. Anker, Oberst Ahrenfeldt, Lieutenant Birch, Bispe Bugge, Professor Leganger og Søn. Efter Maaltidet var jeg oppe hos Regjeringsraaderne Collett og Aall, hvor jeg fandt Løvenskjold og Pastor Grøgaard, som begge vare meget bøse paa Pluraliteten og min Sang. Den sidste havde endog den Dumhed at spørge, med hvad Grund jeg kaldte Bergeland en Rænkesmed? Hvortil jeg svarede med et Spørgsmål: „Paa hvad Grund han nævnede ham?“ Og forsikrede, „at jeg egentlig havde meent alle Svenske udenfor Sverrig“. De ædle Herrrer rykkede mere og mere frem med deres Svenskhed og Debatterne derom blev temmelig varme. Kl. 8 toge vi hjem. Steenstrup

havde hørt, at en engelsk Coureer, som havde Depescher af et dobbelt Slags, skal være arresteret i Gothenborg.

Den 25de April.

Efterat have skrevet et langt Brev til min Hustru, toge Collett og jeg i et tykt Snesog til Værket og gif, efterat have styrket os paa en Frokost, hver til sin Committee. Constitutionen blev i Dag dicteret samtlige Medlemmer og holdt dem varme fra 10 til 2 og fra 5 til 6 og sif vi affskrevet 63 Paragrapher. Ved Verdet blev min Sang isteint og Norges Skaal med Hurra udbragt til stor Ergrelse for et vist Parti. Vi toge tilbage i samme Bestievir som vi reiste.

Jeg har glenit at anføre, at der den 12te April blev sunget en Visse af Rein til Rigsforsamlingen og siden „Kong Christian stod ved høien Mast“ i Anledning af Beretningen om, at vore Brigger vare blevne stoppede paa Farten til Danmark og Schon-hejder af den norske Søkutter nedsaget til at dreie om. — Men medens jeg recapitulerer gamle Sager, maa jeg ikke glemme hvad der passerede i Gaar i Rigsforsamlingen. Der blev Fabricius valgt til Præsident og Rein til Vicepræsident. Wedel havde kun 4 Stemmer og Wergeland slet ingen — et Bevis paa Partiets Afmagt. En Skjelmsmester havde voteret paa en Lehns-mand Apenes til Præsident og Blom til Vicepræsident og en Anden paa en Bonde til Præsident og Kammerherre Løvenskjold til Vicepræsident, hvorover den sidste blev fæerdeles bøs.

Den 26de April.

Morgenstunden blev anvendt til at fuldføre et paa Hjem-veien i Gaar begyndt Trostvers til Sverdrup, der er inderlig bedrøvet over sin Datters Død:

„Pigen er ei død, men sover fun,
O forstyrret ei den hulkes Slummer!“
Saa løb Trøstens Ord fra Jesu Mund
Til en Fader, hvori dybt af Kummer.

End til hver, som søger her paa Jord,
Blidt og trøstende hans Stemme taler;
End det salige, det Livsens Ord
Hvert et saaret hjerte mildt hushaler.

Du vil høre ham, paa hvem Du troer,
Han, som nægted' Gravens Baand at bryde,
Han, som op til høien Himmel foer,
Han, som Livets Gaade kan udtyde.

„Lad de Små lue komme hen til mig!“
Saa lød før hans vennehulde Stemme:
„Jeg vil høre dem til Himmerig,
Der den rene Uskyld hører hjemme.“

Og Din Lise gif til dette Hjem,
Gif fra Sorg og Synd og Kamp heneden;
Og naar Du har seiret over dem,
Seer Du hende højt i Saligheden.

Over den snehvide Mark rullede vi til Værket, hvor Slutningen af Constitutionen, der udgjør lige saa mange Paragrapher som Rigsforsamlingen har Medlemmer, nemlig 113, blev afskrevet for paa Torsdag, efterat hvert Medlem i Committeeen nærmere har overvejet den, at blive discuteret. Kl. 2 vare vi færdige og jeg tilligemed mine Meddeputerede blev uventet ansagte til Taffels, skjønt Touren efter min Beregning først skulde kommet til mig i Morgen. Prindsen havde en Couree at expedere og vi kom saaledes ikke til Words før Kl. 4. Dr. Møller fra Arendal samtid de Bergensiske vare og ansagte. Med langt Skjæg og i min daglige Bamse maatte jeg aften og da jeg uheldigvis kom til at sidde ved en af Bordenderne, maatte jeg skjære for og var saa beskjæftiget dermed, at jeg neppe fik jaget Maden i mig. Ved Bordet blev min Bise til Norge efter sunget og derpaa en af Sagen til Prindsen. Efter Maaltidet talte Prindsen med Bønderne og Soldaterne og det var hyggeligt at see hans Jævnhed og deres Frimodighed. Vor Thee drak vi hos Regjeringsraaderne Collett og Aall og efterat en svær Sneehyge var passeret toge vi hjem. Min Hest faldt overende paa en glat Steenhelle og jeg maatte den øvrige

Deel af Beien. Paa Touren gjennem Dortheenbusk mødte vi Prindsen og Major Broch og sloge en fortrolig Prat af med dem. Aftenen tilbragte vi med Fortællinger om Anecdoter, Ahnelser og Spøgelsehistorier.

Den 27de April.

Efterat have anvendt Morgenstunden, der var klar, men kold, paa at studere Constitutionen, vandrede jeg med Collett kl. 10 til Værket. Vi gjorde en Tour ind til Sverdrup, der i Gaar fik den øengstelig ventede Sørgetidende om sin Datters Død, og tog ham med. Mit lille Digt i den Anledning leverede jeg ham.

Constitutions-Committeeen var samlet med Finants-Committeeen, der fremlagde en Udsigt over Norges Indtægter og Udgifter for Fredsaarene 1805 og 1806 og Krigsaarene 1811 og 1812, hvil Resultat var et aarligt Overskud, som meget ørgrede Wedel og Conforter. Da Wedel ingen anden Udsigt vidste, bemærkede han, at Overskuddet maatte komme af de mange opsendte Sedler fra Kjøbenhavn; men første Departements Chefer og især Tank overtydede ham snart om, at disse Summer vare fradragne, hvorimod han maatte høre, at der ingen Rigtighed havdes for de i hans Regjerings-Commissions Tid udstedte Assignations-Sedler. Endelig blev besluttet, at første Departement skulde indgive et omtrentligt Overslag over, hvad Statens Udgifter vil beløbe for et Aars Tid. Derned hævedes da denne Session. Efter Maaltidet løste Carl Stoltenberg for os et Par Breve, som indeholdt trøstelige Efterretninger om de Danskes og selve Nordthydsklands Enthusiasme for Norges Sag, der sammenlignes med Spaniernes, samt at der i Kjøbenhavn er subscriberet til Korn for Norge for 600,000 Rdtr. Vi fulgte hjem med Sverdrup og han ledsgagede os siden næsten lige til vort Hjem, under Samtale om hans Ophold i Dresden, om Weimar, Gøthe etc.

En Touree, som Prindsen fik i Gaar, skal have bragt Efterretning fra Consistorialraad Aschehoug i Nakkestad om tumultuariske Optrin i Sverrig i Anledning af Conscriptionen. Sver-

drup annoncerede en Idee til et Billedgalleri af Repræsentantskabet. Inscriptionen under Wergelands Contrafei skulde omtrent være:

„Med Haanden i Hjelmen og Hoden paa Torben
Høit brøler Frældendens rullende Torben.“

Det før omtalte Besøg ved Prindsens Cabinet har intet paa sig. Man har siden opdaget, at det blot var en Frier til en af Bækets mange tjenstagtige Piger. — En interessant Anecdote, som jeg uidentvivl har glemt at anføre, maa staae her. En svensk Officer var for nogen Tid siden i Besøg hos en Norsk, der havde en Postering paa Grænsen. Da en Underofficer med sit Mandskab kom for at afsløre just i det samme Svensken skulde reise, spurgte Svenskeren Karlen om han skyder med Rølle eller Hagle, hvortil denne svarede studs: „Med Rølle“. Paa Spørgsmålet: »Hur långt går den?« lød Svaret: „600 Skridt vist“. »Det klickar dog väl för herran en och annan gång?« „Ja klicker den, saa klicker Fanden tage mig ikke denne“, svarede Karlen, slaaende paa sin Dørernebider, „den skriger efter svensk Blod.“ — Endnu maa jeg fortælle, at jeg fik en Billet fra den mere end 80aarige General Stricker, hvori han endelig paalægger mig at movere om Negentens Opdragelse og flutter i den Anledning med: „Wehe dem Lande, dessen Regent ein Kind ist“.

Den 28de April.

Morgenstunden tilbragtes med Constitutionen. Paa sædvanlig Tid gik Touren til Bæket, hvor jeg poeniterede fra 10 til 1 og fra 4 til 6½ i Committeeen, der beskjæftigede sig med at ordne eg noiere drøfte Udkastet og fun avancerede 27 Paragrapher, da Tiden for en stor Deel gik unyttig bort med grammatiske minutiae og Ordkloverier — et Brovleri, som passede godt med visse Folks Plan at forhale Tiden. Før Maaltidet holdtes Rigsforsamlingen, hvilket kun varede en halv Times Tid, da blot sidste Mødes Forhandlinger blevne oplæste. Rosenkrands var kommet, men jeg fik ikke talt med ham. En „Statstidende“ indberettede Napoleons Dethronisation ved et Statsraad under

Talleyrands Präsidium samt at Pariserne havde kysset Aleganders Støvler. Napoleon skal have faaet Den Elba til Eiendom og Opholdssted. Kl. 7 vandrede jeg og Steenstrup hjem.

Den 1ste Mai, kl. 7 om Aftenen.

I Dag er da Udkastet til Constitutionen blevet færdigt. For en halv Times Tid siden kom jeg agende hjem i en kold Blæst og Regn, der endnu pidsker paa Noderne og kun flet intimerer Årets sjønneste Maaned. Collett og Steenstrup ere endnu ikke komne hjem og jeg vil derfor benytte de rolige Diblikte til at recapitulere de forrige Dages Begivenheder, hvorom der ikke er meget at sige. — Den 29de reenskrev jeg de færdigblevne 27 Paragrapher, vandrede derpaa til Værket og avancerede der i Committeeen ved at arbeide Forniddag og Eftermiddag til den 53de Paragraph. Med Rosenkrantz, som stod reisefærdig, talte jeg som snarest. Han yttrede, at Danmark snart vilde følge Norges Exempel, at skaffe sig en ny Constitution, naar det seer at det gaaer godt med Norge. En Holstein, forhen General-Consul i Gothenborg, havde faaet en svenst Afhandling om de forskjellige Constitutioner, som skal være af Gyllenborg og hvori der siges, at den' svenske Constitution er den sletteste af de nhere. Denne Tractat forelæste Falsen, hos hvem jeg draf Thee og siden afskrev til Sverdrup Cremittens Grav sang i Øhenschlægers Digtninger. Kl. 7 vandrede jeg hjem.

Den 30te reenskrev jeg de 25 Paragrapher, som den forrige Dag vare blevne drøftede og gik saa paa sædvanlig Tid til Committeeen, hvor der fremdeles arbeides til Kl. 6½ om Eftermiddagen. Det gled temmelig godt den Dag og vi naaede til den 94de Paragraph. Sverdrup fulgte mig et Stykke paa Hjemveien, men vendte tilbage, da det begyndte at smaaregne. Efter min Hjemkomst begyndte jeg paa at reenskrive de gjennemgaaede Paragrapher, hvormed Collett hjalp mig en halv Times Tid.

Fra i Dag Morges Kl. 6 fortsatte og fulbendte jeg Reenskrivningen og agede saa Kl. 9½ til Committeeen, som ingen Sabbath holder, da den har forbundet sig til at være færdig i

Morgen før at Udkastet kan blive reenskrevet af samtlige Forsamlingens Medlemmer. Maar jeg nu har fortalt, at der fremdeles er kommet et betydeligt Parti Korn til Bergen, Christiania og Drammen, at en engelsk Fregat har sluttet paa en svensk Raper, som jagede et dansk Skib og lod Skipperen vide, at ingen Raperier taaltes, af Prindsen i Forgaars reiste til Christiania i meget ondt Lune over den Mistro og de Chicaner, man viser ham i Henseende til Finanternes Bestyrrelse, saa slutter jeg med Dagslyset. — Dog vil jeg endnu benytte den sidste Rest af samme til at anføre, at G. Schlambusch i Rendsborg har sendt Haxthausen Udkast til en Constitution samt meldt, at de Allierede skulle være meget misfornøjede med Ponte-Corvo, fordi han har sparet sig og kun seet paa sit eget Tårn. Man troer, at han falder med det franske Dynasti, hvormed det nu er ude, da Napoleon ifølge Senats-Consultet skal have fratraadt Regjeringen og begivet sig til den anvisie Ø Elba.

Den 5te Mai.

Saalænge har Dagbogen hvilet og jeg faaer nu i Korthed, saa godt jeg kan, recapitulere de forrige Dages Begivenheder. Den 2den Mai aagede jeg kl. 9½ til Forsamlingen og havde der intet at gjøre, da Forsamlingen var beskjæftiget med at afskrive Constitutionen, med hvis Afskrift jeg i Gaar Aftes blev færdig. Jeg gif op til Regjeringssraad Collett, rogte mig der en Pipe Tobak, læste „Neuer Leviathan“, hvori der er mange interessante Naisonnementer, medens Collett expederede sin Post og politiserede siden med ham. Ved Bordet laante Petersen mig en i det franske Sprog skrevet Recit af det Passerede i Paris fra 28de Marts til 1ste April, der blandt andet indeholdt Senats-Consultet om Napoleons Dethronisation og hørdeles op-høier Alexanders Magnaminité i at tilbyde Frigivelse for alle franske Fanger, som ere i hans Bold. Marmont gif strax over med 12,000 Mand. Alexander tog ind til Hertugen af Benevent og Kongen af Preussen til M. Beauharnais. Ved det sorteste Forræderi er den store Napoleon falden og maa vige for Usselrhøgge.

Den 4de kom jeg i god Betids Kl. 9½ til Eidsvold, hvor Prinsen var arriveret samme Nat Kl. 2 og fandt Adjutanterne, som vare reiste ham imøde, sovnige og forfrosne. Ved min Ankomst sif jeg et Brev fra Pavels, hvorfæ jeg seer, at Koldfeberen er ifærdb, men dog farer lempelig med ham. — Kl. 10½ begyndte Debatterne om Constitutionen. Først blev oplæst et Constitutions-Udkast af Sørenskriver Weideman, hvori der var adskillige gode Ideer, siden nogle Strøtanker af Sørenskrivers Køren, hvori der ikke var meget Hold, saa nogle Vennerklninger af Lensmand Lysgaard, der dog mest indeholdt Ting den specielle Lovgivning vedkommende og til Slutning Oversættelsen af Gyldenborgs (A. Heibergs Kones Mand) Tanker om den norske Constitutions Indretning, hvorved det svenske Parti ikke fandt sig meget opbygget. Siden tog man fat paa Udkastet til Constitutionen, som blev discuteret til henimod 4. Mod Formodning blev de 20 første Artikler deciderede og at det gled saa godt, maa man deels tilskrive den meget flinke Præsident Diriks's Conduite, deels Partiets ved flere Nederlag knækkede Mod. Kun §§ 2, 4, 12 og 20 gave Auledning til nogle Debatter og Hount holdt en lille Tolerantsprædiken i Auledning af § 2, men denne blev desuagtet antaget med det af Christie gjorte Tillæg om Jesuiter og Munkeordener. Gaaer det fremdeles saa godt, blive vi færdige sidst i næste Uge. Efter Maaltidet fulgte jeg med Hein til Falset og Sverdrup, hvor Grossererne Schmidt og Stoltenberg, Lieutenant Schwarz og Regiments-Qvartermester Smith og Capitain Motzfeldt ogsaa indsant sig. Sverdrup lavede en god Dreifuss, der blev fortærret under Sang og Klang og Nigsbagsprat til Kl. 10, da jeg gif og blev ledsgaget et Stykke paa Beien af Sverdrup. Kl. 11 kom jeg hjem og fandt Collett og min Sengefænimerat Steenstrup i Sengen.

I Dag vandrede jeg med C. Hoen og Åpenæs til Værket, hvor Forhandlingerne begyndte Kl. 10¼ og blev fortsatte til Kl. 4 og der blev avanceret til den 37te Paragraph. §§ 27, 28 og 31 gave især Anledning til de heftigste Debatter. Ved § 28 holdt Wergeland en af de belovede fire Taler, hvori han paastod, at den norske Krone aldrig maatte forenes med den

daniske. Jeg hørte kun den sidste Halvdeel af denne Passiar, der var i den sædvanlige svulstige Maneer. Sverdrup gav en kort satirisk Replik paa samme og Rein oplæste noget i samme Anledning. § 31 gav en heftig Strid om det benificerede Gods, som Bonden Teis Jacob Torkildsen og Lieutenant Heidman med Pokkers Magt vilde have rånet fra Geistligheden og Skolerne og anvendt til Fond for den nye Rigsbank. Prevost Midelfart holdt en lang Tale i den Auledning, hvori der var adskillige gode og grundige Bemærkninger. Wedel og Løvenskjold vare og paa hans Parti, men Lysgaard paa Modpartiet. Jeg gjorde en kort Bemærkning om, hvorlunde alle Metoderne vare enige om, at man ei maatte handle mod en Testators Land, om man end tillod sig at afgive fra Bogstaven i hans Disposition. At Wedel og Løvenskjold her toge Parti mod Bonderne og derved satte deres Popularitet paa Spil harde formodentlig sin Grund i, at de frygtede for deres egne Privilegier. — Et Par Aalborg-Aviser fortælle omstændeligere Tildragelserne i Frankrig. En „Altonaer Merkur“ skal melde, at Napoleon har grædt ved Modtagelsen af sin Afsked; men jeg troer ikke, han er saa blød. — Efter Bordet gik jeg til Falsen og Sverdrup og røgte der en Pipe Tobak. Til mit Hjem kom jeg Kl. 7 og læste da et »Sændebrev« fra Sværtig til v. Holten, der er fuldt af Ondskab og påbelagtige Grovheder mod Prinds Christian, der noksom viser, hvor slet det staaer sig med Svecus, siden man maa tage sin Tilsflugt til saa usle Baaben. Item læste jeg Forhøret over Kornthvæne i Hvidsand og sik derved ikke bedre Tanker om Eggværingerne.

Den 6te Mai.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at Ponte-Corvo skal have forlangt fri Gjennemmarsch gjennem Danmark, hvilket er afflaaet og Tropper førte paa Bognen til Holsteen for at understøtte Afslaget og at Steen Bille og en anden Person ere sendte til Norge for at udlevere Fæstningerne, en latterlig Idee. — For nogle Dage siden besaae jeg en gammel Birk, som staaer tæt her ved Huset og nu er aldeles udlevet og fortørret. Den

turde maaſſee være den mærkværdigste af ſin Slags i Norge. Sikkert er den flere hundrede Aar gammel. Dens Omkreds er $7\frac{1}{2}$ Alen og en af dens nedfaldne Grene er 24 Alen lang. — En Anecdote om den ſvenske Normand Oberſtliutenant Holſt har jeg glemt at fortælle. Denne kom paa ſin Tour til Norge for at modtage de norske Føftuninger til Nyborg og traf der en Grosserer Suhr fra Kjøbenhavn. Holſt talte Thdk og Suhr, der lod ſom han ikke kendte ham, spurgte, om han havde hørt noget til en Holſtner, en stor Slyngel, en Landsforræder, der nu var hos Ponte-Corvo, efterat have været Medvider og maaſſee Medfyldig i ſin færdums Belgjører Christian Augusts Drab og nu, for at fulde Maalset paa ſin Nederdrægtighed, havde paataget sig den Commission at modtage de norske Føftninger. Da Holſt efterhaanden befjendte ſit Navn og at han var hos Ponte-Corvo, svarede Suhr ganske tørt: „Ja ſaa kan vi jo tale Danſk“. — At Briggen „Volland“ er reift med en Convoy forbi de engelske Fregatter, ſom lode den pasſere uhindret, hører blandt de trøſtelige Tidernes Tegn, ſom jeg og har forglemt at opſiegne.

Æl. 1 toge vi til Børket for at ſpise. Prindſen var i Kirken, hvor Leganger ſkal have holdt en gauſte god Tale om Forſjelleu mellem Bodſærdighed og Forbedring. En So-Officer Falbe var ankommen til Prindſen ſom Coureer fra Wemmersborg, hvor Steen Bille og Oberſt Lønborg ere blevne tilbage for at gjøre Fordring paa Føftningernes Overleverelse. Samme Coureer har meldt om, at Wergelands Tale allerede havdes i Wemmersborg og at denne Wergeland i Forening med ſin Høvding Wedel ſamtid deres Confratere Løvenshjold og Grøgaard vare af Svecus anſete ſom deres bedfte Stotter, men dette turde let bringe Wrne Bee. Nu ſkal Ponte-Corvo være reift til Paris og have i Sinde, hvil Gjennemmarschen gjennem Danmark forhindres, at tage fra Holland til Norge med sine Tropper. Marcus Pløen ſkal være kommen til Danmark, men fra C. Ankø har man intet hørt og formoder, at en Reehuſen, ſom er ſvensk Gesandt i London, har opſnappet hans Depescher. En Gyldenpalm, der medbragte endeel private Breve fra Kjøbenhavn

til Norge med Uttringer om en forestaaende Revolution i Danmark, skal være bleven annammet i Sverrig. Saa skal og der være opfanget Breve til Prinsen i Chiffre, som blev sendte til Oberstlieutenant Holst i Formodning om, at det maatte være de samme Chiffre, Christian August brugte, men der ere de blevne snydte.

Den 7de Mai.

I dag gik Touren paa sædvanlig Tid til Værket. Ved Frokostbordet vare lutter gode Tidender om Korntilførsel. Fra Christiansand var meldt, at de Engelske selv convoiere vore Kornskeibe til de ere komne indenskjærs. Selv Grøgaard maatte med Bedrøvelse tilstaae, at han havde faaet Brev om Korntilførsel. I Førsamlingen optog § 37 tre Timers Debat, hvori jeg ogsaa tog nogen Andeel. Grøgaard, Rein, Wergeland og Aall perorrerede i denne Anledning. Den første gif sterklt los paa Titler, Rang og Ordener og var især lykkelig ved det Indfald, hvormed han sluttede Talen: „At han haabede, at Tolovskillings-Sedernes og Ridder-Orbenernes Dage maatte være forbi“. Rein talte for Rang og Orden, Wergeland og Aall især for den arvelige Adel. Wedels Føstre §§ 41—44 bleve reducerede til een Paragraph og hans Motion om, at de protesterende Statsraader skulle nedlægge deres Embeder, hvori han blev understøttet af Løvenfjold, saldt igjennem her ligesom forhen i Committeeu. Debatterne endte med § 50. Der blev forlangt, at Førsamlingen skulde møde i Morgen paa sædvanlig Tid. Hount docerede forsrækkeligt i denne Anledning om Lovenes Overtrædelse og Omsen samt Bonden Torkildsen istemte med ham. Men ved Pluralitet blev Sessionen bestemt til i Morgen, men af Præsidenten foreslaaet, at den først skulde begynde om Eftermiddagen Kl. 4. — Rein gjorde Følge hjemi med mig og da vi havde drukket Thee og passiaret en halv Times Tid sammen, kom Collett og Steenstrup i Følge med Regjeringsraad Collett, Rosenvilde og en Munthe, Bureauchef hos Collett. Disse gik ejter en Times Forlob, men Rein, som vilde gjøre det samme, sik vi overtalt til at blive og drikke et Glas Punsch

og vi soldede saaledes til Kl. 9 $\frac{1}{2}$, da jeg fulgte Rein hjem. Et Stykke fra Falsens Logis mødte vi Major Ely og en Lund, som af Wergeland havde maattet øsie det før emtalte gemene »Sændebrev« fra Sverrig, hvorover Wergeland var sørdeles glad.

Han skal have faaet 20,000 Ndlr. i Reise- og Snakkepenge og skriver Breve til Christiansand til sine Kanuter Isachsen og Flere, hvori han afmaler det Ille-Wedelske Parti med Farver ligesaa sorte, som han selv er, og fortæller, hvad Enhver er bestenut til at blive under Prindsens Regjering. Vi saae som snarest ind til Sverdrup og Falsen. Jeg kom først hjem Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Rein fortalte, at han med sit Gang til at see Alt fra den mørke Side, havde i de første Dage af Rigsforsamlingen havt en underlig følelse, da han hørte Wergeland og Løvenskjold tale sammen om Salen, hvori Forsamlingen holdes, og da den Første paa den Sidstes Bemærkning, at det kunde være en sjøn Balsal, havde svaret: „Ja, hvad mener De om et Massabal?“. Rein havde ved den Lejlighed tænkt paa Gustav den Tredie.

Det Morsomste er, at Svecus er saa forliebt i Wergeland, at man i Sverrig gjør sig al mulig Umage for at udlede hans Extraction derfra. Han er dem i Sandhed ikke for god og de maa gjerne beholde ham heelt op.

Den 8de Mai.

Morgenen var klar og sjøn og jeg havde Ferie til Kl. 1, da Forsamlingen først skulde holdes om Eftermiddagen. Jeg benyttede Formiddagen til at ordne mit Øsi, skrive paa Dagbogen og gjøre en lille Excursion paa en Høi for at besee Egnen og coquettere med det sjonne Echo, som her findes. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ vandrede vi først afsæd, men fik kald Mad, da Maaltidet næsten var tilende. Prinsen var hos Leganger. Efter Bordet Kl. 4 holdtes Forsamling, hvori kun et Par Artikler blevne afgjorte og §§ 53 og 54 overgivne til Committeeens nærmere Drøftning efterat derom var holdt endeel Debatter. Sørensfriver Bryn oplæste en Tractat, hvormed han vilde sætte vind for de Danskes

Indtrængen i norske Embeder og talte kun lidet humant om dette vort fordums Broderfolk. Præsten Stabel fornhyede sin Motion om Indfødsretten. J. Aall oplæste velskrevne Bemærkninger om Ubilligheden i at ville udelukke de Danske fra Adgang til vor Stat og gjorde opmærksom paa Billigheden i at skjælne mellem den danske Negjering og det danske Folk, da det sidste har viist os saa megen Hengivenhed. Amtmand Bendekse gjorde et Forslag til en positiv Bestemmelse af de Stemmeberettigedes Qualiteter istedetfor den af Committeeen proponerede negative, som medfører mindst Bansfelighed. Til Slutning blev oplæst nogle mig af mine Committentere meddeleste Bemærkninger om Adel og Privilegier.

Den 9de Mai.

kl. 8½ vandrede jeg til Værket, hvor Committeeen samledes kl. 9½, og delibererede over de forommeldte to Postter til kl. 12, da Forsamlingen begyndte. Vi kom ikke længere end til § 60 og fik valgt en ny Præsident, nemlig Falsen med 51 Stemmer og Amtmand Krohg som Vicepræsident. Bryn kom med nok en antisydsk Motion og Weideman læste noget op, som var ret kraftigt skrevet og som blandt andet sigtede til at udelukke dem, som have luret paa, hvad Udfald Tingene vilde faae og som ei have svoret Norges Selvstændighed. — Ved Bordet faldt den glatte Dahl i Sverdrups Hænder, der lod et Ord falde til denne halve Specus om Grændestæernes Bankelmodighed. Og saa blev der stillet paa en Begivenhed, som jeg har glemt at ansøre og som er et smukt Bevis paa, hvilke lumpne Midler disse Folk tillade sig at bruge. For nogen Tid siden kom der et anonymt Brev til Ankert fra Bergen, hvori der tales om Bergensernes Misnøje med deres Deputerede og sjøges at faste Skygge paa disse og man har senere opdaget, at dette Brev er blevet sendt — formodentlig fra Eidsvold — til Bergens Postkontoir for derfra at gaae hid og derved gjøre Tinget saa meget sandsynligere.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at der fra Grændserne ere komne Efterretninger til to Deputerede her, at Svensken er

meget misfornøjet og tilbøelig til at tage norsk Parti. Om Ponte-Corvo meldes intet, selv i de svenske Aviser, og det hedder, at han faaer sig en høi Post i Frankrig eller et Fyrstendømme daraussen og at Gustavs Søn igjen kommer paa den svenske Throne. — Jeg fulgte hjem med Halsen og Sverdrup, hvorhen Schwarz siden kom og vi morede os med et lille Billedgalleri i Vers. — I Lørdags faldt en Motion af Wulfsberg om, at Statsraaderne skulde vælges eller idetmindste foreslaaes af Kongen, igjennem med alle Stemmer undtagen hans egen og da han deri havde talt om den Hø, Kongen kunde give Statsraaderne og den Frygt, som dette kunde indgive dem, lod Sverdrup et Ord falde om, at de formodentligt være mere bange for deres Hoved end deres Hø. Samme Dag oplæste jeg nogle Anmærkninger om Rang, Titler, Adelskab, Orden og Privilegier.

Den 10de Mai.

Collett og jeg vandrede, efterat jeg til min Morgenpibe havde gjennemløbet Grundtwigs Pjace til Fædrelandet om dets Larv og Fare, til Forsamlingen, der begyndte til sædvanlig Tid. Vi naaede lige fra § 60 til § 93 og fik endda forelæst en Indberetning fra Finants-Committeen og de af den til Deliberation fremsatte fem Poster, der blevne oplæste af Collett som Committeeens Secretair og som formodentlig ville give visse Folk Anledning til at bevæge Himmel og Jord, da den behøvende Sum til 1ste Marts næste Åar er opgivet at være 14 Millioner N. B. Men derfra gaaer Årets Indtægter og 4 Millioner til Korn og Fødevarer, som ere betingede, og Sagen bliver da ikke saa farlig, især naar man betænker, at Rigsbankdalerens effective Værdi ikke er mere end 32 β N. B. og Courantdalerens $5\frac{1}{2}$ β. Under Forsamlingen listede jeg mig ned og talte et Par Ord med Fader Skriver fra Hovind, men kom netop betids nok tilbage for at opponere mod § 78 og den deri bestemte Inddeling af Stortinget. Denne blev dog antaget, men kun med een Stemme over. Siden lykedes det mig dog at faae den i § 82 gjorte Bestemmelser, som jeg allerede i Committeeen havde bestredet og hvorved Lagtinget fik Magt til at standse alle Forhandlinger,

fuldkastet, idet mit Forslag om, at et Forslag, som anden Gang blev afvist fra Lagthinget, skulle afgjøres ved $\frac{2}{3}$ Stemmer af det forsamlede Storthing blev antaget ved nogle og 90 Stemmer. Jeg blev tillsigemed Bergenserne samt Bradsbergs og Busseruds Amts Deputerede ansagt til Taffels. Prindsen fortalte den Mærkværdighed, at Hertugen af Angoulèmes Gemal (Dauphine) nu er anmeldt at have faaet en Son paa samme Dag som Kongen af Rom kom til Verden, endskjønt Ingen hidtil har vidst noget herom. Efterat have drukket Thee og spist Aftensmad hos Falsen og Sverdrup, hvor ogsaa Rein var, vandrede vi hjem Kl. 9.

Den 11te Mai.

Morgenstunden anvendtes til at skrive i Dagbogen og et lille Brev til Pavel's, om hvem Hount i Gaar fortalte mig, at han lider foruden af Koldfeberen tillige meget af sit sædvanlige Ønde i Fodderne. — Forsamlingens Forhandlinger vare alt begyndte, da jeg kom. Resten af Constitutions-Udkastet blev de batteret og decideret. § 108 om Børnepligtens samt §§ 110 og 111 om Odelsretten og Næringsfriheden bleve vidtløftigt af handlede og alle desangaaende indkomne Beteunkninger oplæste.

Bed Bordet blev jeg Fabricius's Sidemand, som fortalte, at foruden Briggen „Lolland“ vare nu og Briggerue „Seagull“ og „Alart“ udgangne for at convoiere vore Skibe og at de twende sidstmeldte havde, da de løb ud, mødt et Par engelske Fregatter med en Convoi, der relig lod dem fortsætte deres Cours. — Rygtet figer, at C. Anker skal være gaaet til Paris for at negociere og at Gouverneur Anker er gaaet til Holland for deraf at tage over til London. Et Skib, tilhørende J. Uall, skal være taget af Svensken. Det svenske Parti har nu truet med, at Heltene i Rigssalen skulle komme til at blegne om et Par Maaneder. Wergeland var etter fremme med en Tale i Anledning af Børnepligtens, men jeg var ikke saa lykkelig at faae at høre den. — I den Extra-Session, som Constitutions-Committee holdt for et Par Dage siden, sik samme Wergeland en stem Ters af Sverdrup, da denne, idet han bevisste Nødvendig-

heden af at antage udenlandske Mænd til Professorer, anførte som et Exempel Ørsted, der var saa hæderlig bekjendt for sine Kunstdræber, Skrifter og især af sine skarpsindige Recensioner*). Efterat Constitutionen var expederet, fik man til Valget af de tre Mænd, som skulle redigere samme og dertil udnævnedes Sverdrup, Diriks og Weidenian. — Efter Maaltidet gik jeg lige hjem. En Times Tid efter fik vi Besøg af Diriks, Midelfart og Lieutenant Schwarz. De twende første ledsgagede jeg et Stykke paa Hjemveien.

Den 12te Mai.

Formiddagen havde jeg til min egen Disposition og benyttede den til at affribe syv af Finants-Committeens opgivne Poster, som i Morgen skulle debatteres, samt til at skrive i Dagbogen. — Collett fik et langt Brev paa 16 Sider fra Bram, hvori han hylter sine varme Følelser for Norge, beklager sin Stilling og den Afviisning, hans Tilbud af sin Tjeneste fandt hos Rosenkrantz og melder, at han har frevet til Brindsen om at blive ansat. Slaaer alt feil, vil han tage privat Tjeneste i Norge. I Sandhed, det er tungt for den varmtfølende med mange Kunstdræber udstredre og kraftfuld virksomme Mand at være i en saadan Stilling. Han beretter, at Kaas har overladt 5,000 Rdlr. til rentefrit Laan for Normænd i Kjøbenhavn, der mangl Penge til at kunne tage deres Examiner eller til at bemale Reisen til Norge og at denne twethdige Person saaledes vil gjøre sig Venner af den uretfærdige Mammon.

Kl. 12^½ gik Collett og jeg til Værket. Steenstrup var i Faddekslab hos Forvalteren og Brindsen, som var bedt til Fadde, gjorde en Balselvisit. — Efter Maaltidet fulgte jeg med Falset til Stein, som vi traf underveis og hos hvem de Tordenskyer trak sammen, som i Morgen ville bryde løs. Christie og Moesfeldt vare paa Jagt i den nærliggende Skov og vi gik dem imøde. Efterat have røget en Pipe Tobak, van-

*) Ørsted havde i „Dansk Litteraturtidende“ 1811 recenseret Bergelands Afskrift om et Norsk Universitet.

Udg.

drede jeg hjem og satte mig til at fuldføre og reenskrive en Orationchen til i Morgen før ogsaa at lægge mit Ord i Retten. Derned blev jeg først færdig Kl. 11½ om Aftenen.

Den 13de Mai.

Denne afgjørende Dag for vor Rigssforsamling oprændt klar, men kold. Førend jeg gif til Forsamlingen skrev jeg et Brev til min Elijsa. De fleste Deputerede var mørke og inde-sluttede i dem selv og saae med Engstelighed de vigtige For-handlinger imøde. General-Auditeur Berg traf jeg der og viste ham min Talestump. Kl. 10½ begyndte Forhandlingerne og efterat det sidst Passerede var oplæst, begyndte Debatterne om Finantsvæsenet. Wedel begyndte med en vidtløftig Recension over Finants-Committeens Indberetning og malede vort Penge-væsen med de sorteste Farver. Han sik vor formedentlige Gjeld opfrettede til 30 Millioner Kdlr. S. V. Finantsraaderne blev nu ophantede og Wedels paa Grindringer og Formodninger støttede Tractat blev nu paanh oplæst og af Tank meget flinkt besvaret. Om sider skred man til Votering af første Post, som seirede med en Overvægt af 66 Stemmer. Nu kom anden Post om Statsgjeldens Garanti og Debatterne begyndte paanh og Finantsraaderne maatte atter frem. Sverdrup holdt nu en Tale, hvori han viste, at Pligt og Gre bod os at hærde vor Selvstændighed ved at offre vor Formue paa Fædrelandets Alter. Siden kom Nein med sin Tordentale, der nedskyllede Ironi og Alvor over Patrioterne, som af bare Ømhed og Kjærlighed ville sælge os til Sverrig. Denne kraftfulde Tale, der snart fremlokkede Latteren, snart Alvorblit og frempiblende Taarer, aflatvæng Tilhørerne et Bravoraab med Hurra og Klap, som dog hellere maatte have været borte, og forstenede vore og Svenskens Benner. Wergeland puttede sin Tale i Lominen og stod op for at klappe. Strax ovenpaa holdt Omisen en Prædiken, hvori han benægtede Rigssforsamlingens Ret til at indlade sig i Finantsvæsenet og forresten var fuld af Baas og Invec-tiver med Finants-Departementet, hvorpaa Tank ikke blev ham Svar skyldig. Saa kom Pastor Jersin med en velmeent lille

Tale og saa kom min Wenigkeit. Havde de faa Ord, jeg talte, end intet andet Værd, saa havde de dog den Nytte, at de gave den brave Carl Stoltenberg Anledning til at gjøre et Tilbud af en Gave til de Fattige af 100 Tdr. Korn og af et Par tusinde Ditto, om hans Skib kommer lykkelig fra Danmark, til Udlaan eller Salg for billigste Pris, et hæderligt Tilbud, som dog ikke blev efterliguet. Foruden disse blev der og i Anledning af første Post gjort nogle Bemærkninger af Major Sibbern og en Tale af Halsen. Ogsaa kom Carstensen til Slutning frem med nogle Strøtanker, som han hællagede vare meget adspregte og lovede meget naivt, at han herefter vilde give endnu mere til de Fattige. Om sider gik det til Votering og anden Post — den vigtigste — seirede med nogle og 70 Stemmer, efterat den havde faaet et lille Tillæg. Tank vilde, at Courant-Sedlen skulde indløses til hvad den gjælder for i Handel, nemlig 3 β , og talte der imod sin Interesse som Kjøbmand, men det blev ved S. V. Coursen 375, ifølge hvilken 1 Adlr. N. V. bliver 32 β og Courant-Sedlen $5\frac{1}{2}$ β . Med lettet Hjertet gik de Fleste af Salen efterat denne haarde Øyst var forbi og Glæden yttrede sig ved Bordet i en Skaal for Norge og Nein og i et Par Sange. Efter Maaltidet gik jeg til Halsen og Sverdrup, hvor Middelfart og Høydal, siden Nein, Collett og Steenstrup samledes og hvor vi affrev Neins Tale. Derned bleve vi først færdige kl. 10 og vandrede saa hjem glade over det lykkelige Udsald og den gode Sags Seir.

Den 17de Mai.

Jeg har nu tre Dage at gjøre Regnskab for og vil strax friske til at afbetale min Dagbegsgjeld. Den 14de blevе de fem øvrige Punkter af Finants-Committeens Forslag debatterede. Wedel, Løvenskjold og Cloumann havde meget travlt med Christie førend Forhandlingerne begyndte og jeg hørte siden, at det angik Bonden Huvestad fra Bradsberg Amt, som vilde have Christie til at give ham Attest for, at han havde voteret „Nei“ til anden Post i Finants-Committeens Forslag, hvilket han selv og de ovenmeldte tre Personer vilde gjøre deres Ed paa, men

da Christie bestemt erindrede, at han havde sagt „Ja“ og en halv Snes Personer omkring ham bevidnede det samme, sif han en lang Næse. Slige Kjeltringstreger kunne kun Mennesker, som ingen Ære have at tage, indlade sig paa. Wedel opponerede som sædvanligt, men samtlige Poster gif dog igjennem. Fabricius sif Brev om, at Briggen „Volland“ har taget en svensk Raper og mistet en engelsk Fregat, som havde taget en dansk Kornskude tilbage fra en svensk Raper og advarede for en svensk Fregat og Brig, som krydser efter ham. Vor Brig og Engelsmannen sendte hinanden et gjensidigt Hurra. Prindsen havde været meget glad ved denne Tidende og communicerede den til Schwarz, som han kaldte ind til sig Kl. 7 om Morgenens, da denne spadserede endnu i Tøfler paa Gaarden. Senere ud paa Dagen skal Prindsen have været i slet Hummer og om Eftermiddagen bestemte han at gjøre en Tour med Hegerman til Blakjær.

Den 16de blev paa Rigssalen den redigerede Constitution op læst, Valg af Lov-Committee, Finants-Committee, Værnepligts-Committee og de tre Meddirekteurer ved Banken foretaget og da jeg havde afleveret mine Valgsedler til en Ander, fandt jeg det behageligere at ryge Tobak og drikke Grog paa Adjutant-Bærelset hos Schwarz og høre og fortælle Anecdoter end sidde i den lunre og qvalme Sal. General-Auditeur Berg, Stoltenberg og Dirits gjorde os siden Selskab og neden disse Herrer afhandlede Bajonettons bedste Indretning sif jeg mig en lidet Luur. En Over-Auditeur Olsen, som nylig er kommen fra Danmark, var der og som snarest. Gerhard Hofgaard, Licenciaf Smith og en Strøm, der for ikke længe siden er kommen fra Tydfland og fortalte om den der herskende Enthusiasme for Norges Sag, saae jeg i Forstuen. Hofgaard søger nok om at komme i Embedstour. Præsten Bjerk og Major Gjentoft var ogsaa der. — Forhandlingerne bleve i Dag sluttede med Valg af nye Præsidenter og blev da Everdrup, som var gaaet syg hjem, kaaret til Præsident og Moesfeldt til Vicepræsident. Næst ham havde jeg de fleste, nemlig 10 Stemmer. — Efter Bordet viste jeg Fader Bjerk Rigstdagsalen, hvor Wergeland sad og studerede og Løvenskiold havde en fortrolig tåle à tête med en

Corporal Melbye, formodentlig om hvad der i Morgen skal opspindes i Anledning af Kongevalget.

Efter Bordet gif jeg hen for at see til Sverdrup og fandt ham til Sengs, omgivet af tvende Læger, Dr. Möller og Smith, der meente, at Kampherdraaber snart vilde gjøre ham god. Møtsfeldt, Christie, Collett, Steenstrup, Middelfart, Heyerdal og Diriks kom og gif. I Anledning af Constitutionens Overleverelse til Regenteren og Anmeldelsen af Kongevalget skal der forfattes en Adresse og da Sverdrup var Patient, overdrog han mig at smøre noget sammen i den Auledning, hvilket jeg gjorde efterat han havde meddeelt mig sine Ideer. Siden fuldendte Falsen og jeg det før emnedte Billedgalleri. Sverdrup sit Brækvand efter Steenstrups Ordre og var i fuldt Arbeide med at expectorere sig, da jeg gif Kl. 9½. Steenstrup blev hos ham og fortalte, da han kom hjem, at Sverdrup følte sig bedre. — En Jens Svendsen (valgt til Medlem af Børnepligts-Committeen) som var med Briggen „Volland“, har meldt, at denne har taget to svenske Skapere og convoieret 40 Skibe til Christianssand, som medbragte nogle og 30,000 Dkr. Korn; at Henne har skrevet, at han troer, vi ikke bør vove at sende flere Skibe efter Korn; at Kongen er reist til Kolding og at man i Jylland ruster sig stærkt mod Svensken; at Benningsen, der commanderer ved Hamburg, har formeent Svecus at trænge paanh ind i Holsteen. Der har gaaet Rygter om en Bataille mellem Danske og Svenske, hvori disse skulle have mistet 1,600 à 2,000 Mand, men man ved ikke, om det er med Auxiliair-Corpset eller andre danske Tropper.

Den 17de. Da Dagbogs-gjælden var blevet klareret, vendrede jeg til Rigsforsamlingen. Sverdrup var kommet sig saavidt, at han kunde fungere som Præsident. Efterat de paanh redigerede Forslag fra Finants-Committeen vare oplæste og antagne i deres nærværende Form samt et Par Promemorier fra Toten og Hedemarken, af hvilke det sidste var helt curieust og hvori der foresloges at afskaffe Stiftamtmaend, Amtmaend, Bisper og Fogder og fastsætte Præsternes Løn til 300 Ndlr., skred man til Kongevalget. Her anspændte det svenske Parti sin sidste

Kraft for at faae dette udsat og da dette ikke lykkedes, men det, efterat Sverdrup og Falset havde i en kort Tale viist, at en saadan Udsættelse vilde ansees af Naboen og de fremmede Magter for Frugtagtighed og Mistillid til den gode Sag, kom til Votering, sogte Ankner, som først skulde give sit skriftlige Votum, at undvige ved at votere for Udsættelse. Men da Sverdrup, understøttet af de fleste Stemmer, paastod, at Valget af en Konge allerede var vedtaget af Førsamlingen strax at skulle fsee og at Repræsentanterne vare forbundne til at udnævne en Konge, ffjøndt det stod dem frit for at bestemme, hvem de vilde have, strandede Cabalen ogsaa her og Ankner med Consorter maatte bide i det sure Øble at udnævne Prinds Christian, ffjøndt med det Tilsæg, at det af Førsamlingen var gjort dem til Pligt. Med alle Stemmer blev saaledes Prinds Christian udfaaret til Konge og det sidste store Slag var vundet. Den skriftlige Votering varede til Kl. 4. Siden blev Adressen, som skulde følge med Constitutionen, oplæst og antaget samt en Deputation af 12 Repræsentanter valgt til i Forening med Præsidenten og Vicepræsidenten samt Secretairen at overlevere Prinds Christian Constitutions- og Udnevnelses-Acten. Efter et Dvarteers Forløb kom Deputationen tilbage og strax derefter oplæstes Prindsens skriftlige Svar. Hount foreslog en Declaration til Nabomagten fra Rigsforsamlingen, hvori tilbydes dem fredeligt og venstabeligt Forhold, men i manglende Hald Kamp paa Liv og Død og i den Anledning blev bestemt, at en almindelig Declaration til alle udenlandskne Magter om det norske Folks Beslutning at ville hævde sin Selvstændighed skulde tilstilles Kongen til videre Proclamation. Først Kl. 5 kom vi til Bords og der blev Norges Skaal drukket og Prinds Christians Skaal udbragt efterat Visen „For Norge, Kjempers Fædeland“ og min Sang, „Norges Held og Christians Hæder“ vare sungne. Efter Maaltidet blev træteret med Punsch og et lille Normandslag samlede sig hos Stadtmester Kaas, hvor der blandt andre blev sunget følgende:

Carl Stoltenberg's Skål.

Den, som Norge ørligt mener,
 Den, som under Norge vel,
 Han hver Normands Agt fortjener,
 Han skal nyde varigt Held.
 Stoltenberg var blandt de Brave,
 Han udstrakte hærlig Haand;
 Stor og ædel var hans Gave,
 Stor og ædel som hans Land.

Siden besøgte vi Falsten og Sverdrup. Der fandt vi Hagbart Falsten, Moesfeldt, General-Auditeur Berg og Prost Middelfart ved en Risengrød og et Fad Fisk og efter Maaltidet blev der atter Sang og Klang. Vi kom først hjem kl. 12½. — Steenstrup havde i Dag fat paa Løvenskjold for hans Bagtaleser og Sanitalen blev temmelig heed. Havde det været paa et andet Sted, var det nok kommet til haandgribelig Afgrørelse; men det har da Kammerherren tilgode. — Til Rigsdagshistorien hører, at Lensmand Lysgaard, som er Vergelands Sidemand, sagde til denne, da Reim havde endt sin Tale: „Den Tale var 20,000 Rdslr. værd fra Wannersborg“. Brindsen har bestemt Overmorgen til at mødes med Rigsforsamlingen for at afgive sin Bestemmelse i Henseende til Constitutionen og Valget.

Den 18de Mai.

Ieg kom i Dag lidt tidlig op. Lidt hen paa Formiddagen kom Præsten Heierdal og blev i Følge med os kl. 11 til Eidsvold. Forsamlingen aabnedes kl. 12. Declarationen, efter Hounts Forslag forfattet af Sverdrup, blev op læst og antaget med den Forandring, at vor Forventning om Englands Bisald, grundet paa visse Udtryk i dets Fredstractat med Sverrig, skulde udelades. Siden blev det Exemplar af Constitutionen, som skal overleveres Kongen, underskrevet og beseglet af samtlige Deputerede efterat Wedel havde moveret om, at der skulde tilføies en Anmærkning om, at Constitutionen var antaget ved

Stemmefleerhed og blev understrebet af alle, skjønt der i mange Poster var Dissents. Men man fandt denne Snak uisdvendig og at Underskriften som Eden burde være uden Forbeholdenhed, da jo Enhver kunde faae Udschrift af de til Protocollen førté Remonstrationer. Underskrivningen varede til Kl. 4. Siden kom Kammerherre Petersen med 'en Anke over Wergelands fornærmelige Udladelser mod Rigsforsamlingen i hans første Tale og paastod, at han maatte gjenkalde hine. Christie erklærede det samme og en stor Pluralitet var enig dermed. Wergeland havde stukket paa sig, men blev hentet op af Musketeer Loftences, en brav Bergenhuser, der gjorde en Mine, som lod til at betyde: „Jeg skal nok bringe ham levende eller død“. Om sider kom corpus delicii og da Anken mod ham paany blev fremsat, snakfede han en Hober frem og tilbage og henskjød sig under Lovene. Men Diriks betydede ham, at Forsamlingen var hans Dommer. Sverdrup opfordrede ham nu og med det samme til at gjenkalde sine Beskyldninger mod dem, som i Februar havde været samlede med Prinsen. Wergeland henskjød sig under Anker, som senere havde læst hans Tale og erklæret, at han ikke fandt noget fornærmeligt deri, hvorved han slemt compromitterede sig, da han som Præsident havde lydelig ytret sin Misfornøjelse over bemeldte Udfald. Tillige vrøvlede han om, at bemeldte Samling og Hyldestning paa Eidsvold vel som enkelt Handling var uret-mæssig, men dog i Betragtning af Omstændighederne og Folgerne retmæssig, og maatte nu taale den Bemærkning af Sverdrup, at han ikke kunde indlade sig paa et saa ulogisk Raisonnement. Til Slutning maatte han dog beqvemme sig til at gjøre Forsamlingen en Greserklæring, hvorover hans Clienter blev meget grammie. Grøgaard lod ved samme Leilighed nogle Ord falde om dem, som havde udspyet Gift og Galde, og fandt det meget heltemæssigere at udskjælbe en heel Forsamling end en enkelt Person. Men Sverdrup var af modsat Mening og understøttede den med følgende Exempel: „Dersom Nogen vilde udskjælde den hele engelske Nation, vilde denne formodentlig lee ad Daaren; men fornærmede han en enkelt Engelsmand, vilde

denne formodentlig bøges med ham". Til Slutning blev man enig om en almindelig Amnesti og Forglemmelse af alle Stridigheder, ligesom Sverdrup forud havde erklæret, at han vilde afbede og ønskede glemt, hvad Bitterheder der under Debatternes Hede maatte været ham undslupne.

Å. 5 kom vi til Bords. Men hos Prindsen blev der ikke Taffel før Å. 7. En stor Deel af Forsamlingen var buden til et lille Galas i et af Spiseværelerne. Førstend dette begyndte var jeg i Besøg hos Falsen og Sverdrup, hvor Rein og hans Broder Majoren vare. Å. 8½ gik vi til Calaset. Sverdrup og Falsen aarsagede sig. Der var vel omtrent 40 Patrioter, som ved en Volle Punsch sang fædrelandsk Skaaler: „De tre høie Ord“, Zetlitzes: „Vort elskede Norge“, min: „End Norge paa sin Klippefod“, „Norges Løve reiser sig“ samt Reins og Stoltenbergs Skaal. — Ved Bordet blev drukket den fraværende Præsidents og den nærværende Hegermans Skaal og til Slutning Prindsens. Å. 12 ranglede vi hjem. Capitain Holsteen, som fulgte et Stykke med, havde god Forhaabning om, at hverken England eller Rusland vilde have noget imod Norges Uafhængighed; ogsåsaa meente han, at Aarsagen, hvorför Pente-Corvo er blevet feteret af de Allierede, er, at han er Medvider i den nu til Modenhed bragte Conspiracy mod Napoleon, der formodentlig i flere Aar, og maaßke lige fra Invasionen i Spanien, har været i Gjære og at han derved har havt en Klemme paa dem, som nu bortfalder. I Alberg Aviser fra Begyndelsen af denne Maaned staaer en kraftfuld Proclamation fra Napoleon til den franske Armee fort førend Kronens Ufstaelse. General Cossarelli har foranstaltet en Revolution i Garonne=Departementet og hans Løsen er: „Napoleon, Øren og Hædrelandet“. Napoleon har modtaget Elba og 5 Millioner Francs Pension og begjært Bibliothekerne i Fontainebleau samt alle sine Stads-equipager, som han dog neppe vil have Brug for paa Elba. Han skal ellers have sagt: „Den sidste Mand og den sidste Daler i Frankrig er min“.

Den 19de Mai.

Denne store, Norge evig uforglemelige Dag, da Krandsen skal sættes paa den Friheds-Støtte, som Normænd reiste sig, begyndte mild og sjøn; kun enkelte Skyer viste sig paa den lyse Baarhimmel og ganske syfri og uformørket tør vi ikke haabe at see vor Frelses- og Hæders-Dag oprinde og henglide. Kl. 10^{1/2} kom vi først aften og Rigsdagsmændene vare alt samlede paa Salen, da vi kom. Jeg maatte altsaa ile med at faae mig iført min Præstekhole, som hang paa Adjutant-Bærlet, og hørte imidlertid en klagende Stemme i en Seng. Det var Capitain Munch, Maleren, som for nogle Dage siden er kommet tillige med Overauditeur Olsen fra Kjobenhavn og nu maatte trækkes med Koldfeberen. Præsten Stabel laante mig en reen Vibekrave og saaledes begav jeg mig i fuld Ornat paa min Plads. Efter en halv Times Forløb kom Prindsen. I Spidsen af Toget var Rigsforsamlingens Deputation med Præsidenten etc.; dernæst som Grev Schmettow, Regjeringsraaderne, Bisperne, Falbe, Wibe og A. Berg, Treschow etc. Efter dem kom den udvalgte Konge og Toget sluttedes af Adjutanterne. I en kraftfuld og vel udført Tale anmeldte Prinds Christian, at han modtog Kronen, som et frit Folk rakte ham, og endte Taleen med at besværgে Constitutionen, hvorpaa Sverdrup stod frem og opfordrede Forsamlingen til at aflægge Eden, som han foresagde og som gjenlød fra alle Munde. — Himlen hørte Kongens og Folkets hellige Eb og giv den Algode give begge Kraft til at holde den ubrødelig! Næsten intet Øie var tørt og en hellig Hølelse udbredte sig over den hele Forsamling i denne store højtidsfulde Time. Nu lød efter Præsidentens Opfordring et „Held Norge!“, „Held dets Konge!“ og nu tordnede Kanonerne og Salen skingrede af et tredobbelts Hurraraab. Kongen løb derpaa Holten foreløse sine Skrivelser til Danmarks Konge i Anledning af Norges Beslutning at ville være fri og i Anledning af det lagte Beslag paa de herværende Brigger samt Villes og Lønborgs Opfordringer til Fæstningernes, Kassernes etc. Overgivelse, item Kongens Svar og Prindsens Svar til Ville og

Lønborg. Holten begik under Læsningen en besynderlig Buf ved at læse Philosophi for Pligtfølelse, hvori Kongen rettede ham. Efterat Alt var tilende paa Salen toge vi til Kirken Kl. 12 $\frac{1}{2}$. Kongen eskorteredes af det ridende Jægercorps, anført af Major Nielsen. I Kjærren med mig var Major Rein og vi maatte døie megen Stov. Tjenesten begyndte Kl. 1 $\frac{1}{2}$ og efterat en Psalm var sunget, besteg Leganger Prædikestolen og for det meste vrøvlede over en Time over Himmelarts-Texten og sluttede med en Apostrophe til Kongen og en til Rigsforsamlingen, hvori der var enkelte gode Steder, men ogsaa en Portion Egoisme. Efter Tjenesten toge vi en Dejeuner i Legangers Have, hvor der var dækket et stort Bord. Kongen og Rigets fornemste Mænd vare i et Lyshus.

Bed Bordet blev sunget: „Stig, Christian op paa Haralds Stol“, derpaa „Storm-Marsch“, „Normands Ønsker“ og saa Kronprindsens Skål til min Sang: „Dit Faderblik med Længsel skuer“, Alt under Kanonernes Torden. — Efter Maaltidet var jeg hos Falset og tog Afsked med ham og Stoltenberg, som var der. Jeg ventede paa Sverdrup til Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og vandrede saa hjem i den blide Aftenstund.

Den 20de Mai.

Formiddagen blev anvendt til Indpakning af mit Tøi, til at indføre Gaardsdagens Begivenheder i min Dagbog og affrise til min Nabo paa Rigsalen, en Musketeer N. Johansen Lof-tesnæs, en ægte Normand og brav Bergenhuser, de af mine Viser, som ere blevne fungne eg som han har udbedret sig af mig. Kl. 1 forlod jeg Lysager og sagde min Vært, forдум Sergeant, nu Uhrmager og Jordbruger, Ole og hans Gemal Farvel, formodentlig for bestandig. I Adjutant-Børrelset fandt jeg Diriks med Flere ved et Glas Madeira. Even Lande, som har plaget alle Jurister og især Diriks med at faae affkaffet, hvad han kalder Farbror-Retten, nemlig Brødrenees Ødelsret fremfor øldste Sons Dottre, kom nu og med samme Smak og i den Anledning blev følgende Viser af mig digtet:

Med Even Landes Farbror-Rei
 Vi har vor fulde Hyre,
 Og Diriks er alt af den mæt,
 Men vil nok Rumlen støre.
 Han lander ei, hvor Lande boer,
 Han sander ei, hvad Lande troer
 Og liber ei den Farbror-Rei,
 Men falder den Uhyre.

Siden var jeg paa Salen for at underskrive Protocollen. Sverdrup bad mig gjøre en Enigheds-Sang og jeg maatte da atter gjøre et Badutspring med min Pegasus og galoppere sammen følgende:

Om Fædrelandets Alter træde
 Vi, Norges Sønner, Haand i Haand
 Og Norge seer med Neberglæde
 Til hver, som eier Hædres Aund.
 O! helligt er os hendes Navn,
 Omst sluttet hun i Sønners Favn!

Med ørligt og med enigt Hjerte
 Vi høre vil vor Moders Røst,
 Og hvad hun moderlig os lært
 Skal gjemmes troligt i vort Bryst.
 Ja Haand i Haand og Favn i Favn
 Vi signe vil vor Moders Navn!

Denne Sang tilligemed den af „Høstgildet“: „Enige Brødre, det ville vi være“ blevne fungne ved Bordet og Enigheds Skaal drukket, hvorpaa Ven og fordums Fjende toge hinanden i Haanden. Siden vare vi paa Rigssalen for at høre det sidst Forhandlede op løft. Til Slutning op løste Commandeur Fabricius en vakker Opfordring til Enighed og samtlige tilstede værende Medlemmer af Rigsforsamlingen sluttede Favn i Favn en Broder-fjæde med Forglemmelse af al fordums Strid. Wedel og Loven-skjold vare ei tilslæde. Nu lavede alle sig til Reisen og de, som her havde lært at fjende og agte hinanden, fikkes ad med røte Hjerter. Det var i Sandhed en alvorlig og høitidelig Stund og gis de Følelser, den vakte, maatte bevares i ørlige og gode Hjerter.

Christiania den 22de Mai.

Æl. 10 gik vi i Kirke og hørte en god Prædiken over den besalede Text: Ps. 12 C., 1 B. Efter Prædikenen besøgte jeg Sverdrup, som ikke befinner sig ret vel, og traf der Hersleb og Poul Høfgaard. — Vi spiste Æl. 1 for at komme betids til Byens Kirke, hvor alle Embedsmænd og Corporationer skulde modtage Kongen. Han kom til Hest Æl. 2 escorteret af det ridende Corps og ledhaget af Byens Repræsentanter og hele Adjutantstabben. Toget begyndte nu. I Spidsen Bech og Bugge med Geistligheden Par om Par, saa Kongen, derpaa Repræsentanterne, Statsraadet etc. Acten aabnedes med Stabtingens Halleluja, som blev taalelig godt udført, ffjøndt det for mig ikke tog sig saa godt ud, da jeg sad bag Ørkestret i Choret. Saa besteg Bech Prædikestolen og holdt os, just ikke varme og vaagne, men snarere det Modsatte. Efter Prædikenen blev istemt: „O store Gud vi love Dig!“ med fuldt Accompagnement. Bech gik nu ned paa Kirsegulvet og fremsagde et, jeg troer af ham selv forfattet Vers, som jeg ikke kunde høre. Kongen holdt fra sin Stol en fort hjertelig Tale til Folket, som besvaredes med et flingrende tredobbelts Hurra. Han forlod derpaa Kirken og red gjennem Gaderne, hvor Bergerkabet og Militairet paraderede, til sit Palais, hvor han efter modtogen af alle Corporationer og gav disse Audients i følgende Orden: 1) Negjeringssraaderne, 2) Stiftamtmaend og Byens Repræsentanter, 3) Geistligheden (hvorover Grev Schmettow blev meget bøs), 4) Universitetet, 5) de Militaire og 6) udenbørs Embedsmænd. Til Geistligheden, for hvem Bech førte Ordet, sagde han: „At han stolede paa Anvendelsen af deres Indflydelse til Religionens og den gode Sags Fremme“. Med Følelse talte han og om denne Dags Vigtighed for ham, da han paa den blev confirmeret for 10 Aar siden, kom til Christiania for et Aar siden og nu havde holdt sit Indtog som det elskede Norges Konge. Gamle General Stricker var og krøbet ud ved denne Leilighed, ffjøndt 84 Aars Olding og ligesaa Lumholz, der er et Aar ældre og som havde ladet sin flingrende Stenime høre i Kirken.

Om Estermidagen besøgte jeg Otto Collett, hvor jeg traf

Faber, Bauman, Rosenkilde og Dr. Munk fra Frederiksstad. Siden var jeg hos Holm for at høre om Rein var kommen, men fik at vide, at han først ventedes om et Par Dage. Diriks var der. — Kl. 9 om Aftenen vandrede jeg med Pavels's, Hount og Jersin for at besee først AReporten, der var be-trukket med Grantræ og paa den ene Ende havde C F og paa den anden Norges Løve, paa hver Side en Balustrade, hvor Damerne stode og strøede Blomster og Tomfru Winge havde overrakt Kongen en Subscriptions-Liste, hvorpaa var tegnet for 12,000 Lod Sølv, et Par hundrede Lod Guld samt Kobber, Jern, Korn etc., som offredes paa Fædrelandets Alter. Derfra gik vi til Ankens Have, der var illumineret med Smag. I Baggrunden af Hovedgangen var et Transparent, som forestillede en Støtte med Kongens Krone og Chiffre og Emblemer af Fasces og en Hund, som Sindbilleder paa Enighed og Troskab, med en poetisk Underskrift af Pavels. Bag samme sjænkede Flor Punsch for den høistærede Pøbel, thi andre kunde og vilde ikke trænge sig frem. I en af de twende illuminerede Pavilloner var anrettet for Kongen en lidet Refraichiissement. Ved Siden af Haven laae et illumineret Skib behængt med alle Nationers Flag. Folkestimlen var stor og jeg havde Møie med at bringe twende af Pavels's Børn, som jeg havde ved Haanden, med hele Lemmer tilbage. Kl. 10½ gik vi hjem og hørte en halv Time efter Kanontorden, som signaliserede Kongens Ankomst i Haven. Jersin og jeg var paa Beien til at gaae derud, men besindede os og foretrak Sengen.

Den 23de Mai.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at der er fabrikeret 16 Kammerherrer og 8 dito Junkere, hvilket er lidt flaut, især da saa agtede Mænd som Hegerman og Fabricius ere deriblandt og formodentlig derved udelukkede fra Folkerepræsentationen. Haxthausen er blevne Overhofmarskalk og Generallieutenant, det sidste er og Staffeldt og Lewzow blevne, Schmettow General, Kaas Hofmarskalk og Elisen Staldmester. — I Anledning af Kammerherrevæsenet begik jeg en snurrig Feiltagelse. Da vi

vare samlede ved Kirkeporten, traf jeg Generalauditeur Berg, som med en tilsyneladende fortrædelig Mine fortalte mig om det Snabs, han havde faaet bag paa, hvortil jeg, som tog det i bogstavelig Forstand, svarede ganske trofyldig: „Det gaaer vel af igjen!“. Først nogen Tid efter hørte jeg om Kammerherrefabricationen og saae de twende Knapper, paa hvilke den tilkommende Nøgle skal hænge, og begreb da først min Feiltagelse.

I Formiddags var jeg i Besøter hos Berg og Harthausen, som ei være hjemme, hos W. Boisen og hans Broder Dibrik, hvilken sidste spaaede, at den norske Trælast ei vilde finde Afsetning herefter, og saa hos Kaas med en beslitt Strophe i Anledning af en lille Høitidelighed for Kongen paa Ladegaardssøen. Jeg maatte endelig opvarte Hofmarskalkinden, der laae som Patient paa en Sopha og havde Tulsstrup hos sig. — Den Esterretning, at jeg var ansagt til Taffels i Dag, var mig saa meget mindre behagelig, som jeg hellere havde siddet til Bordt hos Pavels, der havde et Pilknik for adskillige Rigsdags- og andre Mænd, hvorved jeg skulde have været en ødende og syngende Gjæst. Jeg fik netop gjort et kort Afskedsbesøg hos Sviger-mama og ilede saa hjem for at gjøre mit Toilette. Kl. 4 spadserede jeg i fulde Pontificalia til Majestæten, hvor jeg skulde være ansagt til Marskalkstaflet. Der fandt jeg foruden Harthausen, Hassner, Kaas og Elisen, som høre til Hoffet, samt Stiftamtmand Schouboe, Rigsdagsmændene Diriks, Cancelliraaderne Dahl og Heiberg. Bispe Bugge var der og. Vi spiste alle ved Kongens eget Bord og der var, saavidt jeg kunde mærke, intet Marskalkstassel. Der blev pratet ganske ugeneert som hos den fordums Prinds. Efter Taflet havde Diriks, Dahl, Heiberg og Bugge privat Audients og den sidste fulgte derpaa med mig til Pavels, hvor der efter en Times Passiar og Smøgen blev spillet, ødt og drukket til Kl. 12. — Rygtet siger, at engelske Fregatter blokkere de norske Kyster; men Harthausen erklærede, at intet Officielt havdes herom, saalidt som om det bebudede engelsk-russisk-østerrigsk-preussiske Gesandtslab.

Eger den 24de Mai.

Jeg naaede frisk og vel mit Hjem Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og var hjertelig glad ved at finde Alting vel der og komme i Rolighed igjen efter næsten 7 Ugers Tummel og Urolighed. Gud give nu, at Værket, som er fuldendt, maa lykkes og bestaae, da vil Mindet om det vigtige og i mange Henseender interessante Møde blive dobbelt behageligt. Hvordan end Udfaldet bliver, saa er dog Nationalaanten valt og givet et nægtigt Stød fremad og om vi falde, beder og haaber jeg til Gud, at vi maa falde med Hæder.

Held Norge! Held Norges Konge!

IV.

Dagbog under det overordentlige
Storthing

fra 5te October til 29de November 1814.

Aggershuus den 11te October 1814.

Saa svært det end falder mig og saa længe jeg end har betænkt mig paa at opagne de Begivenheder, hvis Aarsager ere saa op-rørende og hvis Følger turde blive saa smertelige for hver ørlig Normands Hjerte, vil jeg dog stræbe at overvinde mig selv og med muligste Rolighed og Upartisched stræbe at nedskrive det Mørkligste ved det overordentlige Storthing, hvis Medlem en sorgelig Lod (thi jeg blev det ved Lodtrækning mellem Justitsraad Wulfsberg og mig) bestemte mig til at være.

Den 5te October kl. 7 $\frac{1}{2}$ om Morgenen tog jeg fra Eger, naaede Drammen hvede 11 og kom til Gislebæk kl. 12 $\frac{1}{2}$. Der traf jeg en gammel Bekjendt, Herloffen fra Laurvig med kone og strax efter kom min brave Carl Stoltenberg. Efterat have ladet mig bevælte af dem med en lidet Frokost, fore vi affed og Herloffen tog Plads hos mig i Vognen for at vi funde passiare sammen. Han fortalte mig blandt andet, at Frederik VI paa et Par løse Udladelser af Metternich til Bernstorff var tøslet affed til Congressen i Wien for om muligt at redde Holsteen, hvor man ikke vil være eller tale Dans, hvilket sidstne be-meldte Frederik VI endelig vil have dem til; at han til denne Reise har laant et Par hundrede tusinde Ducater hos en Jøde, til hvis Betaling Salget af Laurvigs Grevskab for 10,000 Pund Sterling skal hjælpe ham, samtidt at en engelsk Flaade imidlertid, efter Udsagn af en Skipper, som nylig er kommen fra Danmark, har benyttet Leiligheden for at blokere Sjælland, hvor man

længes efter det nye Hærskab, vistnok mere end vi efter vort. Fra Navnsborg havde jeg Selskab af Carl Stoltenberg, den varme og brave Normand, med hvem jeg talte meget om Dagens sørgetlige Anliggender og som endnu syntes at nære noget Haab, ligesom han er beredt til enhver Opoffrelse. Han fortalte, at han havde skrevet til Kammerherre Brok og ubedet sig Oplysning om Forfatningen og efter hans Tilbagekomst fra Kjøbenhavn saaet Svar: At vi mangede Alt, selv Ammunition. Denne sidste havde Stoltenberg tilbudet sig, hvor voveligt end dette Foretagende kunde synes, at ville bestræbe sig for at anstaffe — men fik intet Svar. — Først mellem 7 og 8 naaede vi Christiania, da Føret og Hestene vare usle. Jeg tog til Pavels, hvor mit Qvarter var anviist.

Den 6te tilbragte jeg med at besøge Treschow og min Svigermoder. Hos den Første fandt jeg Sørenskriver Berg, som tilligemed Grøv Wedel er Repræsentant for Carlsberg. Treschow gjorde mig blandt andet opmærksom paa, at den Post, som mine Committenter blandt andre havde fastsat: At Foreningen med Sverrig skulde garanteres af de allierede Magter, endelig maatte frasaldes, da dette kun vilde give disse Magter en altfor onskeligt Lejlighed til at blande sig i Spillet til Fordeel for sig, men hverken for os eller Sverrig. Foresten disputerede vi om indskrænkede Fuldmagters Lovlighed og Passelighed, hvorom der i „Tiden“ findes et udførligt Raisonnement. — Siden var jeg paa Banken for at ombytte blaau Sedler. — Om Eftermiddagen samledes de fleste af Storthingets Medlemmer hos Agent Nielsen for nærmere at aftale med hinanden næste Dags Forhandlinger og gjøre nærmere Bekjendtskab med hinanden. Der traf jeg da mangen gammel Bekjent og fordums Rigsdagsmand. Efterat Sessionen under Diriks's Præsidium var til Ende, blev der politiseret, drukket Punsch, røget Tobak og spist Smørrebrød. — Samme Dags Formiddag havde Pavels ogsaa et Besøg af Hount, der tilligemed Aschehoug og Manthey ere valgte for Smålehnenes Amt paa nærmere Approbation af Storthinget. Dette Gjensyn var just ikke behageligt, men Hount syntes at troe, at han intet har at bebreide sig.

Den 7de samledes man paa Cathedralskolens store Auditorium Kl. 10 og Forhandlingerne begyndte omtrent Kl. 11 med, at man enedes om at vælge en interimistisk Præsident og Secretair, hvortil Diriks og Christie udkaaredes. Siden valgtes en Committee til at revidere Fuldmagterne. Imidlertid besøgte jeg Præsident Bull for at hilse paa hans nys ankomne Broder, min gamle Justitiar, men traf ham ei hjemme. Da jeg ved min Tilbagekomst til Storthingssalen nærværende, at der endnu vilde medgaae en rum Tid, vendte jeg atter tilbage til Bulls i Selskab med den vroblegts Landsdommer Mansen. Strax efter kom Justitiaren hjem og jeg fandt ham næsten ganske den samme, lige fuld af Sprichwörter og Anecdoter, hvoraf der faldt adskillige under vort Toccodille-Spil, blandt andre om en Præst, hvis Huus et Par Gange var afbrændt og som, da Ulykken tredie Gang ramte ham, af Fortvivelse vilde lade sig indebrænde. En Bonde, som vilde redde ham trods hans Remonstrationer, sagde til ham: „I Hælvede skal I brænde og ikke her“. Da jeg kom tilbage til Storthinget, vare alt Debatterne over Committees Bemærkninger ved Fuldmagterne begyndte og faldt da Repræsentanterne Commerceraad Broch fra Frederikstad og Kjøbmand Hansen fra Frederikshald formaliter igjenem; den Første, fordi han foruden at have aflagt svensk Ed ikke var constitutionsmæssig valgt, da Frederikstad ei har det fulde Antal Stemmeberettigede til at vælge en Repræsentant, og den Sidste, fordi han og hans Committentere havde aflagt skriftlig Ed til den svenske Konge, fra hvilken de dog troede sig løste ved Conventionen. Til Slutning valgtes en Committee til at emarbeide det forrige Neglement for Rigsforsamlingens Forhandlinger. Sessionen endtes Kl. 5 efterat der tillige var bestemt, at enhver Repræsentant skulde erholde en Indtrædelses-Billet, som han kunde overlade sine Venner.

Den 8de begyndte Storthinget, som var bekjendtgjort i Øyen ved Herolder, Kl. 11 efterat man en rum Tid forsiges havde ventet Besked om og hvorledes Kongen vildeaabne det. For end mere at trainere Tiden afskrev hele Forsamlingen en Liste over Repræsentanterne. Om sider kom et Brev fra Kongen,

hveri han begjører, at en Deputation af Storthinget maatte blive ham sendt, da hans Hælbred ei tillod ham at møde personlig. Præsidenten erklærede nu Storthinget aabnet; men Præsten Brun og flere betydede ham snart, at en saadan Fremgangsmæde ikke var constitutionsmæssig og forlangte Storthinget aabnet paa den i § 74 besalede Maade. Diriks vebblev at ville forsvare Sagen, hvis Urigtighed han nok altfor vel indsaae, men for at Kongen ei skulde compromiteres og forspilde derved sin Popularitet. Omsider blev decreteret, at en Deputation af fire Medlemmer, Treschow, Knudsen, Sørensen og Weideman, skulde sendes til Statsraadet og melde det, at Storthinget ajournerede sig indtil det constitutionsmæssig blev aabnet. Svaret lød, at det skulde skee om en halv Time, og virkelig indfandt Statsraaderne Rosenkrantz, Sommerhjelm, Collett og Nall sig omrent til den bestemte Tid og Rosenkrantz oplæste en temmelig vidtløstig og vel skrevet Tale, hvori Kongen, efterat have gjort opmærksom paa sin Hengivenhed og Opooffrelse for Følket, søgte at bevise Nødvendigheden af det gjorte Skrift og henviste, hvad Krigsbegivenhederne angik, til den nedsatte Undersøgelses-Commission, men desværre ville nok de Anlagede igjen henvisse til ham. Gid han havde lige saa megen Styrke i at handle som i at skrive, saa var hans og vor Lod blevet anderledes. Imidlertid fremlyste hans blide Character og varme Hjerte ogsaa her. Statsraadet gif, da Talen var læst, ledsgaget tilbage som fremi af en Deputation af otte Medlemmer og Storthinget erkendtes nu for aabnet. Men Alle forundrede sig over, hvorledes Kongen kunde troe, at Storthinget vilde lade sig gefalle den af ham foreslaade Maade at aabnes paa og end mere, hvorledes Statsraadet, da dette glippede, saa flux kunde skaffe Talen frem og man gjættede frem og tilbage, om det skulde være en Farce, et politisk Forsøg eller en Folge af Svaghed og Forvirring. Den af Kongen forlangte Deputation blev bevilget og bestemt at skulle bestaae af 25 Personer, mest af dem, som ei forhen harde seet Kongen, og at den med Treschow som Senior i Spidsen skulde tage til Ladegaardsveen den 10de October. Storthingets Samling blev berammet til Dagen efter Kl. 9.

Saa blev og bevilget 20 Indtrædelses-Billetter til Uddeling ved Universitetet, de høiere Autoriteter og Magistraten.

Den 9de havde vi et Besøg af Prost Herzberg, der agtede sig til Slotskirken. Hans politiske Tro, sjældt han er Ver- genser, har nok lidt megen Forandring ved at see Tinget nærmere og i sin rette Gestalt og saaledes er det nok gaaet de fleste. Forresten fører han et temmelig høittravende Sprog. — Pavels besvarede i sin Prædiken det Spørgsmål: „Hvo er Christus?“ saaledes, at nogle af hans Tilhørere fandt, at han nu prædikede mere bibelsk end tilfern. — Efter Prædiken gjorde jeg Visiter hos Statsraaderne, af hvem jeg traf Nosenfranz, Collett og Aall hjemme. De vare alle enige i, at der ikke er at tænke paa Modstand, men blot paa hæderlige og betryggende Vilkaar, som der er Haab om at erholde ved Faaphed og Enighed. Det værste Punkt er om Fæstningernes Besættelse, som Svecus nok ikke vil give Slip paa, idetmindste ikke for det første. Dog troer man, at deres Sløjfning om et Aars Tid vil blive bevilget paa Frederikstad nær som Sø-fæstning. En svensk Of- ficer havde ytret, at Gouverneuren maatte tilstaaes en Garde af 100 Husarer. Ellers er nok de hidsendte Commissairer strengere i deres Fordringer end Ponto-Corvo, som skal være meget liberal i sine Grundsætninger betræffende Norges Forfat- ning og meget tilbøelig til at vise Eftergivenhed. Man troer derfor, det vil være rigtigst at henskyde sig under ham, hvis de Andre skulde spønde Buen for høit og at det var bedst at faae ham til Vice-Konge. — Af de 14 Millioner Kdlr. er der neppe $1\frac{1}{2}$ Million. Derimod skal Armeen være vel forsynet med Proviant og Klæder.

Hos Beck fandt jeg de fleste af Storthingets geistlige Med- lemmer samt Professor Skjelderup og Sørensen og andre in- teressante Mænd. — Ved Bordet blev sunget et Par Viser for Norge. Confistorialraad Ascheheug fortalte mig Krigshistorien i hans Egn, roste Ponto-Corvo og især Oskar, men fandt Begejstret temmelig brutal. Batterierne ved Langenæs, som ere anlagte af en Kammerjunker og Ingenieur-Lieutenant Niessen efter Aubers Tegning, vare blevne meget beundrede af de svense Generaler

og anpriste som et Mestersyssel af Fortification. Dech vilde vide, at en Coureer fra Danmark, der indtraf, da et Hovedslag skulde leveres, skulde have standset Operationerne.

Den 10de October var Rastdag. Jeg benyttede Formiddagen til at hilse paa og frokostere hos Kammerherre Berg, Assessor Hagerup og Christlie. Hos den sidste indfandt sig Mathias Hagerup, der har forladt et Embede ved Politiet paa 1,500 Rdcr. S. V. for at forsøge sin Lykke. Han havde, efter eget Sigende, haft megen Omgang i Kjøbenhavn med Allemand og paastod, at denne havde tilbuddt sin Tjeneste og var en meget duelig General, især i den lille Krig. Som Husar-General var han røde Buxer og de jydske Soldater spurgte stedse, om han med de røde Buxer var med, naar de skulde gaae paa. Be-
synnerligt, at dette Tilbud ei blev antaget. Vandamme meente han og vi kunde faaet. Men — sic erat in fatis. Vi skulde nu engang eposfres af hoved- og hjerneløse Generaler. — Til Middag spiste Hount hos Pavels og fortalte om sin Mission hos Kongen, som han selv synes at have bedre Tanker om end Andre. — Om Estermiddagen gjorde jeg atter, efterat have spadseret en Tour med Pavels og Hount paa Fæstningen, et forgjæves Besøg hos Sverdrup, gif derpaa en Tour, mødte min Karl, som havde bragt Brev fra min Kone, gif hjem og be-
svarede det og spillede ved Aftenpiben fremdeles en Piquet med Pavels. En Præst Strøm fra Kregome ved Frederiksværk, en Pestalozzianer, er paa en Maade rømmet hid fra Danmark og vil nok komme til at fortryde dette Skridt. Præsten Essendrup har i disse Dage hjemføgt og plaget mig med sine Kjøvlerier med Teilmann.

Førend Forhandlingerue begyndte i Dag, den 11te October, sat hvert Medlem en Liste over Repræsentanterne, der udgjøre 78 i Tallet. Af dem er Professor Krog syg og Oberstlieutenant Krabbe, som af Grev Schmettow var commanderet til Nøraas i Anledning af en Invasion, hvorned en svensk Oberst truede, er endnu ikke kommet, men er af Storthinget paalagt at indfinde sig ufortøvet. — Det af Committeeen forfattede Reglement blev discuteret og besluttet, at Committeeen skulde vedblive og til

samme indleveres, hvad videre Forbedringer og Forandringer der maatte findes fornødne. Major Sibbern foreslog, at al lydelig Tilkjendegiven af Bisald eller Mishag maatte forbydes samt at den skriftlige Votering maatte skee i et affides Værelse og hver enkelt Medlem uden Bidner føre sit Votum til Protocollen, for at han desto friere kunde yttre sin Mening. Derimod kunde jeg ikke andet end opponere, deels fordi man ikke bør tilstroje noget Medlem af Storthinget den Svaghed, ikke at turde følge sin Overbeviisning og være sin Mening offentlig bekjendt, deels fordi det i saa Fald blev Secretairen umuligt at legitimere sig, om Nogen skulde paastaae, at hans Votum var urigtigt tilført. Dog — nu først erindrer jeg, at Forhandlingerne ikke begyndte hermed, men med en Indberetning fra Deputationen til Kongen om Resultatet af sammes Sendelse, hvilken blev meddeelt af Treschow som Præses for Deputationen. Han meldte da, at han, af Frygt for at der i Abdications-Acten kunde være glemt at udstrække samme til hans Afskom, havde begjært privat Audiente og andraget Sagen samt at Kongen med megen Følelse og de varmeste Ønsker for Norges Bel havde overgivet denne Act i Deputationens Haand. Acten blev op læst. — Derpaa foresloges Valget af Lag- og Odels-Thing. Men forinden besteg Treschow Talerstolen og udtviflade kortelig Fordelene og Manglerne ved denne Afdeling samt foreslog: 1) at der uden Hensyn paa Alder, Stand etc. skulde vælges hvert fjerde Medlem af Districterne; 2) at elhvert Forslag, enten det af Odels-thinget antages eller forkastes, bør gaae til Lagthingets Bedømmelse. Efter adskillige Discussioner af Wedel, Christie og Flere, som henvisede til Grundlovens §§ 47, 83 og 110, blev vedtaget, at Storthinget under nærværende Forhandlinger skulde handle in pleno, men dog Afdelingen skee og træde i Kraft, naar det fandtes fornødnet. Ligeledes blev vedtaget, at det samlede Storthing skulde have sin egen Præsident og Secretair foruden Lagthingets og Odelsthingets. Til Storthingets Præsident valgtes Christie og til Secretair Sorensen Christen Weideman.

Pavels og jeg vare budne til Middag hos Rosenkrantz, hvor den hele svenske Clique, bestaaende af 17 Personer, var

samlet. Statsraad, Riffens Herre og Seraphimer-Ridder Rosenblad er den fornemste, dernæst kommer nok Grev Platen, en Pommerink, som er den honneteste, Statssecretairerne Wetterstedt og Wirsén, som ere de meest politiske og poliske, saa Bisshop Rosenstein, som skal være en af Sverrigs største Talere. Disse ere nok de egentlige Commissairer. Valerius er Secretair og har spændt sin Pegasus for Statens Plov, saa den nok ikke flyver mere. Han er en høi, velvogen og förlig Mand, der ikke synderlig indlader sig med Nogen. En Grev Mørner er ogsaa med som Statssecretair og hans Broder, som sidste Gang var Fange, har ogsaa indfundet sig. Af det øvrige Sleng husker jeg kun en Oberst Beidenhjelm (om jeg mindes ret), en meget valker Karl, der maafee er bestemt til at vinde Damerne for den svenske Tag, hvis største Fjender de og Brøsterne ausees for at være. En Grev Horn, Søn af den bekjendte Glas Horn eller Clasen, samt en Søn af Grev Rosen var der og. Jeg indlod mig ikke synderlig med nogen af dem, undtagen Bisshop Rosenstein, med hvem jeg talte om Øxenstjerna og andre svenske Digttere. Alle vare for det meste behængte med Ordener. Pavels fil adskillige Complimenter af Rosenblad og Rosenstein for sine Taler. Da Caffen var drukket, absenterede de svenske Herrer sig og min Bemærkning til Grevinde Knuth, at Luften nu blev sundere, blev nok hørt af en Specus, der stod bag mig — men det er lige meget. Med Major Schjøtt passiærede jeg under en Pipe Tobak om vor 14 Dages Krig. Han troede, at Hals var mindre skyldig, da han manglede Ammunition, men at Hjerman var den groveste Synder og maafee den eneste, som man kunde komme tillivs. — Medens vi sadde ved Spillebordene meldte Valerius sig for at tale med Rosenkrantz, og denne troede, at han gjorde sig Grinde for at see om der var Selskab.

Bed Aftensmaaltidet fortaltes der Anecdoter og Rosenkrantz, som syntes at være blevet lettere om Hjertet efterat være blevet det svenske Hærskab quit, var ret munter. Grev Mørner havde consulteret Grevinde Knuth om Valget af Hosdamer til Dronningen af Sverrig, naar Kroningen her skulde foregaae. Mellem

11 og 12 vandrede vi hjem i Regn og Søle og maatte efter vente en halv Times Tid før Fæstningsporten blev aabnet.

Den 12te October.

Jeg kom i Dag $\frac{1}{4}$ Time før filde til Storthinget, hvor Forhandlingerne alt vare begyndte med at discutere de af Statsraadet (ved dets Møde i Thinget forrige Dag) fremlagte trende Poster, nemlig: 1) hvorledes der skal forholdes med Regentskabet under nærværende Omstændigheder; 2) Begjæring om, at en Committee maa bestemmes til at modtage Oplysninger om Rigets Forfatning og Fortrag, at samme Committee kunde modtage de af de svenske Commissairer fremlæggende Propositioner og Anmeldelse om, at bemeldte Commissairer have begjært Undreretning om, naar de kunne blive modtagne af Storthinget. I Henseende til første Post blev vedtaget, at der skulde tilførdes Statsraadet twende Medlemmer udenfor Storthinget. Anden Post gav Anledning til mange og for Storthinget just ikke cærefulde Debatter. Den ellers forstandige og brave Svend Brun, efterat have gjort et Sidehug til alskens Committeeer, fremkom med det snurrige Fortrag, at Statsraadets Protocoller skulde gjennemgaaes af Storthinget in pleno og røbede megen Mistillid til endel af Storthingets Medlemmer. Pastor Dahl, en ellers sagmodig og sindig Mand, yttrede denne Mistillid paa en saa forærmede Maade, at Amtmand Collett fandt sig besøjet til at give ham en alvorlig og fortjent Advarsel. Tybring oploftede sin Stentorrøst og oplæste af Papiret en lille Tale, hvis Tendents nok hverken han selv eller Forsamlingen fattede. Wedel replicatede og anmærkede ved det af Brun gjorte Fortrag, at Committeeen skulde holdes i selve Storthinget, at de øvrige Medlemmer da maatte falde i Sovn eller sidde som Stokkemænd, hvilket Brun tog ham meget ilde op. Kort den hele Debat, som medtog et Par Timer, var hjertelig flau. Omsider blev besluttet, at en Committee af 9 Medlemmer skulde vælges til at undersøge vor Forfatning. Medens Valget skete, gif jeg med Flere til Agent Nielsen for at frokostere. — Wedel er nu ret paa sin høje Hest og det synes, som hans forrige Forhold ikke

har stabet ham hos en stor Deel af nærværende Storthing. Han var i Søndags hos Bech og denne synes, vel af meget begribelige Aarsager, at fetere ham.

Den næste Debat gik ud paa Modtagelsen af de svenske Commissairer. Til min Motion: At Propositionerne fra disse maatte forelægges Storthinget i det norske Sprog, fordi vi burde holde strengt paa vor Nationalitet og Sproget hører væsentligt dertil, replicerede Wedel, at man ei vilde forbre, at Svenske skulde lære det norske Sprog paa een Dag. Dertil gjennmølede jeg, at min Motion blot angik de svenske Propositioner og at man vel lige saa lidt vilde forbre, at Normænd skulde lære Svensk paa een Dag. Det blev bestemt, at de svenske Commissairers Forslag skulde modtages af Storthinget in pleno og siden en Committee vælges til at gjennemgaae Forslagene. Til at modtage Commissairerne bestemtes en Deputation af 5 Medlemmer, efterat der var debatteret om Deputationen skulde bestaae af flere eller færre Medlemmer end den, som sendtes Statsraadet imøde. — Lagthinget og Odelsthinget adskiltes for at vælge hver sin Præsident og Secretair. For Lagthinget valgtes Wedel og Hagerup og for Odelsthinget Christie og Weideman. Kongens trykte Tale blev uddeelt.

I Eftermiddag havde jeg Besøg af Bonnevieu, som er temmelig vis paa at faae Kongsgberg. Han har opsat nogle Tanker med Hensyn paa Norges nuværende Stilling, der gaae ud paa, at de Svenske maa forlade deres Crobringer eller idetmindste holde sig bag Glommen og oppebie næste ordentlige Storthing for at vise Nationen Tillid og for at denne kan bestemme sig frit. Siden skrev jeg paa min Dagbog. — Blandt de Ting, som jeg har glemt at anføre, er, at Hegemann skal have seet en af Alexander egenhændig undertegnet Forpligtelse at ville understøtte Sverrig med 6,000 Russer, hvis Krigen efter skulde bryde løs. — Vor ulykkelige Christian reiste i Mandags den 10de og Aftenen skal, som man let kan forestille sig, have været ham høist smertelig.

Den 13de October.

I Dag var jeg oppe Kl. 6 for ikke atter at komme for-
 filde og var blandt de første paa Storthinget. Efterat det den
 11te d. M. Forhandlede var oplæst, blev ved et Brev fra Rosen-
 kranz anmeldt, at de svenske Commissairer vilde møde i Stor-
 thinget Kl. 10. Derpaa voteredes paa de twende Medlemmer,
 der skulde tilforordnes Statsraadet og hvortil valgtes Oberst
 Hegermann og Capitain Fasting. Derefter oplæstes i Oversættelse
 Ponto-Corvos Skrivelse til Statsraadet, der melder, at E^c er
 kaldet til Frederikshald for at sættes under en Krigsret i An-
 ledning af hans Fremgangsmaade ved Nøraas, men tillige ytrer
 Kronprindsens Mishag over Schmettows Skrivemaade. De
 svenske Commissairer Rosenblad, Wettersted, Wirsén, Mørner
 og Rosenstein ankom Kl. henved 11 og Rosenblad oplæste en
 Tale, som tilkendegav Hovedhensigten af Missionen. Enhver
 Commissair overlevereude derpaa sit Creditiv og Rosenblad tillige
 sin Tale sanit et svensk og norsk Exemplar af den Grundlov,
 som den svenske Konge har foreslaaet. Denne blev oplæst for
 Storthinget og afgiver kun i saa Poster fra vor Grundlov.
 De væsentligste Forandringer ere, at en Vice-Konge eller en
 svensk eller norsk Gouverneur bestyrer den executive Magt, naar
 Kongen ei er tilstede, at Naturaliserings-Retten udøves af Kongen
 og Storthinget, at norske Embeder, undtagen geistlige og Dom-
 merembeder, kunne besættes med svenske Mænd og omvendt. Disse
 twende Punkter falde sikkert igjennem. Dette Constitutions-Forslag
 bliver snarest muligt trykt. Commissairerne bleve modtagne og
 ledsagede af en Deputation af fire Personer. — I Morgen skal
 Committeeen vælges, som skal gjennemgaae de svenske Proposi-
 tioner. Den Committee, som skal undersøge Landets Forfatning,
 bestaaer af Moesfeldt, Holst, Wedel, Amtmand Krohg, Diriks,
 Major Hegermann, Consul Konow, Pastor Brun og Bislop
 Sørensen. Forsamlingen hævedes Kl. 11½.

I Eftermiddag besøgte jeg Major Fisher for at faae en
 Stoleholder fra Eger, som han har taget til Kudst, fri, hvilket
 dog ikke kan skee uden ved Sessions-Deputationen. — Siden
 var jeg hos Carl Stoltenberg, der viste mig et Brev fra en

Normand, der nu ligger i Gothenborg, hvori ytters, at man af Sverrig kan vente al mulig Eftergivenhed. Tillige laante han mig eu Tractat af hans Beslægtede og min gamle Ungdomsven Probst Bull paa Næss, der handler om: „Kan Sverrigs Re-gjering med Grund tænke at erobre Norge og hvad maatte skee, naar den skulde kunne det?“. — Paa Touren derfra besøgte jeg Storthings-Clubben, som har et Værelse i „Norske Brødres Club“, hvor de fleste af Storthingets Medlemmer pleie at samle sig og om hvis Tilværelse jeg først i Dag blev oplyst; men da Ingen var kommet, besøgte jeg Lensmand Gram, der havde talt med en Mand fra Ringerige, som havde ytret, at man der vilde gjøre de største Opoffrelser for at undgaae Foreningen med Sverrig, at Ringerige vilde levere sex Tdr. Korn af hver Gaard, reise 30,000 Mand og sende tre Bønder som Commissairex med hvert Compagni. Repræsentant Ole Haagenstad fra Waage i Guldbbrandsdal fandt jeg baade der og hos Stoltenberg.

Jeg har glemt at anføre, at Storthinget i Forgaars mod-tog fra Statsraabets Meddelelse af Frederik den Sjettes ved Svensken udvirkede Ophævelse af alle mod danske Embedsmænd i Norge udgangne truende Anordninger.

Den 14de October.

Det den 12te Forhandlede blev oplæst. Siden oplæstes i Oversættelse de svenske Commissairers Creditiver samt Excellencen Rosenblads Tale til Storthinget. Mansen besteg Talerstolen og efter en høitravende Indledning oplæste Listen over, hvad der i hans Egn er subscriberet til Fædrelandet, hvoriblandt $\frac{1}{2}$ Td. Poteter og andre Smaating spillede en latterlig Rolle. Efterat have overleveret denne Liste til Præsidenten fortsatte han sin Tale, hvori han raisonnerede vidt og bredt om, hvad der var mod og for Foreningen med Sverrig og fremsatte de trende Spørgsmaal: 1) Om Hadel mellem Nationerne kan udslettes? 2) Om den aflagte Selvstændigheds-Ed tillader Forening? 3) Om Grundloven kan forandres? Ved denne Leilighed yttrede han, at Nationen egentlig havde svoret sig selv hemelde Ed og

derfor og kunde hæve den. Den hele Tale, hvori Godt og Ondt var blandet og som endtes meget fredelig, fñsnt den begyndte meget truende, forekom mig, som naar En truer med knyttet Næve at ville slaae en Anden i Næse og Mund, men betænker sig og siger: Vi ville være gode Venner. — Spørgsmaalet om Committeeen, som skal handle med de svenske Commissairer, foranledigede Major Sibbern til den Motion, at der først maatte afgjøres, om Forening skal finde Sted eller ikke og at denne Bestemmelse ei burde udsættes indtil Oplysning om vor Forfatning var indhentet, da det kunde give de Svenske Anledning til at spønde Buen saa meget højere, hvis Nødvendighed og ikke fri Beslutning førte os til Foreningen, og burde dette Punkt snart afgjøres for at der kunde føies de fornødne Anstalter, hvis Kampen skulde begynde paany. Dr. Neuman, Adjunct Sodeman, Pastor Schulz med flere talte i denne Anledning. Præsidenten gjorde opmærksom paa et Udtryk i Rosenblads Tale, som shues at vise, at de svenske Commissairer ansee det for en stiltiende Erkjendelse af Foreningen fra vor Side, naar vi træde i Underhandlinger med dem. Denne Sag blev vidtløstig discuteret. Wedel, Treschow og Bech erklærede, at en saadan Forudsætning fra svensk Side vilde være ulogisk og urimelig. Men da dog Præsidenten og jeg med flere troede i Ordene at finde den temmelig tydelig udtrykt, foreslog jeg, for at komme til Bisshed om der skal en Nævillage i eller ikke, at man skulde udnevne den forlangte Committee med den udtrykkelig tilspøiede Bestemmelse, at dens Oprettelse og Forhandlinger ikke hindrede Storthingets frie Bestemmelse i henseende til forom-meldte Hovedpunkt. Om sider blev en Oprettelse af en saadan Committee, som fra de svenske Commissairer skulde modtage og til dem meddele Oplysninger og Betingninger fra Storthinget over de fremlagte Propositioner, antaget ved Pluralitet. Treschow foreslog, at hertil kunde vælges Medlemmer af den Committee, som undersøger Rigets Forfatning og disse suppleres ved nyt Valg og at Antallet ei maa være over sex. Ved Votering blev bestemt, at Ingen maatte vælges af forbemeldte Committee, at Antallet skulde være ni og blandt dem tre Bønder. Ligeledes

blev vedtaget, at Storthingets Medlemmer have at indgive deres Betænkninger til Committeeen inden tre Dage efterat det trykte Exemplar af det svenske For slag er dem meddeelt. — Præsidenten oplæste et Brev fra Præsten Böttger i Inderøen, indeholdende endeel Baas om en formeentlig uberettiget Valgmand, en Major Nasch der paa Stedet.

Den 15de October.

Forhandlingerne fra den 13de blev opført af Secretairen. Præsidenten forelagde Udkast til et Svar til de svenske Commis fairer betreffende den forlangte Committee, der bifaldtes. Mansens Motion om at føge Vaabenstilstanden forlænget blev af ham tilbagefaldt og af Christie bemærket, at det ei er passende at andrage herpaa førend man har begyndt Underhandlingerne, da man ellers udsatte sig for et Afslag. Bechs Motion, at Stor thinget maa erkære sig i Henseende til Abdications=Actens Un tagelse eller Forkastelse og i første Tilstælse løse Kongen fra sin Ed samt at Committeeen for Statsforsatningen maa meddelle sine Oplysninger saa betimeligt, at Hovedqvæstionen om Foreningen snarest mulig kan foretages. — Valerius's Anmeldelse til Stor things=Secretairen af, at 80 Exemplarer af de Forandringer, som ere foreslaade i Grundloven, med Henviisning til de ufor andrede Paragrapher ere foranstaltede til Uddeling blandt Stor thinget, samt 80 Exemplarer af den svenske Constitution fra 6te Juni 1809 og 70 Exemplarer af Successions=Ordningen under 26de September 1810, blev opført i Oversættelse og Exemplarerne uddelelte. Wedel anmeldte, at 160 Indgangs=Billetter vare uddelelte. Ingenieur=Capitain Næder foreslog en Tale=Adresse til Statsraadet, fordi det har sat de for slet Forhold mistænkte Militaire under Tilstale og en Opfordring til den Høistcomman derende, at meddele Indberetning om de Militaire, der ved et udmærket godt Forhold have gjorte sig fortjente til Fædrelandets Agtelse. Statsraadet meddelelte Circulairer indeholdende Kongens Tale og Abdication samt meldte, at de af Storthinget Tilfor ordnede i Statsraadet derom vare blevne underrettede. — Stor

thingets Samling utsattes til Tirsdag for at Committeerne kunne have den fornødne Tid. Bemærkninger i Anledning af de svenske Forslag i Henseende til Grundloven kunne inleveres til Tirsdag Aften. Forsamlingen hævedes Kl. 1.

Den 16de October.

Skjøndt jeg efter Sviren kom tilbage paa Venene, blev jeg dog færdig tidsnok til at komme i Slotskirken, hvor jeg hørte en god Prædiken af Pavels om, hvorlunde vi havde os selv at anlæge for vore fleste Lidelser som en Følge af vore Daarligheder og Laster og at selv uforstyrrede Lidelser ofte forsøges og forværres af os selv ved Utaalmodighed. Paa Hentouren til Kirken faldt den høicerværdige Hr. Claus overende i det dybe Snavs og paa Metouren til jeg en dygtig Regnskur.

Vi varne budne til Økern til Middag og traf der Diriks, Christie, Hagerup, Provst Herz, Capitain Ræder, Pastor Schulz, Major Hegermann og Oberstlieutenant Krabbe af Storthingsmændene og for Nesten Haffner, Noll, Sem, David Thrane og Secretair Rougtvedt. Haffner sqvadronerede vidt og bredt om sin Uskyldighed og søgte at vælte Skylden for de påsærede Uordener og voklende Forholdsregler paa Brok. Noll twivlede om, at der vilde komme noget syndeligt ud af Undersøgelses-Commissionen og forundrede sig over, at dens Opsordninger til Publicum havde været frugtesløse. Kongens pludselige Forandring efterat han havde gjort sit Testamente, bestemt Forholdsregler i Tilfælde han faldt og iført sig en simpel Kastjet og Uniform for at sætte sig i Spidsen af Armeen, var ham uforklarlig. Men han nægtede bestemt, at nogen dansk Courreer havde meldt sig i den Tid. Hæghausen har ganske purgeret sig ved fremlagte Documenter; men det løb paa Haffner, der i Morgen skal møde for Commissionen, at han vilde opponere imod ham, og godt var det, om de kom i Haaret paa hinanden, saa vilde Sandheden komme for Lyset.

Den 17de October.

Denne Aftdag benyttede jeg til at tage Erstatning for manglende Nattesøvn og tilbragte den øvrige Deel af Formiddagen med at læse i Gøthes høist interessante Bog: „Aus meinem Leben, Dichtung und Wahrheit 1811“. Dette Gøthiske Product bragte Professor Sverdrup mig forrige Løverdag Morgen og jeg maatte give Beviis for Laanet. Da jeg skulde til Storthinget, fik jeg kun passiaret en halv Times Tid med ham om hans Kjøbenhavn-Tour. Han synes heller ikke at sine anden Udbetragtning end den fordeelagtigst mulige Forening, som han dog, hvor fordeelagtig den end maatte blive, aldrig kan blive lykkelig ved, men sin Lykke herefter vil han finde i sine Bøger og i sin Ideeverden. — Et Rygte sagde i Gaar, at Krigen skulde paanhudbryde og England i Forening med Østerrig gaae løs paa Rusland. — Til Marcus Bloen skal være kommet Depescher, formodentlig fra C. Anker i London. — I dette Dieblik fik jeg Indbydelse fra de svenske Commissairer til at spise til Middag i Stiftamtmands-Gaarden i Morgen. Jeg svarede Ja, fordi de øvrige Storthings-Medlemmer for største Delen have gjort det samme og fordi man nu engang maa vænne sig til at være i Forening med Svecus. — For at faae lidt Motion og frisk Luft efter den megen Sidden i den qvalme Storthingssal, gjorde jeg med Pavels en lidet Rundar omkring Fæstningsvoldene og fik vi derved saa meget bedre Appelit paa Søbekaalen, der paa Prams Madregister staer saa superlativt høit, at han næsten finder det uanstændigt at spise den.

I Aftes besøgte jeg Sverdrup og passiaredes med ham et Par Timers Tid om Politik og Litteratur. Han fortalte om Christian Frederiks strandede Plan, ved Hjælp af Trampe og Bugge at blive udnevnt som souverain Konge i Tredhjem, da han var der i Vinter, samt at Frederik den Sjette havde ytret sin Forundering over, at Christian Frederik vilde give sig af med Bugge, som Frederik den Sjette skal have erklaæret for det sletteste Menneske og anset det for en af sine dummeste Streger, at han gjorde ham til Biskop.

Endeel af Eftermiddagen saavel som Aftenen har jeg tilbragt

med at gjennemgaae det svenske Forslag til Forandringer i Grundloven og forfattede mine Bemærkninger derover, som i Morgen skulle indleveres til Committeeen.

Den 18de October.

Paa sædvanlig Tid træskede jeg til Storthinget, hvor Underhandlings-Committeen endnu var i fuld Arbeide, hvorför Storthingets Forhandlinger først begyndte henved Kl. 10 med Oplæsningen af det Passerede den 15de. Bechs Motion om Abdications-Actens Antagelse eller Forkastelse af Storthinget blev derpaa debatteret. Nansen paastod, at denne Motion var unsydrendig og upassende, da Storthinget ved sine Foretagender taust har erkjendt Abdicationen. Røren og Præsten Dahl snakkede noget i samme Anledning. Treschow anmærkede, at hverken i vor eller nogen Grundlov paalægges Kongen nogen Forpligtelse til at vedblive Regeringen, naar han ei vil, og at der gives mange Exempler paa Abdication. Nansen anmærkede, at Contracten bør ophæves af begge Parter. Efter forskjellige Debatter mellem Røder, Bech og Wedel anmærkede Christie, at Spørgsmålet om Foreningen med Sværrig først maa afgjøres og at med det samme Abdications-Sagen afgjøres. Udsættelsen af denne Sag blev antaget med 60 Stemmer. — Bech moverede om, at Spørgsmålet om Foreningen ei maa udsættes og at Oplysningerne fra Committeeen, der undersøger Landets Tilstand, snarest muligt maatte meddeles for at ikke Baabenstifstanden skulde udløbe, forinden noget Resultat var skeet. Wedel anmeldte, at denne Committees Oplysninger kunne meddeles næste Dag og Underhandlings-Committeen lovede og da at meddele sin Indberetning. — Røders Forslag om en Tak-Adresse til Statsraadet for den oprettede Undersøgelses-Commission blev foretaget. Sibbern anmærkede, at han er enig med Røder, men troer, at man ei burde indskrænke sig til dette ene Punkt, da det ellers lod, som om man ansaae denne Handling i deres Bestyrelse alene for takværdig. Præsten Angel talte ved denne Anledning ret godt om, hvad vor krænkede Nationalære krævede. Bech troede Sagen burde udsættes; men Christie anmærkede, at den

interesserer Nationen altfor meget. Wedel meente, den burde behandles ved Ødels- og Lagthinget. Udsættelsen og Behandlingen ved Thingene blev ved Pluralitet antagne. — Holters Forslag om, at tiltale de, som ved slet Forhold have bragt os i nærværende Stilling, blev afgjort paa samme Maade. Ligeledes Næders Forslag om, at General-Commandoen bør opgive de, der have udmærket sig. — Christie blev efter valgt til Præsident med 58 Stemmer og efter ham havde Wedel de fleste Stemmer, nemlig 9. Præsidenten oplæste de svenske Commis-sairers Skrivelse, at Friherre og Admiral Platen er tiltraadt Commissionen; Fastings Skrivelse af 15de d. M., at hans Commando er nødvendig i Tilfælde af Krigens Udbrud og For-slag, at Fabricius maatte vælges i hans Sted som Tilsforordnet i Statsraadet. — Anmeldelse af et oprettet frivilligt Fægercorps i Trondhjem paa 95 Personer. Statsraadets Skrivelse af 17de d. M., der foreslaer Opsættelse af deres og Tilsforordnedes Eds Aflæggelse i Storthinget. Fastings og Statsraadets For-slag blev afviste og Statsraadet tilmeldes, at Storthinget er samlet de tvende næstfølgende Dage til sædvanlig Tid. Det blev vedtaget, at ingen Tilhørere maa være tilstede i Morgen, da Committeeernes Oplysninger om Landets udvortes og ind-vortes Forfatning befjendtgøres og at disse Forhandlinger holdes hemmelige af Storthingets Medlemmer.

Kl. 2^{1/2} blev Forsamlingen hævet og efterat have gjort min Svigermoder en kort Visit vandrede jeg til Svecus, der var meget venstabelig og galant og beværtede med 14 Retter samt fire forskjellige Slags Wine foruden Porter og Punsch. Wetterstedt, den store Diplomatiker, fortalte, at der var bygget adskillige Barakker for 1,000 Mand ved Demarcations-Linien. De svenske Herrer fordelede sig mellem Gjæsterne, der foruden nogle og tyve af Storthinget bestode af Justitiar Bull, Øster-haus, Raadmand Larsen, den elskværdige Ole Pihl og flere. Især bearbeidede de svenske Herrer Bønderne og Rosenstein præ-tebe især en Hoben med dem om, hvor lyksalige de skulde blive. Jeg sad mellem Amtmand Collett og en (jeg troer) Cancelli-secretair Hartmansdorf, der pratede en Hoben om svenske og

thøfse Litterater, fortalte om en Oversættelse af Virgil paa Hexametre af Adlerbeth, om en ny Psalmebog, som er udkommet i Everrig og om den svenske Armees Gudsfrøgt, der især havde gjort den meget hødet i Thyskland, fornemmelig i de catholske Lande. Pavels var og blevet budet i Dag.

Den 19de October.

Forhandlingerne fra den 18de oplæstes. Committeeen for Statsforfatningens Undersøgelse meddelede ved sin Formand Capitain Mølfeldt Indberetning 1) om Armeen. Ved Demarcations-Linien staer et 3pundigt og fem 2pundige Batterier samt 7,816 Mand. Fjendens Styrke derimod, 17,000 Mand, kan omgaae den paa høire Fløi, der støder til Søen, hvor Fjenden har Overmagten. Forsterkningerne til vor Armee kunne kun successive inddræsсе i en Tid af fem Uger til Beløb 11,750 Mand foruden Dragon-Regimentet paa 900 Mand; altsaa udgjør vor samlede Armee omtrent 21,000 Mand, hvorimod Fjendens disponible Armee er 30,000 Mand og 10,000 Mand Reserve. Der haves Ammunition til Haandgeværerne, men Patronerne ere ei færdige. Hæftningerne have kun en Hjerdeedel af det behøvende Krudt. — 2) Klæder: Skjorter mangle især. — 3) Det Fornødne til Medicinalvæsenet haves, men gode Compagni-Chirurger mangle. — 4) Proviant haves til 21,000 Mand for 2 $\frac{3}{4}$ Maaned, men Transporten vil paa denne Værstid være høist vanskelig. Magazinerne ere paa Wang, i Lund, Eidsvold og Lillehammer foruden Aggershus og Strømsø Magaziner. — 5) Sv-Defensionen har 6 Brigger, 9 Kanon-Skonnerter, 36 Kanon-Chalupper, 2 Skonnerter i Bergen, 2 i Troudhjem og 51 Kanon-Joller, som paa denne Værstid ei kunne benyttes. Den er forsynet med 3 Maaneders Proviant. Fjendens Styrke er 4 Linieskibe, 3 Fregatter og 75 Kanonbaade. Brændevin og Tobak er der Forraad af. — Pengevæsenet. Af de fabrikerede 14 Millioner ere omtrent 12 Millioner forbrugte. Den circulerende Papiirmasse er omtrent 16 $\frac{1}{2}$ Millioner N. B. foruden courserende Afsignationsbeviser og Courantfedler etc., som anslaaes til 1 $\frac{1}{2}$ Million. Hypothek haves for circa 9

Millioner Rdlr. N. B. I Krigstid kostet Armeen 2 Millioner maanedlig, uberegnet Pengenes Falder, foruden Stats-Indtægterne, som kun ere 400,000 Rdlr. maanedlig. Paa Christies Spørgsmaal om Beløbet af de frivillige Gaver blev svaret, at disse skulle være pantsatte for 15,000 pund Sterling. Konow foreslog som Resourcer, at negociere Laan inden- eller udenlands, at forhøje Skatterne, men troede dog i Nationens Kraft at finde den bedste Resource. Herzberg foreslog, at hvert Compagni-District skulle føde og klæde sine Soldater og hver Skibsrheder sine Matroser og Byerne sine Garnisoner samt sende deres Beholdninger af Korn til Magaziner, som skulle oprettes i Fjeldbøigderne. Fæstningerne skulle forsvares til det Yderste, Byer saavel som enkelte Huse paa Lande brændes ved Fjendens Nærmeelse og Enhver, som ei efterkommer dette eller som fanges uden ved Blessurer at være sat ud af Stand til at forsvare sig, skulle hænges eller skydes. Denne morderiske Tale sluttedes med: dixi et ego quidem (med Hensyn til Mansen) servavi animam. Oberstlieutenant Krabbe spurgte, om Armeen var forsynet med Skier. Tybring pekede som sædvanlig.

Treschow fremlagde Underhandlings-Committeens Forhandlinger temmelig uordentligt, da han ingen sammenhængende Betragning havde og ei læste den, som fandtes i Protocollen verbotenus, men efter Hukommelsen. Committeeen havde søgt Oplysning hos de svenske Commissairer: 1) Om Nyget, at en hemmelig Artikel i Kieler-Tractaten skulle bestemme Overdragelsen af Nordlandene og Finmarken til Rusland, hvorpaa bestemt svaredes Nei; 2) om § 22 i Henseende til Øvrighedspersoner; 3) om §§ 17 og 23, om Fæstningerne skulle forlades af svenske Tropper eller løses, hvilket Commissairerne forsikrede at ville ske, men funde ei bestemme Tiden, om § 76, der bestemmer Ordførerens Udnævnelse af Kongen, om Storthingets Holdelse hvert femte Aar. Aarsagen til dette Forlag, sagde Commissairerne, var for at Storthing og Rigsdag kunde holdes på en Tid og correspongere med hinanden. Og endelig om vort Pengevæsens Uafhængighed. Til denne Post var svaret, at den med al Forsigtelse blev bevilget. Om det norske Flag var og handlet

og Commissairerne havde svaret, at det vilde koste Norge 1/2 Million til de barbariske Stater aarlig at befri sit Flag for deres Røverier, hvilket vilde undgaaes, naar begge Folkeslag havde eet Flag, som kunde kaldes Unions-Flag. Derved anmærkede Nogle meget rigtigt, at Norge vel maatte betale sin Andeel til de barbariske Magter for Unions-Flagets Betryggelse og at det altsaa for samme Penge gjerne kunde have sit eget Flag. Tillige hæftede man Forundring over, at Commissairerne havde taget Munden saa fuld.

Mehfeldt, der stedse taler sandt og godt, anmærkede: 1) At man maa have bestemt Erklæring, om Sverrig vil disponere over voore Tropper og lægge svenske Krigsfolk i Landet. 2) At Naturalisations-Netten maatte ene udøves af Storthinget, hvilket jeg og i mine Betynkninger ved de svenske Commissairers Forflag bestemt har paastaaet.

Treschow gjorde derpaa følgende Forflag: 1) At der snarest mulig maa vælges en Konge. 2) Storthinget erklærer Foreningen med Sverrig for gavnlig og i Henseende til de udvortes Forhold nødvendig. 3) Da Carl den Trettende har erkjendt Grundloven og ved Commissairers Sendelse beviist sin Agtelse for Nationen, saa udvælges Carl den Trettende til Norges og Sverrigs Konge. 4) Før disse Punkter ere afgjorte foretages intet andet. 5) Votering om andet og tredie Forflag bør ske skriftlig. 6) Voteringen maa være ubetinget. — Imod det sidste Forflag løftede sig mange Stemmer og Treschow erklærede, at han kun mener ubetinget Ja eller Nei i Henseende til Valget af en constitutionel Konge. Ved denne Lejlighed vil jeg anmærke, at Treschow ved sin øsie Forbindelse med Wedel har gjort sig meget mistænkt hos Pluraliteten af Storthinget. Præsten Abel holdt nu en Tale om Foreningen, men blev af Præsidenten betydet, at den kom for tidlig, da Forlagene først næste Dag skulle debatteres. Samme Abel har en huul Stemme, som om han talte af en Tonde. Mansen fremkom med en Freds-Tractat med Sverrig, da han troede Freden maatte sluttet førend Foreningen kunde ske. — Derpaa oplæstes en til Underhandlings-Committeen overleveret, af de svenske Commissaire (for-

modentligt deres største Politiker Wetterstedt) forfattet Deduction af Sverrigs Politik med dens Motiver; men som blot var Committeen betroet som en confidentiel Meddeelse, der i det høieste maatte oplæses for Storthinget, men ei offentlig bekjendtgjøres, da den indeholder adskillige haarde Udsald paa Danmark og Rusland. Den var sørdeles vel skrevet. — Abel foreslog en Tak-Adresse til Troudhjenimerne for deres tilbudne anseelige patriotiske Bidrag, men frasaldt den, da Præsidenten foreslog og Storthinget approberede, at Sagen burde udsættes indtil der fra samtlige Landets Egne var indkommet Oplysning om de skete Subscriptioner. — Præsidenten forelæste Oberst Nodes indsendte Afhandling: „Om Muligheden for Norge af at fortsatte Krigen“, hvis Resultat ei var trøsteligt. — Dr. Neuman foreslog, at Storthinget næste Dag ikke maatte stilles ad førend Hovedspørgsningen var afgjort, hvilket eenstemmig antoges.

Den 20de October.

Jeg glemte i Gaar at anføre, at Committeen, som undersøger Statsforfatningen, i Gaar anmeldte at have faaet Døpescher fra C. Anker til Kongen paa 18 År; men da samme vare at ansee som en privat Skrivelse til Kongen og intet Resultat gav i Henseende til vores udvortes Forhold, fandt Committeen det ei passende at fremlægge samme.

Forhandlingerne begyndte i Dag med Debatter om de af Treschow foreslaede sex Punkter. Diriks's Motion om, at fjerde Forslags-Post først skulde ventileres, blev antaget; Christie foreslog, at Storthinget maa afgjøre, om det ved Christian Frederiks Abdication anseer sig ubundet i Henseende til nyt Kongevalg, hvilket blev afgjort med 77 Stemmer. — Treschows anden Forslagspost om Foreningens Gavnlighed og Nødvendighed blev derpaa foretaget og nu regnede der Taler ned, hvis Indhold jeg hverken kunde samle eller vil omtale, da de fleste af dem og maastee alle blive trykte. Det aabnede Ballet. Derefter kom Treschow, Koren, som havde den originale Idee, at man kunde vælge Gustav den Fjerdes Søn, sjøndt han ikke ansaae det gavnligt og derfor ikke heller vilde have denne Deel af hans

Tale trykt. Sørensen, Nall, Reiersen, Lange, jeg*), Sartz, Præst Weideman, Nansen, der nok talte extempore og begyndte med, at Mennesket fødes hjælpeløs, og vrvølede derpaa en Hoben

*) Saa meget jeg end frygter for at vidløftiggjøre nærværende vigtige Forhandlinger, anseer jeg det dog for min Pligt kortlig at stemmætte ogsaa mine Tanker om det store Anliggende, som nu beskjæftiger os.

Hvad hver øgte Normands Ønske er for hans elskede Fædreland kan ikke være tvivlsomt. Dets Frihed og Selvstændighed, som han har besvoret, dets Hæder, som han har arvet, dets Frelse og Held ere hans Ønskers høieste Maal, og ingen Opoffræser, ingen Farer og Trubbler kunne afskrække ham fra at arbeide til dette Maal. „Saa stor“, siger Cicero, „er Kjærlighed til Fædrelandet, at vi maale den, ikke efter vor Følelse, men efter dets Frelse. Derfor vil den Vise ikke ræbdes for Døben, som formedelst uvisse Hændelser daglig truer, formedelst Livets Korthed aldrig kan være langt borte, at han jo til hver Tid seer paa Fædrelandets og sine Medborgeres Farb, og betragter Fremtiden, hvoraf han ingen Fornemmelse vil have som sig tilhørende.“

Hvad Normandens Beslutning, naar det gjælder Fædrelandets Bee eller Bel, maa være, kan dersor heller ikke være tvivlsomt. At hævde og forsvarer dets Selvstændighed til det Højerste, at vaage over dets Hæder, at virke til dets nærværende og fremtidige Held maa være hans faste Villie og nidskære Bestræbelse. Hornusten byder ham dersor, at veie Midlerne, hvorved denne Hensigt kan opnæaes, og at vælge de, som han erkender for de retmæssigste og tjenligste.

I dette Dieblif bydes os Foreningen med Sverrig som det eneste sandsynlige RedningsmidDEL, som den eneste Udvei, hvorad vi for Lieblikket kunne frelse selv vor Frihed og Selvstændighed. Denne Forening eller Kamp paa Liv og Død er det eneste Valg, som er os levnet, og fun fort Frist er os forundt til at bestemme vort Valg. Vi maa dersor have afgjort med os selv, hvad vi ville beslutte og Grundene dersor.

Mod denne Forening sætter sig vor National-Følelse, Horsædrenes Minde, Tauken paa Esterkommerne, vor billige Harme over det dybe Saar, som vor hidtil uplettese Navn for Trost og Kjælhed har faaet, vor Mistro til Foreningens Tryghed og Varighed, den Normanden saa forhabte Evang, hvorunder Baandet skal knyttes, Tanken om, at en blot foederaliv Forbindelse funde — og det maa ske sikrere — føre til det af Sverrig foregivne Maal, og endelig Frygt for de Uroligheder, som under Gemynternes ulige Stemning lettelig kunne opstaae.

om, at Skjoldmøn Norge (et Udtryk i Treschows Tale) skulle være Sverrigs Brudgom. Derpaa talede Bryn, Schultz, Tideman, Sodeman, Møller, Dahl og Wedel, som sluttede Troppen med

For denne Forening taler Uvischeden af den fra vor Side saa slet forberedte Kamp, hvis Udfald let kunde vorde Ødelæggelse og volshom Undertrykelse af en stor Deel af Landet, hvorved vi eller vore Esterkommere som et erobret Folk vilde vorde børsvede selv den Frihed og Selvstændighed, vi have besværget. Hertil kommer Mangel paa Hjælpekilder, men især Mangel paa et Foreningspunkt og paa en duelig Ansæter, som tør paataage sig og til hvem Nationen tør betro det Hverv, at reorganisere vor Armee og med Duelighed, Klogslab og Kraft at anvende vore Stridskraæster mod en overlegen Fjende under en øvet og berømt Hærfører. Men fremfor Alt kommer i Betragtning den Uvished, hvori vi svæve, om det er Folks eunstemmige Willie, den det med Enighed og Kraft, trods alle Opoffrelser, vil udføre, ikke under nogensomhelst Betingelse at indgaae Foreningen med Sverrig, men alle som een Mand at modsætte sig Magten og ikke, naar det gjælder, indskrænke sig til at forsvare sin Hjemstavn, hvorved Landet styrkevis vilde blive et Offer for Crobring eller Udhungring.

Vistnok er det uberegneligt, hvad et Folk kan udvirke, naar det vil, naar det eenbrægtigen, med anstrengt Kraft arbeider til eet Maal, naar een Aand og eet Sind besjæler det. Men tør vi — hvor skjønt end denne Almeenaand udtaler sig gjennem de patriotiske Bidrag, der tilbydes fra de fleste af Landets Egne — tør vi lide paa, at den i Prøvens Stund vil udholde med usvækket Kraft? Ville ikke forskjellige Meninger og Interesser hindre dens Virksamhed? Har ikke den Handels- eller rettere den Kraæmmer- og Høker-Aand — et Foster af vort forstyrrede Pengevesen —, der forpestende har udbredt sig i de sidste syv Aar gjennem alle Borgerklasser, har den ikke for en stor Deel undergrabet Nationens Moralitet, som er den eneste sikre Grundbovid for dens Frihed og Selvstændighed?

Forresten maa Nationens Sindelag i Henseende til det afgjørende Punkt aabenbare sig gjennem dens Repræsentanter, der, saaledes var og er min Overbeviæning, bør have underrettet sig om deres Committenters Bestemmelse i en Sag, hvor det gjælder intet mindre end at være eller ikke være. Vel veed jeg, at Storthingets Mand er Nationens og ikke et enkelt Districts Mand. Men hvad der er Nationens Willie, kan kun bestemmes ved at samle de forskjellige Districters Stemmer, hvis Organer Storthingets Medlemmer ere.

Disse Grunde bestemme mig til at antage Foreningen, hvor

en meget udførlig Skildring over vor hjælpeløse Forfatning og de Fordele, vi kunne vente os af Foreningen, med haanende Sideblik til Danmark. Denne Tale, hvortil Momenterne nok alene vare opskrevne, varede vist en Time. Da denne Tale havde megen Lighed med Bechs i Henseende til Motiverne, er det rimeligt, at det var aftalt mellem de twende gode Venner, at den ene skulde begynde og den anden ende Taletruppen, der beløb sig til 18 Stykker. Al. var mellem 2 og 3, da Votering foretages paa: „Om Norge skal forenes med Sverrig paa visse nærmere opgivne Betingelser?“ Af mig blev forespurgt, om Pluraliteten eller $\frac{2}{3}$ Stemmer skulde afgjøre Sagen, og af Storthinget blev paa Præsidentens Forestilling om, at i sidste Tilsætning kunde en Minoritet af 27 Stemmer omstøde Majoritetens Beslutning, vedtaget, at Pluralitet af Stemmer afgjør. Nu stete

meget end min egen Følelse modsetter sig den. Var derimod en saadan Forbindelse usørenelig med Pligt og den Eed, vi have svoret Constitutionen — hvilket meget hæderlige Mænd i og udenfor Storthinget have påstaet — saa vilde, hvis den Overbeviisning havde været min, mit Kald og min Tænkemaade have forbudt mig at modtage Valget som Repræsentant og at stemme for en mob min Pligt og Samvittighed stridende Handling. Men efter min bedste Overbeviisning er det ikke alene tilladt, men Pligt, ifølge Norges af os besvorene Grundlov, at vælge en ny Konge til Norges ledige Throne og vor hele Stilling synes ikke at have levnet os andet Valg end Sverrigs Konge. Dog steer dette Valg fra min Side kun med den udtrykkelige Betingelse, at vor Grundlov og vor Nationalitet holdes i Hævd; kun paa Vilkaar, som ere antagelige, hæderlige og betryggende, som vi se Agtelse for og Tillid til et Folk, hvis Kjækhed og Trofast, trods Enkeltes slette Forhold, endnu bør erkendes og øres, hvis djevere Nakke aldrig lader sig bøie under fremmed Aag, hvis sterke Arm aldrig lader sig paaliste Slavelønker — et Folk, som selv under de meest oprørende og stormende Begivenheder har viist en Sindighed, Fasihed og Rebelighed, der ikke fortjener og ikke bør gjengjældes med Mistro. Tilstaaes der os ikke saabanne Betingelser eller gjøres der Brub paa dem med List eller Vold, da være det Normænds faste Beslutning, og den vi se sig ikke i Ord alene, men i Gjerning, at ville hævde, at ville lide og opoffre Alt for den Grundlov, de have besvoret, at ville foretrække Døden for et usæd og uauhæderligt Liv.

Voteringen muntlig og 73 Ja med Forbeholdenhed mod 5 Nei, af hvilke de 4 vare fra Bergens Byes Repræsentanter og det femte fra Pastor Dahl, afgjorde Norges, det forraadte Norges Fremtidss Skjæbne. Gud give Held og Lykke til Værket og lade Foreningen — den haarde Nødvendigheds Bud — vorde hederlig og varig. Efterat denne haarde Bust var overstaaet, hævedes Forsamlingen for en halv Times Tid for at recreere sig. Ikke vare de Flestes Hjerter nu saa lette og froe, som da det store Hovedspørgsmaal paa Rigsforsamlingen var blevet afgjort, desto mere hoverende vare de norsk-svenske Physiognomier i Forsamlingen. — Christie fortalte mig under Pauseringen, at han og hans Medrepræsentanter havde bestemt Commission at votere Nei og at, uagtet han strax efter sin Hidkomst og Samtale med Kongen, hvorved han blev overtydet om, at der for ham intet var at gjøre, sendte en Stafet til sine Mandanter for, efterat de havde erholdt denne Oplysning, at udbede sig deres Bestemmelse, sif i Gaar med Stafet fornhet fuldmagt til at svare Nei. Nordal Bruun skal have faaet Pluraliteten til at fatte denne Beslutning ved at paategne den omsendte Liste saaledes: „Om Alle ville være Meenedere, saa vil jeg dog ikke være det“.

Da Forsamlingen atter havde taget Sæde, foreslog Moßfeldt at underrette Commissairerne om Storthingets tagne Beslutning i Henseende til Foreningen med Tilføiende, at Storthinget vil vælge Carl den Trettende til Norges constitutionelle Konge, saasnart de i den af Kongen erkendte Constitution for Norge nødvendige Forandringer ere vedtagne af Storthinget, hvilken Motion eeuustemmelig blev antaget. Derimod blev Treschows Forflag, at Kongevalg strax skulle skee, forkastet af 47 mod 30. — Forhandlingerne afbrødes en halv Times Tid, medens Præsidenten conciperede Brevet, som skulle meddele de svenske Commissairer forommeldte Underretning.

Da vi kom tilbage i Salen, var der tændt Lys og dette skjonne Locale tog sig ret godt ud ved Bebygningen af en Lysekrone og en 50 Lampetter paa Storthingets amphitheatralsk Sæder. Skrivenen til Commissairerne blev op læst og antaget med det Tillæg, at til Præsidentens Udtryk: „at vælge Carl den

Trettende" skulde tilføies: „og erkjende“. Bech foreslog at vælge en Direction af Storthingets Medlemmer til at besørge Forhandlingerne hastigere end det kan skee i „Tiden“ og Diriks tilbød sig i Forening med et Par Andre af Storthinget at ville paatage sig denne Commission. Præsidenten oplæste Statsraadets Anmeldelse af de svenske Commissairers Beretning, at der nu var sørget for den norske Posts frie og ubehindrede Gang til Kjøbenhavn. — Derved endtes denne vigtige og afgjørende Session, der skal bestemme Norges Bee eller Bel og som varede fra Kl. 9 om Formiddagen til Kl. 6 om Aftenen.

Til Gaarshagens Begivenheder hører, at Statsraadet mødte tilligemed dets twende Tilsforordnede Kl. 12 Middag for at aflægge deres Ed i Storthinget. Der skete et lidet Ophold i Anledning af, at Statsraad Sommerhjelm faldt paa Gaden og blev tilskølet, hvorfor Statsraaden først maatte hjem og iføre sig ny Stads. Et moralst Smuds, som bemeldte Statsraad har paadraget sig ved at faae sin Bureauchef, en Ellefsen fra Eger, som jeg i Aaret 1799 confirmerede, befordret til Folloogs Sorenskriveri med Tilsidesættelse af mange ældre og mere fortjente Embedsmænd, der søgte det, vil han ikke faae lavset. Ellefsen skal være en flink ung Mand, men han havde alt gjort temmelig Lykke efter sin Alder og burde ikke præjudicere andre mere berettigede til Befordring. Publicum er meget misnøjet herover. Endnu maa jeg melde, at Underhandlings-Committeen blev overdraget at bringe de svenske Commissairer Budsskabet om den sluttede Forening og at de samme Aften tiltraadte denne Mission.

Den 21de October.

Storthinget aabnedes paa sædvanlig Tid. Oplæsningen af Forhandlingerne fra den 19de blev udsat indtil Forsamlingen skulde hæves, da man vilde hørerne Tilstørre, som vare udelukkede fra den Dags Forhandlinger og derfor heller ikke burde være tilstede ved Reciten af samme. — De svenske Commissairers Skrivelse indløb og meldte, at de vilde indfinde sig i Storthinget Kl. 12 samme Dag for at bevidne Nationen deres

Agtelse og Taknemmelighed for den besluttede Forening. Præsidenten foreslog, at Storthinget ved ham burde underrette Statsraadet om bemeldte Forening. Mansen fremlagde et skriftligt Forslag om en almindelig og offentlig Bekjendtgørelse af den høstidelige Forlovelse mellem den norske Skjoldmø (en Idee, som han er særdeles forlief i) med Sverrig og at samme skulde indeholde, at Foreningen ei var skeet af nogen physisk eller moralisk Evang. Storthinget fandt dette at være en erbarmelig Clausel og der fattedes fun, at Proponenten skulde have sat „Evang“ istedetfor „Evang“ for at det kunde blevet complet bestialst. — Tidemans Motion om Tilladeligheden af indskrækkende specielle Fuldmagter og om de, der ere i Besiddelse af saadanne, ikke bør lade dem oplæse for Storthinget for at de ikke skulle bruges som et Paaskud for individuelle Meninger, paabrog ham en alvorlig Remonstration fra Motfeldt, der tilligemed sine Medrepræsentanter just havde en saadan Fuldmagt. Han yttrede den samme Mening, som ogsaa jeg har, at i Tilfælde som nærværende er man ikke alene berettiget, men forpligtet til at indhente sine Mandanter Bestemmelse og fandt det af Tideman ommeldte Paaskud, at være en ligesaa upassende som fornærmelig Uttring. Proponenten kom i stor Forlegenhed og maatte gjøre en Slags Deprecation. — Brinds Wittgensteins Ansøgning om Afsked med Oberstlieutenants Charakteer og Mansbacks Ditto med Majors Ditto bleve afviste som constitutionsstridige og en dansk Ritmester Thesstrup's Ansøgning om at naturaliseres, som dette Storthing uvedkommende. — Præsidenten oplæste Præsten Wulfsbergs Skrivelse, foranlediget ved den i Gaar moverede specielle Redaction for Udgivelsen af Storthingets Forhandlinger og erklærede deri, at han vilde besørge Trykningen saa hurtig som Mogen, naar Forhandlingerne maatte blive ham meddelede af Protocollen. Ved Votering blev bestenit, at Wulfsberg vedbliver at bekjendtgøre Forhandlingerne i „Tiden“, men at disse siden besørges samlede og trykede ved en af Storthinget udvalgt Committee. — Der blev foretaget nyt Valg af Præsident for Ødelsthinget og Christie atter valgt med 43 Stemmer.

De svenske Commissairer indfandt sig Kl. 12 og Rosenblad op læste en Tale, hvori der til Slutningen meldtes, at Ponto-Corvo og Oscar ville indfinde sig, naar Foreningspunkterne ere afgjorte og Kongen valgt, for i Nordens gamle Sprog at tolke sin Farfaderts og Faders varme Hølelser for det norske Folk. Præsidenten besvarede fortelig denne Elegante Tale og Commissairerne forføiede sig hjem, ledsgagede af samme Deputation, der modtog dem.

Treschow foreslog nu, at Committeeen, som hidiudtil blot har været bemindiget til at modtage og meddele Oplysninger hos og til de svenske Commissairer, maatte erholde Fuldmagt til at meddele dem Storthingets Bestemmelser og saaledes træde i egentlig Underhandling med dem. Præsidenten svarede, at det tillige er paalagt Committeeen at fremlægge Storthingets Be-tænkninger ved det af Commissairerne indgivne Forslag og at meddele Resultatet af hemelde Anmærkninger, hvilket først maa ske førend Treschows Forslag kan ventileres. Beh foreslog, at enkelte Punkter stykkevis kunde fremlægges med Committeeens Anmærkninger derved. — Efterat Tilhørerne vare bortviste og Forhandlingerne fra den 19de oplæste, forespurgte Secretairen, hvorvidt de to sidste Dages Forhandlinger maatte ved Trykken befjendtgøres og blev da vedtaget, at Alt, undtagen de med-delede Oplysninger om Statsforfatningen, maatte trykkes. — Moß-feldt forelæste, i Anledning af Oberstlieutenant Krabbes Fore-spørgsel, om Armeen var forsynet ned Skier, den fra General-commandoen nedsidelte Indberetning, at han derom ei havde fuldstændig Oplysning, men at han dog vidste, at det Trond-hjemiske samt Oplandske Regiment og Skarpskytterne derved vare forsynede. — Teis Lundgaard fra Lister Amt, der havde meldt sig, som man formoder, skuldesyg i Gaar og ei havde indgivet sit skriftlige Votum om Foreningen med Sverrig, blev nu op-sordret til at afgive sit Votum i denne Sag. Men med sin sædvanlige, allerede fra Rigsforsamlingen befjendte Frækhed paa-stod han, at man ei kunde twinge ham dertil, da Pluraliteten havde afgjort Sagen, og da Præsidenten med sin sædvanlige Sindighed sogte at bringe ham til Raison, gav han om sider den

Erklæring, at han vilde følge Strømmen. Hans impertinente Forhold bragte mig til at betyde ham, at han viste lidt Agtelse baade for sig selv og Storthinget. Amtmand Collett og Flere paastod ogsaa, at han bestemt skulde sige Ja eller Nei og Kængten maatte da ud med sit Ja. — Den offentlige Bekjendtgjørelse om Foreningen blev det, efter Bechs Forslag, overdraget til Capitain Møgefeldt at forfatte og forelægge Underhandlings-Committeen til Vedømmelse for strax at trylkes. Præsidenten skulde i dette Tilfælde tiltræde Committeen. Forsamlingen blev hævet Kl. 2.

Pavels havde faaet et Brev fra Holten, som meldte, at Frederik den Sjette er blevet meget vel modtaget i Wien. Nor-mændene ere ilde ansete i København, der nu gjengjælder deres Spot over det danske Felttog med samme Mynt. Quidqvad delirant reges plectuntur Achivi. Folket maa høde for dets Kongers Daarekfestreger. Pavels og jeg varne budne til Aften hos Sverdrup. Vi skulde have været der i Tirsdags, men det blev udsat.

Vi vare de første, der kom, men kort efter indfandt sig det øvrige studenticose og meget interessante Selskab, bestaaende af: Bonnevieu, som af Oplysnings-Committeen eenstemmig er indstillet til Kongsgård, Professorerne Hersleb og Platou, Trondhjemmerne Pastor Brun og Candidat Sodeman, Præst Kjerskov ved Åger og en Candidat Sommerjældt, som nylig er kommet fra København. Der blev politiseret og talt om Litteratur og fortalt Anecdoter og spist og drukket Punsch til henved Midnat.

Til Dagens Historie hører endnu Beretningen om den fjærlige Modtagelse, som Deputationen, der bragte Budskabet om Foreningen i Gaar Aftes, fandt hos de svenske Commissairer. Wedel havde forud underrettet dem om Missionen, og da de kom, stode alle Selskabs-Cavallererne paa Trappen for at modtage dem. Commissairerne modtoge dem med de varmeste Omfavnelser og Kys. Bønderne, som ventede at kysset skulde falde midt paa Truten, havde appliceret deres Tobaks-Busser agter ud, men ikke Broderkysset paa begge Kinder. Christie havde hørt, at

Commissairerne, saasnart de fik Efterretningen om Foreningen, havde tilsvoret hinanden indbrydes, før at ville døe end tillade nogen Krænkelse i det norske Folks Rettigheder.

Den 22de October.

I Dag var blot Odelsthinget samlet. Ved min Ankomst modtog jeg en trykt Indbydelse fra Commissairerne til Mandag Middag, da det hele Storthing skal beværtes af dem. Gram havde hørt, at Ponto-Corvo kunde ventes hid paa Mandag, men de fleste troe, at han ei kommer førend Bilkaarene for Foreningen ere afgjorte. Paa Odelsthinget, som først aabnedes Kl. 12, handledes kun om Capitain Røders Forslag om en Tak-Adresse til Statsraadet for den etablerede Undersøgelses-Commission, hvilket Forslag blev combineret med Iver Holters Motion: At begjære Oplysning om, hvad Opdagelser i Henseende til de begangne Misligheder der vare gjorte. De forhen gjorte Bemærkninger om det Upasselige i en saadan Tak-Adresse blevne gjentagne og jeg for min Deel bemærkede, at, saavidt jeg vidste, var bemeldte Commission først blevet nedsat efterat flere Communer derom havde gjort Erindring til Statsraadet, tillige troede jeg, at der burde været oprettet en Inqvisitions-Commission. Præsidenten yttrede, at han ingen Forskjel vidste paa en Undersøgelses- og en Inqvisitions-Commission og Steenstrup anførte det i Ugebladene fra Commissionen udstedte Proclama som et Beviis for, at den betragtede sig som saadan. Men jeg troede just deraf at kunne infore, at dens Commissorium ei hemhindigede den til at gaae inquisitorisk tilværks, da den ellers vilde have indkaldt alle Bedkommende, som ifølge deres Stilling burde og kunde meddele de fornødne Oplysninger, uden at oppebie frivillige Anmeldelser. Til Slutning blev efter Præsidentens Forslag vedtaget, at man gjennem Statsraadet skulde forlange Oplysning om Resultatet af Commissionens Arbeide og tillige tilhændegive, at Nedhæftelsen af denne Commission var overeensstemmende med Folkets Ønske. Dette Forslag sendes til Lagtinget ved en Deputation af tre Personer. Kl. 1^½ varc Forhandlingerne til Ende.

Jeg besøgte Bull og fandt der i »Courrier de Londres« en Artikel fra Kjøbenhavn, som melder, at i den ved Lier dræbte Landshövdingens Kommer fandtes Planen til det norske Felttog samt Breve fra en norsk Bisshop, tre Generaler og en Statsraad. Tillige sagde Bull, at han havde talst med en Officer fra Winger, som havde seet disse Documenter. Med Pavels gjorde jeg en Tour om Borden før Maaltidet.

I Aften var Bisshop Sørensen, Probst Hount og Præsten Sigvardt her. Vi spillede et Par Timers Tid Chambre, men passiaredes forresten. — Jeg mindes ikke, om jeg forhen har meldt, at Christian Frederik endnu i Søndags ej var kommet længere end til Frederiksvern. Er han der endnu, vil han forinden sin Afreise saae Esterretning om Foreningen.

Den 23de October.

Bed min Morgenpibe henvægtigede jeg mig ned at fuldføre min Dagbog og fortsatte dette Arbeide til Kl. 11, da de belovede Heste kom for at bringe os til Hans Houges Gaard, „Bakke“ kaldet, en Fjerdingsvei udenfor Byen. Pavels og Hastrup samt Hount og jeg vare budne der til Middag. Hount og jeg som Rudsk sadde paa Rudskesædet af min Bogn og jeg leed ret ondt, da øsende Regn med Blæst pidskede mig lige i den høire Flanke, saa jeg blev ganske vaad. Foruden os bestod Selkfabet alene af en Kjøbmand Eriksen og Tone, hvilken sidste er Hans Houges Søster. Siden kom dog Pastor Kjersgaard til, der rog uklär med Hount om Troen og Hornufsten. Kjersgaard hører nemlig til de ny gammeldags Theologer, som slet ikke tilstaaer Hornufsten mindste Stemme i Troens Sager — et Princip, hvorom han i Fredags havde været i Strid med Sverdrup (i Selkfabet der) og Pavels, der, ligesom Hount nu, forgjæves søgte at gjøre ham indlysende, at man efter denne Grundfætning kan blindt hen antage de største Urimeligheder. Men Forskjellen var her, at Hount talte i en myndig og fornærmede Tone, hvorved Striden, som dog snart blev hævet, udartede til Personligheder. Madam Eriksen fortalte om en Samtale, hun havde haft med Dronningen af Sverrig i forrige Maaned i Gothen-

borg, først i en Galanteribød, hvor Dronningen blev opmærksom paa hende som et norskt Fruentimmer og siden i Cancelliet (som hun kaldte det), hvorhen hun blev bragt af Grev Rosen for nærmere at lade sig forhøre. Hun blev da udfriet om Krigen og de sidste Begivenheder og havde oprigtigt sagt, hos hvem Skylden efter Publicums Mening var. Da Dronningen bagtalte Kongen, havde hun forsvarer ham fra Duelighedens og Godmodighedens Side, men tilstaaet, at han ei var Kriger, hvilket Dronningen havde besvaret med »O slakkar!«. Fremdeles havde Dronningen spurgt om Aarsagen til Normandens Had mod Svecus og Utilbørlighed til at forenes med ham, som vilde dem saa vel og faaet til Svar: „At denne Utilbørlighed havde sin Grund i Frygt for den svenske Adel.“ Dronningen meente da, at hun af hendes Nedladenhed funde slutte sig til, at det ei forholdt sig saa; men Madaminen, som erkendte Dronningens Venlighed, vilde dog derfor ikke troe paa Adelens.

Om en hemmelig Brevverxling mellem Ponto-Corvo og Christian Frederik blev talt i Fredags samt, at Statsraadet havde været paa Beien til at affætte eller idetmindste suspendere ham paa Moss. Rosenkrantz skal bestemt have erklæret ham, at han ei vilde underskrive sit Fædrelands Vanhæder. Hvo der har skrevet Contraordren til Ahrenfeldt, som gjenkaldte Ordren til at attaquere paanh, har man ei funnet udfinde. For ikke længe siden skal man have havt den Idee pro forma at arrestere Kongen og bringe ham til Bergen. Det Morsomste er, at man i Kjøbenhavn paastaaer, at Kongen har været duperet af Nationen (!). — Den svenske Commissair Rosenblad er en Professors Søn og er meget religieus. Han er Formand for et Bibelselskab, vil søge at faae et saadant oprettet her og talede sidst med Dr. Neumann om Forsouingslæren. Bisshop Rosenstein er en simpel Mandes Søn og heed for han blev adlet Aurevilius. Wirsén er en Corporals Søn, hvoraf man seer, at Fortjenesten adler i Sverrig. Overhovedet bestaaer Adelens Rettigheder der nu mere i personlige end reelle Fordele.

Den 24de October.

Treschow bragte i Grindring en af ham forhen moveret Tak-Adresse til Christian Frederik for hans gode Billie og Bestræbelser, som dog utsættes til beleilig Tid, men foretages før der skrides til nyt Kongevalg. Moesfeldt foreslog, at der skulde besørges en Oversættelse af den svenske Successions-orden, hvilket Præsidenten lovede. Forsamlingen hævedes Kl. 1. — Jeg var i et fort Besøg hos Bull med Christie og Moesfeldt, som vare lidet fornøiede med Committeeens svensktige Forslag.

Assessor Mathisen, der selv i tydse Viser taldes „der sogenannte Smør-Hagen“, har forsøgt sin Navnkundighed ved at behandle den hos ham indqvarterede Oberstlieutenant Krabbe paa den nederdrægtigste Maade, hvilket af „Intelligents-Sedlen“ i Morgen nærmere vil oplyses. Man var enig om, at Intet kunde bide paa den Slyngel uden Stokkeprygl. — Jeg gik hjem for at phente mig til Stadsen hos de svenske Commissairer. Da jeg forgjæves havde ventet paa Bogn fra Wibbings til Kl. 3½, maatte jeg i min Samarie vandre i Snavset. Jeg kom netop, da de gik til Bordet og blev Diriks's Sidemand. Han fortalte mig, at der i Dag var arresleret to Svenske, som vilde stjæle Kort fra Oberstlieutenant Rode og havde faaet 1,029 Rdlr. paa Haanden. Grev Mørner, som var min Gjenbo, stjænkede flittigt for en bergenst Lods, som var hans Sidemand. Efter Bordet gjorde jeg Bekjendtskab med en Bibliothekar Wallmark, som kjendte mine ringe poetiske Forsøg og havde oversat enkelte af dem, ligesom han har oversat nogle af Pavels's Taler. Ved Bordet, hvor det gik mindre slot til med Mad end sidste Gang, men hvor vi derimod foruden Røvvin, Langkort, Bourgogne og Porter fil skummende Champagne, blev til en Bise af Valerius, som har en behagelig Stemme, drukket Foreningens Skaal, som Wulfsberg strax bevarede med et, formodentlig hjemmegjort, Impromptu, hvorefter udbragtes Skandinaviens Skaal. Storthingets Skaal, foreslaet af Rosenblad, og de svenske Commissairers af Christie bleve drukne uden Sang. Der var foruden de samtlige Storthingsmænd, Statsraadet, de fornemste Autoriteter, Regimenternes og Corpsernes Chefer — sikkert over 120 Mennesker — saa jeg

var glad, da jeg omrent Kl. 7 slap ud af den Ovalm, Støi og Trængsel. — Aftenen tilbragte jeg, som sædvanlig, med Bassiar og Piquet. — Der kom ingen Ponto-Corvo i Dag.

Den 25de October.

Med vaade Støvler, sont blevne end vaadere paa Beien til Storthinget, sad jeg der i Dag til Kl. 3½ i Eftermiddag. Forhandlingerne var følgende: Præsidentens Forslag, at Storthingets Beslutninger skulde ansees som Svar og ei som Ultimatum, blev eenstemmig antaget. Schulz talede vidtøftig og godt om at frelse Nationens Ære ved en nøie Undersøgelse af de begangne Fejl, hvilket alt er foretaget, og ved at Nationens Mænd, der frit valgte Foreningen, ogsaa med Frihed og Værdighed bør bestemme Foreningens Villkaar. Koren yttrede nogle ringe Tanker og Sibbern yttrede, at da ikke Grobrelyst, men fælles Sikkerhed og Hælp, havde motiveret Foreningen, burde man ei røbe for megen Mistro. Dr. Møller talte om Synspunkter, hvorfra Foreningen bør betragtes, at den er antaget af Norge som et frit, selvstændigt og uafhængigt Rige og at derfor Grundloven materiale og formaliter bør holdes i Agt samt at Forskjellen mellem den og Foreningsacten nøie bør iagttages; hin er fast, denne tilfældig, Acten kan forandres, Grundloven ikke. Heller ikke bør Sammenblanding finde Sted. Lad Sverrig beholde sine Stænder, Norge sit Storthing etc. Committeeens Forslag til § 25 blev nu delibererede. Men da Treschow havde glemt at medbringe de didhen hørende Papirer eller rettere ei troede dem fornødne, da Forslagene i Gaar blevne dicterede, blev, medens han hentede dem, Præsident-Balg foretaget og Christie valgtes atten med 69 Stemmer. Wedel havde de fleste dernæst. Præsidenten anmeldte, at den svenske Successions-orden allerede er oversat af Sørenskriver Berg og med det første vil blive trykt. Treschow oplæste nu atten Committeeens Forslag om Krigsmagten og tilbagetalte det Udtale: „at bede Kongen underdanig“, som han havde hørt Nogle af Storthinget havde stødt sig over. Ligeledes anmærkede han, at Ordet „Sømagt“ udgaaer af Forslagets første Post. Dr. Neuman perorerede om at tage den Bestem-

melse, at den norske Krigsmagt aldrig maa bruges i Krig mod Danmark og at i Tilfælde af Angrebskrig fra dets Side skulde Norge indskrænke sig til Selvforsvar. Wedel bemærkede, at sligt ei passede i en Grundlov og at han, sjøndt vel Ingen havde flere og kørere Forbindelser i Danmark, dog ei vilde betørke sig paa at gaae i Krig mod det, naar Skandinaviens Interesse fordrede det. (Nei vistnok ikke, især naar han kunde blive Generalselvmarskalk.) Møzheldt fremlagde følgende Forslag til Bestemmelseren af § 25: „Kongen har høieste Befaling over Rigets Land- og Sømagt. Den maa ei forøges eller formindskes uden Storthingets Samtykke. Den maa ikke overlades i fremmede Magters Tjeneste og ingen fremmede Magters Krigsfolk, undtagen Hjælpetropper mod fjendtligt Overfald, maa inddrages i Riget uden Storthingets Samtykke. I Fredstider maa aldrig andre end norske Tropper være i Norge og ingen norske Tropper i Sverrig. Men naar Sverrigs Grændser eller Kystter angribes, skal den halve Deel af Norges organiserede Landmagt funne bruges i Sverrig, og naar Norge angribes, da skal Sverrig komme Norge til Hjælp med saa megen Landmagt, som den halve Deel af den norske Landmagt udgjør. En større gjensidig Hjælp skal af Norge ikke gives eller modtages uden Storthingets Samtykke, ei heller maa norske Tropper uden Storthingets Samtykke bruges udenfor Sverrigs Grændser.“ Til Debatteringen af dette Forslag kom man først tilbage efter mere end een Times Brøl, hvori Treschow og Wedel snakkede om, at naar Christianssand blev angrebet, kunde svenske Tropper fra Bahus hurtigere fremskaffes. Sørensen holdt en siden Tale, hvis Hovedindhold var, hvad Møzheldt havde foreslaaet: Ingen svenske Tropper i Norge og omvendt. Tybring talte noget Ebulst og noget Baas og hædrede, at han haabede, at herefter vilde den Confusion ei finde Sted, at Brigaden ei vidste hvor Chefen og denne ikke, hvor hin var. Sectionschef Bøgvad op læste en Tractat om, at Kongen af Sverrig blot skulde have Navnet, men saagodtsom ingen Deel i den executive Magt. Pastor Bull vilde, at Storthinget skulde vælge eller idetmindste have Forlagsret til Statsraaders Udnævnelse eller og, at der af det skulde

beskikes et Krigstribunal, som staaer Folket til Ansvar og af det kan afsættes in toto eller in partibus. Wedel gjennemgik alle disse Forslag og sammenlignede det foreslaade Tribunal med Folke-Tribunerne i Rom. Til Slutning kom man da til at handle om Moesfeldts grundige Forslag, efterat Underhandlings-Committeen havde renonceret paa sit og ganske tilstraadt Moesfeldts Motion. Capitain Ræder havde og gjort et Forslag paa sex Poster, som for det meste stemmede med Moesfeldts, men var ei saa præcist. Om Sømagten blev debatteret endeele. Moesfeldt troede den ei burde være stor. Nansen vilde, at de norske Værfter skulde vedblive og Flaaden i Fredstider være stationeret i Landet. Pastor Brun og Koren: At norske Maistroer ei maatte bruges til Besætning af svenske Krigsfartøier og omvendt. Ræder: At kun den halve norske Roslotille skulde følge den norske Armee i fælles Krig. Dette Forslag faldt igjennem med 41 Nei mod 35 Ja, efterat Diriks havde anført Grundene, hvorför ingen Limitation burde finde Sted i Henseende til Sømagtens Disposition. Nansens Forslag blev antaget med 74 Ja og Bruns og Korens eenstemmigt. Moesfeldt forklarede nærmere, paa Iver Holters Opfordring, Betydningen af „organiseret Armee“ ved de nationale og gevorbne Tropper, da Udbrykket „staaende Armee“ kun pleier at betegne de sidste.

Moesfeldts Forslag, at § 26 skulde blive usorandret, blev eenstemmigt antaget.

Committeen fremlagde Indberetning og Forslag om Indigenats-Retten. Moesfeldt, endskjønt han erkendte Rigtigheden af det Princip: Eige Rettighed og Fordele bør tilstaaes begge Nationer, troede dog, at man burde tage noget Hensyn paa Folkemeningen og at Naturalisations-Retten ei maatte overgives i Regentens Haand, om man end ei har nogen Grund til at mistroe ham. Han foreslog derfor at beholde Grundlovens § 93 og kun at gjøre en Undtagelse i Henseende til General-Gouverneuren og de Betjente, han behøver. Sart, Koren, Nansen, Sørensen, Bull og Sodeman talte i denne Anledning og de twende sidste talte om forbundende Anmærkninger, om liden Tilstro, der vistes den norske Characteer ved at forudsætte, at

Rang og Fordele skulde lække Normænd til Sverrig; ogsaa gjordes et Sidehug til Treschow, som man har mistænkt for at gaae frugtsommelig med en Statsraad. Han lod og til at tage Finten til sig, da han med temmelig Lidenskabelighed forsikrede, at han intet Forslag havde gjort eller vilde gjøre uden med Hensyn paa Norges Bel. Sodenman begyndte sin Tale med: „Svenske Mænd bør tale svensk Sag og norske Mænd norsk Sag“, hvorefter fulgte en lang Pause.

Eftermiddagen og Aftenen tilbragte jeg med at skrive paa min Dagbog, expedere Embeds-Breve og skrive et Brev til min kone, hvormed fulgte et svensk Digt »Noro« taldet, af en Tegnér, Professor i Lund. Eukelte Stropher ere skjonne, især den om Carl August, og det Hele har mere poetisk Gehalt end de svenske Digte i Almindelighed pleie at have. Hegerman, der var her i Besøg, fortalte, at man har Lieutenant Schwarz mistænkt for at være Forfatter til et Brev, der circulerer i København og kaster megen Skjoge paa den norske Nation. Denne Person skal have ageret Øretuder og Spion hos Kongen i Felten. Til min Aftenpibe spillede jeg Piquet med Pavels, som nu i to Dage har baaret Fattigcommisionens Byrde og Hede.

Den 26de October.

Forhandlingerne den 24de blevne oplæste. Dernæst Overfættelse af de svenske Commissairers Skrivelse til Statsraadet om Troppernes Tilbagetrækning, hvorpaa der intet Svar meddeles af Storthinget, da det blot ansees som en Communication. Stoltenbergs og Tonnings Forslag om Oprættelsen af en Meddeleses-Committee blev nu foretaget. Præsidenten proponerede en Forsøgelse af Underhandlings-Committeens Personale, som da af deres Midte kunde udvælge et Udsud til at meddele de svenske Commissairer Resultatet af Storthingets Bestemmelser. Treschow og Bech yttrede deres Empfindelighed over, at en Committee skulde sættes dem ved Siden og de blot indstrenkes til at vorde Skrivere samt at de for deres Deel gjerne ønskede at befries for den dem overdragne byrdefulde og med mange Ubehageligheder forbundne Commission. Pastor Bull lod dem vide, at det ikke

var smukt at ville unddrage sig fra Forretninger, fordi de var forbundne med Møie og Ubehageligheder, da vi snok alle Storthingets Medlemmer kunde have Aarsag til at krympe sig ved det ubehagelige Erinde, der var dem overdraget. Wedel fandt, at det var ønskeligt om man ei vilde indlade sig paa, hvad der er smukt eller ikke smukt, da her ikke handles om æstetiske Gjenstande. Collett, som tilligemed Sibbern og Lange havde bejaet Bechs og Treschows Uttring om, at de ønskede deres Afsked fra Committeeen, sagde, at man var besøet til at bringe Neglementet i Grindring betræffende Personligheder, naar man hører om „forbausende Anmærkninger“ (et Udtryk i Bull's Tale i Gaar). Treschow og Bech anmærkede, at de havde blot ønsket, men ikke forlangt Entledigelse. Der var saaledes nær blevet et alvorligt Mundhuggeri, dersom ikke Præsidenten ved sin gode Conduite havde forekommert det og givet Bull et Vink om at tilbagekalde sine Udtryk, hvilket han benyttede. — Præsidentens Forslag om en Forøgelse af Underhandlings-Committeen med fem Personer, foruden Præsidenten, hvis Tiltrædelse Treschow havde foreslaaet og af denne blev antaget med Hensyn paa Bestemmelser, som skulle indstilles til Storthinget, samt med det Tillæg, at der kunde vælges af Committeeen til at undersøge Landets Forfatning, blev antaget og med fleste Stemmer dertil udkaaret Motzfeldt med 71 Stemmer, Sørensen, Diriks, Wedel og Schulz. — Underhandlings-Committeen fremlagde derpaa sin Indstilling om de ti første Paragrapher i Grundloven. Assessor Lange, som Committeeens Secretair, en Extract af Storthingets indgivne Betænkninger ved hver Paragraph og Treschow, som Præsident, fremsatte Committeeens Forslag. Efter adskillige Debatter om Ordet „selvstændigt“ eller „uafhængigt“ skulde bruges, om Norge skulde hedde „Stat“ eller „Rige“, blev § 1 antaget.

§§ 9 og 10 bleve først antagne efter adskillige Debatter. Jeg havde i mine til Committeeen indgivne Betænkninger gjort opmærksom paa, at Antallet af Committeeens Medlemmer burde være lige fra begge Folkerepræsentationer og saavel Balget som Forretningernes Orden og Gang være uafhængigt af Kongen. Flere havde gjort lignende Bemærkninger. Man fandt det og

ubestemt i de Svenskes For slag, om den foreslaede Committee skulde vælges før eller efter at Kongens For slag til Thronfølger var forkastet af begge Repræsentationer. Det blev, efter Moßfeldts For slag, vedtaget, at Committeeen strax skulde træde til Side for at udarbeide For slagene med Hensyn paa Debatterne. Dette medtog en halv Times Tid, som jeg benyttede til at hente en Hjertestyrkning hos Præsident Bull, der spenderer Totning eller Totensk Brænde viin paa Storthingsmændene. Til Slut ning blev vedtaget, at Committeeens For øgelse med fem Med lemmer skulde meldes de svenske Commissairer. Disse skulle ellers være meget misfornøjede med og allarmerede over, hvad der i Gaar blev bestemt i Henseende til Krigsmagten og Indigenatsretten. Wirsén havde i Morges været hos Christie og forsikret, at Commissairerne risiquerede deres Hoved, hvis de antogte Storthingets For slag i de Poste. Men det er bedst at holde sig til det elleve Bud og ikke troe Svecus paa Gebærdens. Han giver nok efter, naar Storthinget vedligeholder Enighed og Fasthed. Rosenstein havde og været hos Sørensen og paastaaet, at man idetmindste maatte tilstaae Kongen det forlangte Veto i Henseende til Indigenatsretten.

Alle glæde sig over den Smøre, som Smør-Hagen i Dag har faaet i „Intelligentsedlen“ og paa Fredag kan han vente mere af Assessor Hagerup. Jeg har tilkønt ham følgende Æreminde:

Den Grab af Lumpenhed, som findes hos Smør-Hagen,
Er sfig, at man dertilforgiveves søger Magen.
Men — da knapt blotte Ord gjør Indtryk paa hans Siud,
Det vistnok bedre var, at virke paa hans Skind.

Eftermiddagen har jeg tilbragt med at læse i Gothes høist interessante „Aus meinem Leben“, med hvilc første Deel jeg nu er færdig, og Aftenen med at skrive paa min Dagbog.

Den 27de October.

Forhandlingerne fra den 25de oplæstes. Secretairen fore slog, at Storthingets præliminaire Beslutninger ei maa trykkes,

hvillet blev bifalbet. Stoltenbergs Førslag: 1) at en vis Søstyrke stedje bør forblive ved Norges Hæster til Forsvar; 2) at Undsætnings-Tropper for Norge af Sværig og omvendt lønnes af den Magt, der bruger dem, valte mange Debatter. De fleste Bønder erklærede, at de ei havde fattet ret, eller meget mere ganske misforstaat Propositionen om Kongens Disposition over Sømagten og derfor voteret mod deres rette Overbevisning. Angell understøttede Stoltenbergs Motion. Mansen, skjønt enig med Førslaget, fandt, at hvad der ved Pluralitet var engang afgjort, ei maatte forandres og at Tinget ei er farlig, da Storthinget kan negte Penge til Flaadens Udrustning, naar Kongen vilde misbruge sin Magt i denne Henseende. Tybring meente, at man nu ei maa vise Mistillid i Smaating. Koren, Bull, Abel, Teis Lundsgaard og Iver Holter talte i samme Auledning. Wedel opfordrede Præsidenten til at afvise Førslaget og meente, at Storthinget ei maatte handle som Børn, der i Dag ville Eet, i Morgen et Andet. Præsidenten benægtede at have Ret dertil og anmærkede, at det ei er uanständigt at forandre sin Mening, naar man bliver bedre oplyst, hvorpaa Underhandlings-Committeen selv havde givet Exempel i Forsamlingen. Sørenskriver Weideman yttrede, at endskjønt Storthingets Beslutninger ei være Ultimatum i Henseende til Underhandlingerne med de svenske Commissairer, vare de det dog for Storthinget selv. Der blev nu voteret, om denne Sag atter kan foretages, hvilket blev antaget med 44 Ja. Præsidenten foreslog derpaa at modificere Førslaget saaledes: „At ikke mere end den halve Roslotille maa udcommanderes uden med Storthingets Samtykke“, hvilket blev antaget med 56 Stemmer. Stoltenbergs andet Førslag blev forkastet med 67 Nei, da Sagen overlades til de kommende Storthing.

Man skred derpaa til videre at debattere om Grundloven. Lange oplæste Extracten af Storthingets Bemærkninger og Christie Committeeens Indstilling ved enhver Paragraph.

Efter Præsidentens Førslag aftraadte nu Underhandlings-Committeen for at omarbeide Grundlovens §§ 5, 6 og 8 overensstemmende med den nu oversatte og uddelelte svenske Suc-

cessions-Ordnen. Førsamlingen hævedes derfor paa en Times Tid og jeg tog imidlertid en Frokost hos Bull, hvor jeg traf Baron Wedel fra København og Høiesterets-Advocat Hjelm. Den sidste var vred, fordi en Motion under Debatterne om § 23, om Oprettelsen af en norff Orden, ei var lagt paa hjerte. — Præsidenten formeldte, at der var bestilt Staldrum for 65 af Ponto-Corvos Heste til næste Løverdag og at Oberst Nielsen med de ridende Æregere skal escortere ham fra Skydsjordet. Be-meldte Ponto-Corvo skal have ytret Misnøie med, at Stats-raadet under Interregnet har bortgivet saa mange Embeder.

Efter en Times Forløb blev Committeeens Indstilling af §§ 5, 6 og 8, sammenstemtede til een Paragraph, saaledes dateret:

„Arvefølgen er lineal og agnatisk, saaledes som det findes bestemt i den af Sverrigs Stænder besluttede og af Kongen an-tagne Successions-Ordning, dateret 26de September 1810. Blandt arveberettigede regnes ogsaa den Ufødte, der strax ind-tager sit tilbørige Sted i Arvelinien, naar han efter Faderens Død fødes til Verden.“

Denne Paragraph blev eenstemmigt antaget.

Dr. Møller indleverede Forslag om Overholdelse af Constitutionens Ord og Land samt om en oprettende speciel For-enings-Act. — Ræder foreslog, at en Committee først maatte undersøge Statsraadets Sthrelse og Landets Forfatning da Con-ventionen blev sluttet, førend den foreslaaede Tak-Adresse, Apa-nage og Æreminde for Kongen kunde ventileres. Og dermed hævedes Førsamlingen.

Diriks fortalte mig, at man vil have Underretning om, at Sjælland paa Congressen i Wien er afstaet til England. — I Aften fik vi Besøg af Steenstrup og da Pavels forgjæves havde udsendt sin Gangerpilt paa Gader og Stræder for at faae en Hjerdemand til et Boston-Parti, satte vi os til at spille en Tremands-Boston, som med et Intermezzo af Aftensmad varede til Kl. 11.

Den 28de October.

All begyndte med en Motion om at tage den Bestemmelse, at Norge ingen Generalgouverneur eller Statholder skulde have, men en Vicekonge, hvortil Præsidenten svarede, at Committeen blot har fremsat et Alternativ og at den har et Forslag af samme Beskaffenhed. Brun holdt en Tale, som endtes med det Forslag, at Nationen ved sine Repræsentanter, samlede som Storthing, vælger et Statsraad. Han meente, at de forandrede Omstændigheder gjøre en saadan Foranbring i Grundloven nu nødvendig, da en fraværende Konge ei saa godt kan hjænde de dueligste og værdigste Subjecter, som en nærværende. Koren pererede om, at Magt til at besikke Raadet bør i et enkelt Nige være hos Kongen, men ei i et sammensat Nige, hvis Konge er langt fraværende og anførte blandt andre Grunde herfor Kongens Ret til at kunne affætte Statsraader. Dahl holdt en vidtløftig Tale i samme Anledning om, at Folket bedst kunde hjænde dem, til hvilke saa vigtige Poster bør betroes, at hvor ulige dette Storthings Medlemmer end være i Meninger, være de dog for største DeLEN enige i at ville Norges Bel og endte med det Forslag: „Storthinget foreslaer til enhver Statsraadspost tre, hvoraf Kongen vælger een. Siden vælges de af Kongen med $\frac{2}{3}$ af Storthingets Medlemmers Samtykke.“ Han meente, at dette var især nødvendigt i Begyndelsen og funde, hvis det ei saa befandtes, rettes af de følgende Storthing. Hount yttrede, at den lovgivende og udøvende Magt paa denne Maade vilde komme i Conflict og at det kun var Almagten og den høieste Biisdom givet, at bringe de stridige Elementer i Harmoni; at Regjeringen bør være indskrænket ved det hele Folk, men ei ved enkelte Medlemmer; at Valget vilde blive vanskeligt for Storthinget, hvis Medlemmer kun hjænde værdige Embedsmænd i deres Kreds, men som ikke altid kunne være tjenlige paa en saadan Post; at de følgelig i Valget maatte lade sig lede af Andre og endelig, at ved indtrædende Vacancer maatte Storthinget sammentræde blot for at vælge en Statsraad eller Kongen interimistisk besikke ham, Wilkaar, som vel Haar vilde gaae ind paa. Moßfeldt — efterat have gjort nogle Sidehug til Dahl i Anledning

af hans Formaninger om Frimodighed og Forsigtighed, om hvad Historien vilde sige om dette Storthing og om de Urimeligheder og Paradoxer, man her maatte døie, blandt hvilke Møhfeldt meente, at hans ogsaa kunde gaae med — ytrede, at efter Dahls og Korens Forslag vilde Statsraadet blive Repræsentanter lige-som Storthinget; at Kongen, ligesom Enhver, der overdrages en Forretning, bør have Ret til at vælge sine Hjælpere og Raad-givere, der desuden staae Nationen til Ansvar; at der ei var vundet ved at Folket valgte, naar Kongen beholdt Ret til at assætte dem; at Banskeligheden i Henseende til Valget vilde blive nok saa stor for Folket som for Kongen; at Hofgøft, som Koren især drog løs mod, var en slem Ting, men mulige Cabaler og Partier i Storthinget maaßke nok saa farlige. Bech opfordrede Dahl, i Anledning af hans Uttring om, at den største Deel af Førsamlingen var besjælet af Omhu for Norges Bel, at nævne dem, som ei være det. Dahl forsvarede sig maadeligt ved at sige, han ei havde talt om dette Storthing, som dog var Tilsældet, og ved at denuncere Møhfeldts Udeladelser om Ca-baler, der dog blot være assattede i almindelige Udtryk. Næder antog Kongens Ret til at bestille Statsraader, men vilde, at Storthinget skulde have Ret til ved Ballotering at forskyde een Statsraad i Analogi med den svenske Constitutions § 97. Treschow anmærkede, at der er Forføjel paa at udflyde af en Ret et vist Antal Dommere og at udflyde et Medlem af et Stats-raad. Dahl gjentog sin Motion om Statsraadets Bestikkelse ved Storthinget eller sammes Forlagsret, hvorimod Treschow opponerede. Præsidenten gjennemgik de forskjellige Meninger med lidt ironiske Sideblik til Fatter Korens Snak. Til Slutning blev Committeens Forslags første Post antaget med 61 Stemmer for Kongens Ret at bestille Statsraader, 50 Stemmer for at der skulde være Vicekonge eller Statholder, 52 Stemmer for at Statholderen kunde være Svensk eller Norsk. Resten af første Post blev eensstemmigt antaget; ligeledes Forslagets anden, tredie og fjerde Post. Næder kom etter med sin Motion om Storthingets Ret til at ballottere om een Statsraads Assættelse og jeg ytrede, at det kunde tjene til en Modvægt mod Kongens

Ret til at affskedige de høieste Embedsmænd uden Lov og Dom, der desværre er blevet stafæstet. Treschow sammenlignede dette Forslag med Ostracismen i Athen og talte om dens skadelige Følger, men blev af Ræder og Sodeman erindret om, at det Preponerede var meget forskjelligt fra Ostracismen. Motionen faldt igennem.

Bech tilbageladte sin Motion om Tak-Adresse og Apanage til Christian Frederik. — Forsamlingen hovededes Kl. 3½.

Pavels fulgte i Eftermiddag Besøg af en Candidat Kraft, der anmodede ham og mig om at opgive for ham alt, hvad vi have frevet, da han i Forening med Åherup udgiver og fortsætter Worms Lexicon. Eftermiddagen og Aftenen tilbragte jeg med at indføre Dagens Begivenheder i min Dagbog og gjennemlæse den svenske Constitution. Aftenpiben blev accompagneret af den sædvanlige Piquet.

Den 29de October.

Førstend jeg gif til Storthinget meldte den unge Schwach sig hos Pavels for at udbede sig hans Bedømmelse over en Oversættelse af Tegnér's »Nore«, som han efter Wulfsbergs Anmodning har paataget sig. Bemeldte Digt, som man troede fabrikeret i Anledning af Foreningen, skal allerede have været bekjendt i København i Februar Maaned.

Forhandlingerne paa Storthinget begyndte med en Begjæring af Major Hegermann, at hans Votum betræffende Statsraaders Udvælgelse og Vicekongen maatte blive Protocollen tilføiede, saafremt det ikke maatte erkendes fornuftigt at deliberere over disse Poster. I Henseende til Statsraadernes Udnævnelse henholdt han sig til Pastor Dahls Forslag (at Kongen vælger een af tre, som Storthinget foreslaer etc.) og han vilde, at Norge skulde have en Vicekonge og ingen Statholder. Pastor Dahl foreslog, at Committeeens Indstillinger maatte dicteres Dagen før de blevne debatterede. Dr. Møller påstod det samme. Dr. Neuman, uagtet han ei ønsker Forandring i de engang tagne Beslutninger, henholdt sig dog til sin i Gaar gjorte Motion om en Vicekonge. Præsidenten replicerede, at da Hegermann

syntes at have ført Unke over Fremsættelsen af Committeeens Indstillinger, maatte han gjøre opmærksom paa, at hver Post tydelig og for sig vare blevne fremsatte. Mansen var mod en Gjentagelse af det alt bestemte, men erklaerede sig for Motionen om Indstillingernes Dictering. Diriks anmeldte, at § 28 alle-rede har været foretaget i Conferencen i Gaar med de svenske Commissairer og understøttede forresten Motionen om Indstil-lingernes Dictering Dagen forud. Wedel proponerede, at man kunde samles i Morgen Eftermiddag Kl. 6 for at faae dicteret de øvrige Paragrapher af Constitutionen, som han da formeente at ville blive færdige. Koren radopterede nu om det Mørke, der var udbredt over Europa, om den evangeliske Lære og endte med, at man ikke maatte vanhellige Sabbaten. Wedel meente, at den var til Ende Kl. 6 og Koren svarede: „Ja hos Østerne“. Christie, Motzfeldt og Treschow forsikrede, at de som Med-lemmer af Committeeen fandt Forslaget meget ønskeligt, men maatte som Medlemmer af Storthinget protestere derimod, da det forsinkede Forhandlingerne til ingen Nutte. Man kom nu tilbage igjen til Hegermanns Motion om Vicekongen. Jeg an-mærkede, at da Alternativet om Vicekonge og Statholder i Gaar blev fremsat, havde de fleste, som dog ønskede en Vicekonge, voteret paa Alternativet, men at jeg for min Deel havde voteret Nei i Henhold til mine til Committeeen indgivne Bemærkninger. Collett: At man vilde blive compromitteret ved paanh at discutere denne Qvæstion, da Commissairerne havde hættet, at de ventede, man ei vilde forandre en dem foreslagt og af dem antaget Post. Dahl, Ræder og Schulz talte endnu et Par Ord i denne An-ledning. Hegermann foreslog nu at ansøge Carl den Trettende i en speciel Act om, at bestille Ponto-Corvo til Norges Vice-konge. Ved Votering blev afgjort, at Sagen ikke paanh kan foretages.

Jeg besøgte Hegermann som snarest. Han fortalte om Ar-meens Desorganisation foranlebiget ved den idelige Retraite. Soldaten spurgte aldrig efter Mad, naar det gif fremad, men kun naar det gif tilbage. Ponto-Corvo har hættet, at der skulde op-rettes en Hoved-Fæstning i Midten af Norge og en Ditto i Midten

af Sverrig. Den første vilde Hegermann have paa Lillehammer og den sidste mener Ponto-Corvo kunde anlægges ved Badstena. Alle Grændsefæstninger paa begge Sider skulle slofes undtagen Frederiksstad som Søfæstning. — Siden besøgte jeg Sverdrup og blev buden af ham til at spise til Middag i Selskab med Hersleb og en kjøbenhavnsk Skipper. Vi øvede os i den politiske Sammenlægningeskunst og fandt flere og flere Data for, at vor 14 Dages Krig var en blot Farce — Data, som ikke godt kunne anføres her. Samtalen dreiede sig, som sædvanlig, om Politik og Litteratur. Baggesen har udgivet et nyt Bind Niim-breve. Jeg fik anden Deel af Gøthes „Aus meinem Leben“. — I Estermiddag fik Pavels Ordre af Magistraten at modtage fire Mand af Ponto-Corvos Garde i Øvarter. Kl. 7 gif jeg til Storthinget, hvor de øvrige Paragrapher af Constitutionen blev dicterede tilligemed de Svenskes Forslag i Henseende til §§ 25 og 26, hvorom mere siden, naar de ere blevne debatterede.

Den 30te October.

Kl. 10^{1/2} gif jeg til Slotskirken, hvor de svenske Commis-sairer for første Gang indfandt sig. Rosenblad sad meget an-dægtig mellem Haxthausen og de Seue. Pavels prædikede over Epistelen og viste, at vore aandelige Fjender i og udenfor os ere de farligste samt, hvorlunde vi skulle bestride dem. — Efter Tjenesten gjorde Pavels og jeg Besit hos Rosenblad, som talte meget om Bibelselskaber samtid om et Stipendium, der er oprettet i Sverrig til Understøttelse for theologiske Candidater, som ville tage Underviisning i Lægevidenskaben. Ahrenfeldt og Mansback kom, da vi gif. — Hos Rosenkrantz blev vi ei modtagne. — Hos Collett vare vi et Øvarterstid og han fortalte, at man har Rygte om, at Alexanders første Baastand ved Congressen var, at Gustav den Hjerdes Søn skulde være Thronfølger i Sverrig.

Den 31te October.

Efterat have fra Kl. 6^{1/2} arbeidet paa min Dagbog og gjennemgaaet de Paragrapher af Constitutionen, som i Dag skulle

forhandles, gif jeg paa sædvanlig Tid til Storthinget, hvor Forhandlingerne fra den 28de og 29de først blevne oplæste. Aschehoug begjærede derpaa Ordet. Efterat have talt om Forhandlingernes Langdrag, om vidtløftige, unhyttige Taler, om hvad Armeen og Landet lader, om Sygdomme, der kunne udbredes, — fremkom han med disse Forslag: 1) At der i Storthinget ei maa holdes flere egentlige Taler, men hver i Korthed fremsætte sin Mening og Ingen tale over otte Minutter; i manglende Fald maatte Præsidenten eller Forsamlingen have Ret til at raabe „Stop!“. 2) Omvotering maa ei finde Sted uden som nødvendig Følge af de Svenskes Forslag. Koren blev herover meget ivrig og ytrede, at han aldrig havde ventet et saadant Forslag af en Normand i denne Forsamling og at ingen Mund maatte lukkes paa dette Sted. Dahl istemimede samme Tone og Forslaget blev udsat til Debattierung i Morgen.

Committeens Tillæg til Constitutionen:

1. Norge beholder sin egen Bank, sit eget Mynt- og Pengevæsen.
2. Norge har Ret til at have sit eget Gossardisflag. Dets Orlogssflag bliver et Unionsflag.
3. Norge tilsvarer ingen anden end sin egen Nationalgjeld.

Tillige indstiller Comitteen, at ingen særskilte Consuler bør ansættes udenlands.

Paa Grund af, at Storthingets Bemærkninger ved § 93 ei være oplæste, hvorved en Bemærkning betræffende Valget af Professorer blev af mig forbigaat, begjærte jeg Votering om ikke collegium academicum bør foreslæae tre og Kongen vælge een. Præsidenten modsatte sig, da Paragraphen alt var afgjort, men dog blev voteret og kun 16 Stemmer være for min Motion.

Eftermiddagen og Aftenen tilbragte jeg med at skrive paa Dagbogen og læse i Gothe.

Den 1ste November.

Forhandlingerne den 31te blevne oplæste. Aschehoug frasaldt sin i Gaar gjorte Motion. — Nr. 1 af Committeens Tillæg til Grundloven debatteredes. Kouow foreslog: „At Bankens

Indretning, Penge- og Møntvæsenets Bestemmelse og det Heles Bestyrelse skeer i Eet og Alt, uden at Regjeringen i nogen Henseende blander sig deri, dog at den har det fornødne Opsyn med, at Octroien overholdes.“ Stampemøllen saaledes kaldes Koren og Nansen, fordi naar den Ene sætter sig, reiser den Anderen sig) arbeidede strax. Wedel gjorde den vittige bemærkning, at man ligesaa gjerne kunde have sagt, at Kongen ikke maa have sin Næse deri. Forresten blev der rigtigt bemærket, at Møntvæsenet hører blandt Regalerne og altsaa under Kongens Bestyrelse. Committees Indstilling blev eenstemmigt antaget. Knudsen havde foreslaet Venævnelsen „National-Bank“, men man fandt dette Udtryk for ubestemt og at Kongen kunde oprette en Bank ved Siden af den. Iver Holter foreslog det Tillæg: „Bank, hvis Bestemmelse, Indretning og Bestyrelse overdrages Nationen“. Wedel spurgte: „Hvad forstaaes ved Nationen?“ Holter svarede: „Det norske Folk“. Mølfeldt bemærkede, at intet Interessentskab eller nogen Deel af Nationen burde have Enebestyrelsen af Pengevæsenet, da det her ikke gjælder Enkeltes, men Landets Bedste. Treschow tilføjede, at dersom Regjeringen eller Finantsministeren ei havde Lov til at give deres Betænkning eller Sanction i denne Sag, kunde Storthinget, hvis førreste Medlemmer hænde noget til Finanterne, imponeres og vildledes. Wedels Forslag, at tilføje Paragraphen: „som ved Lov bestemmes“ blev antaget med 66 Stemmer.

Committees Forslag Nr. 2. Koren vaasede uophørlig og fortalte os blandt andet, at han er en Kjøbmands-Søn, født i Bergen og at en af hans Slægtninge har været Slave i Algier. Forresten gik hans Forslag ud paa at tilføje Paragraphen den Bestemmelse: „og kan tillige benytte Unionsflaget“. Konow vilde, at man skulde anmode Carl den Trettende om at anvende sin Indflydelse til Bedste for det norske Flag. Nansen foreslog, at hvert Riges Sømagt skulde førstilt bruge sit eget Orlogssflag, men naar de opererede i Forening et Unionsflag, da et Rige ligesaa vel bør have sit eget Flag, som sit eget Vaaben. Dr. Møller foreslog: „Norge skal have sit eget Flag“ og anmeldte, at dette var hans Committentes udtrykkelige Bestemmelse.

Sørensen udviklede i en fort Tale, at vi bør have et Nationalflag til Beviis paa vor Selvstændighed ude og hjemme. Kønow anmærkede, at Forkjærlighed for det gamle Flag kunde bringe vore Sø-Officerer til at forlade Tjenesten, naar et nyt Flag blev indført. Præsidenten hæftede, at der maatte bruges et interimstift Flag indtil det nye blev bestemt. Wedel fortalte, at to norske Skibe allerede vare blevne opbragte til Algier, fordi de førte norsk, fra det sordums danske=norske forskjelligt Flag. Møhfeldt: At Udgørelsen af Kørens Forslag vil have sine Banskeligheder, blandt andre den, at Skippere kunde troe sig fritagne for at bidrage til Omkostningerne ved Tributen til de barbariske Magter, naar de havde Alternativet. Tybring opløftede sin Stentorøst og snakede om, at formummende Personer ei maa gaae paa Gaden. Endelig blev Committeeens Forslag eenstemmigt antaget. Dr. Möllers Forslag havde 44, Mansens 41 og Kørens 72 Stemmer mod sig.

Committeeens Indstilling af tredie Post. Præsten Weideman spurgte, om Paragraphen angaaer vor forrige eller nærværende Forening. Præsidenten svarede, at den blot kan referere sig til det Riges Gjeld, som vi nu forenes med. Køren meente, at vore Pengesforhold med Danmark nu ei burde ventileres og i alle Tilfælde alene afgjøres af Nationen. Det vilde ellers blive et stort Twistens Æble, som ikke fit Ende (som man altsaa skulde spise paa) i hundrede Aar. Wedel fandt, at Opgørelsen tilkommer den svenske Regjering og at der ingen Fare var ved at overlade den til samme, da Danmark snarere vilde komme tilkort derved end vi. Mansen, endførsndt han erkendte Rigtigheden af Wedels Bemærkning, troede dog, at Storthinget burde have Deel i Liquidations-Commissionen. Wedel: At da det er et diplomatisk Anliggende, bør Storthinget ei blande sig deri. Naar Sverrig har afgjort Sagen med Danmark, forelægges den Storthinget. Desuden tilkommer Opgørelsen den svenske Regjering ifølge Kieler-Tractaten. Adskillige anmærkede, at denne Tractat ei vedkommer os og aldrig er erkendt af Nationen. Committeeens Forslag blev antaget med 73 Stemmer.

Diriks paaberaabte sig et af Rigsforsamlingen udstedt Decret

om Opgjørelsen af Gjælden til Danmark; men da dette ei var ved Haanden og først maatte hentes, blev imidlertid foretaget Konows Forslag: „At Norge bør have sine egne Consuler“. Præsidenten bemerkede, at efter Committeeens Formening burde man udenlands hverken have norske eller svenske Consuler, men af det Lands Indsøgte, hvor Consulater vare oprettede. Dr. Møller understøttede Konows Motion. Wedel opponerede derimod. Konow meente, at da Sverrig har flere Skibe end Norge, kunde dets Consuler, naar de tillige vare norske, fristes til at favorisere deres egen Nation. Koren kom frem med den rette Grund til Forslaget, nemlig at de norske Skibe have lettere for at erholde Fragt end de svenske og Dr. Møller oplyste igjen den sande Grund hertil, nemlig de Svenskess Lyft til at gjøre Havari. Ved Voteringen blev Konows Forslag forkastet ved 52 Stemmer. — Nr. 3 blev nu atter foretaget og voteret, om Forslaget skal have noget Tillæg, hvilket blev forkastet af 46 Stemmer.

Institutsraad Diriks meddelede Resultatet af Conferencerne med de svenske Commissairer. De ti første Paragrapher antoges. Ved § 11 havde Commissairerne anmeldt: „at naar Storthingets Mænd ville aflægge Eeden paa Nationens Begne til Kongen og Constitutionen, skulle dog Embedsmændene aflægge den samme Eed“. Herom blev længe debatteret. Wedel og Treschow procederede ivrigt for en saadan Eeds Aflæggelse og henholdt sig til, at det samme var skeet paa Rigsforsamlingen. Derimod protesterede jeg aldeles, søgte i Korthed at vise, at det strider mod Eedens Natur, at den kan aflægges pr. Commissair, forsikrede, at jeg som Medlem af Rigsforsamlingen blot havde svoret for mig selv og ei for mine Committenter, at jeg ikke indsaae rettere, end at den, som aflagde Eed paa Andres Begne, ogsaa, naar de brød den, maatte blive Meeneder paa deres Begne og bragte endelig de svenske Procuratorer til Taus-hed, da jeg af Grundlovens § 51 beviste dem, at saafremt man antog, at Rigsforsamlingen havde svoret paa Nationens Begne, havde Nationen to Gange aflagt Eed. Ved Voteringen vare 61 Stemmer mod Eedens Aflæggelse paa Folkets Begne. Derimod blev det Forslag, at Storthinget for sit Vedkommende skulde

sværge Constitutionen og Kongen Troskab og Lydighed, antaget af Alle undtagen af Sodeman, som er temmelig excentrisk i sin Patriotisme. § 17 forlangte Commissairerne tilføjet en Henviisning til §§ 77, 78 og 79. §§ 18—24 er antaget. § 25 udsættes til Kl. 5 i Eftermiddag. — Sessionen endte med Valg af Storthingets Præsident, hvortil Christie atter blev kaaret med 39 Stemmer. Wedel havde 20.

Kl. 5 begyndte efter Forhandlingerne. Dirits oplæste § 25 saaledes som den findes i Commissairernes seneste trylte Forslag og de af Underhandlings-Committeen tilføiede Modificationer og ansørte de Motiver, han havde brugt for at faae Commissairerne til at antage Storthingets Beslutning om Indskrænkninger i Kongens Disposition over Krigsmagten, nemlig: at den svenske Regierung kan vente Alt af Norge, hvad der kan bestaae med dets Selvstændighed og Betryggelse; at hvor megen Grund der end var til at sætte Lid til den nuværende svenske Regierung, maatte man dog tænke paa Fremtidens; at man under Foreningen med Danmark havde seet, hvad sorgelige Følger Landets Blottelse for Krigsfolk og især for Sømagt havde haft etc.

Pastor Schultz begjærede Ordet og meddeleste sine skriftligt opsatte Tanker: At da der ei skeer nyt Valg til overordentlige Storthing, ville samme strax kunne sammenkaldes for at bestemme om mere end den halve Deel af Armeen skal bruges; at Storthinget har Ret til at antage eller forkaste de Forslag, som af Commissairerne gjøres og at man, hvis Storthingets Bestemmelser i Henseende til § 25 ei antoges, maatte jo før jo hellere sende en Deputation til Carl Johan. Treschow begyndte sin Perorering med at tilstaae sin Undseelse over, at han nu tredie Gang skifter Mening; at det ikke var Mangel paa en fast Grundfætning hos ham om Kongens Ret til at disponere over Krigsmagten, men Omstændighederne, som havde nødet ham til at antage Modificationer; at Commissairernes Grunde forekom ham uomstødelige; at Nationen i at nægte Pengeunderstøttelse havde Betryggelse nok mod Misbrugen af Krigsmagten og at han intet Eksempel vidste paa, at en Stat var gaaet tilgrunde forbi Kongen

i et Forresten indskrænket Monarchi havde havt fri Raadighed over Krigsmagten, men vel det modsatte. Næder beraabte sig paa, at de tydse Stater kun give et vist Contingent til Rigets Forsvar, at det samme har været Tilføldet med den Calmarske Union, Ungarn, Rhin forbundet. Han meente og, at en Krig kunde være saa vigtig, at man, uden at forbre Bidrag af det norske Folk, bestred den ved Subsidier eller af egen Kasse og troede Forresten, at intet Angreb paa Sverrig af Bethydenhed kunde skee saa hastigt, at der jo blev Tid til at indhente Storthingets Samtykke til Armeens Overladelse. Abel talte for Kongens frie Raadighed over Krigsmagten, men vilde have Baabenovelserne inden hvert Riges Grændser og at den norske Garde skulde bestemmes til 1 à 200 Mand. Bech opkastede det Spørgsmaal, om Nogen tor paatage sig at afbevise Muligheden af det Tilfølde, at Skandinavien kunde blive saa hastig overfaldet, at begge Riger kunde sættes i den yderste Fare, hvis Kongen ei havde fri Disposition over den fælles Krigsmagt? Han bandt det derfor paa Repræsentanternes Samvittighed, hvad Ulykke de kunde paaføre Landet ved at indskrænke Kongens Rettsighed i denne Henseende. Nansen holdt med Bech. Koren refererede sig til Schulz. Næder meente, at han havde forhen ved sine Øtringer besvaret Bisloppeens Spørgsmaal; men denne fandt, at han ei engang havde berørt det og — efter et Intermezzo af Sørensriver Bryn, der oplæste noget om, hvor lunde Forening af Forsvar var Hovedmaalet for begge Rigers Forbindelse, hvorfor han helbede til det svenske Forslag — lod Bech Næder vide, at han hverken vilde have et mathematisk eller geographisk eller historisk, men et philosophisk Beviis for Umuligheden af det forhen omtalte Overfald og røbede derved, at han selv er blottet for al Philosophi, ja endog for den simple Menneskeforstand. Tybring passiærede om, at hans Bugge kun har staact i den simple Borgerclasse og at han derfor ei kjender Kronens Byrder; at Ministrene maatte miste deres Hoved, naarde ei betimelig meldte, hvad Udrustninger der foretages i fremmede Lande; at en norsk Garde i Sverrig kunde faae samme Skjæbne som Schweizergarden i Revolutionen. De svensk=norske

Baabensøvelser vilde han ei vide af, men meente, at Officerer kunde sendes fra Norge til Sverrig for at lære Exercitzen. Teis Lundgaard holdt sig til Grundloven. Præsten Weideman hætte, at Norges Folkemængde og Resourcer maatte bestemme, hvad Deel Norge skulde tage i det fælles Forsvar. All op-læste en Tractat, som endte med det Forslag: At Kongen maatte have Ret til at sætte den hele norske Armee i marschfærdig Stand, men kun benytte det Halve af den indtil Storthingets Samtykke er indhentet. Arentzen procederede for de svenske Commissairers Forslag. Dr. Møller henholdt sig til Storthingets Bestemmelse. Diriks gjorde opmærksom paa, at Krig er twende Slags, Angrebs- eller Forsvarskrig, og udviklede Grundene for Storthingets Beslutning. Koren forplumrede sig ved at antage det for Angrebskrig, naar et Land blev angrebet og da forsøgde sig. Sibbern vilde, at Kongen i Forsvarskrig skulde have fri Raadighed over Armeen, men paa det Vilkaar, at Fæstningerne rømmes, saasnart Eden til Kongen er afslagt. Jeg bragte Weidemans Motion paanly i Erindring og foreslog, at Forholdet mellem begge Rigers Folkemængde, der omtrent er som 2 til 5, skulde bestemme, hvad Andeel Norge bør tage i fælles Forsvarskrig. Naar altsaa Sverrig reiser 50,000 Mand, bliver vort Contingent 20,000 Mand. Statistikerne (blandt andre Gibbon) antage, at kun hver hundrede Mand bør være Soldat. Naar altsaa Norges Folkemængde anslaaes til 1 Million, skulde Armeen kun være 10,000 Mand; men efter haint Forhold kom vi endog til at levere det dobbelte, og mere kunde Sverrig ei med Villighed paastaae. — Mansen, Koren (som i Dag ialt reiste sig 83 Gange), Bull, Stoltenberg, Hegermann og Wedel debatterede endnu en Stund, indtil Schulz sik bragt det til Voerting: Om der bør ske Forandring i Paragraphen efter Commissairernes Forslag eller ikke. Det første blev bifaldet med 57 Stemmer. I første Periode blev Ordet „være“ forandret til „være stationerede“. Dernæst blev en norsk Garde af Frivillige eenstemmigt antaget, uden Bestemmelse af Antallet. Om Baabensøvelserne blev voteret og Ordet „nærmeste“ tillagt efter en Pluralitet af 57. Den anden Periode med Tillægget „No-

flotille" blev eenstemmigt antaget. Til Forlagets tredie Afdeling i § 25 blev af Præsidenten foreslaet, at Tillæget kunde lyde saa: „Landeværnet og de andre norske Tropper, som ei kunne henregnes til Linietropper, maa ei bruges udenfor Norges Grænser", hvilket ved Pluralitet blev antaget. — Pastor Bull foreslog, at om et eller andet District modsatte sig Foreningen og kom i Oprør, skulde svenske Tropper bruges — et Forlag, som Præsidenten og Flere havde høist upassende. — Til Slutningen blev voteret paa, om, efter Motzfeldts af Storthinget antagne Forlag, kun den halve norske Land- og Sømagt i Forsvarskrig skal benyttes; men forinden Voteringen gik for sig anstrengede Treschow sin sidste Kraft for at vise, hvor farligt det var at holde paa dette Punkt og at, om Krigen brød ud paanh, vilde vi, som før havde været agtede i Europa, fordi vi forsvarede vor Selvstændighed, nu blive ansete for Daarer, der blot hjæmmede for en Mening. 50 Stemmer afgjorde, at denne Post skulde frasaldes og min var blandt dem, fordi jeg troede, at vi ved blot at overlade Linietropperne til Kongens Disposition i fælles Forsvarskrig, havde opnaaet al den Fordeel og Betryggelse, som vi med Billighed kunne fordre og fordi jeg havde bestemt ufravigelig at holde ved den Grund sætning, at vor Andeel af Troppe-Understøttelse i fælles Forsvarskrig skulde beroe paa Forholdet mellem begge Rigers Folkemængde. Denne Sag kom nu og under Ventilation, men blev udsat til næste Storthing. Ulls, Sibbers og Schulz's Forlag bleve, hvad det første angaaer, ansete for afgjorte, og de twende sidste udsatte.

§ 26 blev eenstemmigt antaget efter Commissairernes Forlag. Saaledes blev denne Session, der næst den, da der handledes om Foreningen, var den mest stormende og afgjørende, endt Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

I Morgen samles Storthinget først Kl. 12 og bier til Kl. 1 paa hvad Underhandlings-Committeen maatte have at bringe fra Commissairerne.

Den 2den November.

Diriks, som Formand for Meddeleses-Committeen, der handler umiddelbart med Commissairerne, indberettede, at Conferenceerne havde varet fra Kl. 9 i Formiddag og meddealte Resultatet af disse.

§§ 25 og 26, saaledes som de i Gaar blev bestemte af Storthinget, antages af Commissairerne uden Forbeholdenhed. §§ 27 og 28 ligesaa; kun meente Commissairerne, at Rigsthalholder vilde være en passeligere Tittel end blot Statholder, da i Sverrig Besalingsmænd over smaa Districter havde dette Prædicat; men overlod det forresten til Storthingets Godbefindende. Efterat Treschow havde talt for Venævennen Rigsthalholder og Nansen og Tybring mod den, hvorhos Tybring anmærkede, at det var godt denne Post var saa ringe anseet i Sverrig, da man saa kunde haabe, at svenske Adelsmænd ikke vilde være saa begjærlige efter den, blev det ved Votering eenstemmigt antaget, at Prædicatet „Statholder“ skulde beholdes.

I § 28, dens fjerde Post, vilde Commissairerne have „ikun i deres Overværelse“ istedetfor „i deres Overværelse“ alene, og Wedel meente, at naar det sidste blev staaende, kunde Kongen ikke engang have en Secretair til at føre Protocollen. Ikke desto mindre afgjorde 42 Stemmer, at det skulde have sit Forblivende derved. — Det Punkt i Forslaget: „Alle Andragender fra norske Borgere til Hans Majestæt skulle først indleveres til den norske Regjering og forsynes med sammes Betænkning forinden de afgjøres. I Almindelighed maa ingen norske Sager afgjøres, uden at den i Norge værende Regjerings Betænkning er indhentet, medmindre vigtige Hindringer maatte forbyde saadant“ blev antaget med 74 Stemmer.

§§ 29—31 blevne antagne med Tillæg i den sidste: „i hvilket Tilfælde ufortøvet skeer Beretning derom til Kongen, som afgjør, om de skulle vedblive denne Function“. — I § 32 vilde Commissairerne, at „sættes under Tiltale for Rigsketten“ skulde udgaae. Diriks foreslog at henvise til § 83, men 65 Stemmer afgjorde, at det skulde blive staaende. — I § 33

forandres „har Sæde og Stemme“ til „har Sæde“ paa Grund af, at de svenske Statsraader kun have votum deliberativum.

Bonden Ole Haagenstad begjærede, at § 109 om Bærnepligten nu maatte komme under Ventilation, da § 25 om Kongens Raadighed over Krigsmagten er afgjort. Koren, Norgaard, Teis Lundgaard og de fleste Bønder understøttede Motionen og meente, at de vilde blive ret fjærligt og fornøjeligt modtagne, naar de hjembragte et saa behageligt Budskab, at Bærnepligtigheden skulde ophøre med det 25de Aar. Moesfeldt, efterat have forsikret, at det var ham aldeles ligebyldigt, hvorledes han blev modtaget, naar han var sig bevidst at have handlet ret, viste med sin sædvanlige Grundighed, at et saadant Skridt vilde være overilet, at den største Deel af den regulaire Armee, hvoraf kun de færreste (i det mindste hvad de bergenhusiske Regimenter angaae) ere under 25 Aar, vilde blive opløst og at der paa den Maade blandt Sølimiterne ei vilde blive nogen heel befaren Matros. Han spurgte, hvorfra Flaaden da skulde faae den fornødne Besætning i Krigstilselde. Wedel meente, man kunde hyre Matroser. Lysgaard og Næder understøttede fremdeles Motionen. Diriks spurgte, hvorfra man i Krigstilselde skulde tage Penge til Hverving og Hyring og meente, at Bønderne ei vilde blive fjærligt modtagne, naar de hjembragte Budskab om mangedobbelts forsøgede Skatter. Præsidenten udlod sig om, at de Svenskes Forslag i denne Henseende var en Madding, hvorover Wedel blev bøs og snakkede noget om Fiskeri. Ved Votering blev med 47 Stemmer afgjort, at Sagen ei skal foretages paa dette Storting.

Æl. 5 om Eftermiddagen fortsattes Forhandlingerne og begyndte med Deliberationer over § 33. Koren spurgte, om ikke votum deliberativum kan faldes Stemme. Wedel vilde have tilslagt: „raadgivende Stemmer“, men fandt dog siden, at Udtrykket ei var passende. Moesfeldt foreslog den Forandring: „at have Sæde blandt de svenske Statsraader“. Ved Votering blev afgjort, at det skal hedde: „have Sæde og delibererende Stemme i det svenske Statsraad“. Ligeledes blev vedtaget, at der skal staae: „den i Norge værende Regjerings Betænkning“.

I Henseende til § 41 havde Commissairerne bemærket, at Storthingets Bestemmelse var stridende mod Sverrigs Constitution i det Punkt, der angaaer, at Regjeringen skalde føres i Norge, naar Kongen var død der og kunde derfor ei antages. Diriks foreslog at forandre Slutningen af Paragraphen saaledes: „vil Kongen for næste Storthing i Norge og Rigsdag i Sverrig foreslaae en Lov, bygget paa Grundsetningen om fuldkommen Lighed i Henseende til begge Riger“ (jeg foreslog: „begge Rigers Bestyrelse“) samt Tillæget: „De samme Forholdsregler skulle finde Sted etc.“ Diriks Forslag blev eenstemmigt antaget.

§ 51 blev nu debatteret og Spørøgsmaalet, om „Kongen og“ skal tillægges, ventileret. Wedel meente, at da der valgtes en ny Kongeæt, burde der svørges til den. Koren bemærkede, at det samme havde været Tilfældet paa Eidsvold. Treschow påstod, at den gjensidige Pagt fordrer en saadan Ged og at Repræsentanterne kunne svørge paa Nationens Begne. Bech — efterat have gjort et Sidehug til Abel, som i Gaar lod ham vide, at Klogskabssgrunde maatte vige for Retsgrunde — hædrede, at naar Klogskab stemte mod Pligten, var det bedre at følge den end handle ukløgt og var forresten af Treschows Mening. Abel sagde nu, at han mindst havde ventet, at Norges første Biskop vilde behandle Ged saa ligeaehvidig. Wedel anmærkede, at Spørøgsmaalet er kun om det Tillæg: „Kongen og“. Abel og Bech hjævledes atter. Koren meente, at Folket blot bør svørge til Constitutionen, men Embedsmændene til den og Kongen, hvilket Wedel fandt inconseqvent. Collett haranguerede over, at Commissairerne havde beraabt sig paa, at da dette Tillæg var indført i Forslaget, som var almindelig bekjendt i Norge og Sverrig, kunde det ikke undelades uden at compromittere Kongen. Schultz formeente, at Grundloven var ligesaa almindelig bekjendt og Præsidenten, at paa den Grund kunde Storthinget forbindes til at antage de største Urimeligheder. Mansen: At da Kongen ei svørger til Nationen, kan han ei heller forlange Ged af den for sin Person. Ræder anmærkede, at Conventionen til Moss, hvori Kongen lover at respectere Grundloven, vel ogsaa er bekjendt i Udlændet. Collett anmærkede, at Norge ei havde Konge, da

Grundloven blev forfattet, og at Eeden desuden blot kræves af de ny tilkommende Stemmeberettigede. Abel sagde, at han nu først var blevet underrettet om, at vi alt have faaet ny Konge, og Nansen, at Tilfældet var det samme ved Rigsforsamlingen som nu, at Norge var bestemt til Kongerige, men ei Kongen valgt. Wedel meente, at Ordet Konge var Normanden saa kjært og helligt, at han vilde fortryde paa, naar Eeden ei afslagdes til ham; men Koren forsvikrede, at han af Erfaring vidste, at Almuen fandt det meget fornuftigt at svørge blot til Constitutionen. Collett gjorde opmærksom paa, at de svenske Stænder aflagte Eb paa Folkets Begne, og spurgte, hvo der er Kongen Borgen for Lydhed og Troskab, hvortil Præsidenten svarede: „Grundloven“. Sørensen perorerede.

Præsidenten fremsatte nu sine Grunde mod Tillæget. Han fandt det inconseqvent og uretmæssigt af Commissairerne, at gjøre en saadan Paastand, da de have erklæret, at Eed til Constitutionen og til Kongen er det samme; uretmæssigt, da det strider mod den af dem bekræftede Grundlov, og han vilde finde det ligesaa inconseqvent og uretmæssigt handlet af Storthinget, at forandre sin engang tagne Bestemmelse. Wedel meente, at da Sagen var af lidens Bethydenhed, var det en Slags Halsstarrighed at modsætte sig For slaget. Præsidenten: At det modsatte vilde være en utidig Føielighed. Collett hætte rede, at Folgerne af et saadant Afslag vare uberegnelige og at man udsatte sig for, at Fæstningerne for bestandig bleve besatte. Koren: At man i saa Fald gjorde bedst i strax at vælge Carl den Trettende til Souverain. Bech troede, at om det ei var en Nødvendighed, var det dog en Fornødenhed at rive Føielighed. Ræder: At vi ei vare satte her for at føie de svenske Commissairer, og Abel: At det var Svaghed at indrømme deres Paastand. Endelig kom det til Votering og Tillæget faldt igjennem mod 56 Stemmer.

§ 83 Litr. e: At Storthingets Beslutninger om at naturalisere skulle underkastes Kongens Sanction. Wedel anbefalede Commissairernes For slag paa den bedste Maade, især af de Grunde, som Treschow under forrige Debat har anført, nemlig: At man kunde naturalisere Personer, som vare Regeringen mis-

hagelige, Urostiftere etc. og at denne Forandring var fornøden med Hensyn paa Foreningen. Treschow var taus, men Bech understøttede Wedel. Dr. Møller, Abel, Nall, Nausen, Bull, Schulz og Sodeman vare mod Forslaget og den sidste endte sin Philippica, den han som sædvanlig oplæste meget distinct og gravitetiss, med de Ord: „Vort med Veto!“. Jeg lagde og mit Ord med i Laget og yttrede, at der var forskellige Maader, hvorpaa man kunde blive en Regjering eller et Hof mishagelig; at dersom Mishageligheden reiste sig af virkelige Forseelser eller Forbrydelser, havde Kongen Ret til at høge og straffe den Skyldige, om han, hvilket man ei burde formode, blev naturaliseret af Storthinget. Forresten ansaaeg jeg det for en vigtig National-Rettighed at kunne ubetinget naturalisere Fremmede; men hvis det modsatte antoges, maatte Kongens Veto i det mindste blot være suspensivt og underkastet de Bestemmelser, som Grundlovens § 75 fastsætter. Da Sagen kom til Votering, vare Stemmerne lige, nemlig 39 paa begge Sider, og var Præsidentens Stemme mod Indskräfningen af Storthingets Naturalisationsret altsaa afgjørende.

Bed denne Lejlighed begik ellers Bryn den Nederdrægtighed, at forandre sit Votum efter Nei til Ja, da han af sine Side-mænd havde hørt, at Stemmerne mod Forslaget vare 40. Præsidenten forespurgte nu, hvorvidt Storthinget maatte ansee Negle-mentets § 18, der bestemmer, at naar der ere lige Stemmer for og mod et Lovforslag, skal Præsidentens twende Stemmer ei af-gjøre, men Forslaget henlægges to Dage og naar da Stemmerne etter ere lige, aldeles henlægges, og man blev enig om, at Neglements-Committee skulde træde sammen for at hjælde paa Spørgsmaalet. Dette skete og efter en halv Times Forlob fik vi dens Formening: At sjældt det omhandlede Tilfælde ikke var noget egentligt Lovforslag, var det dog af samme og nok saa megen Vigtighed, da det angik en Forandring i et Hoved-punkt af Grundloven. Holter, Stoltenberg, Lange og Bull op-ponerede og de twende første forlangte Votering. Mojsfeldt be-mærkede, at hvis man ansaae det for rigtigt ei at lade det komme an paa Præsidentens individuelle Menning, hvor det gjaldt

et almindeligt Lovforslag, maatte dette gjælde saa meget mere i et saa vigtigt Tilsælde. Præsidenten tiltraadte samme Mening. Der blev nu atter voteret om Committeeens Bestemmelse skulde antages eller forkastes og, da Stemmerne vare lige, gjorde Præsidentens Stemme, som var for Antagelsen, Udsagnet, og saaledes blev Sagen udsat i to Dage.

Bed Litr. e i § 93 gjorde Lange, Diriks og Møller Be- mærkninger og jeg erklærede, at jeg ikke kunde nogen anden Maade, hvorpaa man kunde erklære sig for norsk Borger, uden den, at sværgje Selvstændigheden. Nansen meente, at Commis- sairerne havde været bange for Ordets Selvstændighed. Wedel replicerede, at det ei kunde være Tilsældet, da det fandtes i Forslagets første Paragraph. Nansen fandt det da saa meget mindre betenkligt at beholde Grundlovens Bestemmelse. Bed Votering blev de Svenskes Forslag forkastet med 68 Stemmer. — Forsamlingen hævedes Kl. 9.

Den 3de November.

Førhandlingerne den 1ste November oplæstes. Nansens og Konows Forslag om en Tak-Adresse og et Greminde for Christian Frederik bleve derpaa foretagne. Konow frasaldt sin Mo- tion om Gremindet, da han vil søge at fremme denne Sag ved Subscription, men vedblev derimod sin Baastand om Tak-Adresse og Apanage. Nansen troede, at den sidste, hvis den tilkom ham, maatte bestemmes af næste Storthing. Wedel henholdt sig til Ræders forhen gjorte Motion om en foregaaende Undersøgelse af de sidste Begivenheder, som den, der efter Ordenen først bør komme i Betragtning. Ræder frasaldt sin Motion. Hount paastod Undersøgelse om, hvorfor Grændsen og Smaalehnene blev forladte forsvarsløse. Præsidenten fandt den ommeldte Undersøgelse med Hensyn paa Kongens Person constitutionsstridig. Treschow talte om det Empfindlige i slige Undersøgelser og den Mistanke, som derved kunde opstås hos de svenske Commis- sairer. Sørensen fandt, at Christian Frederik fortjente Tak for Befrielse fra Anarchi og for Constitutionen, hvis Oprettelse han

gav Anledning til, men troede, at Adressen burde udsættes. Wedel opponerede mod Præsidentens Uttring, at der var Forskjel paa at dadle En og undersøge om han fortjener Noes. Den sidste fortjener en Ærste fun, naar han udmærker sig ved Viisdom og Klogskab, ved Kraft og Energi, ved Tapperhed, ved Sæders Reenhed. Forresten troede han det ei afgjort, hvorvidt en aßat Konge kan dadles eller ikke. Saaledes satte den ædle Greve Kraabsen paa sin Nederdrægtighed og fuldendte sin Charakteristik. Koren: At der ingen Trivl kan være om Christian Frederiks ædle Hjerte, om eud ikke hans Plan til og Udførelse af Felttoget svarede til Nationens Ønsker. Tybring suakede om, hvad en stor Tænker skal have sagt: „At det er en slet Compliment, at kalde Nogen et godt Menneske“. Dr. Møller protesterede mod det Udtryk „aßat Konge“ som lige urigtigt og uværdigt, da han frivillig har ressigneret. Wedel: At ikke Folket, men han selv og Omstændighederne have aßat ham. Konow: At hvis han ikke er aßat, skylder Wedel ham Agtelse som hans Fordums Konge og i modsat Fald i det mindste Skaansel. Præsidenten yttrede, at Udtrykket var upassende og overilet. Bull meente, at om Kongen end i visse Dele kunde dadles, var Tak-Adressen et Beviis paa Nationens Höimodighed og hvis han fortjente Noes, var den Pligt. Mistanke hos Sverrig kunde ei derved opvækkes, da det meget mere maatte være et Beviis paa Normænds Troskab. Dahl talte med ædel Barne om det Uværdige i at skoste og haane sin Fordums Konge. Wedel sjænkede ham sin Overbevisning og laante i sin Aands Uselhed denne Phrase af Teis Lundgaard fra forrige Rigsforsamling. Dahl sagde, at Wedels Udeladelse om Kongen var høist forargelig og oprørende. Wedel replicerede, at han beklagede Pastorens svage Mave, der saa let kom i Oprør og hvorfra der opsteg saa stemme Dunster. Dahl: At han ikke havde talt af Maven, men af Hjertet og at han end mere beklagede de Hjerteløse. Præsidenten maatte nu kalde til Dagens Orden, da flere Medlemmer erindrede om Reglementets Forbud mod Personalier, og forsikrede, at han kun i yderste Nød og ugjerne benyttede sin Æret i denne Henseende. Dahl viste atter her et godt Traf, da han tilstod, at Liden-

ssaben havde henrevet ham eg takkede Præsidenten for hans
Paamindelse, der dog sikkertlig ei var stilet til ham.

Nansens Forsslag til en Adresse i Anledning af Abdications-Acten blev nu op læst og Præsidenten foreslog Votering: 1) Om et offentligt Document, hvori Antagelsen af Abdications-Acten erkjendes, bør udsærdiges og i saa Hald, om det bør skee nu eller udsættes. 2) Om en Tak-Adresse bør udstedes nu eller udsættes. Vedtægtsmæssig, at hans Motion, som blev gjort før Føreningen blev besluttet, nu er overslødig. Motzfeldt meente, at Sagen var afgjort ved en af Storthinget forhen taget Beslutning: „At der efter Abdicationen ingen Hinder var for Føreningen“; men Præsidenten anmeldede, at der ei var handlet om noget i den Anledning udstedende Document fra Storthinget. Treschow sagde, at han som Formand for Deputationen havde svaret paa Abdicationen og bevidnet Kongen Nationens Tak efter Omstændighederne; men flere hævdede, at dette blot kan ansees som en privat Uttring, da Deputationen ingen Fuldmagt havde til nogen Tak-Adresse. Der blev voteret, om denne Sag skal afgjøres før Kongevalget, hvilket blev bestemt ved 64 Stemmer. Dernæst voteredes om det første Punkt i Præsidentens Forsslag, der blev antaget med 43 Stemmer.

Derpaa foretages anden Post om Tak-Adresseen. Teis Lundgaard, Lange og Treschow talte noget i den Anledning og jeg hævdede, at vi neppe vare noftsom oplyste om de sidste Begebenheders rette Sammenhæng til at kunne bestemme noget i denne Sag. Præsidenten anmeldede, at Documentet om Abdicationens Antagelse kan sendes officielt gennem den nye Regjering, men ikke saa Tak-Adresseen. Wedel meente, at en saadan Tak-Adresse var en Fornærmedelse mod den tilkommende Regjering, hvilket Konow og Motzfeldt tilstode, at de ei fattede. Wedel fremkom nu med følgende Lignelse: Maar en Mand gifter sig anden Gang, vil han vel ikke ved Brudestamlen op læse en Lovtale over sin forrige Kone. (Man seer, at Storthinget har meget med ægtefællessager at gjøre og man kunde fristes til at holde det for en Tamperret. Saaledes talte Næder forleden Dag om, at en nygift Kone ei maa ødsle med sine Indigheder,

i Anledning af den Føielighed, man viste mod Sverrig.) Tybring holdt for, at det var bedst at udsætte Tak-Adressen og fortalte os, at han var anden Gang gift og at han vel ikke for Brudefamlien, men dog ellers ofte, havde roest sin forrige Kones gode Egenfaber for sin nærværende Kone, uden at denne havde følt sig fornærmet derved. Mansen forbrede Botering. Præsidenten anførte Bansfelighederne ved denne Sag saavel i Henseende til Titulaturen som i Henseende til, hvorvidt Sanction af Kongen, efterat han er blevet valgt, maatte fornødiges. Lange meente, at Christian Frederik maatte kaldes Konge for at vise, at man ei skammede sig ved eller fortrød sit Valg. Tybring vidste af sikre Kilder, at han skulde beholde Kongetitel og at den Brig, som førte ham til Danmark, skulde have Kongesalut. Omsider blev ved Pluralitet afgjort, at Tak-Adressen skal udsættes.

Konen tilbagetog sin Motion om Åpanagen. Køren frafaldt sin Motion om Oprættelse af indskrænkende Compagnier og Monopoler fra Sverrigs Side samt om Gjeldens Opgjørelse med Danmark. Iver Holters Forslag om begge Rigers reciproque Frihed i Henseende til Handel og Søfart samt om fuld Erstatning for Molest og Opbringelse under Krigen, blev henviste til den forhen proponerede Foreningsact.

Efter Præsidentens Forslag blev det overdraget Underhandlings-Committeen at gjøre Udkast til en Adresse om Abdications-Actens Antagelse. — Siden blev udngønt en Redactions-Committee til at ordne og rette Constitutionen og dertil udvalgtes Sørenskriver Berg, Kammerraad Holst og Landsdommer Mansen. Næstefter den sidste havde jeg de fleste Stemmer. — Dr. Møller foreslog, at Kongen i alle Documenter, som angaae Norge, skulde kalde sig „Konge til Norge og Sverrig“, men denne Sag ansaaes som afgjort, da Titulaturen ved Grundloven er overladt til Kongens Godbefindende.

Efter Storthinget besøgte jeg Sverdrup for at adsprede Dunsterne af denne Dags slæue og for Storthinget lidet hederlige Session, hvorved man maatte ønske Tilhørerne fraværende. Sverdrup forsikrede, at hvis han havde været blandt Tilhørerne i Dag, kunde han ei baret sig for at sige Wedel Gottiser, om

han end skulde risiqueret at blive kastet ud. Han lovede mig adskillige nye Bøger, som jeg faaer med til mit Hjem og deriblandt et, som han forsikrede, saare interessant lidet Skrift om Schiller, hvormed jeg ret skal gotte mig, naar jeg engang kommer i den længe forsinkede Rolighed.

I Aften var jeg en Times Kd paa „Norske Brødres Club“ og i det der for Storthingets Medlemmer bestemte Bærelse, hvor jeg fandt Præsten Abel, der trakterede endel Bønder med Punsch og prædikede for dem om ei at give Slip paa Naturalisationsretten. Jeg tog ingen Deel i Punsch'en og siden i Samtalen, fordi jeg, hvad jeg ogsaa hædte i Formiddag for Abel, fandt det lidet passende at gaae ud paa noget Hververi. Da jeg havde talt en Stund med Bonden Ole Haagenstad, som er en fornuftig og ualmindelig dannede Bonde, der gjorde mig opmærksom paa, at der burde moveres noget om det norske Universitet, hvilket jeg og lovede ham at ville gjøre i Morgen, gif jeg, efterat have drukket en Flaske uforstandigt Öl, som kostede 2 Rd., og røget min Pipe, hjem for at spise.

Den 4de November.

Forhandlingerne fra 2den November blevne oplæste. Derpaa blev § 83 Litr. e debatteret. Bryn forklarede Aarsagen til hans Afvigelser fra den af ham ved Rigsforsamlingen hædte Mening om Naturalisationsretten, at den tilhørte Folket. Da her blot var Tale om en Indskrænkning, som han ansaae nyttig og nødvendig, traadte han paa Committees Side; men den egentlige Grund, at han er en snabs Karl, vulgte han. Sommerfeldt erkærede sig for, at Kongen i de ti første Aar skulde have et Veto. Jeg fremsatte følgende: „Da den nu omhandlede Sag er nockom bleven drøftet under de foregaaende Debatter og Grundene for og imod den paastaaede Indskrænkning i Storthingets Ret til at naturalisere ere tilstrækkelig udviklede, maatte det blot tillades mig at bemærke, at da den paastaaede Forandrings ikke er nogen nødvendig Følge af begge Rigers Forening, da Storthinget har viist sin Tillid til Hans Svenske Majestæt ved, trods alle Vetenligheder, at overdrage ham den i Grund-

loven bestemte frie Disposition over Rigets Krigsmagt, saa kan med Billighed ventes, at Sverrigs Konge vil vise samme Tillid til Nationen og ikke paastaae nogen Indstrenkning i en Rettighed, der er saa naturlig, Nationen saa vigtig og hjemlet ved den Grundlov, hvis Gyldighed Hans Majestæt selv høitidelig har erkjendt. Jeg skulde desuden formene, at nærværende Storthing ikke er hemmediget til at hortgive nogen af Folkets ved Grundloven hjemlede Rettigheder og det saa meget mindre, da denne Sag er blevet betragtet og behandlet som et Lovforslag, der gaaer ud paa en væsentlig Foraending i Grundloven og altsaa ifølge sammes § 110 maa afgjøres ved et ordentligt Storthing. Jeg giver mig vørfor den Frihed at foreslaae: At denne Sags Afgjørelse maa udsættes til næste ordentlige Storthing, og at dette Forslag maatte blive underkastet Votering." Mansu erklærede sig for det samme. Pastor Bruu ligesaa. Treschow vilde, istedetfor at ansøre flere Grunde for Commissairernes Forslag, blot fortælle en Historie, der omtrent lød saa:

"I Arabien boede en Mand ved Navn Hassan, som udmerkede sig ved Gjæstfrihed mod Fremmede og optog mange i sin Familie. Hans eneste Son Hussein blev gift med Abdallas Datter. Hans Svigerfader talte ofte med ham om det Uslige i Hassans ubetingede Gjæstfrihed og de farlige Folger, den kunde have; men denne forandrede ei sit Forhold. En Arvefjende af Abdalla fandt Afgang i Hassans Huus og frembragte omsider en saadan Uenighed i Familien, at Hussein dræbte Abdalla."

Applicationen af dette Eventyr behagede det ikke Forfatteren at meddele os. Abel, Næder og Stoltenberg talte noget. Mojsfeldt yttrede, at Aarsagen, hvorfor man paa Rigsforsamlingen havde forbeholdt Nationen denne Ret, var Frygt for, at Kongen som dansksødt vilde indtrække altsor mange Laudsmaend. Nu kunde man paa Grund af den Mistillid, ja maaske tildeels Had, der endnu hersker mellem NorFFE og SvensKE, vel synes at maatte frygte værre Folger, men han troer dog, at den paastaade Kongens Sanction er en nødvendig Folge af Foreningen og bør antages, og at man kunde forudsætte, at Christian Fre-

derif havde mere Indflydelse til at kunne virke for de Danske end Sverrigs Konge vil have for de Svenske. Holter, Koren, Lange, Schulz, Abel, Treschow, Brun og Nansen talte i denne Anledning. Tybring fremkom med et Eventyr om en lad og feed Mand (Profeten talte om sig selv), der vilde lægge sig ned i en Skov, men opdagede, at der var en Myretue paa det Sted, han havde udseet sig til Leie og derfor søgte en bedre Plads. Maar altsaa Kongen af Sverrig ansaae os for en Bande af Oprøre, kunde han gaae sin Bei og føge en bedre Lejlighed. Moesfeldt meente, at man burde fremsætte Grunde og ei Eventyr. Herzberg holdt sig til Moesfeldt og endte sin Passiar med: „Hvad om man naturaliserede Napoleon?“ Endnu begjærede en halv Snees Ordet lige til Teis Lundgaard, der sluttede Truppen med at erklære, at han holdt sig til Grundloven. Præsidenten, som fandt, at mit Forslag ei kunde komme under Votering, da det alt var bestemt, at Sagen nu skal afgjøres, skred til Votering om § 83 Litr. e skal udgaae eller vedblive og det sidste blev vedtaget med 43 Stemmer, da nogle Bønder havde staaet sig til det Parti. Derimod viste Professor Krohg sig første Gang i Dag i Storthinget for at give sit Ja til Naturalisationsrettens Indskrænkning.

Saaledes vandt Nørsheden denne gang en, om ikke betydelig, dog hæderlig Seir over Svenskheden og densnidkjære Talsmænd i Storthinget. — Meddeleses-Committeen, Diriks, Treschow, Moesfeldt, Collett og Sørensen, blev nu sendte til Commis- fairerne for at meddele dem Storthingets Beslutning og tilbagebringe deres Svar. Bech oplæste imidlertid Kongens, Christian Frederiks, Abdicationsact og sin i den Anledning forfattede Adresse, som blev antaget.

Dr. Mollers Motion om Kongens Titulatur i norske Expeditioner blev nu debatteret og efter nogen Ventilation af ham frafaldet. — Herzbergs Motion blev utsat til efter Kongevalget. — Sibberns Ditto om Fæstningernes Nominering af de svenske Tropper ligesaa. — Præsidenten forestillede, at Adressen maatte tilstilles den executive Magt til videre Befordring. Sibbern forlangte Konows Erklæring over nogle Udeladelser mod Com-

mitteen, som underhandler med Commissairerne, under Debatterne over § 25, om at kaste sig i Sverrigs Arne etc. Konow forsvarede sig.

Meddeleses-Committee bragte Commissairernes Svar, at Storthingets sidste Bestemmelse i Henseende til Naturalisationsretten ei skulde være til hinder i Antagelsen af Constitutionen fra deres Side og at Kongens Valg og Proclamation nu kunde foregaae. Præsidenten spurgte Diriks, om han havde meddeelt Bestemmelsen om Grundlovens Redaktion og denne meldte, at den antages, naar den er i Constitutionens Aand og derom er confereret med Commissairerne. Moesfeldt: At Wetterstedt havde foreslaaet, at et Exemplar af Grundloven skulde gjensidig paa- tegnes af Storthinget og Commissairerne. — Kongevalget blev bestemt til Kl. 5 i Eftermiddag og maa da ingen anden Forhandling finde Sted.

Kl. 5 begyndte atter Forhandlingerne med Kongevalget. Da der var to Secretairer, som modtoge Vota, gif dette nogenlunde hurtigt. Mansens Votum udmaerkede sig ved sin Høitravenhed, da den talte om Harald Haarfagers ledige Throne og Asernes Et. Forresten blev Carl den Trettende eenstemmig udvalgt til Norges constitutionelle Konge og Wedels Motion om den svenske Successions-Ordens Anerkendelse blev af Præsidenten afvist paa Grund af, at denne er erkjendt i Constitutionen.

Efterat Kongevalget var skeet, udvalgtes en Deputation for at overbringe Kongen eller Ponto-Corvo Grundloven. Dertil blev bestemt et Antal af syv Medlemmer, nemlig: Wedel, som Formand, Sørensen, Hegeman, Diriks, Konow, Bonderne Sandvig og Forseth. Kongevalget meldes Statsraadet ved en Deputation, bestaaende af Ascheloug, Koren og Lødsen Godøe. Storthinget endtes Kl. 7½, og da jeg var budet til Capitain Lund, vandrede jeg dit, efterat have aflagt min Samarie.

Hos Lund traf jeg Professorerne Sverdrup, Skjelderup, Platou og Sørensen, Bisshop Sørensen, Oberst Nøde (som er blevet Generalkrigscommisair i Vibes Sted), Advocat Hansteen og Bonnevie, som i Dag er blevet ordineret til Sognepræst paa Kongssberg. Vi punschede til Kl. 1½ om Matten, men

Glæden var lidt twungen og Stemningen langt fra saaledes, som paa Eidsvold, da Kongen var valgt. Skjelderup sang adskillige lystige Viser og jeg trak frem de bedste jeg kunde, men Politiken laae som en Dæmper paa Glædens Violin og derfor gik Musiken kun maadelig.

Den 5te November.

Til Efterretningerne om Kongevalget i Gaar hører og, at, da dette var til Ende, holdede Præsidenten sine Hænder og bad hjertelig til Gud med taareqvælt Stemme, at Foreningen maatte vorde varig og lykkelig — og sikkert bad Enhver derom med ham i sit stille Hjerte. Dette Træk af varm og dyb Følelse hos den ellers saa faste og rolige Mand viser, at Lys og Varme hos ham ere ssjønt forenede.

En Samtale mellem ham og Wedel, som jeg har hørt paa anden Haand, vil jeg her nedskrive. Strax efter Debatterne i Gaar om Tak-Adressen gik Wedel til Christie og begyndte med at ville forsvare sine lumenye Udeladelser om Christian Frederik med, at Udtrykket „assat“ vel var haardt, men rigtigt. Christie sagde, at han i Førsamlingen havde valgt det mildeste Udtryk, da han kaldte det overilet, men under fire Dine maatte han erkære, at han fandt det høist uværdigt, især i Grevens Mund, fremfor i nogen Andens, da det er bekjendt, at han nærede privat Animositet mod Christian Frederik. Da Wedel vedblev at paastaae, at han var assat ved Omstændighederne, svarede Christie: „Saa er jeg da og en assat Sørenskriver, naar jeg dør, fordi jeg formedelst Omstændighederne ei længer kan være Sørenskriver“. Her er og Stedet at anføre, hvad en gammel, troværdig Bonde havde sagt til Wedel strax efter Debatterne: „Det var mykje slet talt af Jer, Faer“. Her kan man med Sandhed sige: „vox populi, vox dei“, „Folkets Røst er Guds Røst“.

Endelig maa jeg og berette, hvorlunde Koren i Gaar under Debatterne om Tak-Adressen kom reent ud af Hatning og under Graad og Krig talte om, hvorlunde han ofte har staet til Skue her i Førsamlingen og hvilke Ulykker, der maaskee true

ham. Det skjær mig virkelig i Hjertet for den i Hjertet grundærlige Mand, men forundrede mig tillige høiligt, da jeg ikke kunde begribe Aarsagen til den Heftighed, hvori han var geraadet. Siden sik jeg at vide, at den havde sin Grund i, at han forhen, af Overbeviisning om et saadant Skridts Nødvendighed, havde været den, som foreslog Christian Frederiks Abdication for sig og Afskom og nu inderlig bedrøvedes over, at man efter et saadant Øffer ei engang vilde tække ham. Tillige skal han i denne Anledning have faaet truende Breve fra sit District. — At jeg i Gaar indleverede et Forsslag om at tage Bestemmelser i Henseende til det norske Universitets Amerikendelse og Vedligeholdelse, kan og staae her for Fuldstændighedens Skyld.

I Ødelsthinget ventileredes en indkommet Anmeldelse om Balgstridigheder paa Kongsgberg i Anledning af Herams, Tilsch's, Bogholder Steenstrups og den unge Ditteus Udelukkelse fra Stemmeret. Sagen blev henvisst til at afhandles paa Storthinget in pleno. — Præsidenten oplæste Statsraadets Skrivelse om Overrigscommissionens til det meddelelte Indberetning betræffende de tiltalte Personer. Abel urgerede paa, at Nationaløren krævede, at denne Sag paa det skarpeste blev undersøgt, jeg og Dr. Møller understøttede hans Motion. Probst Sarb meente, det var bedst, at Overrigscommissionens Commissorium blev Ødelsthinget forelagt. Stoltenberg foreslog at vælge en Committee af Storthinget, som i Forening med Overrigscommissionen skulde undersøge Sagen; men Præsidenten anmærkede, at det vilde være Indblanding af den lovgivende Magt med den executive. Abel og Helsen proponerede en Committee til at undersøge Overrigscommissionens Protocoller. En Skrivelse fra Sørensen i denne Anledning blev op læst. Abel opfordrede fremdeles til Sagens alvorlige Fremme, at Riddingerne maatte faae fortjent Straf og de Brave fortjent Hæder. Lysgaard anmærkede, at der intet er oplyst om den manglende Proviant. Hount sagde, at Soldaterne sik Heste- og ikke Menneskesøde, nemlig raae Havre, og Aschehoug erklærede det samme. Ved Votering blev afgjort at indgaae med et Forsslag til Lagtinget om Com-

misseriets Meddelelse og en Committee's Oprettelse til at undersøge Overkrig'scommissionens Protocoller. Thybring indgav skriftligt Forslag om at søge oplyst, hvorfor ingen Militair var anset ved Conventionens Aflutning.

Den 6te November.

Formiddagen tilbragte jeg med at skrive paa min Dagbog og samle saa godt jeg kunde de Fragmenter, jeg havde nedtegnet paa Storthinget under forrige Uges vigtige Debatter, til et Heelt. Desuden var Beir og Føre saaledes, at jeg var glad ved at sidde hjemme.

Ål. 12 gif jeg efter Aftale i Gaar til Storthingets Conversations-Værelser for i Forening med en Snees af Medlemmerne at gjøre Cour hos de svenske Commissairer i Anledning af Kongevalget. Medens vi samledes uddelede Wulfsberg en af Schwach forfattet Oversættelse af Tegnér's »Nore«. Ål. 12 $\frac{1}{2}$ tosflede vi afsted en corps i Sneeslud og Søle, først til Rosenblad, som var meget obligeant og viste os et Kobber af Carl Johan, dernæst til Platen, som ei var hjemme, saa til Valerius, hvor vi kun vare et Øieblik, og derpaa til de andre Commissairer, der logere hos Lars Clasen, men ei være hjemme.

Vi vare inbudne til Bech til Middag og toge bid Ål. 2 $\frac{1}{2}$. Der var stort Gilde for de svenske Commissairer og blev galant tracteret i to Værelser. Jeg kom til at sidde ved Annex-Bordet og sik den snurrige Skjelderup til Sidemand paa venstre Haand, saa jeg morede mig ganske godt. En splinterhård Bise af Nansen blev sunget erbarmelig i Døren til begge Spiseværelser af Frøken Bech og Ibsen (en Søn af Acteuren og Pihls Svigersøn) og blev omrent lige saa slet udført som den er skrevet. Valerius, som gjorde sig særlig kostbar og synes at have mange Prætensioner, sang efter megen Overtalelse en af ham i Gaar forfattet Bise i Anledning af Foreningen. Han har ellers en behagelig Stemme. Kongens, Kronprinsens, Oscars og Foreningens Skaal blev drukket og medens Annexet sang og drak Norges Skaal, blev Dronningens drukket i Hovedsognet. Commissairerne og endel af de øvrige Gjæster reiste efter Maaltidet.

Jeg tærsfede i en Chambre med Rosed, Aschehoug og Tybring til Kl. 11. Den sidste fortalte, at Drammens Indvaanere have været saa galante at forsyne hans Huns for et heelt Aar med Kornvarer. Derimod skal Rein under sin Fraværelse paa Rigssersanilingen have tabt 3,000 Rdlr. i sit Paaske- og Pindseoffer.

Den 7de November.

Efterat have skrevet paa min Dagbog gif jeg til Storthinget Kl. 10. Forhandlingerne den 6te blevе oplæste. Siden oplæste Sørenstriver Berg, som Formand for Redactions=Committeen, den af samme redigerede Grundlov, nemlig de 31 første Paragrapher. De ubetydelige Forandringer, som ere gjorte, vil erfares, naar Grundloven, som steer med det første, bliver trykt. Jeg vil derfor kun kortelig berøre et Par Debatter, om der i § 2 skulde staae „Statens“ eller „Rigets“ Religion, hvilket sidste Neuman paastod, men ei blev bifaldet, og om det skulde hedde „Successions=Orden“ eller „Ordnung“. Berg og Christie paastode, at det var et gammelt brugeligt norsk Ord. Mansen sagtede for, at det skulde hedde „Successions=Orden“ og da han efter sædvanlig Skik vaasede vidtloftigt herom, stoppede jeg Munden paa ham ved at sige, at det let kunde tages for en Ridder=Orden.

Præsidenten meldte, at han af Rosenblad var underrettet om, at Kronprinsen kan ventes paa Onsdag, da han tager den Dag fra Moss. Fremdeles meldte han, at Statsraadet har underrettet Storthinget om, at Fasting er reist til Frederiksvern i Anledning af Urolighederne paa Orlogsbirggerne. Fremdeles oplæste han en Skrivelse fra Statsraadet, at Carsten Anker fra det er blevet tilmeldt, at hans Function som Gesandt nu op-hører; men tillige meldtes, at C. Anker ei kan komme fra London med mindre der stilles en Caution for ham paa 7 à 8,000 Pund Sterling, hvilket henstilles til Storthingets Beslutning. Sagen blev henvist til Ødelsthinget. — Fra en Sir Fletcher blev ved hans Fuldmægtig her andraget om Erstatning for hans lidte Tab, omkring 700 Pund, ved at sende nogle Ladninger

Rug til Trondhjem og Egersund, hvilken Sag ligeledes henvistes til Ødelstinget.

Ødels- og Lagtinget fiktes ad og Hount, Møglestue og Mehlum blev sendte som Deputation til Lagtinget med Præsidentens Brev om Ødelstingets Forslag betræffende Undersøgelsen af Overkrigskommisionens Commisiorium etc. Amtmand Sommersfeldt præsiderede paa Wedels Begne som Vicepræsident i Lagtinget og var forlegen med denne Commission. Ødels-thingets Medlemmer vare paa Galleriet som Tilhørere.

Siden trædte Ødelstinget sammen for at ventilere Tybrings i Løverdag's indgivne Forslag om Undersøgelse, hvorfor ingen militair Person etc. Jeg anmærkede, at Kongen uidentvist selv havde udnævnt de Personer, der sluttede Conventionen, og at hans Handlinger ei kunde være underkastede Paatale; derimod troede jeg, at man kunde øfse Oplysning af Statsraads-Protocollen, hvorvidt bemeldte Raad havde opfyldt sin Pligt i at protestere mod Kongens Beslutning i saa Henseende, hvis den befandtes urigtig. Abel vilde have Forhør optaget i de respective Districter over Underofficerer og Soldater for at faae Oplysninger. Tybrings Motion faldt igjennem. Jeg opstillede et skriftligt Forslag om at søge Oplysning af Statsraadets Protocoll, om hvad der har motiveret Conventionen under 14de August d. A.

En af Provst Sarz, mig og Agent Nielsen udstedt Indbydelse til Subscription paa et Agtelsestegn for vor udmærket brave Præsident har alt indbragt over 1,500 Rdlr.

Den 8de November.

Morgenstunden fra Kl. 6 anvendte jeg til at skrive i min Dagbog. — Forhandlingerne paa Storthinget begyndte med vidt-løftige Debatter i Anledning af Frederikshalds Repræsentants, Kjøbmand Hansens Begjæring om, paa Grund af Foreningen, at maatte optages blandt Storthingets Medlemmer. Motzfeldt hætte, at saafremt Eeden til den svenske Regjering nu skulde hindre Hansens Antagelse, maatte Frederikshald betragtes som bestandig udelukket fra Repræsentationen. Koren ønskede at vide,

om de ved Eeden til den svenske Regjering tillige havde affvoret den norske Constitution og troede, at Storthinget burde handle consequent og vedblive sin eengang tagne Bestemmelse. Hount: At Conventionen anerkjendte Norges Grundlov og at Eeden stod i Forbindelse dermed og at Frederikshaldenserne efter Foreningen maatte ansees som løste fra deres Ged. Ræder opponerede. Treschow vilde blot gjøre en politisk Anmærkning: At hvis man vægredre sig for nu at antage Frederikshalds Repræsentant, maatte denne Vy ansees som indlemmet i det svenske Rige. Præsidenten erklærede sig at være af Korens og Ræders Menig, at Frederikshaldensernes Ged til den svenske Regjering har høvet deres Ged til Constitutionen og at den svenske Regjering først maa løse dem af deres Ged og de siden sværge til Constitutionen, førend de kunne sende Repræsentant. Mothfeldt kunde ikke være af samme Formmening, med mindre det var beviist, at de virkelig havde affvoret Norges Constitution og at de adløb svenske Love, betalte Skatter etc. til Sverrig. Han troede, at Indvaanere af et occuperet District vedblive at være Borgere af Landet, naar det Grobrede tilbagegives, omendskjøndt de have aflagt en militair Ged. Frederikshaldenserne havde desuden ved at sende Repræsentant viist, at de erkjendte den norske Grundlov. Ræder fortalte, at Landshøvdingen Eichstedt havde paa Grændsen af Kongsvinger trunget norske Indbyggere til at gjøre Ged og erklæret, at Glommen skulde være Wermelands Grænde og meente, at man deraf kunde slutte, hvad den af Frederikshaldenserne aflagte Ged skulde betyde. Koren replicerede. Mothfeldt: At han ei kjender nogen Forskjel paa Ged, enten man saa vil kalde den Statseed, Toldbodeed eller militair Ged. Mothfeldt forsikrede, at han lige saa lidt antog nogen forskjellig Classe af Eeder, men ansaae enhver Ged for enhver brav Mands hellige Forpligtelse til at holde, hvad han har indgaaet; men troede at burde forklare nærmere Betydningen af en militair Ged, at det nemlig er en saadan, som et occuperet Districts Indbyggere af lægge, intet at ville foretage mod Fjenden. Koren, Mothfeldt, Bryn, Treschow, Ræder og Nansen fjøvledes endnu en Stund om denne Sag og, da den sidste sagde, at han vilde betragte

Sagen, hverken med et politisk eller philosophisk, men med et desto siffrere juridisk Blik, svarede Treschow, at han ikke kjendte eller erkjendte nogen Lovkynighed, der ei var bygget paa philosophiske Principer. Abel hædrede, at Hansen burde have forkastet sig den forlangte Erklæring af den svenske Regjering, at han var løst af sin Ged. Omønsker Fred man til Storting, 1) om Hansen strax bør admitteres som Repræsentant af Stortingset, hvilket blev forkastet af 54 Stemmer; 2) om han bør admitteres, naar Kongen har antaget Grundloven, hvilket bifaldtes med 49 Stemmer.

Man fred derpaa til Valget af en Committee, som skal undersøge Overkrigsscommissionens Commissorium og Protocoller. Imidlertid pauserede og frokosterede Stortingset. Røder, Moesfeldt og Koren blev valgt til Medlemmer af nybemeldte Committee. Hansen blev meget exalteret over dette Valg og hædrede sine varme af Frokost-Drammene brændende Følelser derover og haranguerede med sin Moses-Tunge, der nu var bleven en Aarons-Tunge, en god Stund over, hvorlunde hverken den svenske Regjering eller det norske Folk eller endog de Mænd, som mistroes, kunne ønske, at der skulde drages et Slør over denne Sag. Præsidenten forsikrede, at han ikke glæddede sig mindre over Valget, men at han aldrig havde ventet det anderes. — Han underkastede det nu Stortingsets Bedømmelse, om Adressen til Christian Frederik i Anledning af Abdications-Acten bør trykkes, hvilket blev bifalbet. Derimod troede han, at Motionerne og Debatterne om den og Tak-Adressen ei burde trykkes, hvilket og blev vedtaget.

Bech foreslog nu en Deputation af Stortingset til at complimentere Kronprinsen. Præsidenten troede, at dette vistnok burde ske, naar han melder sin Ankønst i Stortingset, og spurgte, om dette ikke var Høicærdeghedens Mening. „Nei, det var just ikke min Mening“, svarede Bech, „men at Deputationen skulde modtage ham i hans Hotel.“ Præsidenten: At Wetterstedt og Mørner ere reiste til Moss og have lovet at ville melde om, hvad Ceremoniel der skal foretages.

I Morgen kl. 12 samles Stortingset i Lagtingets Locale

(Bibliothekssalen paa Cathedralskolen), da Storthings-Salen skal feies og prydes i Anledning af Kronprindsens Møde der paa Torsdag.

Ødelæringen havde en lidet Samling, hvori det i Gaar indleverede Forslag, efterat Tybring havde peroreret lidt om Nationens Forventninger og Følelser, blev ved Votering eenstemmigt antaget. Paa samme Maade blev afgjort, at en Committee skal vælges for at undersøge Statsraadets Protocoller betreffende hvad der har motiveret Conventionen paa Moss. — Statsraadets Andragende om C. Anker kom ei under Ventilation, da Præsidenten meldte, at Statsraadet ønsker Sagen udsat indtil Generalmajor Anker, som snart ventes, er kommen tilbage. Sir Fleetchers Andragende blev og udsat.

Den 9de November.

Æl. 12 samledes Storthinget. Præsidenten meddelede en Skrivelse fra Rosenblad, hvori han melder, at Kronprinsen i Dag Æl. 9 Formiddag tager fra Moss og tænker i Aften be- timelig at være i Christiania. Kun Statsraadet gives Audients i Aften. I Morgen Æl. 2 vil han møde i Storthinget. Man vedtog, at Storthingets Præsident bør møde tilligemed Statsraadet for at modtage ham i Aften. Tybring vilde have Lagthingets Præsident (nu Moesfeldt) og begge Thingenes Secretairer med, men det fandt man usornødent. Tillige blev besluttet, at en Deputation af 12 Storthingsmænd (tre af hvert Stift), som Præsidenten udnævnte og hvis Formand Bech var saa lykkelig at blive, skal lykønske Kronprinsen i Morgen Formiddag.

Storthinget samles i Morgen Æl. 1 og Kronprinsen modtages af den samme Deputation, der skal bringe ham Lykønsningen. Denne skal frembøres paa norsk Sprog, men naar Kronprinsen siden vil indlade sig i en fransk Passiar med Bech, er jeg bange for denne kommer tilkort. — Et latinist Vers af Bibliothekar Ballmark i Anledning af Foreningen, med tilføjet fransk Oversættelse i Prosa, blev uddeelt til Storthingets Medlemmer. Og siden vi nu er ved Capitlet om Vers, vil jeg meddele nogle Strofer, som jeg i Dag Morges satte sammen

for at ledsgage det Agtelstegn, der er vor brave Præsident til-tænkt:

Hvad ene Hjertet syldestigstre kan,
 Det varme Hjertes frie Hylbning,
 Meer værd end Hoffets Flitter og Forghylbning,
 Det offres Dig, Nationens gjæve Mand!
 Som trofast Normand, kraftfuld, ødel, klog,
 Du vaagede for Norges Held og Hæber;
 Som Thingets vise og rejskafne Leber
 Dit lyse Blik hver Taagedunst forjog.
 Thi erer Dig hver Norges øgte Søn
 Og Nora til sin Moderbarm Dig træller,
 Og med sin Egekrands Din Tinding smykker,
 Og den skal vorde evig frisk og grøn.
 I Noras Navn vi række Dig den her.
 Som hun med Stolthed kalder sig Din Møder,
 Saa nævner hver af os Dig stolt som Broder
 Og dybt Dit Minde i sit Hjerte bær'!

Et Vers af en ganske anden Genre kan til en Forandring staae her:

Da Committeeen bragte Specus nys
 Et Budsslab om den hærlige Forening,
 Da fil og gav den mangt et Broderhys.
 Men hvor? Derom har man forsfjellig Mening.

Collett fortalte i Saar, at man har Esterretning om, at Christian Frederik, som reiste fra Frederiksvern den 26de, kom til København den 27de f. M. Han landede ved Gilleleie og skal have faaet et meget forbindtligt Lykønskningsbrev fra den danske Dronning. Rutterbriggen „Holmen“ under Kaas's Com-mando, som bragte ham ned, var meget kosteligt smykket. Ponto-Corvo lod ham complimentere ved en Deputation forinden hans Afreise fra Norge. I Danmark nyder han kongelig Ære. Maltenborn, som bragte Kronprinsen Esterretning om Konge-valget, har faaet en Gulddaase med Brillanter; derimod har han mistet en Tand ved at vælte. Han havde hørt, at Oberst-lieutenant Holst skulde blive Commandant paa Frederikssteen;

men man tør haabe, at den svenske Regjering ikke vil begynde med at choquere den norske Nation paa den empfindligste Maade, ved at overlevere det uplettede Frederikssteen i en Mands Haand, der har ført Baaben mod sit Fædreland.

Hos Præsident Bull, hvem jeg besøgte, da jeg kom fra Storthinget, saae jeg et Par Stiftsbreve, som melde om, at alle Almissenhydende skulle bespisæ rundeligt paa Søndag, at Te Deum skal synges samme Dag i Vyens Kirke og at Alt, hvad der minder om det forrige Kongehuus, omhyggeligt maa udrybdes og i dets Sted sættes begge Rigers Baaben samt levnes Plads til en Inscription.

En Kanon blev affyret som Signal til Kronprindsens Nær-værelse. Jeg gik ned paa Toldbodbryggen og saae derfra først et Gjenfkin paa Himmelten af Faklerne, der i den hælmørke Aften hoppede som Lygtmænd ned ad Bjerget — et skjønt Syn, som hævedes end mere af den mellem det og mig liggende dunkle brusende Bjørvig. Bag mig laae den illuminerede By med den støiende Folkevrimmel. Jeg stod ensom paa Bredden af Toldbodbryggen og tænkte paa, hvorledes Falsen for 6 Aar siden, omtrent paa denne Tid, her søgte og fandt Døden. Jeg kastede endnu et Blik hen paa det mat oplyste Opslo og idet jeg vendte mig mod den heelt oplyste By trøstede den Tanke mig, at hvor mørkt end det Nærørende kan være, saa ligger dog vort Barndomsparadiis i Grindringens Hakkelskin bag os og Elysiet i fuldeste Glands for os. Jeg gik til Palaiet (B. Ankars Gaard) og trykkedes der af den høistereude Pøbel en halv Times Tid, førend 27 Skud fra Fæstningen i tre Afdelinger bebudede Togets Ankomst. Vort ridende Jægercorps aabnede det og det gule ridende Corps sluttede Truppen og paraderede siden udenfor Palaiet. Skjøndt Prinsenvognen kørte tæt forbi mig, sit jeg dog intet at see af Herligheden, fordi det var mørkt i Gaden og Vognen tillukket. Jeg vandrede en Times Tid op og ned af alle Gader for at see paa Illuminationen og Folkesværmen. Der var intet mørk-værdigt ved den første, undtagen at Smør-Hagen (Mathisen), der sætter en Øre i at hylde den nærværende, ligesom han satte

en Ære i at haane den forrige Regjering, havde anbragt det eneste Transparent, som fandtes i Byen, nemlig begge Rigers Baaben under en Krone paa den ene og Ceres med sit Kornneg paa den anden Side af Porten, begge forsynede med farvelige Inscriptioner og nedenunder dem C J illumineret med Lamper.

Efter min Hjemkomst spillede jeg Piquet med Pavels og sit, førend jeg gik til Sengs, den behagelige Esterretning, at hans Ro lykkelig er blevet forløst med en stor Kalv.

Den 10de November.

Førstend jeg begynder paa denne Dags Historie, maa jeg fortælle en lille Dialog i Gaar mellem et Par Matroser, der stode bag ved mig i Folketrængslen udenfor Palaiet. „Nu begynder vel vor Ulykke“, sagde den En. „Det skal Du“, bandte den Anden, „ikke sige. Er han en rigtig Potentat, kunne vi blive ganske lykkelige.“

Fra Kl. 7 til Kl. 12 i Formiddag var jeg beskjæftiget med min Dagbog og sit nu denne fortsat og det manglende til i Dag indført. Kl. 1 $\frac{1}{4}$ gik jeg til Storthinget, hvor Carl Johan indfandt sig Kl. 2 $\frac{1}{4}$ tilligemed Oscar, Grev Essen, Grev Adlerkrebs, de svenske Commissairer, det norske Statsraad og de høieste Autoriteter. Kronprinsen oplæste sin Tale paa Fransk og Oscar oplæste derpaa en svensk Oversættelse af samme med en noget svag Stemme. Kronprinsen udførte sin Tale temmelig godt og Slutningen var især ret vacker. Han overlevere derpaa den i Grundloven besalede Ged, underskrevet af Kongen, til Præsidenten, som besvarede hans Tale, eller rettere holdt en kort og synlig Tale til Storthinget, der endte med en Opsordring til at afslægge Trosskabs- og Lydigheds-Geden til Constitutionen og Kongen, hvilken Præsidenten foresagde og Storthinget med oploftede Hingre lydelig gjentog. Da Gedden var aflagt, raabte Præsidenten: „Gud velsigne Kongen og Rigerne!“, hvilket Storthinget gjentog. Rosentræz leverede til Præsidenten en norsk Oversættelse af Kronprinsens Tale, som, efterat denne med Følge havde forladt Salen, blev oplæst.

Da Deputationen, som havde ledsgaget Kronprinsen, var

kommen tilbage, gif Storthingets Medlemmer, ejer Præsidentens Opsordring, deputationsviis til Palaiet for at gjøre Cour. Der var en græshelig Stimmel af allehaande Embedsmænd og Corps, men Storthinget havde Forrang og blev først indladt. Kronprinsen talte med enhver af Medlemmerne, deels personlig med dem, som kunde det franske Sprog, deels ved Oscar med dem, der ikke kunde det, og Præsidenten maatte opgive Enhvers Navn og Bestilling. Jeg forsøgte paa at besvare hans Spørsgæmaal: »d'où étez-vous?« med: »d'Eger entre les deux villes Drammen et Kongsberg.« »Ah! vous parlez français!« Og nu fortalte han, at det længe havde været hans Førstet at lære de nordiske Sprog og, da jeg anmærkede, at hans Søn temmelig hastigt havde naaet Færdighed i det svenske Sprog, sagde han, at hans Søn havde lært det inden en Tid af sex Maaneder. Derved var Samtalen til Ende og nu kom Touren til le bailli Collett og saa fort videre. Jeg listebe mig, saa snart jeg kunde, ud af Trængslen og kom hjem Kl. 3½, men Pavels først 1½ Time senere. Ponto-Corvo har et mandigt og alvorligt Ubsende og er temmelig mørkladen. Med Næse er han rundeligt begavet. Han visste sig meget nedladende og omgjængelig og har lært nogle saa norske Ord. Til en Bonde, som havde været med Deputationen til Frederikshald, sagde han: »God Morgen J!« og til Bhens Præster havde han sagt: »Farvel, mine Herrer!«. Oscar seer bleg ud.

Deputationen fra Storthinget, som i Dag var henne at complimentere Kronprinsen, skal have glemt at opvarte Oscar, som kaldes Arveprinds, og vare allerede et Stykke paa Hjemveien, da Bech blev gjort opmærksom paa Feilen og kun fik samlet sex af sine Meddeputerede, da de øvrige vare gaaede hjem.
— Wedel har havt det Uheld paa Reisen til Frederikshald, at hans Badsæk, hvori laae hans Stadsklæder, er bleven stjaaled af Vognen, saa han nu ikke kan vise sig for sine Venner i sin Herlighed.

Den 11te November, Mortensdag.

Æl. 10 gik jeg til Storthinget. Forhandlingerne fra den 7de og 8de d. M. blevne oplæste. Derpaa aflagde Wedel Be-
retning om Deputationen til Kronprinsen. Samme blev ved
Carlshuset modtaget af en Ehrenstrøm med en Escorte af Hu-
sarer og siden en Viil fra Frederikshald af en Ditto Livgrena-
derer. Den 7de August havde de Audients og Wedel holdt en
Tale, hvori det blandt andet heed: At alle oplyste Normænd i
flere hundrede Aar havde onsket Foreningen med Sverrig. Denne
og Kronprindsens Svar blive vel med det første trykte. —
Garmann foreslog, at ansøge Kongen om Udsættelsen af de be-
stemte fælles Baaben-Ovelser i fem Aar, paa Grund af Landets
Forsatning og den Tid, det vil medtage at forandre Stemningen.
Steenstrup foreslog, at næste ordentlige Storthing maatte ud-
sættes til 1ste Februar 1816 og Committeerne for Finansterne,
Lovgivningen etc. et Aars Tid forud offentlig bekjendtgøre de
indkomne Oplysninger.

Hertzberg anmeldte, at han havde Efterretning om, at 200
norske Artillerister i Danmark havde søgt Tilladelse til at vende
tilbage til Norge, men at det var afflaaet og foreslog i den
Anledning, at man skulde ansøge den svenske Regierung om at
skaffe dem tilbage. Moesfeldt meente, at Hertzberg først burde
skaffe sig nærmere Oplysning om Sagens rette Sammenhæng,
da han troede, at de omhandlede Personer maatte være hvervede,
siden der i de sidste 10 à 16 Aar aldrig, saavidt ham var be-
kjendt, har fundet Udskrivning Sted til Artilleriet i Danmark.
Disse og andre uafgjorte Forslag skulle afhandles i Morgen.

Hount, som var her en Times Tid og havde Ordre at
møde hos Kronprinsen i Aften, fortalte, at han af dennes egen
Mund havde hørt, at Christian Frederik ved Sverrigs Mægling
skulde blive Konge i Holland. Til en Bonde, som han tog i
Haanden, sagde Kronprinsen: „Du har store og trofaste Næver“. „Ja“, svarede Bonden, „mei pleier dug holle trofast paa det
eg faaer.“

Bonnevie fortalte i Gaar, at Rygtet siger, der skal være
Rigsdag i Strømstad den 1ste Februar næste Aar og at Sverrig

da vil ophæve Repræsentationen ved Stænder og antage de samme Principer i Henseende til Repræsentationen, som den norske Grundlov har. I saa Tilfølde vil den svenske Adel faae sin sidste Rest og et mægtigt Skridt gjøres til Nigernes fastere Forening.

Den 12te November.

Ødelsthinget blev samlet for at vælge Præsident, hvortil Christie efter udkaaredes. Lagthinget samledes og for at afgjøre Ødelsthingets tagne Beslutning om af Statsraabets Protocol at søge Oplysning om Conventionen til Moss. I den Anledning opstod der adskillige Debatter mellem Wedel og Treschow paa den ene Side, som vare mod Forslaget, og Koren, Nansen og Mørfeldt paa den anden Side, som understøttede Motionen. Treschow kunde ikke nægte, at jo Storthinget havde Ret til at fordré deslige Oplysninger; men fandt det uklugt nu at forlange dem. Wedel meente, at Motionen ingen anden Hensigt kunde have end at ville chicanere Statsraadet og tilfredsstille en utidig Nyhjerrighed hos Publicum, og kom ved den Lejlighed i Strid med Nansen om Forskjel paa Nyhjerrighed og Bidebegjærlighed. Treschow ansørte til Slutning noget, som baade var Sagen uvedkommende og tillige var en aabenbar Løgn, nemlig at der havde været Dissents om Sagen i Ødelsthinget (Motionen blev der eenstemmigt antaget), men blev af Mørfeldt viist tilrette. Omsider — efterat Diriks, som tilstedevarende ved Conventionen, og Collett, som Broder til Statsraaden, havde veget deres Sæde — blev Motionen med 10 Stemmer mod 7 antaget.

Efter Storthinget samledes Sarz, Treschow, Ræder, Steenstrup, Aall og jeg hos Agent Nielsen for at overlægge om det Agtelsestegn, som skal hødes Storthingets Præsident og blev man da enig om, at det skal være en Guldpocal paa 30 Lod, hvor paa mit forhen anførte Vers skal staae som Inscription. Steenstrup og Ræder overlægge med Munk om Tegningen.

Ål. 5 vandrede jeg i fulde Pontificalia i Regn og Søle til Stiftamtmandsgaarden, hvor Stadsen var og sif ved Bordet Plads hos Rosenkrantz, straas for Kronprinsen, som havde

Eßen paa den høire og Christie paa den venstre Side. Ved Oscars høire Side sad Rosenblad og ved hans venstre Side Rosenkrantz. Christie udbragte Kongens Skaal, Kronprinsen Storthingets, saa Christie igjen Oscars og til Slutning blev af denne proponeret Norges og Sverrigs forenede Held. — Kl. 7 bleve vi forløste fra denne qvalme "Hærlighed og jeg flyndte mig hjem for at aflægge Ordnatet og begive mig til Sverdrup, hvor der var mindre, men interessantere Selskab, nemlig Skjelderup, Dirits, Christie, Bonnevie, Hersleb og adskillige andre. Vi holdt der ud til Midnat.

Collett fortalte i Dag, at Kronprindsens første Hilsen til Statsraaderne var: »Adieu Msr. Rosenkrantz!« etc., hvorover de i Førstningen bleve ikke lidet forundrede, men begreb, at det maatte betyde omrent det samme som vore Bønders „Guds Fred!“. — En bergenfisk Bonde, til hvem Kronprinsen havde sagt: „At han vidste de i Bergen havde været meget mod Føreringen“, skal have svaret: „At de vel vare sene til at forandre deres Mening, men at de derfor ogsaa, naar de fik en rigtigere Mening, holdt lige saa haardt ved den“. — Til Capitain Røder, hvem han roste for hans gode Anlæg paa Kongsvingers Førstning, skal han have sagt: »Maintenant le bon coeur fera notre forteresse«.

Den 13de November.

Jeg kom silde op i Dag, fik strevet lidt i min Dagbog og vandrede Kl. henved 11 i fuld Ordnat til Byens Kirke. Et Qvarterstid efter kom Prindserne til Hest og modtoges af de høieste Autoriteter tilligemed Storthinget i Kirkedøren. Paa Orgelet legede en Dagnæs ret vakkert, men Thaarups Hymne blev maadelig udført. Nu besteg Beck Prædikestolen og emnuerede os en tre Qvarters Tid med en tør og triviel Passiar om: „Hvad vi skyldte Gud for Freden og hvad vi skyldte Kongen“. Efter Prædikenen blev af tvende Tomfruer Lassen sunget fra Orgelet et Par Stropher, som Platou skal have digtet og de stilte sig ret godt derved.

Paa Hjemtouren besøgte jeg min Svigermoder. Prindserne

rede til Fæstningen og besaae sig der. Jeg vilde gjøre en Visit hos den nye Statholder, Grev Essen, og blev præiet af Sarb og Neuman, der havde samme Forsæt, men forinden vilde have mig til at drikke et Glas Madeira, hvorimod jeg naturligvis intet funde have. Hos Essen, der boer hos Smør-Hagen, fik vi ikke alene ingen Audients, men havde endog Møie med at finde et Bæsen, til hvem vi funde levere vores Billetter. Vi gik nu tilbage til Sarb, som logerer hos Marcus Ploen, og drak hos denne atter et Par Glas Madeira. Essen skal være vred, fordi Storthinget har ansøgt om at faae Kronprinsen til Vicekonge.

Den 14de November.

Blandt de litteraire Nyheder, som jeg har glemt at anmeldte, er et utrykt Digt af Ohlenschläger, kaldet „Der irrende Ritter“. Det fandt jeg i Fredags i Manuscript hos Bonnevie og fik det laant paa en Dags Tid. Det bestaaer af fire Sange eller Romancer og er meget interessant.

Storthingets Forhandlinger begyndte i Dag med Oplæsningen af det den 9de, 10de, 11te og 12te Basserede. Sibberns Motion om, at de, som endnu maatte have Forslag at indlevere til Storthinget, skulle indkomme med samme til i Morgen, blev først foretaget og bifaldet med Undtagelse af hvad Forslag Kronprinsen eller Committeerne maatte have at gjøre. Den anden Deel af Forslaget, at Storthinget skulle arbeide Formiddag og Eftermiddag for snarest muligt at tilendebringe sine Forretninger, fandt Præsidenten reglementsstridig og uformønt, fordi det altid staaer til Storthinget at kunne beramme Extra-Sessioner, naar Forhandlingernes Mængde eller Vigtighed kræver saadant.

Mansens Motion, at man skulle undersøge, hvorledes „Tidens“ Udgiver er kommet i Besiddelse af Wedels Tale, at sammes Trykning var stridende mod Storthingets Beslutning, at intet betreffende Statens Forfatning maatte trykkes og at der burde vælges en Redactions-Committee, som under Ansvarlighed besørgerde Trykningen, blev nu debatteret. Weideman (Storthingets Secretair) erklærede, at han havde udleveret Talen paa

Grund af, at den ei hørte under de Documenter, som ifølge Storthingets Beslutning ei bør trykkes, da dette kun gjælder om Indberetningerne fra den Committee, som undersøgte Landets Forfatning. Lange meente, at Wedels Tale, om ikke qvoad formam, saa dog qvoad materiam hørte under Forbudet, da den indeholder detaillerede Forklaringer over Landets Forfatning. Weideman beraabte sig paa, at Talen først var trykt den 7de November, altsaa efter Grundlovens Antagelse og Kongevalget, saa der ingen Skade kunde være ved Bekjendtgørelsen. Jeg hættrede, at Grunden til Forbudet vel ogsaa var den, ei at blotte det Nedtrykkende i vor Forfatning. Mansen, Treschow, Motzfeldt og Koren talte i denne Anledning. Præsidenten tog Secretairen i Forsvar og fandt, at det baade vilde være urigtigt og uskjønsomt at føre Anke mod Weideman: urigtigt, fordi det ei er forbudt at lade trykke de Taler, som holdtes i Anledning af Ventilationerne om Foreningen og uskjønsomt, fordi Secretairen er saa overvældet med Forretninger, at man ei kan fordre, han skal gjennemlæse hver enkelt Tale førend den overgives til Trykken. Jeg fandt mig besøjet til at spørge: „Hvis nogen af Storthingets Medlemmer havde opbevaret Ideegangen i Commissairernes confidentielle Meddelelse om den svenske Politik og søgte Lejlighed til at anbringe Indholdet af bemeldte Meddelelse i en Tale, som han lod trykke, — om han da ikke overtraadte Storthingets Beslutning?“ Hertil gav Præsidenten det lidet fyldestgjørende Svar, at det var udtrykkelig bestemt, at bemeldte Meddelelse ei skulde trykkes. Det samme var upaatvivlelig Tilfældet med Beretningen om Landets Forfatning og Lange havde Ret i at paastaae, at Trykningen af Wedels Tale var en Overtrædelse af Storthingets Bestemmelse om ikke i Henseende til Formen, saa til Materien. Weideman erklaerede, at da Mansens Motion involverede en Beskyldning imod ham, ønskede han Votering for i Tilfælde at han havde forseet sig, at være underkastet Tiltale. Mansen erklaerede, ingenlunde at have figtet til hans Fornær-melse og Weideman frafaldt sin Paastand. Spørgsmaalet blev da blot, om en Redactions-Committee ssulde udnævnes til at forestaae Udgivelsen af Forhandlingerne, hvilket blev antaget.

Præsidenten bemærkede, at Wulfsberg ikke har trykket Forhandlingerne i den rette Orden. Tybring vilde have ham krævet til Regnssab. Moesfeldt meente, at han ei var antaget af Storthinget til dets Redacteur og Ingen kunde have forbudet ham, hvis han som Gesvindtskriver havde optegnet Debatterne, at trykke dem efter Godbfindende. Koren meente dog, at der var en Slags Contract om, at han skulde levere Forhandlingerne i den rette Orden og med tilbørlig Hurtighed, og Bech erklærede tillige, at han kun paa dette Bilkaar havde frasafdet sin forhen gjorte Motion om en Redactions-Committee. Præsidenten meente, at Storthinget ei kunde indlade sig i nogen Proces med Wulfsberg og at Grunden, hvorfor han meddelede Wedels Tale var let at gjætte. Tillige foreslog han, at Committeen burde vælges af Personer her i Byen og blandt dem i det mindste een af Storthingets Medlemmer og han anmeldte siden, at Bech, Neuman og Advocat Arnhem havde antaget hans Udnævnelse.

Efter en halv Times Pause blev Steenstrups Førslag, at udsætte næste Storthing til 1ste Februar 1816, i Forbindelse med Herzbergs Ditto at udsætte det til 15de Juni 1815, foretaget og gav Anledning til vidtløftige Debatter. Neder vilde, man skulde holde sig til Grundlovens Bestemmelse. Holter erklærede, at Børnepligts-Committeen ei kunde blive færdig til 1ste Februar n. A. Wedel det samme om Finants- og Diriks og Treschow om Lov-Committeen. Om sider blev efter Moesfeldts Førslag vedtaget, at man ingen Bestemmelse skulde tage i denne Sag, førend man havde indhentet Committeernes Erklæring om de kunde blive færdige til 1ste Februar eller i manglende Fald til 1ste Juni næste År.

Præsidenten foreslog at begjære af Kongen eller af Kronprinsen i hans Navn en Forsikring om, at der i Tilfælde af Krig ei skulde udcommanderes Mandssababer over 25 Åar, hvilken Begjæring mundtlig frembøres af en Deputation, bestaaende af Moesfeldt, Vall, Advocat Arnhem, Sodeman og Ole Haagenstad.

Efter Storthinget spadserede jeg en Tour med Fru Pavels omkring Fæstningsvolden. Grev Eszen havde i Dag taget de

Militaire i Ged og disse tilligemed Cadet-Corpset mønstrede siden for Prindserne. Hegermann er bleven Generalmajor.

Den 15de November.

Bed Middagstider var Sverdrup her og medbragte Baggesens poetiske Epistler, trukkede i dette Aar. Desværre faaer jeg nu kun lidet Tid til at nyde dem.

I Eftermiddag meldte Krogh, Nansen og jeg os hos Rosenkrantz for at faae Statsraadets Protocol. Ejeneren vilde afvise os paa Grund af hans Herres mange Forretninger, men vi bad ham melde os som en Committee fra Storthinget og blevne nu modtagne. Efter en Times Passiar fik vi Protocollen og samledes hos Nansen for at gjennemgaae den. Vi gjennemgik Forhandlingerne fra 7de til 17de August og gjorde enkelte Bemærkninger ved de vigtigste Punkter. Jeg tog Protocollen hjem med mig Kl. 10 og extraderede til Kl. 1.

Den 16de November.

I dag var jeg oppe Kl. 6 og flux ved SkriveborDET. Resultatet af disse Undersøgelser vil ikke blive meget ærefuld for Hovedbestyreren og enkelte af Medbestyrerne. Kl. 8 gik jeg til Nansen for at conferere lidt med mine Medcommisairer førend Storthinget begynder, da Statsraads-Protocollen skal tilbageleveres til Afbenytelse.

Teis Lundgaards Forslag om at paastaae Laurvig og Walls tilbagegivne som Landets Ejendom blev indleveret.

Præsidenten foreslog Uffendelsen af en Deputation til Stockholm for at overbringe Grundloven og en Adresse. At Antallet skulde være syv, blev afgjort med 55 Stemmer. Præsidenten meente, at Storthinget bør vælge den. Secretairen: At Storthinget bør vælge Ordføreren og han de øvrige. Motzfeldt: At Frivillige kunne melde sig. Bech: At de kunde melde sig, som ei havde høst. Nansen: At en saadan Mission ei maatte betraktes som en Vyrde eller som en Fæstnings Bestormelse, hvortil man opbyder Frivillige. Motzfeldt forsikrede, at han ei vilde betænke sig paa at tilstaae, at en saadan Sendelse vilde være

ham meget ubehagelig og han troede desuden, at Ingen funde forbinde ham til at gaae til Stockholm. Ved Votering blev af gjort, at der skal vælges i det mindste een af hvert Stift og at om end Frivillige melde sig, er Storthingets Valg ei bundet til dem. Adressen til Kongen forfattes af Præsidenten. Den almindelige Anhøgning til Kongen om forskjellige Poster overdroges det til den Committee, som har undersøgt og bedømt samme, at forsatte.

Præsidenten anmeldte at have tilskrevet Lov-, Finants- og Børnepligts-Committeerne om, hvad Tid de kunne være færdige med deres Arbeider og saaet Svar fra den første, at den i Midten af Sommeren venter at blive færdig med Udkast til en Criminallov samt en Lov for Odelsretten og Trykkesfriheden; fra den anden, at den til samme Tid venter at blive færdig med sine Arbeider.

Hertzberg opnæste nu sit høittravende Førslag om en Tak-Adresse til Præsidenten og Secretairen, hvori han characteriserede disse Fortjenester og vilde have dem til Protocollen, som ei skulde have noget Døgnslue-Liv. En Latter opvalte det, da han forestavede sig selv S. T. og siden fandt ud, at det skulde være Salvo Titulo. Præsidenten protesterede mod denne Høitidelighed, men da det ikke nyttede, gik han og Secretairen ud. Diriks som Vice-Præsident og Hagerup som Ditto-Secretair fungerede nu, og efterat Tak-Adresseen, paa Bech nær, var eenstemmig antaget, blev det overdraget Diriks at forfatte den. — Nansen indleverede et Førslag om, at Lov-Committeens Medlemmer maatte være dispenserede fra Embedsforretninger etc. — Dr. Møller et Ditto om, at Vogt maatte anmodes om at tiltræde Finants-Committeen.

Æl. 8 forlod jeg Storthinget, arbeidede i Committeeen til Æl. 10½ og skrev siden hjemme til Æl. 12.

Den 17de November.

Æl. 6 var jeg oppe og extraherebe fremdeles af Statsraadets Protocol. Saa lidt end den fuldstændig oplyser Mørket i de sidste Begivenheder, saa oplyser den dog nok for at see den

Førvirring, Svaghed og det hemmelige Spil, som har bragt os paa nærværende Punkt. Men derom kan intet staae her.

Som Frivillige for at gaae som Deputerede til Stockholm havde meldt sig Bech, Bryn, Steenstrup, Bøgvold og Erik Nord. Wedel og Treschow aarsagede sig. Balgte blev: Christie, som Ordfører, med 73 Stemmer, Dr Neuman, Hegermann, Hagerup, Abel, Erik Nord og Osmund Norgaard. Bech ærgrede sig nok sthygt over at være faldet igjennem. Han havde først bedet Christie ikke at melde ham blandt de Frivillige, men siden igjen betenklig sig. Samme Bech er stærk i at prostituere sig saavel for den lovgivende som for den udøvende Magt. Han svarede Prinsen paa dennes Spørgsmaal, om han forstod Transt: „Un petit peu, men det er 20 Aar siden jeg talte det“.

I Eftermiddag var jeg etter i Committeeen til Kl. 10 og gik siden til Professor Skjelderup, hvor jeg var buden til Aften og hvor jeg fandt Selskabet, der bestod af Sverdrup, Pavels og Hount, ved Bordet. Sverdrup, som er lidet glad over Dagens Begivenheder, var sterk paa Nakken af Hount og jeg tog paa at synge Drifkeviser for at forebygge politiske Klammerier. Vi kom først hjem ved Midienat.

Den 18de November.

Kl. 8½ gif jeg til Committeeen og Kl. 9½ til Storthinget, hvor Forhandlingerne den 14de, 15de og 16de blevne oplæste. Møjsfeldt indberettede Resultatet af Deputationens Afsendelse til Kronprinsen betræffende Frederikstads og Frederikshalds Rømning af de svenske Tropper. Kronprinsen havde omtrent svaret: At Tropperne skulle trækkes ud, naar Eeden var aflagt, at de under alle Omstændigheder skulle være borte til 1ste Juli, at de kun udgjorde 1,100 Mand, som ei kunde vække nogen Mistro, og at der i Fæstningerne være Kanoner og Ammunition til to Millioners Værdi, som ei saa hastigt kunde bortskaffes. All vilde, at man etter skulle paaståae Grundlovens Efterlevelse og forestille Prinsen, at enten kunde norske Officerer eller svenske Ordinonateurs beskifkes til at have Opsigt med Depoterne. Nansen fandt det sørgetligt, at Hs. Kgl. Höihed endnu ikke havde saa

megen Tillid til det norske Folk, at han turde betroe det Bevogtning af to Millionsers Værdi. Treschow meente, at svensk Ammunition ei kan bortsøres af norske Officerer og veed desuden ikke, i hvad Forhold de proponerede Krigs-Commissairer skulle staae til de norske Commandanter i Fæstningerne. Secretairen bemærkede, at her ei er Spørgsmaal om svensk Ammunition, men om svenske Tropper. Afskillige talte i denne Anledning og jeg for mit Bedkommende erklærede: At jeg troede ikke Storthingets Medlemmer kunde forsvare at komme tilbage til deres Committenter med den Efterretning, at der var gjort aabenbart Brud paa Constitutionen. Præsidentens Forslag, atter at overgive Sagen med Nalls Betænkninger til Committeeens nærmere Besømmelse og Indstilling, blev antaget.

Ål. 7½ tog jeg med Oberstlieutenant d'Aubert til Assembleen, hvor alt, hvad der kunde krybe og gaae, var samlet. Der blev danset i to Værelser og der var en stem Trængsel og Hede. Oscar førte op første Dans med Grevinde Knuth og blev siden paa en vis Maade nødt til at dansere med Frøken Bech, da hendes Fader, paa Prindsens Forespørgsel om hendes Befindende, trak hende frem til ham. Da jeg havde converseret et Par Timers Tid i mit Ansigts Sved, gif jeg med Pavels hjem i øsende Regn med vore Silkesamarier og blev faaledes, især jeg, just ikke paa den sundeste Maade afkjølede. Kronprinsen spadserede gjennem Salen Ål. 10 og converserede kun et Par Minutter.

De nye Statsraader skulle i Dag være udnævnte, nemlig Wedel for Finanserne, Treschow for Oplysningssvæsenet, Diriks, Moesfeldt og Professor Krohg. De to sidstnævnte skulle gaae til Stockholm. Hegemann vedbliver som Medlem af Statsraadet. Kammerherre Løvenskjold har, mod Formodning, frabedet sig den ham tilbudte Statsraadspost. Bech er blevet Vice-Kantsler for Universitetet under Esen. Saaledes kunne da de fleste af disse Herrer med Grund sige, at de ei forgjøves have arbeidet paa Storthinget; men at de have udrettet store Ting — for dem selv. Svensken sylder dem ingen Tak; thi maafee han havde faaet bedre Bilkaar, dersom hans Advocater i Storthinget havde

været mindre ivrige og ved deres Afsærd mindre sat Lidenskaberne hos Contrapartiet i Bevægelse.

Smør-Hagen og Pihl gjøre nu deres Høser grønne. Essens legerer hos den første og den sidste agerede i Aften en Slags Under-Hofmarskalk hos Kronprinsen, hvem han i Gothenborg skal have snydt for 50,000 Rdlr. paa Bexling. Nogle Borgere, hvem Pihl fortalte, at han havde sat dem paa Invitationslisten til Prinsen, fandt sig derved beskyde til strax at tage deres Hatte og betalte sig for æren. — Lieutenant Schwarz skal have faaet Paamindelse om, Andre sige Ordre til, at reise strax. Men jeg formoder, at han, hvis han har reent Brød i Posen, henvender sig til Storthinget i den Anledning. — At Essens blot har gjort Contrabisit hos de adelige Statsraader, Rosenkrantz og Sommerhjelm, viser, at han er vægte svenske Adelsmand.

Den 19de November.

Fra Committeeen gik jeg til Storthinget. Sørensriver Berg meddelede de svenske Commissairers Forslag til Kongens Proclamation af Grundloven, da de forudsatte, at han burde sanctionere og bekjendtgjøre den ligesom de øvrige. Præsidenten meente derimod, at det tilkom Repræsentanterne, som underskrevе Grundloven den 4de November, at udfærdige den. Treschow derimod, som har besluttet ikke at give en Tøddel bort af noget svensk Forslag, sandt også her idel Viisdom og Reffærdighed. Schulz, Tybring og Bull opponerede mod ham og jeg anmærkede til Slutning, at det forekom mig et sandt hysteron proteron (bagvendt), at Kongen skulde proclaimere en Lov, i Kraft af hvilken han først blev Norges Konge og siden til Slutningen melde, at han antog den af ham proclamerede Lov. Ved Votering blev afgjort, at den af Committeeen proponerede og af Storthinget antagne Indledning skulde benyttes. Kun tre vare derimod, nemlig Treschow, Wedel og dennes underdanige Ejener Berg. Paategningen om Untagelsen overlades til den executive Magt, og Redactions-Committeeen i Forening med Forhandlings-Committeeen conserverer med de svenske Commissairer om Paategningen, for Trykningens Skyld.

Schulz talede et Par Ord om Wedels Tale til Kronprinsen og berettede, at han var blevet oplyst om, at Talen var Wulfsberg overleveret af de Svenske. Mod det Udtryk: „At Foreningen havde for flere Aarhundreder siden været alle oplyste Normænds og Svenskes Ønske“ havde han noget at indvende, men Wedel forsvarede sig med, at den Calmariske Union var et Beviis for Rigtigheden af hans Udsagn etc.

Den 20de November.

Fra i Dag Morges Kl. 6 reenstrev jeg endeeil Vilag til Conventions-Committeens Indberetning, ful udlaest Baggesens sidste poetiske Arbeider, hvori han med sin sædvanlige Lethed figer en Hoben snurrige og galante Ting, men som dog for største Delen er Passiar. Det vakkreste i hele Bogen er „Paradiis-Huglen til Ida Bruun“. — Kl. 9, da jeg skulde i Committeeen, kom Abraham Neuman, der i forrige Maaned retournerede fra Kjøbenhavn, og strax efter Justitsraad Collett, der opholdt mig saa længe med deres Passiar, at der kom Bud efter mig fra Committeeen. A. Neuman fortalte, at Frederik den Sjette har, foruden de af Trier laante 100,000 Ducater, optaget et Laan af 500,000 Specier og gjort sig en Uniform, besat med Diamanter.

Kl. 12 vare vi færdige i Committeeen og jeg gif herfra til Agent Nielsen, hvem jeg havde lovet at opsætte en Adresse, som skal ledsgage Vocalen til Christie. Der traf jeg Aubert og Hofsmarskalk v. Platen (en sun Person, som man har mistænkt for at have været med i Complottet mod Christian August). Han fortalte, at der er kommet Coureer fra Congressen i Wien, som melder, at Sachsen skal tilfalte Preussen, der ogsaa gjør Paastand paa Polen, at Kongen af Danmark skal have det Lauenburgske, og England, foruden det Hannoveriske, Bremen. Kronprinsens Gavmildhed roste han meget og forsikrede, at han vist af sine egne Midler havde borggivet over en halv Million siden hans Ankomst til Sverrig. Agent Nielsen hæftede, at de franske Generaler havde forsøgt sig godt i Krigen og at Kronprinsen formodentlig havde samlet den største Deel af sin Formue i

Festen, hvorved den fine Hofmarskalk blev lidt forlegen. Han havde ellers meget travlt, da han skulle høre Cabinetsprædiken (af Bech) hos Prinsen.

I Eftermiddag var der en svær Ildebrand paa Reberbanen, hvor en Smedie og et Huus, hvori der var endeel Beg oplagt, brændte. Kronprinsen var paa en Ridetour til Ladegaardbøsen, men vendte strax om og tog til Brandstedet, hvor han gav Ordre til Spriternes rette Benyttelse.

Pastor Wulfsberg skal have tabt 24,000 Rdlr. til en svensk Grev Staelberg, som denne eftergav ham, formodentlig fordi han vidste, at der var intet at faae. Gamle Wulfsberg traf jeg i Gaar paa Assembleet. Han har nu ypperlig Anledning til at anbringe sine svenske Talegaver. — Bisshop Rosenstein skal, da han fortalte En, at Treschow vilde blive Statsraad for Øphøsningen, have sagt, at han formodeede Treschow ikke var venal.

I Gaar fortalte Diriks mig, at de Svenske have udladt sig med, at der ere sendte Emissairer fra Danmark til Skaane for at vække Mistillid mod Foreningen og han meente, at den Admonition, der er givet Schwarz, som agerer Christian Frederiks Spion her, om at reise, staer i Forbindelse dermed.

Den 21de November.

Kl. 8½ gif jeg til Committeeen for at conferere og underskrive den i Dag aflæggende Indberetning. Kl. 9½ gif vi til Storthinget, hvor Forhandlingerne den 18de og 19de blevne oploste. — Ræder aflagde derpaa Beretning om Resultatet af den i Gaar til Kronprinsen assendte Deputation; men da den sidste Deel af Prindsens Svar indeholdt en confidentiel Meddeelse, som kun var bestemt for Storthinget, blevne Tilhørerne bortviste. Svaret lod omrent saa: At det hverken paa Kongens eller hans Side herskede Mistro til det norske Folk; men at Kongen selv havde forbeholdt sig at afgjøre denne Sag og at han ingenlunde twivlede om, at jo Kongen, naar Deputationen kom til Stockholm, vilde indrømme de svenske Troppers Tilbagetrækning. Den confidentielle Meddeelse var, at man maatte lempe sig efter de Svenskes Opinion, der ikke fjendte Stemningen i Norge fra den

Side, som han, og at der desuden havde viist sig Agenter og Emissairer i Sverrig, der sogte at vække Mistro mod Foreningen og udstrø Uenigheds Lod. Essens havde og forsikret, at to Va-tailloner nyligt vare heordrede tilbage til Sverrig og at der nu kun var omtrent 800 Mand tilbage. Man blev enig om, at denne Deel af Svaret hverken maatte bekjendtgøres eller trykkes. Tybring forekom mig med et Forslag, som jeg dog, da jeg havde fremsat det noget udsørligere og i en Post afvigende fra hans, fremlagde saaledes:

„Da man ingen Aarsag har til at twile om Hs. Kgl. Höihed Kronprindsens Tiltro og Hengivenhed til det norske Folk, saa bør man formode, at bydende Omstændigheder hindre ham fra at følge sin Tilbøielighed i at opfylde Storthingets i Grund-loven hjemlede Paastand om de svenske Troppers snarest mulige Aftog fra de af dem besatte Grænsefæstninger. I Betragtning heraf synes Committeeens sidste Forslag, nemlig: At bemhyndige den til Stockholm afgaaende Deputation til at nedlægge for Kongen Storthingets Paastand om bemeldte Fæstningers Evacuation, at burde antages. Dog skulde jeg formene, at saafremt Sagen, mod Formodning, ikke paa denne Maade skulde blive afgjort, maatte det ordentlige Storthings Sammentrædelse be-stemmes til den i Grundloven fastsatte Tid. Imidlertid kunde denne Bestemmelse maafee rettest tages, naar man kommer til at ventilere om næste ordentlige Storthings Holdelse.“

Koren foreslog, at Halvdelen Norske og Halvdelen Svenske kunde besætte Fæstningerne. Sørensen oplæste en Tale i Med-hold af Committeeens Indstilling. Nansen: Besættelsen af et Par svenske Fæstninger med norske Tropper, — hvorved vi lige saa vel vilde have brudt Grundloven, som de Svenske. Treschow henholdt sig til, at Commissairerne stedse og i de bestemteste Udtryk havde erkærret, at der om Fæstningerne maatte træffes en førstikt Overeenskomst. Gibbern: At man dog havde ytret, den Sag skulde blive til Fornøiele afgjort ved Kronprinsen. Ræder fortalte, at Essens havde ytret, at der vel vilde medgaae 5 à 6 Maaneder, inden Eeden af Armeen kunde blive aflagt; men at Ræder havde forsikret ham, at dette kunde skee meget hurtigt,

naar man tog Eeden Compagniviis. Ved Votering blev Committeens Indstillings anden Post antaget og bestemt, at Tyhrings og mit Forslag udsættes til Ventilation skeer om næste Storthings Verammelse. At Præsidenten mundtlig skal andrage Sagen, blev ligeledes antaget. — Præsidenten forelæste et Udkast til en Anhøgning om Kronprinsen til Vicekonge, hvilket bifaldtes med en ubetydelig Forandring af „savnet“ istedetfor det af Præsidenten brugte Udtryk „tabt“, hvor der tales om Norges Tilsidesættelse formedelst Kongernes Ophold udenfor Riget. Anhøgningen understrides af Præsidenten og medbringes af Deputationen, der bringer Svaret til den executive Magt. Et Carmen seculare, som blev indleveret fra Olavsen, blev der endel Debatter om, som Præsidenten afskar ved at udsætte dem til i Morgen. Diriks anmeldede et upassende Udtryk: At Norge ved de udenlandske Magters Twang (coacta, det var endda vel han ei lod Skjoldmøen blive subacta) var bragt til Foreningen.

Der blev nu pauseret en Stund. Mit Adressebrev til Præsidenten blev imidlertid underskrevet, undtagen af Bech, som opponerede meget mod twende deri forekommende Udtryk. Brevet lyder saaledes:

„Med den dybeste og inderligste Følesse af Høiagtelse og Hengivenhed overlevere vi høfølgende Guld-Pocal som et Erkjendtlighedsminde fra Norges overordentlige Storthing til dets hæderkronede og hver Storthingets Mand usforglemelige Præsident. De har viist Dem som Norges ægte Søn og Nationens troe Mand. Dersor vil Deres Hæder blomstre uwisnelig og Deres Navn og Minde bevares i alle brave Normænds trofaste Hjerter. Maatte De, hver Gang De paa Fædres Viis tømmer dette fylde Bæger for Norges Held, frydes ved den Tanke, at nordifl Aland og Kraft endnu ei er uddød, at De i Spidsen for Norges Sønner hævdede dets Hæder og Selvstændighed og at denne vil bevares, saalænge Normænd vedblive at være Normænd. Maatte De opleve mange Aar, for mandigen at tolke og kraftigen at virke for Norges Sag og befæste det Baand, som De var med at knytte!“

Himlens bedste Belsignelse ledsgage Dem og hver Fædrelandets trofaste Ven!"

Det, som Hans Høiærværdighed ikke kunde forståe, vare de her frenihævede Udtryk. Det første, meente han, passede sig kun for Konger og Fyrster. Dertil svarede jeg, at Ordet ikke maatte tages i ceremonialsk, men i moralsk Betydning, da Talen her ikke var om Buł, men om Følelser, og at jeg for min Deel følte den dyreste Agtelse selv for Betleren, naar han var et fortræffeligt Menneske. Det andet Udtryk vilde han have forandret til: „De, som stod i Spidsen,” og jeg tilstod, at dette var vidt-løftigere. Forresten troede jeg, at dette Udtryk lige saa lidt kunde mistydes, som naar man figer, at en General i Spidsen af en fjæk Armee vandt en hæderlig Sejr. Hans Høiærværdighed nægtede fremdeles at underskrive, og lad ham det.

Conventions-Committeens Beretning blev nu op læst inden lukkede Døre; Hovedindstillingen af Amtmand Krohg og Vilagene af mig. Nansen gjorde nogle Bemærkninger udenfor Indstillingen og blandt andre den, at han i Conventionen ei finder nogen Grund til Roslotillens siden paafulgte Oplægning, hvorved Mozheldt anmærkede, at det blot var Kanonjollerne, som ifølge Fastings Erklæring ei kunne bruges paa denne Aarstid, der vare oplagte. Præsidenten meente, at Sagen burde udsættes til næste Samling. Mozheldt: At Hovedsagen, hvorvidt der maatte falde Ansvar paa Statsraadet, strax burde afgjøres ved Storthinget, og det, som vedkom Krigsbegivenheberne, henstilles til Overkrigs-commisionen. Wedel meente, at man ei maatte blande sig i Ting, som henhørte til den dommende Magt, hvortil han regnede Overkrigscommisionen, hvilket jeg og flere benægtede den at være, da den kun indhenter Oplysninger. Præsidenten anmærkede, at den hører under Ødelsthinget. — Berg anmeldte, paa Præsidentens Forespørgsel, at de svenske Commissairer endnu ingen Bestemmelse havde taget i Henseende til Intimationen og Paa-tegningen af Grundloven. — Arntzen opførte som Politiemester en af Schwarz paategnet Forklaring om, hvad der var passeret betræffende dennes Vortviisning og godt gjorde, at det blot var et venstabeligt Raad, som deg Schwarz ansaae for en Befaling.

I Ødelsthinget, som siden sammentraadte, oplæste Præsidenten Udkast til Ødelsthingets Beslutning om Overfrikscommissions-Committeens Indstilling. General-Auditeur Bergs Skrivelse, hvori han bencægter at have ytret, at han ei ansaae Commissoriet lybende paa inqvisitorisk Undersøgelse, blev forelæst; men Næder forsikrede, at han høede forstaet Bergs Ord under fire Dine anderledes og beraabte sig desuden paa Oberst Rodes af Holter hørte og befcreftede Udladelser om, at Commissionen ei troede sig berettiget til at gaae inqvisitorisk tilværks.

Pavel's s vare i Dag i Ligeård, saa jeg holdt min Deconomi med hans Smaapiger.

I Eftermiddag havde jeg Besøg af Pastor Schultz og min gamle Skolekammerat Grøtting. Den første fortalte en Hoben om Knudsens Gjøglerier og at Nordahl Bruun havde foreslaet til Indskrift paa en Caffekande, som Bergens By vilde forcere ham:

Mod, Trostab, Tapperhed og hvad der giver Vte,
Skal gamle Norge nu af Danske Knudsen lære.

Resten af Eftermidagen anvendte jeg paa at skrive i min nu i flere Dage forsømte Dagbog og gik mig i Aften en dygtig Tour.

Den 22de November.

Storthingets Forhandlinger begyndte med Olavsns Vers, som man besluttede at tilbagesende med Tak for hans Opmærksomhed.

Næder fremlagde sin Declaration om Overfrikscomissionens yttrede Incompetence til at gaae inqvisitorisk tilværks, hvilket Nøde, uden at ville give noget skriftligt desangaaende, havde erklæret ikke at ville fragaae at have været hans Ytring. Mod Berg funde han ikke føre noget juridisk Beviis, da deres Samtale havde været uden Vidner; men af Commissionens Fremgangsmaade troede han at kunne bevise, at der var gaaet accusatorisk og ikke inqvisitorisk tilværks.

Spørgsmaalet, om der var Grund til nogen Anfe mod

Statsraadet, blev nu debatteret og Thøring erklærede, at han var saa langt fra at troe det, at han meget mere troede, de fortjente en Tak-Adresse. Ræder spurgte strax, om Haxthausen ogsaa som Statsraad burde takkes, men derimod protesterede Præsidenten og en stor Deel af Forsamlingen og nu var det løs over den gamle graa Synder, der maaske nu omsider er blevet moden og Nemesis hjemfalden. Sørenskriver Weideman oplæste en alvorlig og grundig Deduction af hans Forseelser som Statsraad og Commandant (han har i Statsraadet andraget, at Aggershus ikke kunde holde sig, naar Hjenden vilde opoffre 500 Mand paa en Storm og formaaet Statsraadet til at ansøge Kongen om, at den maatte evakueres eller capitulere, naar Hjenden nærmrede sig) og paastod tillige, at man skulde ansøge den executive Magt om, at undersøge Commissariat-Commissionens Forhold. Weidemans Paastand var, at Haxthausen skulde sættes under Rigrettens Tiltale. Ræder beraabte sig paa Historien fra 1716 og sin Kundskab om Aggershus Fæstnings Beskaffenhed som Beviser for, at den, rigtig forsvaret, kunde holde sig. Dr. Møller talte om Haxthausens ni Embeder, der, efter hans Regning, indbringe ham 1,000 Rdlr. daglig og om, at han kun er Commandant om Sommieren for Græsets Skyld, men om Vinteren har en Vice-Commandant. (Der er ogsaa engang gjort en Carricatur i den Anledning, hvor Naar staaer paa den ene Side og maager Sne, medens Haxthausen staaer paa den anden Side og slaaer Hø.) Førend man skred til Votering om der var Anke mod Statsraadet, blev et Intermezzo om Tak-Adresse til samme. Jeg hæltrede, at jeg troede Statsraadet havde ved betimeligt at anmode Kongen om at opfordre Nationen til at understøtte Armeen med Proviant og at de, ifolge Protocollen, gjentagne Gange opfordrede Kongen til at gaae offensivt tilværks, fortjent Tak, især med Hensyn paa de højest vanfælige Omstændigheder, hvori de befandt sig. At Statsraadet forsøgte at tilkalde eller forlange tilkaldt en Militair under Forhandlingerne om Conventionen, havde formodentlig sin Grund i, at der ingen paalidelig Militair var ved Haanden. Sørenskriver Weidemann meente, at Statsraadet i det høieste

kun havde gjort sin Pligt og talte noget om fuldkomne og usfuldkomne Pligter og at det kun var ved Opfyldelsen af de sidste man fortjente Tak, hvortil jeg svarede: At da det var Statsraadets fuldkomne Pligt efter bedste Overbeviisning og af yderste Formue at fremme Statens Bel, havde man ondt ved at bestemme de usfuldkomne Pligter i Henseende til det; men meente, at det fortjente Noes og Tak, naar det under mange Hindringer og de største Vanfæligheder med Sindighed og Kraft vaagde for Landets Held og Hæder. Præsidenten endte denne Discussion ved at forsikre, at han personlig var fuldkommen overbeviist om Statsraadets gode Forhold baade paa Moss (hvor han var tilstede) og ellers; men han troede, at man maatte kjende Statsraadets hele Bestyrelse for at kunne yde den Tak. Nu blev ved Votering eenstemmigt antaget, at der ei er nogen Grund til Anke mod Statsraadet, Haxthausen undtagen. Dernæst blev eenstemmigt bifaldet, at Haxthausen skal for sit Forhold som Statsraad sættes under Rigsrettiens Tiltale samt at dette skal skee paa nærværende Storthing gjennem Ødelæringets Beslutning til Lagthinget, hvis Antagelse ei i dette Tilfælde udfordres. — Indstillingen til den executive Magt om at lade undersøge Commisariats-Collegiets Forhold henstaaer indtil videre.

Den 23de November.

Bech forespurgte, om Storthingets samtykker, at Udgivelsen af Storthingets Forhandlinger overdrages til en Boghandler, da der af Rigsforsamlingens Forhandlinger, hvoraf 12,000 Exemplarer tryktes, ligge 10,400 Exemplarer usolgte. Hertzberg meente, at dette Storthings Forhandlinger være meget interessantere end Rigsforsamlingens og vilde faae en rivende Afsætning, hvortil Bech svarede, at det kom an paa Smagen. Da Hertzberg end ydermere foreslog, at de trykte Forhandlinger skal selges til Bedste for Statskassen, satiriserede Wedel ham ved at foreslaae, at Profiten skalde deles mellem Talerne pro qvota. Forresten blev det overdraget til Redactions-Committeen for bemeldte Forhandlinger at forhøre hos en Boghandler om, paa hvad Vilkaar han vil paatage sig at udgive dem.

Ål. 6 vandrede jeg med Fru Pavels til Comedieu, hvor jeg blev Justitsraad Wulfsbergs Sidemand, der fortalte mig, at hans Søn i Dag havde været hos Oscar for at exercere ham i at fremfuge paa Norsk den Tale, hvormed Kronprinsen vil hæve Storthinget. Prindserne kom Ål. 7 med deres svenske Cavallerer og der blev temmelig trægt. „Huuksjøbet“ spilledes. En Tomfru Lassen sang ret godt; men Spillet var middelmaadigt. Foruden hende havde en Tomfru Blom, Ibsen, Wittrup og Lieutenant Anker Røller. Et Chor og en Prolog, den sidste forfattet af Bjergaard og fremagt af Kjerulf, blev forudstillet Stykket, som endtes Ål. 9. — Det hos Prinsen fjaalne Skabrat skal have kostet ham over 3,000 Krdr. i gode Penge.

Den 24de November.

Redactions - Committeeen for Storthingets Forhandlinger meldte ved Bisshop Bech, at Lehman vilde paatage sig at udgive samme og offerere 150 Exemplarer til Storthingets Medlemmer og de høiere Autoriteter, paa Bilkaar, at ingen af Talerne maatte udleveres til Indrykelse i andre Blade. Herzberg vilde, at Lehman skulle kjøbe de usolgte 10,400 Exemplarer af Nielsforsamlingens Forhandlinger, da det var Shud, at de skulle forteres af Muus. Jeg var paa Veien at foreslaae deres Opbevarelse i de af Koren anpriste muussfrie Telthuse.

Paa Dr. Neumans Anmodning skrev jeg i Gaar i hans Stam bog:

Lad see, at Du paa Stockholms-Reisen Din
Paa Industri og Jordbrug lægger Bind!
Af Svecus ler i Jordens Skjød al grave,
Saa Afser Prestegaard kan blive til en Have.

Da Diriks fik en lignende Anmodning, tilbød jeg ham at fabrikere et Vers paa hans Begne saalydende:

Som Directeur og General
For Alt, hvad Politi vedkommer,
Jeg raader: Slæg Dig ei for gal,
Og lad i Fred Din Næstes Sommer.

Men General-Politidirecteuren gav ham et langt stadseligere Vers af eget Fabrik.

I Dag blev paa opgivne Endexium af Amtmand Collett gjort følgende Ærevers til Nansen:

Den ene Pukværks Stampe, stamme Nansen,
Mod Køren kom tiskort i Storthingss-Dandsen;
Dog tiskom ingen af dem Laurbær-Krandsen,
Men snarere en Smule Vibsk paa Svandsen.

Saaledes har jeg efter fattig Lejlighed stræbt at høde paa Tørheden i disse Dages Forhandlinger.

Kl. 8 gik jeg til Sverdrup og slap ikke derfra, da jeg maatte holde Treschows, som havde meldt sig, med Selskab, saa meget mere, da Sverdrup kun følte sig lidet stemt dertil og kun tog liden Deel i Conversationen. Treschow var ellers i godt Humeur og havde nok gjerne blevet længere, dersom Fruen ikke havde manet ham. Han fortalte, at Haxthausen var meget glad ved at være sat under Rigsgretrens Tiltale og vilde ei benytte sin Ret at udflyde en Trediedeel af Rettens Medlemmer. Bisshop Bech skal have holdt en fransk Tale, da han præsenterede Directionen for Kronprinsen og deri have kaldt Selskabet for Norges Vel: La societé pour la salut de la Norvége. Forresten gik Talen istaae for ham og Prinsen maatte afbryde ham for at dække hans Forlegenhed. Pastor Wulfsbergs forhen om-meldte Tab til Stackelberg skal kun have været 13,000 Rdlr., men han fik dem tilbage med det Tillæg: „Jeg er ingen Spiller af Profession“.

Den 25de November.

Pavels havde i Gaar hørt af Neuman, at de frivillige Gaver af Sølv etc. ere anvendte til at kjøbe Korn for og at Glückstad, som havde paataget sig denne Entreprise, har snydt Landet idetmindste for en Trediepart. — Kronprinsen skal have hittet, at hvis Krigen brød paany ud med Frankrig, som man formoder, vil Weichselen udentvivl blive Frankrigs Grændse.

Kl. 10 $\frac{1}{2}$ gik jeg til Storthinget og fik der af Agent Nielsen

at vide, at den nyhjemde Efterretning om, at de frivillige Gaver skulle være for en Deel gaaede i Glücksstads Lomme ei medfører Sandhed, men at de ere satte som Hypothek for 15,000 Bd. Sterling.

Diriks som Vicepræsident og Hagerup som Ditto-Secretair begjærede nu at maatte fungere i Anledning af den besluttede Tak-Adresse til Storthingets Præsident og Secretair. Disse absenterede sig og Diriks oplæste sit Udkast til bemeldte Tak-Adresse, der blev bifaldet og tilført Protocollen. Amtmand Collett protesterede mod Ordet „varetage“, men det blev erkjendt for godt Norsf. Den Præsidenten bestemte Guld-Pocal overbringes ham ved en Deputation af Storthingets Medlemmer i Christiania, om han paa Tilbagetouren kommer hid, eller af de Bergensiske Medlemmer, om han tager lige hjem. Offerten til Secretairen (som endnu ei er bestemt) sendes Amtmanden, der overleverer ham den i hæderlig Forsamling. — Præsidenten tiltraadte derpaa sit Sæde og foreslog at tilskrive den executive Magt om, at Valgforsamlingerne skulle holdes paa den i Grundloven bestemte Tid og at Nordlandenes og Finmarkens Amter maa betimelig underrettes om Storthingets Udsættelse til Juli Maaned.

Ødelsthinget og Lagthinget traadte sammen og i førstmeldte oplæstes Forhandlingerne den 24de. Præsidenten anmeldte, at han fra Lagthingets Præsident var blevet underrettet om, at Ødelsthingets Beslutning betræffende Haxthausens Tiltale for Rigsretten vilde møde mange Hindringer, deels fordi Høiesterets Medlemmer ei ere samlede (Mandix, Kjønig og Byfoged Moysfeldt ere ei endnu ankomne), deels fordi enkelte af Lagthingets Medlemmer gaae til Stockholm og andre formodes at ville blive udnævnte til Statsraader og endelig fordi Retten mangler Instruz. Lagthinget henstillede derfor, om ikke Tiltalen mod Haxthausen skulle udsættes til næste Storthing. Præsidenten yttrede som sin Formening, at Ødelsthinget ei kan tage sin Beslutning tilbage og lige saa lidt indgribe i næste Storthings Rettighed. Tønder og Dahl vare af samme Mening og Weideman meente, at det var utilbørligt, at en af Ødelsthinget for Forbrydeller

anlaget Person skulde vedblive endnu i lang Tid at trække Indkomster. Dette gav mig Anledning til at bemærke, at Ødelsthinget burde melde den executive Magt sin mod Harthausen tagne Beslutning, da han ifølge de gjeldende Love under saadanne Omstændigheder maatte suspenderes fra sine Embeder. Neuman anmærkede, at om end fire Personer gif ud af Lagtinget, blev der dog, naar samme forenes med Høiesteret, not tilbage for, endog efterat en Trediebeel var af Harthausen udført, at udgjøre 15 Personer. Dahl vilde, at Lagtinget skulde anmodes om hurtigst at fremme Sagen og Tybring perorerebe i samme Anledning. Weideman: At vi ei ere Lagtingets Dommere, men af Lovene bestemmes, hvorledes en incomplet Corporation skal suppleres. Omsider blev ved Votering afgjort: At Ødelsthinget vedbliver sin Beslutning og overlader til Rigsratten paa dens eget Ansvar, hvorvidt den vil fremme Sagen eller ikke. For at vinde Tid meldte Præsidenten selv denne Beslutning til Lagtinget.

Derpaa forsamledes hele Storthinget og Lagtingets Præsident meldte, at nyhsmeldte Thing intet mere har andrage for Ødelsthinget. Bech, Agent Nielsen, Pastor Brun, Lysgaard og Torger Næss udnævnedes af Præsidenten som Deputation til Kronprinsen for at melde ham, at Storthingets Forhandlinger ere tilendebragte og begjære Underretning om, naar han behager at høje samme.

Det til Kongen overleverende Exemplar af Grundloven er skrevet af Hansen saa nitid, at det kappes med det stjønneste Kobberstik. Storthinget vedtog ved Præsidenten at tafke ham for hans Umage. Bemeldte Exemplar skal underskrives af hele Storthinget og i Mangel af et nyt Rigets Segl (da det gamle med Elephant-ordenen er cassert) forsynes bemeldte Exemplar med begge Præsidenters og Secretairens Segl. Tillige blev besluttet ved Præsidenten at tafke Christianias Indvaanere for den mod Storthingets Medlemme udviste Belvillighed samt i Skrivelse til Magistraten at tafke Borgerfabet for den ydede frivillige Bagt ved Storthinget.

Den 26de November.

Æl. 11 gif jeg paa Storthinget, hvor jeg blev underrettet om, at Kronprinsen (efter Bedøs Overtalelser) først møder der Æl. 3½ og at Storthinget til Middag skal spise hos Esen. Statsraad Knudsen gaaer til Stockholm i Abel's Sted. — Førstend jeg gif paa Storthinget besøgte jeg min Svigermoder, gif April hos Eggars og gjorde et Besøg hos Præsten Grøtting.

Æl. 3½ træffede jeg med fulde Pontificalia i Snæset til Storthinget, hvor Prindsene kort efter indfandt sig og skildte Oscar sig ret godt ved Oplæsningen af en norsk Oversættelse af Faderens Tale. Denne og Præsidentens passende, smigerfrie og kraftfulde Svar faae vi paa Prænt.

I Formiddag blev Ødelsthingets Protocol og Exemplaret til Kongen underskrevet.

Æl. 5 vandrede jeg til Stiftamtmands-Boligen, hvor Esen beværtede i Kronprindsens Navn og hvor der var pragtfuldt. Vi kom først til Bords Æl. 6 og jeg blev Sidemand til en (Gud veed hvilken) guldkrammereret Svensk, der passiærede om Jordbruget.

Jeg har glemt at anføre, at Storthinget in corpore havde Afskedss-Audients hos Prindsene strax efterat Samlingen var hævet. Kronprinsen lod os ved Præsidenten forsikre om Kongens og hans Hengivenhed for den norske Nation og lovede at opdrage sin Søn i de samme Grundsetninger. Ved Afskedens sagde han: „Farvel, mine Herrer!“ og tog de nærmeste i Haanden.

Bed Taslet blev drukket Kongens, Kronprindsens, Oscars og Foreningens Skaal; de trende første med tre nye Viser af Valerius og den sidste med den af 4de d. M.

Den 27de November.

Den største Deel af Morgenen tilbragte jeg med Indpakkning. Æl. 11 gif jeg til Statholderen for at gjøre min Opvartning; men da jeg tilligemed en halv Snees Andre forgjøves havde ventet paa Audients en halv Times Tid, bad jeg Adjutanten formelde min Respect og gif med Præsten Schulz til Storthinget for at underskrive Protocollen. Man havde nu først

opdaget, at § 27 af den gamle Grundlov om militair Magts Anvendelse under Oprør, var blevet udeglemt i den nye Grundlov; men fandt om sider, at den kunde tilføies § 99 og det blev nu paalagt samtlige Medlemmer at tilbagelevere det erholtte Exemplar af Grundloven, der maa omtrykkes, i det mindste det ene Blad af samme. Men jeg havde ikke mit Exemplar med og besluttede desuden at beholde det, da det Udeglemte kan skrives til. — Da Protocollen var underskrevet, formicrede Storthinget en Kreds om Præsidenten, der holdt en kort Afskedstale, som sluttedes med, at hele Førsamlingen rakte hinanden Hænderne forsviis og formerede Broderfjæden med Forglemmelse af al Meningsstrid.

Siden gjorde jeg Afskedsvisiter hos Bull'erne samt Statsraaderne Collett og Treschow. Den sidste traf jeg ved Middagsbordet og han syntes lidt undseelig ved sit nye Statsraadsstykke.

Hos Sverdrup læste jeg et Brev fra Nordal Bruun, hvori han ytrer sin Harme over, at han, som gammel Normand, lod sig narre af et dansk Flødefjæg, og sat, da jeg gik, en heel Pakke Bøger af dem, som Sverdrup i Sommer bragte med sig fra København.

Prindserne reise i Overmorgen over Kongsvinger til Stockholm og tage første Matteqvarteer paa Næss Præstegaard hos Hindenhagen.

Storthingets Secretair faaer en Gulddaaæse.

Saaledes sit da Storthinget og denne Dagbog om sider Ende — og giv det samme maa gjælde for bestandig om mine Storthings-Reiser!

V.

Dagbog fra et Ophold i Kjøbenhavn

fra 5te October 1817 til 11te April 1818.

Kjøbenhavn den 5te October 1817.

I Adresseavisen findes en — desværre — høist nonsensialst Sang til Ohlenschläger, hvormed han blev modtaget i Skuespilhuset ved Opsætningen af „Hugo v. Rheinsberg“ strax efter hans Hjemkomst midt i forrige Maaned samt med et skingrende: „Længe leve Ohlenschläger!“, hvorover Kongen skal have forarget sig, da man ikke kunde have hylbet ham selv paa en høitideligere Maade. — Peder Hjort skal have afløst Ohlenschläger som Bertouchs Mentor. — I Torsdags besøgte jeg Heger som snarest og hørte, at Fjendstabet mellem Rahbeks og Ohlenschlägers er snarere til- end aftaget.

Den 6te October.

Jeg tog Veien til Ohlenschläger, hos hvem jeg tilbragte et Par behagelige Timer under Passiar om hans Udenlandsreise og om Norge. Han fortalte, at Frederik den Sjette er særdeles agtet og afholdt i Wien og at det der er en sand Anbefaling at være Dans. Derimod er en vis anden fyrtelig Person meget forhadt i hele Tyskland og en svensk Baron Hellwig i preussisk Tjeneste havde lignet ham ved en Baltse (i et Positiv), der spiller de samme Stykker eftersom Stifterne ere applicerede. Ohlenschläger var vred paa sin gamle Fader, fordi denne nylig skal have bespist hans dødelige Fjende Baggesen. Jeg fik „Groars Saga“ til Foræring og blev indbudet hos Forfatteren i Morgen Middag.

I Eftermiddag var jeg hos Bevæller Philipson, som møverede sig over Frederik den Sjettes Otte- og Fire-Skillinger og hød mig en Spotpriis for dem, samt hos Jøerne Levi, som gjorde det samme.

Den 7de October.

Til min Morgenpibe læste jeg „Groars Saga“. Siden bragte jeg 50 Sølv-Specier til Thomisen paa Banken for at faae dem omsatte i danske Penge. Jeg traf hos Thomisen Etatsraad Engelstoft og en anden mig ubekjendt Riddermand, hvilken sidste nylig er hjemkommen fra en Udenlandstreise, og hørte til min Bedrøvelse, at man ikke kan gjøre en Reise til Italien etc. under 3,000 Specier, hvilket det i disse pengetrange Tider ei staer i min Magt at reise.

Kl. 3 gik jeg til Ohlenschläger efterat have skrevet et Par Breve til Norge. Der var Ingen uden en Capitain Wulf ved Scadetterne. Efter Maaltidet ved Caffebordet forelæste Ohlenschläger os et Par Hester af den Dagbog, han har holdt paa sin sidste Reise, der interesserede mig saa meget mere, som den for det meste handlede om de Steder, som jeg for 23 Aar siden besøgte: Hamborg, Lüneborg-Hede, Hannover, Göttingen og Cassel. Ohlenschläger havde samme Uheld, som jeg dengang, at høre vild paa Lüneborg Hede med en bestjænket Svoger. Under Forelæsningen kom en Bech, den samme, som bragte F. Moltke i Unaade 1814 ved at melde til Norge, at Frederik den Slette kun paa Skrømt havde forbudet Undsætning til Norge etc., samt med ham en Dame. Forelæsningen vedblev og de gik efter et kort Besøg. Siden viste Ohlenschläger mig et deiligt Kobber af Albrecht Dürer, som han havde kjøbt for to Francs, ligeledes nogle Musicalier, hvoraf han sang endeeel Arier. C. Heger kom og Aftenen tilbragtes under Passiar og vovelviis Sang af Ohlenschläger og mig. Han sang nogle tydske Compositioner til Buggevisen, Fatimes Sang og Aladdins Dødsang (som er tilføjet den tydske Oversættelse), men gjorde mig dog den Ære at foretrække min Composition. I Berlin har han converseret Tieck, Schleiermacher og Brentano. Han reciterede endeeel af

sine gamle Skjemtedigte om Baggesen, hvoriblandt en Ode paa Toppen af St. Hans Hospital — en Parodi paa Baggesens Ode paa Toppen af St. Bernhards Bjerget — og et Epigram, som han nylig har gjort paa samme Person, saa lydende:

„I tvende Aar han skaffed' sig sin Fede
Bud Haan mod en Poet og Smiger for en Jøde“.

Men Øhenschlæger sylder ingen Danfanahæfter med saadanne Snurrepiberier og Personalier, men lader sig noie med at læse dem for et Par gode Venner. Han sang os en Bise af hans utrylicke Drama „Føstbrødrene“, som var ret drollig og gik efter en Musik til en af Bellmans Viser. Udenlands havde han moret mange med at synge Danssens, Holstenerens og Normandens Viser i „Høstgildet“.

Den 9de October.

I Morges tilendebragte jeg „Groars Saga“, der er et deiligt Sideslykke til „Baulundur“ og i mine Tanker overgaaer denne. Skjalden Hranaes og Kong Groars Endeligt, der flutter Bogen, er usigeligt sjønt, især Skildringen af Hranaes Død. At Baggesen har svævet for Øhenschlæger under Skildringen af den onde Nagnvald, forekommer mig meget sandsynligt. Efter denne poetiske Nydelse havde jeg et Par saare projaisse Beskjæftigelser, nemlig at kjøbe to Favne Kirkebrænde og handle med et Par Jøder om Afhændelse af endel Kobberpenge, hvorom vi dog ei blevé forligte, da Smauerne vilde have for megen Overvægt. Disse Kjeltringer ere nu temmelig impertinente og jeg var meget fristet til at transportere den ene af dem ned ad Trapperne.

Bed Middagstider vandrede jeg ud for at besørge et Par Ærinder og benyttede det sjønne Veir til at gjøre en Tour omkring Bolden og tilbage gjennem Kongens Have. Ved min Hjemkomst forefandt jeg et Brev fra Pavels, der kun var 12 Dage gammelt, hvori han giver mig en kort Beskrivelse om sin Reise til Bergen og synes at være meget tilfreds med sin Entrée og Stilling der, hvilket jeg af Hjertet ønsker fremdeles maa ved-

vare. Rein skal endnu være svag af sit apoplectiske Tilfælde og skal have ytret den besynderlige Idee, at Poesi og Religion ikke harmonere sammen, hvilket i Sandhed gjør mig ondt for ham baade som Digter og Religionslærer. Ogsaa melder Pavels den Synderlighed, at Hersleb og Stenersen skulle have faaet Ordre til at udkaste en Plan til et Seminarium for ustuderede Præster.

Den 10de October.

I Eftermiddag vandrede jeg for første Gang til Bakkehuset og bragte en Kruske Multer med til den asteniske Fru. Jeg traf hende og Rahbek ene hjemme, men den sidste vandrede fort efter min Ankomst til Byen for at examinere Russer eller, som Fru Rahbek kalder dem, de smaa Forfattere. Imidlertid faldt Tiden mig ikke lang, da Fruen med den asteniske Sjæl i det asteniske Legeme, med sin flydende og vittige Tonge fortalte mig en Høben om Geniernes sidste Feide, om Ohlenschlägers Hovmod og Baggesens Forfængelighed, om unge Heiberg, som hun kalder den spanske Digter, forbi han i Morgen skal holde en Latinisk Disputats om den spanske Poesi for Doctorgraden i Philosophi, og saa videre. Baggesen syntes hun at have lidt Medlidenhed med, ssjøndt hun maatte tilstaae, at han er en characterlös Person og havde ondt ved at gjendrive min Paastand, at han er noget værre, hvorom Sangen til Urania, hvortil Frøken Jessen, ved at behandle et endnu skidnere Emne, desværre skal have givet Anledning, vidner. Ogsaa havde hun samme Frøken mistænkt for at være Forfatterinden til en uhylig udkommen Brochure under Navn af „Hinkeludsen“, som jeg ikke har læst. Som et Exempel paa Baggesens Lyve-Talent fortalte hun, at han forsikrede engang, at der var født et Barn, som kun veiede $1\frac{1}{2}$ Pund og en anden Gang om et, som veiede 18 Pund, hvoraf hun drog den Slutning, at naar man tog Halvdelen af hans Løgne og lagde til den anden, kom man Sandheden temmelig nær. Om Ingemann erklaerede hun, at han er et Deiligheds Barn og ønskede, at han fremdeles maatte blive saa. For at forstaae dette Udtryk maa man vide, at en Pige, som

blev gift fra Rahbeks og uheldigviis havde født vanfaste Børn, engang sagde, da hun saae nogle rafse Børn lege i Gaarden: „Af Gud! hvad det er for nogle Deiligheds Børn!“.

Ål. 8½ kom Rahbek tilbage og vi passiaredes da om de norske Affairer og overhovedet om Politik til Ål. 10¾, da jeg i den bælmørke Aften familede først gjennem Haven under Rahbeks Veiledning og siden travede gjennem Alleen og den øvrige Bei med ilende Stridt for betimeligt at naae Porten. Som et lidet Bidrag til den Spanske (Heibergs) Charakteristik maa jeg endnu anmærke, at da der i forrige Maaned var en Fete paa Sophieholm hos Conferentsraad Bruun for Prinds Christian og Thiele efter Anmodning havde gjort en Sang i den Anledning, var den Spanske meget bøs og havde den Impertinence at sige til Thiele: „Nu er jeg bange for, at Prindsen skal takke mig for Sangen, da han vist troer, at jeg er Forsatteren.“

Med Prinds Christian er man meget misfornøjet. Han skal være bleven umaneelig feed og sløv og viser megen Lige-gyldighed mod sin efter Alles eenstemmige Dom høist elskværdige Gemal.

Den 11te October.

Til min Morgenpibe læste jeg Ingemanns „De Underjordiske“, som jeg i Gaar sik laant af Rahbek, og maa tilstaae, at det er sandt Deiligheds-Barn af denne Deiligheds-Digter, der forener det Kraftige med det Blide i en høiere Grad end man skulde vente af denne saa gemytlige Digter.

Den 13de October.

Hæxhausen erindrede sig vort forrige Bekjendtskab og blandt andet mit Bisbad i Bjørwigen. Han fortalte om Lauenborgernes Hengivenhed for Kongen og Dronningen, hois jævne og blide Bæsen maatte saa meget mere indtage dem, der af den hannoverske, for sin umaadelige Stolthed berygtede, Adel og af de engelske grosmægtige Prindser, som af og til have gjæstet dem, have maattet døie saa meget. En gammel Kjælling havde bedet Kongen, som hun ikke kjendte, viise hende den kongelige Familie

og han havde da ganske godmodig føjet hendes Ønske med det
Tillæg: „Der Graukopf daß bin ich der König“. Dronningen,
som havde fundet en Fete, som en Gottschalk havde anordnet,
meget skøn og hitret sit Velbehag derover, svarede denne, da
han sagde: „Es kommt davon, daß Ew. Majestät es mit gnädigen
Augen ansieht“: „Ach Gott nein, nicht mit gnädigen, mit
liebevollen Augen“, der ganske characteriserer hendes Huldighed.
Af Tetens, som er særdeles elset i Odense, er han en god Ven
og fortalte, at Brinds Christians Gemal nylig havde sagt til
ham om samme Tetens: „Gud opholde ham den resigne
Mand!“. Hendes Elskværdighed blev og høiligt berømt. Der-
imod skal Moderen være blevet meget forandret til det Bævre.

Den 19de October.

kl. 8^{1/2} kom Heger, med hvem jeg vandrede til Petri Kirke,
esterat have gjort en Aftstikker til Dall, som endnu var i sit
korte Mattøi. En ordineret Catechet forrettede Messen maadelig
nok. Desto bedre var Prædiken af Münster, som nu holdt
den femte og sidste Prædiken i Anledning af Reformationsfesten.
Efterat have i Indledningen gjennemgaaet Dagens Text og viist
Religionens Skjægne fra dens første Udbredelse til vore Tider,
gjorde han en passende Overgang til sit 2Enne og afhandlede,
esterat have korteligt recapituleret sine forrige Taler, nemlig:
„Hvad Reformatorerne vilde og hvilke Bildsarelser de havde at
kjæmpe med“, hvorledes vi værdigen skulle ihukomme deres For-
tjenester, som paanh opbyggede Christi Kirke. Under Skildringen
af den Kamp, Luther havde at bestaae og de herlige Egenskaber,
han i den udklæde, gjorde han en skøn Exposition af Luthers
herligste Daad: Hans Møde ved Rigsdagen i Worms, hvor den
gamle Kriger saa kraftig opmuntrede ham, og anvendte meget
passende Luthers egne kraftige Uddabelser. Hans Gestication
er værdig og hans Declamation rigtig, skjønt noget svag.

Efter Prædiken besøgte jeg Münter, men traf ham ei.
Siden var jeg med Heger hos Münster, hvor vi i Selfstab med
en Bagge — jeg troer Præst — spiste Frokost. Münster fore-
kom mig noget stram og Konen vimset. Jeg saae der Melanch-

thons Billede i Kobber foran en Musenalmanak, som Mynster har bestemt Fru Rahbek, hvis Geburtsdag det i Dag er, til Present og fandt deri Udtrykket af en lys og dybttænkende Sjæl. Mynster yttrede sin Indignation over Grundtvigs servile Gjen-nemhægling af Melanchthon, over hvem han skal have expectoreret sig i sidste Heste af „Dannevirke“. Af theologiske Doctorer creeres kun Amtsprovst Herz i Roeskilde i Anledning af Reformationfesten. Thulstrup har faaet Øresdiplomi som Doctor ved Københavns Universitet. — Heger fulgte hjem med mig og røgte en Pipe Tobak og fik lidt Musik at høre paa. Blandt Mynsters Tilhørere var gamle Statsminister Gotsche Moltke, som nu skal være een af dem, der har meest at sige.

Den 20e October.

I Dag var jeg oppe kl. 6 $\frac{1}{2}$ for at blive betimelig arrangeret til at søge Audients hos Majestæten, især for at faae mit Haar klippet og fagonneret comme il faut. Men jeg rendte en halv Times Tid forgjæves om i Regnegaden og alle tilgrændsende Gader før at søge en Friseur Finnemann, som Heger havde anvisst mig. Jeg maatte da lade min Kone klippe de længste Buksler af og vankede saa til Majestæten kl. 9 $\frac{1}{2}$. Lykkeligvis traf jeg Oppen, som meldte mig hos den jourhavende Adjutant Lützen, og saaledes slap jeg, uagtet Salen var fuld af Audients-søgende, ind kl. henved 12 og traf Majestæten i et sørdeles godt Lune. Kongen kjendte mig og nævnede mig strax ved Navn, vidste, at jeg havde et stort Kald og boede i en skøn Egn, studerede ved, at jeg havde faaet Permission paa to Aar og sagde, da jeg yttrede, at jeg, hvis Omstændighederne tillode det, vilde gjøre en Udenlandsreise: „Der skal mange norske Penge til“. Jeg bragte et Par af mine Venner i Grindring og han yttrede, at han havde tænkt længe især paa den enes Befordring. Om den anden sagde han: „Han forlod os“ og da jeg svarede, at han visstnok for længesiden havde fortrudt dette Stridt, smilede han. Han spurgte, om vor Bech var min Bisshop og paa mit einsyhlige „Ja“ fulgte en Pause, som jeg ikke fandt det passende at udfylde med nogen videre Forklaring. Om Sørensen yttrede

han gode Tanker, men om Bugge det Modsatte. Forresten spurgte han om Udsaldet af Høsten og yttrede en bestemt Mistro til vort Pengevæsens Gjenreisning. Majestætens gode Lune maa udentvivl tilskrives, at min Fornand — Gud veed hvem — som havde en temmelig lang Audient, skal, som Adjutanten sagde, have havt et behageligt Ærinde at udrette hos Kongen. Af mine gamle Bekjendte traf jeg i Forgemaket: Generalauditeur Bornemann, Nørbye, der forekommer mig at see ud som en Dødens Candidat, og Præsten Thanning, der fremdeles fører sin bispelige Mine.

Med gamle Geheimeraad Malling, hvem jeg bragte en Hilsen fra Bonnevie, underholdt jeg mig et Qvarterstid og glædede mig ret ved Bekjendtskabet med denne saa hæderværdige og blide Olding, som nu er 70 Aar. Han talte om Christendommens Udbredelse til Øerne i Sydhavet og fandt det mærkeligt, at Oplysningen lig Solen synes at gaae fra Østen til Vesten; ogsaa yttrede han sin Glæde over, at han var den, som havde bragt Professor Skjelderup paa den academiske Bane. Stiftsprovst Clausen var til Audients for, som Nørbye vilde vide, at faae Prædicat af Bispe, paa Grund af, at Mynster har Rang med Etatsraader. Clausen har nylig mistet sin Kone, i samme Uge som hendes Forældre holdt deres Guldbryllup.

Endelig maa jeg anmærke, at Majestæten affledigede mig med den for mig smigrende og trøstefulde Forsikring: At han hjendte mig for en brav Mand.

Den 24de October.

Henved Kl. 7 vandrede min Kone og jeg til Thomsens, hvor vi vare indbudne, og traf der C. Heger. Siden kom Etatsraad Collin med sin Kone og Cousine, Thorlacius med Kone og Etatsraad Engelstoft med Ditto. Talen var mest om Litteratur og academiske Sager. Man vilde vide, at Bech skulde blive Etatsraad og Tavast*) gaae til Norge som Vicekongens

*) Da Svensk Sendebud i Kjøbenhavn.

Mentor. Om det nye Originalstykke „Laura“ af Bang skal Etatsraad Olsen have sagt, at det kunde staae ved Siden af „Emilie Galeotti“ og Olussen svaret dertil: „Ja i en Boghylde!“.

Vi kom først hjem kl. 12½. At Thorlacius fortalte om den norske Procantsler, at han ikke vidste Hørskjel paa Physiologi og Psychologi, men at Moldenhaver maatte lære ham det og at en Candidat havde svaret Treschow paa det Spørgsmål: „Hvad er et Ideal?“: „Et Bæsen, som er fuldt af Ideer“, hvortil Treschow svarede: „At han ikke var et saadant Bæsen, kunde man nok høre“ — maa jeg endnu tilføje.

Den 25de October.

Rahbecks Tilsuer og Clausens Disputats vare min Morgenlecture. — Kl. 10½ gik jeg til Prinds Christian, som jeg dog ikke finder at være blevet saa meget førligere end han var i Norge. Han var særdeles affabel og efter en halv Times Passiar om Norge og de norske Anliggender, sagde han mig til Afsked, at han haabede at faae Anledning til at vise mig sin Gemal og sin Søn, ved hvilken Lejlighed han yttrede sin Forbindtlighed for de Sange, jeg havde gjort for den sidste. Formodentlig bliver jeg vel altsaa engang ansagt til Taffels.

Fra Prindsen gik jeg til hans Bibliothekar Heger og med ham til Ohlenschläger, som nu læser Holbergs Kirkehistorie og derved havde faaet saadan Respect for Apollonius af Thyana, at han satte ham ved Siden af Christus, hvilket viser liden Respect for denne og hans sande Fortjenester. Ohlenschläger har ellers i Sinde at skrive et Digt om Reformationen eller rettere om de vigtigste Punkter i den christelige Lære og dens Historie.

Siden gik jeg med Heger til Regentskirken, hvor vi en Times Tid hørte paa Høsts Disputats for Doctorgraden i Jurisprudentien. Der traf jeg Bram og Rahbek. Den sidste kom just, da jeg gik, og havde i Sinde at opponere eller rettere at elevere sin mangeaarige Ven. Med Heger gjorde jeg en Tour

om Bolden og fik paa denne Tour at høre følgende Epigram af Ohlenschläger over Baggesen:

Du høist forsaldne Hoboist
 Hvo gav Dig disse blanke Støvler?
 Saa raabte jeg paa Gaden høist,
 Og Thiele svarede: Peer Brøvler.

I Aften benyttede jeg den mig af Rahbek forærede Parquet-Billet og saae Palnatoke mesterlig udført af Ryge. De øvrige udførte deres Roller middelmaadigen, især var Ohlenschläger, som sad i Nærheden af mig, misfornøjet med den, som spillede Palnes, Palnatokes Søns, Rolle. Rahbek var der og, men passerede sin Svoger med en kort Compliment uden at tale med ham. Bag og ved Siden af mig havde jeg et Par af Høsts Opponenter, der under alle Mellemacterne thggede Drøv paa deres lærde Oppositioner. Mellem femte Act af „Palnatoke“ og Balletten „Asguden paa Ceylon“ sang Capelmusicus Fischer fra Berlin en Bravour-Arie af Mozart uden andet Accompagnement end hans eget paa et Pianoforte. Han har den reneste, dybeste og sjønneste Bassstemme, jeg mindes at have hørt. Prinds Christian og hans Gemal var der og jeg fandt, at hun lignede sin Moder i dennes blomstrende Alder, men har noget mere Blidt og stille Lidende end denne.

Den 27de October.

Efterat have tilendebragt Clausens Disputats, der røber en i hans Alder sjeldent Grudition, men hvori han tillige med nogen Affection synes at have betjent sig af de meest fremmede og tildeels obsolete Udtryk i Latinen, gif jeg til Regentskirken for at høre Kammerherre og Baron Adler forsvare sin Disputats »De poena homicidi secundum leges Danicas«. Schlegel opponerede i sin sædvanlige sørnige Maneer. Desto livligere var Herholdt, som afløste ham og begyndte med at capere det Udtryk: »Si quis hominem vulneravit et vulneratus imperitia medici moritur«, da han paastod, at det var en fornærmelig Beskyldning mod det medicinske og chirurgiske Facultet; men især gjorde han sig

lystig over det Udtryk: »Tum vulnerans mortuum vulneravit quidem, non vero occidit« i. e. „da har den Saarende vel saaret den Døde, men ei dræbt ham“. Forresten gav han i flydende Latin en fuldstændig og grundig Forklaring over Forskjellen mellem Embryo, Foetus og Infans. Professor Erasmus Müller afløste ham, men talte svagt og uforståeligt. Hammerherren, som var lidt forbløffet under Herholdt, klarede sig ellers taalelig godt.

Den 28de October.

Ieg træffede til Bakkehus for at gjøre det sidste Forsøg paa at faae Billet, men gif efter forgjæves. Den astenisse Frue fortalte en Hoben om alle de Afskrifter, hun har maattet tage af Fru Bruuns Charakteristik over Fru Staël — eller Fru Roccia, som andre kalde hende — samt hvorledes førstmeldte Frue havde søgt hos den franske Chargé d'Affaires d'Egabre en saa detailleret Forklaring over Fru Staëls legemlige Qvaliteter, at han til visse Poster havde svaret: »Je suis trop modeste pour en faire réponse«, skjøndt Modestien slet ikke skal trykke bemeldte Person forresten, hvorfra man da kan slutte, at Spørgsmaalene maa have været temmelig naive. Ogsaa fortalte hun vidtløstig om sin Cousine Julie Drewsen, som hun fra Barnsbeen har kaldet Chineserinden, fordi hun havde opstaende Dienbryn og stedse lovet hende en Chineser, hvilket Øfste hun paastod opfyldt, om det saa blot skete ved at forære hende en chinesisk Dukke. Fru Nahbek udsandt omsider, at Ingemann, som engang tilligemed Julie var i Besøg paa Bakkehus og just røgede paa en lang Pipe, funde blive den belovede Chineser, hvorved der kun var den lille Omstændighed, at han da maatte blive Forræder mod sin Forlovede. Nogen Tid efter, da Fru Nahbek kom til Byen, faaer hun at vide, at Cousinen er forlovet med en Justitsraad Agesen og, da hun gjør hende en Gratulations-Visit i den Anledning, møder hende et Menneske med en lang Pipe i Døren og siger: „Ieg er den Chineser, som De har lovet Julie“.

Nahbek kom ud paa Aftenen fra Byen og fortalte om de

Promotioner, som skulle skee i Anledning af Dronningens Ge-
burtsdag og Reformationsfesten, nemlig, at Hauch, Bülow paa
Sanderumgaard og Bleugel skulle være blaa Riddere, Bisshop
Münster, Kold og Feddersen Storkors, Hornemann Comman-
deur af Dannebrog, Professor Mønster Ridder etc. Aften til-
bragtes, som sædvanligt, med Politisering, der varelede af med
Sang af nogle svenske Viser, som Rahbek ikke kende og som
jeg dersor maatte opvarte ham med.

Den 31te October.

Æl. 11 vandrede vi til Trinitatis Kirke og havde rummelig
Plads nok paa Orgelet; men hele Orgelet var tilbygget paa en
liden Laage nær, som allerede et Par Damer havde besat. Vi
fandt dog om sider et Stolestade ved Siden af Orgelet, hvor
man kunde see ud over Kirken, men ei til den med rødt Klæde
betrugne Valustrade lige under Orgelet, som var bestenit for de
Kongelige. I dette Stolestade tog min Kone Plads og sit snart
Selbst af en Fru Møller og Fru Gutseldt samt dennes Datter.
Jeg sit Lov til med de øvrige Mandspersoner at staae op paa
en Bænk, hvorfra man kunde overse hele Kirken og see ned paa
den forhen ommeldte Valustrade, hvorfra der til begge Sider
var bygget mindre Forhøninger paa Soiler til dames d'honneur
paa venstre og til Hofdamerne paa høire Side. Men denne
Tilladelse varede kun til de Kongelige være komne. Et Par
Marstalker, af hvilke den ene var den forhen omtalte Kammer-
herre Haxthausen, med Stave i Haanden anvisste Personerne af
anden Classe deres Plads paa Stole langs med hver Side af
Kirkegulvet og begge Rader vare besatte med blaa Riddere øverst,
efter dem Storkors og Kammerherrer. I Stolene paa venstre
Side af Valustraden sad de fremmede Minister med deres Fruer
og Prindsen af Reuz. Tavast saae jeg der for første Gang
med sit gule Sværdordens Baand og tre Stjerner.

De Kongelige kom ikke førend Æl. 1 og kort forinden viste
sig en temmelig smudsig Terne med en Støvekost for at feie
Støvet af det paa Gulvet lagte Klæde paa Kammerherrerne.
Biskoppen paraderede i sin prægtige Chorkaabe blandt det samlede

Cleresie i Choret og han tilligemed Frue og Runde Menigheds Geistlige modtoge Herskabet i Kirkebøren og ledsgade dem forbi Choret, hvor de traadte tilbage. Siden kom Suiten i den reglementerede Orden og saa Kongeparret, Kongen i sin Uniform og Dronningen i en hvid Fløiels Robe, dog uden Slæb. Begge hilste venligt til begge Sider og især den huldsalige Marie, der saa ganske svarer til, hvad Ohlenschläger i sin Sang til hende den 28de October 1815 har sagt:

Straal hulst, uskyldig, som en Engel
Fra Thronen med Din Frederik!
Dit Scepter er en Villiestængel,
Din Majestæt — et venligt Blik.
Som Rosen om den ranke Stamme,
Du synger Dig til Kongens Favn.
Beg Kjærlighedens Altarflamme
Blessigne vi Dit Modernavn.

Efter dem fulgte Caroline i en lysblaa og Wilhelmine i en lysrød Fløiels Robe, saa kom Prinds Christian i Regiments-Uniform med sin Gemal i sort Fløiels Robe, dernæst hans Søster Prindsessen af Phillipsthal med Hauch, derefter Prinds Christians lille Søn, som ved denne Lejlighed er blevet blaa Ridder, med Prinds Ferdinand. Hofsamerne, Par om Par, sluttede Toget. Krogh var en af de fire Oberster, som tilligemed fire Kammerherrer, hvoriblandt Oppen, og fire Majorer ledsgade Toget til Hest. Saasnart Kongeparret traadte ind i Kirken, begyndte Weyse at lege paa Orgelet og vedblev indtil alle vare rangerede. Nu istemmedes af Theatrets Sangere og Sangerinder under Ledsgning af Capellets Musik — begge posterede paa et højt Galleri ved hver Side af Alteret — en Indgangspsalme. Provst Clausen messede derpaa den befalede Collect og Epistel med et maadeligt Organ, der stak saa meget mere af mod den høitidelige Antiphoni, der som et himmelsk Chor svarede ham fra Capellet og de Syngende. Derpaa blev sunget endel af Cantaten, der er farvelig nok, og hvorom Weyse sagde, at han havde maattet componere mange Steder, som han ei forstod. Evangeliet blev derpaa messet og Resten af Cantaten sunget.

Munker besteg Prædikestolen. Efter en kort Bon, hvori der, forsaavidt jeg kunde høre den, ei forekom mig at være den rette Bønnens Land, Hjertets Opløftelse og Underlighed, afhandlede han i Anledning af Dagens Text: Joh. Ev. 8, 12, „Den Lighed, der er mellem Jesu Kirken i den aandelige og Solens i den synlige Verden“. Denne Lighed fandt han — forsaavidt jeg kunde forstaae hans hverken tydelige eller behagelige Organ — deri, at ligesom Solens Lys, Varmie og frugtbringende Kraft er en Belgjerning og Maadegave af Gud, saa blive vi og retfærdiggjorte af Maade ved Troen; ligesom Solen ikke blot lyser, men udbreder Liv og Frugtbarthed, saa maa Troens Kraft vise sig i Helliggjørelsens Frugter, og endelig, at ligesom Solen ikke ret kan virke uden i sin Klarhed, saaledes heller ikke Jesu Lære, hvorved da Overgangen skete til Festens Niemed og Reformationens Belgjerninger fortelig udvikledes. Prædikanten tørrede Sveden af sin Bande og fægtede med Armene; men det lød ikke til, at Tilhørerne varer synnerlig varme eller bevægede. Den største Deel var desuden nok kommen blot for at see og sees, men ikke for at høre. Det bedste af hvad der hørtes var Musiken, der lød snart tordnende, snart blidt gjennem de høje Høvelvinger. Mad. Frydensdals stærke og rene Stemme var her på sit Sted og selv Mad. Dahlins Stemme lød her fyldigere end ellers. Acten sluttedes med „O store Gud vi love Dig!“ og Toget gik i samme Orden, som før.

Kl. var henved 5 førend alt var tilende og Skumringen udbredte sig alt og mindede mig om, hvorledes Gravens Mørke om faa Aar vil indhylle al den Stads, som her glimrede, medens den øgte Glæds fra det øgte Lys vil straale usormørket. Maatte det store Verdens-Lys stedske finne klarere, renere og livligere ei alene for Menneskenes Dine, men fornemmelig i deres Hjerter!

Den 1ste November.

Jeg gik til Trinitatis Kirke og kom til at staae paa Gulvet, hvor jeg maatte poenitere henved fem Timer blandt urolige Studenter og saae til min Fortundring, at Kirken var halv fuld

af formodentlig latiniske Damer. Kongen kom heuved Kl. 1. Af Suiten kunde jeg lidet eller intet see, da Alle frøb op paa Bænkene, og jeg behyndede mig ei heller stort derom, da jeg saae den Stads i Gaar. Guldberg havde atter sammenmurt en Cantate, der var nok saa flau og nonsensialsk, som den i Gaar. Musiken var, paa enkelte Partier nær, ikke saa god, som jeg havde ventet den af Kuhlau, men dog altfor god for Texten.

Efterat den halve Deel af Tantaten var sunget, besteg Hornemann, som Rector magnisicus, behængt med Commandeur-Kors og Stjerne samt den i en tredobbelt Guldkjæde hængende Magnificats-Medaille, Cathedret, der var bekledt med mørkerødt Klæde og opført lige for Prædikestolen. Jeg hørte kun lidt af hans Tale, da han har en svag Stemme, men hørte dog, at det første Moment af den var de necessitate emendationis sacerorum, om Nødvendigheden af Kirkesorbedringen, der vistes ved en Exposition af Kirkens Historie fra de første Tider til Luther. Den anden Deel handlede, saavidt jeg kunde forståe, om Reformationens Belgjerninger. Nu blev atter sunget en Strophe for Doctor-Promotionen i Theologien og Meyer som dette Facultets Decanus, efterat have i et ret net og flydende Latin viist Musjernes himmelske Oprindelse og søsterlige Forening, creerede den eneste nærværende Amtsprovst Hertz til Doctor, berørte hans Hoved med en sort Doctorhat, satte en Ring paa hans Finger og gav ham Brederkysset og nævnede fire udenlandske, hvoriblandt Barrington — dog vel ikke Lommethven — i England og Monod i Paris. Af de twende øvrige var een i Schweiz og een i Berlin. Saa blev atter sunget for Promotionen i Jurisprudentsen og Schlegel — efterat have mumlet noget — creerede de fem juridiske Doctorer paa samme Biis, men med en rød Hat. Siden kom Bang, som i latinske Hexametre vroblede sammen nogle af Davids Psalmer og Christi Taler og creerede de nærværende Schumacher og Klingenberg med samme Hat og Ceremonier samit proclamerede den fraværende Thulstrup. Atter blev sunget for den philosophiske Promotion og denne Strophe begyndte saaledes: „Du, som Tankens Svælg bestiger“, der bekvemt kunde parodieres saaledes: „Du, som dybt i Flauhed

stiger". Thorlacius steg op, men man kunde dessværre kun høre lidt af hans skønne Latin. Herz sluttede Truppen med en latinist Tale, der, saavidt jeg kunde forstaae, handlede om Videnskabernes og deres Dyrkeres Forening. Han stod med en Lap i Haanden og jeg, som var hjertelig forstaaet, men kun lidt forstod af hvad der taltes, trøstede mig ved, at Pinen skulde være kort, men han tilveiede os hvert Ord saa gravitetisk, at den var mig temmelig lang.

Den 2den November.

Jeg gik til Ohlenschläger og traf C. Heger der under Barberens Haand. Ohlenschläger forelæste os et Digt, han har gjort til Luthers Minde, hvori han med stærke Kraftord nedordner Erasmi lumske Politik. Ved samme Leilighed kom vi til at debatttere om Christus og hans Lære, som han betrakte fra et naturalistisk-poetisk Synspunkt.

Siden gik vi os en Tour om Borden fra Øster- til Vesterport. Paa Veien fortalte Ohlenschläger os, at Herder paa sit Dødsleie skal have sagt til sin Søn: „Ich kann nicht mehr denken; nenne mich eine groÙe Gedanke“. Item, at han, Ohlenschläger, da han for nogle Aar siden for første Gang skulde besee Rosenborg, blev kaldet ind til den døende Commandant Wilster, som vilde see ham og høre hans Mening, om han ikke troede det var Synd, at han, Wilster, længtes saa meget efter Dødens Komme, hvilket man ei skulde have ventet af en gammel Gnier. Ogsaa reciterede han et Par Smaapjecer, han havde skrevet i sit tolvte Aar, nemlig en Fabel om Hønen, som fandt en Perle, og et satirisk Digt over en af hans Kammerater, som folgte Smørrebrød til sine Medskolarer. Det første havde en saa let Versification og det sidste saa megen Wittighed, at jeg har Ohlenschläger mistænkt for siden at have forbedret dem. Ved Vesterport mødte vi Kongen til Hest, som ingen Notice tog af vor allerunderdanigste Hilsen. I Vimmelskaftet mødte vi Bram, som spurgte mig om jeg hørte til Ohlenschlägers Følge. Til denne sagde han: „Er Du nu nylig kommet hjem?“ og da Svaret blev: „For to Maaneder siden“, sagde han, at man i

de første Maaneder efter en saadan Tour er lidt fortumlet i Hovedet og lagde til: „Var der blevet gjort saa meget af mig, som der blev gjort af Dig udenlands, var jeg blevet gal, hvis jeg ikke kunde have trøstet mig med, at det var ufortjent“, hvorover Ohlenschlæger blev lidt flau.

Den 4de November.

Jessen var meget venskabelig og yttrede, at mange ønskede mig hnered, men klagede over Sollicitanternes Mængde og meente, at jeg bedst kunde komme an ved Universitetet; men dertil er jeg ikke lærd nok og tænker overhovedet for det første ikke paa nogen Ansættelse her, med mindre Norge skulde blive heelt op svenska, som man her ymter om.

Den 8de November.

Kl. 6¹/₂ gif jeg til Frøten Jessen, hvor jeg traf Ponsaing og fort efter en Isländer Thorsen, hendes ældste Broder Over-krigscommisair Jessen og endelig Baggesen. Han var i Førstningen temmelig stram og saae lidt mistænkeligt paa mig. Frøken Jessen fortalte blandt adskillige Ancedoter en om Wahrenstedt — nu nylig hensoren —, som viste megen Attention for en hamborgsk Grosserer-Madame, medens hun var i Kjøbenhavn og derved insinuerede sig saaledes hos hende, at hun tilbød ham sin Person og sine Midler. Paa sin Reise til Liissabon som Gesandt øgte han hende og fortsatte Dagen derpaa sin Reise. Paa Retouren fandt han hende døende og hun døde i hans Arme, men hendes Formue var ei saa betydelig. Samme Wahrenstedt har gjort sin Tjener Schulz til Universal-Arvig, men denne har renonceret derpaa og blot betinget sig de fra først af ham bestemte 400 Specier aarlig.

En Kammerherre Blücher kom ogsaa paa en artig Maade til en rig Brud. Han hører i Hamborg i et Caffehuus tale ilde om en Grevinde Cassel, som havde øget en 80 Aar gammel Mand. Blücher paatog sig hendes Forsvar, ffjøndt hun var ham ganske ubekjendt og maatte duellere med en af hendes Bagtalere, blev saaret og laae nogle Uger i Hamborg, reiste saa til

Berlin. Der faaer han Brev fra Grevinden, som tilbyder ham sin 18 Aar gamle smukke Person og en anseelig Formue. Han øgte hende og hun dør strax efter Bielsen.

Da Baggesen var bleven lidt varm i Stuen, forelæste han, efter Frøken Jessens Anmodning, en thydk poetisk Epistel, som en Geheimeraad Brindmann, der nu er i Stockholm og er en gammel Bekjendt af Baggesen fra Paris, har sendt ham og hvori han i ret nette Vers og med adskillige artige Vendinger beklager sig over, at Muserne og Amor stedse fjerne sig mere fra ham med den tiltagende Alder, hade Nerdens kolde Himmellegn og mindes de bedre Dage. Baggesen har i sit Svar stræbt at vise baade hans og sin egen Ungdommelighed, især sit Hjertes Ungdommelighed, hvorom jeg deg, paa Vittigheden nær, ei har store Tanker. Om Grundtvig fortalte han, at han nylig paa den venstabeligste Maade havde søgt at bringe ham til Maison, men forgjøves, og gav et kort Recit af hans anden Udgave af Verdens-Kroniken, der saaledes fremsat rigtignok indeholdt en Hoben Galimathias; men Baggesen er slet ikke prutten paa at opoffre Sandheden for Vittigheden og er dersor en høist upå-lidelig Relator. Han meddelede ogsaa Frøken Jessen en Afskrift af hans Sang til Lydia, saaledes som han vil have hørt den af en vis Frøkens Mund og som er fuld af pudseerlige Misforstaeller, f. Ex. Kæreter for Charitter og Alphabeter for Aphroditer etc.

Han fortalte og følgende curieuse Anecdote: En fra de høerde russiske Provindser, hvor man taler et for andre Russer uforståaeligt Sprog, meldte sig hos en rig lislandsk Greve for at blive Informator hos hans Børn og blev antaget paa de Bilkaar, at han skulde lære dem Fransk, hvilket han og paatog sig. Da han erfoer, at Herskabet ei forstod et Ord Fransk, lige saa lidt som han selv, oplærte han Børnene i den forom-meldte Dialect. Da Eleverne kom til det russiske Hef for at brillere med deres Færdighed i det franske Sprog, forstod ingen Moers Sjæl dem undtagen Keiserinden, formodentlig Cathinka, som just var fra den Provinds, hvis Dialect hine talte, og blev meget glad over at høre sit Modersmaal. — Ved samme Lejlighed

fortalte Jessen, at en lerd Fransmand, som vilde skrive et Tak sigelses-Brev til Catharina den Anden paa Russisk, i Anledning af en ham beviist Raade, lod sig undervise i dette Sprog af en foregivne Russer, der var fra en Provinds, hvor bas breton, som ingen Fransmand forstaaer, tales og som oplært deri skrev sit Brev i dette Sprog, men sik til Svar af Keiserinden, at hun ei forstod et Ord deraf.

Bed Bordet sang Baggesen sin Skjærsliber-Bise, som er ret morsom og en Ditto, som han senere har gjort og kalder „Den moraliske Skjærsliber-Bise“. Han har just ikke den bedste Stemme, men synger „mit gutter Manier“. Jeg maatte ogsaa synge et Par svenske Viser og efter Bordet spille en Vals for de to unge Piger, som ere hos Froken Jessen, og til Slutning dandse en lille Vals haade med hende og dem.

Den 19de November.

Professor Rehser mødte jeg paa Gaben. Han fortalte, at Politiet i Stockholm vilde aabne nogle Breve, som hans Reisefælle Scavenius havde med sig, men at det ved at klage til Auker, som skal være i stor Anseelse, blev forebrygget. — Ved Taslet skal Kronprinsen have ytret for endel derværende Normænd, at man ikke kunde vente nogen Frugt af Foreningen, førend begge Riger sik Pengevæsen, Love og Alt tilfælles.

Den 20de November.

Professor Rehser yttrede, at Carl Johan har gjort sig saa frygtet af den svenske Adel, at de ved et Anslag mod hans Person vilde udsætte sig in corpore for samme Skjæbne som Hertzen fوردum.

Den 22de November.

Jeg havde en lang Passiar med Bram, hvori jeg sik en detalieret Forklaring over, hvorlunde han ei kan slippe ud med henved 5,000 Kr. s. Pension og hvori han yttrede sin Misnosc over, at han blev sat ud af et Collegium, hvori han inogen var den eneste embedsføre, medens et Par af hans Colleger, af

hvilke den ene ikke vidste, hvor Throl laae, men omstider udfandt, at det var Hovedstaden i Dresden og den anden vilde seile over Østersøen til Kamtschatka, vedblive i deres Post. Ogsaa hæltrede han sin Fortrydelse over, at hans Tilbud at gaae til Norge før Foreningen ei blev besvaret af nogen uden Bed, endføndt han siden har erfaret, at Prinds Christian skal have sendt ham et Svar, som ei er fremkommet, men som han mener er opfapret her og som maaske har foranlediget hans Afskedigelse. Paa Udgaven af hans samtlige Værker har ingen Subscriptent meldt sig og han venter ingen synderlig Afsætning, da det meste er statistiske Tabeller. Jeg raadede ham at seude sine paa Reiser i Norge samlede statistiske Bemærkninger til Storthinget. — Med Kammerherre Oldenborg fornhyede jeg Bekjendtskabet og sit mange Hilsener fra hans Svoger og min forrige Contubernial i Götingen Basiholm.

Jeg har glemt, at jeg i Gaar læste den af Michelsen i Førgaars laante Wergelandsske Afskedstale — en elendig Passiar uden Thema og Orde, brenende sig blot om hans eget kjære Jeg. Det grundigste deri er et Raisonnement om Offer, der synes at vise, at den ørværdige Herre tænker mere paa Haarenes Uld end deres Røgt.

Den 23de November.

kl. 3³/₄ kom jeg først til Münter og traf der Dr. Mynster med Kone, Dr. Petersen den bedre, en Clausen og et Par mig ubekjendte Damer. Jeg sad ved Bordet mellem Bispen og hans Egtemage og maatte betale denne Ære med at agere Trancheur. Münter spurgte meget om sin forrige Confrater, om Universitetet og var vred paa Dr. Neuman for hans Changement. Man troer her, at det er paa Heldingen med en vis Thyrstes Pengesresourcer og synes almindeligen at vente de tre nordiske Rigers Forening. Efterat have drukket Caffe git jeg med de øvrige og styrde Cours hen til Clubben, hvor jeg traf Holm og flere ved Avisbordet og maatte besvare adskillige Spørgsmaal om Haugianismen. Holm sagde mig, at en af hans Bekjendte havde forsikret, at han godt kunde høre og forståe min Prædiken. Bram,

som og havde været blandt mine Tilhørere, kom siden og vi spillede adskillige Partier Toccodille sammen. Efter Spillet fik jeg en Lecture om Tørvæsning og Steenkulsdriften paa Bornholm. Kl. 11 gik jeg hjem i det klare Maanesskin.

Blandt de politiske Anecdoter, jeg hørte i Dag, er ogsaa den, at Carl Johan i Anledning af de sidste Uroligheder i Stockholm skal have yttret, at han vidste man vilde berede ham Gustavernes Skjæbne og at det var russiske Intriguer, hvorved han skal have lagt sig ud med den russiske Minister og Spion Suchteln. — Om Dr. Kochen blev fortalt hos Münter, at, da han blandt sine øvrige Impertinentser ogsaa havde begaet den at forespørge hos det danske Universitet, hvorfor man ikke havde tilbudet ham Doctorgraden i Theologien, blev ham svaret, fordi det stred mod Statuterne og i disse hedder det, at Ingen uden bekjendte Lærde Mænd maa promoveres. — Mourier har en slem Sag med Menighedens Eldste, som han i sin Fremstusenhed har beskyldt for Thyveri.

Den 24de November.

Kl. 8 gik jeg til Ohlenschläger, som først en halv Times Tid efter kom fra Schimmelmanns Taffel i Følge med Hr. Adler, den forægte Prinds Christians forægte Hofsavaleer, der tilligemed Hauch, formodentlig Skribenten, og C. Heger udgjorde hele Selskabet. Samtalen dreiede sig om Ulve og Bjørne, om Cathrine den Andens chronique scandaleuse, blandet med enkelte Partier af „Røverborgen“, som Adler sang ret godt, men Ohlenschläger slet secunderede. Ohlenschläger fortalte om den Livssfare, han havde været i ved Tivoli, hvor han, for at vise sin Ven og Lebsager Niepenhausen, der ikke turde gaae over en Bro og Jordtange, paa hvis ene Side var en Foss og Malstrøm og paa den anden et stillere, men dybt Vand, hvilken Frisshyr han var, gjorde denne Tour dansende, men paa Retouren gled ud og for at undgaae Svælget kastede sig ned Magt over paa den anden Side og plumpede i, men blev reddet af en haandfast Karl, og, saa flux han kom op, reciterede denne Strophe af Schillers „Taucher“:

Es freue sich

Wer ba athmet im rossigen Licht!
Da unten aber ist's furchterlich,
Und der Mensch versuche die Götter nicht,
Und begehre nimmer und nimmer zu schauen,
Was sie gnädig bedecken mit Nacht und Grauen.

Sammie Dag havde han paa Veien til Tivoli, hvor man ei kunde komme frem uden ridende paa Muulæsler, været nær ved at skyte ud over en Brink. Enden paa denne dobbelt farefulde Dag tilbragte han i Haven Este, Ariosos høreste Opholdssted, og da han saae Solen synke bag de høje Cypresser, stod Taarerne ham i Dinene. At han, som han sagde, tænkte, at Horats og Virgil vilde have ham ned til sig og betydede dem, at han dog havde Lyst til endnu at spadsere lidt om paa Jorden, forekom mig at være en Compliment, han gjorde sig selv mere end dem og det kunde nok ikke slade, om han gjorde sig lidt mere bekjendt med Classikerne førend han tænkte paa at komme i det Selskab.

Bed Verdet sit Ohlenschläger og Adler Ordet og recenserede Skuespillere og Malere og da den bessedne C. Heger tog sig den Frihed at yttre, at Studium, Flid og Øvelse ere fornødne til at danne en stor Kunstner, blev han fornemt afvist af Ohlenschläger og betydet, at Geniet gjorde Alt, i hvilken Anledning der da blev givet en Lection om Michael Angelo og Raphaël. Imidlertid vovede jeg at være af den Mening, at det største Geni med de sublimeste Ideer ikke kan give sit Ideal det sande Liv og skøn Virkelighed, naar han ikke er Mester af Farverne, Ferholdene og Formerne, hvilket han kun ved Studium, Flid og Øvelse kan blive.

Kl. 12½ gik vi derfra. Ohlenschläger har den Ubehagelighed, at der i Kjælberen neden under er Dandsebod, og Harpeklimpringen tilligemed Gjæsternes Støi forekom mig som en comisk Parodi paa Ohlenschlägers genialste Declamationer. Han sit for nogle Dage siden fra en Clausen, en Brodersøn af Stiftsprovsten, tilsendt en Oversættelse af sin „Hugo von Rheinsberg“, men var meget utilfreds derover, da han havde gjort Accord

med en Person i Wien, som havde paataget sig at oversætte den for Theatret samme steds imod at give Ohlenschläger 200 Specier, hvilke han, formedelst den Provenire Clausen havde spillet ham, frugtede for at gaae glip af.

Den 25de November.

Jeg traf Ingemann hos Frøken Jessen og vi havde neppe saaet hilft paa hverandre, førend han strax maatte have Bisen og Etherøsen til Livs, hvilket jeg, hvad den første angik, slet ikke var tilfreds med, da jeg hverken har tiltænkt eller ønsket den, som et fiasende Lejlighedsproduct, nogen Publicitet. Ingemann har virkelig et barnsligt Udseende og er ikke synnerlig conversabel. Han maatte nu høre, at Mad. Heger, med hvis Blanca han selv er meget tilfreds, ei bærer Vand mod Mad. Walter og især mod den franske Donna, der med et hvibt Lommetørklæde i Haanden declamerede Scener af „Merope“ og „Zaire“, saa Stene maatte græde. Vi fik hver et Exemplar af hendes Lovsang i Anledning af Reformationsfesten, og Ingemann gik efter en halv Times Forløb.

Siden fortalte hun mig, at hendes første poetiske Product, forfattet da hun var syv Aar gammel, var en Cantate til Enkedronningens Fødselsdag, der blev til paa den Maade, at hun først skrev op en Hoben Nium og siden udfyldte dem. Jacobi havde lært hende først at føge Tankerne og givet hende nogle af de fornemste Regler for Digtekunsten. Han forærede hende Tullins Digte og lovede hende en Canariefugl og to Rigsorster, naar hun fik lært „Skabningens Æpperlighed“ udenad. Næste Dag, da Onklen kom, spurgte hun, om han havde de to Rigsorster (hvorever hun havde betinget sig fri Disposition) med sig, og da han vilde vide, hvorfor hun spurgte derom, svarede hun: „Fordi jeg har lært Tullins Digt om Skabningens Æpperlighed udenad og tillige, for ikke at synde Onkel, hans Tanker om Dommen“, hvilke begge hun til hans store Forumdring færdigen oplæste. Siden maatte hun gjentage dette Kunstslykke for Dronningen, der spurgte hende, hvortil hun vilde anrende de to Rigsorster, og da hun hørte, at der for dem fulde

fjøbes paa Frederiksborg Marked en fort Silfekaabe og sandt, at Capitalen ei vilde forslaae dertil, forærede hun hende den brillanteste Kaabe, hun i sin Tid har eiet, og föiede til Gaven en Fersken, hvori der stak tre Ducater. Til Beviis paa, at „hvad man i Ungdommen nemmer, man i Alderdommen ikke forglemmer“, reciterede hun for mig bemeldte Tanker om Dommen, som hun paa nogle faa Vers endnu kan heelt udenad, endsfjøndt hun ikke i flere Aar har eiet Tullins Digte.

Den 26de November.

Heger fortalte mig forleden, at Baggesen nylig havde været paa Bakkehuset med Fru Bruun og var blevet særdeles ven-skabeligt modtaget af Rahbek. Da Fru Bruun siden yttrede sin Forundring herover for Baggesen, som, foruden de Grovheder, han har sagt Rahbek i „Gjengangeren“, ogsaa i „Bindsvinet“ har kaldt ham den røde So, der stinker af Brændeblùn, skal hiin have svaret: „Jeg kunde gjerne været meget grovere mod ham og dog blevet lige godt modtaget“, hvilket da ret charactererer Rahbek's overflødige Godmodighed og Baggesens overflødige Lumpenhed.

Den 30te November.

Jeg var oppe Kl. 7, læste Kirkehistorie til min Morgenpibe og skrev et Riimbrev til Fru Rahbek med en Dunk Anchiovis, som jeg i en af disse Dage agter at sende hende. Riimbrevet lyder saa:

Til Svar paa „Deres“ Finter, Knips og Sloser
 Jeg herved sender nogle Anchioser,
 Den allermindste Fisf af mijssiss Slags,
 Som gives hiff tillands og her tilbags.
 Jeg har hos Dem saa tidi det Søde smaget,
 Og haaber nu mit Sharpe ei bli'er vraged,
 Men at De tækkes vil med denne Kaast
 Fra „Deres“ Luthers, Mynsters Under-Probst.
 Vel at forstaae: Jeg mig ei troer et Under
 Blandt Probsters Tal, men dette Udtryk grunder

Sig paa den mig tiltænkte Høebersplads
 Ved næste Sekels Reformerings-Stads.
 I midlertid — hvis jeg faae heldig kuuset
 Et lille Nakkebeen i Bakkehustet,
 En høiere, om just ei større Plads
 Jeg mig kan skaffe uden stor Strabads.

Naar Sølen forsvinder af „Deres“ Alle,
 De skal ufeilbarlig — o glæd Dem! — faae see
 Den vældige, majsiske Nakkeknuser
 Og alle Syltetøjskrulkers Omknuser,
 Der anbefaler sig „Deres“ Sødhed —
 Med muligste majsueblandede Blodhed.

Jeg har formodentlig før meldt, at Fru Rahbek ved næste Reformationsfest har tiltænkt mig eller mit Portrait en Plads under Mynsters, som hænger under Luthers. Men om jeg har fortalt, at et Greb, som jeg for nogen Tid siden gjorde i hendes asteniste Nakke, ansaaes af hende for halvt dødeligt og at Molbeck bruger meget det Ord „Deres“ og som oftest heelt upassende, ved jeg ikke, men anfører det her, som nødvendigt til at forstaae ovenanførte rimede Passiar.

Mynster fortalte blandt andet om, hvorledes Brandes tracterer Baggesen, som endda logrer for ham, en canaille og at han blandt andet, da Baggesen klagede sig syg og paa Tilspørgsel, hvori hans Sygdom bestod, gav til Svar, at det var en uovervindelig Lyst til at gjøre Vers, til han den Recept: Prygl Morgen, Prygl Middag og Prygl om Aftenen.

Den 4de December.

I Eftermiddag gif jeg til Bakkehustet. Strax efter mig kom Brønsted og en Ægypter ved Navn Lunzi, som han har bragt med sig fra sin Reise i Grækenland, men gif igjen, da de havde drukket Theevand. Siden læste jeg for Rahbek min Oversættelse af Virgil, hvori han, havende Originalen for sig, foreslog nogle faa Rettelser og Forbedringer. Jeg havde ikke omsonst anbefalet mig til Fru Rahbecks Sødhed. Thi foruden to Theeskaaler med Syltetøj, til jeg og til Gaaafestegen om Af-

tenen Blommer og Ribbesaft. Rabbek har i Sinde at udgive et Udvælg af Norske Selfabs Versprotocol samt af Evalds Digte.

Den 6te December.

Froken Jessen fortalte et slemt Puds, hun som Barn havde spillet sin Oncel Schæfer, Præst i Asminderød. Han brugte nemlig stedse at læse et Vers, naar han havde deelt sin Prædiken og havde givet Froken Jessen i Commission, at gjøre et paa hans Begne med Hensyn paa Materien, som han afhandlede og som han angav for hende. Men hun, som sit Die paa hans Brændeviinsflaske, hvoraf han jævnlig nippede, skrev et Vers, der begyndte saaledes:

Hjælp, at naar Flasken bliver tom,
Den atter fyldes maae hos Madam Bakke etc.

Hun troede naturligviis, at Manden vilde gjennemsee Verset, førend han tog det med paa Prædikestolen, men blev ikke lidet forskrækket, da han begyndte: „Hjælp“ og gjentog dette flere Gange med et frygteligt Blik til hende, som sad i en dødelig Angst. Omsider, efter megen Hosten, hjalp han sig ud af Kniben med det Vers: „Hjælp, at Din sunde Lærdoms Kraft“ etc. Hun slap ogsaa taalelig for den forventede Skrifteleprædiken bag efter.

Vi havde en Disput om Øhenschlæger og Baggesen i Anledning af den førstes „Hroars Saga“, som Frøkenen havde læst med Harmie, fordi Baggesen var bleven saa slemt nedtaget under Navn af Ragnvald, hvorved min forhen yttrede Mening bestyrkedes. Baggesen havde været flau nok til at yttre, at han hentydede denne Skildring paa sig og at han deri gjenkjendte adskillige af sine egne Uttringer i en Samtale med Øhenschlæger, men som, naturligviis, af denne vase blevne fordreiede.

Den 8de December.

Æl. henved 9 gif jeg til Kaas og slap ind efter en halv Times Drøsen i Forgemarket. Han var ganse naadig, men

ytrede, at der var lidet Haab for norske Embedsmænd om Ansettelse her, saalænge de vare i norsk Tjeneste, da den danske Regjering er meget vaersom, for ikke at give Auledning til Misstroe eller Unke. Som et Bidrag til Wergelands Charakteristik — om hvem han meget rigtigt anmeldede, at han ellers noksom har characteriseret sig selv i den senere Tid — fortalte han, at Cancelliet endnu har et Par af hans panegyriske Breve over den danske Konge og Regjering, som, hvis de bleve trykte, vilde udgjøre et deiligt Pendant til hans berygtede Bog. Denne Person og en anden ham diametralsk modsat, som nu søger at komme tilbage til Danmark, hvor han renoncerede paa et godt Kald for at gaae til Norge, vare, som Raas sagde, de eneste Kongen havde i hans Tid befordret twertimod eller i det mindste udenfor Cancelliets Indstilling og yttrede temmelig bestemt, at denne Patron aldrig vil blive forestillet af Cancelliet. At Thulstrup med det første kommer hernald, fortalte han og.

Den 11te December.

Jeg besøgte Ohlenschläger. Han var ganske høs og havde paadraget sig denne Hæshed ved at skrige umaneerlig i Søgne over et morderisk Anfald, som han drømte om. Konen, som vilde ruske ham vægen, havde endnu blaa Bletter af de Slag, hun havde faaet, da Ohlenschläger i Søgne antog hende for sin Morder. Ikke destominstre læste han for mig adskillige af hans nylig udkomne tydske Digte, nemlig en meget heldig Oversættelse af Binclairs Vise, „Das Gemüth“, en Romance, en Epistel til en Ven, da han (Ohlenschläger) reiste til Italien, samt en dansk Oversættelse af Shakespears „Venus og Adonis“, som han nu har under Arbeide. Han tilstod selv, at han ikke er stærk i Latin og endnu svagere i Græsk. Professor Mønster kom og ordinerede noget for hans Hæshed. Jeg blev buden af Ohlenschläger til Søndag Middag.

Den 12te December.

I Formiddag blev jeg færdig med Afskriften af Eneidens sjerde Bogs Oversættelse og havde netop tilendebragt den, da jeg

fik et Besøg af en Excellence, en Moltke; men desværre ikke den, som jeg havde søgt, min gamle Frederik Moltke, men Gebhard, den sidste Stiftamtmand i Christiania af det Navn. Hvor slau blev jeg ved denne qvi pro quo! Imidlertid er Manden hjertelig jævn og god og vi passiærede uforbeholdent om det forrige og nærværende Norge. Kun da han yttrede Twivl om Christian Augusts Loyalitet maatte jeg opponere derimod, endskjønt han forsikrede, hvad han vel maatte vide, at Christian August negocierede med de Svenske og især med en Platen, og sluttede Vaabenstilstand uden Regjeringscommissionens Bidende og Villie, istedetsfor at han burde have rykket ind i Sverrig, da Russerne truede med at gaae over Ålands-Øerne. Vi passiærede sammen en Times Tid og han yttrede Adskilligt, som bestyrkede mig i min Mening om visse Personer og Begivenheder, men hvorom jeg ikke her videre vil udtales mig. Havde hans Sonner expederet deres academiske Cursus, vilde han, som han sagde, med Fornsielse have betroet dem til min Ledsgelse paa en Udenlandsreise.

Den 14de December.

Ål. 3 gif jeg en lidet Tour med min Kone og siden til Ohlenschläger, hvor jeg traf Dr. og Skuespiller Ryge, der fra Ål. 3 til Ål. 1 om Natten mogen talte uophørlig og for det meste ret interessant. Vi blevne bekjendte med alle Theatrets Indretninger og Cabaler. Især har han meget Talent til at esterabe Andres Sprog og Miner, ja til endog at esterligne flere forskjellige Personers Samtale paa eengang, hvilket paa det Platthdske, som han taler meget færdigt, især klinger snurrigt. Saaledes gav han os forskjellige Flensborger-Madammers Raisonnements over dramatiske Forestillinger samt om hans eget Change-mont. Han er en'særdeles heftig og lidenskabelig Person og dulgte ikke for os, at han ofte tager Skuespillerne paa en gevorden Fod.

Ohlenschläger læste for os nogle Scener af Shakespears »Midsummer-nights-dream«, som han har oversat. Han og Ryge kom i Disput om det Comiske og den sidste paastod, at Holbergs

Jeronimer, undtagen ham i „Abracadabra“, ei være comiske Personer eller Characterer, hvorimod Ohlenschläger paastod, at de ved deres Spidsborgerlighed og øvrige Budseerligheder fremstille en vis Daarlighed eller Naragtighed, som udgjør det Væsentlige af det Comiske. Med Nye aftalte Ohlenschläger Rollesætningen i hans „Fostbrodre“, hvorfra jeg slutter, at den skal opføres, endførseligt den vistnok synner grovere mod Dramaturgiens Regler end „Freias Alter“. Vi passerede Tiden saare behageligt og kom, som meldt, først derfra Kl. 1.

Den 18de December.

Da jeg havde skrevet færdig en siden Epistel til Fru Nahbek i Anledning af Invitationen og sendt hende Oversættelsen af Virgil til Nahbek, fordi jeg mistivlede om selv at kunne bringe den, gav jeg mig til at smede sammen nogle Strofer til Nahbek Anledning af hans Fødselsdag og valgte dertil det nærmeste Stof, nemlig Stormen og Sneeføget, som rasede udenfor mine vinduer :

Lad Storm og Slud kæmpe om vor Hytte!
Maar der kun indenfor er Fred,
Vi ei vor Krogs med gyldne Sale hytte,
Ei med al Verdens Hærlighed;
Thi Sindets No og hinsligt Held
Er sande Glæders rene Vald.

Lykkelig, hvo af Livets stærke Bæger
Kan nyde denne sunde Drik!
Paa hede Dag den blidt ham vederqvæger
Og klarer op hans matte Blik;
Det Kildevælb, hvorfra den flød,
End sprudler varmt i Vintrens Skjæb.

O Nahbek! Du det Held end længe nyde,
Og mangen Vinteraftenstund
Saa blidt for Dig ved hinslig Aue glide,
Og endes med et roligt Blund!
Saa fro Du i Din Raummas Arm
Forglemme Livets Sorg og Larm!

Uagtet det slemme Veir gif jeg dog Kl. 6 i Eftermiddag til Bakkehus og fulgte med det samme min Kone til Comediehuset. Stormen hvinede og Sneen sygede af alle KræFTER og i Dere's Allee var der store Sneehynger, hvori jeg maatte vade til Kneerne, men dog havde jeg den Fordeel, at Binden var paa Ryggen. Fru Nahbel blev meget rørt over, at jeg til Trods for Føre og Veir dog kom. Den unge Voje, en Son af „Statens Ven“, som boer ved Frederiksberg, var der. Hans litteraire Navn er Peter Begner og under det har han fægtet for Øhleenschlæger mod Baggesen. Da han er skaldet og seer sygelig ud, tog jeg ham for hans Fader og spurgte om hans Broder i Tredyhjem, men rettede dog snart min Feiltagelse uden at han mærkede den. Siden kom Ingemann.

Da vi havde drukket Thee, spillede jeg lidt paa Fru Nahbels gamle Slaveer og nød den Ære, at Ingemann antog Musiken til Aladdins Buggevise for Weyses Composition. Samme Ingemann fortalte, at han har søgt om Stipendium til at reise udenlands og foreslog mig, at vi skulde gjøre Følge, hvilket Forslag jeg naturligvis med største Fornøielse vil antage, dersom Pungen tillader det. Ved Bordet knækede vi Halsen paa adskillige Flammer af den fineste Nøddvin (Lasille) og en Flaske Champagne, til hvilken min Vise blev sunget, og vankede der Overflodighed af torre og flydende Gotter. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ brød vi først Laget. Voje skildtes nu fra os ved Besterbro og Ingemann og jeg forsatte alene Kampen mod Storm og Sneedrev, som vi havde lige i Fjæset og bemærkede jeg med Fornøielse, at Ingemann ikke er den sygelige Skrantning, som man har udgivet ham for, men en rask Fodgænger og, siden han vovede sig ud i saadant Veir, ikke forfælet. Vor Samtale paa Retouren handlede mest om Norge. Barrieren udenfor Besterbro var alt lukket, men for gode Ord og Betaling sik vi den aabnet og lykkeligvis var Porten endnu ei lukket, men vi mødte netop Bagten, som var ifærd dermed. Kl. 1 kom jeg hjem.

Den 21de December.

Efter Tjenesten gjorde jeg min Opvarning hos Tavast, som var nok saa fin og naadig og talte om det norske Pengevæsen og Constitutionen samt spurgte, om jeg havde været Stortingsmand, hvorom jeg da gav ham ordentlig Besked, saavel som om, at jeg var født Dansk. Han optegnede min Adresse og altsaa skal jeg vel »åta hos honom«.

Den 25de December.

Fra Kirken gik jeg til Pram, hvor jeg traf Høst, som fortalte adskillige interessante Aftedoter om sin Mission til Stockholm i 1810, men som jeg for sine Aarsagers Skyld beholder in petto. Da han gik, fortalte han mig, hvad jeg for vidste, at han havde recenseret et Par smaa Vers af mig i Poulsens Nytaarssgave for nogle og thve Aar siden lidt haardt og sagde, at han haabede det var glemt, hvilket jeg og forsikrede ham, da hverken Versene eller Recensionen fortjente at lægges paa Hjerte. Af Pram sik jeg til Forering hans Skuepil „Drømmeren“, som han har skrevet i det Haab at faae det opført paa Kongens Geburtsdag, men som slog feil, da Dronningen casserede Stykket.

I Gaar sik jeg Brev fra Pavels med fuldstændig Esterretning om Jubelstadsen i Bergen og adskillige Nyheder, f. Ex. at man troer Christie gaaer ind i Statsraadet, vor Amtmand Collett kommer i hans Sted og at Expræst Wulfsberg faaer Auctions-direetur-Embedet, som Diriks og Falbe føge. Det Bedste er, at Pavels fremdeles lader til at være sørdeles tilfreds med sin Stilling.

Den 26de December.

Rahbeks traf jeg ene. Han fortalte mig, at Dronningen ingen Deel havde i Drømmerens Cassation, men at baade det og et Stykke af Sander, som ogsaa var bestemt til Geburtsdagstykke, ikke blevne antagne til det Brug, fordi det er Skit og Brug til den Dag at opføre et Pragtstykke og helst en Oversættelse af et bekjendt udenlandsk Drama, for at de udenlandske Minister kunne have godt deraf. Pram skal ellers have skrevet

Theaterdirectionen et fattigt Brev til paa fire Foliosider, hvormed Rahbek var meget utilfreds.

Bed Bordet fortalte han en Duelgeschichte om en Cosel, en Dattersøn af Kong August i Polen, som under Fløitning af en Contradands expederede sin Modstander, en bekjendt renommistif Fægter. Ligeledes fortalte han om et Par Demeleer, han har havt med Capitain Schneider og Kammerjunker Krogh, hvem han tilbød at afgjøre Sagen med som Capitain ved Studentercorpset, men som ei antoge Tilbudent. Item fortalte han om et Svar, som Laub engang gav Øhlenschlæger, da denne hædrede, at Evald var Guld og Thaarup Blå imod ham: „Da maa jeg tilstaae, at De ikke er blå“, hvilket hører blandt de gode Borgere.

Den 9de Januar 1818.

Efter Aftale besøgte jeg Ingemann for at følges med ham til Bakkehuset. Jeg traf hos ham et ung Menneske, hvis Navn jeg ei veed. Efter at have røget en Pipe Tobak og snakket lidt sammen om det italienske Sprog, som han nu lærer, gik vi.

Fru Rahbek var ene hjemme og blev forsørklet, da hun hørte os tumle udenfor i den mørke Stue, da hun troede vi vare Røvere. Ingemann gik kl. 9, da han havde lovet sin Kjæreste at komme betids hjem. Rahbek, som var paa Comedie for at see sin Favorit Mad. Andersen (forrige Tomfru Olsen) agere, kom først hjem kl. 9 $\frac{1}{2}$. Imidlertid converserede jeg Fruen, som fortalte om, hvad Plage hun havde havt af den engelske Sprogmester Helsingør, der i lang Tid behagede at tage Natteqvarteer hver Lørdag paa Bakkehus, indtil hun omsider saa godt som maatte vise ham Døren. Den samme Helsingør er den f., som var saa galant at følge Øhlenschlæger paa hans Reise til Korsør og tækkedes med at sidde paa Bunken og derved har abonneret en Plads i Øhlenschlægers trykte Dagbog. Jeg har nævnet Personen engang før, da jeg var i Selstab med ham hos Øhlenschlæger. Ligeledes fortalte Fru Rahbek om Øhlenschlæger, at han, da han var 25 Aar gammel, sagde til hende, at han nu i det høieste havde 10 Aar til at digte i, men at han og i den Tid meente at kunne gjøre nok for et

udsødeligt Navn. Medens Fruen var ude i Huusholdningen læste jeg Krog Mejers og Thorlacius's sjøgne Taler ved Doctor-Promotionen.

Bed Bordet drak vi en Bolle Punsch paa to Mands Haand og jeg maatte, som sædvanlig, synge. Rahbek fortalte mig, hvad der endnu skal være eir Hemmelighed, at Sorø Academi skal oprettes paam, og meente, at jeg kunde komme ander. Ingemann har faaet det ansøgte Stipendium til en Udenlandsreise. Boje er blevne Lærer ved Jonstrup's Seminarium. Kl. 11 lukkede jeg mig selv ud gjennem Haveporten og kastede Nøglen i Haven, men var nær plumpet i Grøften, da jeg i Mørket skulde gaae over en smal glat Bro.

Den 13de Januar.

Efter en Times Venten i Jessens Forgemak slap jeg ind og blev meget venskabeligt modtaget. Jessen var heel forundret over forommeldte*) Udtryk i Carl den Trettendes Tale og havde kaldt Translateuren til sig for at undersøge, om der ei var begaaet nogen Feil i Oversættelsen; men den befandtes at være ordlydende med Originalen. Der fattedes kun, at der fra en anden Haand skulde været meldt om Døpoffrelse af Religionen. Ved samme Lejlighed fortalte Jessen følgende snurrige Misforstaaelse: En svensk Herre yttrede engang for ham sin Forundring over den høie Grad af Unioralitet i Kjøbenhavn, at man daglig i Aviserne falbød Fruentimmere til Leie. Jessen var ikke mindre forundret over, hvorledes han var kommen paa den desperate Idee og erfoer da omsider, at han tog „Børrelser“ for det svenske »værelser«, Bøsener, og meente, at det endelig maatte være quindelige Bøsener, som saaledes bortleiedes. Forresten talte vi om Besørdringer og om Sorø Academi og det lod, som han troede, at der gjerne kunde besifikkes Professorer ved samme med

*) Schmidt har tidligere omtalt, at Carl den Trettende i sin Tale til Rigsfænderne havde sagt, „at han havde kjøbt den svenske Krone med Døpoffrelse af sin No og sin Samvittigheds Fred“.

Førpligtelse til at holde Forelæsninger i København, indtil Academiet kom igjen i Stand.

Den 16de Januar.

Ål. halv syv gik vi til Bakkehuset, hvortil Beien, paa „Deres“ Allee nær, var taalelig. Collin fortalte mig, at Guldbergs nye Comedie „Morgen er ikke altid Aften lig“ slet ingen Lykke har gjort uagtet Skuespillerernes Anstrengelser. Det bliver nu Mode hos disse, at copiere levende Personer i deres Spil og Kongen skal have sagt, at han herefter ikke tor gaae paa Comedie af Frygt for at faae see sig selv. Fru Rahbek var vred paa Dr. Petersen, forhen kalbet „den Bedre“ eg i 1811 min Kjæreste, fordi hun synes, han er bleven en indbildsk Mar.

Fru Rahbek fortalte, at Fru Bruun har maattet instruere hendes Portner om ei at lukke Ohlenschläger ind, naar Baggesen er der og vice versa, samt om, hvor mange heterogene og stri-dige Personer, der mødes, f. Ex. Heiberg og Ingemann, Kruse og Molbeck etc. Ål. 11 gik vi hjem.

Den 20de Januar.

Siden besøgte jeg Ohlenschläger, som havde Besog af Skuespiller Stage, der dog gik strax efter min Ankomst. Ohlenschläger, som i Gaar var paa Comedie, fortalte, at Justitsministeren og Politidirecteuren havde, da Vibningen varede dem for længe, begivet sig i Parterret og den første paabudet Taus-hed; men da Fløjtemusiken desuagtet fortsattes, havde han spurgt, om man peb af ham og tilføjet, at han snart skulle lære dem mores, hvorpaa han lod Bagten rykke ind og fordrive de Vibende af Thalias Tempel. Denne Tildragelse er nu Dagens Topic og Nogle dadle Haas for overdreven Embedsiver, Andre forsvarer ham paa Grund af, at Nordenen i Parterret, der endog skal være gaaet til Slagsmaal, hindrede Udførelsen af Balletten, og at han altsaa var berettiget til at paabyde Stilhed og tilveie-bringe denne med Magt, da Forestillinger ei frugtede. Caroline skal og have anmeldet ham om at antage sig hendes gamle

Lærers Sag. At Stykket er flaut, derom har jeg kun hørt een Mening.

Øhenschlæger er nu ifærd med at omarbeide det første Bind af sine Digte og viste mig Begyndelsen dertil med Baldurs Død, hvis Trimetre han omstøber til Jamer, ligesom han og i Stykkets Fabel vil gjøre betydelige Forandringer og scenist fremstille Freias Tilbud af sin Æjærighed for den, som vil hente Balder fra Hel, som et Beviis paa Asernes Ubartning efter hans Død, ligesom han og vil anbringe — efterat hele Jorden har klaget over Balders Død — en trøstende Udsigt til hans Gjenfødselse i Christendommen. Thors Reise til Totunheim vil han forsøge med fire Sange og deri skildre hans Tog med Ymer for at fiske Midgaardslangen, Vortranelsen af Sifs Haar og af Idunna med hendes Æbler samt Tabet og Gjenerobringen af Mjølner. Han forelæste endel Vers af Toget med Ymer. Jeg forlod ham med en Indbydelse til at spise Middag hos ham i Morgen.

Den 21de Januar.

Morgenstund havde for mig Vers i Mund, nemlig først et Par Stropher til Øhenschlæger med mine samlede Digte til Tak for hans Foræring af „Hroars Saga“, saalhædende:

Modtag min Hilsen, Baldurs, Hakons Skjald,
Correggios, Palnatokes, Valsborgs Digter!
Jeg erer høit Dit sande Digterkald,
Saavist som Du Dit høie Kraa et svigter,
Men vandrer stædig frem mod lyse Maal
Med hellig Kraft, trobs Avinds høje Kraal.

Kun ringe Gaven er, jeg offerer Dig;
Som varm Beundrer meer end virksom Yder
I Kunstens Helligdom, jeg fryder mig,
Naar himmelsk Genius den herlig pryder.
Saaledes har Du ofte frydet mig
Og denne Fryd jeg venter end af Dig.

Jeg kom mædig hjem Kl. 1 og gik Kl. 2 til Øhenschlæger, hvor jeg traf C. Heger og, før Maaltidet, hørte Fortsættelsen

af Thors Reise, som var blevet forsøgt med nogle Stropher siden i Gaar. Vi spiste tidlig, fordi Ohlenschläger skulde holde Forelæsninger Kl. 5 og passiærede efter Maaltidet et Par Timers Tid. Ohlenschläger læste et satirisk Digt, et Grevers i Baggesens Navn til Statsraad Olsen og Jens Krag Høst i Anledning af deres fingerede Reise over til Sverrig i en Luftballon.

Den 23de Januar.

Jeg var hos Ingemann, der læste Ariost med den unge Schorn (Oversætteren af Gothes „Tasso“), den samme unge Mand, som jeg et Par Gange tilforn har truffet der. Da han var gaaet, delibererede vi om vor tilkommende Reise og gjorde Touren sammen paa Kortet. Havde vi kun Fortunati Pung eller i det mindste en med et Par tusinde Specier, thi de 500, som Ingemann har koste om og det Par hundrede mere, som jeg maafee kan strække sammen, ville nok neppe strække til, da det, som Schimmelmann uhyldig havde sagt Ingemann, skal være meget dyrt udenlands. Schimmelmann havde foreslaet Ingemann at tage med den danske Fregat, som til Føraaret skal gaae til Middelhavet og fornødentlig anløber en eller anden italiensk Havn. Men han frygter for Opholdet og for Søen.

Den 27de Januar.

Hos Ingemann tilbragte jeg et Par Timer under Passiar om vor Reise. Han vil nødig gjøre Reisen til Italien til Søs, deels for den Tid, som derved tabes, deels fordi een Føraarsreise da gaaer fløten, men fornemmelig fordi hans Kjæreste er saa bange for en saadan Reise. Vi læste lidt Italiensk sammen og snakede om Gothe, Tieck, Schlegel og „Sternwalds Wanderungen“, hvis første Deel han især gjør meget af og som skal være forfattet af Tiecks Elev, jeg troer han hed Wachterold, som døde meget ung. Om Guldborg fortalte han, at han den sidste Aften, da hans Stykke blev spillet, havde Selffab og spurgte sine fra Comedien kommende Venner, hvorledes det gif, men fik et undvigende Svar. Hans Ejener der-

imod bragte ham ud af Drømmen og underrettede ham om Fløjtemusiken. Ikke destomindre vil han forsøge sin Lykke paa Løverdag, som skal være hans Benefice-Aften. I Adressavisen for i Dag staar en Lovtale over hans patriotiske Handlinger.

Den 30te Januar.

Min Kone var paa Comedie og saae „Gulddaaen“. Man havde i Logen hyltret Frygt for slemme Spektaller i Morgen ved Opsætningen af Guldbergs Stykke og Fru Ryge havde endog hørt, at der skulle plantes en Kanon i Parquetten og 30 Husarer i Parterret. Men saa bindegal er man vel ikke. Det vilde være højest beklageligt, om Regjeringen og de høiere Autoriteter skulle blande sig i denne lumpne Affaire paa en Maade, som kunde foraarsage alvorlige Optrin, da Forbittressen over Kaas's sidste Adfærd er temmelig almindelig.

Den 31te Januar.

Med Professor Gieseke, som var min Sidemand ved Bordet, konverserede jeg meget før, ved og efter Maaltidet om Grønland, hvor han været i syv Aar. Han troer, at den gamle Østerbygd er den nuværende sydøstlige Deel af Grønland, omrent ved den 62de Grad, hvilket han slutter af de gamle Ruiner, som der findes. Den 29de Januar seer man der det første Glimt af Solen. Disco-Bugten er den sydligste Coloni og tid komme stundom Engelskmændene paa deres Hvalfiskefangst, som begynder i Februar.

Han fortalte, at han er født i Augsburg og har været flere Aar hos en Esterhazy der, som havde betydelige Godser i Ungarn, men ogsaa forstod godt at bestillere sin Formue, hvilket skal have været arveligt i den Familie. Gieseke var just i Wien, da Bernadotte var der som fransk Gesandt og nær var blevet et Offer for Pøbelen, fordi han da som god Jacobiner drak paa Balconen Arm i Arm med sin Ejener: „Republikens Skaal! Ned med alle Kongeriger!“ og klyede Glassene i Hovedet paa dem, som gik neden under. Smedesvendene, som boede i Nørheden, entredes snart op paa Balconen, sloge alle vinduerne paa

det Lichtensteinske Pallais, hvor han boede, ind og havde alt sprængt Porten. Havde ikke Politiet kommet ham til Hjælp, var han blevet massaceret. Til Tak herfor affyrede han en Pistol over Politidirecturens Hoved; men denne betydede ham, at, hvis han rørte sig, var han dødsens og bragte ham i al Stilhed under stærk Escorte over Grænsen.

Der blev ved Vorbet ogsaa talt om Himmelstene eller Aerolither og Gieseke gav Vad Underretning om, at der findes en svær Masse af disse i Capstaden. Gieseke gjør til Baaren en Reise til Tyskland og Italien, førend han vender tilbage til Dublin. Han er en interessant og fordringsfri Mand.

Et Par unge Mennefser, som kom fra Comedien, fortalte, at Guldbergs Stykke, efterat det var til Ende, næsten eenstemmigt var blevet udpeget, men med al mulig Orden. Blitkenslagerne have havt god Fortjeneste ved denne Leilighed med at forsørge smaa krummede Blitkingester, som man kan have sljulte i Munden og incognito sløse med. Conditorerne have ogsaa forsørget Sukkerfløiter. Kl. 12 slap vi først fra Spillebordet.

Jeg har glemt at melde, at Tavast skal være blevet Greve og at jeg, ganske uskyldigt, kom i Søndags til at være maafsee den første, som gjorde ham Bisit, dog ei i den Anledning.

Den 2den Februar.

Som en Efterslæt af Loierne i Anledning af Guldbergs Stykke hører følgende Par Anecdoter om Kaas, da han af overdreven Embedsiver gjorde hin hørente Expedition i Parterret: En aldrende Person, som havde forholdt sig aldeles neutral, blev og med den ørige Fløk viist Døren og da han protesterede derimod og Kaas beraabte sig paa, at ved en saadan Leilighed den Uskyldige maatte lide med den Skyldige, skal han have spurgt: „Er det en autagen Maxime i Cancelliet?“. En anden vilde have sin forspildte Anpart i Balletten godt gjort med 100 Rdlr., da han ikke for ringere Priis kunde renoncere paa den Lyksalighed at see Mad. Schall dandse. Tavast skal og have utret til Kaas sin Forundring over, at han hin Aften havde om-

byttet Parterret med Parquettet og indigneret sig over, at de Danske lode sig jage ud som Haar.

Kl. 3 gik jeg til Gebhard Moltke, hvor jeg var buden til Middag. Selskabet bestod af hans Brødre Otto i Neutekammeret og Carl, som har været udenlandsk Minister paa flere Steder og nu, saavidt jeg veed, er anset i Brüssel, samt et Par unge Officerer, hvorfra man kaldte den ene Knuth, item Kammerherre og Dr. juris Adler. Med Carl Moltke havde jeg baade før og ved Maaltidet, hvor jeg var hans Sidemand, en lang politisk Conversation. Han var meget ørgerlig over Tabet af Norge og forsikrede, at han havde arbejdet af alle Kræfter derimod og sagt baade Keiser Alexander og flere Potentater sin Menning des angaaende og stedse faaet til Svar, at naar der taltes om Retsprinciper, kunde man ei indvende noget imod hans Paastand om Illegaliteten og Anomalien i den mod Danmark brugte Fremgangsmaade ved denne Anledning, men at Omstændighederne bød det. Carl Johan paastod stedse, at Pluraliteten af Nationen var for Foreningen og at det modsatte Parti kun var en Faction. Havde Normændene med Kraft modsat sig de Svenskes Anfauld, vilde denne Paastand blevet tilintetgjort og Sagen saavel deraf, som af andre Aarsager, faaet en anden Bending. Han var ogsaa misfornøjet med, at Danmark ikke fortsatte Kampen. Han havde været i Norge hos sine Brødre 1804 og interesserede sig meget for Landet.

Den 8de Februar.

Kl. 11½ gik jeg til Münters og converserede en Tid med Bispen. Siden var jeg hos unge Münter og røgede Tobak. Bispen, som havde været hos Stiftamtmand Bülow, kom siden op til os og under en Pipe Tobak passiærede med os ganske studenticos en Times Tid. Han meente, at Fregatten skulde gaae til Tunis med Foræninger og foreslog mig at gaae dit for at see det gamle Carthagos Ruiner, hvorom Gjerlow (som nu er Consul der) har givet ham nogle Efterretninger, som han anseer for overfladisk Bindmageri. Münter har selv nylig skrevet noget om Carthagenernes Cultus og meente, at jeg burde

læse det forinden. Men denne Tour, som desuden vilde medføre en 40 Dages Quarantine, er for langt af min Vei. Han viste mig og en Tabel over samtlige danske-norske Bisper siden Reformationen, samt et tydsk, temmelig vidtløftigt Værk over den sidste Revolution i Sverrig 1809, som han troer er skrevet af Eggers. Han syntes at fortrhede paa, at man ikke havde sendt ham til Sverrig 1810, da han har mange Bekjendte blandt den svenske Geistlighed. Münter tænker endnu paa en Excursion til Italien.

Den 9de Februar.

Paa Beien til Rahbeks besøgte jeg Ingemann i den Tanke at faae ham med. Han havde sin franske Parleur hos sig og vi passiærede alle tre i mere end $1\frac{1}{2}$ Time om Politik og alfsens Materier. Parleuren nævnede med den sædvanlige franske Prolitesse strax det rette Ord, naar vi brugte et urigtigt og Ingemann sik endnu jævnligere end jeg deslige Correcter. Da Fransemanden var gaaet, snakkede vi om vor Reise, som vi nu blevne enige om at gjøre sammen midt i April (at sige om jeg kan skaffe Penge dertil) til Lands, da Fregatten ikke afgaaer førend i Mai Maaned.

Kl. var over 8, da jeg ene gik til Bakkehuus i et bestialst Søle og i et Mørke, som gjorde, at jeg først efter et Par Feiltagelser fandt „Deres“ Allee. Da jeg kom til Porten, ringede jeg paa en lydløs Klokk og hanrede paa Porten saa længe, at en Mand og Kone kom fra Nabogaarden med en Lygte og den første med en stor Knippel, i den Tanke at der var Røvere paa Færde. De mig i dette Tilfælde tiltænkte Knippelsslag sik nu Porten og dette bevægede omsider Rahbek til at røre sig og at henvise mig til Haveporten for at slippe ind. Jeg fandt ham og hans Hustru ved Nadveren og den paa Bordet staaende Punschebolle blev i Anledning af min Ankomst suppleret. Rahbek fortalte, at der skal være kommet en russisk Courreer hid, som vil skaffe Danmark 1,600,000 francs fra Frankrig og formaae Regjeringen til at modsette sig Oscars Antagelse til Prinds-regent som constitutionsstridig samt forhøre, om Kieler-Tractaten

nøiagting er opfyldt af Sverrig. Ogsaa gav Rahbek af sit Anecdottorraad et Par til Bedste om Carl den Anden i England, som, da han vilde forlade et Lordmajors-Gilde, hvor der var blevet drukket tæt og af Mahoren blev ført med Magt tilbage til sin Plads, skal have sunget en Bise, der begyndte saa: „En fuld Mand er større end en Konge“. Samme Potentat skal af en af sine Høfsinder, til hvem han sagde, at han vel var den liderligste Karl i England, saaet det Svar: „Ja af en Undersaat at være“. Ogsaa fortalte Rahbek om en af hans Venner, en Ølrog i Christiansand, som vilde bevise Evalds Monstensialshed deraf, at han i „Balders Død“ taler om „Sast af Ruder“, hvilket Personen tog for Glasruder.

Fru Rahbek var dimlet ø: asteniss. Hun laante mig Mynsters fem Forberedelsesprædikener til Reformationsfesten. Kl. 11 gif jeg hjem i øsende fugtig Sne.

Den 13de Februar.

Carl Heger havde nylig saaet et Brev fra Fru Rahbek, hvori hun, i Anledning af Fru Ørstedts Død, udlader sig som om hun troede, at hendes egen maaskee ikke er saa langt borte og at hun i saa Falb gjerne vilde skaane ham for den Anger, som hun nu føler ved hendes Vortgang, uden at den mellem dem opkomne Missforstaelse var haevet. Jeg tog heraf Anledning til at indskærpe ham Nødvendigheden af at knytte Forbindelsen paany med Bakkehuus og han gav mig Haand paa at følge mig derud paa Mandag.

Den 15de Februar.

Da jeg just stod i Færd med at klæde mig paa for at gaae hen og høre Mynster, kom der Bud fra min Vært, om jeg vilde følge med ham til Amtsprovst Hammond i Brøndbyvester, som er hans Svoger. Jeg tog mod Tilbudet, for paa denne klare, sjonne og stille Vinterdag at inddrage den rene Landluft.

Kl. 10 ruslede vi afsted i Selskab med en Slægtning af v. Deurs, en Maler Loppers, og naaede vor Bestemmelse Kl. 12.

Hammond viste os Seminariets Locale og sin af ham selv for det meste skabte Have og fortalte mig den hele Indretning af og Underviisningsplan for Seminariet. Han er en stor Musik-Elfer og underviser selv Seminaristerne i denne Kunst, hvori han nu har bragt det saa vidt med dem, at han kan opføre en lille Concert af Dwart- og Sextetter; ogsaa spillede han for mig paa Guitar en ny Composition til „Kennst Du das Land?“ samt til endeel af Tiedges „Urania“. Han viste mig en „Gesanglehre“ af en Superintendent Koch, hvori Veiledningen til en firestemmig Choral er meget simplificeret. Han er en rask, fordomsfri, virksom og practisk Person, og har havt mangen haard Dyst med Collegier og Kjøbenhavns Handelsmænd for at faae Fattig- og Skolevæsenet i stand, da disse, ligesom hos os, have villet lade deres udslæbte Fabrik-Arbeidere og skoleforsomte Børn paa Sognene. Om de friere Regeringsformer, som han ikke hører, og om Poesi og Kunst, hvori han synes at have temmelig prosaiske Ansichten, disputerede vi.

Den 16de Februar.

Neppe havde jeg været hjemme en halv Times Tid og faaet fat paa Winkelmann førend Dall kom med en heel Deel norske Blade og den Efterretning, at Carl Johan allerede var hyllet i Sverrig og Norge. De fire Nationalblade, han medbragte, gjennemløb jeg i en Hast og beholdt det, hvori Fahlen om Bituben og Kævehulen findes, for at tage det med i Eftermiddag til Bakkehuus. Ingemann kom kort derpaa og strax efter Thomisen, som medbragte et Brev, han havde faaet fra Heber, samt indbød min Kone og mig til Aften, hvoraf jeg ei kunde profitere, ifølge mit givne Löfte til C. Heger at følge ham til Rahbeks. Dall gif, Ingemann blev og vi læste endeel Italiensk sammen i Winkelmanns Monumenter og i Goldoni. Han fortalte et ganske morsomt Indsald af Baggesen: „At der ingensteds er mindre Maanestkin' end i Maanen“.

Kl. 3½ kom Heger og var ganske mistrostig over den nyere Politik og det uventede hastige Resultat af en Begivenhed, hvorfra man havde ventet en ganske anden Catastrofe. En Samtale

med Bardenfleth havde end mere bestyrket ham i Twiøl om, at der er nogen Forandring til det Bedre at vente. Paa Touren faldt det os ind at forhøre hos Tante Drewsen, om hun vilde gjøre Følge med, og fandt hende strax villig dertil. Denne fornuftige og brave Kone arbeidede underveis paa end mere at overthyde C. Heger om det Ugrundede og Urigtige i det Schisma, som hidtil havde været mellem ham og Nahbeks. Fru Nahbek modtog sin Broder med hjertelig Glæde uden at der paa nogen Side blev gjort nogen videre Foreklaring. Nygrækeren Lunzi var der, men gif da vi havde drukket Thee. Da Nahbek kom hjem fra sine Forelæsninger, var den første Hilsen mellem Svogrene lidt kold og Forholdet lidt spændt, men det gif snart over og Alting kom i det gamle Glid. Ved Bordet blev der passiaret, drukket Punsch og sunget og vi faldtes ret muntre ab Kl. 11.

Da Heger og jeg havde fulgt Tante Drewsen hjem, led-sagede jeg ham til sit Hjem og han talkede mig ret hjerteligt, fordi jeg havde medvirket til at saae det kjære gamle Baand igjen knyttet.

I en Fortsættelse af Bredows „Geschichte der neueren Zeit“ ved Venturini skal have staet om Norges første Konge: „Er scheint nicht genug beachtet zu haben den Unterschied zwischen einer Krone und einer Schlaflütze“. — Nahbek forærede mig et Exemplar af hans Frimurertaler og af den ret hjertelige og vakkre Choral, som han har skrevet i Anledning af Fru Ørstedts Jordfærd paa Frederiksberg i Løverdags.

Nahbek fortalte, at man siger Kongen af Preussen vil frie til Caroline.

Den 18de Februar.

I Dag for 20 Aar siden laae jeg i Bjørvigten og var saa nærliggende, som man kan være, ved at drukne. Næsten skulde jeg troe, at den maa være af de saakaldte Tycho Brahes onde Dage, thi i Morges blev jeg tilslagt at møde hos Tavast for at gjøre Ged til Sverrigs nye Konge.

Æl. 12 mødte jeg paa Pletten og fandt af Svenske, foruden Tavast og hans Secretair, en Ditto Nordstjernemand med Flor om Haarden, hvilke samtlige svore en Ged, som vist var et halvt Ark lang. Af Norske vare der Statssecretair Holst, Pastor Gottwald fra Toten, som just er kommen i disse Dage, og jeg. Jeg lod mig forevise Formularen og da jeg fandt, at den lød paa Norges Constitution og constitutionelle Konge og desuden Holst forsikrede, at den var overeensstemmende med den for Norges Embedsmænd bestemte Edsformular, hvor jeg efter den til den femte Konge og gav siden Eeden skriftlig under Haand og Segl, men maatte først hjem og hente mit Signet, som jeg havde glemt. Da denne Ceremoni, som Tavast selv, uden at være decoreret med nogen af sine Ordener, forrettede ganske legerement, var forbi, kom Overhofmester Brockenhuis hos Dronningen for at gjøre en Gratulationsvisit og det var morsomt at see og høre disse Hofmænds fingerede franske Deeltagelse. Vi gif og Gottwaldt fortalte mig, at han maatte udholde fire Dages Quarantine i Helsingborg og var kommet her i Selfab med fire Svenske.

Efter min Hjemkomst tog jeg fat paa min italienske Lectie, en temmelig lang Scene af Goldoni, men blev afbrudt af Kammerherre Oppen, der fortalte, at den svenske Oberstlieutenant Clairfeldt, som meldte Carl den Trettendes Død, havde i Forgemaket fortalt Omstændighederne derved ganske ligegyldigt. Efter hans Forklaring skulde han have begyndt at døe indenfra den 3de Februar, men blev ikke færdig dermed førend den 5te og i dette Mellemrum føjedes de fornødne Anstalter for at faae den opgaaende Sol hyldet i Norge. Men jeg tænker, at Døden har ikke gjort saa mange Complimenter ned den gamle Synder og at man et Par Dage har ssjult hans Hedenfart.

Det skulde være suurrigt nok, om jeg, efterat have svoret til fem Konger, endnu kom til at svørge til den Sjette.

Den 22de Februar.

Et Besøg af Kammerherre Oppen hindrede mig fra at komme i Kirke. Han fortalte, at Carl Johan endnu skal være

ubestemt, om han vil falde sig den Første eller den Fjortende og at han foreløbig skal være hyldet af de udenlandsk Ministrer, undtagen af den engelske. Svenske Officerer skulle have været udsendte for at opsnappe eller i Duel expedere den bekjendte Natt og Dag, men Expeditionen lykkedes ei. Oppen skulle hen og høre Cabinets-Prædiken af Mynster, thi Københavns Præster holdte fiftviiis denne Prædiken.

Ål. 11½ gik jeg til G. Moltke for at gjøre Visit, men traf ham ei hjemme. Derimod traf jeg hans Nabo Øhlen-schläger og hos ham Hauch og en Student Møller. Øhlen-schläger forelæste os hans Fortsættelse af Thors Reise til Iotunheim, nemlig hans Fischedræt, da han drog op Midgaardssormen, Bortranelsen og Gjenerstatningen af Siffs Haar samt Bortranelsen og Gjengivelsen af Yduns Ebler, som han har behandlet med megen Genialitet i et kraftfuldt, skjønt og øgte poetisk Sprog i afvekrende Former, skjønt stundom vel dristigt og incorrect. Den nordiske Mythologi synes at være hans heldigste Fag. En Episode om Oddur — den indiske Bacchus — som han lader øgte Nordens Freia, er vel dristig. Han viste os nogle Kobberstik af Thorvaldsens Arbeider, nemlig Psyche og Amor, Jesu Daab, Christus, som velsigner Børnene (disse to Stykker ere afbildede paa Døbefonden i Brahetrolleborg i Bas-relief), Amor og Venus, den første stukket af en Bi, Hector med Paris og Helene samt Madonna med Barnet — alt i skjøn, øgte antik Form.

Den 25de Februar.

Det meste af Formiddagen gik bort med at reenstrive en Oversættelse af et forhen ommeldt Stykke i „Zeit. für d. elegante Welt“ under Titel af „Fromheit und Frömmeli“, som Nahbek vil benytte i sin „Tilskuer“. — En Invitation til Tavast, at spise hos ham Ål. 4, var mig ikke behagelig. — Da jeg havde faaet ovenmeldte Oversættelse færdig, bragte jeg den til Beeken, som er Forlægger af „Tilskueren“, og gik med det samme til Posthuset, men traf Ingen.

Al. 4 gif jeg til Tavast og traf der Luther Svenske, en Baron med Nordstjernen, som jeg siden erfarede hedder Salza, en Officer og Tavasts Secretair, en Baron Fock, hvilke udgjorde det hele Selskab. Presten Gottwaldt var buden, men var taget paa Landet. Ved BorDET blev der talt om sjøn Litteratur, om „Axel og Valborg“, med hvilс Udsørelse man ei var fornæret og om den animalske Magnetisme. Tavast spurgte, om man kendte den i Norge og jeg svarede, at man vel kendte den theoretisk, men ikke practisk, og at jeg troede Normændene i Almindelighed ikke havde synnerlig Receptivitet for den.

Efter BorDET, hvor vi fik en 6 à 8 minutter, begyndte Baron Salza at holde Forelæsninger i Mystikken og fortalte, at han havde corresponderet med Young Stilling. Dette var mig saa meget mere paafaldende, som han ved BorDET havde vist sig ganske jovial. Han påstod, at han engang paa en Bei havde holdt en Samtale med sin Fader, endskjønt han fandt denne liggende i sin Seng, da han kom hjem. Han spurgte, om jeg ikke troede, at Jesu Ord: „Dig er fuldkommet“ angik alle Dødes, ogsaa Djævelens Forløsning, hvortil jeg svarede, at det formodentlig angik hans hele Værk her paa Jorden. Item fandt han i Mennesket en Treenighed, bestaaende af Legem, Sjæl og Aand og flere saadanne curieuse Sager udframmede han. Tavast bebreidede han sin Vantro og syntes at have Lust til at gjøre en Proselyt af ham, men han er for god Politikus til at indlade sig paa det Transcendentale og gav ikke uthdelig tilkjende, at han holder sig til det Nørværende og lader det Aandelige staae ved sit Værd, hvilket endda var mere Oprigtighed end jeg havde ventet af ham. Til Slutning blev der talet om Frimureriet, hvori Salza er en stor Enthusiast og han forsikrede, at det sande Mureri indeholdes i Bisdommens Bogs syvende Capitel. I Henseende til Magnetismen syntes Tavast at være ligesaa vantroende, som i andre Poster, endskjønt hans egen Secretair Fock har været magnetiseret og clairvoyant.

Da vi gif, blev jeg i Følge med Salza op ad Norgesgade og han sagde mig da, at jeg vel forundrede mig over, at høre en saadan Tale af en Hofmand (han er nok en Slags Hof-

marskal), som han i Dag havde ført; men jeg forsikrede ham, at man i denne Tid var temmelig vant til saadanne Ting. Fremdeles spurgte han mig, om jeg var Frimurer og raadede mig, da jeg svarede Nei, meget ivrig til at blive det og at holde min Indtrædelse næste Onsdag, da han kommer i Logen. Maaske han da vilde commentere for mig Viisdommens syvende Capitel; men jeg ønsker ikke at have videre at skaffe med denne — som det forekommer mig — saare wethyde Mystalog. Han fortalte, at han har forsøgt paa at oversætte Messiaaden og forresten givet Adskilligt i Trykken samt at han nu arbeider paa Carl den Tiendes Historie.

Til Tavast hviffede han om et Fund, han havde gjort ved at faae et Billede, som vilde være Carl den Tretteinde meget velkommen og lod til at have været denne Herres Favorit, hvilket just ei heller recommanderer ham.

Den 28de Februar.

Frosken Jessen fortalte om Balle, at da han, paa Grund af en af Provst Jürgensen i Helsingør af Unimotitet stilet Indberetning om Pavel's (da i Hirschholm) og Gutfeldts (da i Asminderød) Esterladeheds i Henseende til Skolevæsenet, havde givet disse en haard Reprimande og disse søgte om Sagens Afgjørelse ved Provsteret, havde, da han var blevet oplyst om Jürgensens urigtige Indberetning, erklæret paa Klagen: At Jürgensen bør have en Reprimande af Bisshoppen og Bisshoppen en Ditto af Cancelliet.

Den 2den Marts.

I Eftermiddag var Heger her og da vi havde røget et Par Piber Tobak, fulgte vi ad til Bakkehus og trækkede i megen Søle, især i „Deres“ Allee. Nahbek viste os et Manuscript af en Tale, som er sendt ind til de fljømme Vibensfabers Selfskab for at concurrere til den af Bülow paa Sanderumgaard udsatte Præmie for den bedste Lovtale over Daniel Nanßau. Forsetteren er uidentvivl en halv forrykt Person, thi foruden det øvrige Galimathias den indeholder, lader han og Nanßau holde

en Samtale med Øyneke. Hrn Rahbek seer ret meget asteniss ud og jeg frygter, at et Tilfælde, hun har i Siden, er Ansats til en Leverforstoppelse. Gutfeldt hedder Tiradeprovsten og Heger fremsagde en af ham selv forlængst componeret Tirade, hvori den Gutfeldiske Maneer meget heldig var truffet.

Den 8de Marts.

Ingemann fortalte mig blandt andet, at da han som Skoledreng engang med sin Kammerat Grüner gjorde sig lystig over Johannes's Åabenbaring, hvori de fandt megen Stof til Latter, faldt Bord og Lys pludselig overende, hvilket gjorde et mægtigt Indtryk paa dem og forvandlede deres Kæadhed til Alvorlighed. Ogsaa fortalte han em en Geister-Erscheinung, som den i denne Post ellers meget vantroende Assessor Rafn havde hørt. Hans første Kone havde nemlig, kort efter hendes Død, aabenbaret sig først for Animien til hendes efterladte eneste Datter og formanet hende til Narvaagenhed, siden for sin Mand og Broder. Senere havde Barnet sagt til sin Stifmoder, at en venlig Kone øste vinkede hende, og da Barnet omvisider døde, havde dets Angstelighed mod Enden yttret sig i en større Grad. Rafn har selv tilstaaet, at der er mødt ham noget saadant, men antager det for en Drøm. Han forelæste mig og det Syn, som Kong Hadding hos Saxo havde hørt, da en Kone følte ham gjennem Underverdenen og de omvisider kom til en Muur, som ingen af dem kunde komme over og Konen da står Hovedet af en Hane og kastede over Muren, hvilket han ansaae for en Hentydning paa Christendommen og en Anelse om det evige Liv, den forsjetter. Det var vel langt søgt. Man seer forresten heraf, hvad hans Digte desuden vise, at Ingemann gjerne boer i Nandeverdenens terra incognita og da han boer der fredeligt og blidt, saa gjør jeg og gierne Reisen did med ham, hvor der i mange Huseender er godt at være, naar man kun vogter sig for de altfor taagede Regioner. Da jeg kom hjem og fortalte min Kone Rafns Geschichte, kjendte hun den og fra hendes Pigedage.

Den 15de Mars.

Jeg gif til Bakkehuset, hvor jeg traf Islænderen Repp. Medens han og Nahbek afhandlede det Islandske i Nahbek's Studeerkammer, fortalte Fruen mig om hendes Asteni i den ene Side, om Fr. Bruuns Genialiteter, som paa en kold Octoberdag havde ført hende fra en forfriskende Raminild ud paa Altanen for at betragte Stjernerne og høre en Tirade af Dante, samt om Münters Uheld ved et Besøg i Sommer paa Bakkehus, hvor han ved Ankomsten istedetfor at hilse paa Selskabet foer lige paa en Holiant, som laae i vinduet og blev stukket af en Hveps, som studerede i samme Holiant, og hvorledes han der ved geberdede sig, hvilket hun tillige mindsk darstillede.

Den 1ste April.

En deilig Baardag. Ved Middagstid gjorde jeg en lidt Excursion, først hos en Guldsmed for at høre, hvad han vilde give mig for en Gulddaafe og siden hos en Jøde for at væxe nogle gamle Tossfillinger samt Otte- og Firesfillinger af Frederik den Sjettes, som han bød mig en Spotpriis for.

I Eftermiddag kl. 6 gif jeg til Ingemann og fulgte med ham til Bakkehus, hvorhen nu Langelænderen efter er arriveret. Ingemann fortalte mig underveis, at der skal være to litteraire Partier i Sverrig under Navn af „Phosphorister“ og „Academister“ og at Tegnér, som skal have store Børker i sin Pult, er mod dem begge.

Nahbek forerede mig en Duodez-Udgave af Horats, som jeg, om Lykken er god, agter at læse paa classisk Bund og især ved Tivoli. Ingemann sik en lignende Udgave af Virgil. Der var Ingen eg Astenen gif behagelig under Passiar og Gotter, i hvilke sidste Fru Nahbek havde blandet brændte Caffebomber for at narre mig April. Men jeg skildte ganske taalmodig Klinten fra Hveden. I Anledning af Kozebues „Korsriddere“, som skal gives med det første, og hvori fire Skuespillerinder gjøre deres Sager meget godt, men Skuespillerne slet, bemærkede Nahbek, at det var naturligt, at naar der var 14 Damer i Spillet, duede ikke Knægtene. Ved Bordet blev

der sunget og drukket og vor Afskedssaal udbragt i Champagne. Klokkens var $11\frac{1}{2}$ før vi gif og vi maatte altsaa fortne vor Gang.

Den 5te April.

Hos Münter maatte jeg blive til Middag. Vi passiaredes før og især efter Maaltidet paa hans Kammer om Reisen og Politik. Han viste mig endel gamle Münter og blandt disse Drachmer, halve Drachmer og Oboler fra Athen, de første med Minervas Ugle paa den ene og hendes Hoved paa den anden Side. Tillige gav han mig med den danske Klat af hans Efterretninger om det gamle Belia (strax sonden for Prestum), der nu ere under Trykken i Thyskland, og anbefalede mig sørdeles at besøge dets Ruiner.

Klokkens var over syv, da vi efter adskillige Pibers Røgning sammen in bona caritate skildtes ad og jeg til Slutning sik den Formaning, at sove Middagssov i Italien, især om Sommermaanederne, en Formaning, som Cardinal Borgia i sin Tid havde givet Münter.

Den 9de April.

Da jeg Kl. $9\frac{1}{2}$ skulde til Prinds Christian, sik jeg kun til min Morgenpibe læst lidt i Goethes „Winkelmann“ og skrev paa min Dagbog. Hos Prindsen sik jeg først Audients efter en Times Forløb. Han yttrede sin Lyst til at gjøre en Udenlandsreise, men beklagede, at der manglede ham de fornødne Penge.

Derfra gif jeg til Rosenkrantz, som ei alene ikke vilde indlade sig paa mit Andragende om Aubefaling, men endog syntes fornuært derved. Jeg indlod mig ikke videre med ham, især da han var beskjæftiget med sit Toilette og syntes meget presseret. Paa Retouren tilbragte jeg en halv Times Tid i Kongens Forgemak hos Kammerherre Oppen, som havde Tour og sik der den nye Bank-Anordning. Derpaa gif jeg til Tavast, som ei var hjemme, og til Ohlenschläger, som forelæste mig Fortsættelsen af hans forommeldte Arbeide, der handler om Freirs Sanitale med Skirner. Han har i Beskrivelsen over Valaskjalf, som er noget

af det meest Poetiske, rettet den barokke Lignelse om Fluerne paa
Bæggen og sat Bier istedet. Han lovede i Morgen at bringe
mig Brev til Bosø.

Den 11te April.

I Eftermiddag har jeg skrebet til Wetterstedt om kougeligt
Pas fra Stockholm og sik fra Baron Fod Brev til Hjort i
Hamburg. Item har jeg skrevet til Pavels, bragt mine Penge-
affairer med Rybergs Contoir i Orden, besøgt Witvet, Testman
og min Børst og skriver nu dette Kl. 10 om Aftenen med en
maadelig Stemning, da en saadan Reise i det Fjerne med alle
fine lyse ogsaa har sine mørke Sider — og Skilsmissen er
tung. Med et lettere Hjerte vil jeg — om det saaledes er
Forsynets Raad — atter træde til denne Pult, fra hvilken jeg
nu for sidste Gang for lang Tid sender Dagbogens saa Læsere
et hjerteligt Farvel og slutter med det Ønske, at jeg glad maa
samles igjen med min Hustru og mine esterladte Venner. Det
høre Gud!

Trykfejl.

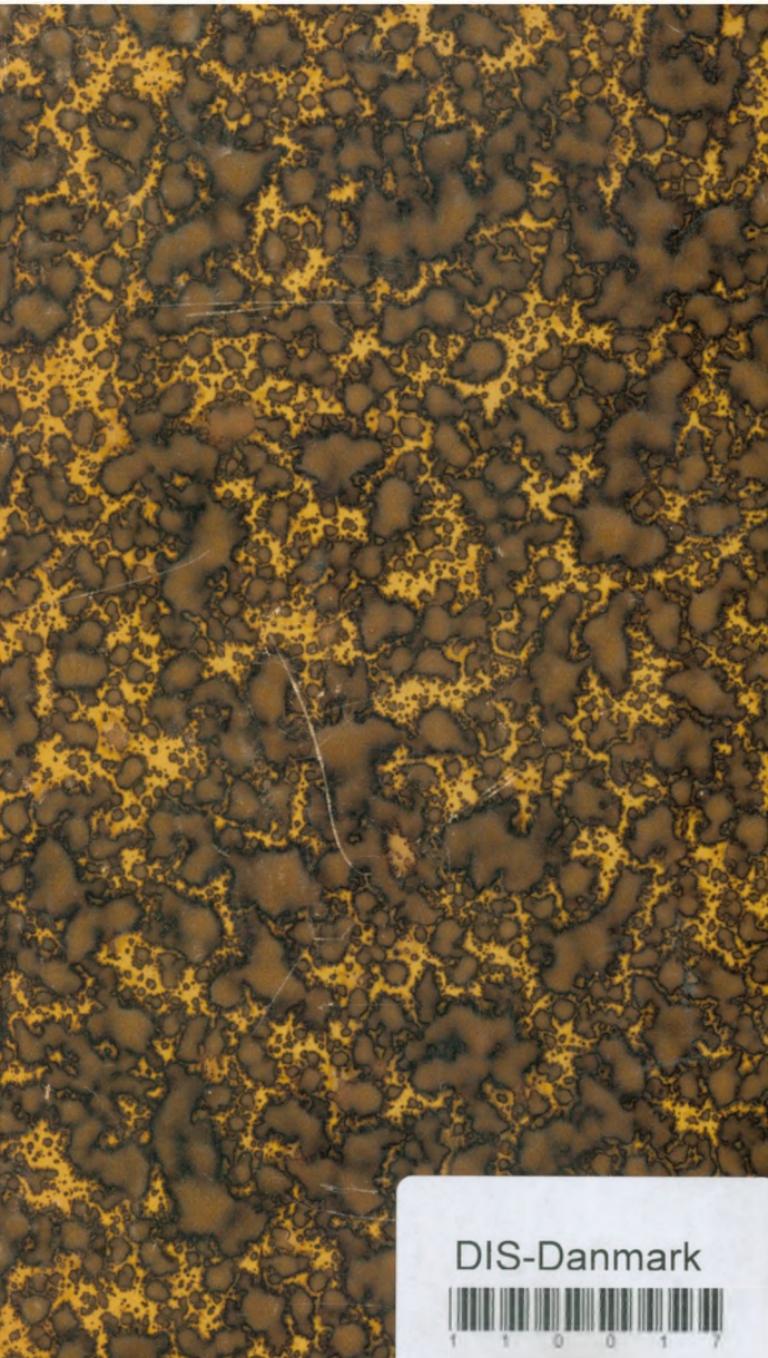

Bag. 81, Lin. 16 f. n.: „garzanesift“ læs „gergenesift“
— 277, — 4 f. n.: „Maltenborn“ læs „Kaltenborn“.

Bag. 3, Lin. 10 f. n.: Schmidts her og flere andre Steber nævnte Rejsesælle P. B. er Præsident Bull.

DIS-Danmark

1 1 0 0 1 7

SLÆGTSFORSKERES BIBLIOTEK